Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
392 K 15

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
392 K 15

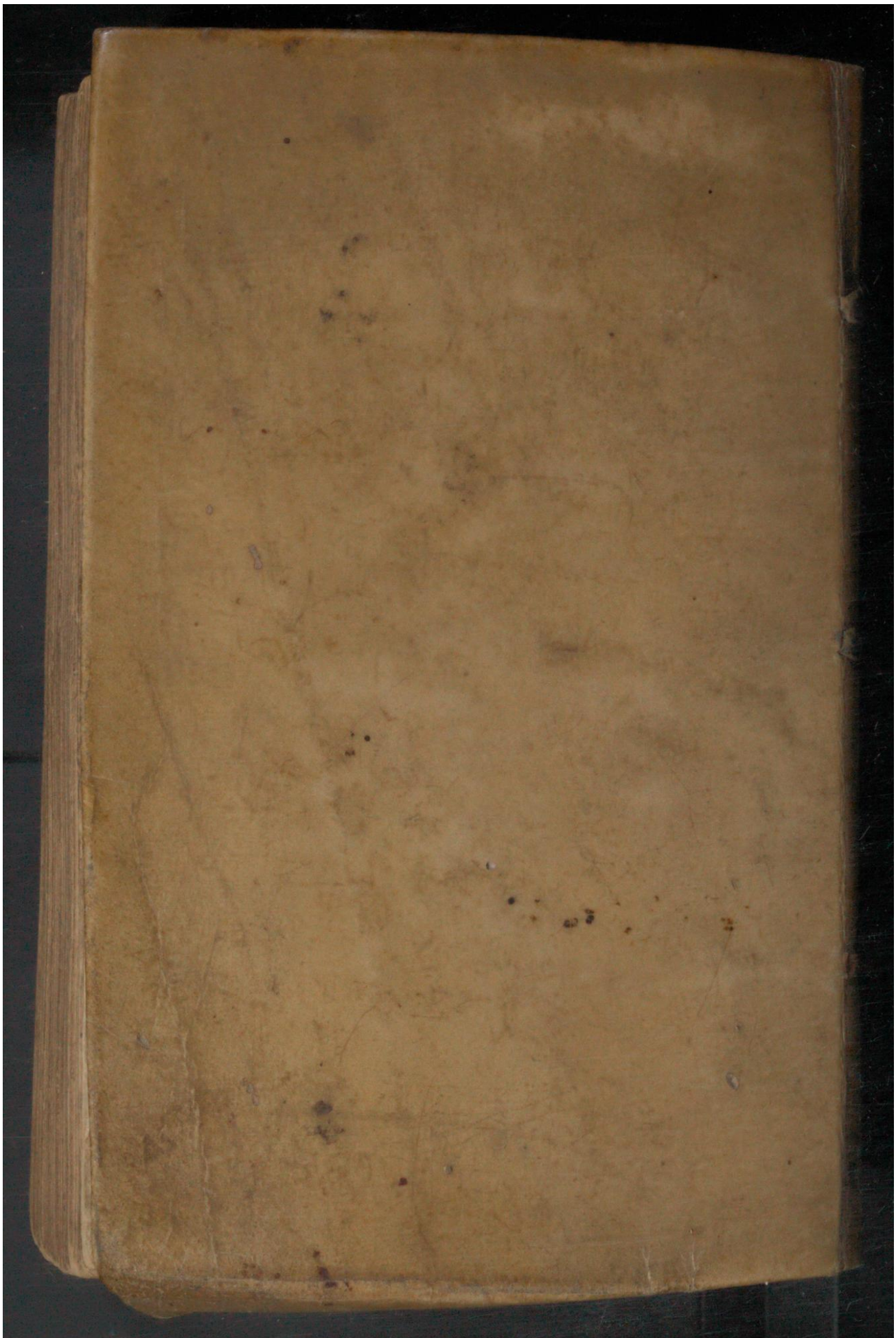

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
392 K 15

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
392 K 15

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
392 K 15

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
392 K 15

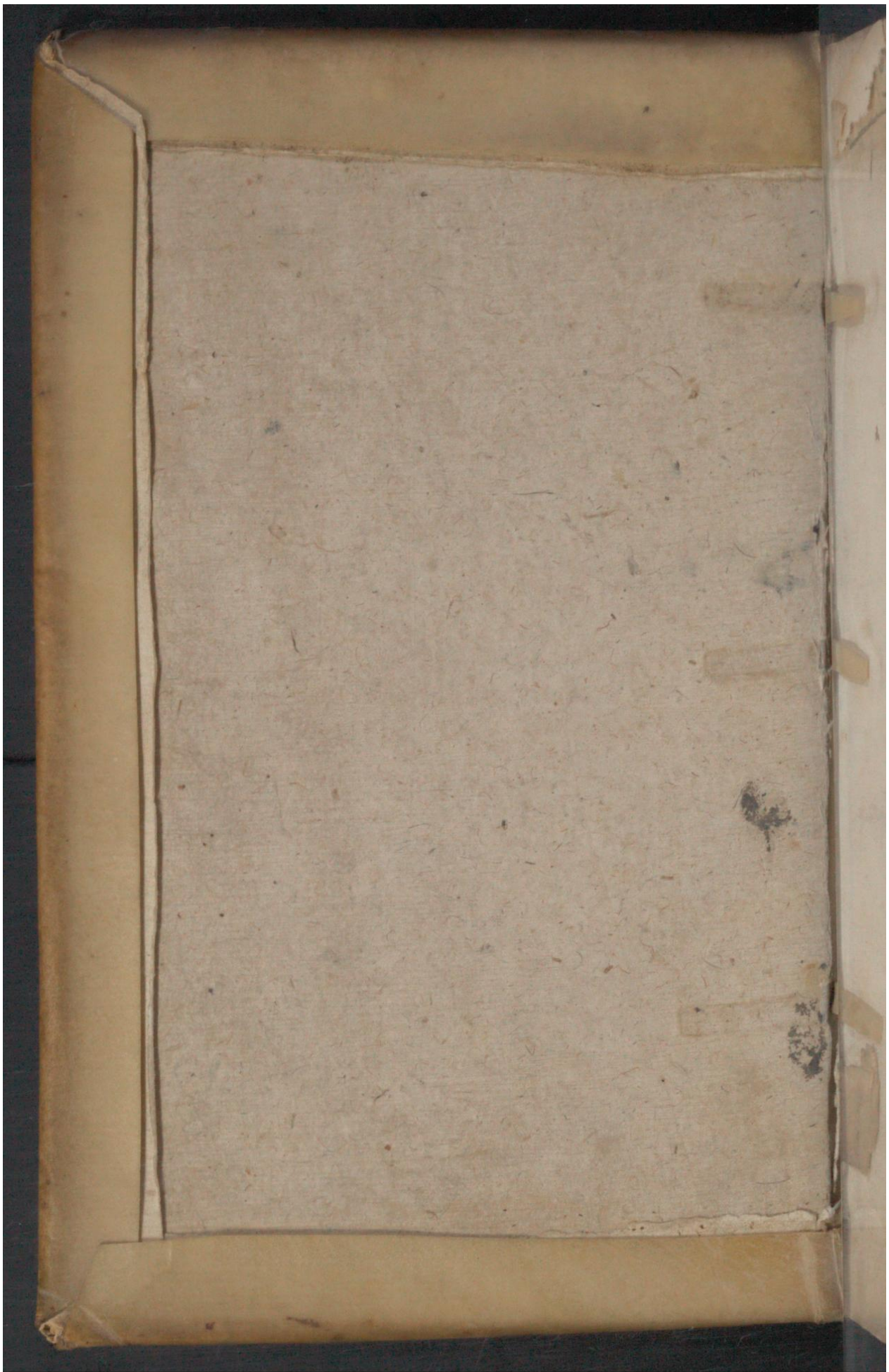

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
392 K 15

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
392 K 15

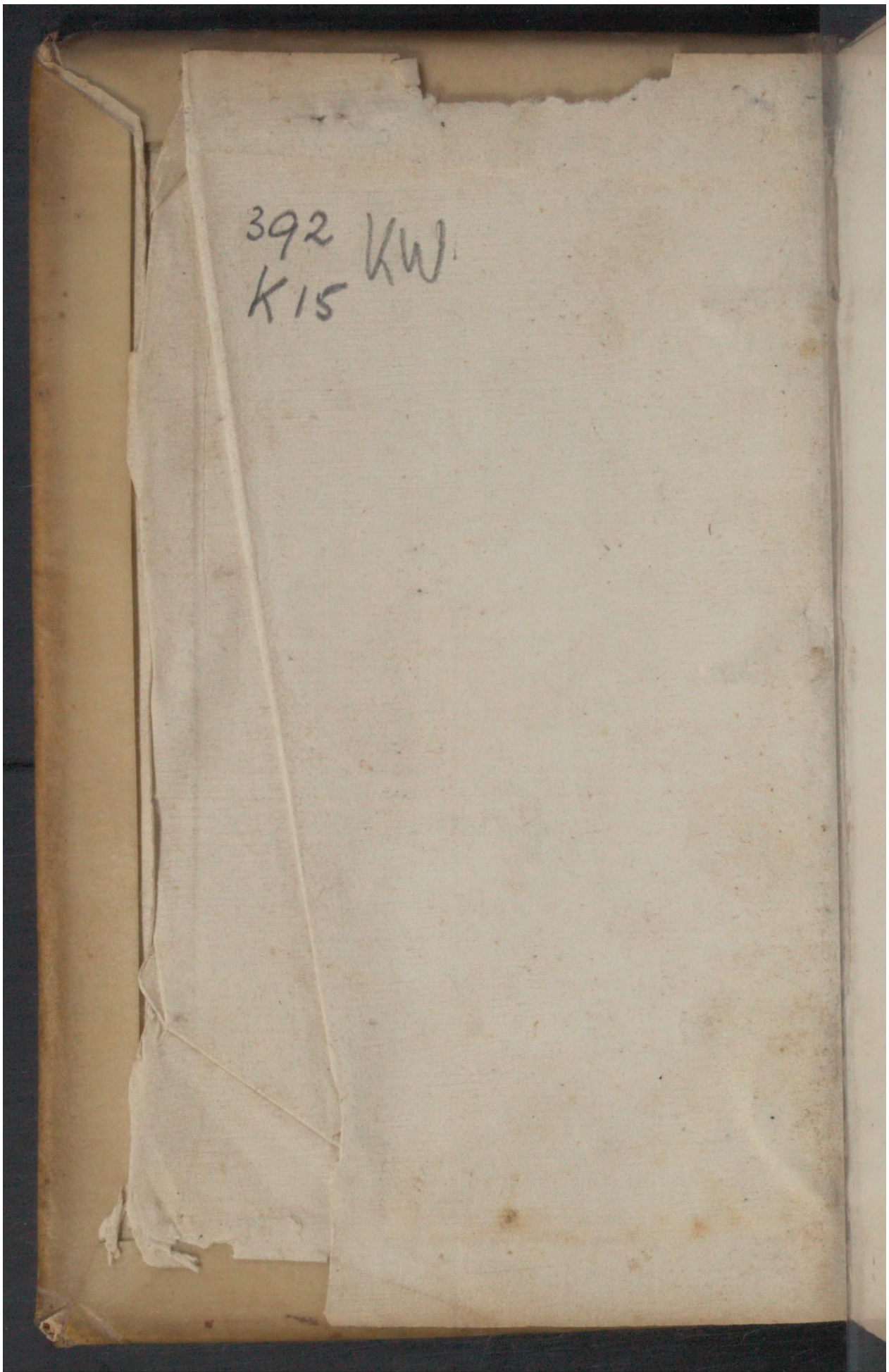

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
392 K 15

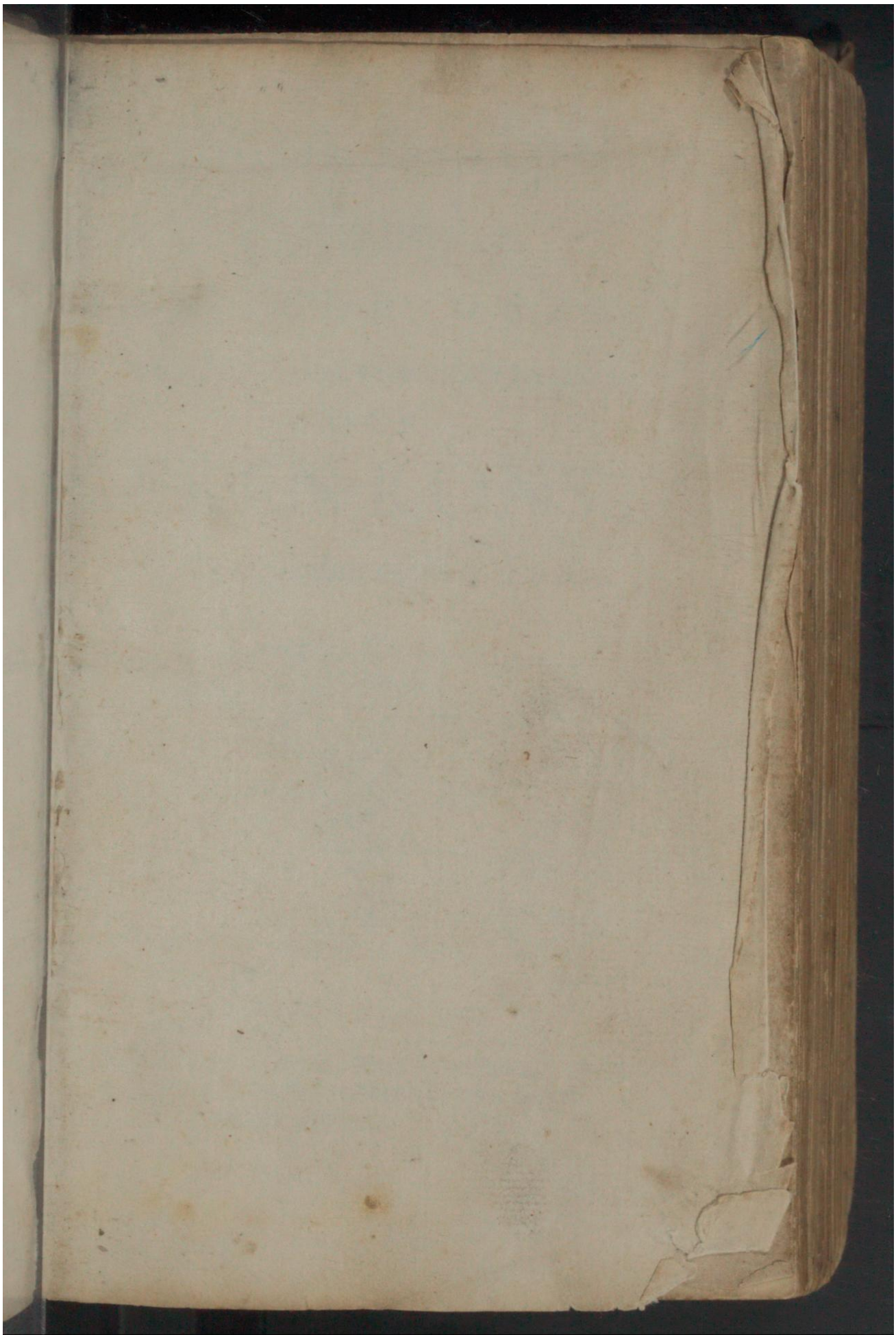

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
392 K 15

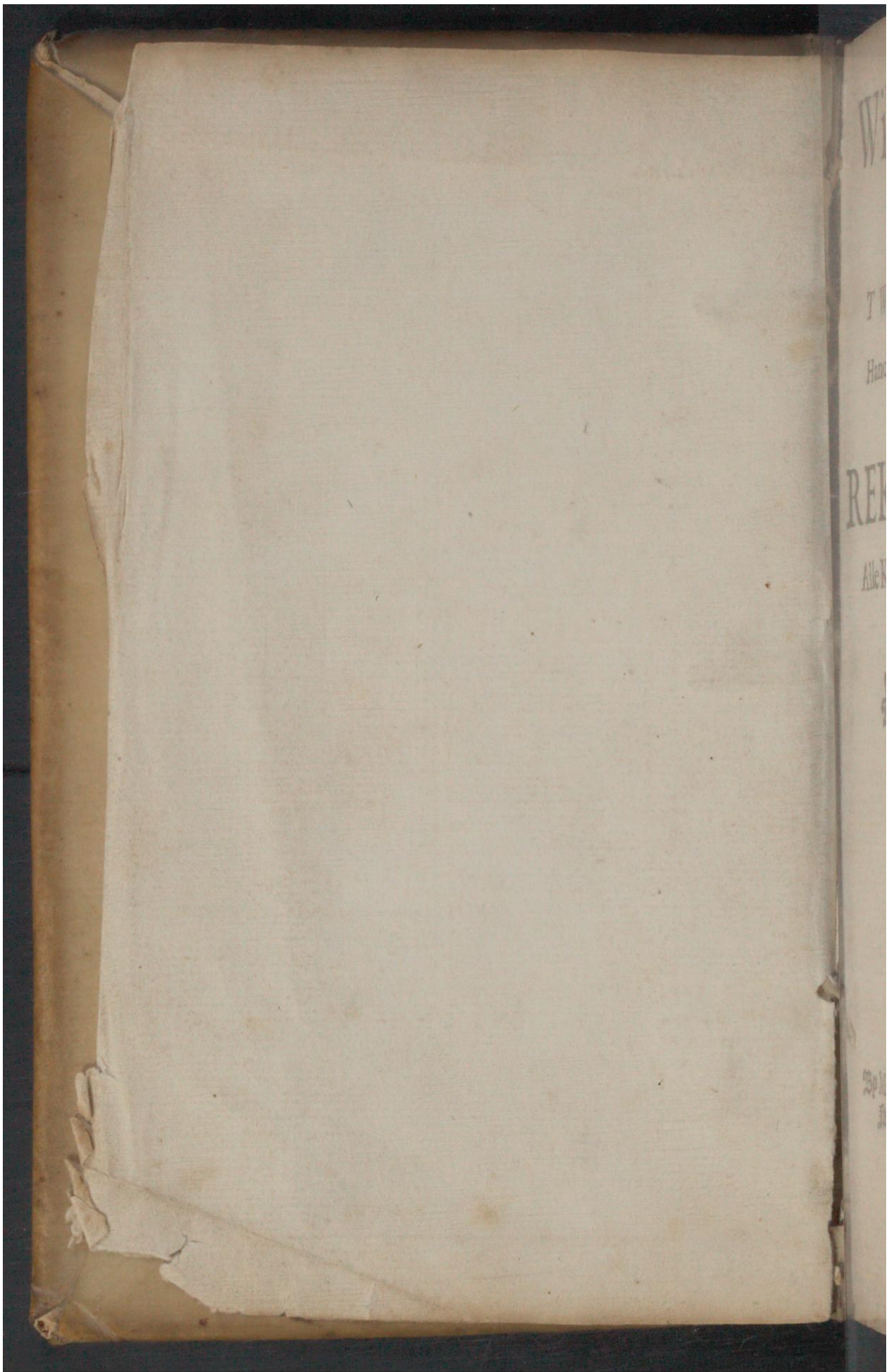

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
392 K 15

392
K15

Willem Bartjens Cijfferinghe.

TWEEDE DEEL,

Handelende van verſcheyde Regulen

DER

REKEN-KONST,

Alle Koop-lieden noodich te weten.

KONINKLIJKE
BIBLIOTHEEK

t'AMSTELDAM,

By Michiel de Groot, Boeck-verhooper op de Nieuwen-dijck / tuſſchen de twee Haerlemmer ſlupſen. 1676.

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
392 K 15

Extract uyt de Privilegie.

DE Staten Generael der vereenighde Nederlanden, hebben geaccordeert, geconſenteert ende geoctroijeert, Conſenteren, Accorderen ende Octroijeren mits deſen, Gerard Bartjens Boeck-verkooper tot Zwol, dat hy voor den tijt van elf naeſt-komende Jaeren alleene in deſe Vereenighde Nederlanden geaſſocieerde Landtſchappen ende Steden ſal mogen drucken, doen drucken, uytgeven ende verkoopen, *Willem Bartjens Cijfferinge, het tweede Deel, handelende van verſcheyde Regulen der Reecken-Konſt, alle Koopluyden noodich te weten.* Verbieden alle ende een yeghelijck Ingheſetenen van deſe Landen binnen den voorſz tijdt van elf naeſt-komende Jaeren, de voorſz Cijfferinghe in 't gheheel, ofte deel na te drucken, uytgeven ende verkoopen, ofte elders naeghedruckt binnen deſe Landen te brengen, op de verbeurte van alle de nae-ghedruckte Exemplaren, ende daer-en-boven van een ſomme van drie honderdt Carolus guldens, t'appliceren daer van een derdendeel ten behoeve van den Officier die de Calangie doen ſal, het tweede derdendeel ten behoeve van den Armen, ende het reſterende ten behoeve vanden voorſz Gerardt Bartjens.

Gedaen inden Hage den 29 Aprilis 1633.

Was geparapheert F. G. *Culenborg ut,*

Noch lager ſtondt

Ter ordonnantie vande Hoogh-gemelte Heeren Staten Generael.

Cornelis Muſch.

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
392 K 15

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
392 K 15

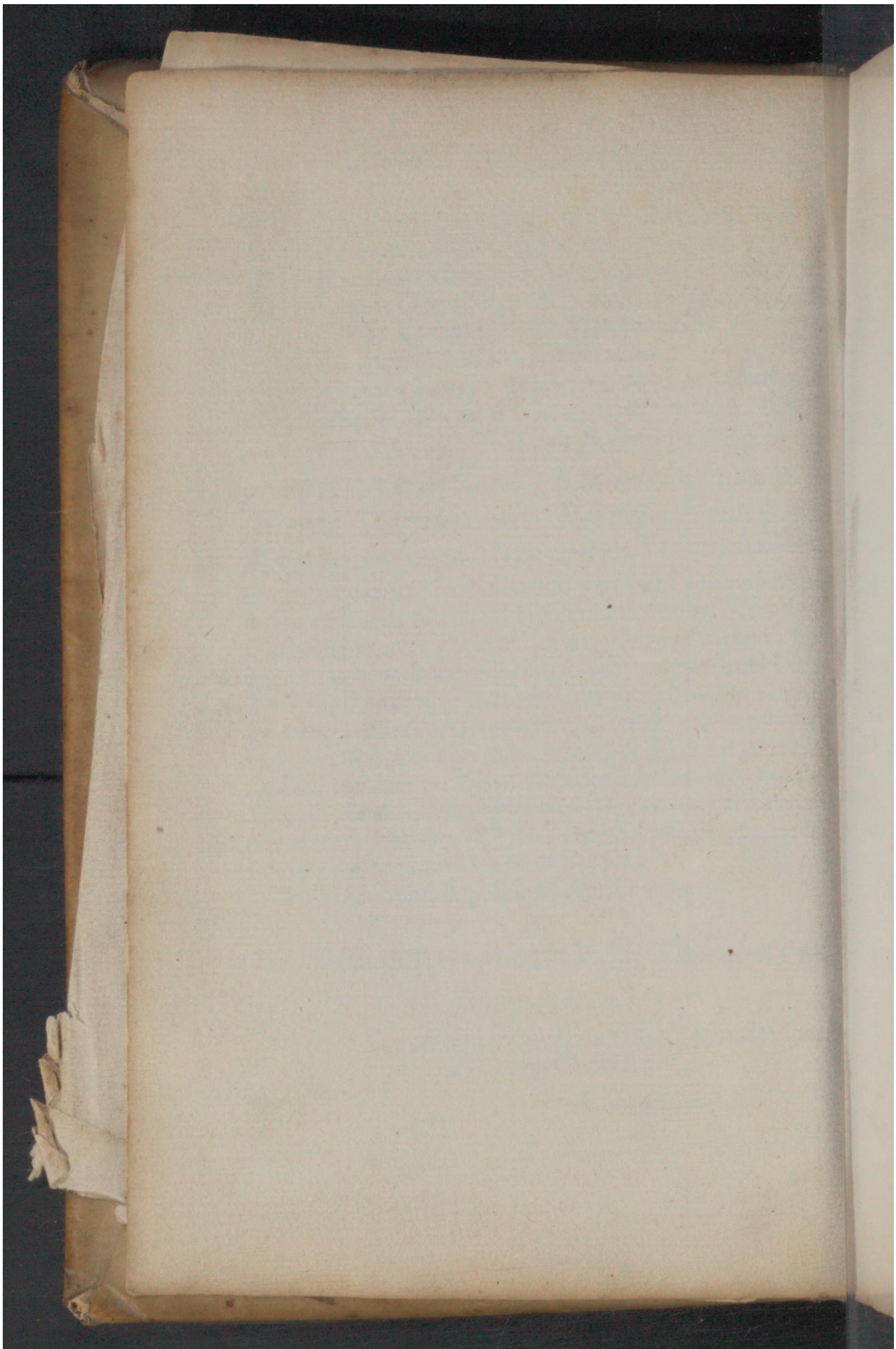

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
392 K 15

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
392 K 15

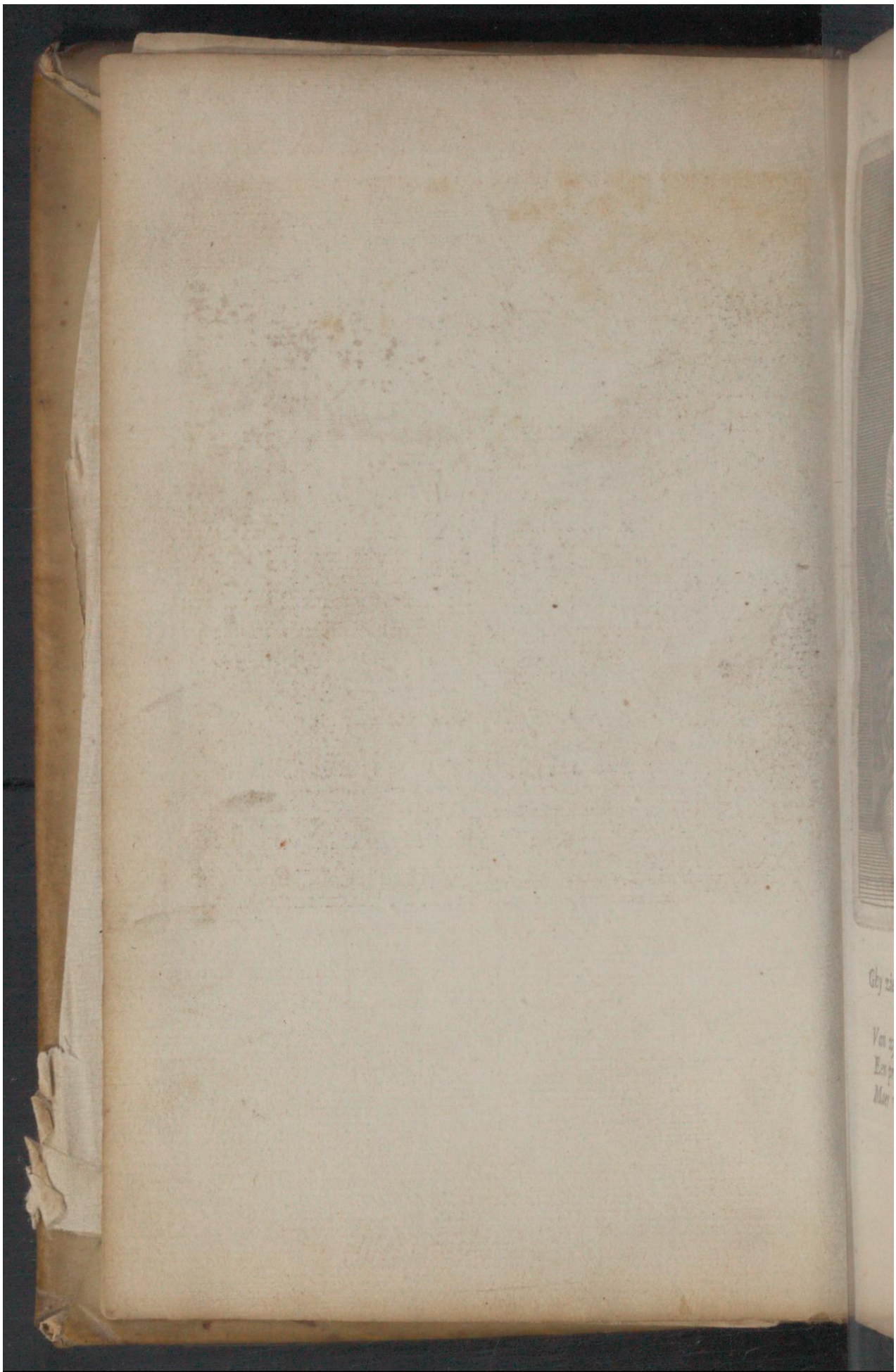

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
392 K 15

Ghy ziet het zichtbaer deel van Bartjens hier nae
't leven.
Van zyn onzichtb'ren geeſt 't heeft ſijn zelf gegeven
Een print in 't rekenboeck dat nergens faelt noch ſuft,
Maer volght tot dienſt der Jeughd Euclides rijp ver-
nuft.

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
392 K 15

AEN DEN

Goedt-gunſtighen

LEESER.

INT Eerſte-Deel onſer Cyfferinge, is op't breedſte, ons bedunckens, aengeweſen de wegh om te gheraken op den In-gang vande gemeene Reken-konſt, welk in de Spetien Regel van drijen, in 't geheel ende in 't gebroken beſtaet, hebben daer-by ghevoeght, tot voordeel des Leerlings, de ſeer aengename wetenſchap der Practijcke ofte korte Tellinge: als oock mede eenige andere rekeninge, die den Regel van drijen aenkleven, wiens na-volghers in dit twee-de-Deel vertoont ſijn (als namentlijck, de rekeningen van winning en verlies, Geſelſchap, Factorien, Intereſt, wiſſel, Mangeling ende meer andere, welcke alle onder 't Vaendel vanden gulden Regel, voor dobbel-Soldenaers dienen, door wiens kloeck beleyd ſy in verſcheyde veranderinge aengevoert ende te werck gheſtelt worden,) om de grond van d'edele Cijffer-konſt, na onſe, van Godt ontfangen, Gaven, de Nederlandſche Jeught, op 't eenvoudighſte voor-te-ſtellen, ende aen te prijſen. Ons alſoo quytende van de belofte hen ghedaen, in onſen Satyr, des voorigen deels.

Dat wy in den aenvang deſes ſtuckx herhalen ende kort-

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
392 K 15

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
392 K 15

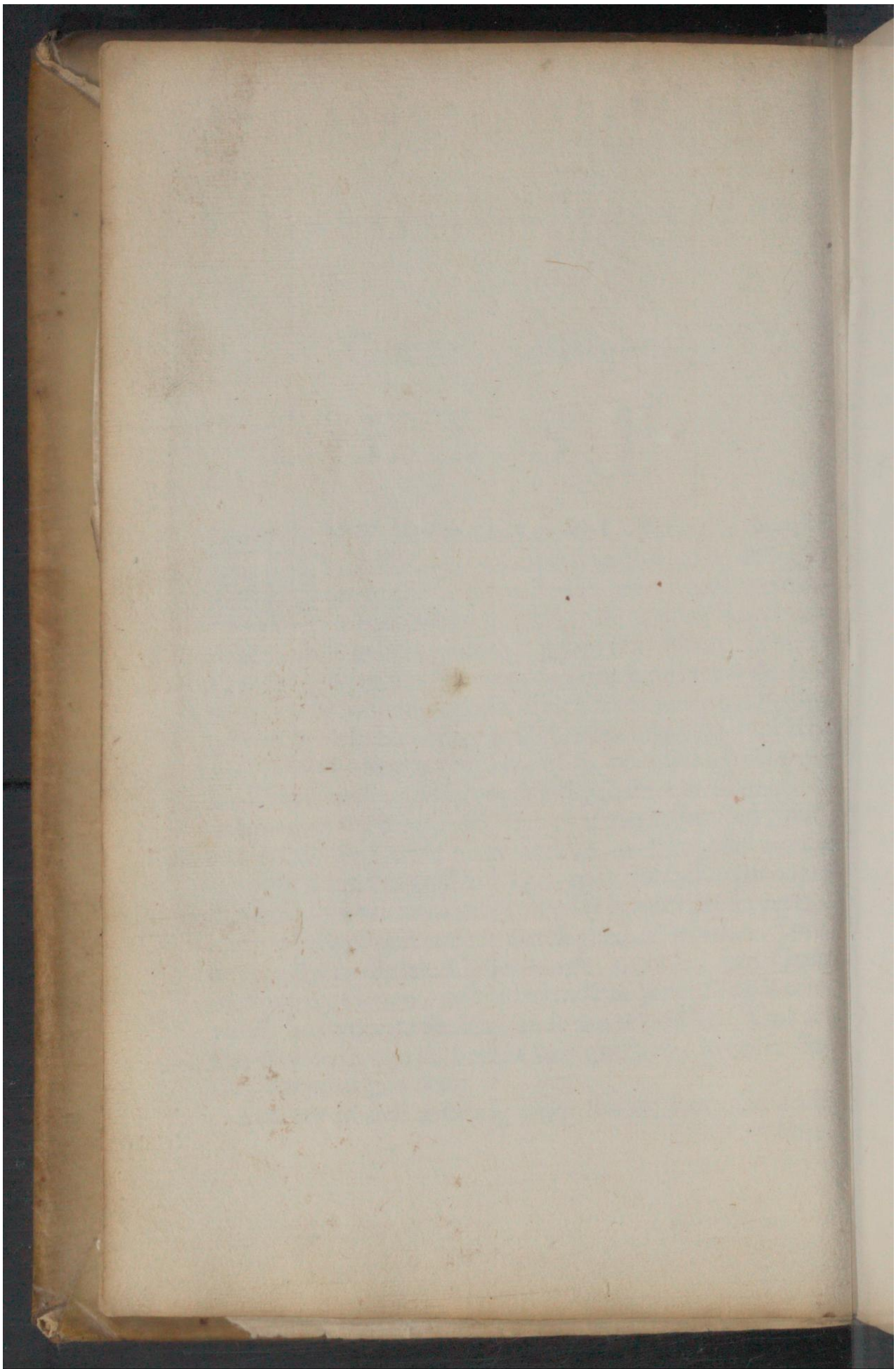

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
392 K 15

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
392 K 15

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
392 K 15

kortlijck overloopen den in-houd des eerſten-deels, dats daerom ghedaen, dat den Leerling ſtoffe ſoude hebben, ſijnen voorigen ghedaenen arrebeyd (als de Schaepen doen die haer ghegeten-gras her-knauwen (in ſijn gedencken te herprenten, om alſoo het volgende, te verſtandiger aen te vangen, mede den gulden-Regel, die hier ſchijnt als (by manieren van ſpreken) vermomt te weſen, te léeren kennen, ende door hem af te loſſen veel ende verſcheyden Vraeghſtucken, waer toe d'Oeffening lichtlijck ſal helpen. Niemandt en behoeve oock te ghedencken dat deſe mijnen geringen arbeydt gedaen is, tot nadeel van andere wel bekende ende hoog-geroemde wercken, geenſins niet, dan alleenlijck, dat de Leerlingen mynes eerſten Deels mochten bekomen meerder verſtandt, om daer-na gevoeghlijcker te konnen begrypen rekeninge van meerdeer importantie ofte grooter bedrijf: daer toe geef hem Godt genade. Hier mede vaert wel.

U W. E. dienſtwilligen.

WILLEM BARTJENS.

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
392 K 15

Aen den Boeck.

KOmt hier een verbraſten-Mond,
Die niet wel dit kookſel ſmaackt,
Is ſijn Mage niet geſond,
Oft dat hem de Lever blaackt?
Door het ſtorten van de Gal,
Stoort u niet aen ſijn geral,
Want het bitter-galligh Bloedt,
Doet, dat hy ſo braken moet.

Gedenckt.

Wie dat timmert aen de Straet,
Veel beriſpen hy aen-hoort:
't Is wed'rom den beſten raed,
Dat hy ſich daer niet om-ſtoort.
Gaet ghy maer in liefden he'en,
Helpt den Leerling, 't beſt ghy meught:
Doet nu vlijt by groot en kleen,
Wel-doen baert by jeder vreucht:
Dyn verſtand, al iſt niet veel:
't Brengt den kleyn tot meerder-deel,
't Geeft Lief-hebb'ren graege luſt,
Te beſeylen hooger-kuſt.

Benyders loon,
Is Schimp en hoon.

Danck-

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
392 K 15

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
392 K 15

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
392 K 15

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
392 K 15

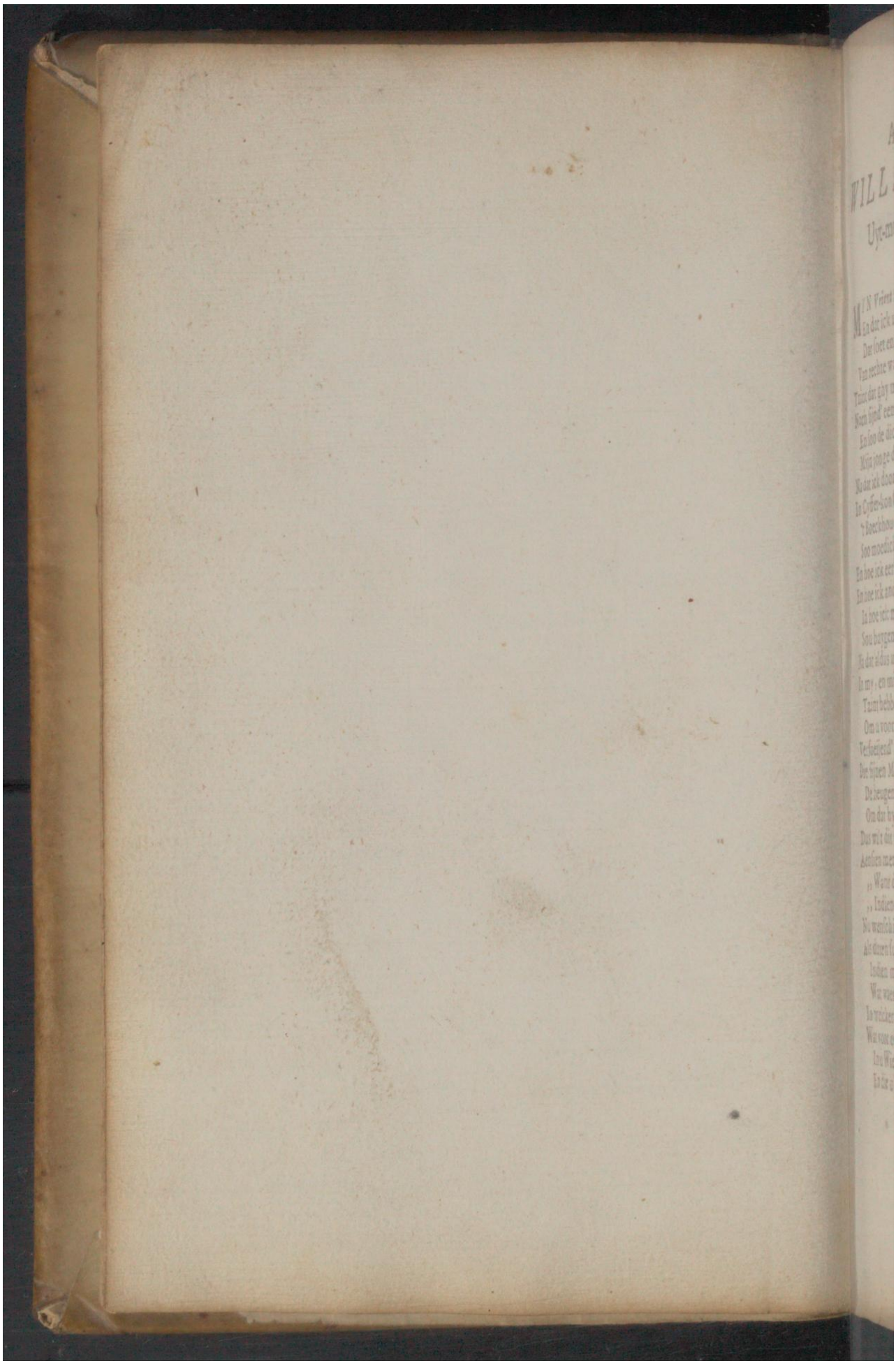

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
392 K 15

Danck-seggingh,

Aen mijn gheweſene Meeſter

WILLEM BARTIENS:

Uyt-munter inde Schrijf-konſte, ende ver-maert Cyfferaer.

MYN *Vrient*: na dat ick was, door u wel op-getogen,
En dat ick uyt u borſt had leckerlijck geſogen,
Dat ſoet en nutte vocht, dat Edel ſuyver ſap,
Van rechte waere deugt, en waere wetenſchap;
Tzint dat ghy my, helaes! noch dom en onbewogen,
Noch ſijnd' een jonge ſpruyt, van krom hadt recht gebogen,
En ſoo de dicke ſchors, waer med' dat was belaen,
Mijn jonge dom verſtant, hadt konſtlich afgedaen;
Na dat ick door u vlijt, was konſtlich onderweſen,
In Cyffer-konſt, in Tael, in Schrijven en in Leſen,
't Boeckhouden van gelijck, waer op den *Italjaen*,
Soo moedich ſnorckt en pocht, hadt grondich doen verſtaen:
En hoe ick eerlijck oock, mijn Ouder ſou ontmoeten,
En hoe ick ander Li'en eerbiedich ſou begroeten,
Ia hoe ick my altoos, ootmoedich en niet trots,
Sou buygen onder 't jock, en goede wille *Godts*.
Na dat aldus u konſt, was naer den eyſch gebleecken,
In my, en mijne keers, was aen u Torts ontſteecken,
Tzint hebb' ick meeſt altijd gelegentheyt verbeyt,
Om u voor ſulcken Doent te thoonen *Danckbaerheyt*:
Verſoeijend' 't wreedt bedrijf van *Nero* ongenadigh,
Die ſijnen Meeſter, laes! liet dooden ſeer moort-dadich:
De heugenis van 't goet, hem tot die moort ontſtack,
Om dat hy in ſijn jeught, ontfangen had een plack,
Dus wilt dit ſlecht Papier, en ſlordige geſangen,
Aenſien met duyſter oogh, en maer in danck ontfangen:
,, Wanr die een groote deught, ontfangen heeft wel eer,
,, Indien hy danckbaer is, ſoo geeft hy 't dubbel weer.
Nu wenſch ick dat u breyn, ſoo lange noch mocht duren,
Als duren ſullen noch, de ſtercke *Zwolſche* muren,
Indien men 't wenſchen mocht, deed' Wenſche waer voor my,
Wat waer 't, een groot geluck voor haere Burgery?
In welckers jonge jeugt, ſeer heerlijck gaet bethoonen,
Wat voor een Edel ſiel, moet in u lichaem woonen,
In u Wiens ſpitſe geeſt, vliegt naer het hooghſte ſteyl,
En die u Stylen bout, op *Godt* en op ſijn *Hey'l*.

A. C. Zwoll.

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
392 K 15

Toe-gift.

O Nederlantſe groene Jeught,
Singt BARTJENS lof, en juycht van vreught,
En brenght u groen te ſaemen,
Tot prys van zynen Naeme,
Hy die geen koſt noch moyten ſpaart,
Maer dach en nacht zijn breyn vergaart,
Om u als jonge Enten,
De deught wel in te prenten.
Hy die niet liever ſien en mach,
Als dat men yets breng' aen den dach
Dat ſtreckt tot lofs vermeeringh,
En andere tot leeringh.
Hy brenght hier weer als op 't tonneel,
Een Cyfferingh, een tweede Deel,
Een werck ſoo hoogh geklommen,
Daer Meeſters ſchier voor ſtommen.
Hy wijſt u hier ſeer konſtich aen,
Een tweede-wech, een rechte baen;
Op dat ghy ſoud verkloecken,
Den derden wech te ſoecken.
Dus ſoo gh' hier in niet arrebeyt,
Met kloecke ſin en Neerſticheyt,
En yver laet verdwynen,
Zyn 't rooſen voor de Swynen.
O Nederlantſe groene Jeught
Singht BARTJENS lof, end' juycht van vreught,
Die u als Fackel lichtet,
Selfs leert, en and're ſtichtet.

A. C. Zwoll.

Sonnet.

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
392 K 15

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
392 K 15

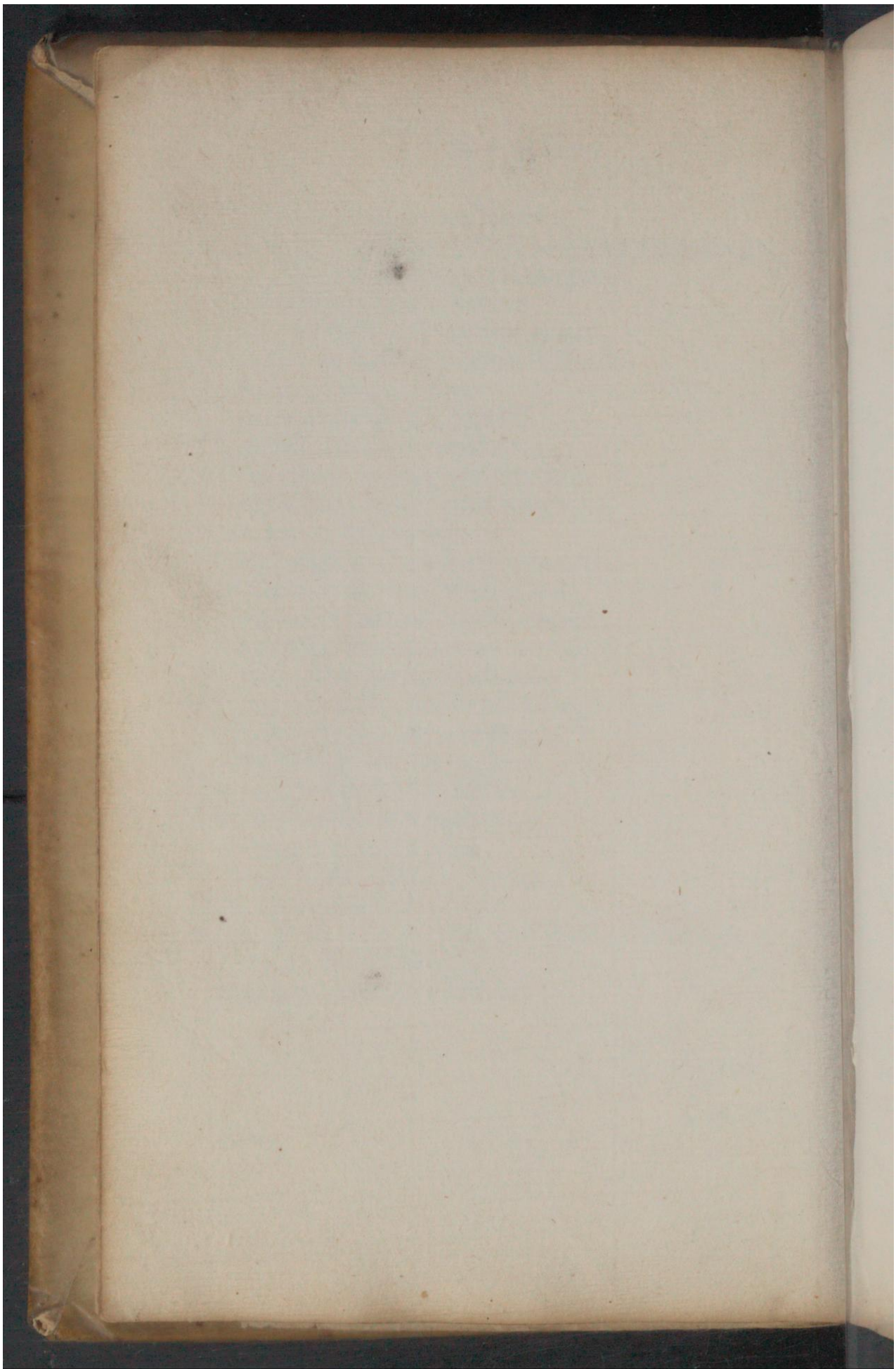

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
392 K 15

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
392 K 15

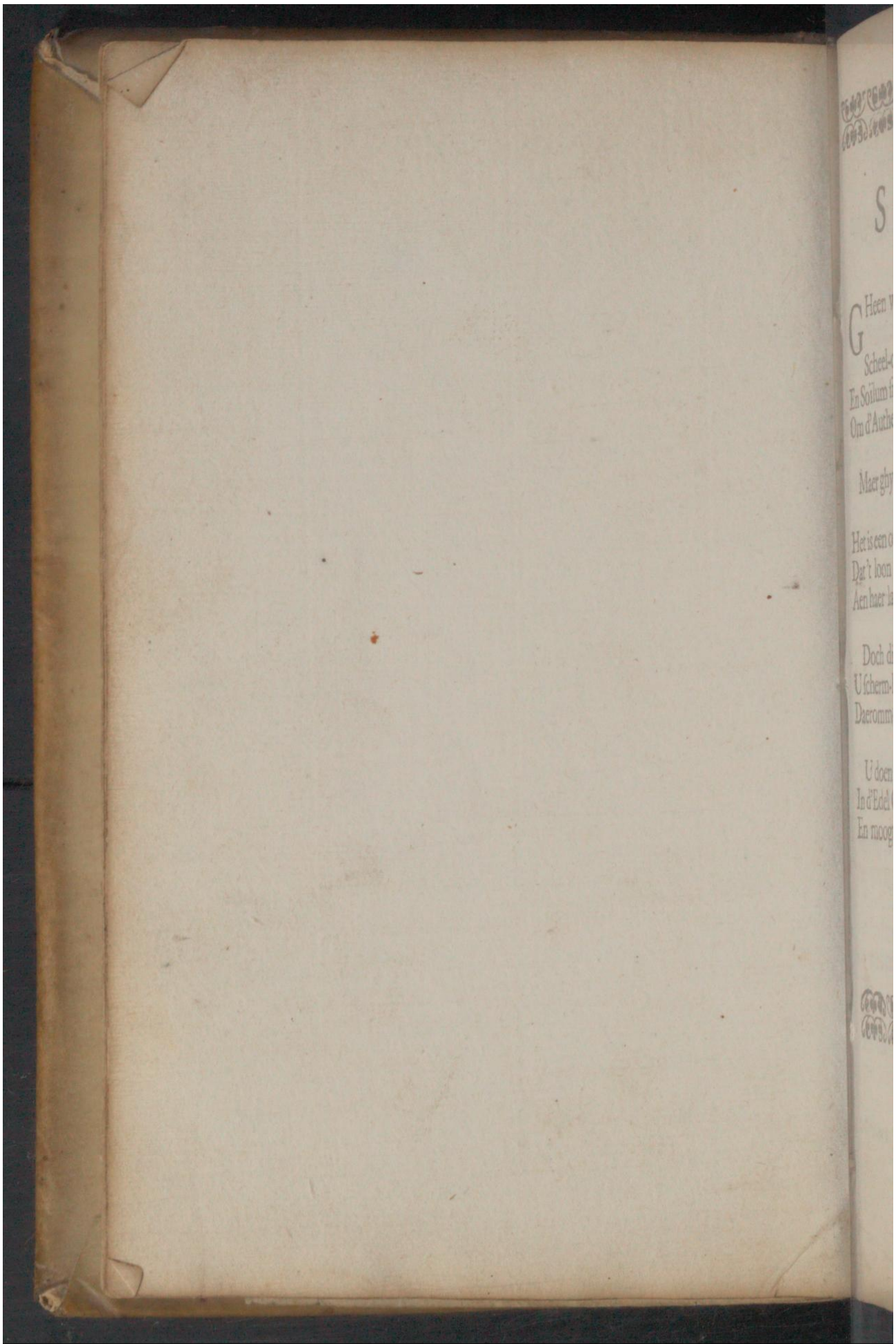

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
392 K 15

SONNET.

GHeen werck hoe wel ghedaen, of Momus die sal
't laecken,
Scheel-oogich van gesicht, te smalen hy 't bestaet,
En Soïlum sijn gesel, 't berispen nimmer laet,
Om d'Autheur in sijn werck, en eere aen te raecken.

Maer ghy myn waerste vriendt, quelt u niet in dees'
saecken.
Het is een oude wys', aen de benyders quaet,
Dat 't loon is schimp en hoon, sy thonend metter daet,
Aen haer laetdunckenheyt, niet konnend' beter maken.

Doch die, de wyser zijn, ja Mannen in 't verstandt,
U scherm-heer sullen zijn, u bieden Hert en Handt,
Daeromme Momus vindt sich selfs in sich verslagen.

U doen is wel bekent, ghy geeft goet onderwys,
In d'Edel Cyffer-konst, dies hebt ghy lof en prys,
En moogt den Lauwer-crans, daer voor om 't Hooft
wel dragen.

't Is mijn schuld.

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
392 K 15

Herhaling van't eerste Deel,

Dienstigh tot bequaeme In-leydinghe van dit tweede.

1 EEns woorde een Koop-man betaelt sekere somme van 16752 gul. met 3 derlepe spetien / te weten: met 3674 Hollandtsche guldens / met 1983 Rijckx-daelders / tot 50 stuyv. 't stuck / ende met Kop-stoters / tot 2 ½ stu. stuck/de vraage is / hoe veel stoters datter waren / mede hoe veel Rose-nobels tot 8 ¼ guld. dat die bedroegen? Ant. 64 964 stot. maken 928 Rose-nobels 10 stuyv.

2 Als 3 stucken houden 64 ellen/ende belopen tsamen 72 gul. hoe veel bedragen 12 ellen dan? Ant. 13 ½ gul.

3 Hoe veel bedraegt naer 't voorgaende 1 elle? Ant. 22 ½ stuyv.

4 Een last Rogge kost 76 ggl. anderhalven oord/vraghe na 10 lasten/ 5 mudden/2 schep. in corant-geld? Ant. 1092 gul. min 19 stuy. 6 $\frac{2}{17}$ pen.

5 Addeert $\frac{1}{3}$/tot $\frac{2}{7}$ uyt $\frac{3}{4}$ die substraheert van 2 ½ gemultip. met $\frac{1}{3}$/ de rest gedivideert door ½/ en segt my hoe veel dat 't is? Ant. 3 min $\frac{45}{76}$.

6 Wyst my eens de maniere van doen / om de stuyvers en duyten te binden uyt ½ Rijckx-daelder tot 50 stuy. Ant. 27 stuy. 6 ½ duyten.

7 Ende wederzom 't contrarie? Ant. ½

8 Als men u vraeght: hoe veel ½ van 36 is / soo antwoort 20

9 Als 20 is ½ hoe veel ist geheel? Antw. 36

10 Hoe

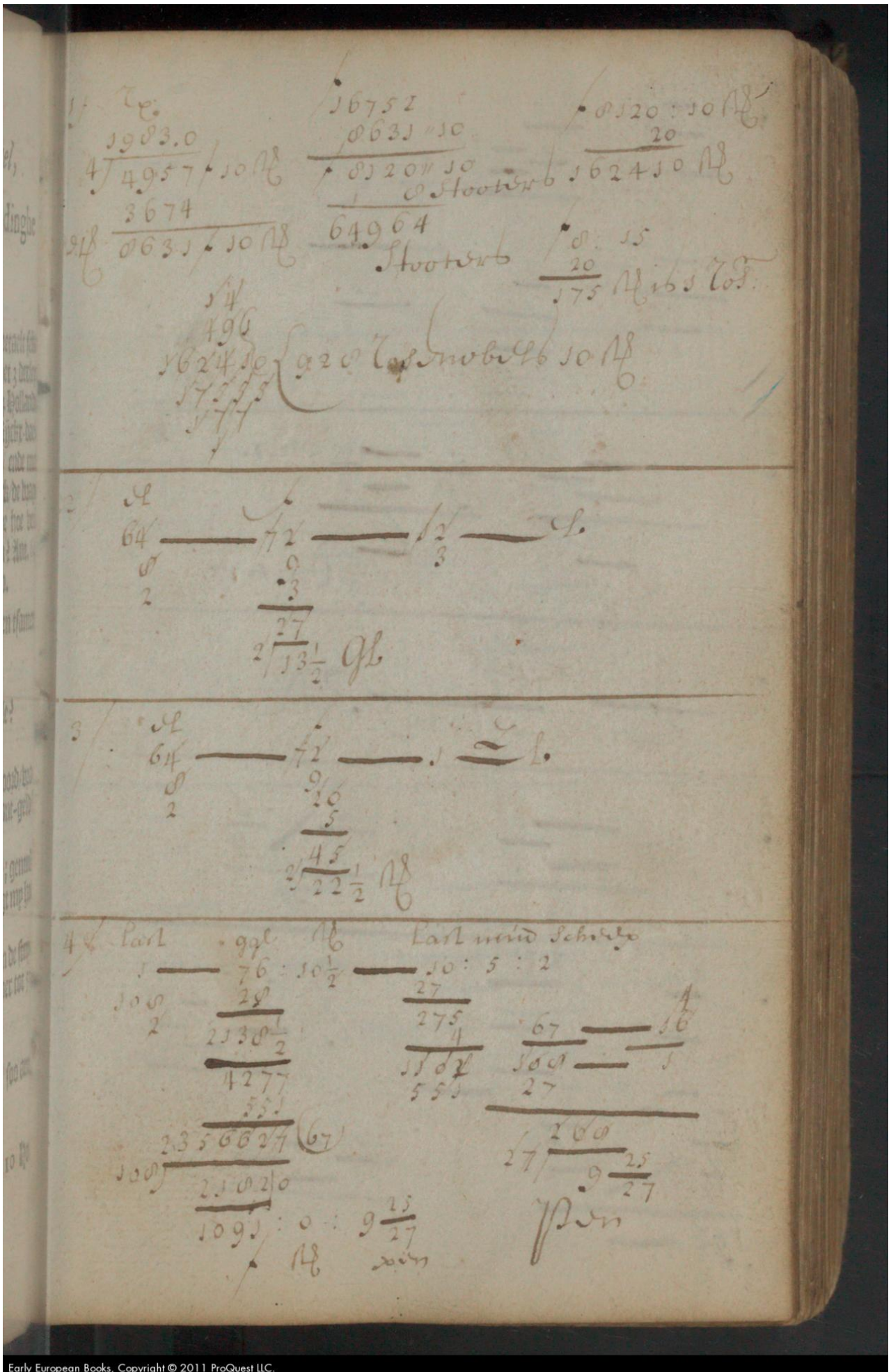

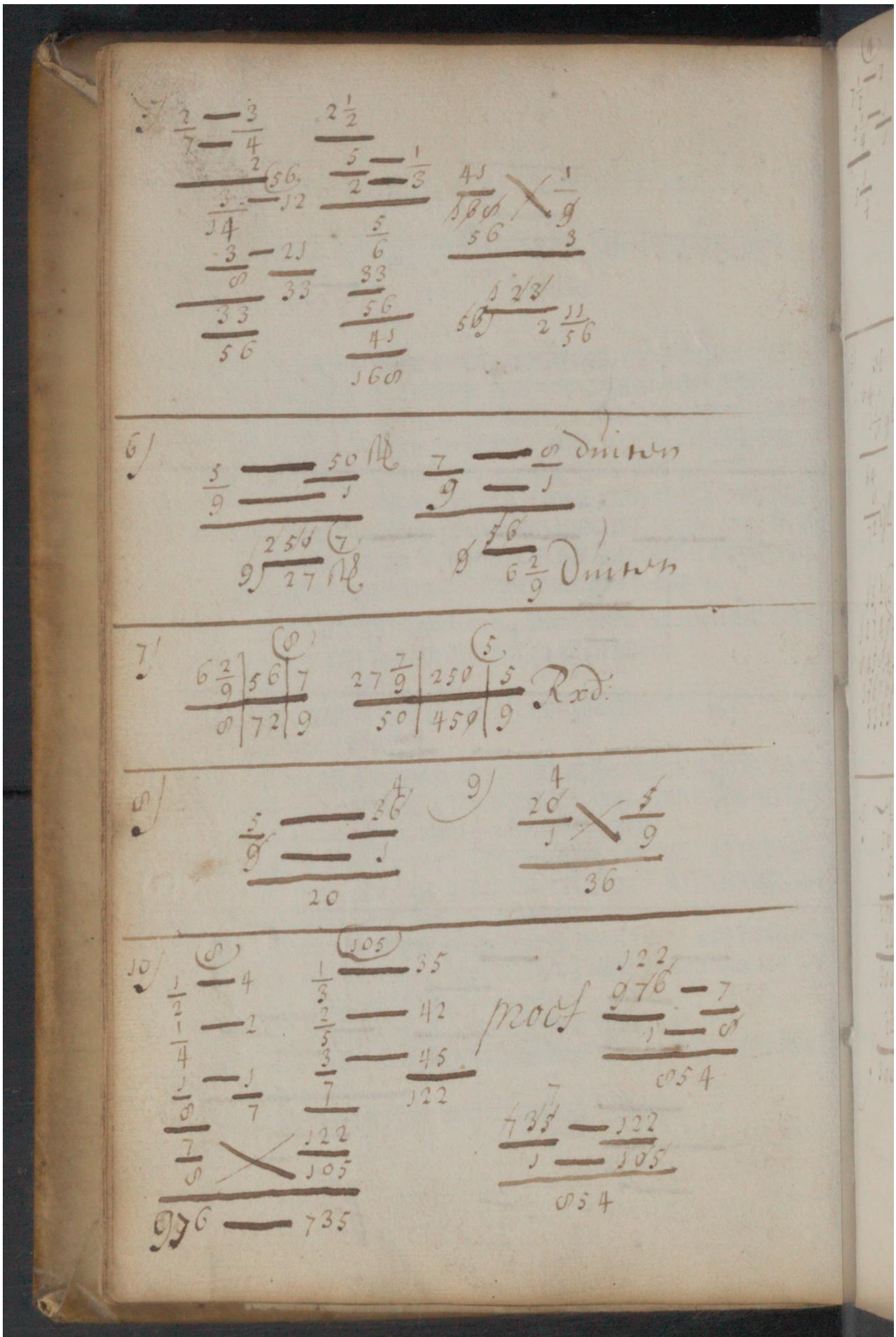

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
392 K 15

11/ (4)

$7\frac{1}{2} - 2$

$2\frac{1}{4} - 1$

$5\frac{1}{4}$

12/

13/ ℔

64

$1\frac{1}{10}$ ql

64

72 ql

14/ Last — $53\frac{5}{9}$ — 15 : $17\frac{1}{2}$ mid

27

ggl

420

Last

27

122

30

$42\,2\frac{1}{2}$

045

1001

045

045045

27

0

21

4

9

36

260

14

143

1001

$13\,2\,(2$

$12740\,5$

$045\,045$

$366\,666$

3333

$2349\,|\,5$

$1174 : 15\frac{25}{36}$

15/ ℔

56

$5\frac{1}{2}$

200

20

300

10

22

300

10 (6) ql

$5\frac{1}{4}$

90

$4\frac{1}{2}$

$94\frac{1}{2}$

ql

℔

56 — 300

10 — $94\frac{1}{2}$

30 — $253\frac{1}{2}$ — 1 — ℔

2

76

$\frac{567}{76}$

$6\frac{51}{76}$

ql

16) 88

1315 — 14 — 1301 — 9 — 88 | 117 — 09 — 100

1301 — 117 9/100 — 1183 91/100 — 36 00 — 7090

36 — 91 — 36 — 324 (4) — 32 | 76 | 19 — 100 | 25

3549 — 32 19/25 — 42620 19/25 — 3161 43/100 — 45782 91/100 — 12 — 30015 — 190 £ 15 s 2 19/100 d.

117 9/10 — 27 — 90 — 27 d. — 9 — 2 | 43 — 100

234 — 2 43/100 — 3161 43/100 d.

---

17) fl.

3 3/4 — — 9/4 | 5 1/16

5/4 | 6 3/4 — — fl.

---

18) 1 Jaar

675 — — 1 1/4 | 543 3/4

375 | 2 1/4 Jaar

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
392 K 15

110 Hoe veel stucken teltmen tot 2 hoopen daer de eenen sijn $\frac{1}{3}/\frac{1}{4}/\frac{1}{8}$/ soo veel bedraegt als den anderen sijn $\frac{1}{3}/\frac{2}{5}/\frac{3}{7}$? Ant. Proeve 854 . . . 854.

111 Ick begeer 't ghetal te weten datmen treckt van $7\frac{1}{2}$/ ende datter blijven sal $2\frac{1}{4}$?
Ant. 10 min $4\frac{3}{4}$

112 Toont my sulck een ghetal datmen Dividеert door sijn helft/ 't product multipliceert met 5/ wat komt daer af substraheert 8 de reste geaddeert tot $\frac{1}{5}$ van 30/ dattet sy 14? Ant 50.

113 Een elle Boraat tot $1\frac{1}{8}$ guld. hoe veel 64 ellen?
Ant. 72 guld.

114 Alsmen 't last rogge verkoopt voor 54 gguld. min $\frac{1}{8}$/ hoe veel bedragen 16 lasten min $9\frac{1}{2}$ mudde?
Ant. 1174 guld. 15 $\frac{15}{16}$ stuyv.

115 Een Koop-man koopt een wit Engels laken lanck 56 elle/ tot $5\frac{1}{2}$ guld. d'elle/ daer af verhandelt hy 18 ellen (tegens 20 ellen Caffa) tot $5\frac{1}{4}$ gul. d'elle/ de rest laet hy verwen/ betaelt daer voor 18 guld. dat verkoopende wint op 't geheele stuck 22 gulden/ vrage hoe veel hy d'elle van 't geverwede verkocht heeft? Ant. 6 $\frac{5}{16}$.

116 Item 4 sacken Peper weghen 1315 ℔/ tara voor elcken sack $3\frac{1}{2}$ ℔/ fusti in 't honderd netto 9 ℔ tot $\frac{1}{4}$ minder in prys als 't ℔ netto/ welck kost 36 ß 't ℔/ vrage hoe veel de 4 sacken in gelde belopen? Ant. £ 190 ß 15 ß 2 $\frac{19}{100}$.

117 Alsmen heeft $3\frac{1}{4}$ elle laken tot een kleedt/ welck breedt is $\frac{9}{4}$ el/ vrage hoe veel ellen voerings men sal behoeven die breedt is/ $\frac{5}{4}$ el/ om dat te voederen?
Ant. $6\frac{1}{4}$ el.

118 Pemandt wordt geleent 675 gul. de tijdt van $1\frac{1}{4}$ jaers sonder interest/ vrage hoe lange tijd die wederom sal upt-leenen 375 gul. in gelycke vrientschap?

ſchap? Ant. 2 1/2 jaers.

19 Als in t jaer 8 1/2 ℔ ten hondert gewonnen worꝺt/ hoe veel wintmen dan met 1600 ℔ in 3 1/2 maend? Ant. 39 2/3 ℔.

20 Alſmen 100 Soldaten geeft aen ſouldye 10200 guld. in't jaer / hoe veel ſalmen dan eenen Soldaet geven in 3 1/2 maend? Ant. 29 3/4 guld.

21 Wanneer 3 1/2 maenden lang om 89 1/4 gl. 3 Soldaten den Heeren dienen / vꝛage hoe veel Soldaten 12 maenden dienen ſullen om 10200 guld. Ant. 100.

22 Somen vooꝛ 10200 guld. 100 Soldaten in dienſt houdt 12 maenden langh / vꝛaghe hoe lang ſalmen na advenant in dienſt behouden vooꝛ 89 1/4 gulden 3 Soldaten? Ant. 3 1/2 maend.

23 Alſmen om 8 duyten koopt 12 miſpelen/ende vooꝛ 4 miſpelen 10 vyghen / ende vooꝛ 6 vyghen 14 pꝛuymen / ende vooꝛ 40 pꝛuymen 60 groote noten / vꝛage hoe veel dan het duyſent noten koſt? Ant. 9 ſtuyv. 4 4/11 duyt.

24 Van een laken wooꝛt verkocht 1/2 upt 3/4 min 1 elle / vꝛage hoe lang het is / ſo-der overblyft de 1/4 min 3 ellen? Ant. 32 ellen.

25 Ick hebbe gekocht ꝺꝛiederley goeꝺeren beloopen te ſamen 1544 gul. 't eerſte goeꝺ vooꝛ een ongeſeyde ſomme / het 2 vooꝛ 3 mael ſo veel min 10 gul. het 3 vooꝛ 4 mael ſo veel min 6 gul. alſt tweede: ſegt my / hoe veel ick vooꝛ elck betaelt hebbe? Ant. 100/290/1154 guld.

26 Seker goet geſelſchap doen een Wyn-gelach / hebbende daer toe een onbekende ſomme gelꝺs / bevinden ſo ſy dat maken de man op 3 1/2 gulden / ſoude te kooꝛt komen 6 guld. ende maken ſy 't de man

19/ Cap: 100 — £ 01/2 — 17 — 7 — 119 — 39 2/3 £ — Maand 12 4 3 — £ 1000 4 — 3 1/2 maanden 7

20/ Soldat: 100 — 1 — 10200 — 17 — 7 — 119 — 29 3/4 1 — 1 soldaten — 3 1/2 maand 7 — Maand 12 — 2/4 4

21/ maand — 3 1/2 — 12 4 — 09 1/4 — 357 — 3 — 2 — Sold 3 — 12 maanden — 3 1/2 7 — 10200 gl. — 206 — 2 — 100 soldaten

22/ 10200 — 2 — 12 4 — 09 1/4 — 357 — 3 Soldaten — 100 — 7 — 3 1/2 — Maand — Soldat: 100 — 3 — 4

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
392 K 15

23/ Groote mooten 60 — 46 Puymen
10
Puymen 4/7 — 6 Vijgen
Vijgen 10 — 4 Mispelen
Mispelen 12/3 — 8 Drupten — mooten 1000
4

25 — 160 — 10
10
1600 (4
25
76
9 lb. 4 4/25 Onsen

24/ Stuk Stuk
1/2 — 3/4 | 5/8 + 1 | 3/4 ÷ 3
1
3/8 ÷ 1 | 5/8 — | 3/4 ÷ 4
5/8 + 1 | 5/8
Stuk
1/8 — 4 — 1
8
32 dl

of

13/8 ÷ 1
5/8 + 1
3/4 ÷ 3
1/8 — 4 — 1
8
32 = lbs

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
392 K 15

29/ 3 ÷ 10
4
12 ÷ 40
6
12 ÷ 46
1544 gl
56

12 ÷ 46
16 ÷ 56
16 — 1600 — 1 gl 1300 deelt
3
300
÷ 10 tweedde
290

290
4
1160
6
deedt 1154 gl.

26/ 3½ ÷ 6 | 2¾ + 3
3

3½ ÷ 9 | 2¾
2¾
4
¾ — 1 — 9 12 perssoonen

12 3½
36
6
42
6
36 — ″ — ℓ

12 2¾
24
6
3
33
+ 3
36 — ″ — ℓ

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
392 K 15

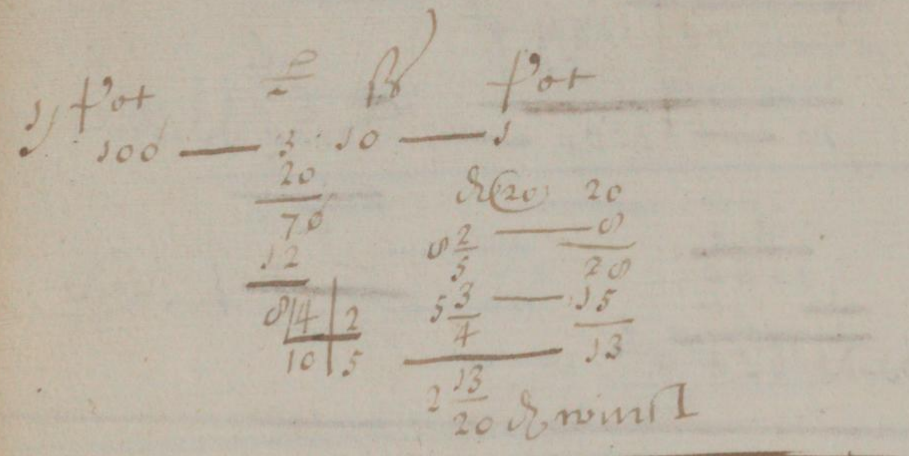

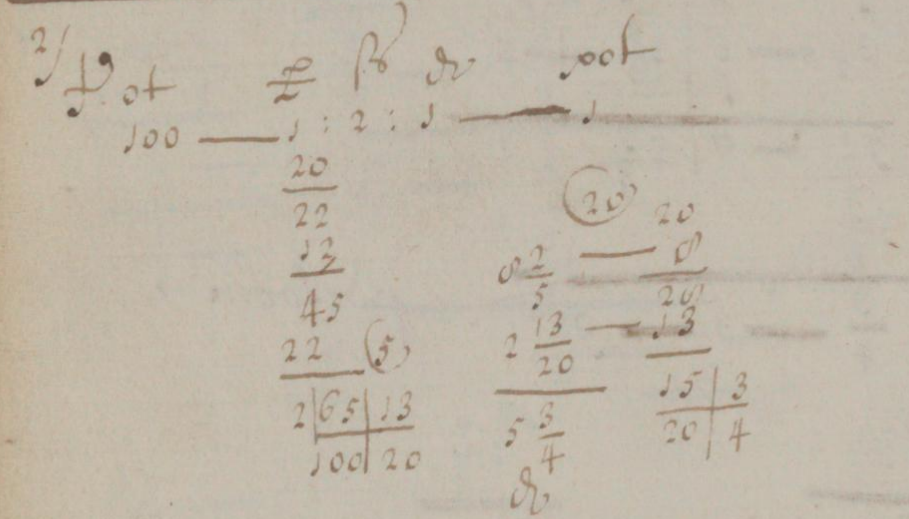

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
392 K 15

man op $2\frac{1}{4}$ guld. sal haer over schieten 3 guld. de vraage is / hoe sterck 't geselschap gheweest is / ende hoe veel gelds sy gehad hebben?
Ant. 12 personen / ende 36 guld.

Hier is van 't eerste Deel, den inhoudt meest herhaalt,
Dit tweed', bewerckt geheel, uw' arbeyd wort betaalt.

Winningh en verlies.

DEse reckeningen worden alsoo ghenoemt / om datmen door die selvige kan leeren onderscheyden / op wat Koopmanschap / men winst ofte verlies ghedaen heeft in 't verhandelen.

1 Dat ick soude verkoopen een Aem-wijns / houdende 100 potten: voor 3 ℔ 10 ß / hoe veel soude de winninge wesen als my den pot betaelt stondt op $5\frac{3}{4}$ ß. Ant. $2\frac{13}{20}$ ß.

100 ——— 3 — 10 ——— 1 fac. $8\frac{2}{5}$
$5\frac{3}{4}$

$2\frac{13}{20}$ ß.

2 Wanneer ick een Aem-wijns kochte voor $5\frac{3}{4}$ ß de pot / hoe veel soud ick den pot verkopen om op d'Aem / houdende 100 potten / te winnen 1 ℔ 2 ß 1 ß? Ant. $8\frac{2}{5}$ ß.

1 ——— $5\frac{3}{4}$ ——— 100
2 ℔ 7 ß 11 ß
1 ℔ 2 ß 1 ß

100 ——— 3 ——— 10 ——— 1 fa. $8\frac{2}{5}$ ß.

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
392 K 15

2 Wanneer ick op een pot wijns winne $2\frac{13}{20}$ ß / ende ontfange voor 100 potten 3 £ 10 ß / vraage hoe veel my die ingekocht staen? Ant. 2 £ 7 ß 11 ß.

4 Verkocht hebbende wat wijns: den pot tegen $8\frac{2}{5}$ ß / die my stont op $5\frac{3}{4}$ ß / vraage hoe veel de winningh op de Aam is / houdende 100 potten?
Ant. 1 £ 2 ß 1 ß.

5 Hoe veel potten wijns soudemen winnen op 100 potten alsmen den pot verkoopt tot $8\frac{2}{5}$ ß / die op $5\frac{3}{4}$ ß ingekocht staet? Ant. $46\frac{2}{23}$ potte nop 't honderd..

$8\frac{2}{5}$
$5\frac{3}{4}$

1 —— $2\frac{13}{20}$ —— 100 { £ ß ß : 1/ 2/ 1
$5\frac{1}{4}$ —— 1 —— 1/2/1 { $46\frac{2}{23}$

6 Als een pot wijns kost $5\frac{3}{4}$ ß / ende men verkoopt die tot $8\frac{2}{5}$ ß / hoe veel potten moetmen verkoopen / in gelijcken prijs: om te winnen $26\frac{2}{23}$ potten?
Ant. 100 potten.

* Soeckt de waerde van $46\frac{2}{23}$ potten, mede de winst op eenen pot, segt

1 —— $5\frac{3}{4}$ —— $46\frac{2}{23}$ | 1 £ 2 ß 1 ß
$8\frac{2}{5}$
$5\frac{3}{4}$

$2\frac{13}{20}$ —— 1 —— 1/2/1 | 100

7 Somen een pot witte wijn koopt voor $5\frac{3}{4}$ ß / ende men verkoopt die voor $8\frac{2}{5}$ ß / vraage hoe veel is de winninge ten honderd / mede hoe veel potten / £ / ß / ß / guld. stuyv. pen. dael. croonen honderd?
Ant/ $46\frac{2}{23}$ ten hondert / van 't een als van 't ander.

8 Hoe

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
392 K 15

3/ potten
100 2 13/20 R.
200

20/10 — 50
2 — 10
3 — 5
265 R.
12 | 252 : 12
21 2 15 R.

£
3 : 10 R
1 : 2 : 1
2 : 1 : 11
= 2 R. 8

4/ (20)
02/5 — 20/20
53/4 — 15/13

Potten
1 — 2 13/20 — 100 Potten
20 5
53
5
265 R.
12 | 252
21 = 2 R. 12 R.

5/ (20) 20
02/5 — 0/20
53/4 — 15/13

R.
53/4 — 2 13/20 — 100 Potten
20
53
20
5060
23 | 46 2/23 potten ten 100

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
392 K 15

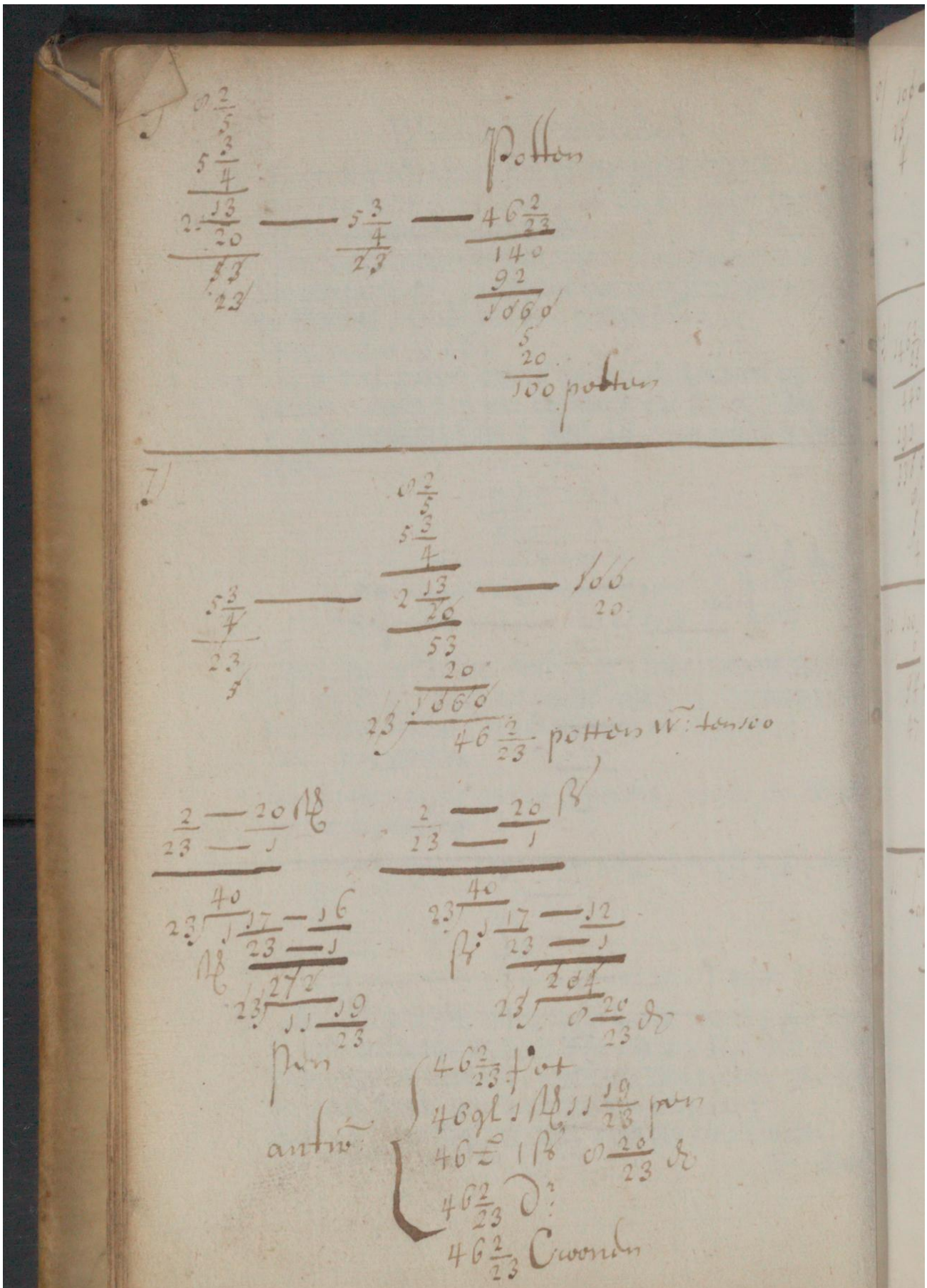

8/ 100 — 146 2/23 — 5 3/4 R.

23/4

440

292/3360

8/4/2/10/5 R.

9/ 146 2/23 — 100 — 0 2/5 R.

440

292/3360

8/6/4

2

5/41

4/23

5 3/4 R.

10/ 100/6

94/47 — 100 — 0 2/4

4

400

47/0 24/47 ℔

11/ 0 Lar 1 — 99 ℔ — 1 Lar 1

15 1/2

31

63

2

126

31/4 2/31

96

40 2/23 99 ℔

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
392 K 15

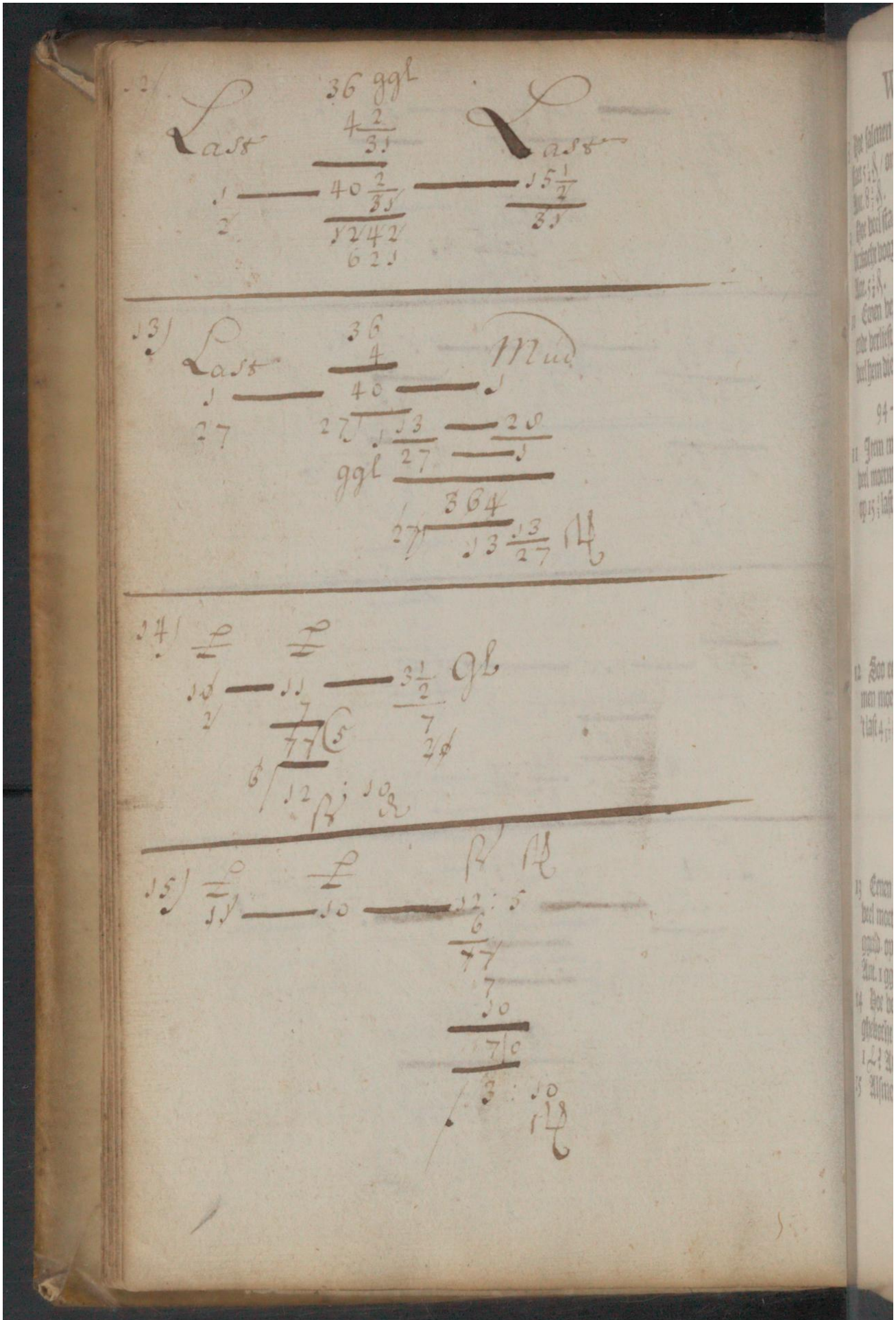

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
392 K 15

8 Hoe salmen den pot Franssen wijn bezkoopen / die staet $5\frac{3}{4}$ ß / om te winnen $46\frac{2}{3}$ ten hondezd?
Ant. $8\frac{2}{5}$ ß.

9 Hoe veel staet een pot wijns ingekocht / somen die bezkocht vooz $8\frac{2}{5}$ ß / winnende $46\frac{2}{23}$ ten 100?
Ant. $5\frac{3}{4}$ ß.

10 Eenen bezkoopt Notenmuscaten 't ℔ tot 8 ß ende verliest van 't hondezdt £ 6 £ / vzaghe hoe veel hem die gekost hebben / Ant. $8\frac{74}{47}$ ß.

94 —— 100 —— 8.

11 Item men koopt-habez 't last tot 36 ggul. hoe veel moetmen die wedezom bezkopen om te winnen op $15\frac{1}{2}$ last 63 ggul? Ant. $40\frac{2}{31}$

$15\frac{1}{2}$ — 63 —— 1 | $4\frac{2}{31}$ × 36

$40\frac{2}{31}$

12 Soo een last Habez kost 36 gguld. hoe veel salmen moeten $15\frac{1}{2}$ last bezkoopen om te winnen op 't last $4\frac{2}{31}$ gguld? Ant. 621 gguld.

36 × $4\frac{2}{31}$

—— $40\frac{2}{31}$ ——.

13 Eenen koopt Habez vooz 36 gguld. 't last / hoe veel moet hy 't mudde bezkoopen / om te winnen 4 gguld. op 't last?
Ant. 1 gguld. $13\frac{13}{17}$ stuyv.

14 Hoe veel bezkooptmen een ton hasenoten die in ghekocht staen $3\frac{1}{2}$ guld. om te winnen met 10 £ 1 £? Ant. 12 ß 10 ₰.

15 Alsmen met 10 £ 1 £ wint / bezkoopende een ton

ton Coopman-schap 12 ℔ 10 ß / vrage hoe veel die ingehocht was? Ant. 3 $\frac{1}{2}$ guld.

16 Een Koopman koopt hasenooten / de ton voor 3 $\frac{1}{2}$ gul. tot hoe veel sal hy die verkoopen om 1 ℒ van 10 ℒ te verliesen? Ant.

10 —— 9 —— 3 $\frac{1}{2}$

60 —— 54 —— 7

378

3 guld. 3 stuyv.

17 Somen honderd ℔ kaes verkoopt voor 7 gul. 10 stuyv. ende men verliest op den daler 2 stuyv. vrage hoe veel dat het ingehocht staet? Ant. 8 guld. 0 $\frac{5}{7}$ stuyv.

18 Een Koop-man koopt laken / d'elle tot 4 guld. 10 stuyv. verkoopt dat wederom verliesende op 180 guld. 10 guld. vrage tot hoe veel d'elle / ende hoe veel ellen hy verkocht heeft? Ant. 4 $\frac{1}{4}$ guld. d'elle / ende in alles 40 ellen.

19 Een Koop-man koopt een stuck laken / lang 40 ellen: betaelt daer voor 170 gul. vrage hoe veel hy de 8 ellen verkopen sal om te winnen met 17 gul. 1 guld. Ant. 36 guld.

20 So my 100 ℔ Corinten kosten 20 guld hoe veel ℔ soud ick om een guld. geven / om met een guld. 5 stuyv. te winnen? Ant. 4 ℔.

21 Kosten my 100 ℔ Corinten 20 guld. ende verkoop ick die voor 26 $\frac{1}{4}$ guld/vrage hoe veel heb ick ten honderd / ende op den guld. ghewonnen? Ant. 31 gul. 5 stuyv. ten 100 / 6 $\frac{1}{4}$ stuy. op den gul.

22 Een ℔ kost 5 $\frac{1}{4}$ stu. hoe veel verkooptmen dat / om

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
392 K 15

16)

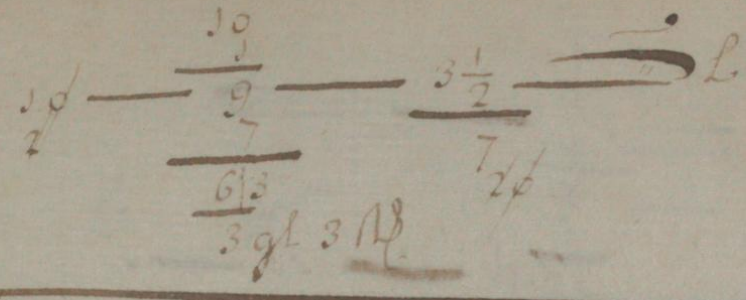

17)

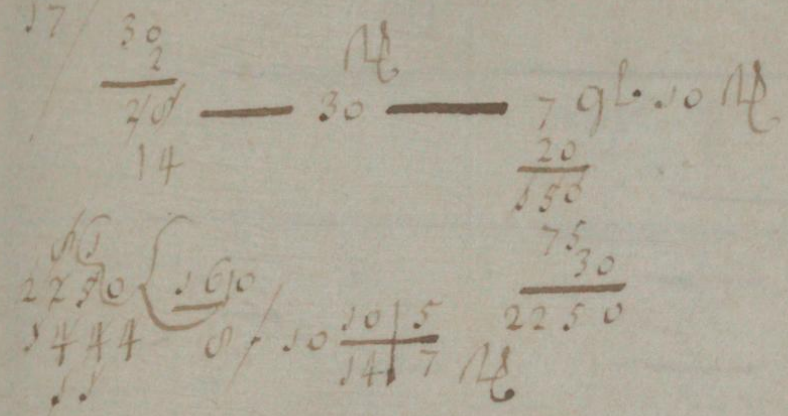

18)

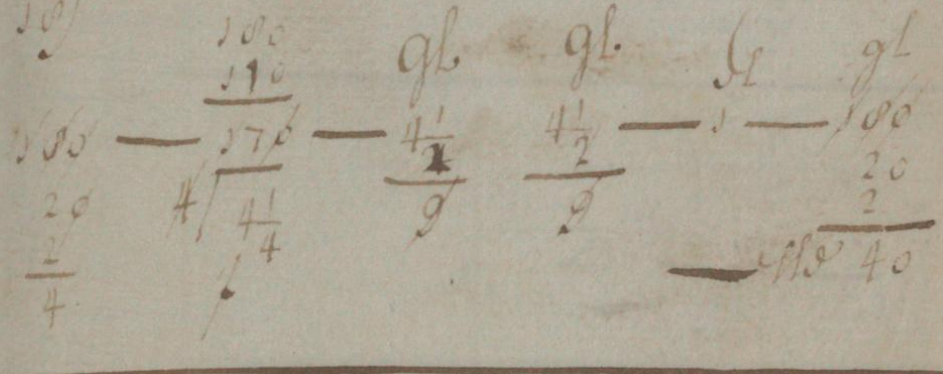

19)

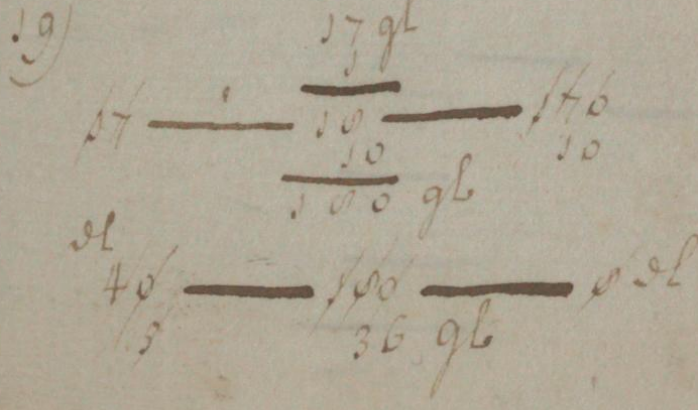

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
392 K 15

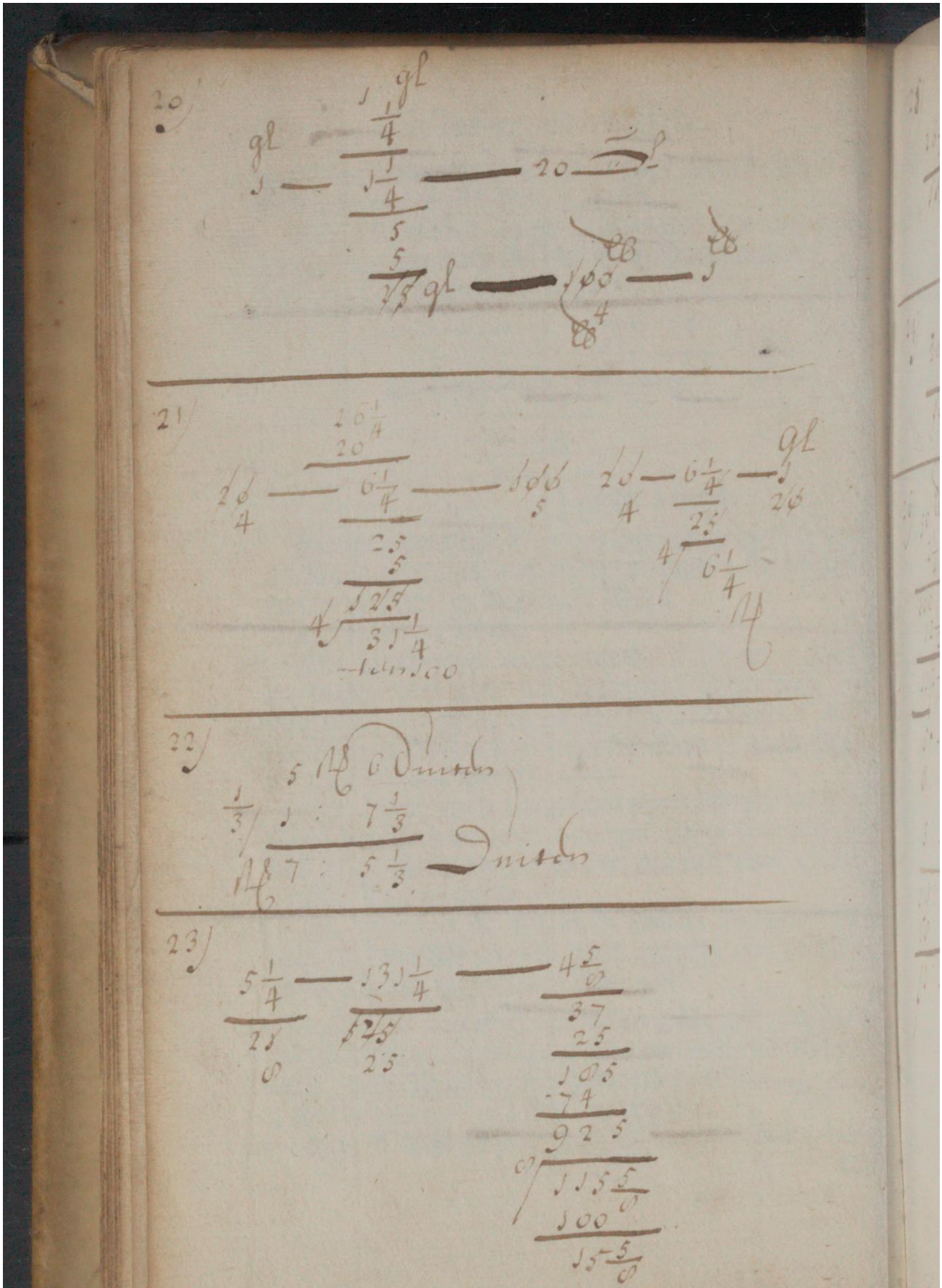

25)

$26\frac{1}{4}$ — 20 — $5\frac{1}{4}$ ℔

4 ℔
100
400
20 gl.

---

24)

$26\frac{1}{4}$ — 26 — $5\frac{1}{4}$ ℔

4 ℔

---

26)

50 28
$2\frac{1}{4}$
100
$12\frac{1}{2}$
$112\frac{1}{2}$ ℔

$5 : 12\frac{1}{2}$ ℔
$0 : 6\frac{1}{4}$
$5 : 17\frac{1}{2}$
$19 : 16\frac{1}{4}$
10
$1 : 16\frac{1}{4}$ wint 1 op de baal

70
$2\frac{3}{0}$
140
$17\frac{1}{2}$
$0\frac{3}{4}$
$166\frac{1}{4}$
$0 : 6\frac{1}{4}$ ℔

10 — $1 : 16\frac{1}{4}$ — 100
25
20
$36\frac{1}{4}$
145
25
3625 (7
$10 : 20$
$10 : 17\frac{1}{2}$ ℔

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
392 K 15

27/ 12½ ℔ 12½ ℔ 6¼ ℔
6¼ 20 ß 9 ℞ 20 ß
2¼ 240 120
6 5
21½ ℔ 3 125 ß
22 ß 6 ℞ 10 : 4½
42 259 : 4½
4½ 10 : 6 125
ß 472 : 6 70
454 : 4½ 454 : 4½
10 : 1½
ß ℞ verkoomen

472 ß 6 ℞ — 10 : 1½ — 3/6 d
12 12 5
0 5 6 21 7½
472 435
5670 145
109 5
7 725
109 3 15 0
109

om $\frac{1}{8}$ op sijn gelt te winnnen? Ant. 7 stuy. 5 $\frac{1}{2}$ duyt.

13 Verkoop ick een ℔ Corinten tot 5 stuyvers 2 duyten / so winne ick 31 $\frac{1}{4}$ 't hondert: hoe veel ten 100 win ick so ick se verkoop 4 $\frac{1}{8}$ stuyv?
Ant. 15 $\frac{1}{2}$ stuyv.

14 Ick heb mijn gelt gheyocht van 20 tot 26 $\frac{1}{4}$ / verkoopende een ℔ Corinten tot 5 $\frac{1}{4}$ stuyv. vyage hoe veel my dat gekost had? Ant. 4 stuyv.

15 Verkoop ick een ℔ Corinten voor 5 $\frac{1}{4}$ stuyv. soo maeck ick van 16 / 21: hoe veel heeft het 100 gekost? Ant. 20 guld.

16 Een Kruydenier heeft 1 bael Rijs / weget netto 180 ℔ / ende kost hem 18 guld: waer af hy verkoopt 50 ℔ tot 2 $\frac{1}{4}$ stuyv. 't ℔ / noch 70 ℔ tot 2 $\frac{1}{8}$ stuyv. 't ℔ / de rest daer ontfangt hy voor 5 guld. 17 stuyv. 8 pen. vyage hoe veel de winninge is / ende ten 100? Ant. op de bael wint hy 1 guld. 16 $\frac{1}{4}$ stuyv. ende ten 100 / 10 guld. 1 $\frac{7}{8}$ stuyv.

17 Item / een Koopman kocht eens een goet stuck Fluweel van 2 $\frac{1}{2}$ poil / oft hayr / betalende voor d'elle 22 ß 6 ₰ / van de welcke hy wederom verkocht 12 $\frac{1}{2}$ elle tot ~~10~~ ß 9 ₰ d'elle / wyders noch 6 $\frac{1}{4}$ ellen tot 20 ß d'el / de rest zijnde 2 $\frac{1}{4}$ ellen / daer voor ontfinck hy 3 £ 10 ß / de vyage is hoe lang 't stuck geweest is / ende hoe veel hy daer op ghewonnen oft verloren heeft / ende hoe veel ten hondert? Ant. 21 ellen lang.

18 ß 1 $\frac{1}{2}$ ₰ verloren /

3 $\frac{718}{789}$ ten hondert verloren.

18 Dat ick een Koopman soude worden / ende koopen een bael peper / wegende t'Amsterdam 217 ℔ / tot 34 ₰ 't ℔ / die dan versendende er-

gens heen / ende verliesen op 't ghewicht 3 ℔ ontfangen 30 ℒ / vrage hoe veel ick dan verliese oft winnen soude? Ant. 14 ß. 10 ₰. verliesen / erg beter geen Koopman gewoorden / alsmen altijt sou de verliesen.

29 Doen ick Koopman was / kocht ick 6 kiste Suycker / wegende 306 / 400 / 507 / 356 / 444 / 498 t tara voor de kisten 460 ℔ / betaelden voor 't t suyver 3 ß 10 ₰ / latende het selfde schoon maken verloor 198 ℔ / nu vrage ick tot hoe veel 't ℔ m quam te staen / ende tot hoe veel ick dat verkocht winnende tegen 15 ten hondert?

Ant. 4 ß $2\frac{1696}{1857}$ ₰ ingekocht.
ende 4 ß $10\frac{10239}{18570}$ ₰ verkocht.

30 Men koopt 36 ℔ rouwe syde tot 30 ß 't ℔ ende men laetse reynighen / verliesende op 't gh wichte 3 ℔ 8 onc. die verkoopende / te weten: 6 t tot 38 ß 4 ₰ 't ℔ / noch $7\frac{1}{2}$ ℔ tot 2 ℒ 't ℔ / a dere 10 ℔ tot 39 ß 't ℔ / de rest koopt eenen / end telt der voor 47 Rycks-daelders ende 11 stuyv. t 47. stuyv. stuck / vrage is / hoe veel in alles gewon nen ofte verloren is / ende hoe veel ten hondert? Antwoort.

10 ℒ 10 ß gewonnen /
$19\frac{1}{2}$ ten hondert gewonnen.

31 Een Koopman koopt kaes / 't ℔ tot 2 stuyv $2\frac{1}{2}$ oort ; geeft het 100 pond voor 13 guld. min 3 oort / vrage hoe veel op 't honderd gewonnen oft ver lozen is / ende op den gul? Ant. 1 guld. op 't 100 ℔ ver lozen / ende $1\frac{11}{31}$ stuyv. op den guld.

32 Item / ick koft kaes 4 ℔ voor 12 stuyv. 2 oort, verko

20/ 217 ℔
34 ℛ

868
651

7370 (10 ℛ

2/ 6514
---
30 £ 14 ß 10 ℛ

30 £ 14 ß 10 ℛ
30 £
---
14 ß 10 ℛ

29/ 306 ℔
400
507
356
444
498

2511
460

2051
190

1053

1053 — 2051 — 3 : 10 ℛ
46 12

12306 46
0204

94346 (1696
1053
---
50 ℛ
12/ 4 ß 2 1696/1053 ℛ

1053 — 553 — 4 : 2 1696/1053 ℛ
23 12

1696
50

1053

94346
47173
23

1415919
94346

100407 9 (10239
1053

50
12/ 4 ß 10 10239/10530 ℛ

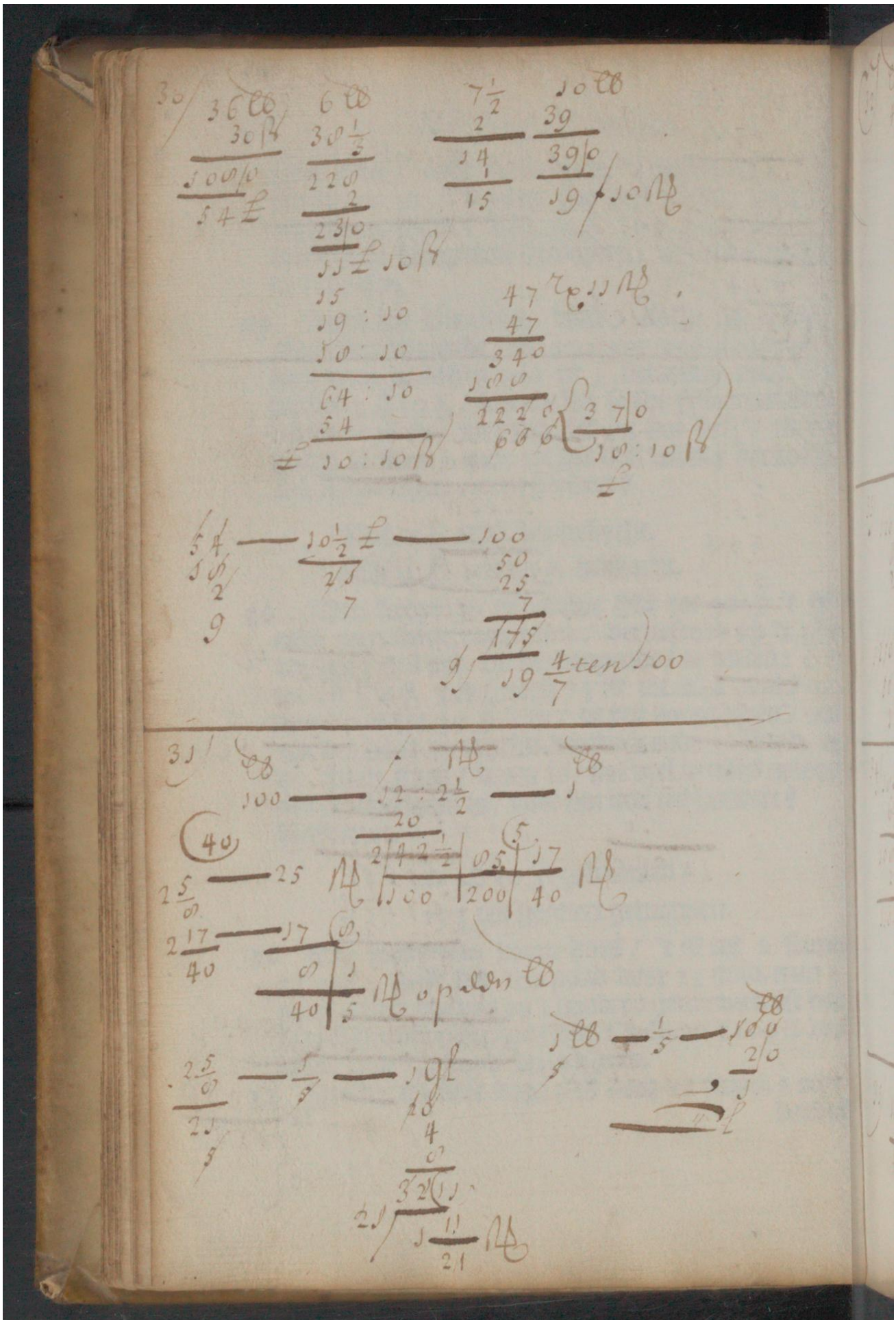

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
392 K 15

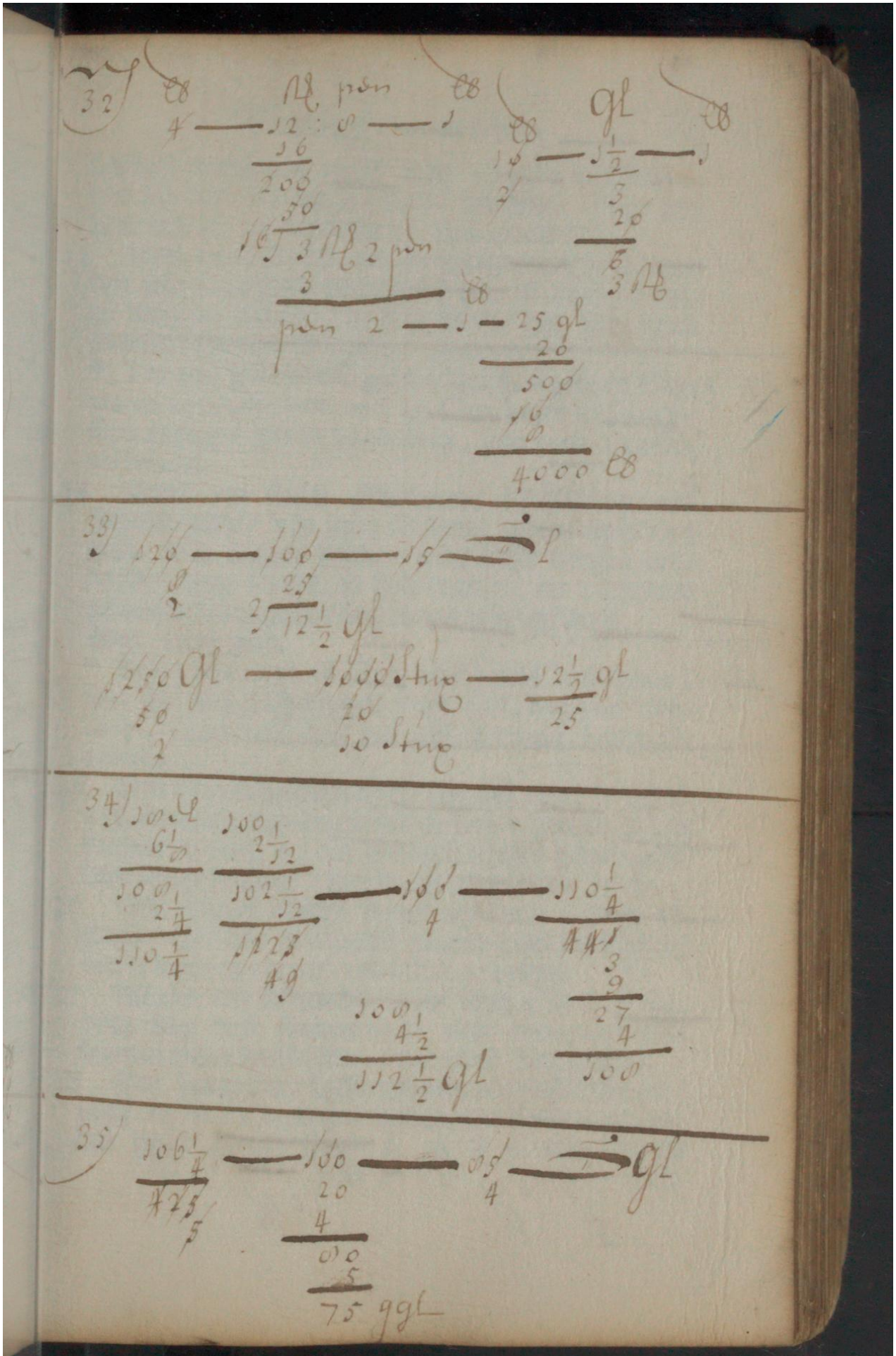

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
392 K 15

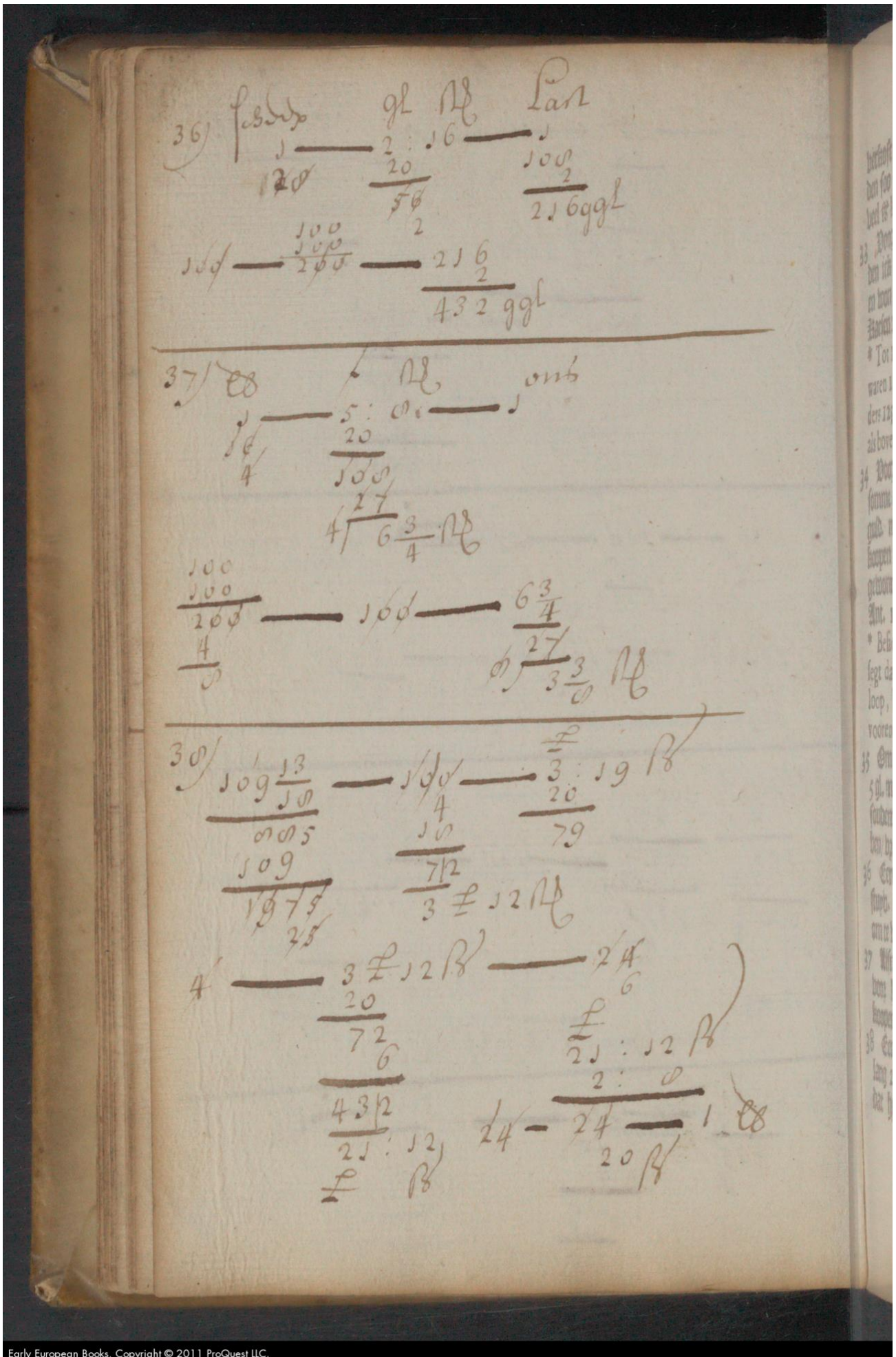

verkoft wederom 10 ℔ voor 1 $\frac{x}{3}$ guld. verhandelden soo veel dat ick 25 guld. verloor / vraage hoe veel ℔ kaes ick vertierden? Ant. 4000 ℔.

33 Voor 1000 stuckx / een-wichtige kaesen / betaelden ick 1250 guld. verkoft de 100 ℔ voor 15 gul. en won 20 ten 100 / de vraghe is / hoe veel stuck Kaesen inde 100 ℔ waren? Ant. 10.

* Tot 100 gul. hooft-geld add. 20, segt 120 Cap. waren 100 Cap. hoe veel 15 Cap. komt 12 $\frac{x}{3}$, wyders 1250 gul. geven 1000 stucx, hoe veel 12 $\frac{x}{3}$ guld. als boven.

34 Voor een stuck Flouweel / betaeltmen een somme gelds / 't is lang 18 ellen / indien men't 4 $\frac{x}{3}$ guld. min betaelt hadde / ende d'elle mogen verkoopen voor 6 $\frac{x}{3}$ gul. so had-men 2 $\frac{x}{13}$ op 't hondert gewonnen / vraage hoe veel men dat betaelden? Ant. 112 $\frac{x}{3}$ guld.

* Besiet hoe veel 18 ellen tot 6 $\frac{x}{3}$ guld. bedraghen, segt dan 102 $\frac{x}{13}$ hooft-gelt doet 100, hoe veel 't beloop, komt 108 daer toe add. 4 $\frac{x}{3}$ guld. komt als vooren.

35 Om 85 gul. verkooptmen een last rog: so ment 5 gl. meerder ingekocht hadde dan 't gedaen is / so soudemen noch 6 $\frac{1}{4}$ ten honderd profijt gehad hebben / vraage hoe veel 't ingekocht was? Ant. 75 gl.

36 Een schepel Rogge kooptmen voor 2 guld. 16 stuyv. Om hoe veel gguld. salmen't last verkopen / om te winnen 100 ten 100? Ant 432 ggul.

37 Alsmen een ℔ goeds koopt voor 5 guld. 8 stu. voor hoe veel soudemen de once wederom verkoopen om te verliesen 100 ten 100? Ant 3 $\frac{1}{8}$ stuyv.

38 Een Koopman heeft gekocht een stuck Satijn / lang 24 ellen / voor een onbekende somme gelds / dat hy 't voorsz stuck 2 ℒ 8 ß min betaelt

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
392 K 15

hadde / ende dan verkocht 4 ellen tegen 3 ℒ 19 ß soude 9 $\frac{3}{11}$ ten honderd gewonnen hebben / vraegt hoe veel yp d'elle gekocht heeft? Ant. 20 ß.

39 Men koopt Eyeren om 15 $\frac{1}{3}$ stuyb. en men verkoopt dan dien't stuck voor 1 $\frac{1}{3}$ duyt / ontfangende een somme gelds / winnende 20 $\frac{30}{31}$ ten honderd / vraege hoe veel Eyeren men verkocht heeft?
Ant. 100.

100 —— 120 $\frac{30}{31}$ —— 15 $\frac{1}{3}$ | 18 $\frac{3}{4}$ / 15 $\frac{1}{3}$

100 —— 15 $\frac{1}{3}$ —— 1 | 3 $\frac{11}{4}$ / 2 $\frac{12}{31}$

3 pen.
2 $\frac{12}{31}$

$\frac{13}{31}$ —— 1 —— 3 $\frac{1}{4}$ | 100.

40 Men koopt Syde / 't ℔ voor 2 ℒ 0 ß / verkoopt de once voor 2 ß 5 ₰ / verliest 2 ℒ / de vraege is hoe veel ℔ Syde men verkocht heeft?
Ant. 30 ℔.

41 Een ℔ Syde kost 2 ℒ 0 ß / men geeft d'once om 2 ß 5 ₰ / vraege hoe veel ten honderd 't ghewin oft verlies is? Ant. 3 $\frac{1}{3}$

42 Men verliest 10 ten honderd alsmen een stuck satijn verkoopt om 21 ℒ 15 ß / hoe veel ten honderd soudemen verliesen / alsmen 't verkoopt voor 22 ℒ 16 ß? Ant. 5 $\frac{19}{21}$.

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
392 K 15

39) 100 — 120 30/31 — 15 1/2 :: 10 3/4 Rh

prijs — vijf — 10 3/4 Rh

4 — 1 — 43/4

75
16
25
4
100

vijven

40) Rh £ ond — 1 — 2 — 1 :: R ond £ — 1 — 1 — 2

16 — 20 — 40

2 — 5 — 2 : 5 R — 2 : 5 — 1 R

20 — 40 — 12 — 400 — 16 — 30 Rh

41) ond B R — 1 — 2 : 5 — 16 :: ond — 30 B 5 R

40 B

30 2/3

40 — 1 1/3 — 100 :: 3 1/3 ton 100

42) £ — £

21 3/4 — 90 — 22 4/5 :: 100 — 94 10/29

5 19/29

43/ 60 — 180 — 23 3/4

4
3
12 1

67
29
11
29
29
319
52
3 67/12

44/

20 : 10 ℔
1/4 / 5 : 2 1/2

100 ℔ — 25 / 12 1/2 ℔ — 1 ℔

20
5 / 5 2
5
1 / 10

Dinsdag

45/

34 — 30 — 2 : 10
17 15 20
50 50
750 (2
14 / 44
2 : 4 2/17 ℔

56 — 56 — 2 : 4 2/17
17 15 20
200 44 2/17
56 310
840 (2 44
17 / 49 750
2 : 9 7/17 15
17
℔

40 Dosijn 99 L — 1½ — ½ Dosijn

12
4
4

2 0
4 | 3
1¾ Rd

20 — 20/3 — 1¾ Rd
4 — 3
10 — 63
40 — 40 | 23
1 23/40 Rd

Proef

Dos: ½ — 1 23/40 — ½ Dosijn.
40 — 63
20 — 3
5 — 5 | 30
37 4/5 Rd

1½ 99 L
20
20
14
42 Rd

42
37 4/5
Rd
42 — 4 1/5 — 2 Rd
5 — 5
2 — 21
4
2 Rd v. Schuld. Cap. der 99 L

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
392 K 15

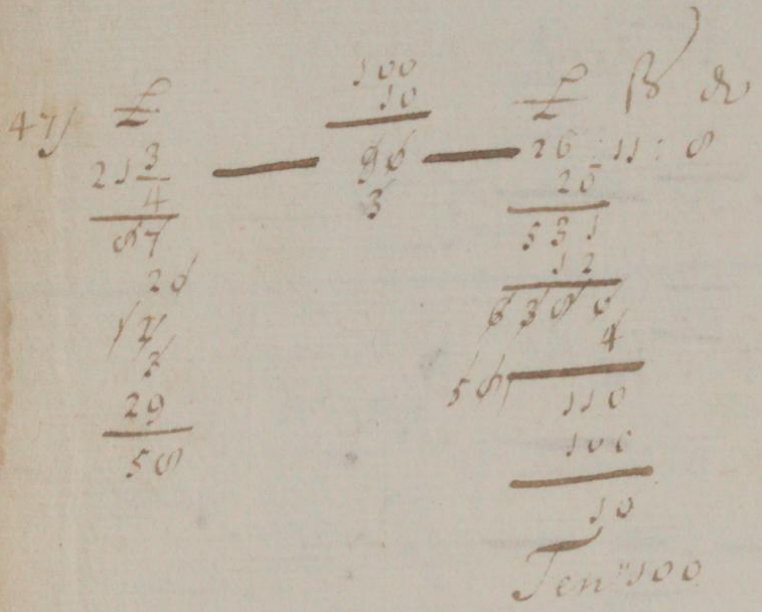

90 —— 100 —— 21/15 | 24 2/6, 22 4/5

I 11/30

24 —— I 11/30 —— 100 | 5 19/39

13 Op 't honderdt woꝛd 10 verloren ſoo men een ſtuck Satyn geeft om 21 ℒ 15/ hoe duer moſt men 't verkoopen om op 't hondert 10 te winnen? Ant 26 7/12 ℒ.

90 —— 100 —— 21/ 15 | 24 2/6
100 —— 110 —— 24 / 1/6 | 26 7/12 ℒ

14 Wil men 1/2 winnen/ hoe duer ſalmen 't ſtuck verkoopen alſmen de hondert koopt 20 gul. 10 ſtuyv. Antwooꝛt.

15 Gebende om 2 gul. 10 ſtuyv. 1 ℔ ſpecerie/ ſoo wintmen 4 op 30/ om te winnen 6 op 50 hoe duer ſoudement dan moeten verkoopen? Ant.

2 guld. 9 7/17 ſtuyv.

34 —— 30 —— 2/ 10 | 4 2/17
50 —— 56 —— 2/4 2/17 | 2/9 7/17 ſtuyv.

16 Alſmen om 1 1/3 gguld. koopt een grootjen Neſtelingen/ hoe veel moetmen de 1/2 doſijn verkoopen om te verlieſen 2 ſtuyv. van 1 guld. Ant.

17 Item/ verkooptmen een ſtuck Satyn vooꝛ 21 ℒ 15 ß/ ſo verlieſtmen 10 ten honderd/ ofte men 't verkoft vooꝛ 26 ℒ 11 ß 8 ₰/ hoe veel ſoudemen dan op 't honderd winnen? Ant. 10.

90 —— 100 — 21/ 15
26 7/12
24 1/6

24 1/2 —— 2 1/12 —— 100 | 10

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
392 K 15

48 Item / men verkoopt een ſtuck wooz 26 ℒ 1 ß 8 ₰ / ende men wint op 100/ 10/ vzage ſomen een diergelijcken ſtuck gabe om 21 ℒ 15 ß / hoe vee men dan van thonderd verlieſen ſoude? Ant. 10

110 ——— 100 ——— 26 7/13 | 24 1/6
24 1/6 ——— 2 6/13 ——— 100 | 10

49 14 ℒ 12 ß verlies ick op ſeker ſomme gelds, ſo ick een ſtuck Syde-werck verkoop wooz 21 ℒ 15 ß / maer mocht ick 't verkoopen wooz 26 ℒ 11 ß 8 ₰ / ſo ſoud ick 10 op 100 winnen/nu ſegt ho veel is de ſomme geweeſt? Ant.

110 ——— 100 ——— 26/ 11/ 8 | 24/ 3/ 4
2/8/4 ——— 24/3/4 ——— 14/12/ | 146 ℒ 0 ß 0 ₰

50 Een ſtuck Satyn wozd verkocht om 26 ℒ 11 ß 8/ winnende met 100/ 10 / datmen nu 10 var 100 moſt verlieſen / hoe veel ſoudemen dat moeten ſtellen? Ant 21 ℒ 15 ß.

110 ——— 100 ——— 26/ 11/ 8 | 24 ℒ 3 ß 4 ₰
100 ——— 90 ——— 24/ 3/ 4 | 21 ℒ 15 ß.

51 Den Vettewarier verkoopt 20 ℔ keerſſen wooz 3 guld. 14 2/7 ſtuyb. overlegt by hem ſelben: dat wanneer hy ontfangt 1 guld. 6 ſtuyb / ſo wint hy ſo veel als 1 ℔ hem ſtaet / vzage hoe veel 1 ℔ hem koſt? Ant 3 1/4 ſtuyb.

20 ——— 3/ 14 3/7 ——— 1/ 3 5/7 / addeert 26
daer toe / ſegt 29 3/7 ——— 26 ——— 3 5/7 | 3 1/4

52 Om 54 gguld. kooptmen een laſt Rogge / houdende 27 mudden/ men metet ſchepel wederom upt wooz 17 1/2 ſtuyb. gewinnet aen 9 mudde 4 1/3 ggul. ſegt nu hoe veel de mud ſchepels in houd? Ant. 4.

27 ———

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
392 K 15

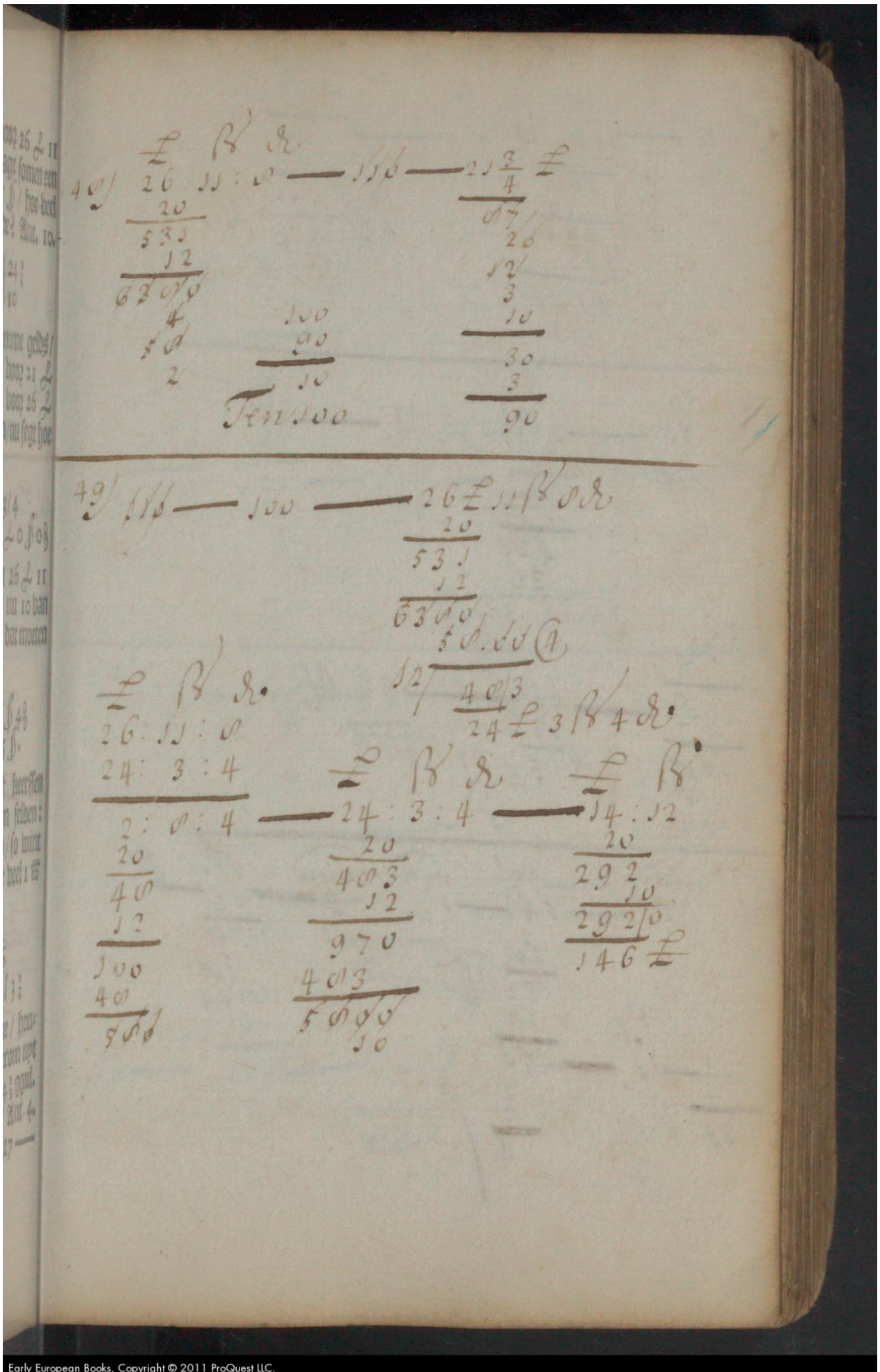

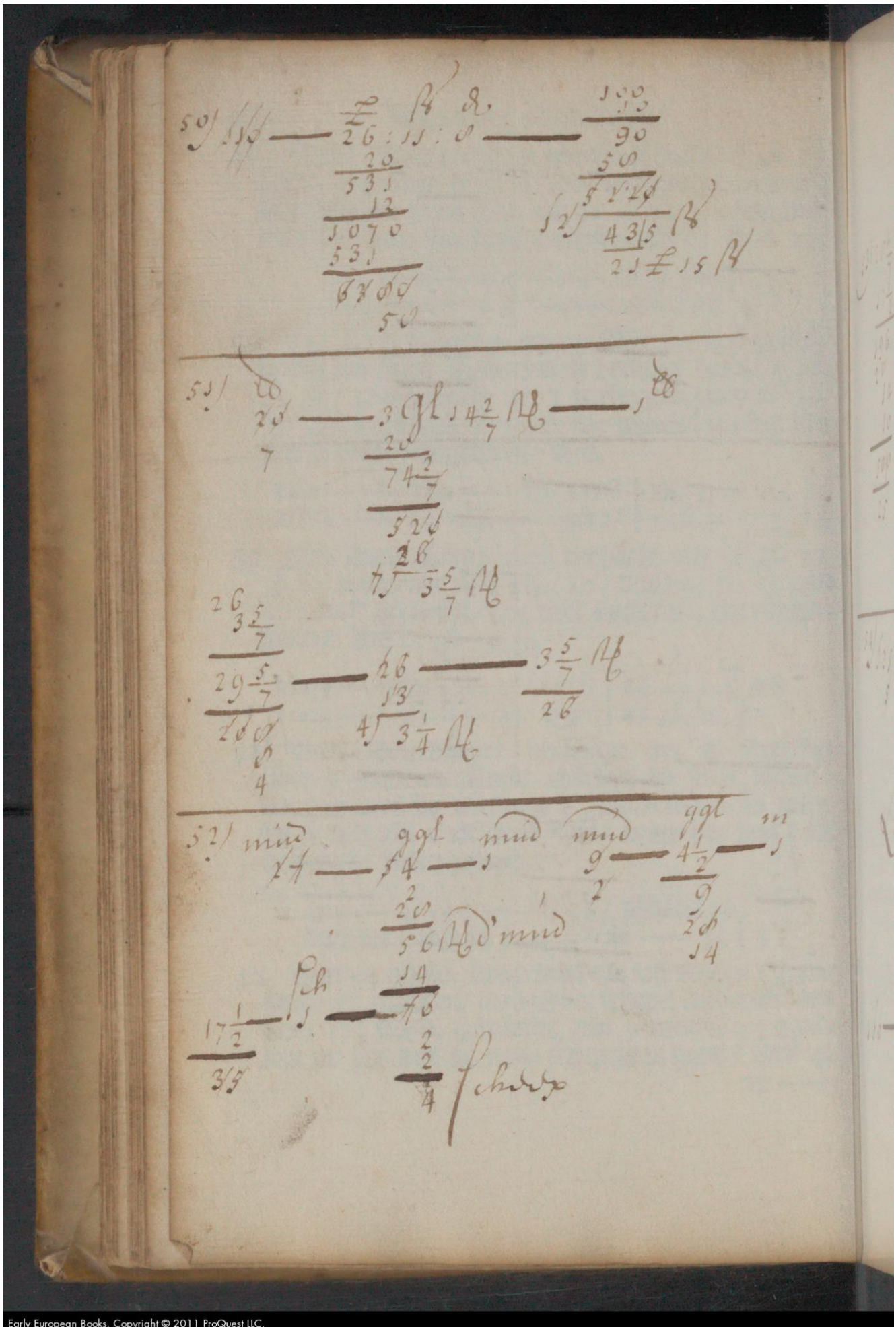

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
392 K 15

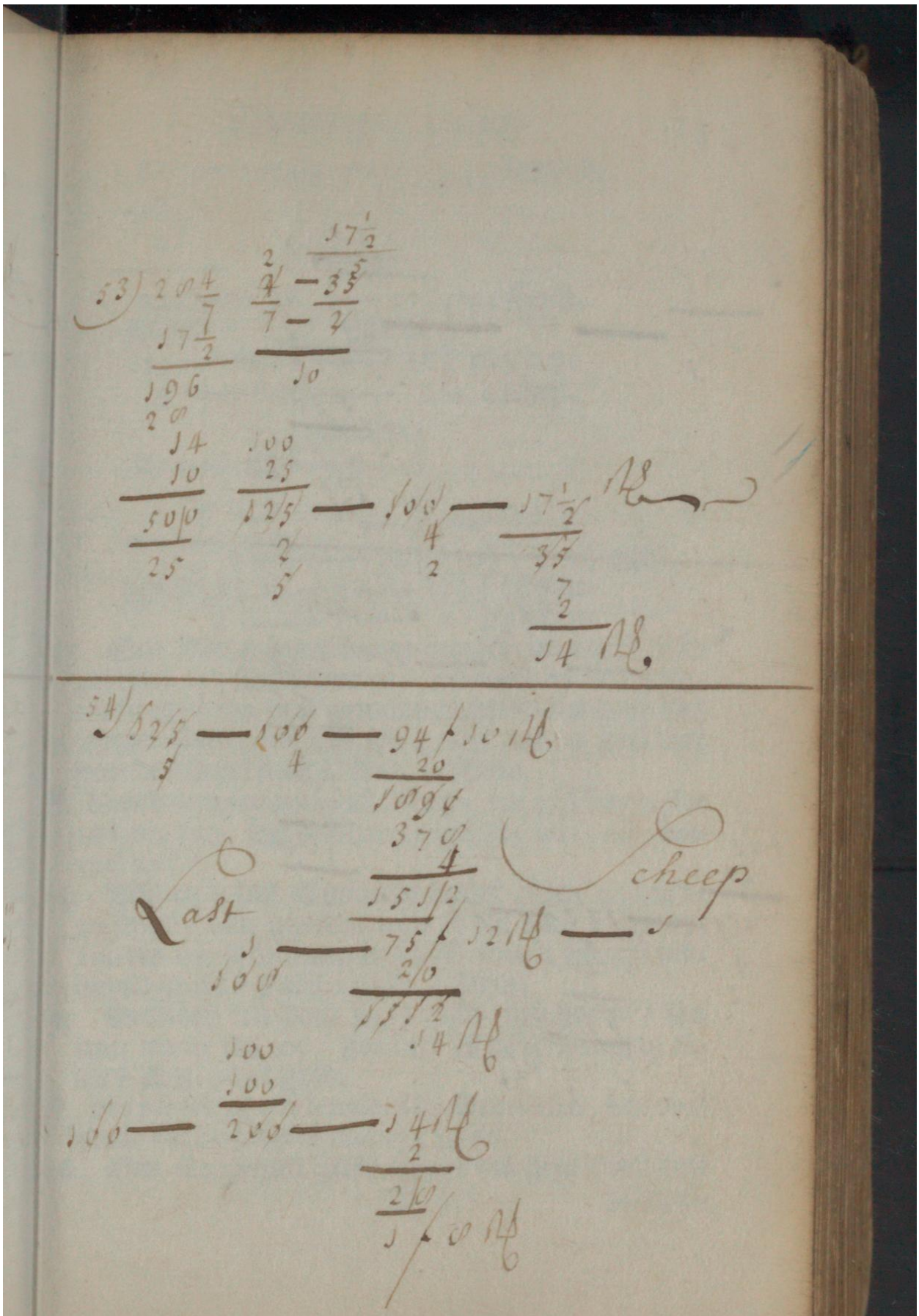

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
392 K 15

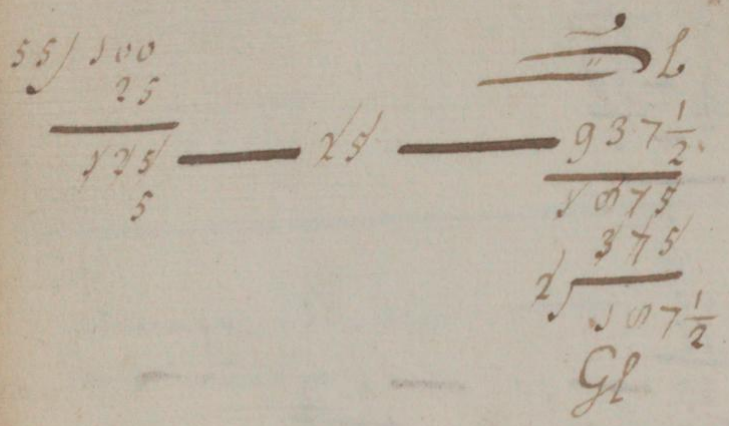

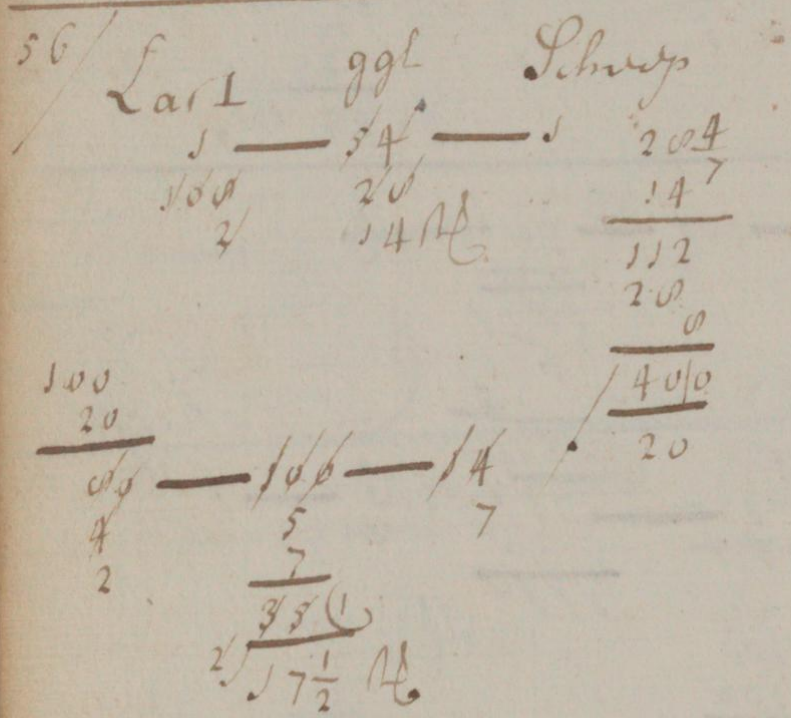

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
392 K 15

27 —— 54 —— 9 | 18 gguld.
18
4 1/2
stupv.
22 1/2 —— 18 —— 17 1/2 } 14 stupv.
stupv. gguld.
14 —— 1 —— 18 } 36 schep.
9 —— 36 —— 1 } 4 schep.

Anders:

27 —— 54 —— 9 | 18
4 1/2
9 —— 22 1/2 —— 1 | 2 1/2 ggul.
gguld. 2 1/2 —— 1 —— 17 1/2 | 1/4 stupv.
1/4 —— 1 —— 1 | 4 schep.

53 Een Hoorn-bpter koopt rogge / verkoopt schepel voor 17 1/2 stupv. bevint / wanneer hp 100 guld. ontfangt / soo veel gewonnen heeft als hem 28 4/7 schepel staen / nu wil ick geern weten hoe veel hem de schepel staet? Ant. 14 stupv.

* Soeckt het facit van 28 4/7 schep. tot 17 1/2 stuyv. dat add. tot 100, segt door den regel 125 was 100, hoe veel 17 1/2?

54 Alsmen 't last Tarw verkoopt tegen 94 guld. 10 stupv / dan ghewintmen 25 ten 100/ vrage om 100 ten 100 te winnen hoe veel men 't schepel verkopen moste? Facit 1 guld. 8 stupv.

55 Verkoop ick voor 937 1/2 guld. aen tarw / soo win ick 25 ten 100 / hoe veel is de winning in alles? Ant. 187 1/2 guld.

* Nu oft ick 25 ten honderd most verliesen, hoe veel soude dat bedragen? Ant 234 3/8 guld.

56 Een Coopman heeft rogge die hem 't last kost

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
392 K 15

54 ggul. die verkoopende gewint in 100 gul. ontfangs / so veel als 28 4/7 schepel hem kosten / segt my hoe veel hy 't schepel heeft verkocht?
Ant. 17 1/2 stuyv.

108	54	1	14 stuyv.
1	14	18 4/7	20
100			
20			
		stuyv.	
80	100	14	17 1/2 stuyv.

57 Eender heeft rogge die hem staet tot 54 ggulds 't last: verkoopt t schepel 17 1/2 stuy. vraage hoe veel guldens hy ontfangen moet / om so veel te winnen als 28 4/7 schep. hem staen? Ant. 100 guld.

108	54	1	14
1	14	28 4/7	20
3 1/2	17 1/2	20	100

58 Goud-guldens vyftigh, vier, 't last rogge my eens stondt.
Verkocht die met verlies: soo dat ick doen bevond,
Wanneer my guldens 10, thien-malen quamen vooren,
Dat schepels twintigh acht, dan waren heel verloren,
4/7 Deel daer by: soo ickse had gekocht:
Bedenckt wat den verkoop ten hooghsten prijs vermocht.

108	54	28 4/7	20
100	80	54	60 11/21 gul.

50 Ick nam eens voor te verkoopen dyperley koopmanschap / te weten:
Saffr: ℔ 65 / tot ℒ 2 ß 10 / Robarbar ℔ 18 2/3

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
392 K 15

57) Schuldpost

100 — 54 gl — 1 Schuldpost

7 — 7 — 204/7 — 142

14 — 14

120

20

400

20 gl

17½ — 17½ — 5 gl

14

3½ — 35 — 100 gl

7 — 5

---

58) schuldp — gl

100 — 54 — 204/7 schuldp

7 — 20 — 200

14 — 2

2 — 400

20

100

20

100 — 80 — 54 gl

5 — 4 — 20

20 — 432

5 — 100

25 — 1512

25 — 60 12/25 gl

---

59) 65 ℔ — 10½ ℔ — 700 ℔

2½ ℔ — 6 ℔ 4 ß — 10½

130 — 100 — 7000

32½ — 3 1/10 — 350

162½ ℔ — 3 3/5 — 7350

14 7/10 — 14 7/10 — 367½ ℔

367½

644 7/10

120 — 20 — 644 7/10 ℔ — 107 9/20 ℔

644 7/10

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
392 K 15

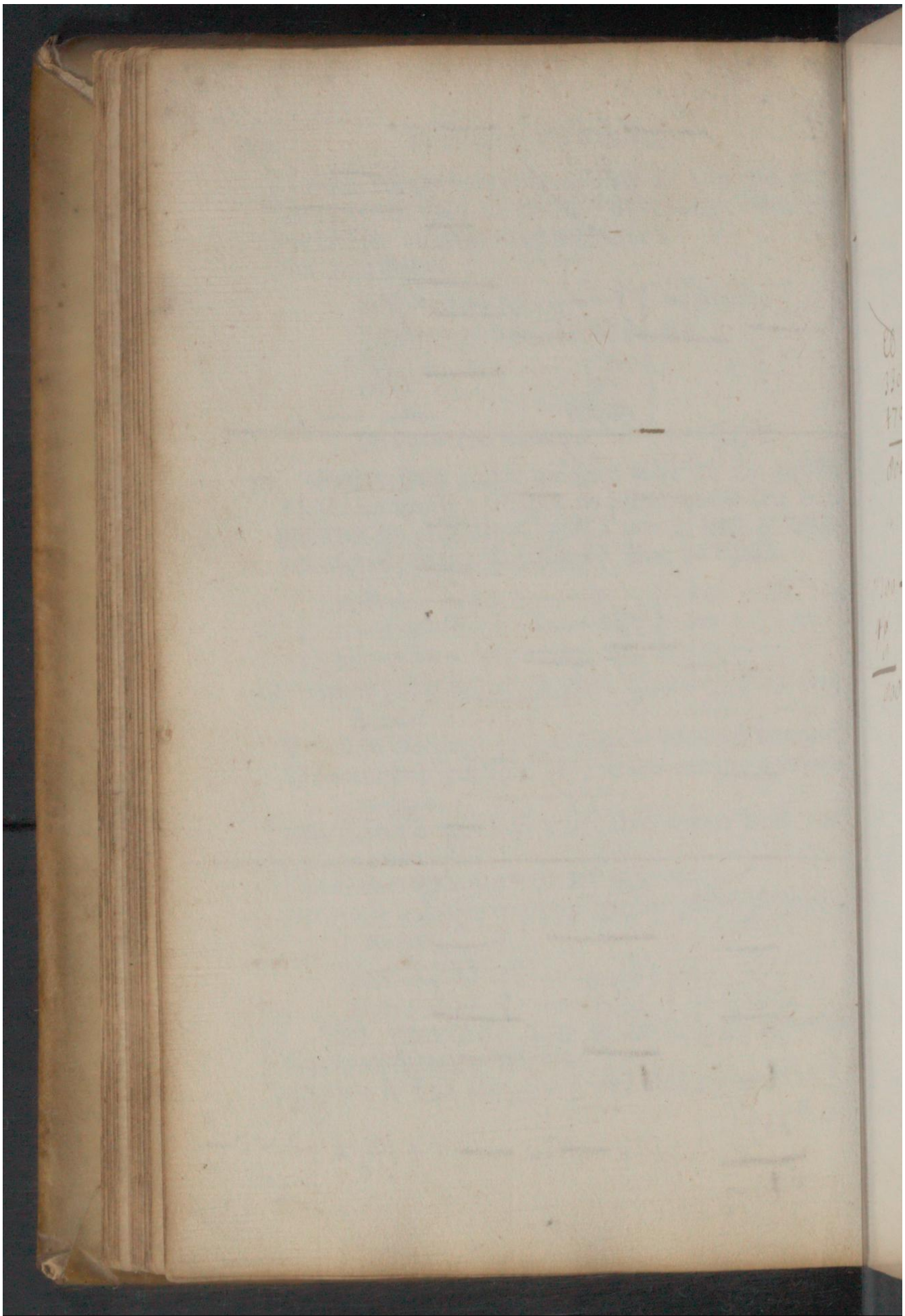

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
392 K 15

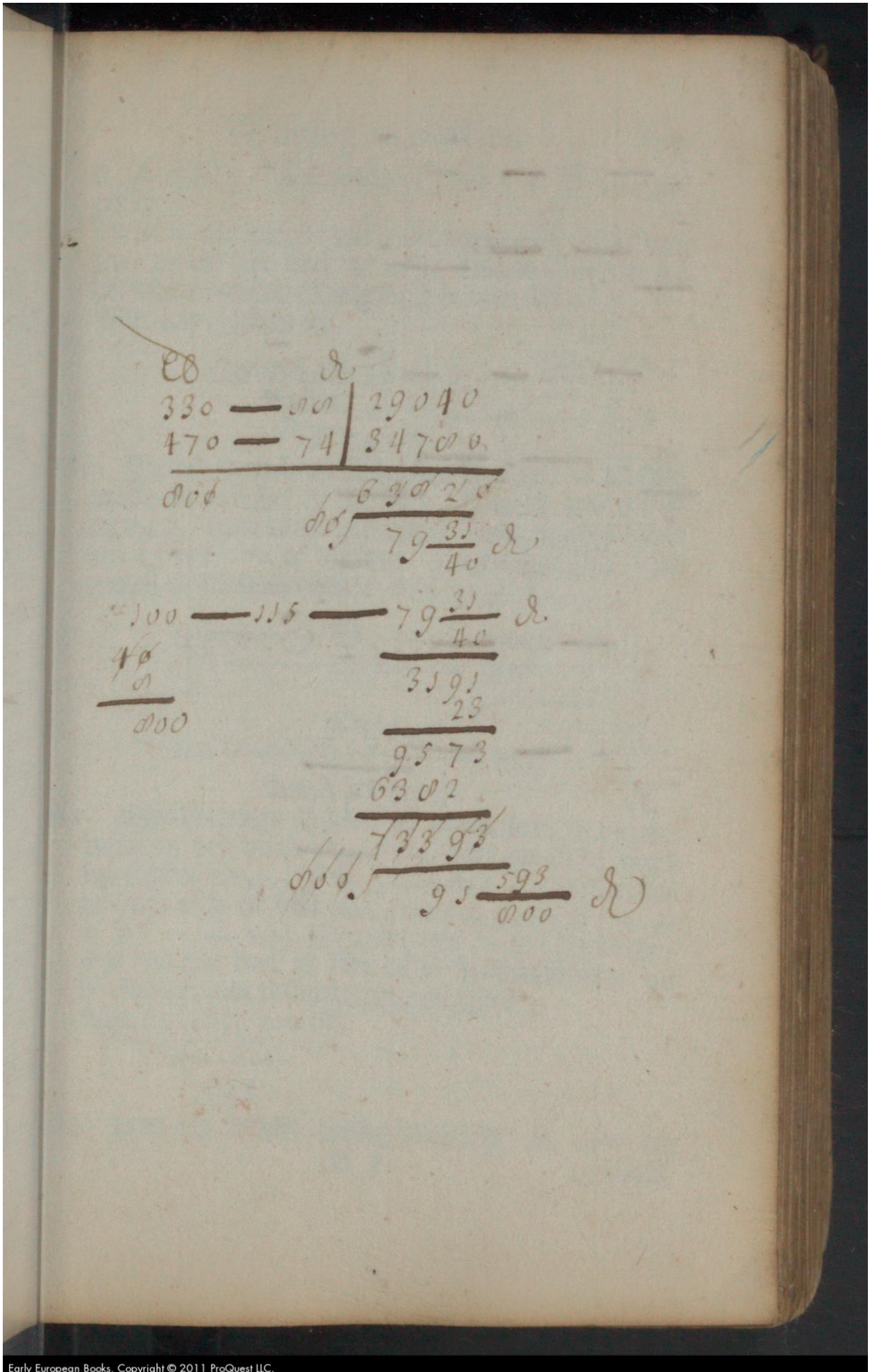

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
392 K 15

63)

20 — 120 — 27 1/12 £ ℔ 162 1/2 £

£ ℔

2 1/2 — 1 — 162 1/2 £

5

325

65 ℔

20 — 120 — 19 7/60 £ ℔ 114 7/10

61/5 £ — 1 — 114 7/10

5

314

1147

37

2 10 1/2 ℔

20 — 120 — 61 1/4 £ ℔ 367 1/2 £

10 1/2 £ — 1 — 367 1/2

21

7

35

20

700 ℔

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
392 K 15

a ℒ 6 ℌ 4 / Nagelen ℔ 700 / a ℌ 10 ½ het pond.
Bevond dat der 20 ten 100 gewonnen soude wesen / vraage hoe veel op elcke Koopmanschap int besonder / ende op alles profijt te doen stond?
Ant. 107 $\frac{9}{10}$ ℒ in als.

Op de Saff. ℒ 27 $\frac{5}{12}$
Kobar. ℒ 19 $\frac{7}{60}$
Nage. ℒ 61 ¼

60 Item / men heeft 2 soorten Pepers / te weten: grobe ℔ 330 het ℔ tot 88 ß / fyne ℔ 470 het ℔ tot 74 ß / men wilse verkoopen deur malkanderen om 15 ten 100 te winnen / vraghe hoe veel men malck ℔ verkoopen sal? Ant. 91 $\frac{91}{800}$ ß.

330 ——— 88 ——— 29040
470 ——— 74 ——— 34780

Komt.

100 ——— 115 ——— 79 $\frac{11}{40}$

Komt als boven.

61 Men verkoopt Saffraen / Kobarber / Nagelen / wint op den hoop 107 $\frac{9}{10}$ ℒ / ofte op elcke soorte by-sonder 27 $\frac{5}{12}$ ℒ / 19 $\frac{7}{60}$ ℒ / 61 ¼ ℒ / ontfangende voor elck ℔ van yder soorte 2 ℒ 10 ℘ / 6 ℒ 4 ℌ / — ℒ 10 ½ ß / winnende 20 ten honderdt / segt my hoe veel ℔ van elcke koopmanschap int by-sonder / ende te samen geweest zijn?
Ant. 65 / 18 ½ / 700 ℔.

783 ½

62 Van een webbe wordt verkocht 20 ellen tot

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
392 K 15

15 stuyv. d'elle / oft men die had moeten verkoo
pen tot 9 stuy. d'el / so soude men juyst so veel ver
loren hebben / als men nu heeft gewonnen / vrag
na den in-koop? Antw. 12 stuyv.

63 Item / een last Mout wordt verkocht to
50 gguld. verliesen even soo veel alsmen gewon
nen soude hebben / soo men verkocht hadde to
60 ggul. vrage hoe veel 't verlies ten hondert is
Antw. $9\frac{1}{11}$ guld.

64 Ick hebbe Koopmanschap / die my 't last to
55 ggul. staet / die verkoopende tot twee-derhan
den prys: gewin / en verlies $9\frac{1}{17}$ ten hondert / vra
ge hoe hoogh elcken prys is geweest?
Ant. 60 ende $50\frac{1}{12}$

65 Van Londē ontfangende 11300 ℔ Tin/tot £
ℳ 10 sterlinghs 't hondert / d'ongelden daer o
gereesen / bedragen £ 5/ 10 vlaems / nu om t
winnen 15 ten hondert / hoe veel most den ver
koop zyn ter plaetse daer men 8 ten hondert o
't gewicht voordeel heeft / ende ℬ 1 / ß 8 voor ee
ℳ sterlings telt? Ant.

100 —— 108 —— 11300 | 12204

11300
6 — 10

£ 1224/3/4 vlaems
5/ 10/ —

12204 — 1229/13/4 — 100 | 10/1/6 $\frac{681}{3051}$ ß
100 —— 115 —— 10/1/6 $\frac{681}{3051}$

Fac. 11 £ 11 ℳ 8 $\frac{2920}{3051}$ ß.

66 Si

62 15 / 9 / 6 / 1/2 | 3 ℔ gedwonnen / 3 ℔ Verlooren

15/3 of 9/3 / 12 / 14 ℔

63 60 / 50 / 10 / 5 ggl ivm 1 / 5 ggl verliest

60 ggl ivm 5 / 55 / ggl of 50/5 / 55 / ggl

64 1 ℔ — 109 1/11 — 55/5 ggl / 11 / 1200 / 5 / 60 ggl

109 1/11 — 100 — 55 ggl / 1200 / 11 / 55 / 55 / 605 / 12 | 50 5/12

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
392 K 15

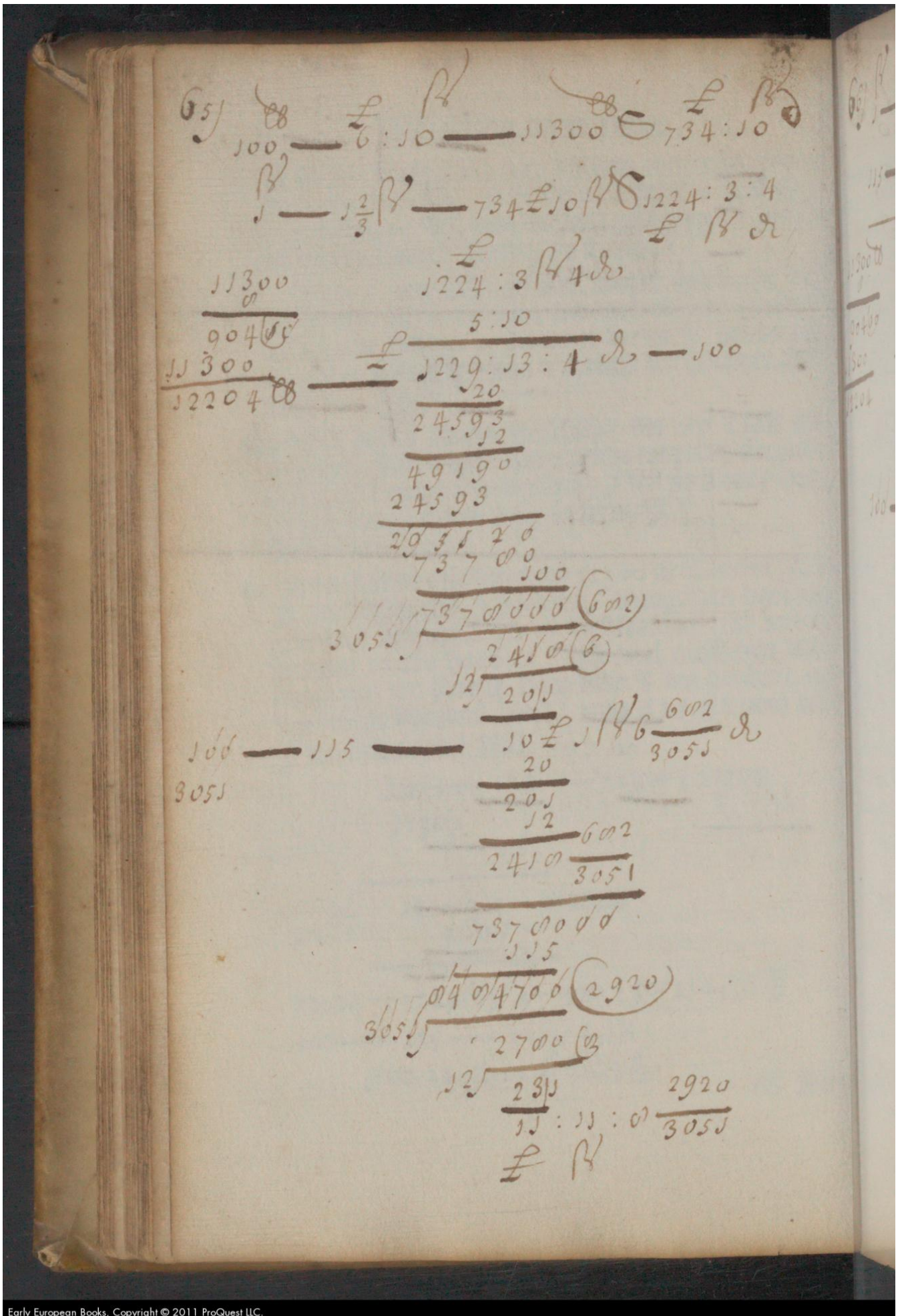

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
392 K 15

66 ß ß £ ß

1 — 1 2/3 — 6 £ 10 ß ☞ 10 : 16 : 0 ℛ

ß

115 — 100 — 11 £ 11 : 0 2920/3051 ℛ

11300 00 ☞ 10 £ 1 ß 6 602/3051 ℛ

90400

1300 100 — 10 £ 1 ß 6 602/3051 — 12204

2204

☞ 129 £ 13 ß 4 ℛ.

100 — 10 £ 16 ß 0 ℛ. — 11300 00

20 2600

216 67000

12 226

470 293000 (4)

216 12 2440 3

2600

£ ß ℛ. 1224 : 3 : 4

1229 : 13 : 4 £ ß ℛ

1224 : 3 : 4

5 : 10

£ ß

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
392 K 15

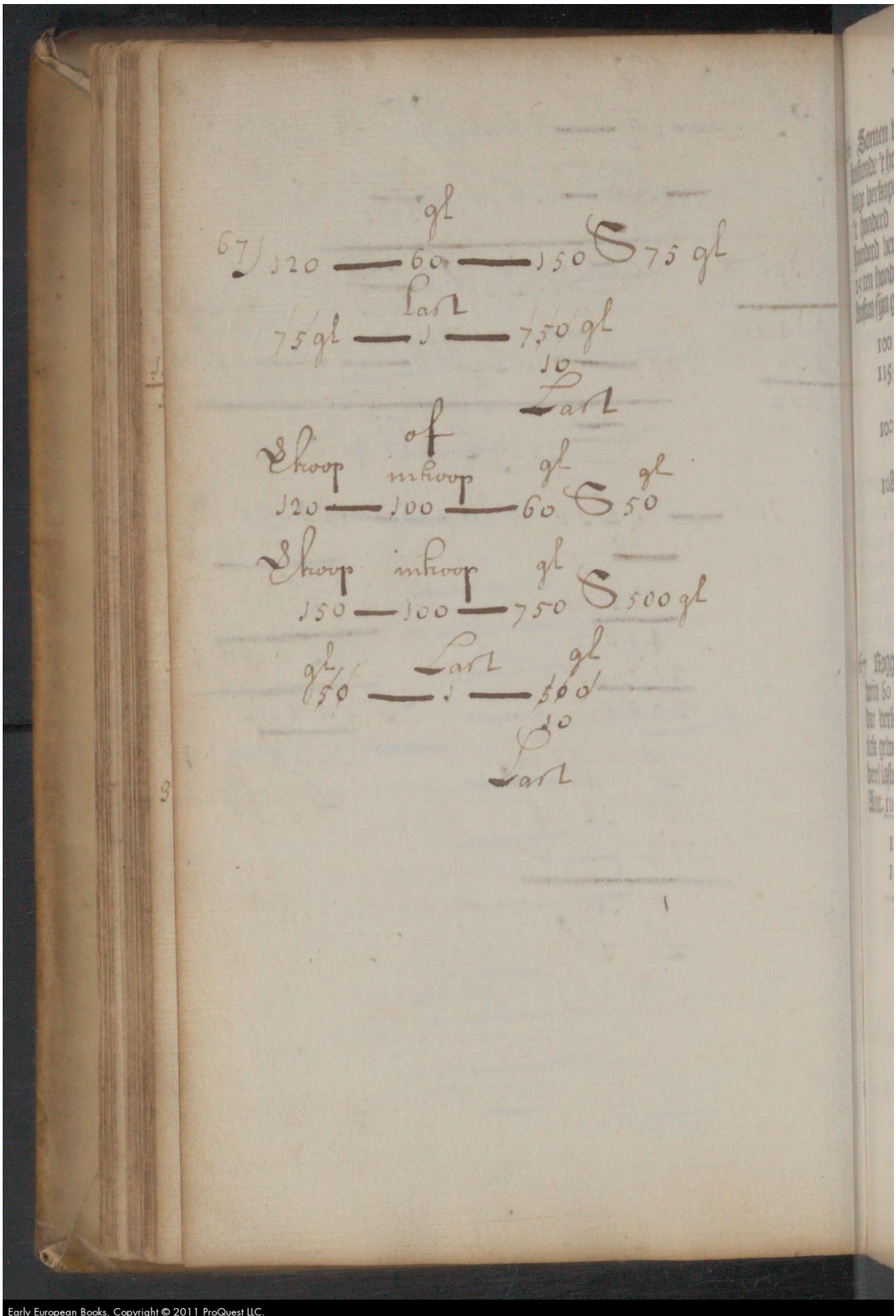

6 Somen van Londen ontfangt 11300 ℔ Tin / kostende 't hondert aldaer £ 6/.10/ sterlings/ 't selvige verkopende ten prijse van £ 11/11/8 $\frac{2920}{3031}$ ℔ 't honderd Amsterdams gewicht / welck 8 ten honderd verscheelt / geeft boven gedaene onkosten 15 ten honderd profijt / de vrage is hoe veel d'onkosten sijn geweest? Ant. £ 5/10.

100 —— 108 —— 11300 | 12204
115 —— 100 —— 11/11/8 $\frac{2920}{3031}$
Fac. 10/1/6 $\frac{15686}{70173}$ ℔
100 —— 10/1/6 $\frac{15686}{70173}$ —— 12204
Fac. 1229/13/4 ℔.
108 —— 10/16/8 —— 12204
Fac. 1224/3/4
1229 —— 13 —— 4
1224 —— 3 —— 4

d'onco. 5 —— 10 —— 0 ℔.

7 Hoogghe verkoop ick 't last voor 60 guld. gewin 60 ten 100: Soo nu noch een partye van die verkocht worde beloopende 750 guld. bevind ick gewonnen te hebben 50 ten 100/ Vrage hoe veel lasten in de partye geweest zijn?
Ant. 10 Lasten.

120 —— 100 —— 60 } 50
150 —— 100 —— 750 } 500
50 —— 1 —— 500 } 10

Anders.

120 —— 100 —— 60 } 50
100 —— 150 —— 50 } 75
75 —— 1 —— 750 } 10

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
392 K 15

68 Een Koopman ontfangt van Lisbon 180 koy
ven langhe Kozijn / die hem alhier 't stuck voo
stuck komen te staen 8 guld. vermangelt die te
ghen andere Koopmanschappen / ten pzyse va
$12\frac{1}{2}$ guld. 't honderdt / bevindt 25 ten 100 pzofij
gedaen te hebben / de vzaghe is / hoe veel kozve
inde 100 ℔ begrepen zijn / ende hoe veel yder koz
gewogen heeft ? Ant. $1\frac{1}{4}$ kozf / ende 80 ℔ elck.

125	100	$12\frac{1}{2}$	10
10	100	8	80
80	1	100	$1\frac{1}{4}$

69 Een Koopman send op Londen 3 webben / di
hem staen / N° 1 inhoudende 42 ellē / tot $15\frac{1}{4}$ st. d'e
le: N° 2 / 52 ellen / tot $19\frac{1}{8}$ stu. d'elle: N° 3 / $64\frac{1}{2}$ ellen
tot $20\frac{1}{2}$ stuyv. d'elle / wozden aldaer verkoft deu
malkanderen: de garde vooz $2\frac{1}{2}$ ℔ sterlings / d
vzacht betaelt de Factoz: ende geeft 6 ℔ vlaem
heeft mede $1\frac{1}{3}$ ℔ ten honderd vooz zijn pzovisie
vzage hoe veel is de winninge in alles / ende te
100 / so 4 ellen vooz 3 garden / ende $10\frac{1}{2}$ stuy. voo
een ℔ sterlings getelt wozden ?

N° 1	N° 2	N° 3
42	52	$64\frac{1}{2}$
$15\frac{1}{4}$	$19\frac{1}{8}$	$20\frac{1}{2}$
$32 - 0\frac{1}{2}$ /	$50 - 7\frac{1}{2}$ /	$66 - 2\frac{1}{4}$
$50 - 7\frac{1}{2}$		
$66 - 2\frac{1}{4}$		
$148 - 10\frac{1}{4}$		

Volgt op d'ander zyde.

Provi

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
392 K 15

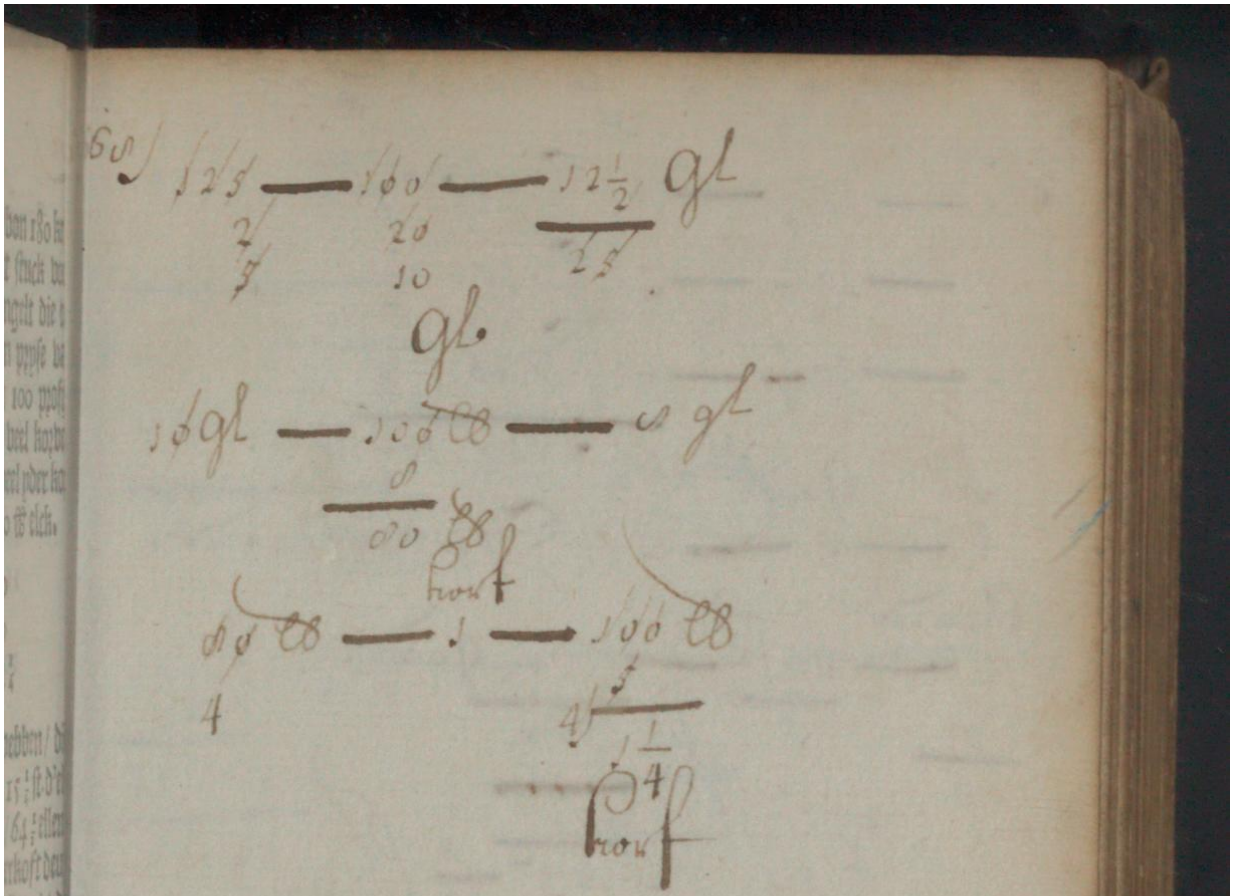

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
392 K 15

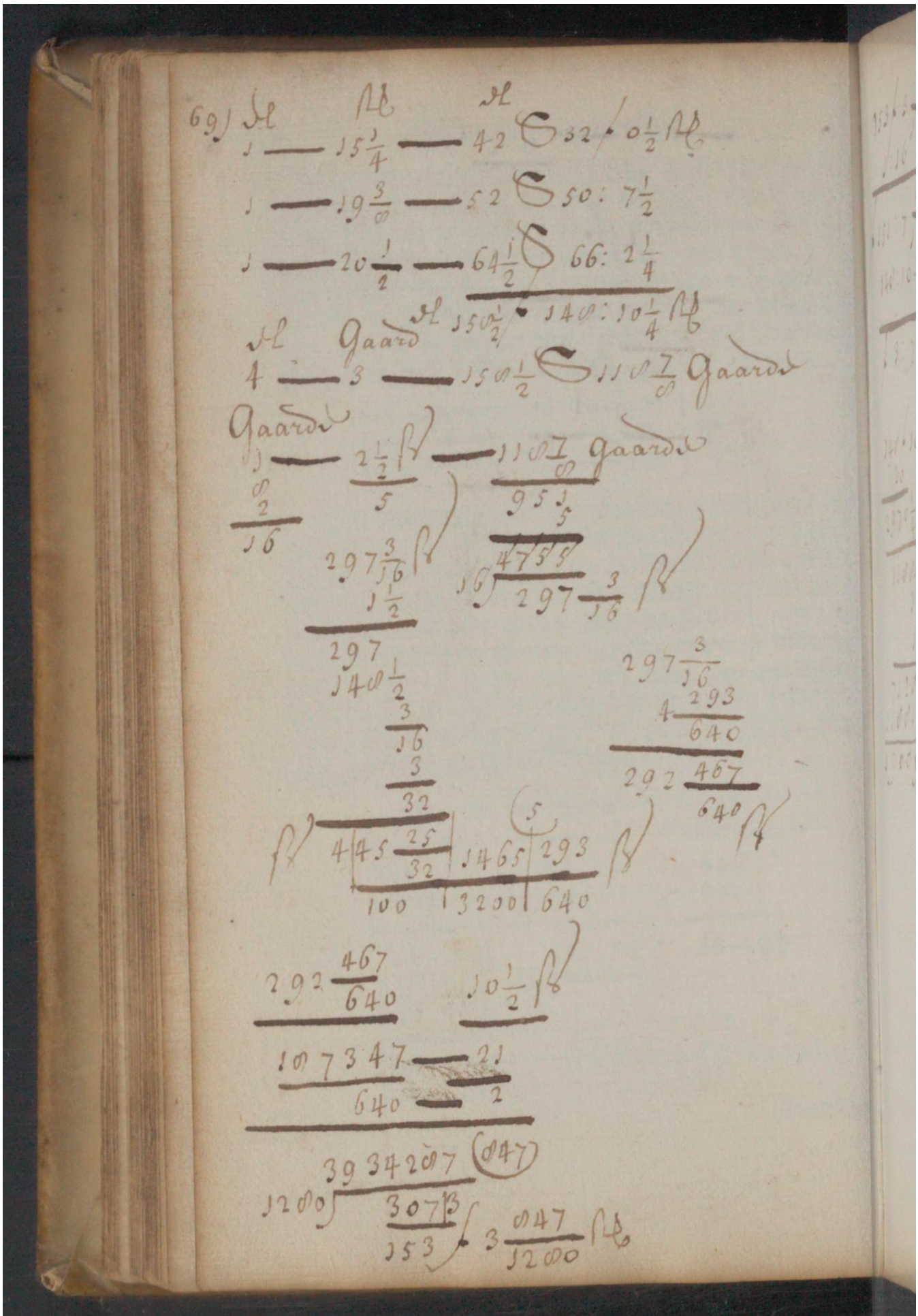

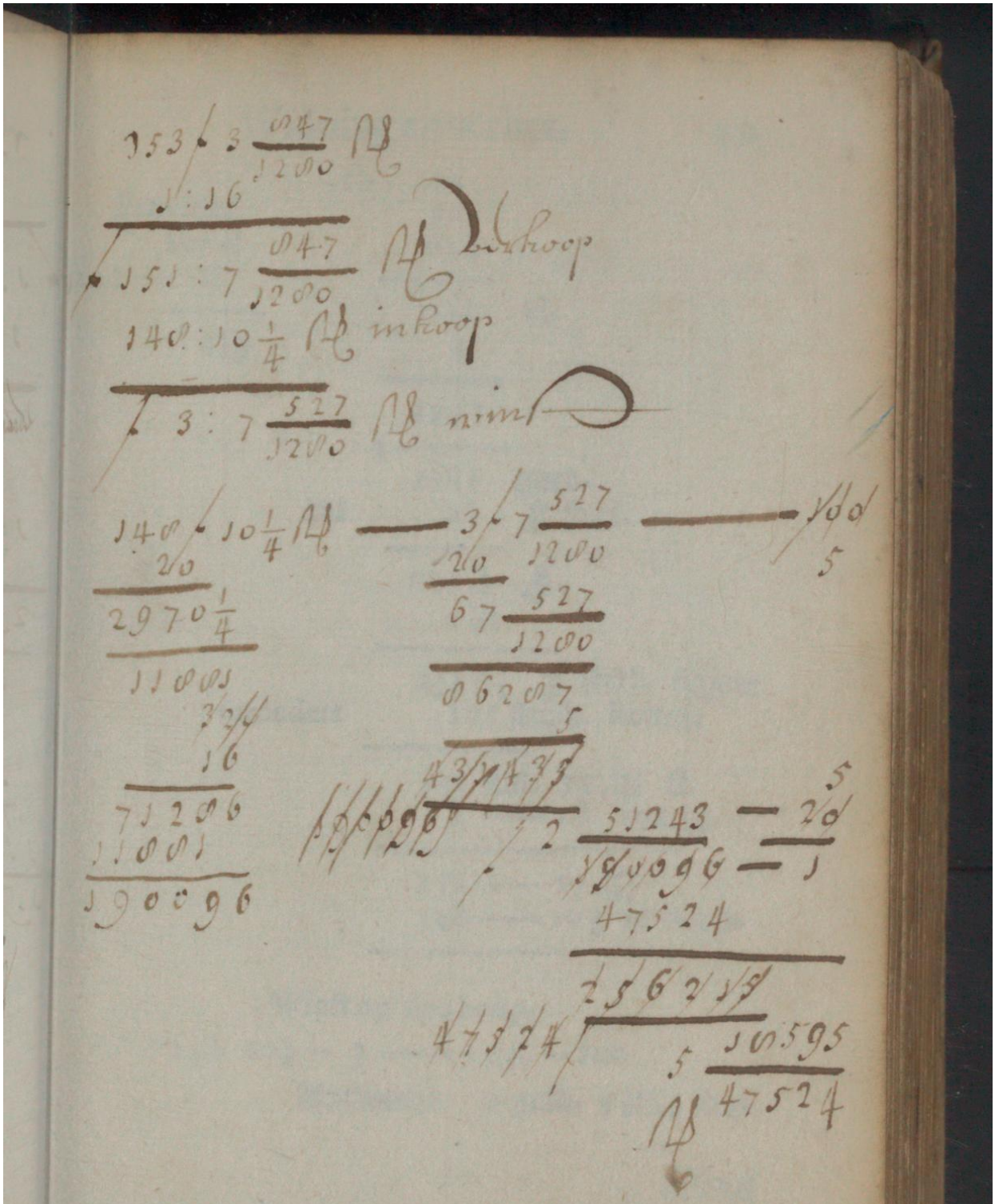

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
392 K 15

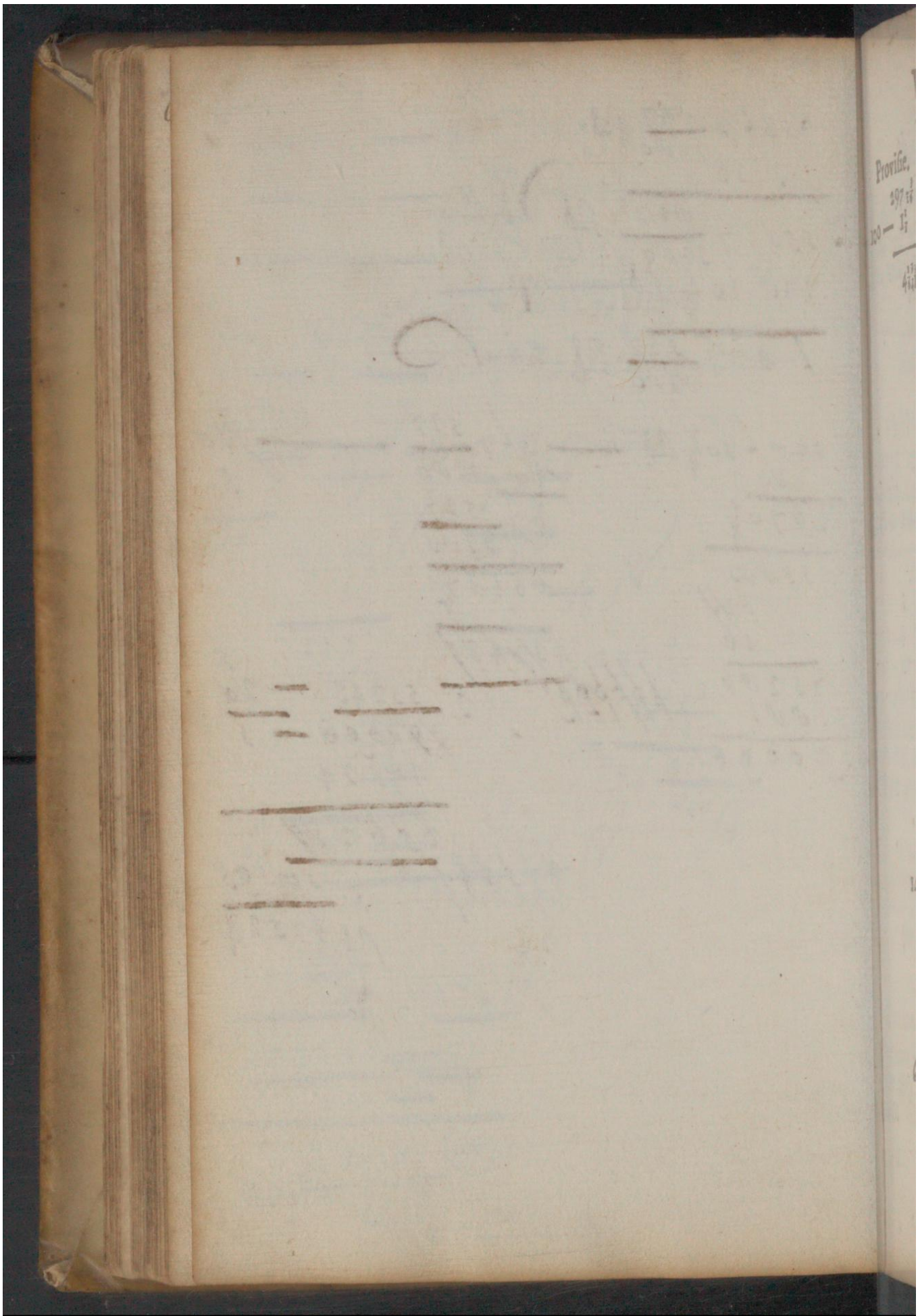

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
392 K 15

el. 42
52
64 $\frac{1}{3}$

158 $\frac{1}{3}$ el.
3

~~478~~ $\frac{1}{4}$
4

118 $\frac{7}{8}$ gard.
tot 2 $\frac{1}{2}$ ℔ sterl.

297 $\frac{3}{16}$ ℔.
4 $\frac{293}{648}$

292 $\frac{467}{640}$ ℔ sterl. supber
verandert 10 $\frac{1}{3}$ stupv. komen

153 gul. 13 $\frac{847}{1180}$ st.
1 —— 16 vracht.

151 —— 17 $\frac{847}{1180}$
148 —— 10 $\frac{1}{4}$ in-koop.

Provisie.
297 $\frac{3}{16}$
100 —— 1 $\frac{1}{2}$
4 $\frac{293}{648}$

Winst op den hoop.

148/ 10 $\frac{1}{4}$ — 3 —— 7 $\frac{527}{1180}$ — 100

Antwoord 2 guld. 5 $\frac{1185}{4771}$ stup.

Winst

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
392 K 15

70 Een stuck Kaffa dat langh is 18 ½ elle / ko
mp inghekocht 74 guld. vzaghe tot hoe veel s
ick d'elle verkoopen / gevende 4 maenden dagh
om te winnen 18 ten honderd 's jaers ?
Ant. 4 guld. 4 ⅘ stuyv.

18 ½	—— 74	—— 1	4 guld.
12	—— 18	—— 4	6
100	—— 106	—— 4	4/ 4 ⅘ stuyv.

71 Een 18 ½ elle Kaffa / tot 4 guld. 4 ⅘ stuy
d'elle / op 4 maenden dagh verkocht / ghewin
nen 18 ten 100 's jaers / vzage na den in-koo
van d'el / ende van 't geheele stuck ?
Ant. 4 guld. d'elle / ende 74 guld. 't stuck.

12	—— 18	—— 4	6
106	—— 100	—— 4/ 4 ⅘	4
1	—— 4	—— 18 ½	74

72 Men koopt een stuck Kaffa van 18 ½ elle / m
ghereet gelt / vooz 74 guld. vzaghe om d'elle
verkopen vooz 4 guld. 4 ⅘ stuyv. hoe veel tij
men gheven sal / alsmen 18 ten honderd 's jae
wil gewinnen ? Ant.

18 ½	—— 74	—— 1	4/ 4 ⅘ 4 guld.
100	. .	. . 4	4/ ⅘
	. 12 .		
18	. .	. . 4 ⅘	4 maend

73 Alsmen d'elle Kaffa verkoopt op 4 maend
dagh / vooz 4 gul. 4 ⅘ stuy. staende op 4 guld. co
tan

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
392 K 15

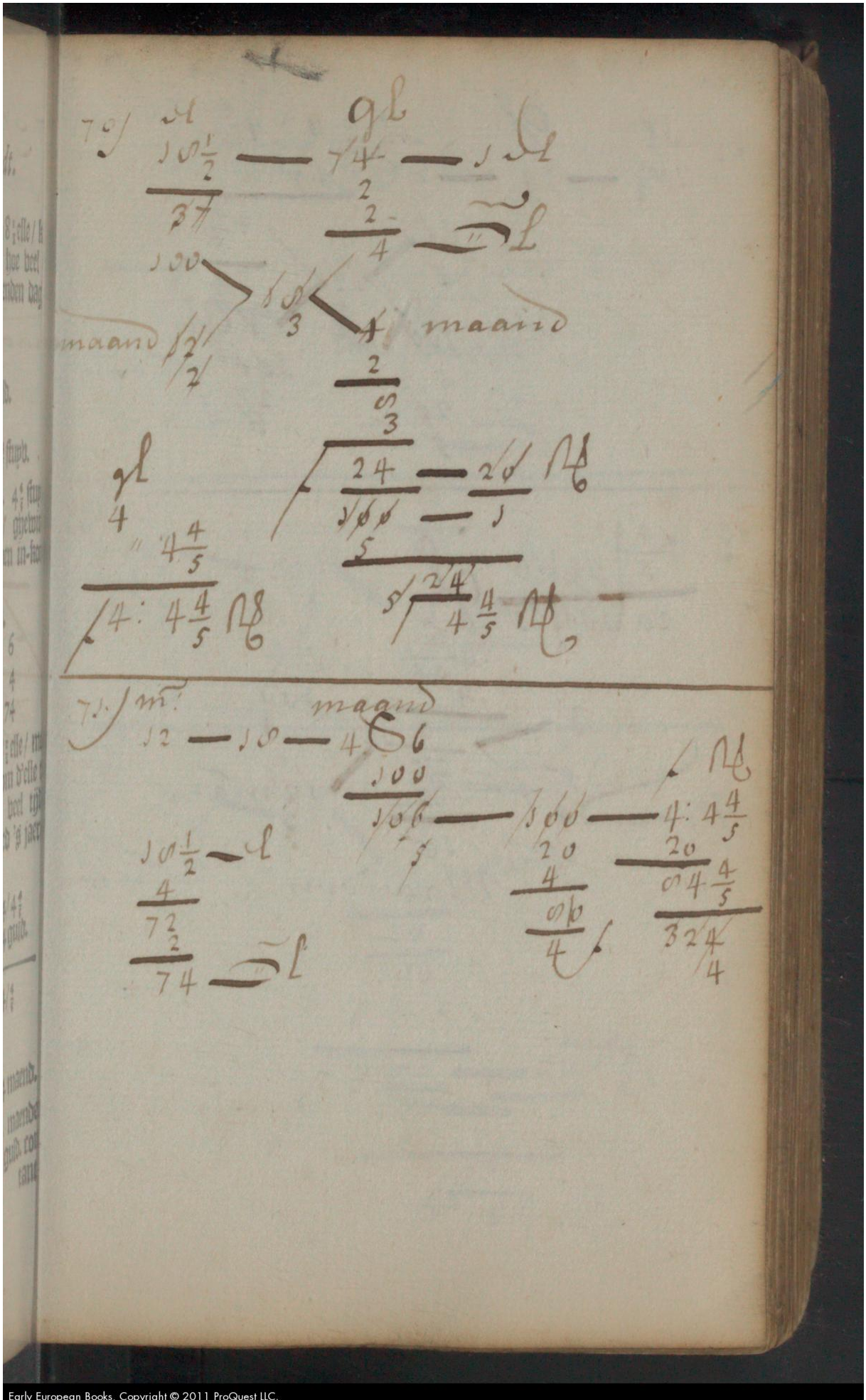

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
392 K 15

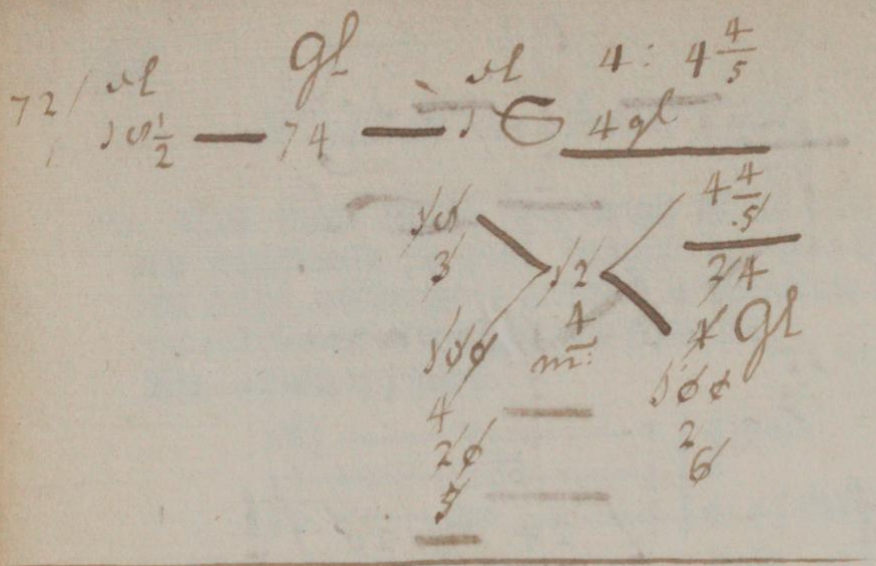

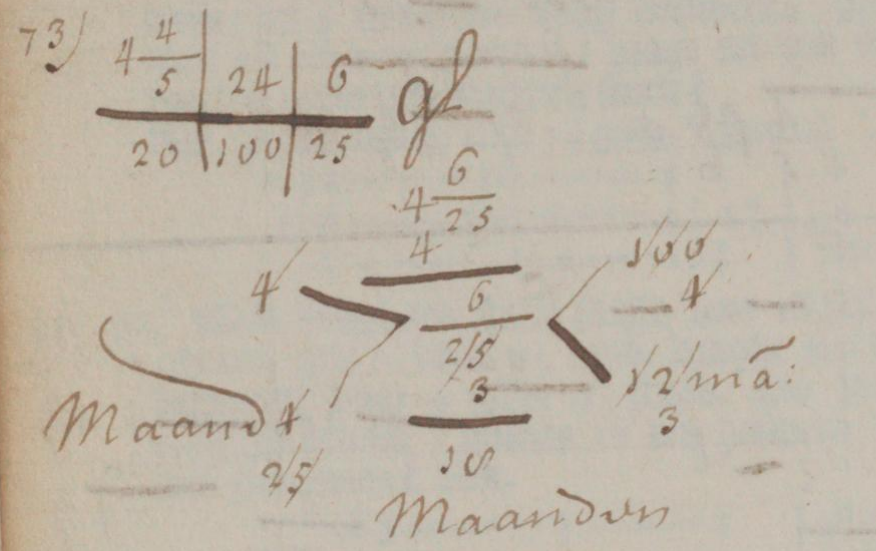

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
392 K 15

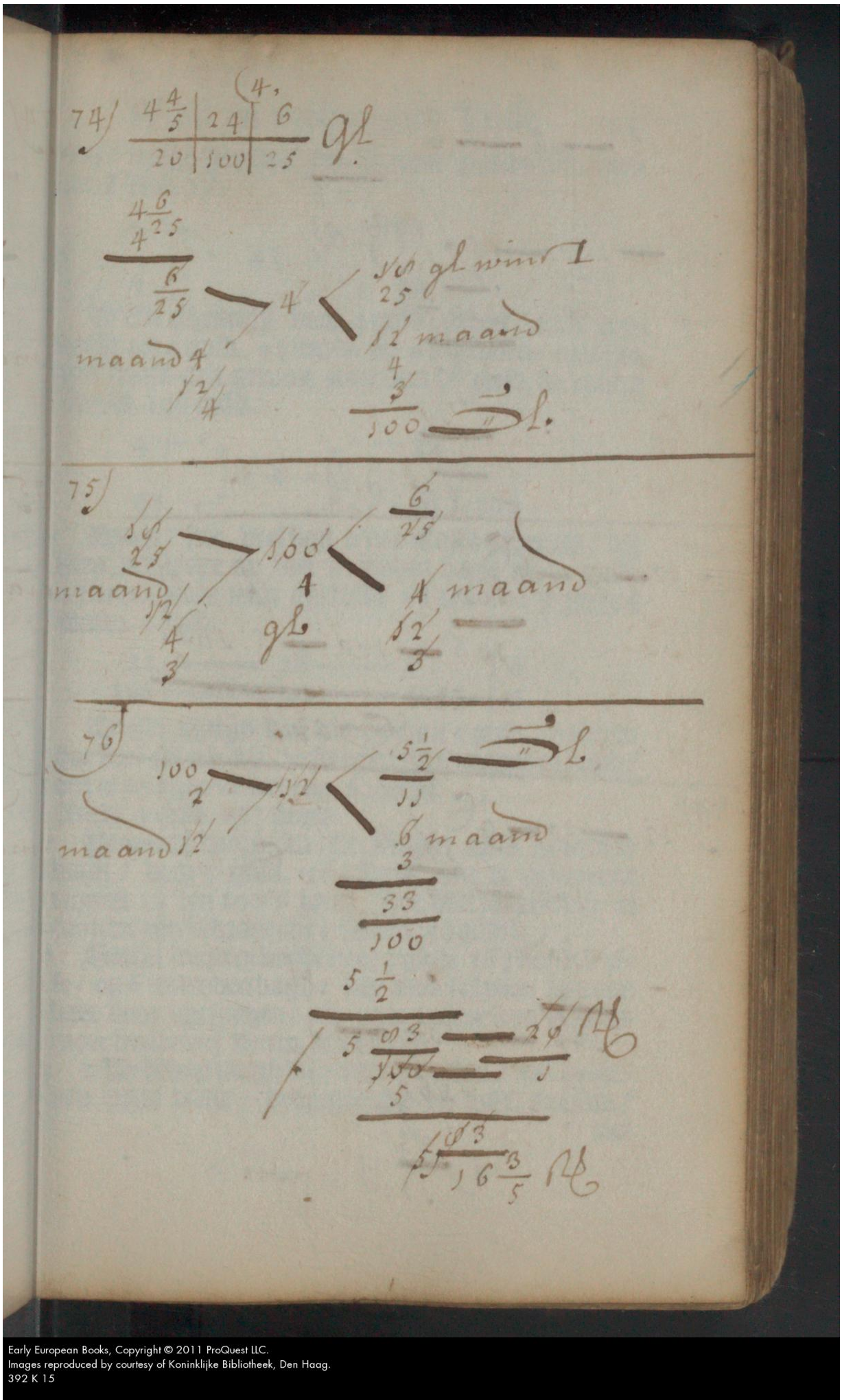

77/ m̃: m̃: ℔ 6

12 — 12 — 6 ℔ 6

100

106

106 — 100 — 5 : 16 3/5 ℔

2 20 3

5 10 20 16 3/5

503

11 10

1110

5 : 10 ℔

70/ 12 — 12 — 6 ℔ 6

100

106 — 100 — 5 : 16 3/5

℔ 5 1/2

79/ 12 — 20 — 9 ℔ 15 gl

100 — 115 — 70 ℔ 80 1/2

76 ℔

64

140 — 60 1/2 — 1 gl

7

2

161

20

23

2 114 ℔ 8 pieces

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
392 K 15

tant / vrage hoe veel ten hondert 's jaers wintmen dan? Ant. 18.

4 100
. 4 4/5 .
4 . . . 12

4 D'elle ghekocht voor 4 guld. gereet / ende verkocht tot 4 guld. 4 4/5 stuyv. op 4 maenden / met hoe veel hooft-gelt gewint men dan 18 guld. in 't jaer? Antw. 100 guld.

4 — . . . . — 12
. 4 .
4 4/5 . . . — 18 | 100

5 Vrage / hoe veel kost d'elle Caffa ghereedt / die men verkoopt op vier maenden dagh tot 4 guld. 4/5 stuyv. ende men ghewint 18 ten 100's jaers? Antw. 4 guld.

12 ——— 18 ——— 4 | 6
106 ——— 100 ——— 4/4 4/5 | 4

6 D'elle Satijn kost inp contant 5 guld. 10 stuyv. hoe veel sal ick die verkoopen op 6 maenden dagh / om te winnen 12 ten 100 's jaers? Antw. 5 guld. 16 2/3 stuyv.

7 Yemandt koopt een elle Satijn op 6 maenden dagh / voor 5 guld. 16 2/3 stuyv. om te rabateren tegens 12 ten 100 's jaers; hoe veel soude d'elle in contant zijn bedragende? Antw. 5 1/3 guld.

8 Satijn word gekocht voor 5 guld. 16 2/3 stuyv. d'elle / op 6 maenden dagh / hoe veel sal men contant daer voor ontfangen / als men 12 ten 100 's jaers moet verliesen? Antw. als voren.

9 2 Webbens langh 64 / ende 76 ellen / tot gelijcken prijs d'elle / bedraghende 70 guld. contant / om

om d'elle te verkoopen op 9 maenden dagh / ende winnen 20 ten 100 's jaers / hoe veel ſoudt weſen?
Ant. 11 ½ ſtuyv.

80 D'elle woordt verkocht 11 ½ ſtuyv. op 9 maenden dag / nu om op 140 ellen 10 ½ gul. te verlieſen / vraghe hoe veel ten 100 's jaers 't weſen ſoude?
Ant. 20.

140 —— 10/10 —— 1 | 11½ / 1½

10
9 —— 1½ —— 12 | 2
10 —— 2 —— 100 | 20

81 't ℔ Woordt verkocht voor 6 ß 3 ₰ contant / hoe veel ſalmen 't hondert verkoopen op 2½ maenten / om 30 ten 100 's jaers te winnen?
Ant. £ 33/4/0¼

82 Alſmen het 100 ℔ verkoopt voor 33 £ 4 ß 0½ ₰ / op 2½ maend / met 30 ten 100 advance 's jaers / vrage hoe veel 't ℔ contant gekocht was?
Antwoort ß 6 ₰ 3.

12 —— 30 —— 2½ | 6¼
106¼ —— 100 —— 33/4/0¼ | 31/5
100 —— 31/5 —— 1 | 6/3

83 Het ℔ koſt 6 ß 3 ₰ contant ofte ghereedt gelt / hoe veel ſalment moeten verkoopen op 2½ maend om 30 ten 100 's jaers te verlieſen? Ant.

12 —— 30 —— 2½ | 6¼
106 —— 100 —— 6/3 | 5/10 10/17

84 Men verkoopt een ℔ Syde voor 5 ß 10 10/17 ₰ / op 2½ maend dagh / dat ingekocht ſtaet 6 ß 3 ₰ / vrag

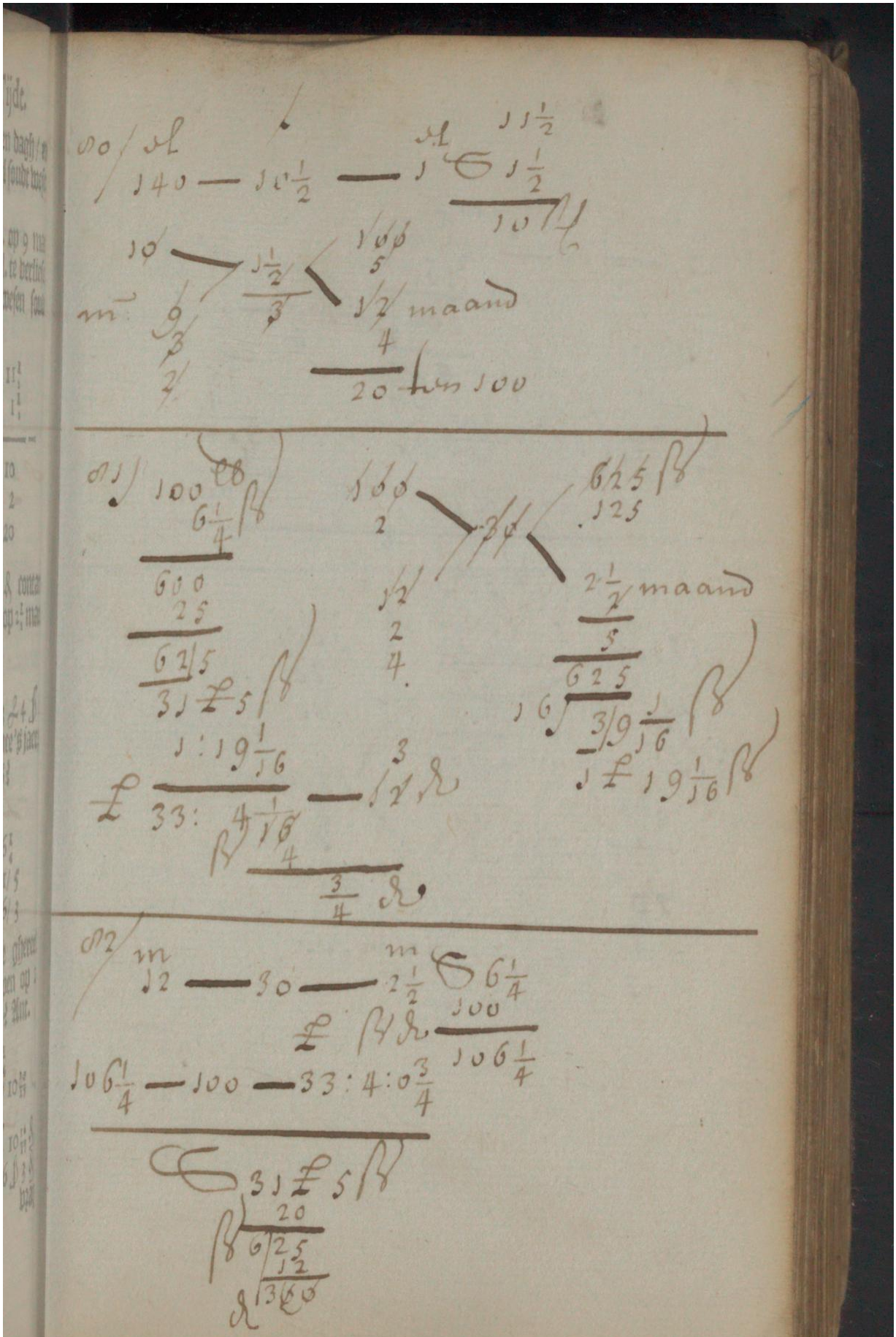

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
392 K 15

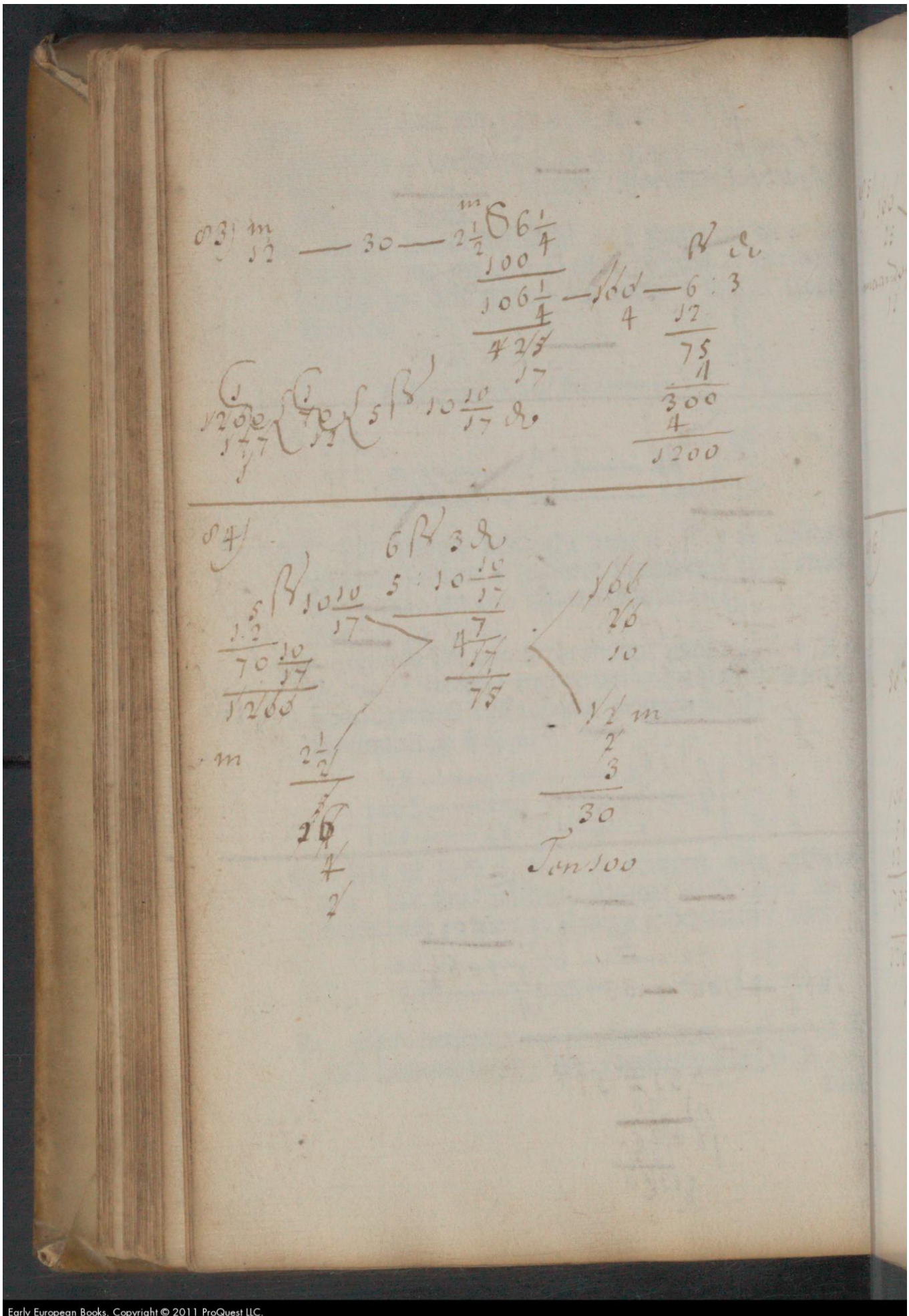

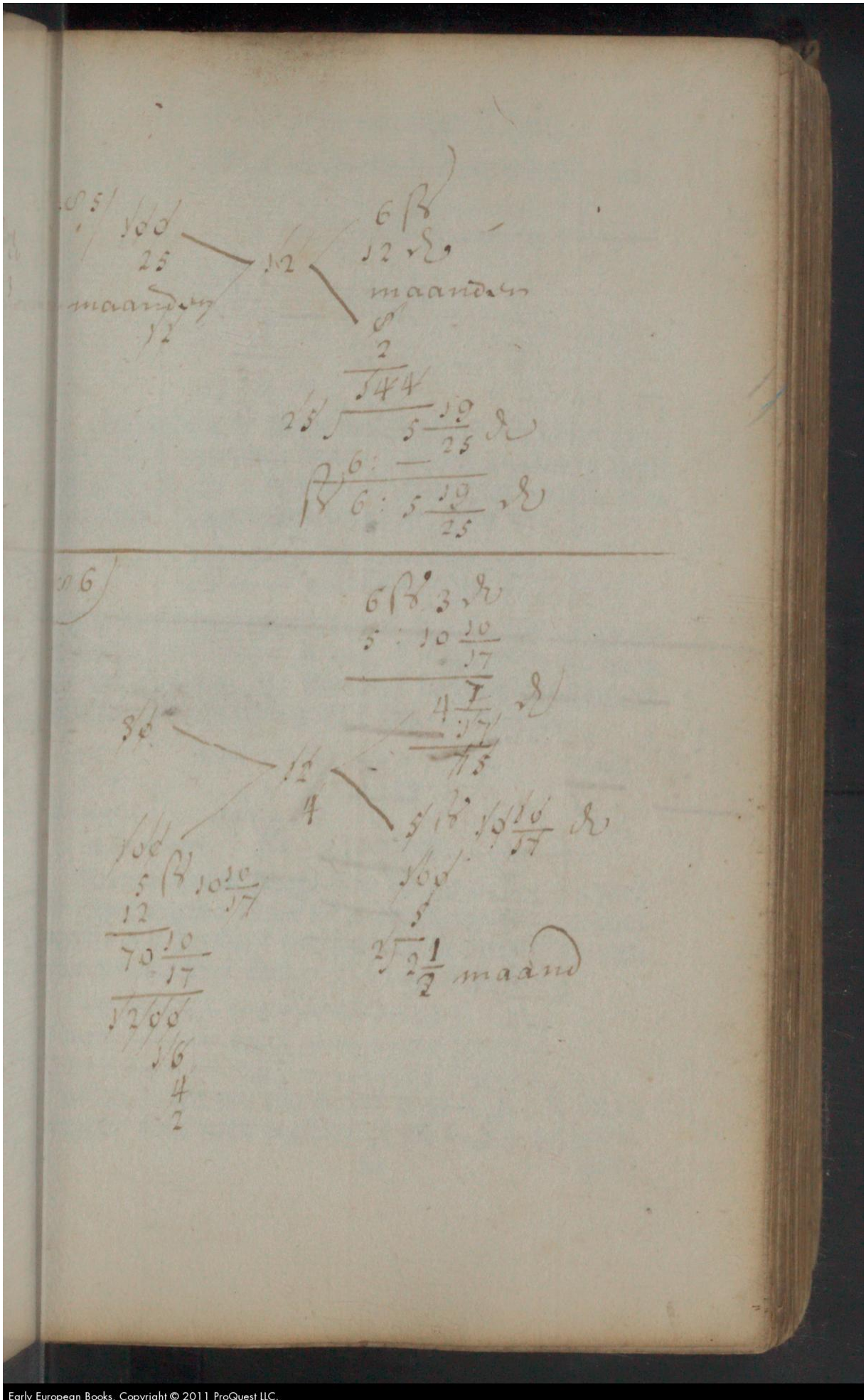

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
392 K 15

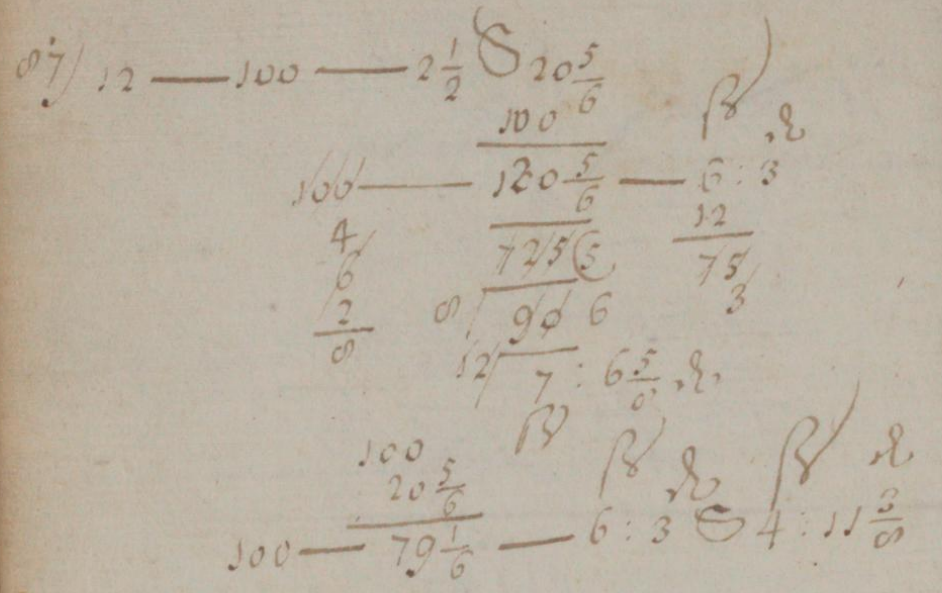

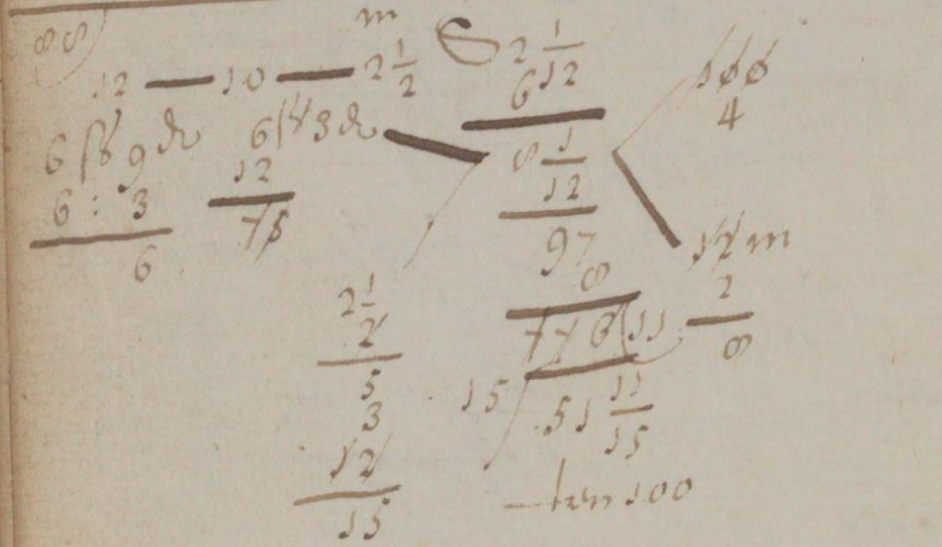

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
392 K 15

vrage na 't verlies ten honderd 's jaers? Ant. 30.

6/ 3 | 2 ½ —— 4 7/17 —— 12 | 21 3/17
5/ 10 10/17 | 5/10 10/17 — 21 3/17 —— 100 | 30
4 7/17 |

Anders.

5/ 10 10/17 100
. . 4 7/17 . .
2 ½ . . . . 12 | 30

Item / een ℔ Syde wort verkoft voor seker somme op 8 maenden dagh / datmen ingekocht heeft voor 6 ℔ op 4 maenden / winnende 12 ten 100 's jaers / vrage na den verkoop / Ant. 6/5 19/25

12 —— 12 —— 8/ | 8
100 —— 108 —— 72 | 6/5 19/25

Men verkoopt een ℔ voor 6 ℔ 3 ß / datmé gereet gekocht heeft voor 5 ℔ 10 10/17 ß / vrage somen wint 0 ten 100 's jaers / wanneer de betalinge geschiet ste hoe veel tijt men geeft? Ant. 2 ½ maend.

75 100 . . . . 70 10/17
70 10/17 . . 12 . .
. . 30 . . . . 4 7/17
4 7/17 —— fac. 2 ½ maend. ——

Item / eender koopt 100 ℔ tot 6 ℔ 3 ß / yder ghereet geld: vrage na den verkoop op 2 ½ maend agh / om honderd ten honderd 's jaers te winnen nde te verliesen? Ant. 7 ℔ 6 5/8 ß / 4 ℔ 11 1/8 ß.

12 —— 100 —— 2 ½ | 20 5/6
100 —— 120 5/6 —— 75 | 7/6 5/8
100 —— 79 5/6 —— 75 | 4/11 1/8

Men koopt een elle goeds voor 6 ℔ 3 ß op 2 ½ maend / ende men verkooptse tot 6 ℔ 9 ß ghereet

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
392 K 15

gelt / latende den kooper 't geldt ghebruycken 2½ maend / tegen 10 ten hondert 's jaers / vraege hoe veel ten hondert in 't jaer gewonnen is?

Antw. 51 $\frac{12}{17}$.

12 —— 10 —— $2\frac{1}{2}$ | $2\frac{1}{12}$
6

6 —— 9
6 —— 3
6

$8\frac{1}{17}$

75 —— $8\frac{1}{17}$ —— 100 | $10\frac{7}{9}$
$2\frac{1}{2}$ —— $10\frac{7}{9}$ —— 12 | $51\frac{12}{17}$

89 Een 100 ℔ Rozijn tot 7 guld. 10 stuyv. gere geldt / werdt verkoft vooz 8 guld. te betalen d'ee helft op 4 maenden / d'ander helft in 8 maende vzage hoe veel ten 100 's jaers gewonnen is?

Antw. $13\frac{1}{3}$

$\frac{1}{2}$ —— 4 —— 2 | 8 verkoop.

Mult.

$\frac{1}{2}$ —— 8 —— 4 | $7\frac{1}{2}$ in-koop / ſub.

6 —— $\frac{1}{2}$ —— 12 | 1

$7\frac{1}{2}$ —— 1 —— 100 | $13\frac{1}{3}$

Anders.

$\frac{1}{2}$ —— 4 —— 2 $7\frac{1}{2}$ $\frac{1}{2}$ 100

$\frac{1}{2}$ —— 8 —— 4 6 12 | 1

6

* Dit is na de gemeyne maniere der Koop-lieden.

90 Een elle Floubeel koft 8 gul. 15 stuyv. wor verkoft vooz $9\frac{1}{2}$ guld. te betalen $\frac{1}{4}$ contant / $\frac{1}{2}$ in maenden / de reſte in 4 maenden / vraghe nae winninge ten hondert 's jaers? Antw. $51\frac{3}{7}$ /

$\frac{1}{4}$ —

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
392 K 15

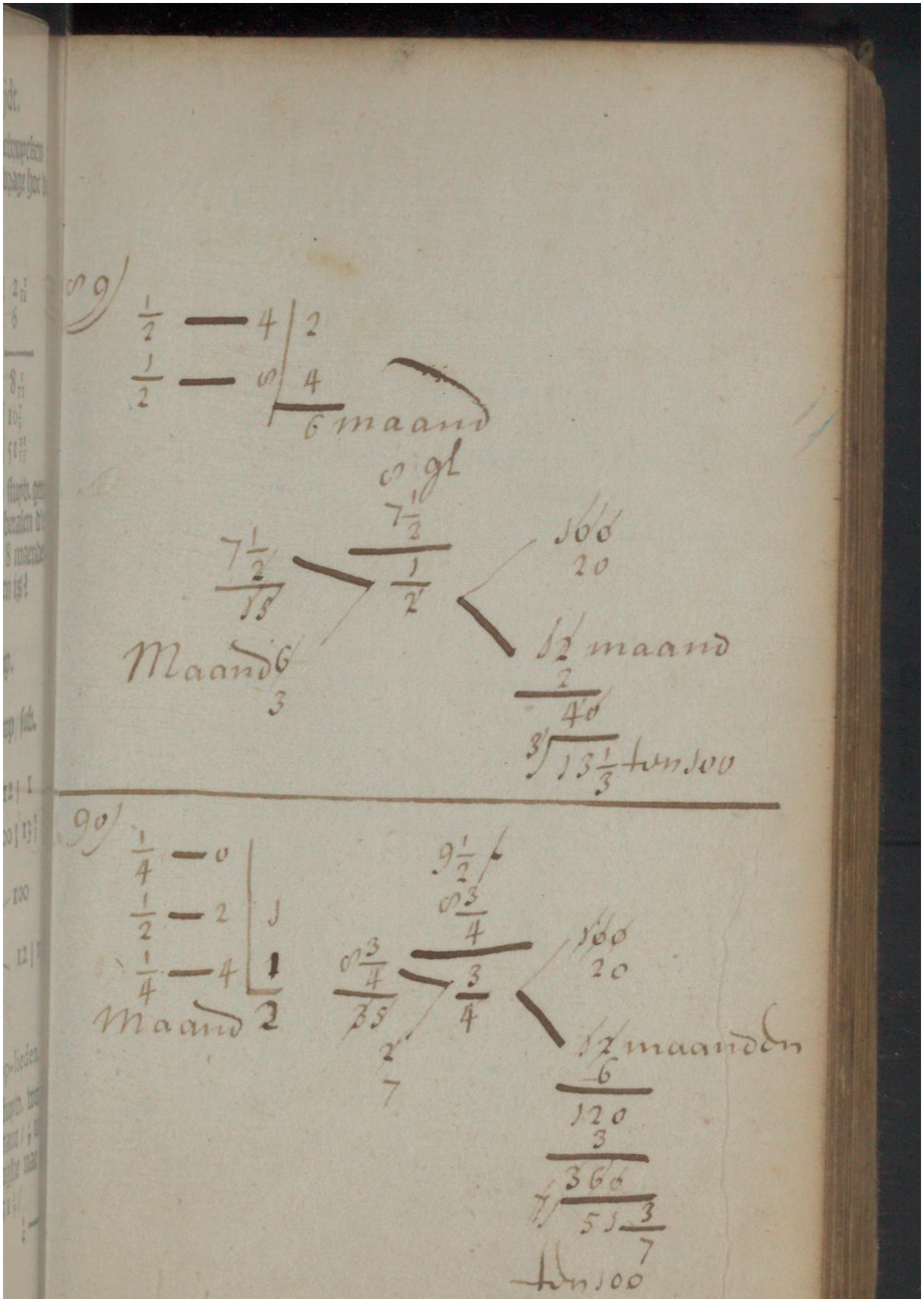

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
392 K 15

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
392 K 15

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
392 K 15

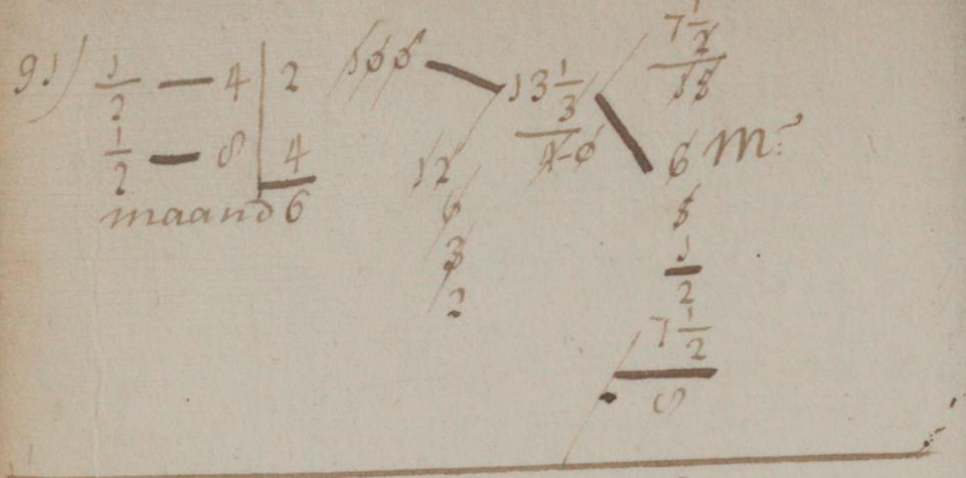

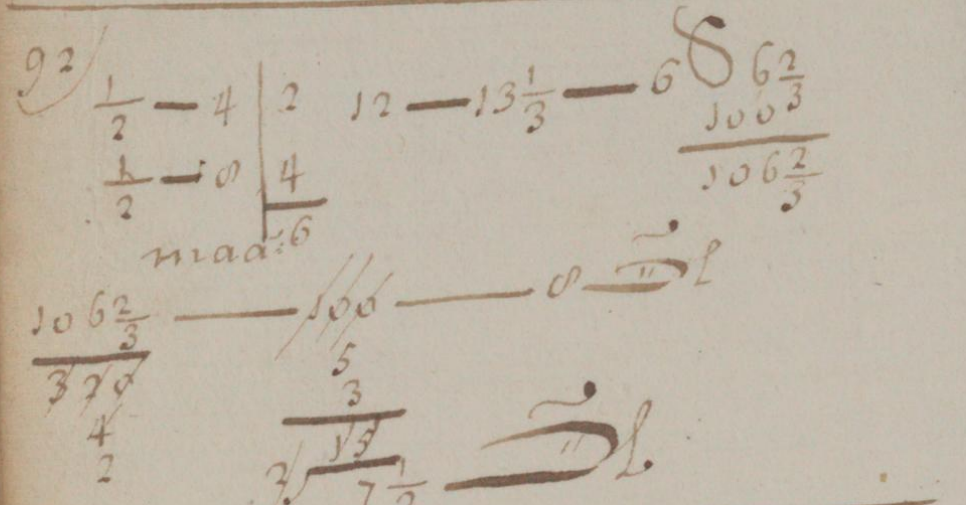

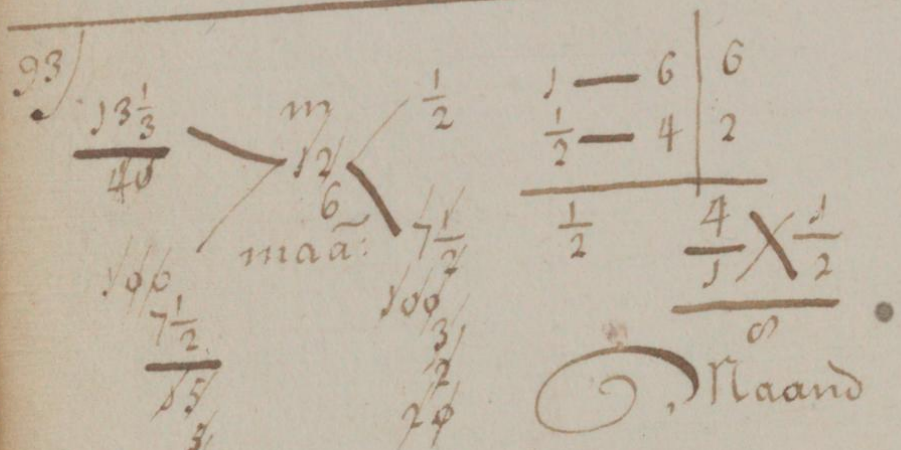

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
392 K 15

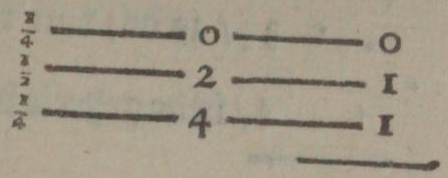

komt 2 maenden.

Werckt als vooren.

1 Wanneermen 100 ℔ Rosijn koopt voor 7 1/2 gul. gereet geldt / hoe veel moet-mense verkoopen te betalen de 1/2 in 4 maenden / d'ander helft in 8 maenden / om te winnen 13 1/3 ten hondert 's jaers? Antw. 8 guld.

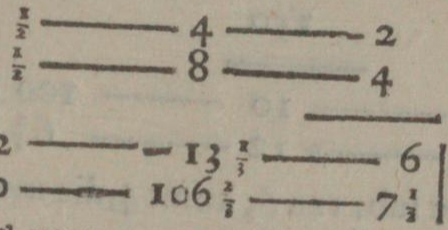

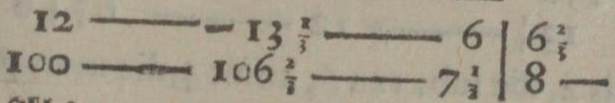

Als men 100 ℔ Specerie verkoopt voor 8 gul. te betalen 1/2 in 4 maenden / de reste in 8 maenden / so bevintmen 13 1/3 ten hondert 's jaers gewonnen te hebben / vraage hoe veel die gereet gekost hebben? Antw. 7 1/3 / * Soeckt den tijdt als boven ende werckt als volght.

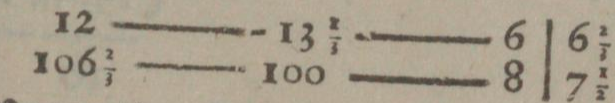

Dygen / de 100 ℔ koopt men 7 1/3 guld. ghereet geld / worden verkocht voor 8 guld. te betalen de 1/2 in 4 maenden / hoe veel tijd sal men d'ander 1/2 geven / om te winnen 13 1/3 ten 100 's jaers? Antw.

sub. 8
7 1/3

1/3

volght, &c.

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
392 K 15

100 . . . . . 3 ½ / is de ½ van 't gereet
. . 21 . .
13 ⅓ . . . . ½ / is de geheele winst

8 ø ø ø

12

sub. 4 den bekenden tijdt

komt voor d'ander ½ / 8 maenden.

Anders na de gemeyne manier

160
150

150 — 10 — 100 | 6 ⅔
13 ⅓ — 12 — 6 ⅔ | 6

* ½ Uyt 4 is 2, die sub. van 6, komt 4, die multip. m
2, komt 8 als boven.

Noch anders ende naerder antwoordt.

12 — 13 ⅓ — 4 | 4 4/9 { 8 verkoop
104 4/9 — 100 — 80 | 76 28/47 { 20
106
150 in-koop

10

8
20

150
76 28/47

160

73 19/47

80

73 19/47

6 28/47

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
392 K 15

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
392 K 15

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
392 K 15

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
392 K 15

94)

10 — 3	30
15 — 4½	67½
15 — 5½	82½
40	180

180 / 4½ Maand

20 — 12 — 8 — 4 — 40 — 180

12 mā: 4½ / 7½ Maand

95)

½ — 4 | 2
½ — 0 2/23 | 4 1/23
6 1/23

100 — 13⅓ — 7½ / 6 1/23 — 12

139
276

of

½ — 4 | 2
½ — 0 | 4
6

864 — 13⅓ — 7½ / 6 — ½ — 7½ — 0

12 — 6 — 3 — 2

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
392 K 15

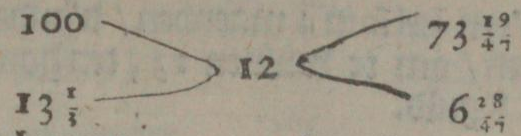

kompo. —— Fac. 8 2/3 maend.

Dit verſchilt ontrent 2 1/7 dagh ſtijf, tegens de voorgaende antwoorde: mijns kedunckens is 't verſchil des tijds, noch de meerder moeyten (voor my) niet een Vyge waerdigh, maer wel den nauſiende, doch ick laet een yder daer af ſijn vryen-wil en begeeren.

4 Voor een ſtuck Satijn wort betaelt £ 40 ghereedt geldt / ende wordt wederom verkoft voor 48 £ / te betalen 10 £ in 3 maenden / 15 £ in 4 1/2 / 15 £ in 5 1/2 maenden. Vraage in hoe veel tijdts men de reſte ſal betalen / om te winnen 20 ten houdert in 't jaer? Ant. 7 1/2

Multipliceert elck gheldt met ſijnen tijdt, ende werckt aldus.

compo.

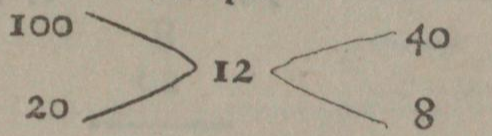

komt 12
ſub. 4 1/2

7 1/2 maend.

Volgen 2 Proeven op de voorgaende van N° 93.

5 Item / 100 ℔ wordt verkocht voor 7 1/2 guld. gereedt geldt / hoe veel ſalmenſe verkoopen te betalen

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
392 K 15

talen d'een helft in 4 maenden / d'ander helft in 8 $\frac{2}{3}$ maenden / om te winnen 13 $\frac{1}{3}$ ten hondert 's jaers? Antw. 8 guld.

12	——	13 $\frac{1}{3}$	—— 4	— 4 $\frac{4}{9}$
12	——	13 $\frac{1}{3}$	— 8 $\frac{2}{23}$	— 8 $\frac{204}{207}$
104 $\frac{4}{9}$	——	100	—— 80	— 76 $\frac{28}{47}$ van —
100	——	108 $\frac{204}{207}$	— 73 $\frac{19}{47}$	150 komt 73 $\frac{19}{47}$

— komt 80 voor d'een helft,
daer toe 80 voor d'ander helft.

komt 160 stuyv. oft 8 guldens.

96 Item / 100 ℔ worden verhandelt voor 8 guld. te betalen de $\frac{1}{2}$ in 4 maenden / d'ander $\frac{1}{2}$ in 8 $\frac{2}{3}$ maenden / vrage so men bevindt 13 $\frac{1}{3}$ ten honderd 's jaers gewonnen te hebben / hoe veel die in-gekocht waren? Antw. 7 $\frac{1}{2}$ guld.

12	——	13 $\frac{1}{3}$	—— 4	4 $\frac{4}{9}$
12	——	13 $\frac{1}{3}$	—— 8 $\frac{2}{23}$	8 $\frac{204}{207}$

8
20
180
2

104 $\frac{4}{9}$	——	100	—— 80	76 $\frac{25}{47}$
108 $\frac{204}{207}$	——	100	—— 80	73 $\frac{19}{47}$ add.

150

in-gekocht 7 —— 10

97 Een ℔ Syde wort verkocht op 2 voorwaerde / te weten: tot 24 ℔ / op 8 maenden tijds / ofte tot

9) $\frac{1}{2}$ — 4 | 2
$\frac{1}{2}$ — 0 $\frac{2}{23}$ | 4 $\frac{1}{23}$

maanden 6 $\frac{1}{23}$

100 — 13 $\frac{1}{3}$ — 7 $\frac{1}{2}$ gl
3 — 40 — 15
12 — 6 $\frac{1}{23}$ m
6 — 23
2 — 139
276 — 276 gl
7 $\frac{1}{2}$
0 $\frac{1}{276}$ gl.

$\frac{1}{2}$ — 4 | 2
$\frac{1}{2}$ — 0 | 4
6

100 — 13 $\frac{1}{2}$ — 7 $\frac{1}{2}$ gl.
2 — 2 — 15
12 — 6 m
2 — 3
6
2
1
2
7 $\frac{1}{2}$
0 gl.

---

9) $\frac{1}{2}$ — 4 | 2
$\frac{1}{2}$ — 0 | 4
maand 6

m
12 — 13 $\frac{1}{3}$ — 6 ℔ 6 $\frac{2}{3}$
100
106 $\frac{2}{3}$ — 100 — 0 gl.

anders zoo als in't boek ℔ 7 $\frac{1}{2}$ gl staat

$\frac{1}{2}$ — 4 | 2
$\frac{1}{2}$ — 0 $\frac{2}{23}$ | 4 $\frac{1}{23}$
maand 6 $\frac{1}{23}$

m
12 — 13 $\frac{1}{3}$ — 6 $\frac{1}{23}$ ℔ 6 $\frac{140}{207}$
100
106 $\frac{140}{207}$

106 $\frac{140}{207}$ — 100 — 0 gl
℔ 7 : 9 $\frac{2059}{2209}$ ₰

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
392 K 15

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
392 K 15

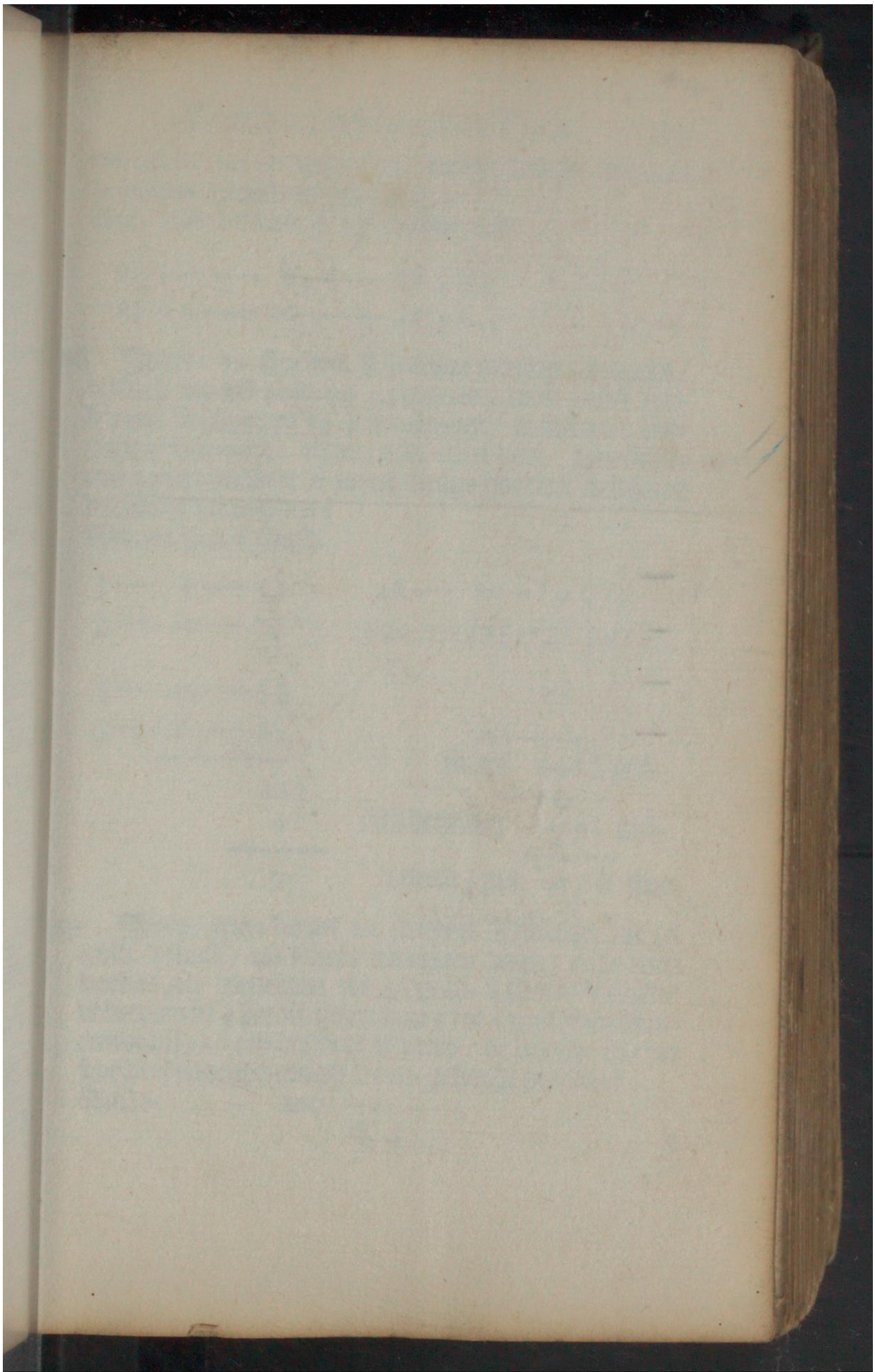

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
392 K 15

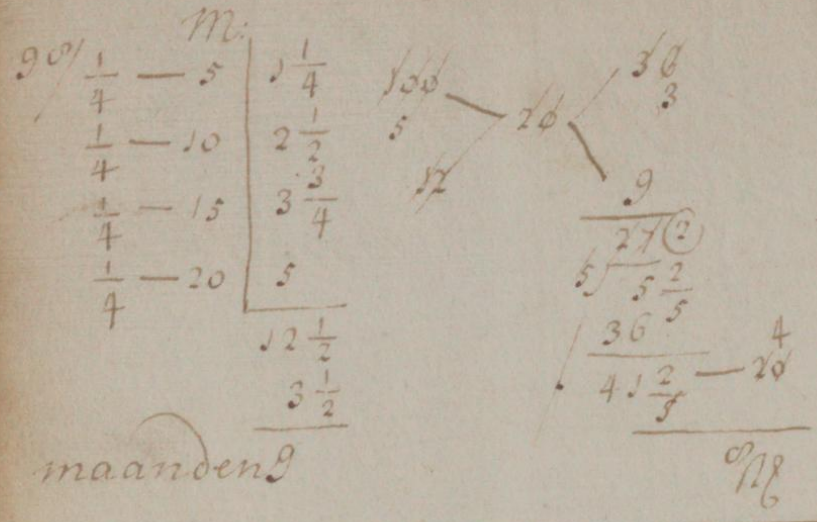

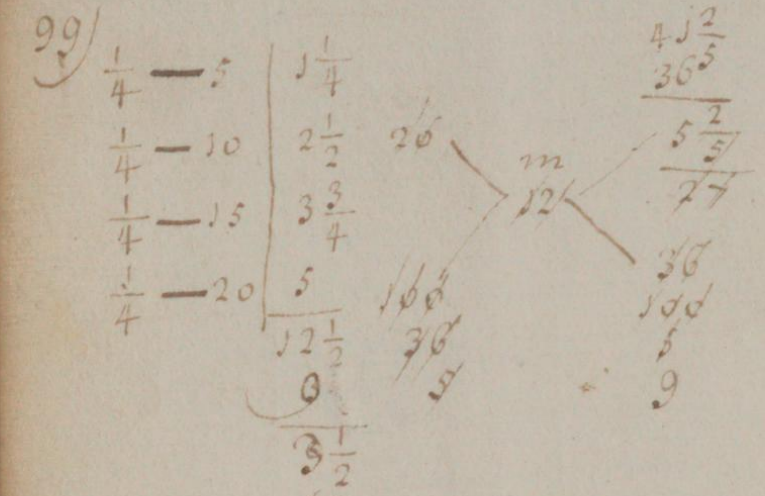

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
392 K 15

tot 26 ß/ tot 10 maenden/ vraage welck van beyde de voordeelijckſte is gedaen?
Ant. Die van 26 ß op 10 maenden.

24 ——— 8 ——— 26 | 8 2/5
26 ——— 10 ——— 24 | 9 1/13

98 Item/ 12 ſtucken Lijnwaet worden ghekocht/ 't ſtuck tot 36 guld. op 3 1/2 maend/ men wilſe wederom verkoopen in 4 betalingen/ te weten: van 5 tot 5 maenden/ elcke mael even veel/ ende winnen 20 ten hondert 's jaers/ vraage hoe veel elck ſtuck verkocht ſal worden?
Ant. 41 gul. 8 ſtuyv.

1/4 — 5 — 1 1/4
1/4 — 10 — 2 1/2
1/4 — 15 — 3 3/4
1/4 — 20 — 5
12 1/2
3 1/2
9

12 — 20 — 9 | 15
100 — 115 — 36 | 41 2/3
12
in als 496 2/3 gul.
elck betaling 124 1/6 gul.
't ſtuck/ gul. 41/ 8 ſtuy.

99 Item/ men koopt 12 ſtucken Lijnwaet tot 36 guld. 't ſtuck/ op ſekere maenden dagh/ ende men verkooptſe wederom tot 41 guld. 8 ſtuyv. 't ſtuck/ te betalen in 4 betalinghen van 5 tot 5 maenden/ winnende alſo 20 ten hondert 's jaers/ de vraghe is/ tot hoe veel maenden dagh die in-gekocht ſtonden?
Antw. keert om.

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
392 K 15

$\frac{1}{4}$ { 5 —— $1\frac{1}{4}$ / 10 —— $2\frac{1}{2}$ / 15 —— $3\frac{3}{4}$ / 20 —— 5

36 —— $5\frac{2}{5}$ — 100 | 15
20 —— 12 — 15 | 9

$12\frac{1}{2}$
9 sub.

op $3\frac{1}{2}$ maend.

100 Item / eender verkoopt 12 stucken Lijnwaet op 4 even-gelijcke betalinghe van 5 tot 5 maenden / tot $41\frac{2}{5}$ guld. 't stuck / hebbende die voorens in-gekocht met $3\frac{1}{2}$ maend dagh tot 36 guld. 't stuck / vrage hoe veel hy ten honderdt in 't jaer gewonnen heeft?

$\frac{1}{4}$ { 5 — $1\frac{1}{4}$ / 10 — $2\frac{1}{2}$ / 15 — $3\frac{3}{4}$ / 20 — 5

$41\frac{2}{5}$
63

9 — $5\frac{2}{5}$ — 12 | $7\frac{1}{5}$
36 — $7\frac{1}{5}$ — 100 | 20

$12\frac{1}{2}$
$3\frac{1}{2}$

9

Antw. 20

101 Item / 12 stucken Lijnwaet gheкocht zijnde ten pryse van 36 guld. 't stuck op $3\frac{1}{2}$ maend / worden wederom verkocht voor $41\frac{2}{5}$ guld. 't stuck te betalen in 4 gheliycke Payementen / te weten: dat de tweede pay een mael so veel / de derde pay tweemael soo veel / de vierde pay 3 mael so veel tijd hebben sal als de eerste: Nu is de vrage als men 20 ten hondert 's jaers ghewonnen rekent / in hoe veel

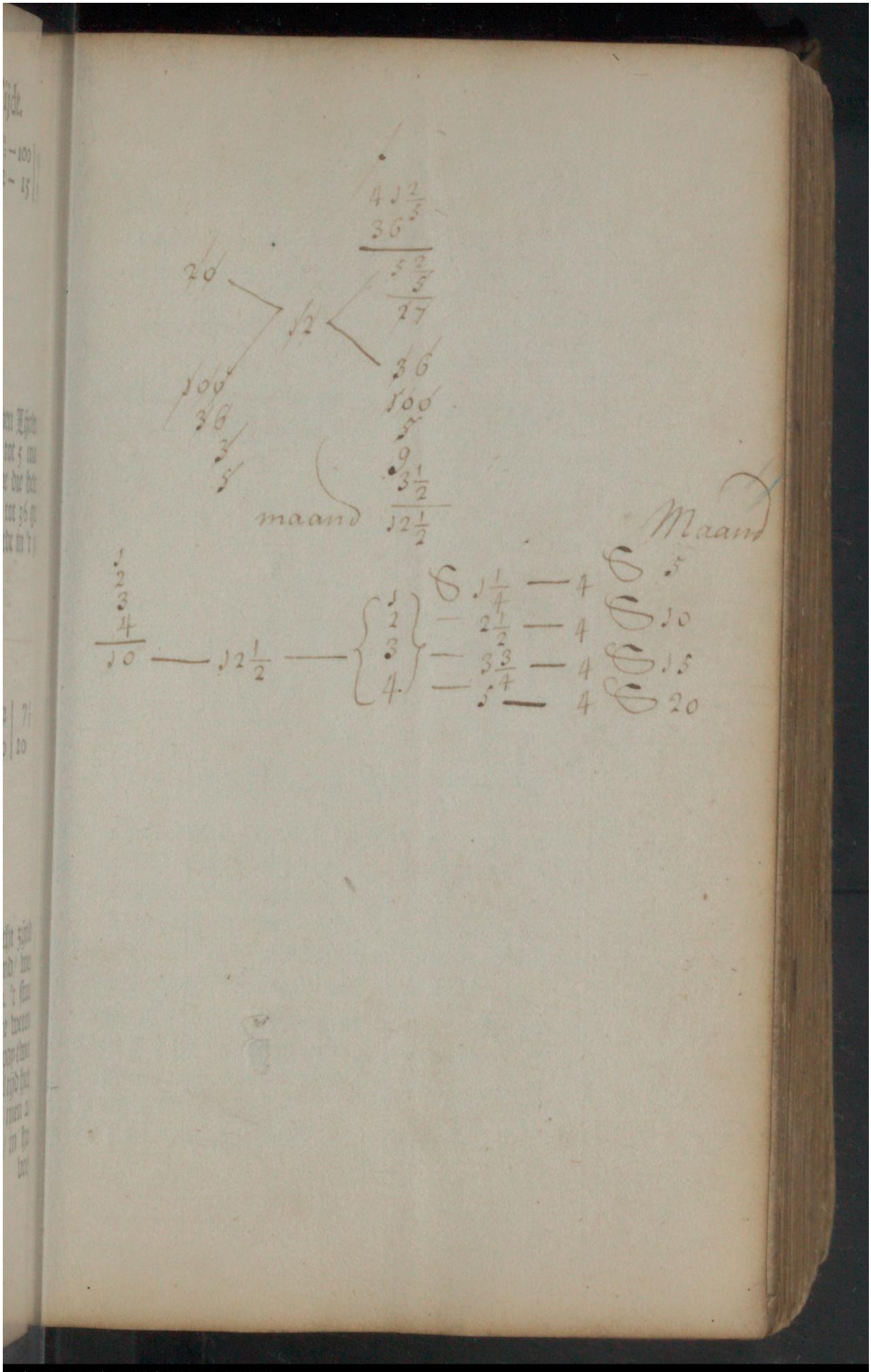

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
392 K 15

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
392 K 15

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
392 K 15

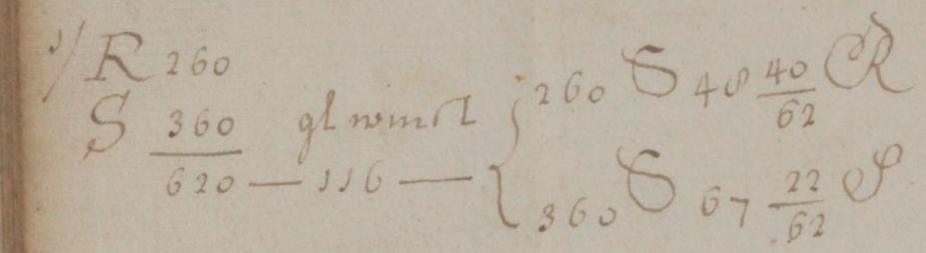

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
392 K 15

veel maenden elck pay bedongen is te betalen?
Antw. 5/ 10/ 15/ 20.

36 —— —— $5\frac{1}{7}$ —— 100 | 15
20 —— —— 12 —— 15 | 9
$3\frac{1}{3}$ add.

komt $12\frac{1}{2}$ maend.

Soeckt een getal waer in de verdeelinghe des tijdts bestaet, ick neem $12\frac{1}{2}$.

$\frac{1}{4}$
$\frac{1}{2}$
$\frac{3}{4}$
1

$2\frac{1}{2}$ —— $12\frac{1}{2}$ { $\frac{1}{4}$ | 1 $\frac{1}{4}$; $\frac{1}{2}$ | 2 $\frac{1}{2}$; $\frac{3}{4}$ | 3 $\frac{3}{4}$; 1 | 5 } mul. met 4 komt { 5 ; 10 ; 15 ; 20 }

Geselschaps Rekeninghen.

LEeren ende gheven te verstaen, dat wanneer twee ofte meer Koopluyden, haer geldt tot een algemeyne hooft-somme brengen, 't zy voor langh, ofte korten tijdt: ende daer mede Handel drijven, het gedaene profijt ofte schade op 't naeste elck, volgende sijnes in-legs, toe te wijsen.

1 Reneesse ende Scheffler dijben Koop-handel te samen/ R. heeft in-gelegt guld. 260/ S. 360/ gewinnen gul. 116/ vrage hoe veel elck van de winninge genieten sal?
Antw. R. $48\frac{40}{63}$/ S. $67\frac{23}{63}$ guld.

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
392 K 15

260
360

620 — 116 — 260 { 48 40/61
360 { 67 22/62

proeve 116 guld.

2 Beeckman / Rodenburch ende Tradel Koop-lupden / hebben t'samen handel gedreven / ende gewonnen guld. 630 / B. heeft in-gheleght 460 / R. 630 / T. 800 guld. draghe hoe veel elck van de winst toe komt? Antw. B. 153 63/189 guld.

R. 210 guld. T. 266 126/189 guld.

* Werckt als boven.

3 Apperlo ende Hessel / leggen in om te handelen, d'een 600 / d'ander 450 guld. na wat tijds bevinden verloren te hebben 200 guld. draghe hoe veel elck aenpart bedraegt / nae somme zijns gelds?
Antwoord.

600 — verliest — 114 2/7
450 — 85 5/7

Werckt als vooren.

4 Een Man gestorven zijnde / bevindt men schuldigh te wesen aen Kruse ende aen Bouilly d'een 500 £ / d'ander 900 £ / daer teghens niet meer en is dan 1100 £ / draghe wat elck nae zijnes gelds somma daer af ontfangen sal?
Antw. d'een 392 6/7 £ / d'ander 707 1/7 £.

5 Twee

2/ B 460
R 630
T 000
1090 — 630 — { 460 B ⊖ 153 1/3 / B
630 R ⊖ 210 / R
000 T ⊖ 266 2/3 / T

3/ A 600
H 450
1050 — 200 — { 600 A ⊖ 114 2/7 gl A
450 H ⊖ 85 5/7 gl H

4/ K 500
B 900
1400 — 1100 — 500 K ⊖ 392 6/7 K

1400/7 — 1100 — 900 B
550
9
4950
7 | 707 1/7 £ B

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
392 K 15

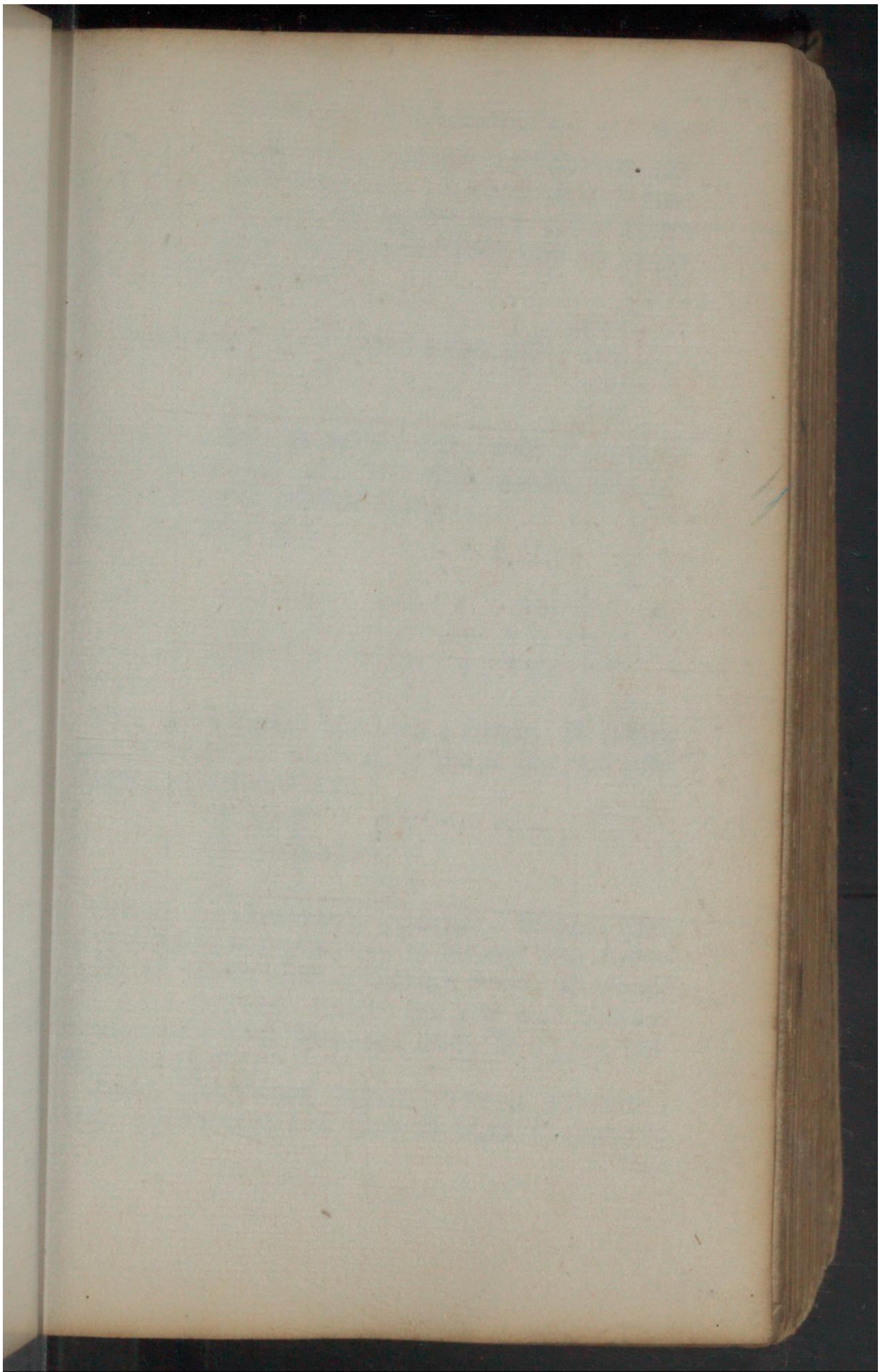
Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
392 K 15

5/ £ £ £
1100 — 1400 — 392 6/7 ⊖ 500 £ A
500
900 £ B

6/ 660 A
440 B
220 C
1320 — 1 — wint 1 — { 660 A ⊖ 1/2 A
440 B ⊖ 1/3 B
220 C ⊖ 1/6 C

7/ (12)
A 5/12 — 5 A
B 1/3 — 4 B
C 1/4 — 3 C

8/ A 9000 gl
B 6000
C 4000
19000 — 1 — 10000 — { gl 9000 ⊖ gl 4444 4/9
6000 ⊖ 3333 1/3
4000 ⊖ 2222 2/9

9/ gl wint 1 gl
116 — 620 — 40 40/62 ⊖ 260 A

gl wint 1
116 — 620 — 67 22/62 ⊖ 360 gl B

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
392 K 15

Twee Schuld-heeren moeten hebben van een verstorven Koopman 1400 ℒ / daer tegen sy ontfanghen 1100 ℒ / A. neemt voor zijn aenpart $392\frac{6}{7}$ ℒ / vraege hoe veel de schuld van B. is geweest? Antw. 900 ℒ.

1100 —— 1400 —- $392\frac{6}{7}$ | 500 sub.

1400
500
900

Item / 3 doen Koophandeling / ende A. leght in 660 / B. 440 / C. 220 guld. men vraeght wat gedeelt elck van de winst trecken sal?
Ant. A. $\frac{1}{2}$ / B. $\frac{1}{3}$ / C. $\frac{1}{6}$.

660
440
220
1320

660 | 1 — 1320 | 2
440 | 1 — 1320 | 3
220 | 1 — 1320 | 6

Drie Kooplupden handelen t'samen / A. neemt van de winst $\frac{5}{12}$ / B. $\frac{1}{3}$ / C. $\frac{1}{4}$ / vraege hoe veel yder in geleght heeft? Antw.

A. 25
B. 20
C. 15
} ofte {
5
4
3

Eenige hun verloopen hebbende / worden ghecondemneert een geld-boete te betalen van 10000 guld. A. wordt rijck gehouden 8000 / B. 6000 / C. 4000 guldens / vraghe hoe veel elck daer toe betalen sal? Ant. A. 4444 $\frac{4}{9}$ guld. B. 3333 $\frac{1}{3}$ gul. C. 2222 $\frac{2}{9}$ guld.

Twee Kooplieden hebben t'samen gehandelt / ende ghewonnen 116 guld. in alles in-gheleght

620

620 guld. waer af A heeft 48 40/67 guld. ende B 67 21/67 guld. vrage hoe veel elck ingeleght heeft?
Ant. A 260 guld. B 360 guld.

* Segt 116 winst heeft 620 hooft-som, hoe veel 48 40/67 komt 260, so mede met B.

10 Coyman/ Kulant ende Mayer koopen een Schip voor 1320 guld. C begheert 1/2/ K 1/4/ M 1/6/ vraghe hoe veel elck daer tot betalen sal?
Ant. C 660/ K 440/ M 220 guld.

11 3 Kooplieden bevrachten een Schip/ A doeter in 20 lasten/ B 30 lasten/ C 40 lasten tarw, den Schipper inde zee synde/ set over voord 18 last/ vraghe hoe veel jeder koop-man/ van/ syne inladinghe missen sal? Ant. A 4/ B 6/ C 8.

12 Drie Koop-lieden hebben een Schip uytgesonden/ ende vry-geld gewonnen 1320 guld. ende als A daer af neemt 6/ so neemt B 4/ ende C 2/ vrage hoe veel elck daer af gekryght?
Ant. A 660/ B 440/ C 220.

* Addeert elcx getal, ende werckt na den Regel.

13 Twee doen handeling/ A legt in 1200 guld/ B 1800 guld. vraghe wat ghedeelt elck van de winst ofte schade hebben sal? Antw. A 3/5/ B 2/5

14 Joncker Hendrick ende Knoop handelen t'samen/ H lept 10 ten honderd meer in als K/ winnen 60 guld. vrage hoe veel elck hebben sal?
Ant. H 31 3/7/ K 28 4/7

15 A ende B hebben ghehandelt/ t'samen ghewonnen 60 guld. waer af A 10 ten honderd meer neemt als B doet/ vraghe hoe veel elck daer af ontfanght?
Ant. als boven.

16 Item/

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
392 K 15

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
392 K 15

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
392 K 15

16) 60
$20\frac{4}{7}$
$31\frac{3}{7}$
$20\frac{4}{7}$
$2\frac{6}{7}$ — 10 — { $31\frac{3}{7}$ A 8 100 ; $20\frac{4}{7}$ B 8 100 } winst

17) 60 winst L
$31\frac{3}{7}$ A
$20\frac{4}{7}$ B
$31\frac{3}{7}$
$20\frac{4}{7}$
$2\frac{6}{7}$ — 10 — { $31\frac{3}{7}$ 8 100 ; $20\frac{4}{7}$ 8 100 } winst L

18) A $\frac{1}{2}$ (6) — 3
B $\frac{1}{3}$ — $\frac{2}{5}$ $\frac{1}{6}$ — 500 — 1
$\frac{5}{6}$
3000
1 C

19) A 5
B 6
C 7
10 — 1500 — { 5 8 $462\frac{2}{3}$ A ; 6 8 500 B ; 7 8 $503\frac{1}{5}$ C }

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
392 K 15

1 Item / 2 gehandelt hebbende ende gewonnen 60 guld. waer af B neemt $28\frac{4}{7}$ guld. om dat hy 10 guld. min inden handel heeft gehad als A / vraege na elcx inleg? Antw. A 110 / B 100.

60
$28\frac{4}{7}$

$31\frac{3}{7}$
$28\frac{4}{7}$

$2\frac{6}{7}$ — 10 — $31\frac{3}{7}$ | 110
$28\frac{4}{7}$ | 100

7 Twee Kooplupden maken geselschap / A lept 10 guld. meer in dan B / ghewinnen 60 guld. daer af A neemt $31\frac{3}{7}$ guld. vraege na elcks inleggen? Antw. als boven.

8 Item 3 Kooplieden doen een Schip maken / A reedt $\frac{1}{2}$ / B $\frac{1}{3}$ / C betaelt 500 guld. vraghe hoe veel veel 't Schip in 't geheel komt te kosten? Antw. 3000 guld.

9 Item / 3 Heeren bevinden op een Schips-reyse gewonnen te hebben 1500 guld. waer af A / B / C / nemen elck haer gelt / dat A met 5 / B met 6 / ende C met 7 divideert / bevinden een gheliycke uytkomste / vraege hoe veel elck syn somme is geweest? Antw. A $416\frac{2}{3}$ / B 500 / C $583\frac{1}{3}$ guld.

Neemt een gelijck getal voor allen.

2	2	2
5	6	7
10	12	14

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
392 K 15

10
12
14

36 —— 1500 —— 10 { 416 2/3
12 { 500
14 { 583 1/3

* Divideert als boven, sal elck uyt-brengen 83 1/3

20 Drie Soldaten hadden eens te deelen 1500 daelders / inder voegen dat den eenen zijn somme multip. met 5 / den tweeden de zyne met 6 / den derden de zyne met 7 / even-veel is bedragende / nu is de vrage hoe veel elck gekregen heeft?
Ant. A. 588 84/107 / B. 490 70/107 / C. 420 60/107 Dal.

8 8 8

5 6 7

1 1/5 1 1/6 1 1/7 ad.

4 8/107 —— 1500 —— 1 1/5 { 588 84/107
1 1/6 { 490 70/107
1 1/7 { 420 60/107

* Multip. elcx facit met 5, 6, 7, sal even eens komen.

21 Item / 2 Kooplieden maken geselschap / A. leyt in £ 300 / B. heeft 30 bael Gember / A. neemt van 390 guld. winst 15 £ / ende laet B. de rest / vrage tot hoe veel de bael in-geset is?
Antw. tot £ 33 1/3.

22 Twee handelen in geselschap / ende hebben een Carguason van £ 1300 / A verliest van eenen onbekenden in-legh £ 15 / B verliest op 30 bael Gember 300 guld. de vraghe is / tot hoe veel B. de bael had in-geset / ende hoe veel d'in-legh van A. geweest is? Ant. A. 300 £ / de bael 33 1/3 £.

23 2 Win-

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
392 K 15

10/ 5 — 12 | 2 2/5 A
6 — 12 | 2 B
7 — 12 | 1 5/7 C

6 4/35 — 1500 — { 2 2/5 A 500 84/107 A
2 B 490 70/107 B
1 5/7 C 420 60/107 C

11/ 6 390
65 £ winst van A en B
15 £ winst van A
50 £ winst van B

15 £ — 300 £ — 30 £ winst
20 20
1000
30 33 1/3 £ d'baal

12/ 6 300
50 £ verlies van B
15 £ verlies van A
65 — 1300 — { 15 A 300 £ A
50 B 1000 £ B
30 33 1/3
£ d'baal

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
392 K 15

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
392 K 15

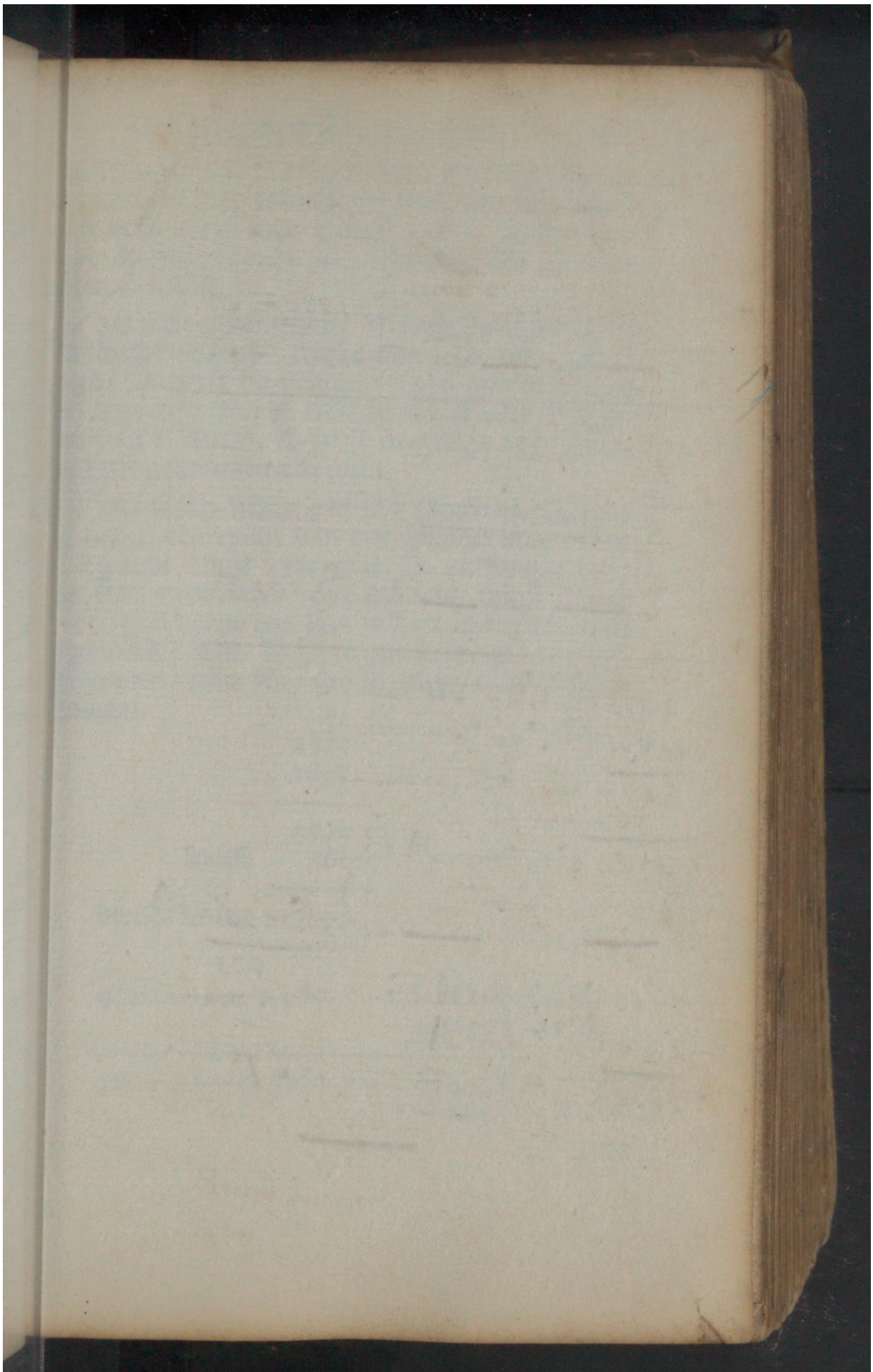

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
392 K 15

23/ A 1¼ ℔ 1¼ A 100 ℔
B 1 ¼ — 100 — { B 80 ℔

winst ℔ ℔ winst 1250 ℔ A
winst 100 — 100
winst ℔ winst 1000 ℔ B
℔ — 100 — 80

24/ 1w
5/8
3/8 — 1410 — w 5/8 2350
w 1 — 760 — 3/8 w 205 gl

25/ 2025 A Capt van winst
1695 B Capt van winst
4520 Capt van winst
760 winst
3760 Capt van AB

Capt van w. Capt A 2025 2350 A
4520 — 3760 — 2025
475 winst

3760 Capt van AB
2350 Capt van A
1410 Capt van B 1695 B
1410
205
winst van B

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
392 K 15

12 Winnen £ 180 tegens 8 ten hondert inlegs / [illegible]. heeft een $\frac{1}{4}$ der winninghe meer dan B / vrage [illegible] peders winst ende in-legh ? Ant. A. heeft £ 250 in-gelept / ende £ 100 winst / B. £ 1000 [illegible] 80 £ winst.

24 2 Maken gheselschap / A. heeft by-ghelept een onbekende somme / treckt van 760 guld. winst veel / B. heeft by-gebrocht 1410 gul. vrage hoe veel d'in-legh van A. ende de winst van B. ghe- heeft is ? Antw. A. heeft in-gelegt 2350 guld. B. heeft gewonnen 285 guld.

25 Twee Koop-lieden hebben t'samen in-ghelept / [illegible]. neemt ten eynde van den Handel voor synen in-leg ende winst 2825 guld. B. ontfanght voor Capitael en advance 1695 guld. de winst in als 760 gul. vrage hoe veel peders in-leg en winst is geweest ? Ant. A. 2350 gul. in gelegt / 475 gul. gewonnen / ende B. 1410 in gelept / ende 285 ghe- wonnen.

	2825
	1695
	4520
winst	760
beyder in-leg	3760

4520 —— - 760 . . . . 2825 | 475 A.
. . 1695 | 285 B.

760 —— - 3760 . . . . 475 | 2350 A.
. . 285 | 1410 B.

26 Vier

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
392 K 15

26 Vier jonge dochters worden vereert met vierder
ley Boom-vrucht/ te weten: de eerste met Appelen
de tweede met Peeren / de derde met Noten/ ende d
vierde met Pruymen / wanneer nu de eerste / twee
de / derde / haer goetjen t'samen leggen / soo telle
sy 313 stucks / ende so de tweede / derde/ vierde hae
groenigheyt t'samen tellen / bevinden sy 383 stucks
soo de derde / vierde/ de eerste haer snoeperie t'samen
hoopen/ soo isser 360 stucks / maer soo de vierde / d
eerste ende de tweede t'samen haer boom-vruchten
over slaen/ soo hebben sy 393 stucks: segt nu hoe vee
stucks elcke dochter van elcke vrucht ontfanghen
heeft? Antw. 11.

de eerste	100	Appelen.
de tweede	123	Peeren.
de derde	90	Nooten.
de vierde	170	Pruymen.

de 1de 2de 3de ——— 313
2 — 3 — 4 ——— 383
3 — 4 — 1 ——— 360
4 — 1 — 2 ——— 393

1440
3 ——— ———
483 in als

383 — 360 — 393 — 313

Ap. 100/ 123 Pe. No. 90/ 170 P.

Geselschap

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
392 K 15

26/ A B C 313
B C D 303
C D A 360
D A B 393

1449 A A A B B B C C C D D D

3/ 403 A B C D
303 B C D
300 A apprd

403 A B C D
360 C D A
123 B prdr

403 A B C D
393 D A B
90 C noot

403 A B C D
313 A B C
170 prnjm D

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
392 K 15

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
392 K 15

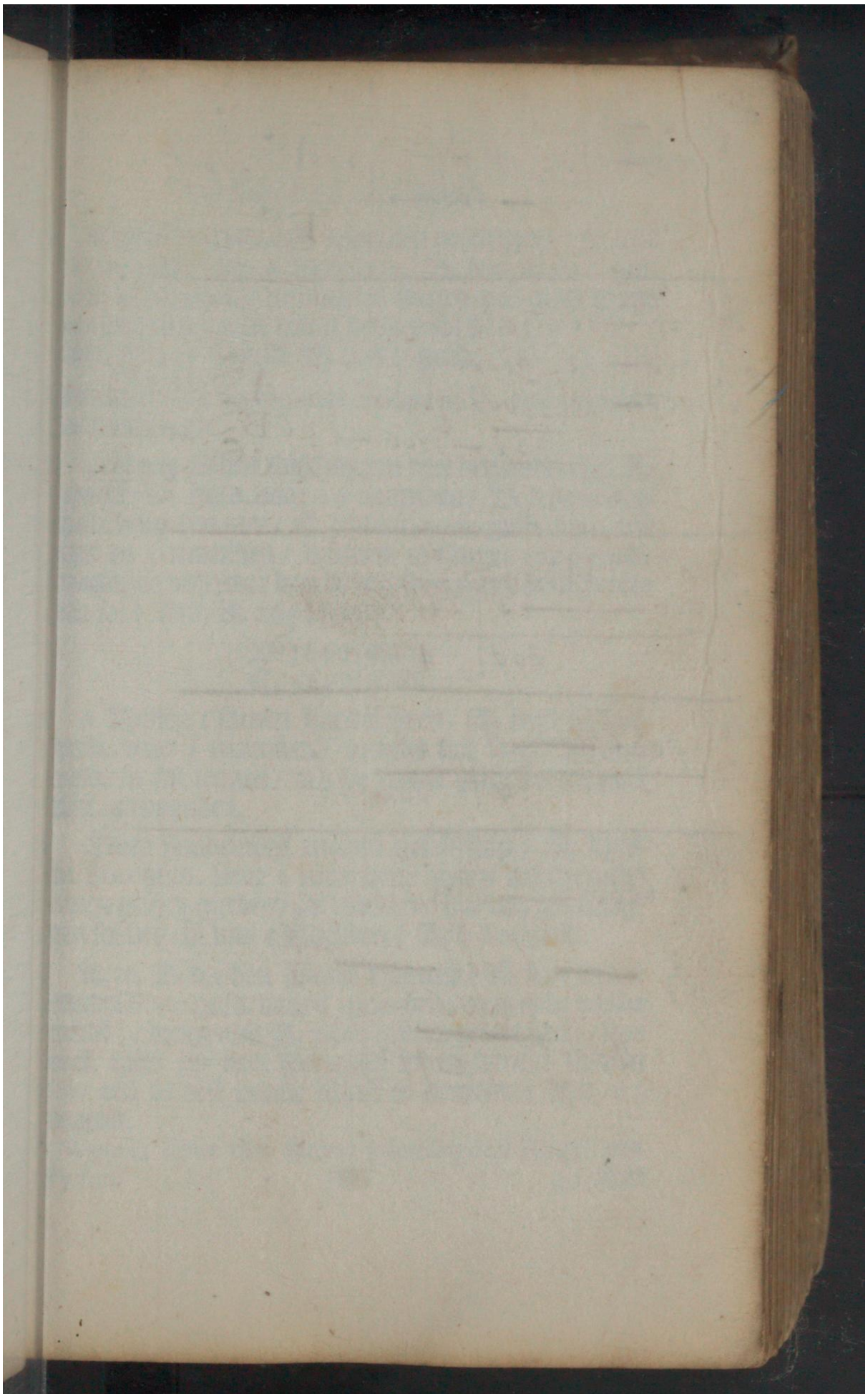

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
392 K 15

27/ f 500 — 6 | 30
000 — 4 | 32 gl gem:
62 — 400 — { 30 A S 193 17/31
32 B S 206 14/31

28/ M
A 700 — 10 | 7000
B 000 — 12 | 9600
C 1000 — 15 | 15000 gl gem:
316 — 1200 — { 70 A S 265 63/79
96 B S 364 44/79
150 C S 569 49/79

29/ f Maand
000 — 3 | 2400
600 | 4 maand

30/ 000 f — 3 | 2400
4 | 600 gl

31/ f 6000 — 0 | 40000 1 2/3
2/3 — 40000 — 1 1/3
24000
3500 | 6 6/7 Maand

Geselschap met tijdt.

2 Twee Kooplijden maecken geselschap / A. leyt in 500 guld. vooz 6 maenden / B. leyt in 800 gul. vooz 4 maenden / winnen te samen 400 guld. vzage hoe veel eick vande winst hebben sal?
Ant. A. 193 $\frac{17}{31}$ guld. B. 206 $\frac{14}{31}$ guld.

Multip: elck in-leg met zynen tijdt, ende werckt na den Regel.

3 Koop-lieden selschappen met den anderen / A. leyt in 700 guld. vooz 10 maenden / B. leyt in 800 guld. vooz een jaer / C. leydt in 1000 guld. vooz een jaer en 3 maenden / winnen te samen 1200 guld. vzage hoe veel jeder van de winst na syner in-leg tretten sal? Ant. A. 265 $\frac{65}{79}$ guld.

B. 364 $\frac{44}{79}$ guld.
C. 569 $\frac{49}{79}$ guld.

2 Willen t'samen handel doen / A. leyd in 800 guld. vooz 3 maenden / vzaghe hoe lang. B. 600 guld. in sal leggen / om de winst gelijck te deelen? Ant. 4 maenden.

Twee handelaers maken geselschap / A. leydt in 800 guld. vooz 3 maenden / vzage also de winninge gelijck gheedeelt sal wozden / hoe veel B. inleggen sal den tijt van 4 maenden? Ant. 600 guld.

A. en B. vzyven handel t'samen / A. leyt inden handel 6000 guld. vooz 8 maenden / nemende vande winst $\frac{2}{3}$ / vzage also B. 3500 gul. in geleyt heeft / hoe veel tijds hy met sijn geld inden handel blyven sal / om de rest vande winst te genieten? Ant. 6 $\frac{6}{7}$ maend.

Werckt door den samen ghevoegden Regel van vyven.

32 A. en B. doen handeling te samen / A. leydt in 1500 gul. voor 8 maenden / B. heeft ingebroght 9 lasten rog voor 6 maenden / winnen 350 gul. A. neemt 140 gul. en B. 210 gul. men wil weten hoe veel B. de rog't last heeft in-gestelt ? Antw. tot gul. 83 $\frac{2}{3}$ 't last.

33 2 Handelers handelen te samen / A. handelt met 600 guld. 10 maenden / B. met 800 guld. 6 maenden ende treckt 200 guld. winst / vraage hoe veel sal A. hebben / ende hoe veel de winninge in 't geheel is ? Ant A. guld. 250 / in als 450 guld.

34 A. B. C. dryven koophandel / A. lept voor 10 maenden in seker somme gelts / B. lept 800 gul. in voor seker tijt / C. lept in 1000 gl. voor 15 maenden treet van 1200 gl. winst / 569 $\frac{49}{79}$ gul. en A. 265 $\frac{65}{79}$ gul. de rest is voor B / vraghe hoe veel de in-legh van A. ende tijt van B. geweest is ? Ant. A. heeft ingelept 700 gul. B. is in handel geweest 1 jaer.

C. 569 $\frac{49}{79}$ 1200
A. 265 $\frac{65}{79}$ 835 $\frac{35}{79}$

835 $\frac{35}{79}$ 364 $\frac{44}{79}$

werckt door de samen gevoegden Regel.

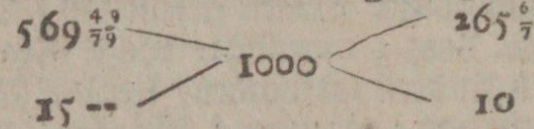

Fac. 700 guld. A. in-gelegt.

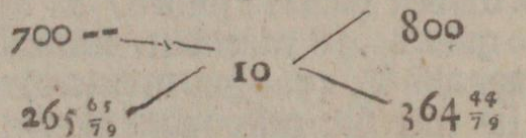

Fac. 12 maend heeft B. gestaen.

35 2 Doen t'samen handel / d'een met 600 gul. 10 maen-

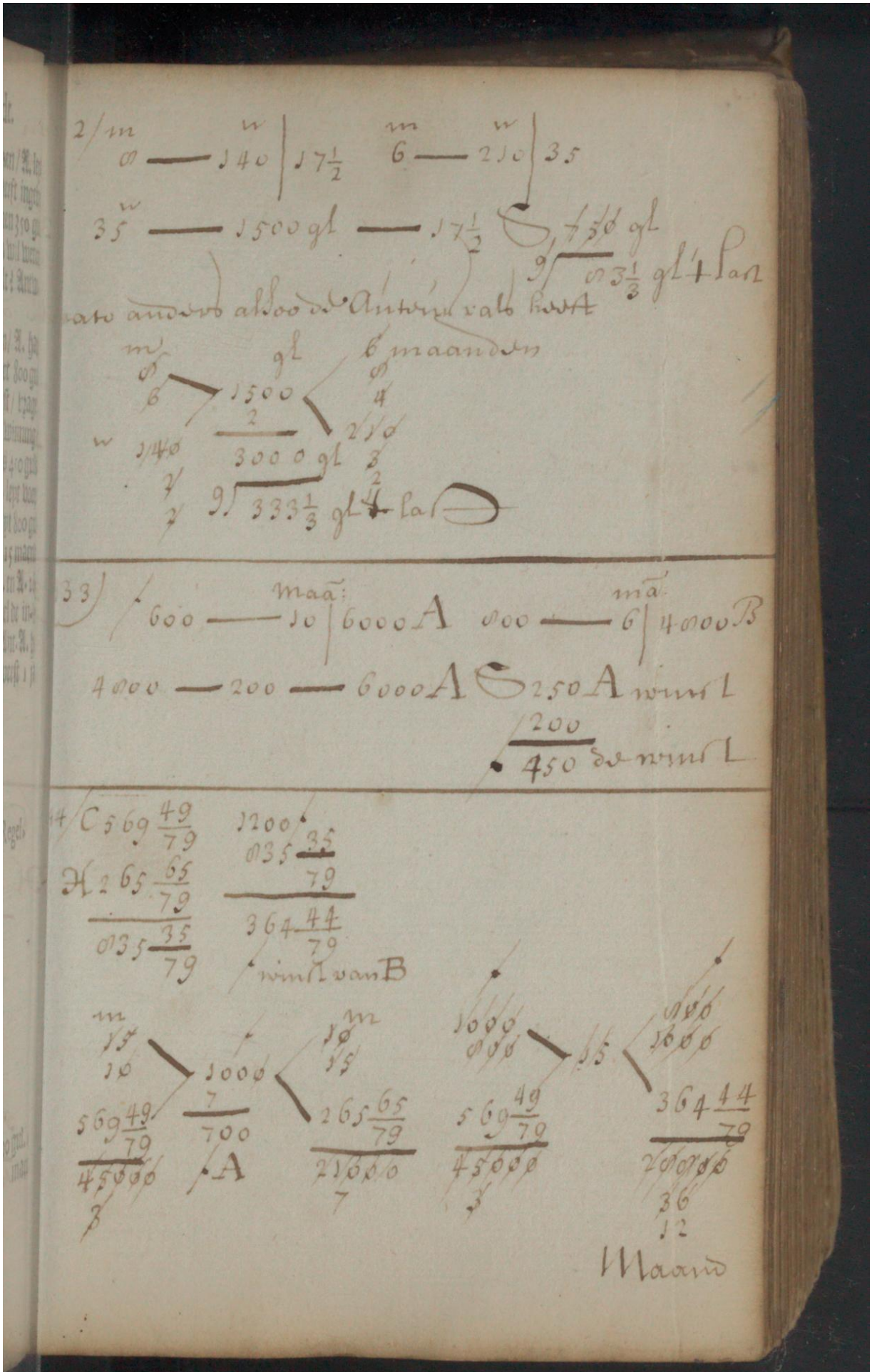

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
392 K 15

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
392 K 15

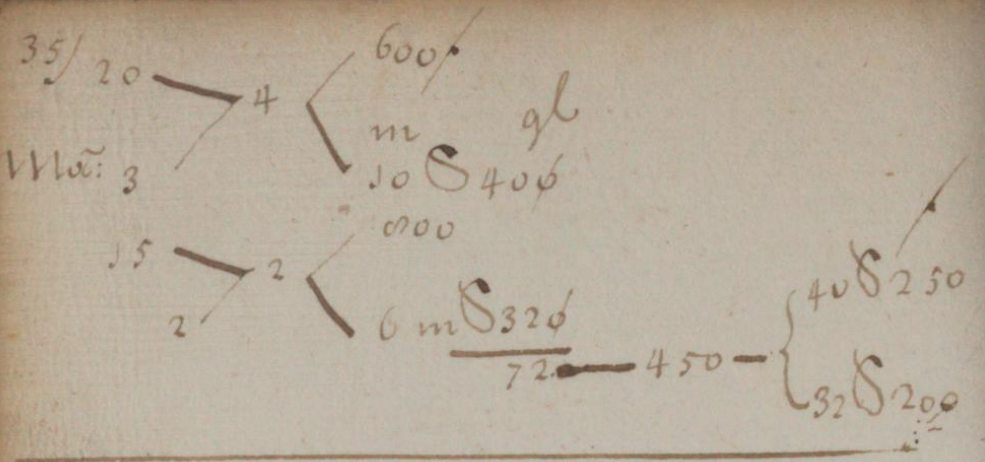

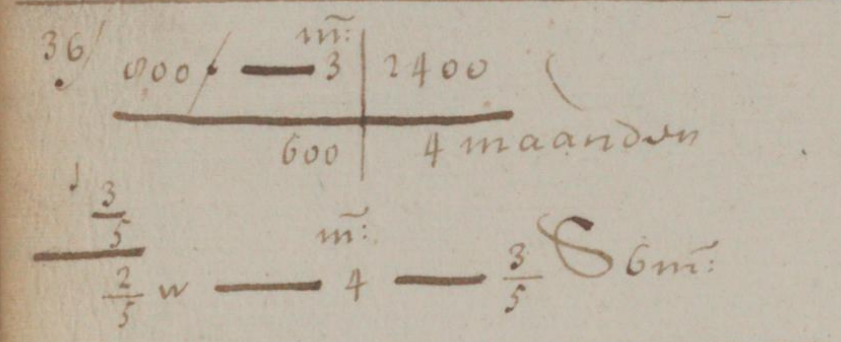

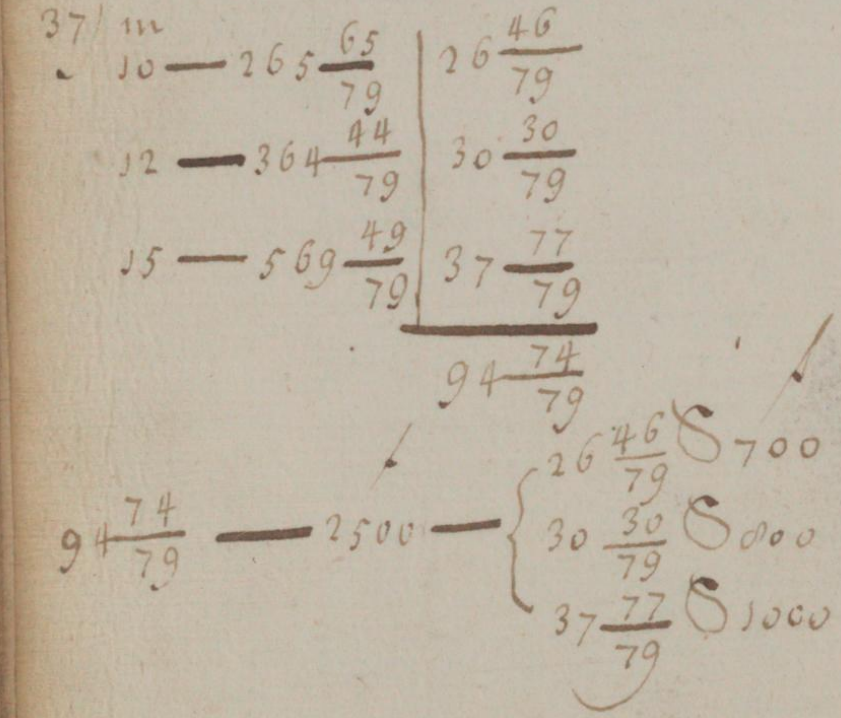

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
392 K 15

naenden / d'ander met 800 gul. 6 maenden / d'een gebindt deurgaens met 20 guld. in 3 maenden 4 gul. gewonnen te hebben/d'ander met 15 gul. in 2 maenden 2 gul. wint/segt my also haer winst in als is 450 guld. hoe veel elck met recht toe-komt? Ant. d'een 250 guld. d'ander 200 guld.

20/	3	— 4	— 600/	10	400	Addeert ende
15/	2	— 2	— 800/	6	320	werckt na den Regel.

Klaes en Jaep handelen te samen / Klaes leyt in 800 guld. voor 3 maenden / vraghe hoe langh dat Jaep 600 guld. in-legghen sal / om $\frac{3}{5}$ van de winst te genieten? Antw. 6 maenden.

800
3

$\frac{2}{5}$ —— 2400 —— $\frac{3}{3}$ Fac. 800
800

komt 6 maend.

Anders

800 : 600
$\frac{2}{5}$ 3 $\frac{3}{5}$ Fac. 6 maend.

Wouter / Roeloff ende Karel handelen te samen met gul. 2500 / W. is inden handel 10 maenden/ende wint gul. 265 $\frac{6}{19}$ / K. 12 maenden / wint guld. 364 $\frac{4}{19}$ / K. 15 maenden / wint guld. 569 $\frac{4}{19}$ / segt nu / hoe veel elckx Hooft-geldt gheweest is?
Antw. W. gul. 700 / K. gul. 800 / K. gul. 1000.

Divideert elckx winst met zynen tijdt.

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
392 K 15

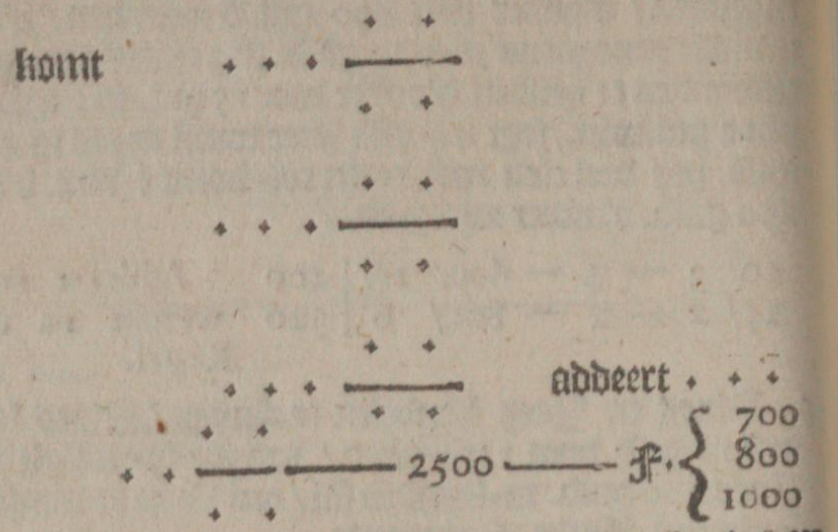

38 Willem en Johan doen te samen koophandel/W. leyt in 800 gul. voor 3 maenden/heeft $\frac{2}{7}$ vande winst/ hoe veel sal J. in-leggen de helft in 4/ de rest in 8 maenden/ om het overige van de winst te ontfangen. Ant. 600 gul.

39 Vier Koop-luyden bedinghen aen een Boerman haere Koop-manschappen te voeren/ voor 150 Rijcks-daelders/ tot $2\frac{1}{7}$ gul. 't stuck: A. betracht hem met 50 centenaren 30 mijl/ B. met 56 cent. 40 mijl/ C. met 60 cent. 45 mijl/ D. met 30 centenaren 55 mylen/ vrage hoe veel elck daer toe betalen sal. Antw.
A. 27 $\frac{657}{809}$/B. 41 $\frac{431}{809}$/C. 50 $\frac{50}{809}$/D. 30 $\frac{480}{809}$/R.dal.

40 Dryc handelen te samen/ den eenen begint den eersten Febr. met 1000 gul. den anderen den eersten April met 1200 guld. den derden den vijfstienden May met 1500 gul. houdent alsoo 't loopende jaer uyt/ winnen 650 guld. vrage na ijders winst?
Ant. A. 216 $\frac{124}{661}$/ B. 212 $\frac{468}{661}$/ C. 221 $\frac{269}{661}$ guld.

41 Judith ende Sara Bartjens gesusters; dryven

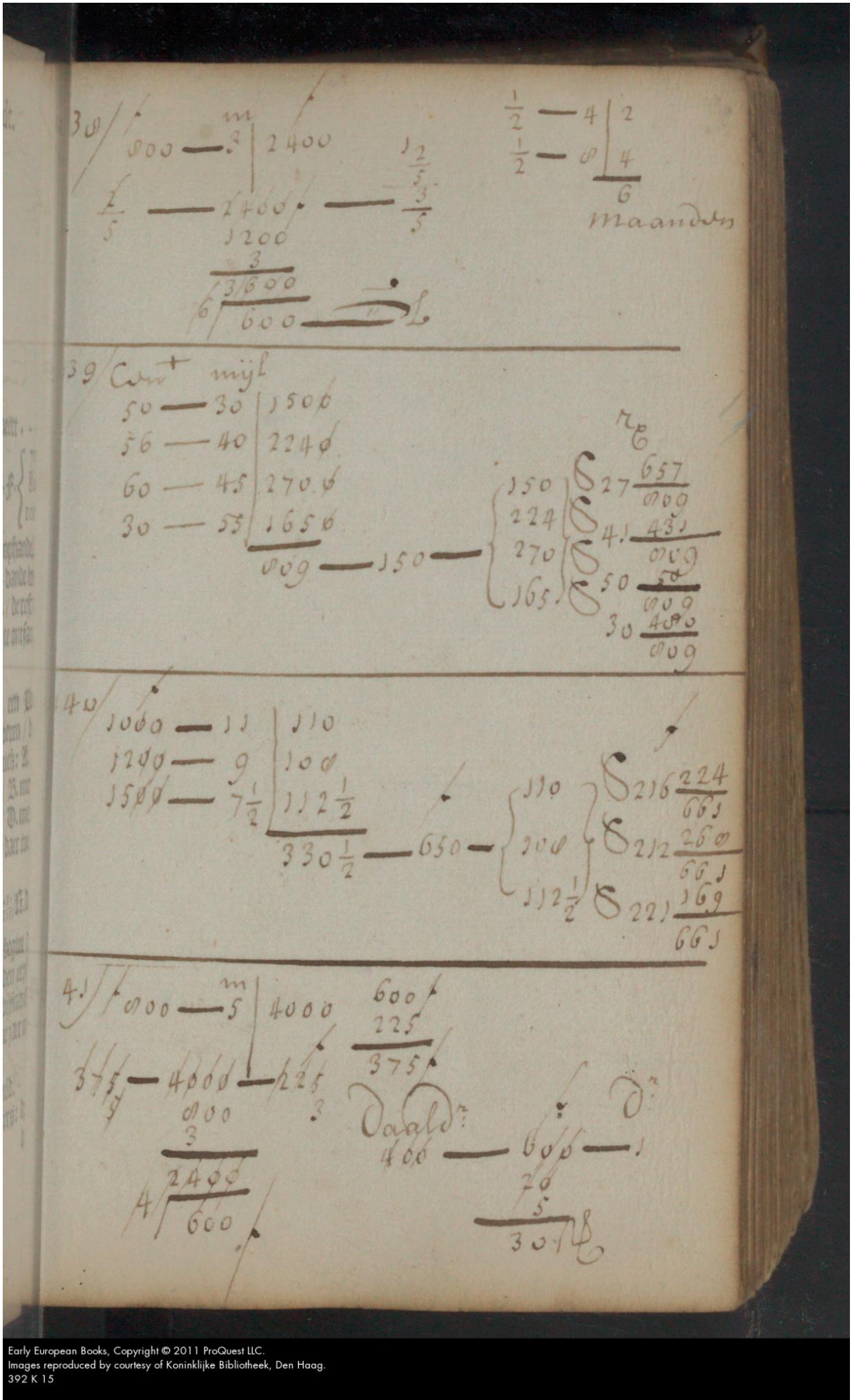

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
392 K 15

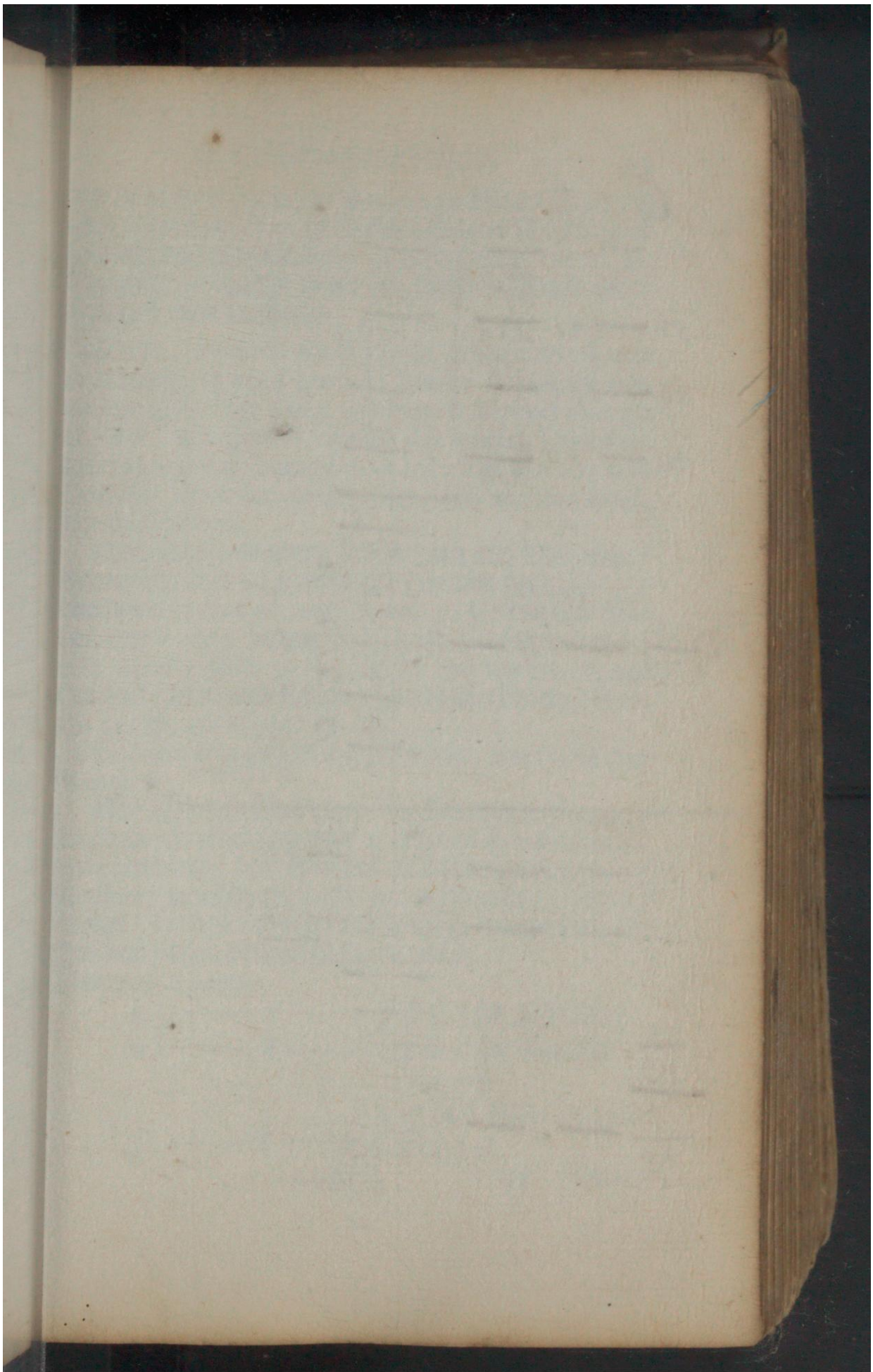

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
392 K 15

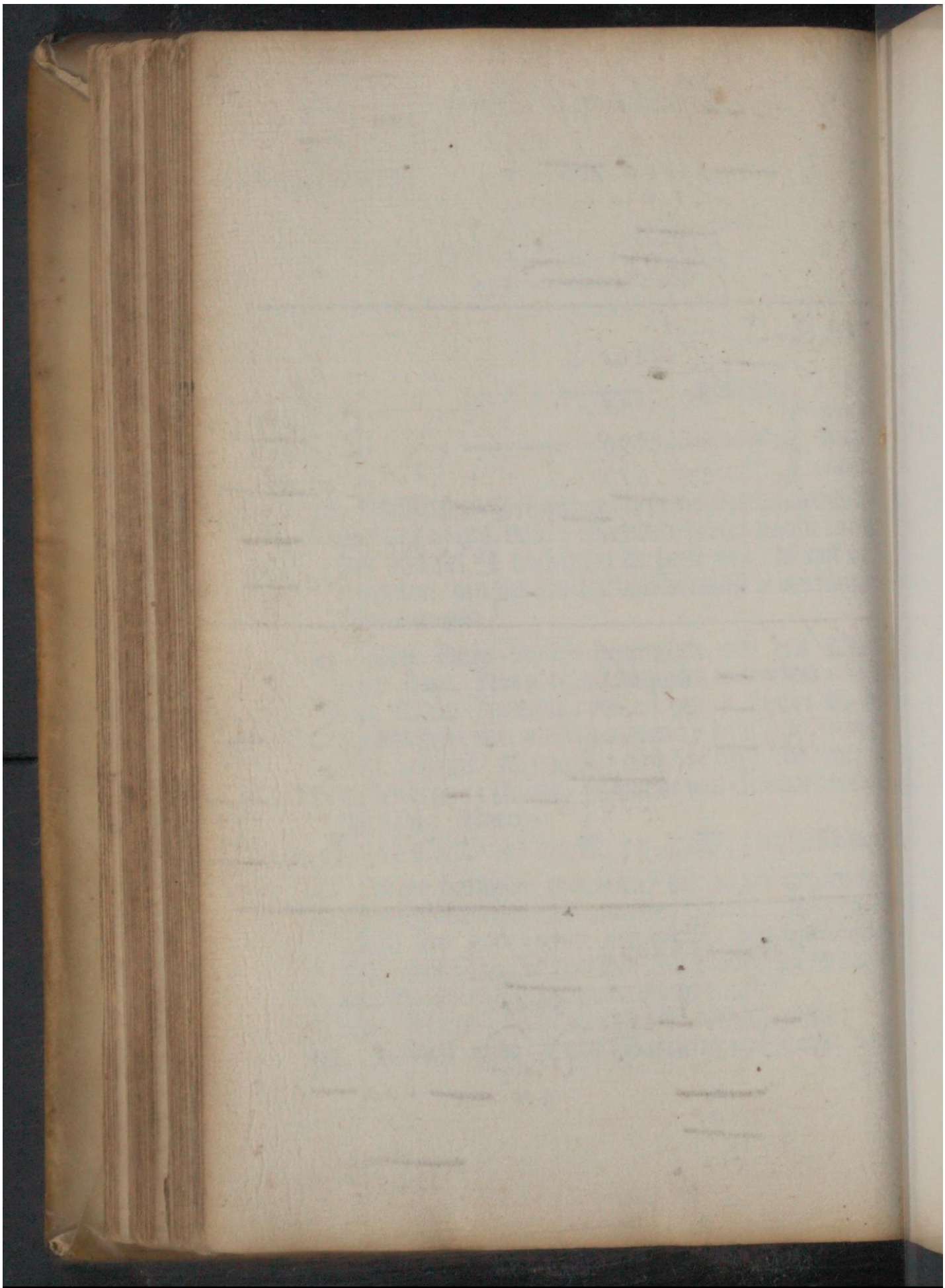

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
392 K 15

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
392 K 15

42/ Een

50 — 27 657/909 | 450/909

56 — 41 435/909 | 600/909

60 — 50 50/909 | 675/909

30 — 30 400/909 | 1 16/909

3 123/909

3 123/909 — 170 — Mijlen

450/909 S 30

600/909 S 40

675/909 S 45

1 16/909 S 55 mijlen

43/ 2 1/4 — 1 — 1 S 4/9 — 44

2 3/4 — 1 — 1 S 4/11 — 36/00

00/99

1 00/99

99/19 — 1 — 1 S 54/19 Dagen

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
392 K 15

nen te samen handel in Gaeren en Vlas / J. leyt in voor 5 maenden 800 guldens / S. 400 Daeld. voor 4 maenden / ghewinnen 600 guld. daer af neemt S. 225 guld. de vraghe is tot hoe veel den Daeld. gerekent is? Ant 30 stuyv.

Merckt, treckt S. winst van de geheele winst, wat over blyft, is voor J. winst, multip. J. in-legh met haeren tijd, segt dan J. winst geeft soo veel in-legh en tijdt, wat geeft S. winst? dat komt, Divideert met haeren tijdt, komt den in-leg: segt dan soo veel Daelders doen soo veel in-leg, hoe veel een Dael. komt als boven.

Vier Koop-mannen bevrachten een Voerman / den eersten met 50 centenaren / betaelt guld. 27 $\frac{61}{809}$ / den anderen met 56 cent. betaelt 41 $\frac{41}{809}$ gul. den derden met 60 cent betaelt 50 $\frac{50}{809}$ guld. den lesten met 30 cent. betaelt guld. 30 $\frac{480}{809}$ / repsen 170 mylen / vrage. hoe veel mylen elck syn goet heeft laten voeren? Ant. A. 30 / B. 40 / C. 45 / D. 55.

Divideert elcx gelt in syn ghewicht, werckt na den Regel.

Een Meester Metselaer met Knecht en Jongen / trecken een muur op van 2 Roeden in 't vierkant / in eenen dagh: den Meester wil die op treecken in 2 $\frac{1}{4}$ daghen / den Knecht seght dat te doen in 2 $\frac{1}{4}$ dagen / vrage / oft den jongen die alleen op-maken soudt in hoe veel dagen dat geschieden soude?
Antw. 5 $\frac{4}{79}$ dagen.

2 $\frac{1}{4}$ —— 2 —— 1 Fa. $\frac{8}{9}$ de Meester
2 $\frac{3}{4}$ —— 2 —— 1 Fa. $\frac{8}{11}$ de Knecht

1 $\frac{61}{99}$ sub. van 2.

$\frac{38}{99}$ —— 1 —— 2 Fa. 5 $\frac{4}{19}$

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
392 K 15

44 Janneken en Mayken handelen in geselschap / Janneken legt voor 10 maenden in / een ongeseyde somme gelds / Mayken legt voor 6 maenden in 200 guld. meer dan Janneken / neemt van de winst $\frac{5}{9}$ / ende Janneken $\frac{4}{9}$ / de vraage is na elckr in-leggen? Ant. 600 Janneken / 800 Mayken.

10 — $\frac{5}{9}$ / $\frac{4}{9}$ —— 200 — $\frac{5}{9}$ Fac. 1000
6 — $\frac{4}{9}$ / 10 — 1000 — 6

Fac. 600 — voor Janneken.

$\frac{4}{9}$ —— 200 —— $\frac{5}{9}$

Fac. 800 voor Mayken.

Anders.

$\frac{5}{9}$ / $\frac{4}{9}$ —— 200 —— $\frac{5}{9}$ Fac. 800

$\frac{5}{9}$ / 6 — 800 — 10
$\frac{4}{9}$ / $\frac{5}{9}$

4Ø 30

24ØØ (600.

45 Drie Vrouwen dryven neeringh / legghen t'samen in guld. 1950 / d'eene blijft 6 / d'ander 4 / de derde 8 maenden in den Handel / winnen seker somme gelds / daer trecht yder $\frac{1}{3}$ af / de vraghe is / hoe veel yder in-geleght heeft?
Antw. A. 600 / B. 900 / C. 450 guld.

* Multip. de tyden in den anderen, A. 6 - B. 4 - C. 8 — komt voor ghemeynen noemer 192, die in elckx tijdt gedivideert, komt als volgt.

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
392 K 15

4/ 200 — 6 | 1200

5/9 1/9 — 1200 — 5/9 8 6000 / 10 600 gl

4/9

1/9 1/9 — 1200 — 4/9 6 4800 / 800 gl

45/ 6 — 72 | 12
4 — 72 | 10
0 — 72 | 9

39 — 1950 — { 12 } 600 / A
{ 10 } 900 / B
{ 9 } 450 / C

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
392 K 15

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
392 K 15

46/

4
2 1/2

6 1/2 — 260 — 4
20 2
13 80
160 / Lijsbeth

6 1/2 — 260 — 2 1/2
13 20 5
5
100 / tijn

47/ m

5 — 095 | 179 7/67
7 — 1044 52/67 | 149 17/67
9 — 1074 42/67 | 117 27/67
11 — 905 5/67 | 09 37/67

537 21/67

537 21/37 — 10000 gl — { 179 7/67 & 6000 ; 149 17/67 & 5000 ; 117 27/67 & 4000 ; 09 37/67 & 3000 }

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
392 K 15

40/ A m.

400 — 10 | 4000 | 6300 | 103

B

600 — 1½ | 900 | 300 | 900 — 6 | 5400 | 6300

103 — 400 — { 40 ℔ 115 35/103 ; 63 ℔ 234 60/103 }

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
392 K 15

32
48
24

104 ——— 1950 ———

Fac. als boven.

6 Lijsbeth ende Trijn leggben in 260 guld. ende handelen so lange dat se hebben 350 guld. Lijsbeth staet 4 maenden ongeacht: ontfangt een met ander guld. 215 $\frac{1}{13}$/ Trijn staet 2 $\frac{8}{13}$ maend ongerekent: ontfangbt voor Hooft-som en winst guld. 134 $\frac{8}{13}$/ vrage na yders in-legh?

Ant. Lijsbeth guld. 160/ Trijn gul. 100.

7 Vier Koop-lupden maken geselschap/ brengen te samen 18000 gul. seker tijd gehandelt hebbende/ bevinden Hooft-geld en winst 22000 gl. den eersten voor 5 maenden in 't geselschap geweest zijnde/ ontfangt voor zijn winst 895 $\frac{31}{67}$ gul. den tweeden voor 7 maenden 1044 $\frac{54}{67}$ gul. den derden voor 9 maenden 1074 $\frac{42}{67}$ gul. den vierden voor 11 maenden 985 $\frac{5}{67}$ gl. segbt my elckr in-legh? Antw.

den eersten 6000/tweden 5000/3den 4000/4den 3000.

* Divi leerdt de winsten door de tyden.

48 2 Kooplupden handelen t'samen/ A. lept in 400 gl. voor 10 maenden/ B. lept in 600 gl. na 1 $\frac{1}{2}$ maend. noch 300/blyvende inde Com. noch 6 maenden/ gewinnen 400 gl. vrage hoe veel elc voor 't zijn hebben sal? Ant. 155 $\frac{35}{101}$ gul. voor A. ende B. 244 $\frac{68}{101}$ gul.

A.	B.
400	600 — 1 $\frac{1}{2}$ — 900
10	300
4000	900 — 6 — 5400

10/ 300 ——— 400 ——— 6300
4000

Fac. als boven.

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
392 K 15

49 C. en D. handelen t'samen / C. leyt in 800 guld. nae 2 maenden vermeerdert hy zijn geldt met 300 guld. blyvende in de Comp. 10 maenden / D. leyt in 1200 guld. voor 12 maenden / bevinden ten eynden des tijts verlozen te hebben 250 gguld. vrage hoe veel elckx deel is tot den verliese?
Ant. C. 104 $\frac{6}{11}$ / D. 145 $\frac{5}{11}$ gguld.

* De sommen met elckx tijdt gemultipliceert, addeert, ende werckt als boven.

50 E. en F. doen handelingh / E. leyt in 200 guld. na 3 maenden neemt hy 50 guld. wederom / blyvende met de reste 4 maenden / F. leyt in 400 gul. na 1 $\frac{1}{3}$ maend neemt hy wederom 125 guld. blijft met't over deel 8 maenden / vrage also sy winnen 200 guld / wat elck voor 't sijn hebben sal?
Ant. E. 60 guld. F. 140 guld.

* Den toe-leg addeert, den af-treck subftraheert, en werckt als vooren.

51 G. ende H. maken Komp. G. leyt in 1000 gul. na 3 maenden eyscht hy wederom 300 guld. na 1 $\frac{1}{3}$ maend vrengter wederom by 500 guld. blyvende also noch 7 $\frac{1}{3}$ maend / H. heeft 20 last Rog / ten pryse van 76 gguld. 't last / nae 2 maenden geeft noch aen geldt 25 Hollantsche-Ryders tot 11 guld. 4 stuyv. stuck / na 3 maenden neemt hy-der upt 400 guld. blyft met de rest 6 maenden / winnen 1200 guld. vraghe hoe veel yder van de winst ghenieten sal?
Antw. G. 428 $\frac{2308}{18289}$ guld. H. 771 $\frac{15981}{18289}$ guld.

52 Twee Koop-luyden zijn in geselschap den tijdt van 12 maenden / I. leyt in 600 guld. na 4 maenden doet hyer by 1000 guld. K. leyt in 1000 guld.

na 3

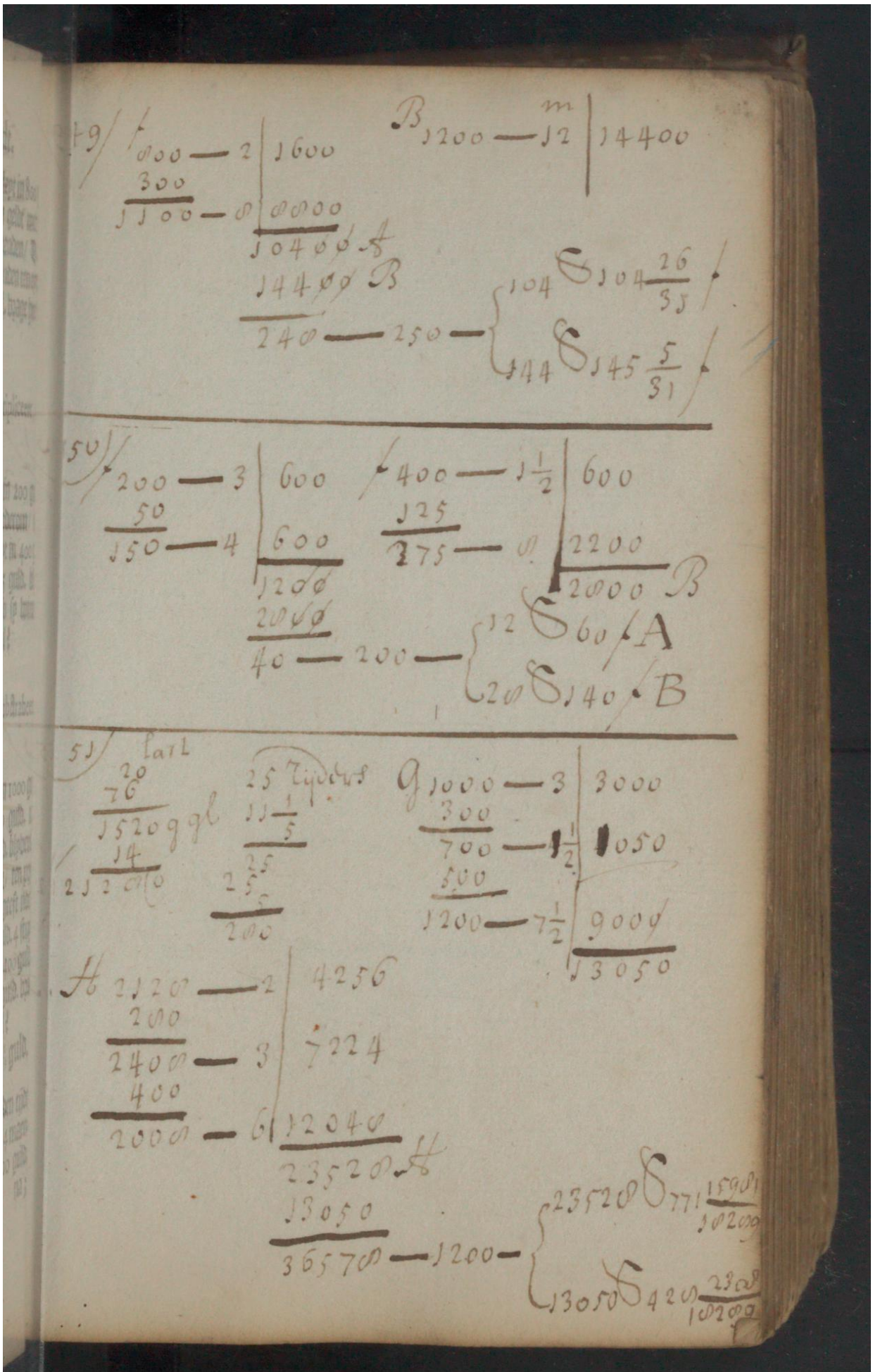

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
392 K 15

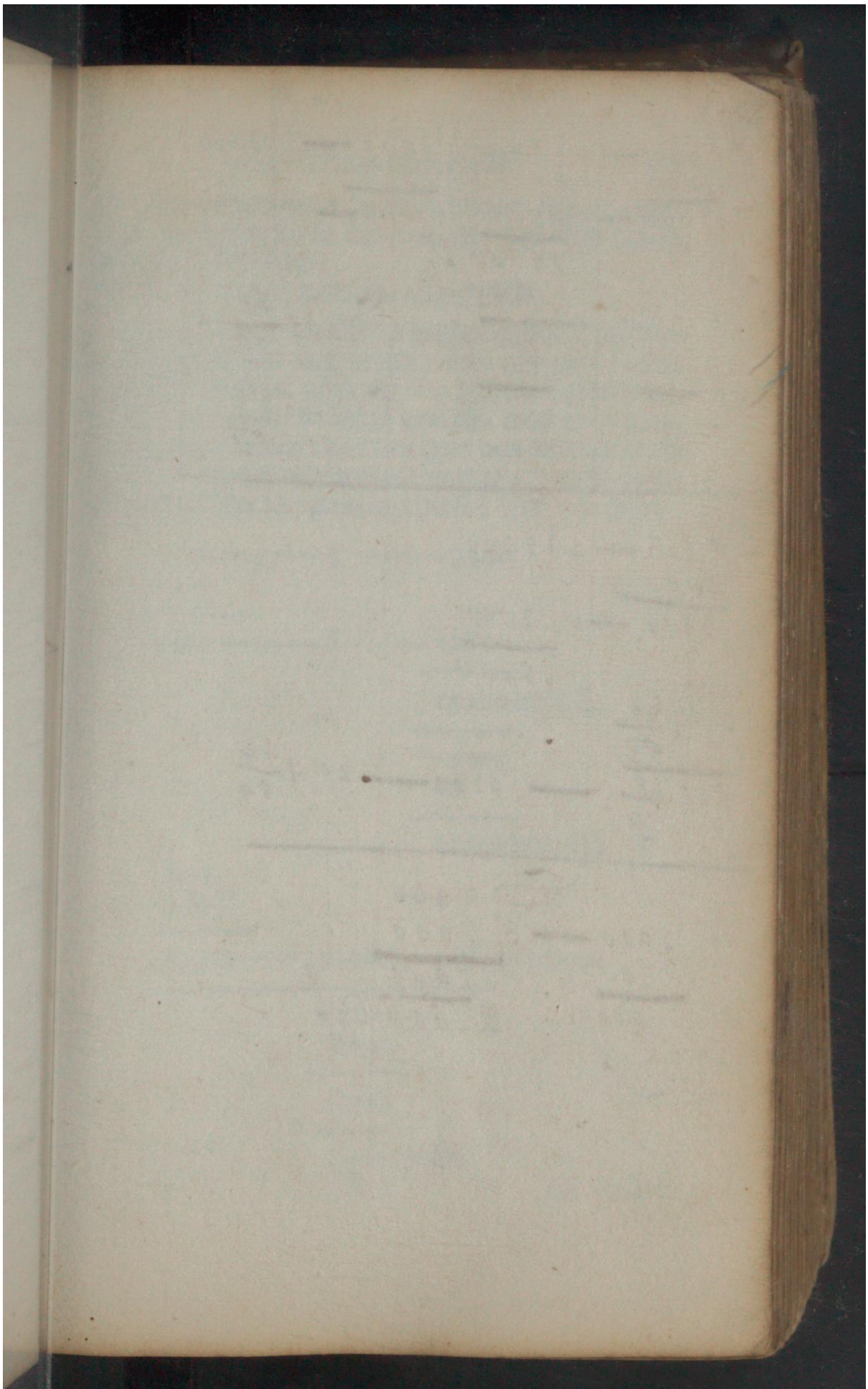

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
392 K 15

52) f 600 — 4 | 2400 m
1000
1600 — 0 | 12000
15200 T
0400 K
236

1000 — 3 | 3000
400
600 — 9 | 5400
0400

152 ℔ 515 15/59 ʒ
236 — 000 — { 040 ℔ 204 44/59

53) f 600 — 4 | 2400
1000
1600 — 0 | 12000
15200

000
204 44/59 w
59
515 15/59 — 15200 — 204 44/59

℔ 0400
1000 — 3 | 3000
600
406 gl

na 3 maenden neemt hyer wederom upt 400 gul. winnen 800 guld. de vzage is hoe veel elck van de winst hebben moet?

Antw. I. 515 $\frac{15}{59}$ guld. K. 284 $\frac{44}{59}$ guld.

3 Item 2 Koop-handelers hebben geselschaps-wyse gehandelt een jaer langh / ende ghewonnen 800 guld. L. heeft in ghelepdt 600 gul. naer 4 maenden noch 1000 guld d inlegh van M. was 1000 guld. maer naer 3 maenden neemt hyer van een onbekende somme / ghenietende vande winst 284 $\frac{44}{59}$ guld. vzage hoe veel hy der upt genomen heeft? Ant. 400 guld.

600 —— 4 —— 2400
1000

1600 —— 8 —— 12800

15200 voor L.

1000
12

12000 voor M.

800
284 $\frac{44}{59}$

515 $\frac{15}{59}$ —— 15200 —— 284 $\frac{44}{59}$ | 8400

12000
8400

400 guld.

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
392 K 15

54 2 Hebben gehandelt ende in-gelegt 1400 guld. N. heeft gestaen 10 maenden / O. 6 maenden / N. neemt $\frac{5}{9}$ van der winst / O. $\frac{4}{9}$ / de vrage is / na elcx in-leg? Ant. N. 600/ O. 800 guld.

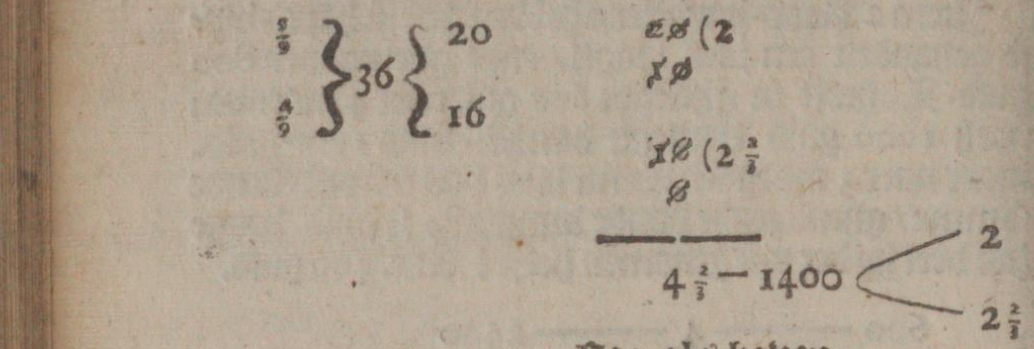

Fac. als boven.

55 Twee Kooplupden hebben te samen gehandelt den tijd van 16 maenden / P. heeft in-gelept 600 guld. ghewnonen 250 guld: Q. heeft in-gelept 800 gul. ende gprofiteert 200 gul. vrage hoe veel tijds elck zijn geld in de Compagnie geweest is? Antw. P. 10/ Q. 6 maenden.

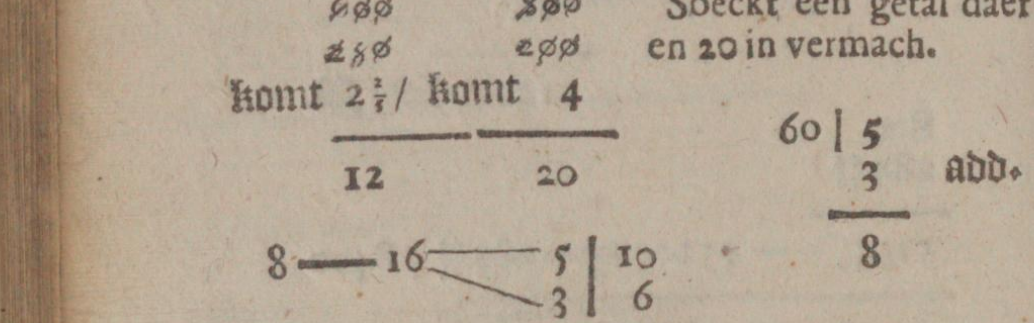

Soeckt een getal daer 12 en 20 in vermach.

komt $2\frac{1}{2}$ / komt 4

12 20

60 | 5
3 add.
8

8 — 16 — 5 | 10
3 | 6

56 4 Handelen te samen / H. S. en T. leggen t'samen 360 gul/ S. T. en P. 420 gul / T. P. en H. 400 gul. P. H. en S. 380 gul. H. staet 3 maenden / S. 4/ T. 5/ P. 6/ in geselschap/ winnen 300 gul. hoe veel is elcx in-leg ende winninge int besonder geweest? Ant. H. heeft in-gelept 100 guld. ende gewon-

54)

5/9	10	4/9	10	10 — 10 | 1
	10		10	6 — 0 | 1 1/3

2 1/3 — 1400 — { 1 & 600 ; 1 1/3 & 800 }

---

55)

250	600	2 2/5
200	800	4

6 2/5 — 16 — { 2 2/5 & 6 maï ; 4 & 10 m. }

---

56)

RST 360
STV 420
TVR 400
VRS 300

1560

3) 520 RSTV
360 RST
160 V

520 RSTV
420 STV
100 R

520 RSTV
400 TVR
120 S

520 RSTV
300 VRS
140 T

R	100	— 3 | 30
S	120	— 4 | 40
T	140	— 5 | 70
V	160	— 6 | 96

244 — 300 — { 30 & 36 54/61 R ; 40 & 59 1/61 S ; 70 & 96 4/61 T ; 96 & 140 2/61 V }

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
392 K 15

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
392 K 15

57) 1000 — 11 | 11000
9 | 1222 2/9

1000 — 11 | 11000
3 1/2
7 1/2 | 1466 2/3

---

500 in 7 5/7 — 450 — 10 M 8

500 3 1/3
1400
1903 1/3

1903 1/3 — 1400 — 500 gl 8 000 A
000
600 B

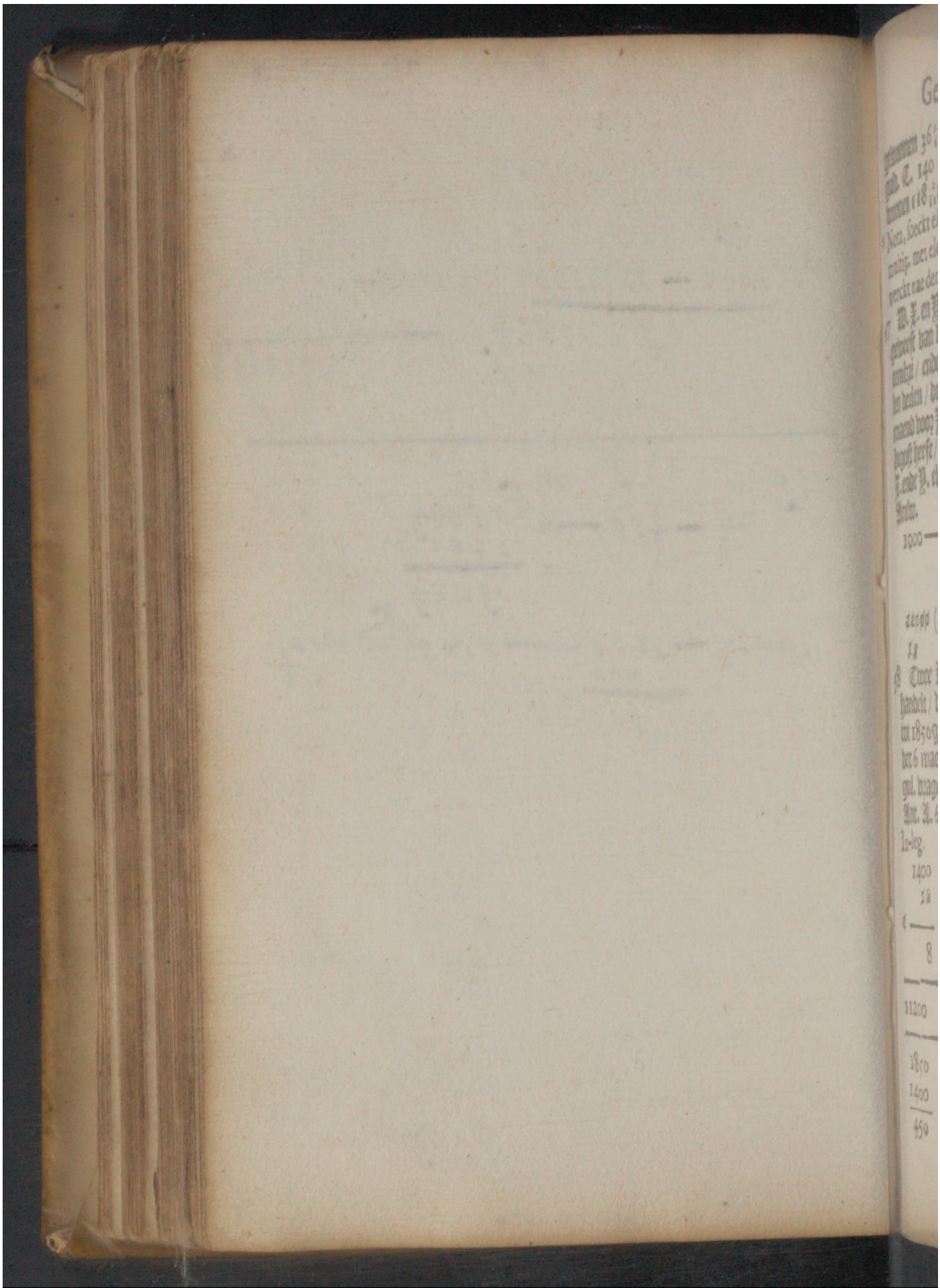

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
392 K 15

gewonnen 36 $\frac{14}{61}$ guld. S. 120/ ghewonnen 59 $\frac{2}{61}$ guld. T. 140 gewonnen 86 $\frac{4}{61}$ guld. V. 160/ gewonnen 118 $\frac{2}{61}$ guld.

Nota, ſoeckt elcx in-leg, die ghevonden hebbende, multip. met elcx tijdt, addeert de uytkomſten ende werckt nae den Regel.

57 W. X. en Y hebben met den anderen in geſelſchap geweeſt van den eerſten Febʒuarij tot den leſten Decembʒi/ ende gewonnen 650 gul. dieſe gelijck willen deelen/ doch alſo W. 2 maenden booʒ X. ende 3 $\frac{1}{2}$ maend booʒ Y. den handel met 1000 guld. capitaels begoſt heeft/ ſoo is de ʒage/ hoe veel Hooft-ſoms X. ende Y. elck nae recht heeft moeten in-ʒengen?

Antw.

1000 —— 11 — 11000
9 — 11000 ℒ ℒ ℒ ℒ (1222 $\frac{2}{9}$ X.
7 $\frac{1}{2}$ — 11000 ℒ ℒ ℒ ℒ (

ℒ ℒ ℒ ℒ (1466 $\frac{2}{3}$ Y. in-gelept.

ʃ ℒ

58 Twee Kooplieden hebben ſo lange te ſamen gehandelt/ datſe 1400 guld. in-legs gebʒacht hebben tot 1850 gul. d'een heeft geſtaen 10 maenden/ d'ander 6 maenden/ A. 850 gul. ontfangt/ en B. 1000 gul. ʒage na elcx in-leg in 't beſonder?

Ant. A. 600/ B. 800 guld.

In-leg. * Ad. 10 ende 6, komt 16 maenden, die divid. door 2 Koop-luyden, komt 8. mul. den in-leg daer mede.

1400
ʃ ℒ

ℒ ——
8
——
11200
——
1850
1400 ſub.
450

ℒ (4
ʃ ℒ (00(24 $\frac{8}{9}$ 24 $\frac{8}{9}$
ℒ ℒ ℒ ℒ 10 ad. 6
ℒ ℒ ——— ———
34 30

* Nota.

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
392 K 15

* Nota, laet de gebroken ghetalen verloren end neemt de geheelen.

34 ——— 24 ——— 850/600
Fac.
30 ——— 24 ——— 1000/800

59 Item/ 12 Kupters/25 Soldaten/ 18 Bootsgesellen ofte Maetroosen/ maken party/ voor 14 daghen/tot afbreuck vanden Pand: met dien beschede/dat 1 Kupter van de Bupt sal genieten soo veel als 2 Soldaten/ ende 3 Soldaten soo veel als 5 Maetroosen/ maken tot goede bupt 8970 guld. de vraagh is hoe veel elck man daer af ghenieten sal? Ant een Kupter 300 guld. een Soldaet 150 guld. een Maetroos 90 guld.

Sol. Maet. Sol.
3 ——— 5 ——— 2 Facit $3\frac{1}{3}$ Maet.

Maet. 2e Maet.
$3\frac{1}{3}$ ——— 1 ——— 18 F 5 + $\frac{2}{3}$ Maet.

1 Kupt. 1 2e komt voor 12 Kup. 12 2e.

2 Sold. 1 2e komt voor 25 Sol. $12\frac{2}{3}$ 2e.

$3\frac{1}{3}$ Maet. 1 2e komt voor 18 Maet. $5\frac{1}{3}$ 2e.

komt 1 2e $29\frac{9}{10}$

2e guld.
$29\frac{9}{15}$ — 8970 — 2e { 12 | 3600 | dese di.
$12\frac{1}{2}$ | 3750 | videert
$5\frac{2}{3}$ | 1620 | door

12/25/18/sal komen 300/150/90.

Proe-

59 Sold: Ruit. f 12 Ruiters

2 — 1 — 25 à 12½

5 — 1½ — 100 à 5⅔

29 7/10

29 7/10 — 6970 — { 12 à 3600 / 12½ à 3750 / 5⅔ à 1620 /

3600 { 300 / 12 12 12

3750 { 150 / 25 25 25

1620 { 90 gl / 18 18

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
392 K 15

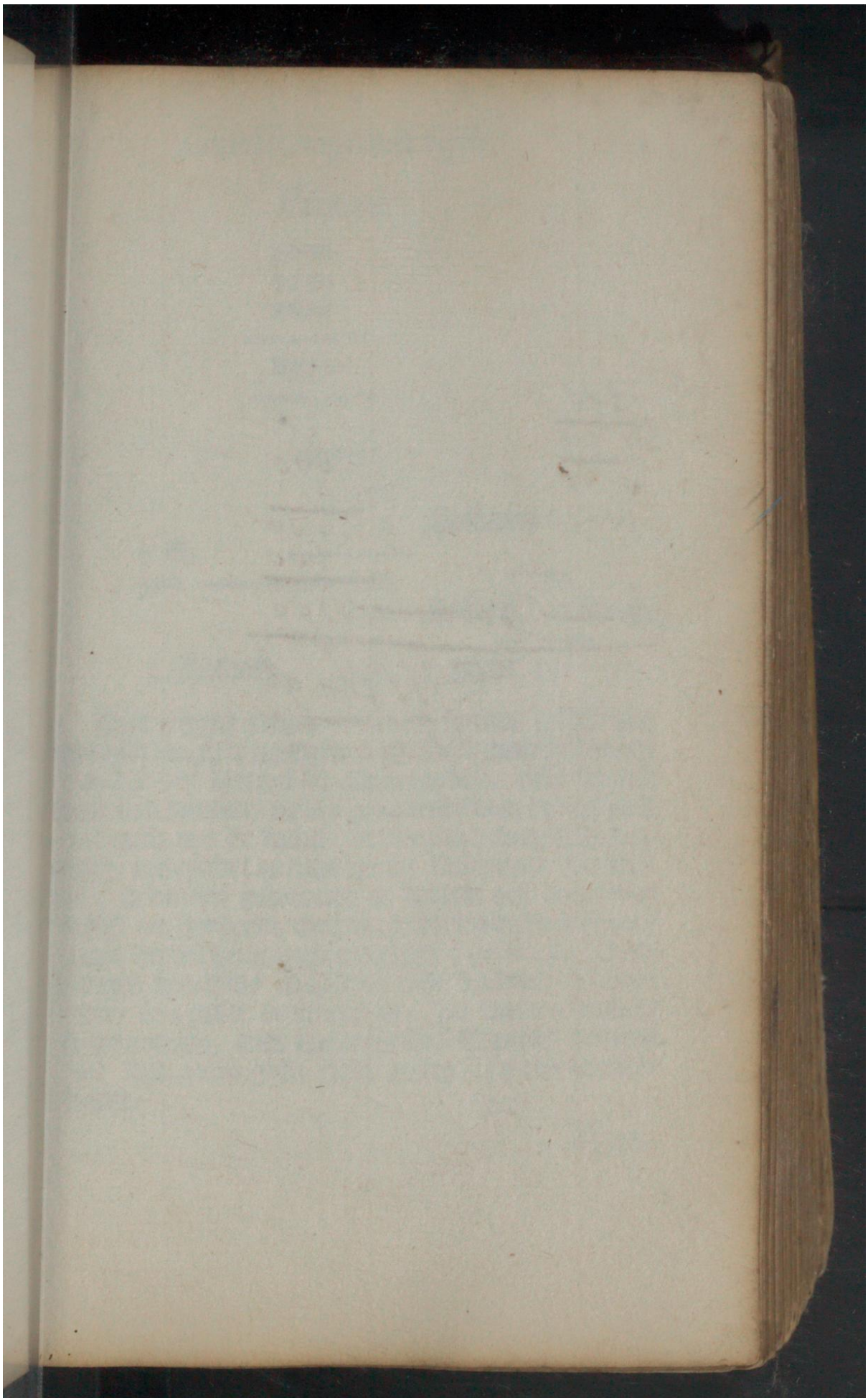
Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
392 K 15

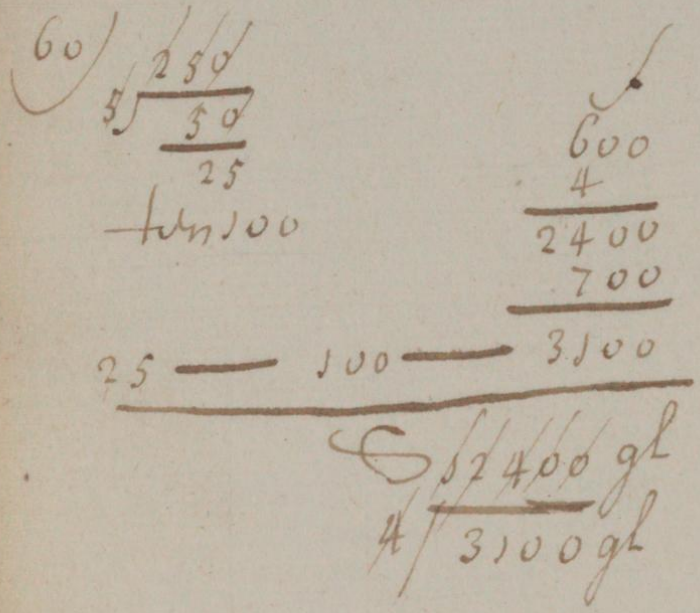

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
392 K 15

Proeve.

3600
3750
1620

8970

Anders.

150
2 Soldaten

1 K. 300 — 300 150 Soldaet 90 5 Maet.

3 Soldaet. 450 / 5 Maet. 450 —

Vier leggen samen in sekere somme gelds / om een tijdt langh te handelen / op Voorwaerde dat een van hen den Handel sal alleen dryven / ende Boeck daer van houden / midts genietende voor de moeyten 700 guld. upt de winst / boven zijn behoorlicke aenpart / ten eynde des tijds hunne Rekeninge sluytende / bevinden gewonnen te hebben een ongesepde winst ten honderdt / welckx ghetal verdubbelt zijnde / d'upt-komst gemultipliceert met 5 geeft 250 : Ontfangen beneffens Kapitael ende Bewint-hebbers loon / 600 guld: de vraghe is / hoe veel ten hondert sy gewonnen / ende hoe veel elcks Capitael geweest is? Ant. 3100 guld. elckx in-leg / 35 ten hondert winst.

25

Proe-

Proeve.

100 —— 25 —— 12400 | 3100
700
2400
600

Scheeps-reedinghe.

61 Vier Reders koopen een Schip voor 16000 guldens / daer toe begeert A. 1/3 / B. 1/4 / C. 1/8 / D. 't restant te betalen / de vraghe is hoe veel yder daer toe tellen moet? Ant. A. 5333 1/3 / B. 4000 / C. 2000 / D. 4666 2/3 guld.

62 De voorsz Reders bevrachten 't Schip op Marseillen / accorderen met hunnen Schipper hem te geven voor zynen arbeyt / te weten: A. 1/6 uyt syne winste / volgende zijns part scheeps: ende d'andere na advenant; de reyse gedaen zijnde / bevinden gewonnen te hebben 1800 gl. daer af den Schipper ontfanght het 1/6 / de vrage is / hoe veel de Reders van elck hunnen ontfang hem getelt hebben?
Ant. A. 100 / B. 75 / C. 37 1/2 / D. 87 1/2.
Merck, soeckt uyt de bovenstaende gedeelte, hoe veel elcx aenpart is vande 1800 gul. de rest vint sich wel.

63 De boven-geseyde Reders bevrachten 't Schip elck in't besonder / te weten: A. doeter in laden 40 lasten rog tot 90 ggl. 't last / B. 30 lasten tarw tot 130 ggul. 't last / C. 60 bael peper / wegende te samen 15000 ℔ / tot 36 ß 't ℔ / ende D. 60 vaten Franse wijn tot 34 ℒ 't vat / op Zee komende / is den Schipper (overmits groot Onweder) gedwongen van de Goederen over boort te setten voor de somme van 5500 gl. ende heeft aen scheeps-Wand verlozen de

61

16000

$\frac{1}{3}$ 5333 $\frac{1}{3}$ A

4000

2000

11333 $\frac{1}{3}$

$\frac{1}{4}$ 16000

4000 B

16000

11333 $\frac{1}{3}$

46662 $\frac{2}{3}$ D

$\frac{1}{0}$ 16000

2000 C

62

$\frac{1}{6}$ 1800

300

100

75

37 $\frac{1}{2}$

212 $\frac{1}{2}$

$\frac{1}{3}$ 300

100

300

212 $\frac{1}{2}$

87 $\frac{1}{2}$ D

$\frac{1}{4}$ 300

75 B

$\frac{1}{0}$ 300

37 $\frac{1}{2}$ C

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
392 K 15

Last
63 40
90
3600 ggl
14
14400
36
504000

Last
30
130
3900 ggl
14
15600
39
546000

15000
10
120000
15
2700000
13500

60 Laken
24
1440 £
6
8640

5040
5460
13500
8640
16000
40640

40640 — 5500/1250 — 6750 — 5040 § 699 516/1216
40640 — 6750 — 5460 § 757 063/1216
40640 — 6750 — 13500 § 1073 557/1216
40640 — 6750 — 8640 § 1199 16/1216
40640 — 6750 — 16000
400 400
1216
2700000
1250
2220 400/1216 £

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
392 K 15

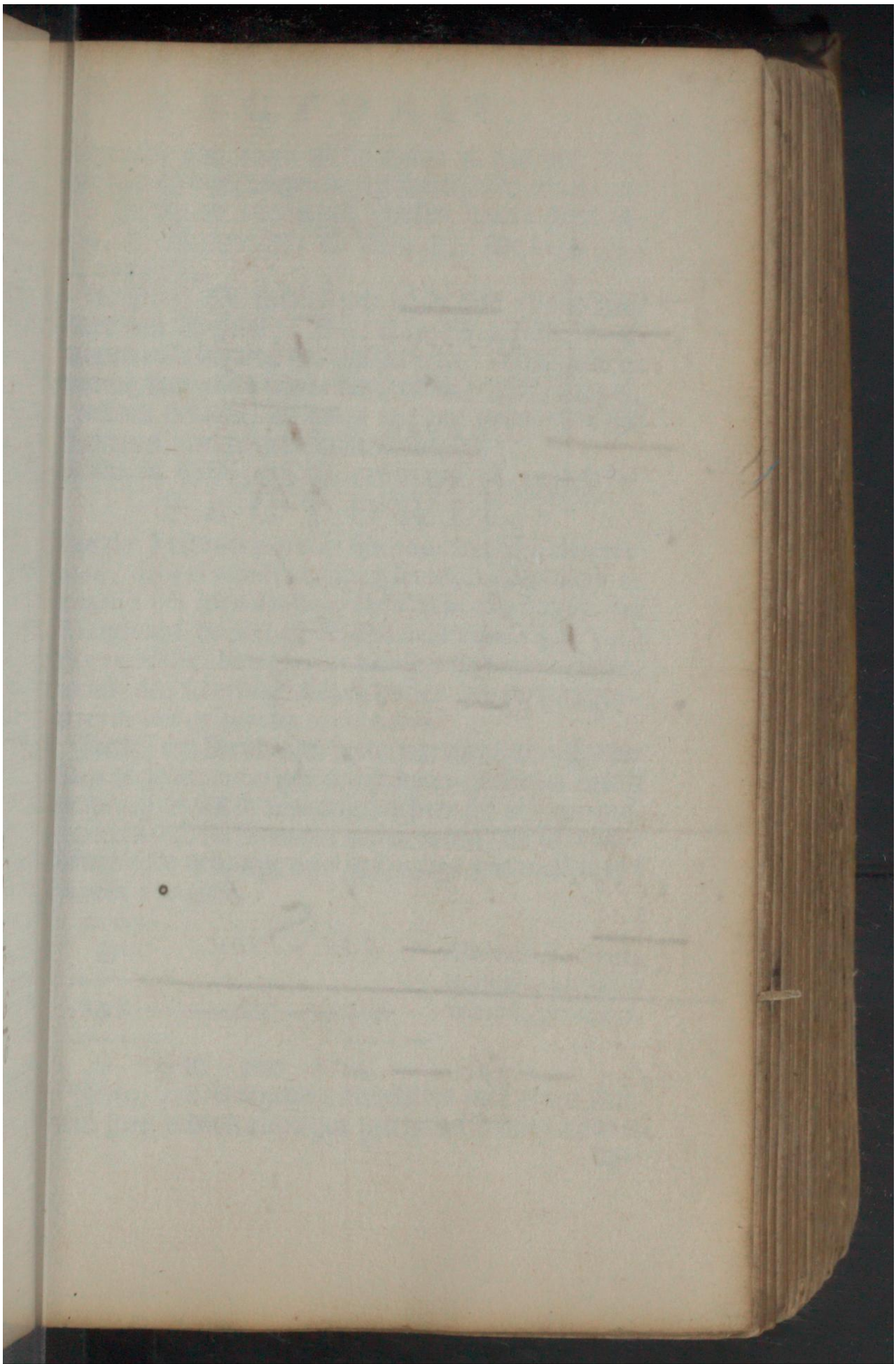

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
392 K 15

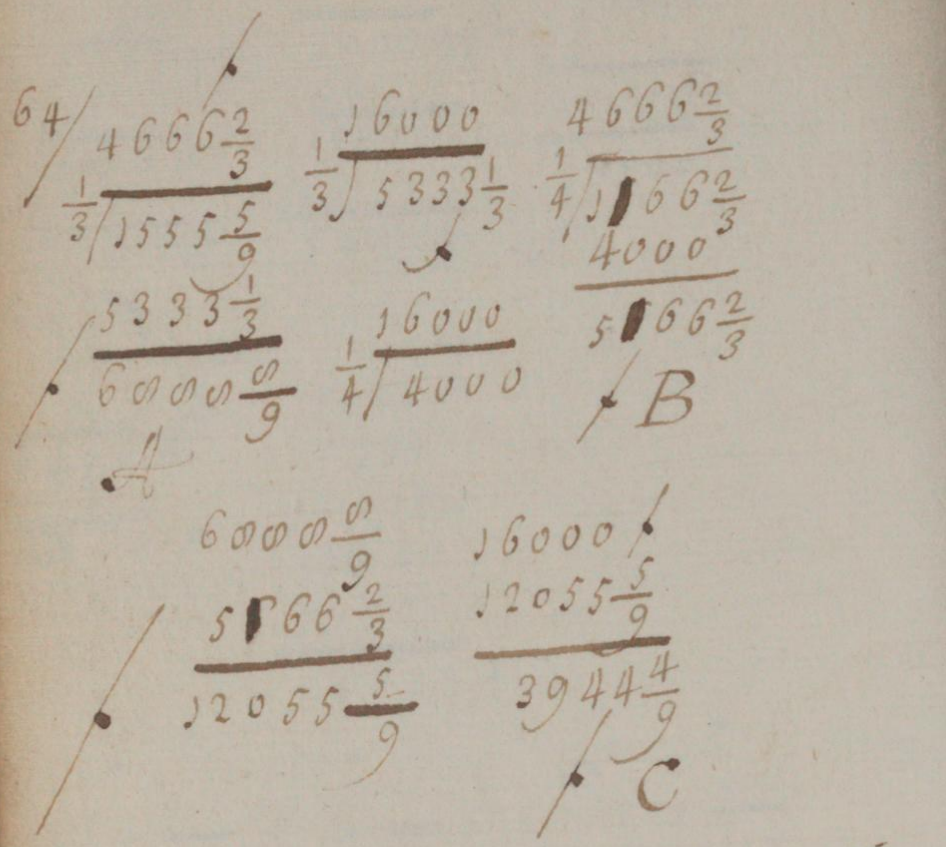

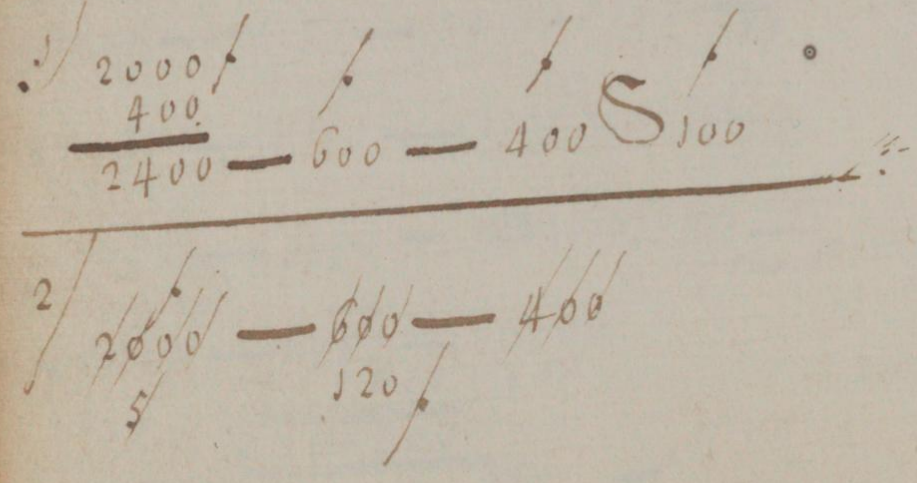

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
392 K 15

waerde van 1250 gl. de vrage is hoe veel yder
er zijn Carge (wegen de schade) dragen moet / al=
t Schip op 16000 gul. geschat wort? Ant. A.
99 $\frac{516}{1376}$ / B. 757 $\frac{861}{1376}$ / C. 1873 $\frac{567}{1376}$ / D. 1199 $\frac{16}{1376}$ /
. 2220 $\frac{480}{1376}$.

64 A. B. C. D. hebben een schip van 16000 gul.
aer aen A. heeft $\frac{1}{3}$ / B. $\frac{1}{4}$ / C. $\frac{1}{8}$ / D. $\frac{7}{24}$ / A. B. C.
oopen ende betalen D. zijn gedeelte / bedragende de
mma van 4666 $\frac{2}{3}$ gul / daer toe A. $\frac{1}{3}$ / B. $\frac{1}{4}$ / ende C.
restant betalen / de vrage is / hoe groot elck zijn
Scheeps-part in gelt gerekent wordt?
Antw. A. 6888 $\frac{8}{9}$ gul. B. 5166 $\frac{2}{3}$ gul C. 3944 $\frac{4}{9}$.

FACTORIE.

an des Facteurs provisie sijn voordeel ofte arbeyts=
oon, daer af wordt verscheydentlijck gesproken, te
veten: oft men dat betrecken sal in ofte buyten des
Koopmans-handel-geldt, hoe veel 't een tegen 't an=
der verschilt, bewysen de 2 volgende voor beelden,
welck den Leerling dienen sullen om op de voor=
vaerde des gesprecks te mercken.

Item / een Koopman verdraegt met synen Factor
hem te geven 2000 gul. om te koop-handelen / mits
zy zynen dienst so waerdigh achten sal als 400 gul.
genieten also na behoorzen van de winst / die ten eynde
sekere tijdt bedraegt 600 gul. vrage hoe veel die is?
Antw. 100 guld.

2000
400

2400 ——— 600 ——— 400

6 Fac. 100 1

* Alhier is Facteurs loon, als capitalen toe-leg gerekent.

Item / een Koopman accordeert met eenen Fac=
teur hem te doen 2000 gul. om synen handel mede te
dry=

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
392 K 15

dzyven / ghenietende (voor de moepte) van de winst so veel 400 guld. capitael vermach / vzage wat van 600 guld. winst hem toe komt?
Antw. 120 guld.

1600
400

20/00 —— 600 —— 4/00

5 Fac. 120 1

* Alhier is Factoors loon uyt 's Koop-mans geldt getrocken

* Dit verschilt tegen de voorgaende 20 guld. die, hetzy den Koopman oft Factoor toe komen, wy oordeelen die den Factoor toe komt, door dien dat 120, is $\frac{1}{5}$ van 600, welck is de geheele winninge door de bekende somme des Koopmans gedaen is: indien dan den Facteur soo veel genieten sal als 400 guld. vermach, en dat 400 is $\frac{1}{5}$ van 2000, so vinden wy goet u. dat by 't volghende voorbeeldt

bewysen.

3 Item / een Koopman gheeft aen zynen Facteur 2000 guld. om te Koophandelen / midts dien beschreyde / dat den Facteur sal ghenieten voor zynen dienst het $\frac{1}{5}$ van de winst / vzage teghen hoe veel Capitaels den dienst des Facteurs gherekent is?
Antw. 400 guld.

$\frac{1}{5}$ voor den Facteur, ende $\frac{4}{5}$ voor den Koopman maecken t'samen een gheheel van 2000 guld. ofte segghe dan, $\frac{4}{5}$ is 600, wat $\frac{1}{5}$? 400 guld. welck is van $\frac{4}{5}$, zijnde des Koopmans aen-part des ghewins.

* So veel als den Facteur van de winninge heeft, naer advenant wort synen dienst gerekent uyt des Koopmans geheelen in-legh.

4 Item

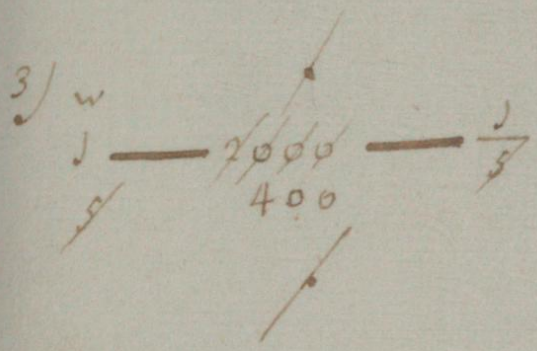

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
392 K 15

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
392 K 15

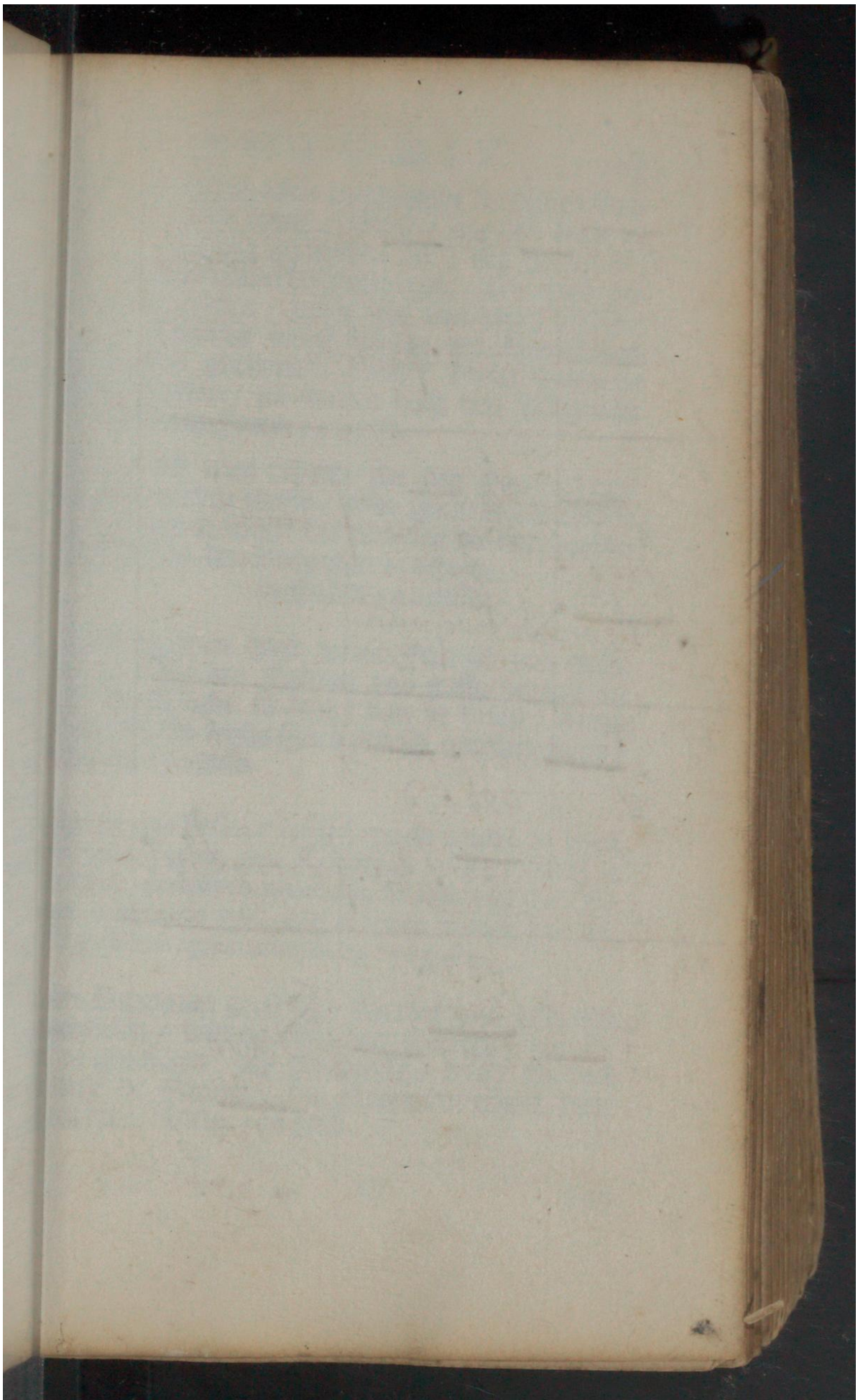

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
392 K 15

4/ 1600
1/4 400
2000 — 200 — 1600 gl de koopm.

200
160
40 gl dl factoor

5/ w
1 — 200 — 1/4
4 50 gl dl factoor

200
50
150 dl koopman

6/
1 — 900 — 1/2
2 456 d
300
150 / de factoor Jut.

7/
900
300
w
1 — 1200 — 1/3

400
300
100
/ dl. Jut

Item / een Koopman behandight aen sijnen Factoor 1600 guld. onder conditie / dat den Factoor voor den handel) sal hebben het ¼ des ghewins; bevinden na hunnen besproken tijdt / 200 guld. gewonnen te hebben / vrage hoe veel elck sijn deel is / als den Facteurs dienst buyten des Koopmans handel-geld ghehouden word? Antw. volgende d'eerste maniere / sal komen voor den Koopman 160 guld. voor Factoor 40 guld.

Item / oft men rekende dat den Factoor ¼ van de winste hebben moste / ende sijnen dienst wonne inde 1600 guld. vrage hoe veel elck als dan hebben sude? Antw. den Koopman 150 guld.
de Factoor 50 guld.

Een Koopman geeft zynen Factoor 900 guld. waer by leght den Factoor 300 guld. geniet voor synen dienst ende in-legh ⅓ van de winst / vrage my hoe veel in-leghs sijnen arbeyd gerekent word? Antw. op 150 guld.

Dewyle den Factoor heeft ⅓ van de winst, so heeft hy de ½ van 't gene den Koopman kryght, want ½ is de ½ van ⅔, derhalven moet den in-legh van den Factoor weesen 450 guld. daer af synen in-legh 300 gul. blijft gerekent zynen arbeydt op 150 guld.

Een Koopman geeft zijn Factoor 900 guld. om te handelen / daer by leght den Factoor 300 guld. om te ghenieten ⅓ des ghewinsts / vrage hoe veel provisie de Factoor / den Koopman rekent voor synen loon? Antw. 100 guld.

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
392 K 15

900
300 add.

1200 hier af $\frac{1}{3}$ komt.

400
300 sub.

100 gul. 's Factoors provisie, van Koopmans in-legh.

8 Item / een Koopman geeft sijn Factoor 900 gu den Factoor leghter toe 300 guld. met sijnen arbe welck mede gerekent wordt op 100 guld. bevint eynde des tijds 300 guld. gewonnen te hebben: d ge hoe veel elck toe-komt? Ant. den Koopman guld. ende den Facit. 100 guld.

800
300
100

1200

12/ 00 —— 300 — { 8 { 200 / 4 { 100

9 Item / een Koopman bestelt aen sijnen Fact 900 guld. waer by den Factoor 300 guld. doet / nen dienst wort gerekent in des Koopmans gelt / 100 guld. vraege wat gedeelte elck van de winst ben sal? Antw.
den Factoor $\frac{1}{3}$ / den Koopman $\frac{2}{3}$.

10 Een Factoor ontfanght van sijn Coopman guld. daer by leght hy 300 guld. ende sijnen wort gerekent als contant gelt / (beneffens sijnen legh) op 100 guld. Vraege wat deel elck van de w hebben sal? Antw.
den Koopman $\frac{9}{17}$ / ende den Factoor $\frac{8}{17}$.

11 It

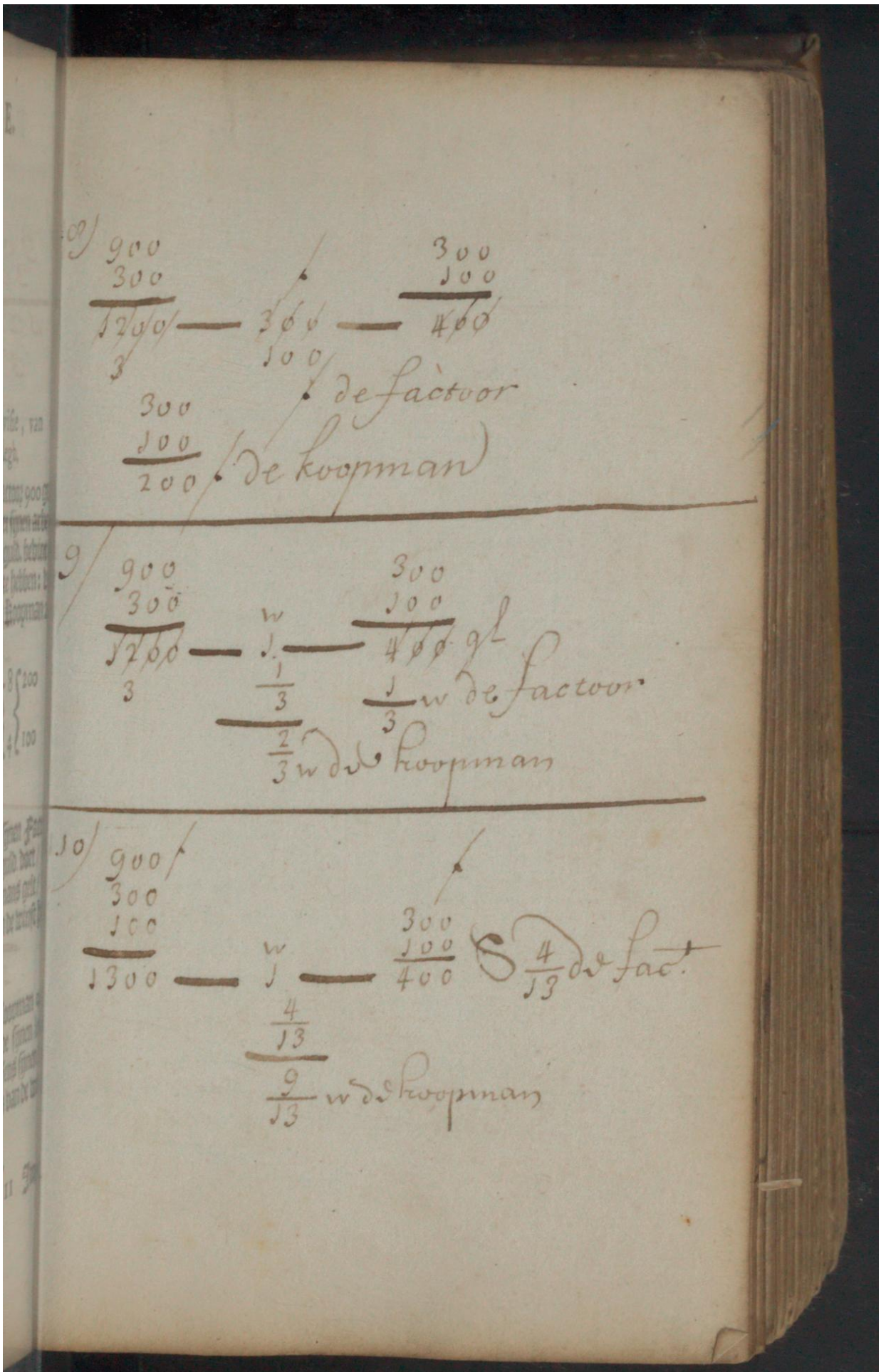

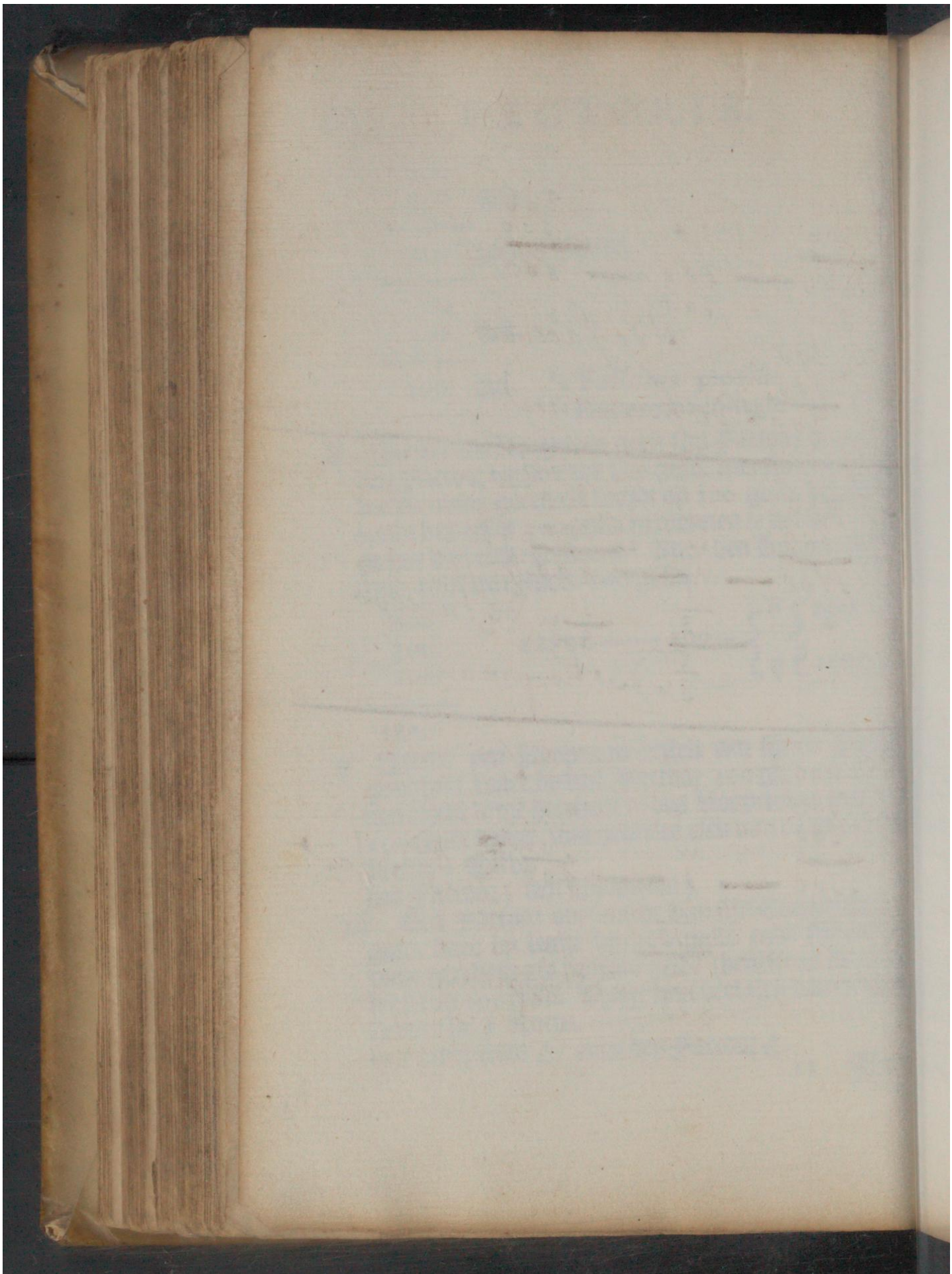

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
392 K 15

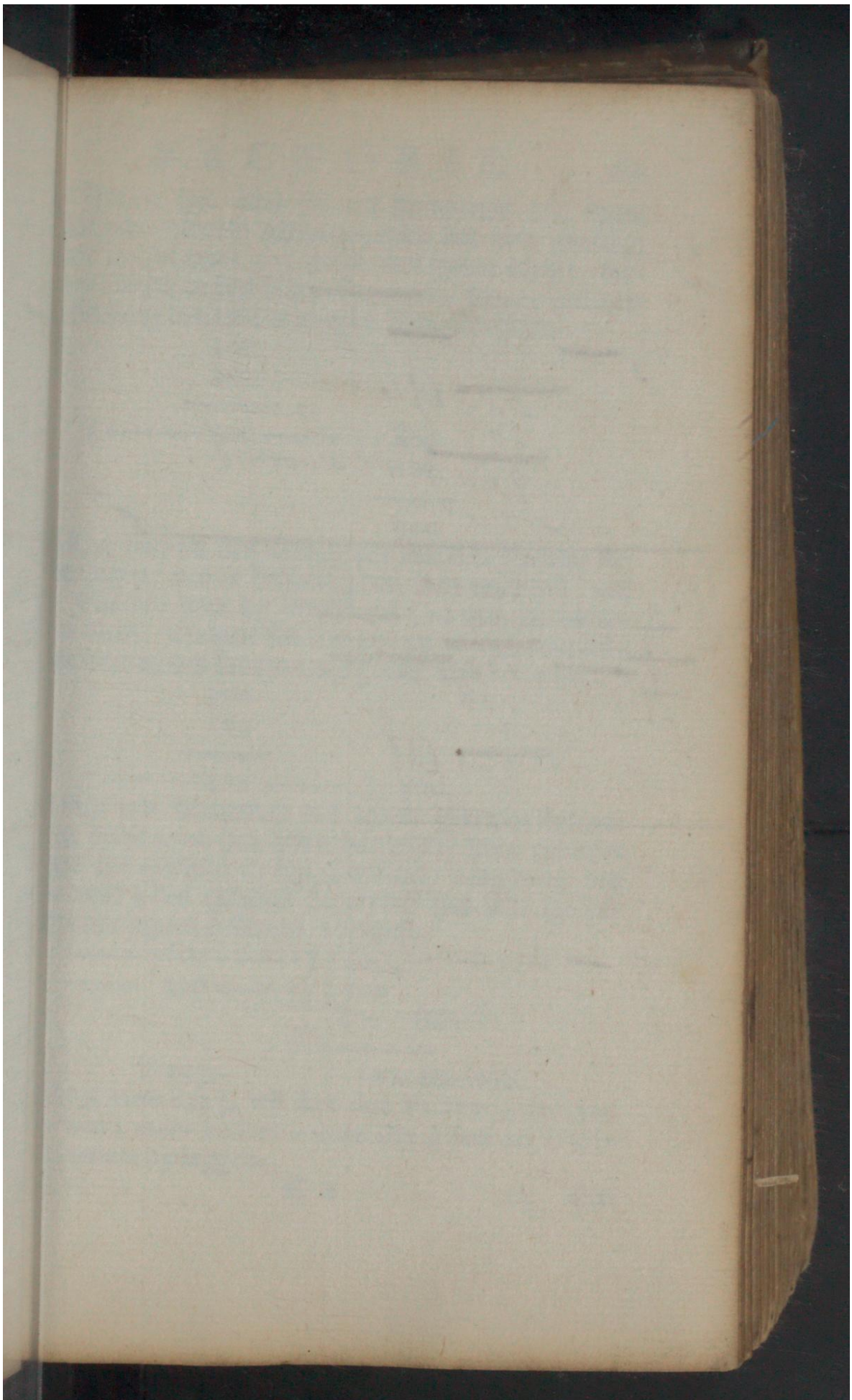

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
392 K 15

11

300 — 1 1/3
100 — 2/3
400 — 1/3
2 gl.
200
100
900 gl de Koopm.

12

300 — 1 4/13
100 — 9/13
400 — 4/13
100
9 gl
900

13

w — 1 — 2000 — 1/5 — 8 — 400
1/5 — 400 — 1/4 — 8 — 500
400
100
gl

Item / hoe veel sal een Koopman aen sijnen Factoor moeten gheven / ende dat den Factoor daer by sal doen 300 guld. met zynen dienst / dien men rekent in des Koopmans gelt / op 100 gul. om hebben $\frac{2}{3}$ deel van de winst? Ant. 900 guld.

300
100

$\frac{1}{3}$ —— 400 —— $\frac{2}{3}$ | 800
100

900

Hoe veel sal den Koopman aen den Factoor behandigen / om te hebben $\frac{9}{13}$ deel van de winst / als de Factoor daer by leggen sal 300 gul. en dat syn dienst gerekent sal worden op 100 gl. contant / te buyten des Koopmans geldt? Ant. 900 gul.

300
100

$\frac{4}{13}$ —— 400 —— $1\frac{9}{13}$ | 900.

Als een Koopman aen zijnen Factoor behandigt heeft 2000 gul. om te handelen / hem gevende opt het ghewin in sijn Capitael / vraghe oft den Factoor $\frac{1}{4}$ des gewins begeerde / hoe veel hy-der soude leggen? Antw. 100 guld.

—— 1600 —— $\frac{1}{5}$ | 400
—— 400 —— $\frac{1}{4}$ | 500
400 sub.

Proeve. 100 toe-legh.

Is $\frac{1}{20}$ meer dan $\frac{1}{4}$, wil dan den Facteur $\frac{1}{20}$ deel van de winst meer hebben, moet des $\frac{1}{20}$ deel des Capitels meer by leggen.

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
392 K 15

14 Een Koopman accoꝛdeert met zynen Factu
hem te doen hebben 600 guld. om te Handele
vermits des Factoꝛs dienst sal geachtet we
als 200 guld. in-legs/ 't gheschiet dat den Ko
man dooꝛ ongelegenthepd/ aen den Factoꝛ
meer en geeft dan 400 guld. vꝛage wat ghede
elck van de winst hebben sal? Antw. K. 2/3 F. 1/3

400
200
600 —— 1 —— 200 | 2/3 —— 1/3

15 Een Koopman geeft aen sijnen Factoꝛ/ in
de van 800: maer 600 guld. den Factoꝛ le
bp 400 guld. bpsonder zynen dienst/ ge-exstim
op 200 in-legs: vꝛage hoe veel elck van de w
hebben sal? Antw. 1/2.

16 Dat een Facteur ghegheben woꝛde van
Koopman 1000 gul. ende hier bp leyden in pl
se van 600/ maer 400 guld. ende zynen dienst
rekent op 200 guld. contant/ vꝛage wat elck
de winst hebben soude?
Ant. 1/2 den Koop. 1/2 den Fact.

17 Een Facteur ontfanght van synen Koopm
600 guld. daer bp hp leght 200 guld. ende sy
persoon werdt gheschat te verdienen het 1/4 va
winst in 't geheel/ vꝛage wat elck hebben sal
200 guld. winst?
Ant. den Koopman 112 1/2/ den Facteur 87 1/2.

600 | 200 af 1/4 | 600 | 112 2/3
200 | is 50 | 200 | 37 1/2
800 | 150 | | 50
| | | 200

18 2K

4/ 600 — 1 — 200 ☉ 1/3 wdl factoor

1/3 / 2/3 wdl koopman

5/ gl
600
400
200
1200 — 1 — 400/200/600 ☉ 1/2 wdl fact:

6/ 1000 gl
400
200
1600 — 1 — 1000 ☉ 5/8 wdl koopman

5/8 / 3/8 wdl factoor

---

1 ☉
1/4 600
150 wdl factoor wint L
200 Inlag
350

600
150
450
350
000 — 200 — { 450 ☉ 112 1/2 gl wdl koopm
350 ☉ 87 1/2 gl wdl factoor

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
392 K 15

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
392 K 15

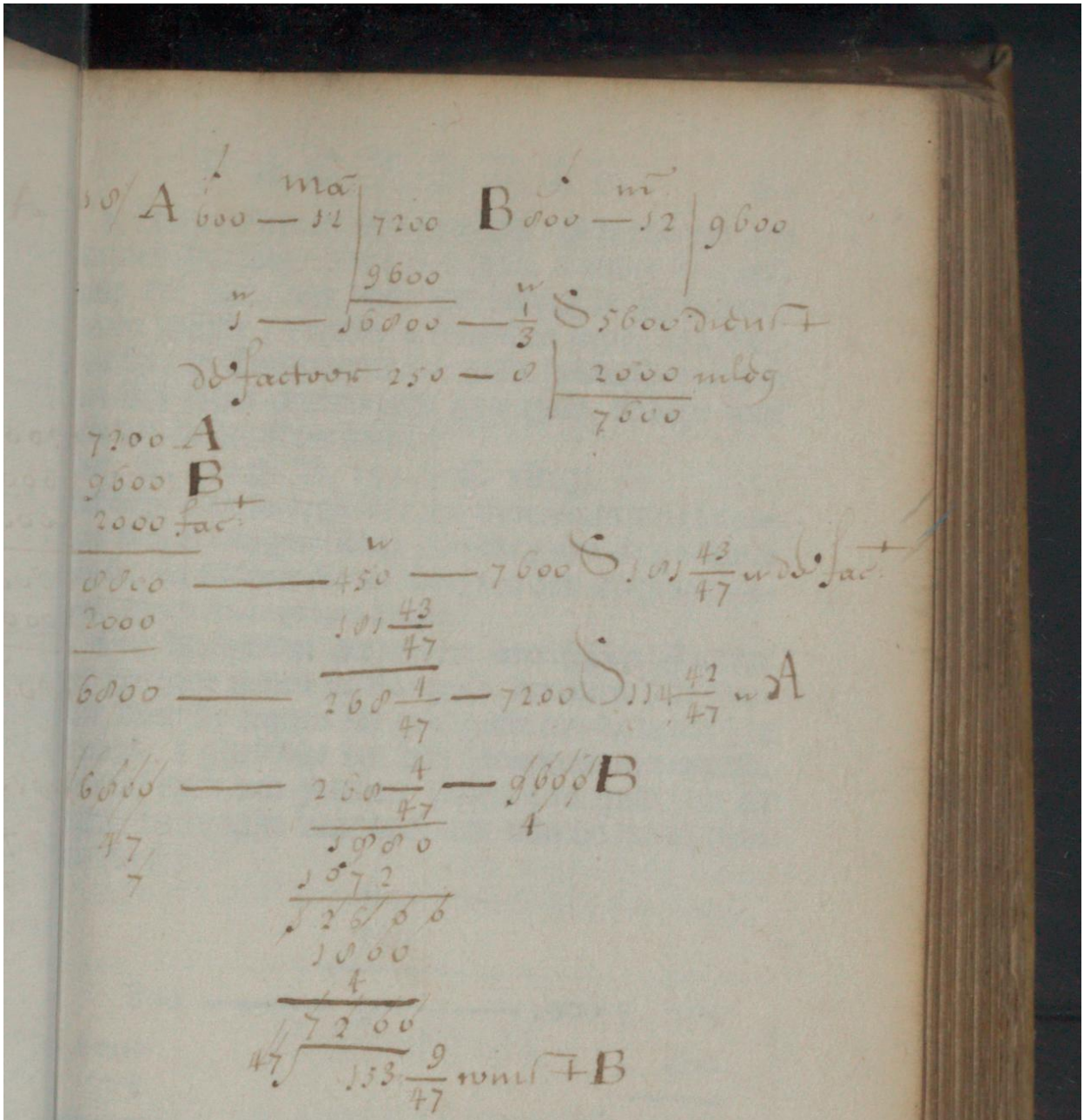

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
392 K 15

2 Kooplieden in Compagnie / behandigen aen
nnen Factoor / d'een 600 guld. d'ander 800 gul.
oor een jaer / om voor zijn bedrijf te ghenieten $\frac{1}{2}$
inde winste / t'eynde 4 maenden legter den Fac-
ur by / in Compagnie 250 guld. hebbende ten eyn-
in des jaers ghewonnen 450 guld. vraghe wat
k van de winst toe komt?

nt. A. 114 $\frac{41}{77}$ / B. 153 $\frac{9}{77}$ / C. 181 $\frac{41}{77}$.

Multp. elcx in-legh met sijn tijdt, ende werckt nae
n Regel van gesellschap, treckt $\frac{1}{2}$ van de gheheele
nst, en addeert die tot hetgeen den Factoor we-
ns sijnes in-legs toe-komt.

Een Koopman accoordeert met sijnen Facteur
t hy hem geven sal 800 guld. vermits den Fac-
ur daer by leggen sal 500 guld. om de winst $\frac{1}{2}$ te
elen / 't gheschiet dat den Koopman 1000 guld.
eeft / ende den Facteur maer 400 guld. by en
ght / de vraghe wat deel elck van de winst heb-
n sal?

800
500

800 —— 300 —— 1000 | 375
1000 | 400
775
775
1775 —— 1 —— | 1000

voor den Koopman $\frac{400}{775}$,
voor den Facteur $\frac{375}{775}$.

Wel-verstaende dat des Facteurs verdiensten, zijn
rten des Koopmans in-legh gerekent.

Oft men die in des Koopmans gelt rekenen wilde,
doet als volght.

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
392 K 15

1000, daer af 375 blijft 625

625	25	voor den Koopman.
1400	56	
775	31	voor den Factoor.
1400	56	

375
400
1400

20 Een Factoor ontfangt van Swaenswijck / Mayer ende van Achthoven Kooplieden (in g selschap zijnde) een onbekende somme gelts / b ben hem upt de winninge te laten trecken 5 m so veel alsser ten 100 gewonnen sal worden / e noch de reste met hen-lieden gelijck te deelen / vinden (na gedane Handel) datter gheproffit is 16 ten honderdt. Nemen elck zijn in-ghele Hooft-somme na sich / ende gheven hem 't bel de gelt / het overschot deylen sy onder hen vier ende ontfanghen elck 124 guld. de vraghe is groot yder zijn in-leg geweest is? Ant. 1200 gul.

Vee-Weydinghe.

1 Twee Osse-weyders hueren een stuck La voor 150 gguld. daer in vrengt den eenen 20 / de den anderen 15 Ossen / vrage hoe veel elck i toe betalen sal? Antw.

4
3
7 —— 150 ——
4 | 120
3 | 90
guld.

2 It

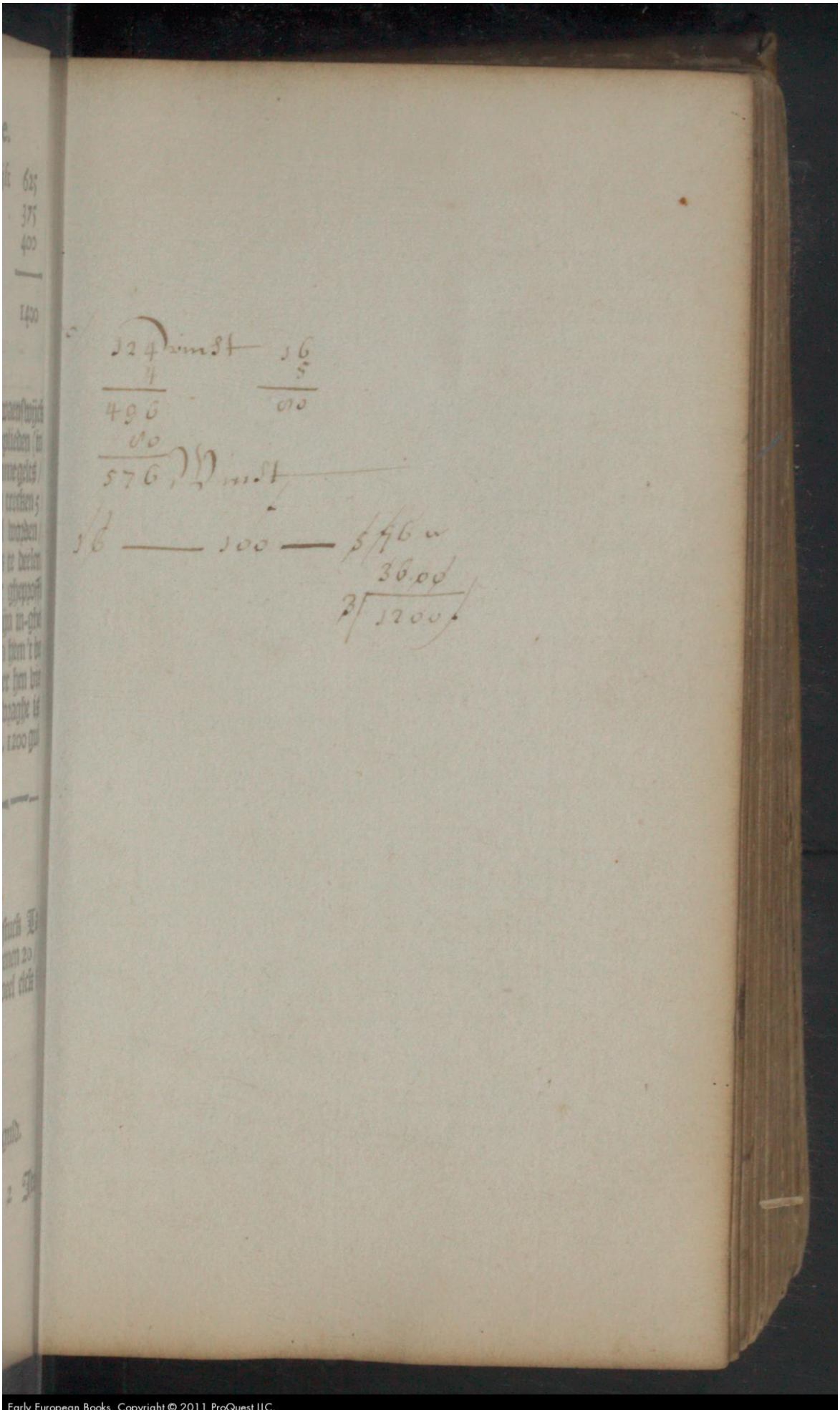

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
392 K 15

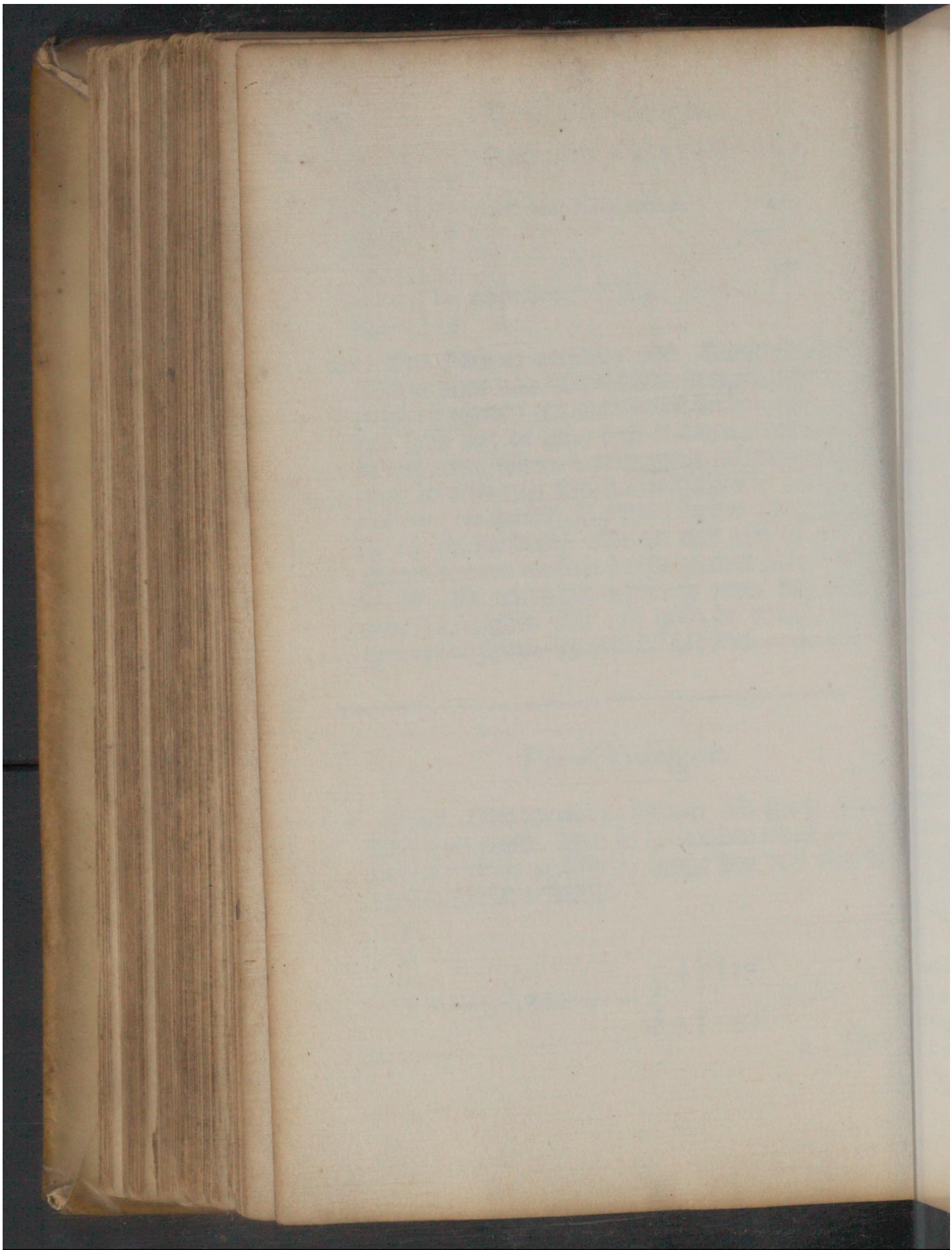

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
392 K 15

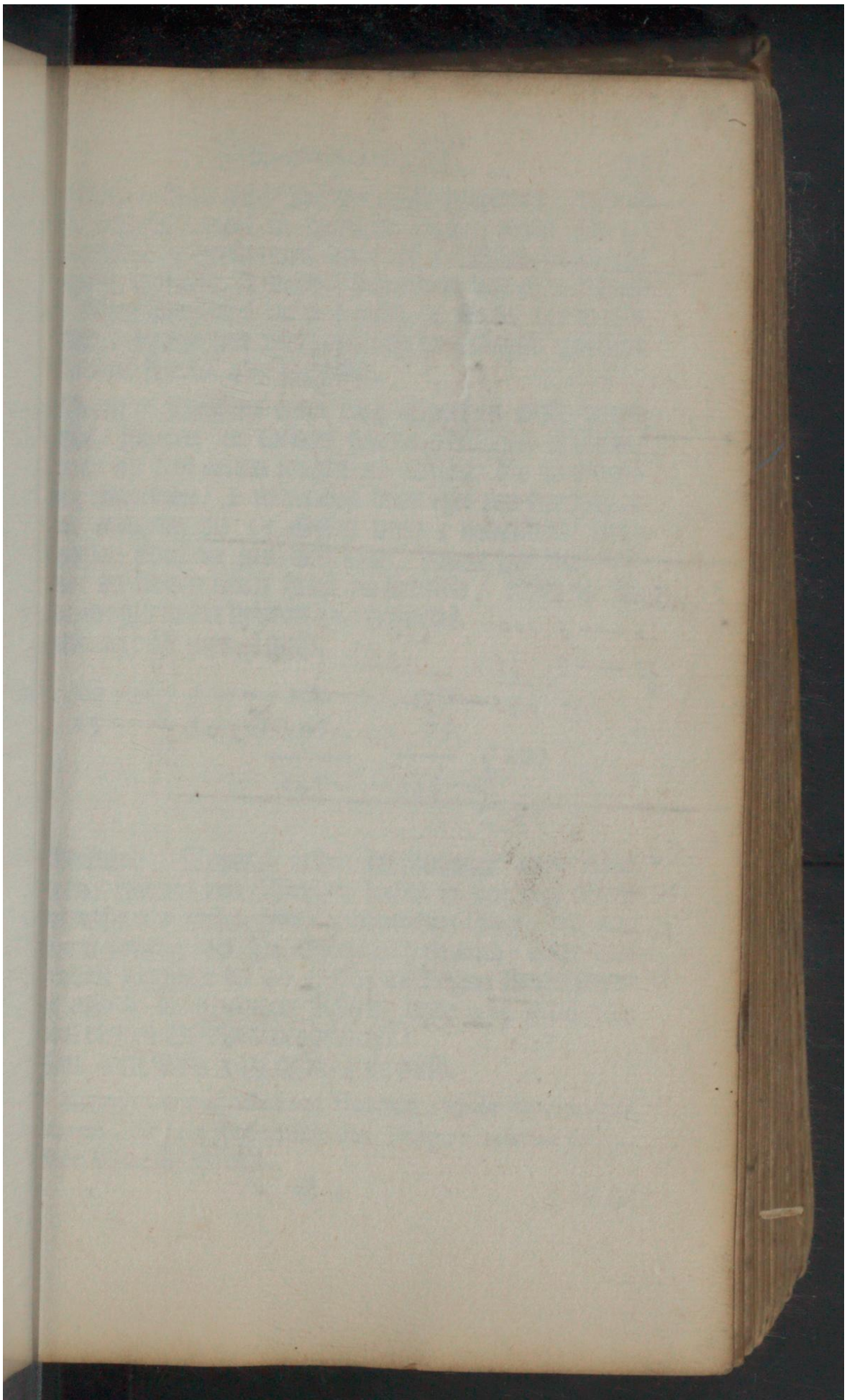

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
392 K 15

2/ Voorhoek

10
$5\frac{1}{4}$
50 $2\frac{1}{2}$
$52\frac{1}{2}$ gl

20 ossen
30 ossen
50 ossen
$12\frac{1}{2}$ gl
600
25
625 gl
$52\frac{1}{2}$
6 $77\frac{1}{2}$ gl
20
13550

2) 26 | 13
20 | 14 gl

1 | 2
23 | 26
135 | 50
2 | 0 | 0 | 0 | 4 03
2 | 2

3/ ossen ma:

		gl
20 — 5	100	430
15 — 3	45	65
145 —	345 —	100 & $237\frac{27}{29}$
		45 & $107\frac{2}{29}$

4/ ossen m:

20 — 2	40
30 — $2\frac{1}{2}$	75
40 — $1\frac{3}{5}$	64
179 —	430 — gl

2 & $4\frac{104}{179}$
$2\frac{1}{2}$ & $5\frac{130}{179}$
$1\frac{3}{5}$ & $3\frac{119}{179}$
gl.

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
392 K 15

Item / Kall ende Necker Osse-weyders / hueren
n Weyde / daer in bzenght K. 20 / ende N. 30
Beesten / sy verkoopen daer af 10 Voer-hoys tot
guld. 5 stuyb. 't voer / bevinden dat elck Beest
Kijcx-daelders tot 2 $\frac{1}{3}$ guld. 't stuck verweydt
eeft / vzage hoe veel gguld. sy de Weyde gehuert
ebben? Antw. 483 $\frac{11}{14}$ gguld.

Item / Boznon ende van Goethen Osse-wey=
ers / heuren te samen sekere Margen Lands /
aer op den eenen jaeght 20 Ossen / die weyden=
e 5 maenden / 2 maenden daer nae soo bzenghter
en anderen op 15 Ossen vooz 3 maenden / ver=
oopen vooz 65 gul. aen Hoy / vzage hoe veel elck
aer en boven noch heeft te betalen / alsoo sy de
oeyde ghehuert hebben 410 gulden?
Ant. 237 $\frac{27}{31}$ / 107 $\frac{3}{31}$ guld.

20 —— 5 —— 100 410
15 —— 3 —— 45 65
145 —— 345 — { 100 / 45

Hollard / Lozens ende Mijlbinger Osse-hoo=
ders / hueren een Weyde / waer in dat den eenen
bzenght 20 Ossen vooz 2 maenden lang / den an=
deren weyter op 30 Ossen 2 $\frac{1}{3}$ maend / ende den
derden jaeghter in 40 Ossen 48 dagen lang. Vza=
ge alsa sy die ghehuert hebben vooz 410 guld. hoe
veel elcken Osse verweydt heeft?
Ant. 4 $\frac{104}{179}$ guld / 5 $\frac{110}{179}$ guld / 3 $\frac{119}{179}$ guld.

Brengt de maenden tot daghen, ende werckt als
boven, ofte na den eysch der Vrage: reken 30 da=
ghen voor de maend.

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
392 K 15

5 Drie Osse-koopers hebben gheh[uert] een Wey[de] voor sekere tijdt / ende geldt / daer op houden [s] 90 Ossen / den eenen betaelt voor 60 dagen wey[den] s 240 guld. den anderen voor 75 daghen 22[5] guld. den derden voor 48 dagen 96 guld. de vra[ge] is / hoe veel Ossen elck daer in gehadt heeft? Antw.

* Divideert elcks geld in sijnen tyd, komt

4
3
2

9 —— 90 —— { 4 40 / 3 komt 30 / 2 20 } Ossen.

Proeve.

40/60 —— 240 —— 1/1. Fa. 2 stu.

Doet also met d'andere.

6 Een Steeds-man handelt met een Land-man dat hy hem sal weyden 140 Schapen 4 jaren ge[du]erende / ende ten eynde des tijds ghenieten den halven Wasdom ende Capitael: Voor mis-ver[stant] scheyden sy van den anderen / ten eynde van 2 jaren: bevinden den hoop te wesen 360 Scha[pen]: Vraage hoe veel elck na bedongen voorwaer[de] toe-komt? Antw.

360
140

220 Wasdom halveert, komt 110.

Volgt hier naest,

140

5/ Dag /

60 — 240 | 4
75 — 225 | 3
40 — 96 | 2

9 — 90 — Ossen { 4 S 40 Ossen, 3 S 30 Ossen, 2 S 20 Ossen.

6/ 360 Schaap

140

220

2/ 110

4 — 2/ 140 — 2/ 70 — 2 S 35 Jaar.

360 Schapen

145

215 Schapen

110

145 Schaapen

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
392 K 15

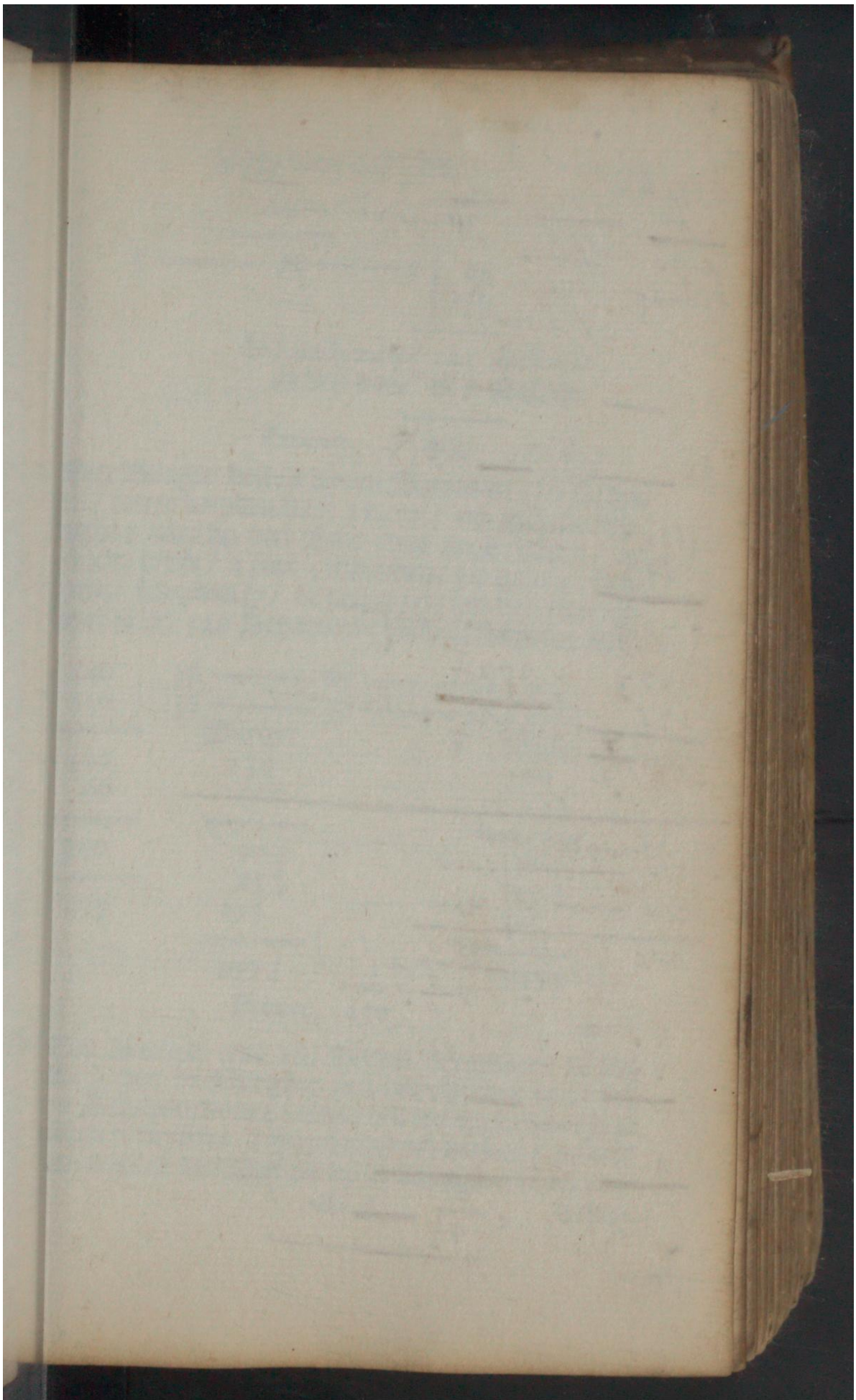

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
392 K 15

7/ Schaap 3 Jaar 2 Jaar: 4

540 190 12 12

130 190 36 maanden 20

60 35/0

190 2/175

Schaap

Schapen

36 — 2/130 — 65 — 20 & 50 5/9

36 — 2/60 — 30 — 20 & 23 1/3

130 Schaapen

50 5/9

79 4/9

23 1/3

175

277 7/9

540 Schaapen

277 7/9

262 2/9 Schaapen

9/ Schaapen waar

250 — 4 | 1000

150 — 3 | 450

400 1450

400/ 3 5/0 Jaar

4 Jaar

3 5/0

3/0

4

4 3/0

Jaar

Maanden

3/0 — 12

2

2/9 — 30 15

4 1/2

M

15

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
392 K 15

140

4 —— 70 —— 2 | 35
110

de Land-man 145 Schap.
de Ste-man 215 Schap.

Proeve 360

Een Burger bestelt by een Boerman 130 Schapen / om te weyden voor 3 jaren / op gelijcke deylinghe: daer by den Boer doet 60 Schapen / op gelijcke wijse / 2 jaer 4 maenden / die gewept hebbende / scheyden sy / de vraege is / hoe veel elck toekomt so der 540 Schapen bevonden worden? Ant.

540	36 ——	65 ——	28	$50\frac{5}{9}$
130	36 ——	30 ——	28	$23\frac{23}{27}$
	Burger			Boer.
410	130			60
60	$50\frac{5}{9}$			$23\frac{23}{27}$
350	$79\frac{4}{9}$			$36\frac{2}{3}$
	$23\frac{23}{27}$			$50\frac{5}{9}$
175	175			175
	$277\frac{7}{9}$			$262\frac{2}{9}$

Proeve. 450

Een Burger met een Herder accorderen te samen / dat de Burgher aen den Herder doen sal 250 Schapen/voor 4 jaren: om ten eynde des tijts gelijck te deylen / 't zy in winst oft verlies / na een jaer doet'er den Burger by de voorige / noch 150

Schapen. De vraghe is/ na wat tijd ſy t'ſamen deplen ſullen? Ant. na 4 jaeren/ 4 maenden/ 15 dag.

250 —— 4 —— 1000
150 —— 3 —— 450

4ø

4
148 ($3\frac{1}{8}$ ſub.

4
addeert $0\frac{1}{2}$ $0\frac{3}{4}$

$4\frac{1}{8}$

Welck is 4 jaer, 4 maenden, 15 daghen.

Anders.

400 —— 12 —— 250 | $7\frac{1}{2}$ maend, die ſub. van 4, en 1, dats 5 jaer, komt als voren: 4, 4, 15.

Proeve.

Als 250 Schapen in de weyde ghehouden worden $7\frac{1}{2}$ maend, ſo worden 150 ghehouden $4\frac{1}{2}$ maendt, ſtaet aldus in gelijcke proportie.

250 —— $7\frac{1}{2}$ —— 1125
150 —— $4\frac{1}{2}$ —— 1125

Rekeningen van Intreſt, ofte van Ghewin.

LEeren, wanneer dat yemand ſijn geldt wil uyt-ſtellen, voor eenighen tijdt. om ten eynde van dien, te winnen ſeker-geldt op der uyt-gheſtelder ſomme, ofte ten honderdt, pond, gulden, min ofte meer. Welcke winſt geſchiet op tweederley wyſe, te weten: op ſimpel ghewin, ofte wins ghewin.

Simpel

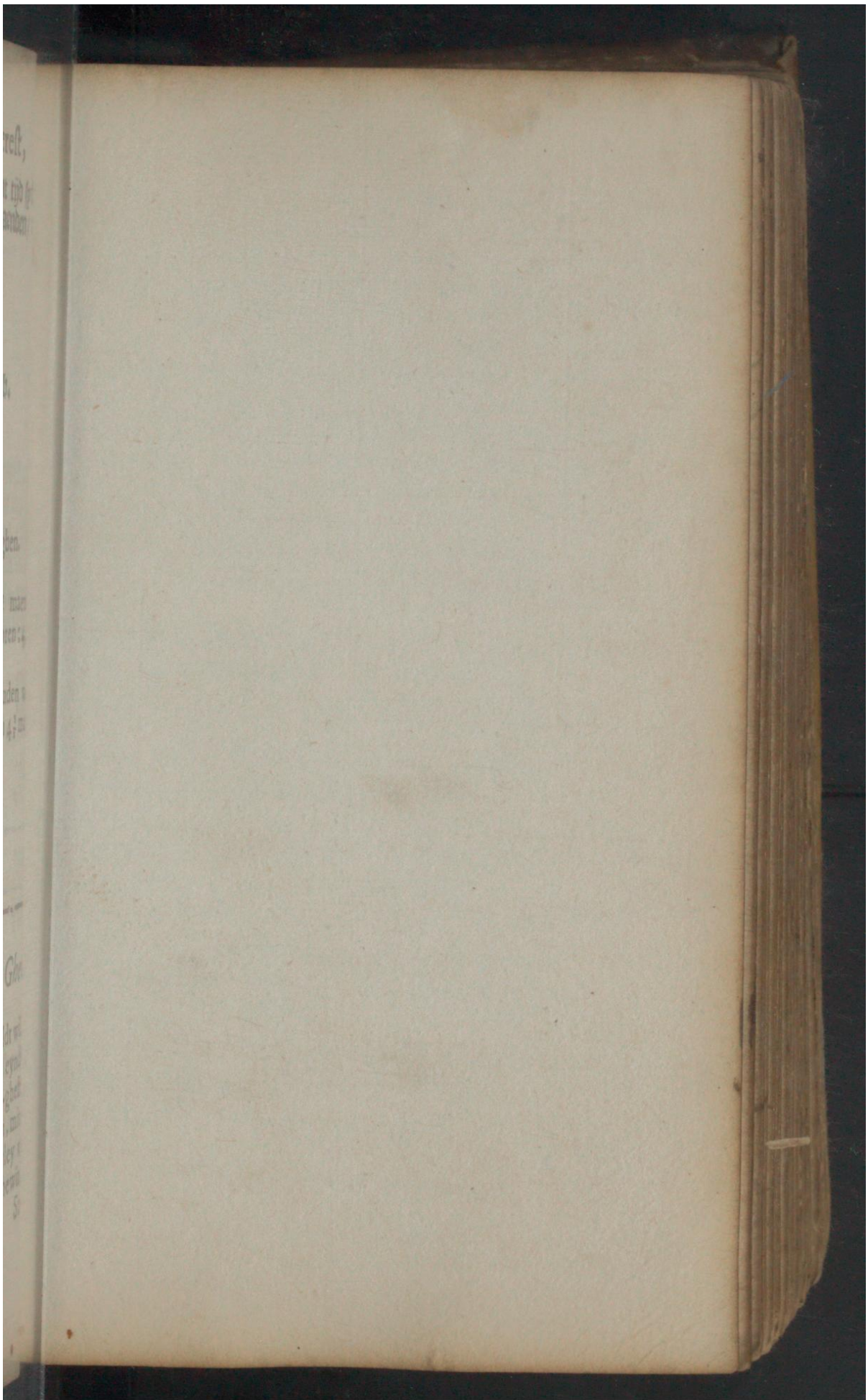

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
392 K 15

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
392 K 15

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
392 K 15

1/ Capt. gl. Winst / Capt.
100 — 6 — 750
6
4500
gl winst

2/ gl Capt winst / Capt
750 — 45 — 100
100
4500
750 / 6 gl winst

3/ w 6 — 100 — 45 gl winst
2 50 15
50
750 gl

4/ 6
45 — 750 — 6 gl
6
4500
100 gl

5/ 100 — 6 / 750 gl
Maand 12 / 4 maand
2
750
L

Simpel gewin is, 't gene dat men met de Hooft-
om ghewint ten eynde des tijds.

Wins-ghewin is, als men ten eynde des tijdts de
Hooft-somme ende 't gewin t'samen voeght, ende
vederom voor seker-tijd uyt-geeft tot gewin, als-
dan wint hooft-som en ghewin, dat kanmen doen
veel jaeren nae den anderen, adderende de winste
altijd by de hooft-somme. Lange ofte veel verloo-
pen jaerige-Rekeninge, waer dat hooft-somme en-
de 't ghewin in den anderen gemenght is, af te re-
kenen, ofte soo sommighe segghen, te disconteren.
Is het tegen-deel van wins ghewin. Om hier af den
Leerlingen kennisse te gheven, hebben wy eenighe
voor-beelden alhier by den anderen gevoeght.

Als 100 guld. in 't jaer winnen 6 guld. hoe veel
sal dan winnen 750 guld? Antw. 45 guld.

100 —— 6 —— 750 Fac. 45 guld.

Als 750 guld. winnen in 't jaer 45 guld. hoe veel
winnen dan 100 guld? Antw. 6 guld.

Als men om 6 guld. te winnen / moet hebben
100 guld. Hooft-geld / hoe veel Hooft-geld moet-
men hebben om 45 guld. te winnen?
Antw. 750 guld.

Om 45 guld. te winnen / moet men hebben 750
guld. Kapitael / hoe veel Kapitael om 6 guld. te
winnen? Antw. 100 guld.

Als 100 guld. in 12 maenden winnen 6 / hoe veel
sal dan winnen 750 guld. in 4 maenden?
Ant. 15 guld.

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
392 K 15

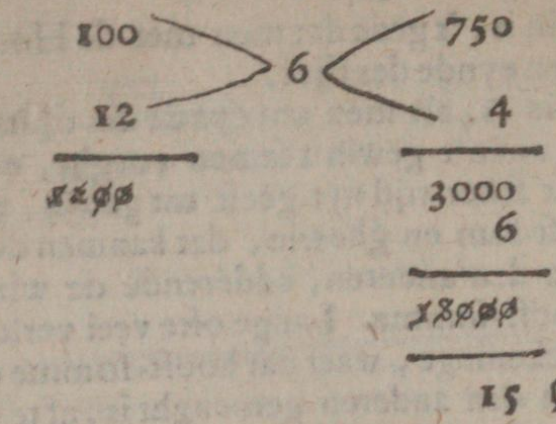

NOTA.

* Van duſdanige Vragen vindt men in onſe Interel by maenden.

6 Als 750 guld. in 4 maenden 15 guld. winnen hoe veel winnen dan 100 guld. in 12 maenden? Antw. 6 guld.

7 Als men in 12 maenden 6 guld. wint met 100 hoe veel ſal men dan van doen hebben / om in maenden 15 guld. te winnen? Ant. 750 guld.

8 Om in 4 maenden 15 guld. te winnen / behoeſt men 750 guld. Capitael te hebben / ſeght my ho veel Capitael men hebben moſte / om nae dien i 12 maenden 6 guld. te winnen? Ant. 100 guld.

9 Als 750 guld. winnen 15 guld. in 4 maenden in hoe veel maenden ſal men met 100 guld. 6 win nen? Antw. 12 maenden.

10 Als 100 guld. winnen 6 in 12 maenden / in ho veel tijds ſal men met 750 guld. 15 winnen? Ant. in 4 maenden.

11 Als 100 ℔ wint 6 in't jaer / hoe veel ſal 75 ℔ in 2 jaer 2 maenden winnen?
Anc. ℔ 97 ß 10.

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
392 K 15

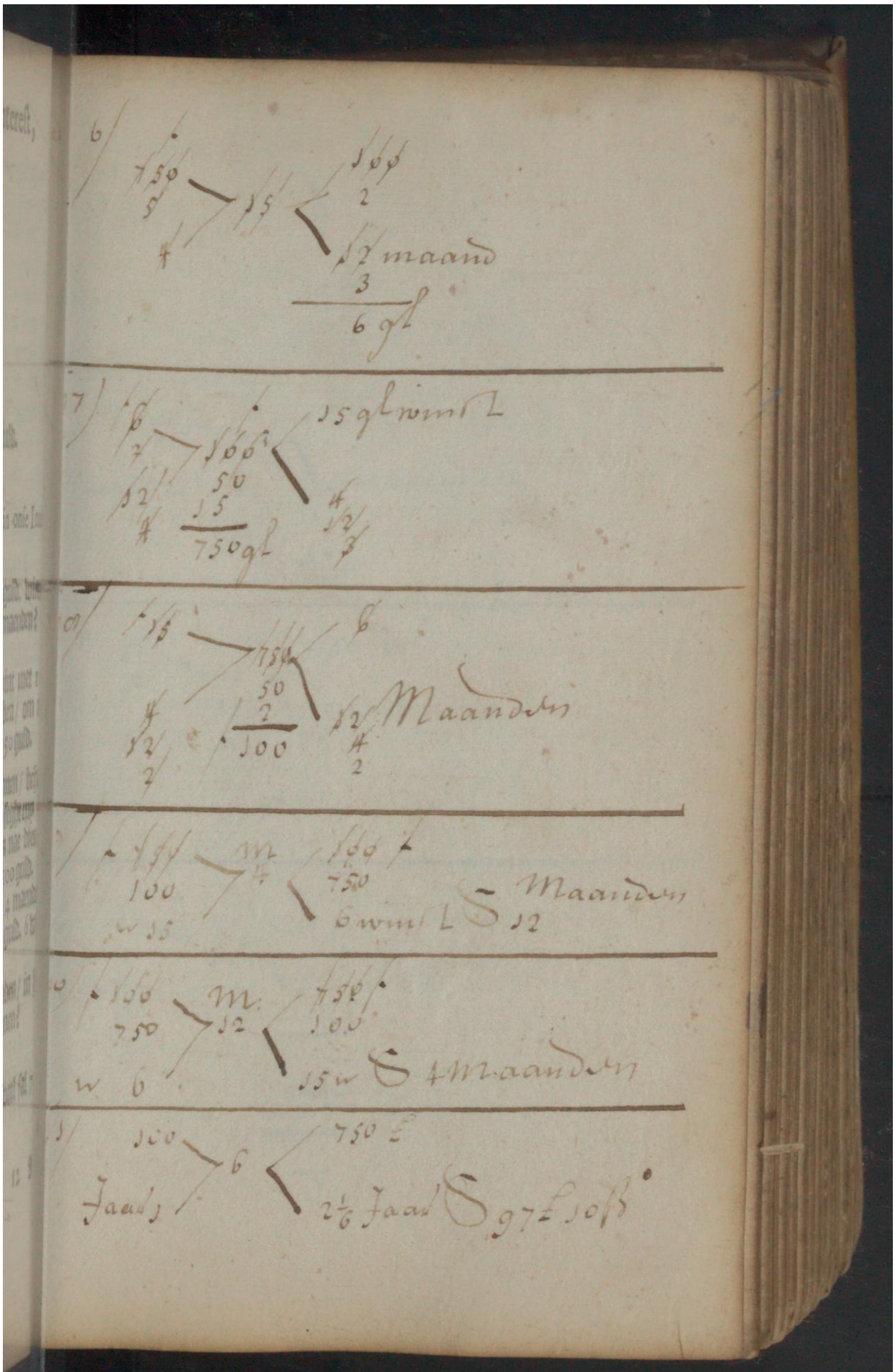

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
392 K 15

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
392 K 15

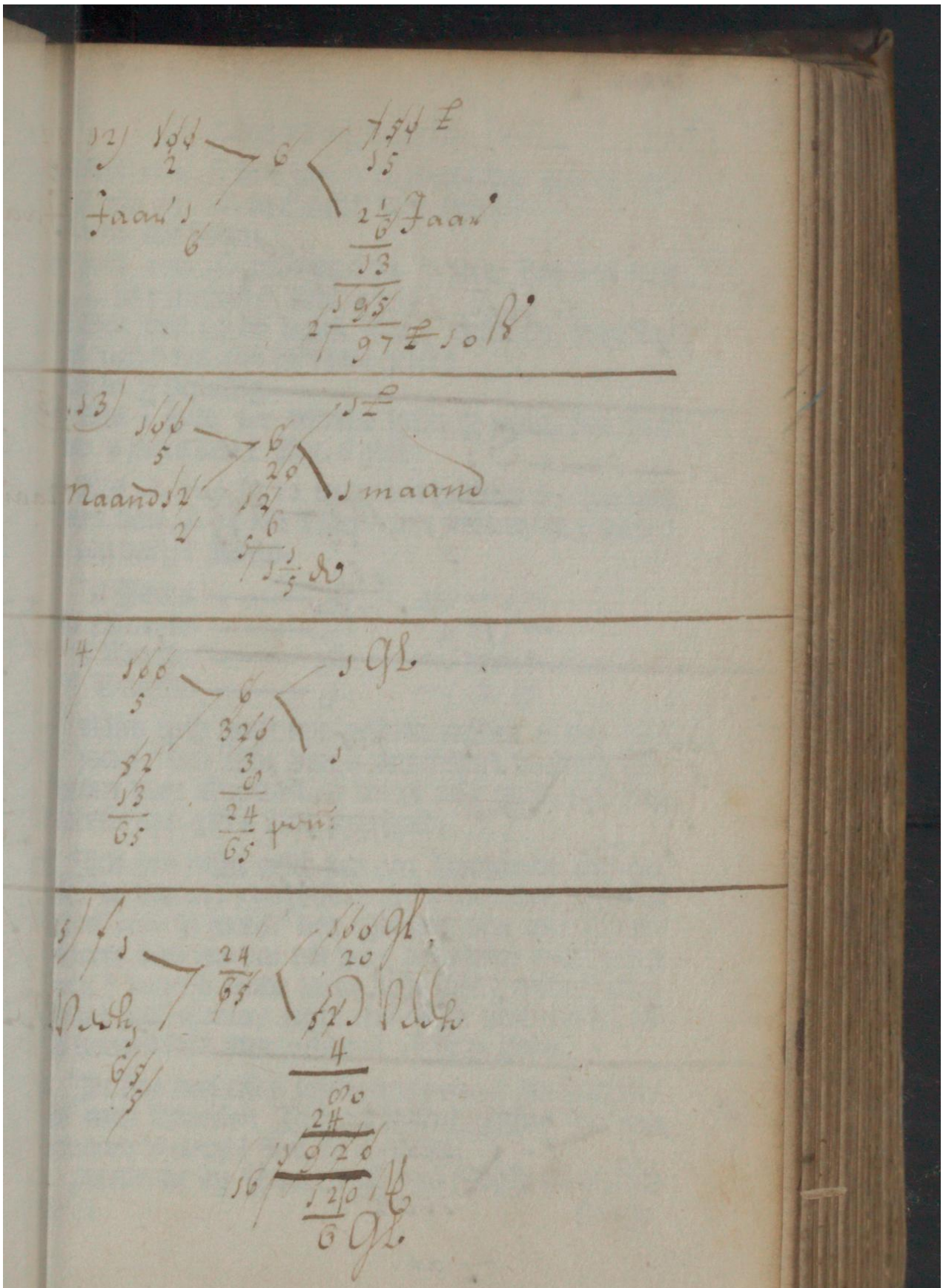

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
392 K 15

Als 100 ℔ in 't jaer 6 verlieſt / hoe veel iſt ver-
es van 750 ℔ in 2 jaer 2 maenden?
Antw. als boven

Als 100 ℔ winnen 6 in 't jaer / hoe veel dan
℔ in 1 maend? Ant. 1 1/2.

Hoe veel is de winſt van 1 guld. ter weecke /
ls men 6 ten 100 in 't jaer geeft?
Antw. 14/21 penning.

Als 1 guld ter weecke wint 14/21 penn. hoe veel
00 's jaers dan? Ant. 6 guld.

Als ℔ 100 in 12 maenden winnen 6 / hoe veel
oint dan ℔ 750 in 't jaer / in 1 maend / in 1 weke /
een dach? Antw.

's Jaers ———	℔	45/—/—
's Maends ———	℔	3/15/—
's Weecks ———	℔	—/17/4/21
's Daeghs ———	℔	—/2/14/21

Mijn geld heeft upt-geſtaen teghen 6 ten 100
's jaers / den tijdt van 4 maenden: ontfang we-
erom vooz Capitael en winſt 765 guld. ſegt mp
'eerſte upt-gift? Ant. 750 guld.

Ick heb mijn geld aen een Koopman upt-ge-
elt / te weten: 750 guld. vooz 4 maenden teghens
ten 100 's jaers / den tijdt upt ofte om zijnde /
egeert van mp dat ick hem de ſomme ende winſt
och 1/2 maend ſoude laten behouden / midts beta-
ende 1/4 par Cento / ſeght mp / hoe veel mp in al-
es komen ſal? Ant. 766 gul. 18 ſtup. penn.

In hoe veel tijds ſoudemen 100 ℔ doubeleren /
ls men ſimpelen Intereſt rekent teghen 10 ten
onderd 's jaers? Ant. in 10 jaren.

Stellende op Intereſt ℔ 750 / ſeght nu als ick
ſimpe-

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
392 K 15

ſimpelijck gheniet 10 par Cto 's jaers / hoe v
tijd die uptſtaen ſullen om te komen tot ℔ 150
Antw. 10 jaeren.

21 Alſmen ℔ 750 op ſlechten Intereſt upt-geef
tegen 10 ten honderd 's jaers. In hoe veel jar
ſouden ſich tripleren / ofte komen tot ℔ 2250?
Ant. in 20 jaeren.

Proeve.

	75
	20
	1500
	750
℔	2250

22 Item / eenen neemt op Intereſt ℔ 750 / vo
2 jaeren en 2 maenden / tegen 6 ten 100 's jaer
enckelen Intereſt gerekent / vraghe hoe veel
ten eynde des tijdts aen Kapitael en Intereſt
ſamen upt-keeren ſal? Ant. ℔ 847 ß 10.

23 Seght my hoe lang men houden mach ℔ 75
tegen 6 ten 100 's jaers / klepnen Intreſt / om m
℔ 847 ß 10 te betalen?
Ant. 2 jaer / 2 maenden.

24 Eenen heeft op-genomen ℔ 300 voor 8 mae
den / tegen 8 ten honderdt 's jaers / noch ℔ 5
voor 7½ maend / teghen 9 par Cento 's jaers /
vraghe is / hoe veel hy voor Intereſt en Hoo
geld t'ſamen upt-keeren ſal?
Ant. ℔ 844 ß 2 ₰ 6.

25 E

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
392 K 15

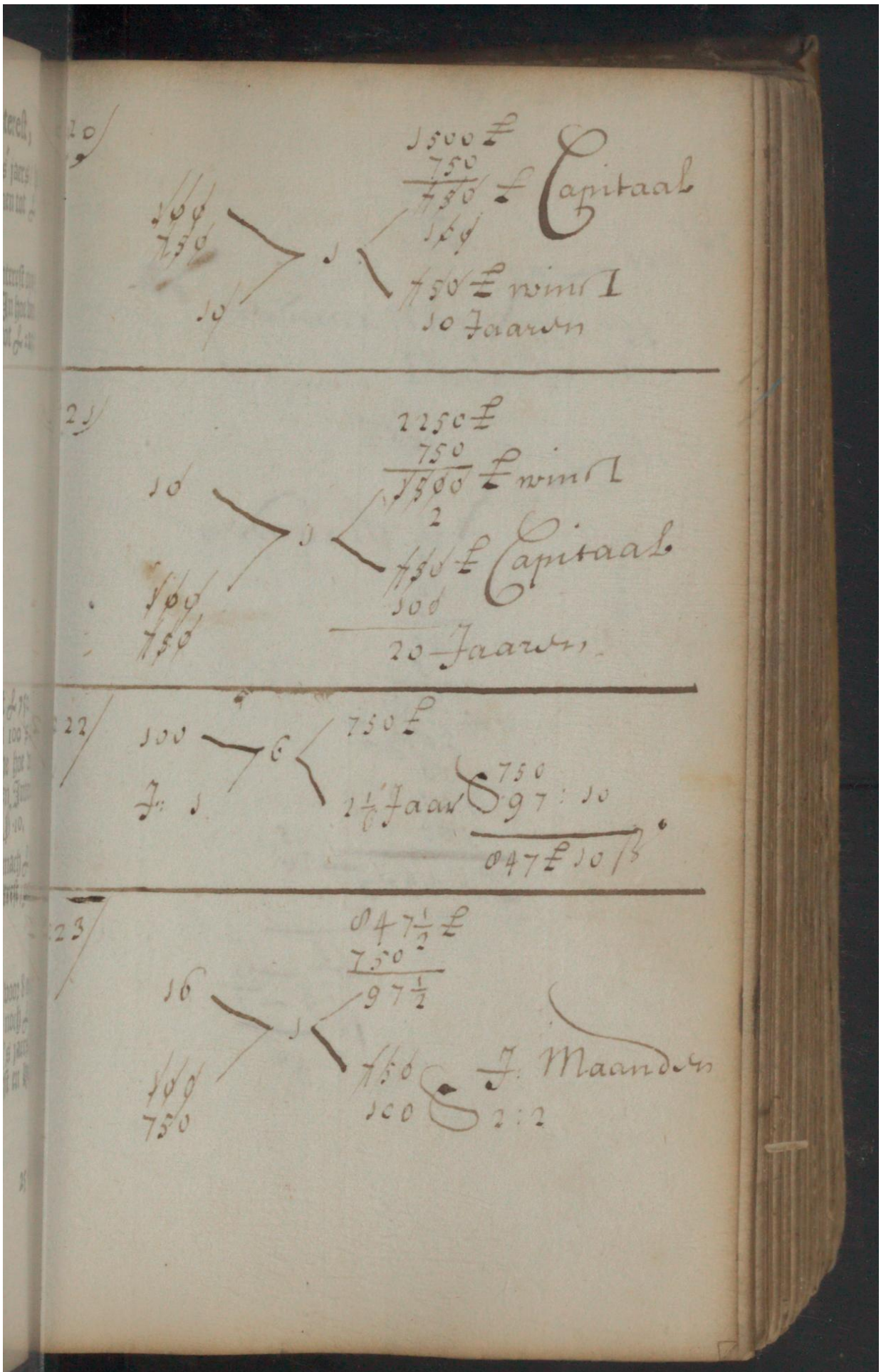

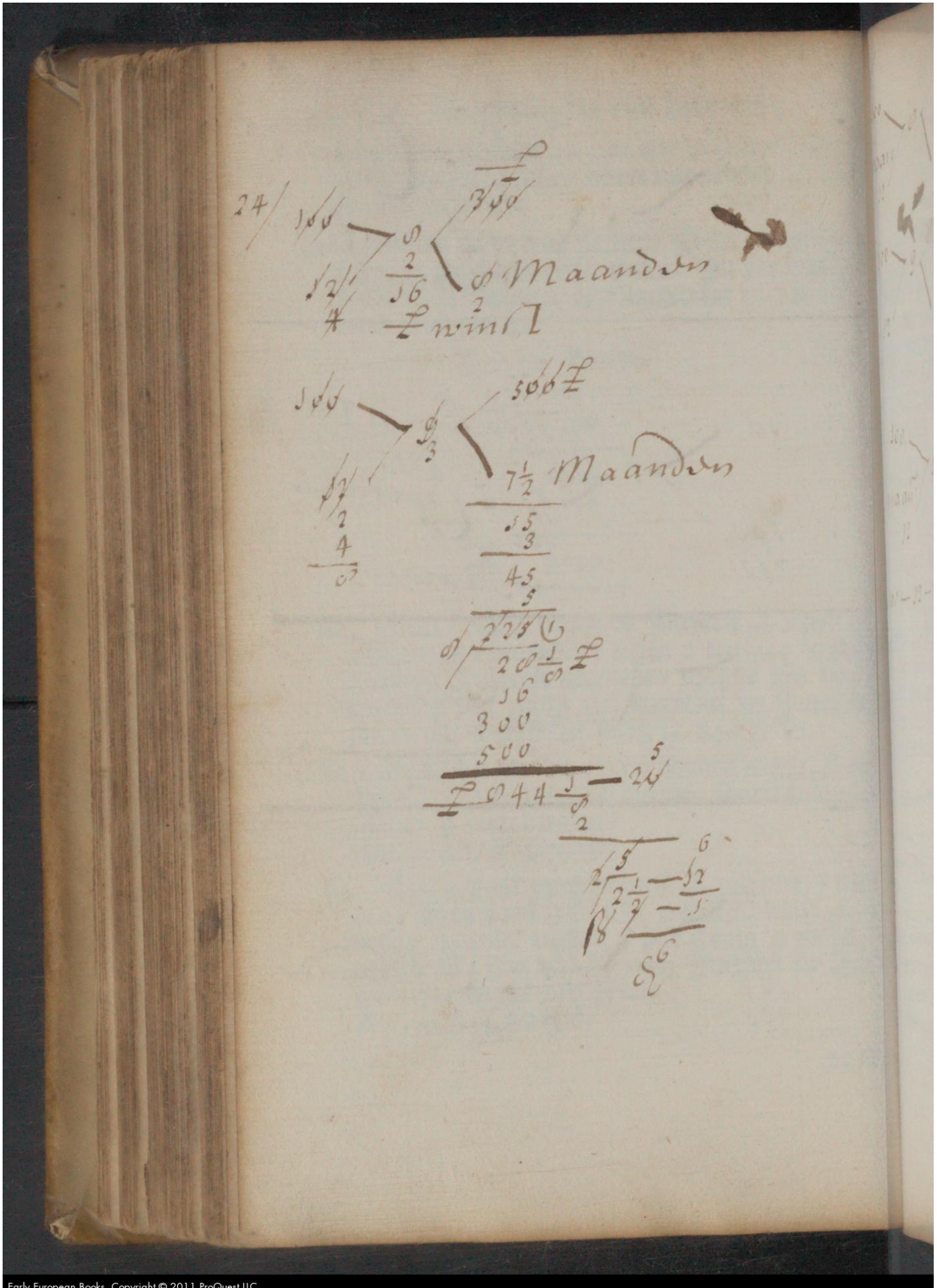

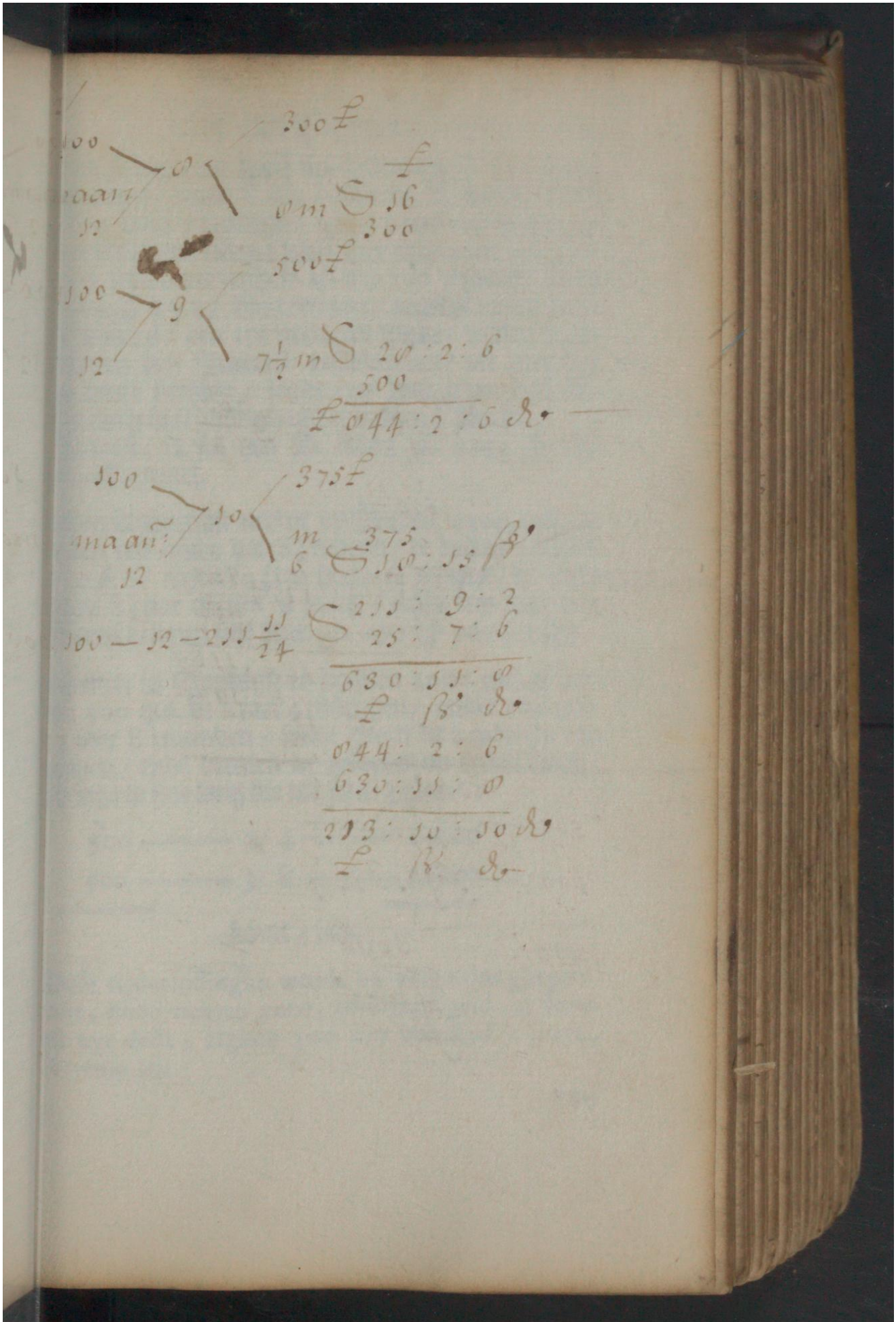

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
392 K 15

26/ 4300
6/ 716 £ 13: 4 ß.
206 £ 10: 6 ß.
510 £ 2: 10 ß.

10½ | 21
20 | 40

25/6 | 17 £
20 | 120

100 — 10¾ { 206 21/40
maand 12 { m 0 3/4 } 8 16: 3: 9 161/640

100 — 0½ { 510 17/120
maand 12 { m 0 3/4 } 8 31: 12: 4 303/960

47: 16: 5 1167/1920
£ ß

27/ jaar

500 — 2⅓ | 1: 16 2/3
500 — 3⅔ | 1033 1/3

1000 2000

Jaar

5 Een Koopman heeft op-genomen £ 300 voor 4 maenden / tegen 8 ten honderdt 's jaers / noch 500 voor 7 ½ maend / tegen 9 ten 100 's jaers: nen crediteur neemt van hem wederom £ 375 voor 6 maenden teghen 10 ten 100 's jaers / noch 211 ℔ 9 ß 2 / voor een jaer / tegens 12 ten honderdt 's jaers / den tijt verlopen zijnde / willen malkanderen den Intereſt reſcontreren / oft met bequame betalen / ſeght my wat d'een den anderen noch is ſchuldigh upt te keeren? Antw. Intereſt / A. ſal aen B. tellen £ 213 / ℔ 10 / 10 / Capitael.

26 Een Koopman neemt op Intereſt 4300 gul. te betalen ten eynde van 8 ¼ maend / te weten £ 206 10 ß 6 / tegen 10 ¼ ten honderdt 's jaers / de reſte teghen 8 ½ par Cento 's jaers / ſeght my wat den Intereſt belopen ſal? Ant. £ 47 / ℔ 16 / ß 1 $\frac{1160}{1320}$

27 Eenen is ſchuldigh te betalen 1000 gul. te weten: 500 gul. in 2 jaer 4 maenden / ander 500 gul. in 3 jaer 8 maenden / ſoude geern de 2 tyden in een menghen / ende betalen de gelderen op eenen dagh / de vraghe is hoe lang die is? Ant. 3 jaer.

500	2/ 4	14000
500	3/ 8	22000

komt 3 jaer.

Deſe tijd-vindinghe wordt by vele aldus gheproceert, ende nemen voor, ofte-men geld op Intereſt uyt dede, teghen yets ten honderd 's jaers. als ick neme 10.

100

100 — 12 —— 10 —— 500 — 28 | 116 2/7
100 — 12 —— 10 —— 500 — 44 | 183 2/7

deſe Facitten add. komt 300

100 — 12 —— 10 —— 1000 — 36 | 300 als boven.

Noch een ander maniere.

28 Om den tijd te vinden / ende houde dat yema
op-neemt 500 guld. voor 2 jaer 4 maenden / teg
10 ten honderdt 's jaers / noch 500 guld. v
3 jaer 8 maenden / tegen 10 ten honderd 's jaer
beyde ſimpelen Intereſt / begeert Hooft-ſom
Intereſt op eenen tijdt te betalen: de vraghe i
wanneer die weſen ſal? Antw.

100 —— 10 —— 500 { 50
100 —— 10 —— 500 { 50 winſt.
add.
100

Maend. Winſt. Maend.
12 —— 50 —— 28 { 116 2/7
12 —— 50 —— 44 { 183 2/7
add.
300

Seght nu:
Winſt. Maend. Winſt.
100 —— 12 —— 300 | komt 36 maen
ofte 3 jaren.

2 Een

Jaar — Ja:

1 — 10 — $2\frac{1}{3}$ & $23\frac{1}{3}$ / — Interest

100 — $23\frac{1}{3}$ — 500 & $116\frac{2}{3}$

Jaar Ja

1 — 10 — $3\frac{2}{3}$ & $36\frac{2}{3}$

100 — $36\frac{2}{3}$ — 500 & $183\frac{1}{3}$

300 / Interest

500

500

100 — 10 — 1000 & 300 / Interest

Jaar

100 — 1 — 300

Jaar

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
392 K 15

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
392 K 15

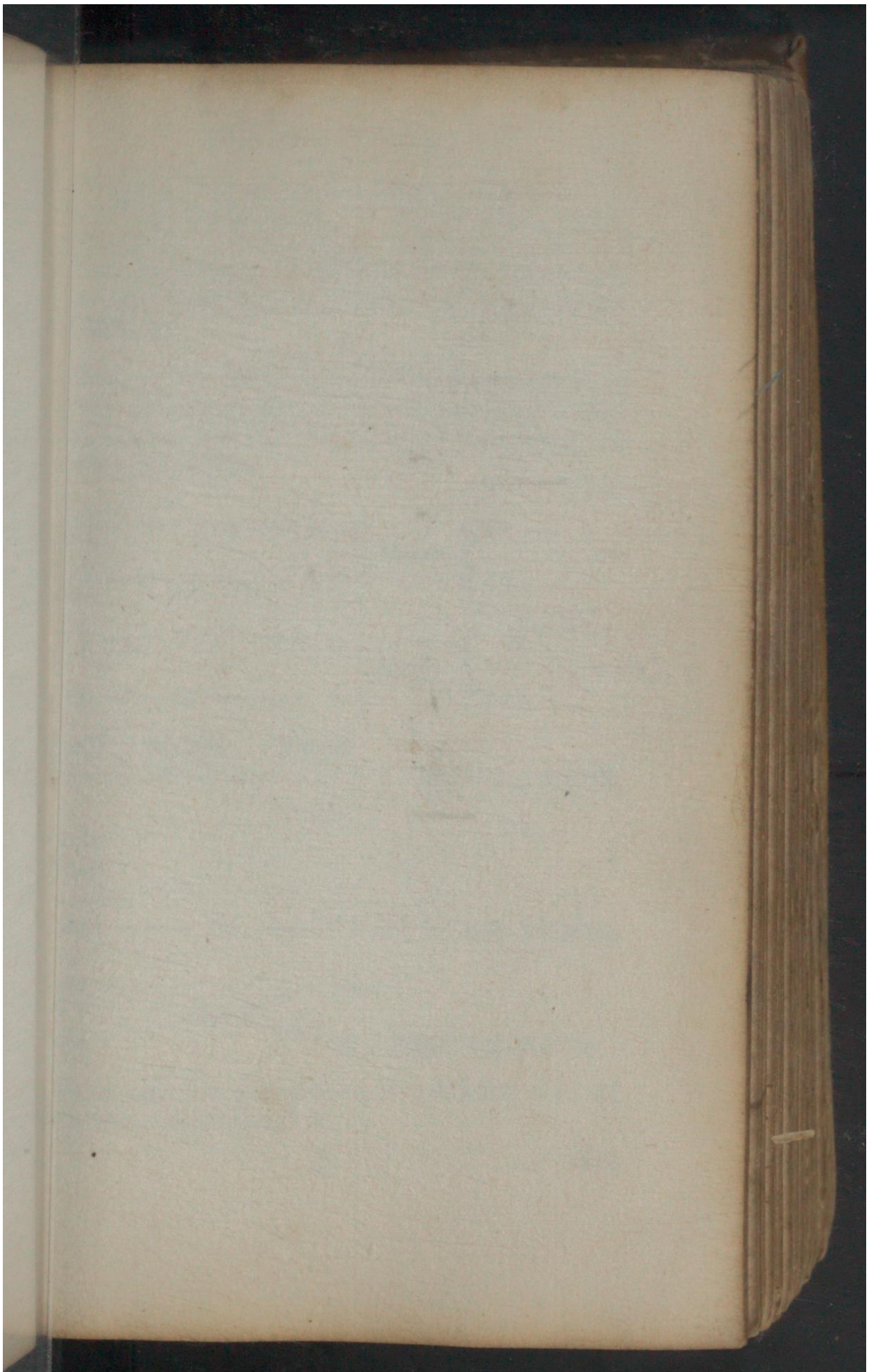
Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
392 K 15

29/m m ℔ 1 3/4 /

12 — 7 — 3 ℔ 1 3/4 /

100 — 1 3/4 — 300 ℔ 5 1/4 .

12 — 9 — 6 ℔ 4 1/2

100 — 4 1/2 — 500 ℔ 12 1/2

27 3/4

100 — 7 — 300 / ℔ 21

100 — 9 — 500 ℔ 45

66 /

Ma:

66 / — 12 — 27 3/4

3

4 1 1 3

22 3 3 3

1 1 1

22 / 5 1/22

Maand

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
392 K 15

Eenen neemt 300 guld. voor 3 maenden/ tot
en honderdt 's jaers/ mede 500 guld. voor 6
enden tot 9 ten honderd 's jaers/ accordeert
ten Crediteur/ Hooft-som en Interest beyde
en op eenen tijdt te betalen/ nu seght my den
wanneer.

Nota: Dese oft diergelijcke questien en konnen
den gemeenen Regel niet recht gevonden wor-
, vermits ten 100 ongelijcken Interest gegeven
rdt: alst blijckt.

00 —— 7 —— 300 | komt { 21
00 —— 9 —— 500 | { 45

12 —— 21 —— 3 | komt { $5\frac{1}{4}$
12 —— 45 —— 6 | { $22\frac{1}{2}$

Winst Maend Winst.
66 —— 12 —— $27\frac{3}{4}$ | komt $5\frac{1}{21}$ maend.

Anders.

300
500

800 —— 66 —— 100 | $8\frac{1}{4}$ ten honderd.

00 \ 800
12 <
$8\frac{1}{4}$ / $27\frac{3}{4}$ komt $5\frac{1}{21}$ maend.

Ende nae den ghemeenen Regel komt maer $4\frac{7}{8}$
enden, welck abuys is.

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
392 K 15

30 Een Koopman heeft van een ander op intereſt genomen 800 guld. te weten: 300 guld. tegen ten honderd 's jaers / ende 500 guld. tegen 9 ten honderd 's jaers / ſtaen de penningen $5\frac{1}{11}$ maend / wat hoe veel den Intereſt beloopt?

100	7	300	21
100	9	500	45
12	21	$5\frac{1}{22}$	$8\frac{75}{88}$
12	45	$5\frac{1}{22}$	$18\frac{81}{88}$

komt $27\frac{3}{4}$ guld.

31 Yemand neemt vooz 2 jaren £ 750 op ſimpelen intereſt / tegen 6 ten hondert 's jaers / wat hoe veel hy / de jaren om zijnde / vooz Capitael en Intereſt betalen ſal? Ant. £ 840.

Dubbeleert den Intereſt 6, komt 12 voor 2 jaren ende ſeght:

100	112	750	840

Nota, ſo menigh jaer de Hooft-ſom ſtaet, ſo veelmael addeert den intreſt op den anderen.

32 Men neemt op ſimpelen Intereſt £ 750 / voor 2 jaeren / tegen den penning $16\frac{2}{3}$'s jaers / wat hoe veel Capitael en Intereſt bedzagen ſal?
Ant. als vooren.

Nota: den penning $16\frac{2}{3}$, is ſo veel als 6 ten hondert: So menigh jaer 't gelt uyt-ſtaet, ſoo menighmael addeert tot den penning dus ofte ſo veel, dit gelt ſtaet 2 jaer uyt, daerom ſegt:
$16\frac{2}{3}$ komen tot $18\frac{2}{3}$, waer toe 750? Ant. 84

33 Als men met £ 750 in 4 maenden wint £ 15 daer na met de ſelvighe Hooftſom in 3 maenden

30) 12 — 7 — 5 1/22 ℔ 2 03/00

100 — 2 03/00 — 300 ℔ 0 73/00

12 — 9 — 5 1/22 ℔ 3 69/00

100 — 3 69/00 — 500 ℔ 10 05/00

27 3/4 ℔.

---

31) 100 — 6 — 750 ℔

Ja: 1 / 15 / 90 — 15 — 2 Jaaren

750

040 ℔

---

32) 16 2/3 — 1 — 750 ℔

Ja 1 — 2 Ja ℔ 90 ℔

750

040 ℔

---

33) ℔ 750 — 15 — 100 ℔ m 12 ℔ 6

4 — 0

14

750 — 15 — 100 m

3 — 12 ℔ 0

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
392 K 15

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
392 K 15

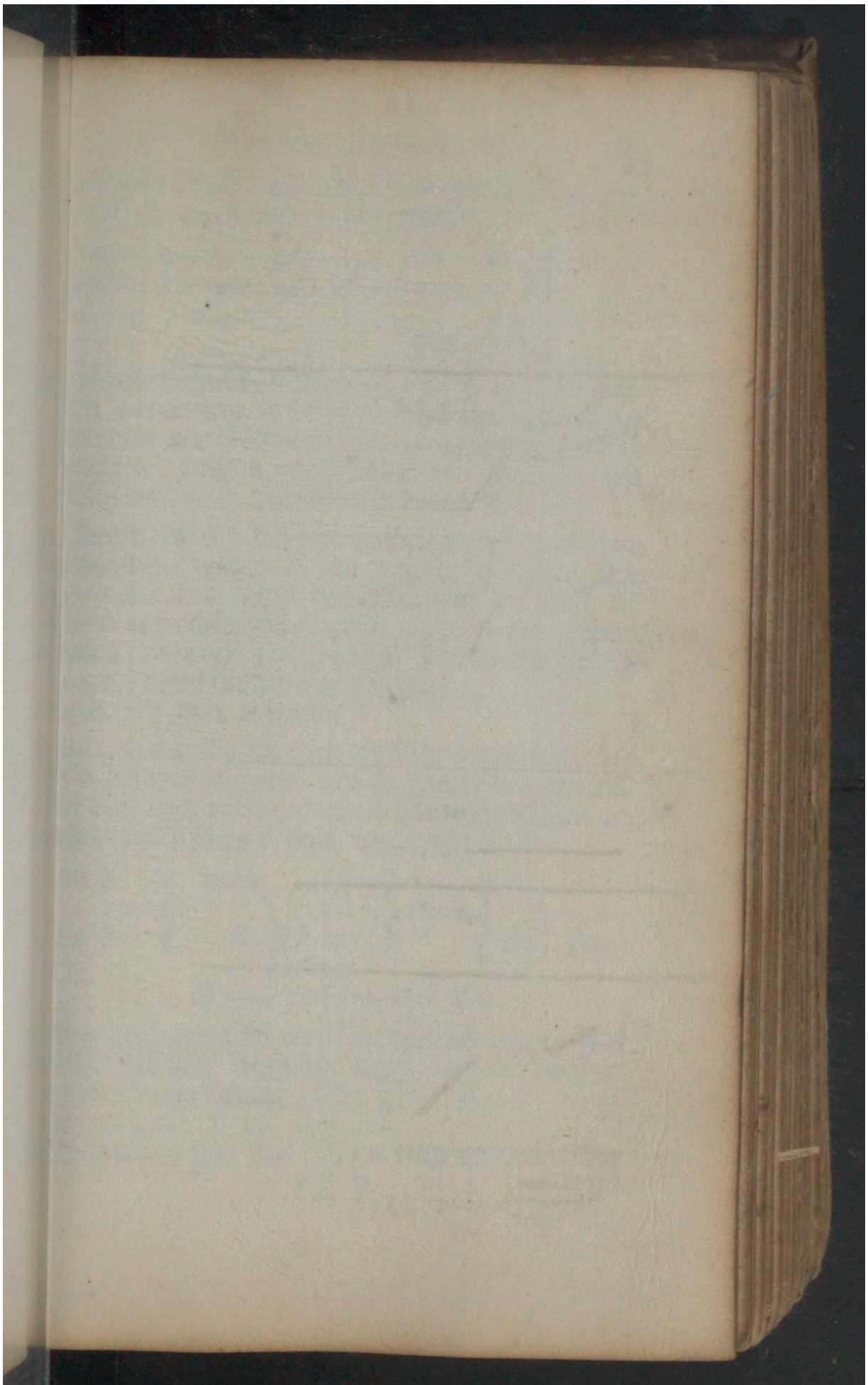

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
392 K 15

34/ £ ß d.

£ ß d. 130 : 0 : 11

£ ß d. 130 : 13 : 4

130 : 13 : 4 — 0 : 15 : 7 — 100 — 12 & 10 3/4.

maan: 7 1/2

35/ 100 — 6 — 750 / 4 mi: & 15

maand 12

100 — 0 — 750 / 2 1/2 m & 12 : 10

maan 12

750

777 : 10

36/ maand

1000 — 0 | 0 0 0 0

6 | 1333 1/3

37/ 10 3/4 — 100 — 0 107/240 / 7 1/2 maand

maand 12

& 130 £ 13 ß 4 d

int noch 15 ℒ / de vraghe is / hoe veel ten hon-
rt in 't jaer gewonnen is? Antw. 14.

750 — 4 —— 15 —— 100 — 12 | 6
750 — 3 —— 15 —— 100 — 12 | 8

Fac. 14

Somen schuldigh waer ℒ 130 ß 13 ₰ 4 / ver-
den 4 maenden te betalen / ende men gheeft den
rediteur een Obligatie van ℒ 139 / 8 / 11 / welck
rvalt 3 ⅓ maend naest-komende. Vraghe hoe
el hy ten 100 in 't jaer profijt doet? Ant. 10 ¼.

Seght my als ick 750 gulden intrest gebe voor
maenden / teghen 6 ten hondert 's jaers / ende
n eynden des tijdts den Debiteur die noch 2 ½
aend begeerden te behouden teghen 8 ten hondert
jaers / ende rekenen simpelen Intrest / hoe veel ick
n eynde soude hebben t'ontfangen?
ntw. 777 guld. 10 stuyv.

Hoe veel gelds sal men uytstaen 6 maenden / te-
n 8 ten 100 's jaers / om so veel te winnen als-
en doet met 1000 guld. in 8 maenden teghen 10
n hondert 's jaers? Ant. 1333 ⅓ guld.

100 } 10 { 1000 8 } 1000 { 6
12 } { 8 Fa. 66 ⅔ } { 66 ⅔ Fac.

Anders.

8 —— 1000 —— 6 Fac.

Hoe veel gelds sal men uyt doen den eersten Ja-
narij / tot half Augusto / tegen 10 ½ ten hondert
jaers: om te winnen ℒ 8 / ß 15 / ₰ 7?
nt. ℒ 130 / ß 13 / ₰ 4.
Seght my hoe veel gelds men voor een jaer

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
392 K 15

moet uyt doen tegen 8 ten honderdt 's jaers / en
100 guld. t'ontfangen? Antw.

108 —— 100 —— 100 komt $92\frac{16}{27}$ guld.

39 Yemand wil geldt op Intereſt uyt doen / voor
8 maenden / teghen 8 ten honderdt 's jaers / alsoo
begeert ten eynde des tijds t'ontfangen 100 gul. voor
Hooft-ſom en winſt t'ſamen / vraege hoe veel hy uyt-
tellen ſal? Antw.
$94\frac{74}{79}$ guld. ofte 18 ſtuyv. $11\frac{53}{79}$ pen.

12 —— 8 —— 8 komt $5\frac{1}{3}$

$105\frac{1}{3}$ —— 100 —— 100 komt $94\frac{74}{79}$

40 Een Koopman koopt 60 ſtuckx Carſeyen voor
£ 7 ℔ 19 ß 10 't ſtuck / op 7 maenden / vermach
die gereed te betalen midts hoortende tegen 8 ten hon-
derd 's jaers / de vraege is hoe veel de ſomme geeft
bedragen ſoude? Antw.

60
8
480
— 10
479 $\frac{1}{2}$

12 —— 8 —— 7
komt $4\frac{1}{3}$
100

$104\frac{2}{3}$ —— 100 —— 479 $\frac{1}{2}$
komt £ 458 / ℔ $2\frac{66}{157}$.

41 Een Obligatie van £ 1500 / te betalen voor
$9\frac{1}{2}$ maend / oft men die ghereedt / dat is tegen-
woordigh / wilden betalen mits hoortende tegen
$8\frac{1}{2}$ ten honderd 's jaers / hoe veel ſoude de ſomme
weſen? Antw. £ 1405 / ℔ $8\frac{2716}{5113}$.

42 Yemand ſal contant betalen £ 1500 / die

38/ 100 — 100 — 100.00 (4
100 / 92 64 | 16
100 | 27

39/ m m
12 — 0 — 0 8 5 1/3
100
105 1/3 — 100 — 100
3
316 300.00 (4
316 / 94 296 | 74
316 | 79
74 — 20 ℔
79
14800
79 / 100 50/79 — 16/5
79 / 920 / 11 59/79 Pfenningen

40/ 12 — 0 — 7 m 8 4 2/3
100
104 2/3 — 100 — 240400/2 — 0:10/479:10 ℔
60 0 ℔ : 2 ß.
450 ℔ 2 66/157 ß

41/ 12 — 0 1/2 — 9 1/2 8 6 35/40
100
106 35/40 — 100 — 150 0
℔
8 1405 : 0 2716/5123
℔ ß

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
392 K 15

42/ 4m 1112

J2 - 6¼ - J0 8 9 3/0

100

J09 3/0 — J00 — J500 £

8 J37J 3/7 £

43/

J2 - J0 - J0½ 8 03/4

100

J00 3/4 — J00 — J500 £

J500 £

J379 9/29

J20 20/29

8 J379 9/29 £

44/ Ja.

J — 6¼ — 7/4 8 25

100

J25 — J00 — J000 £

8 £000

Ja

J — J — 6 8 6

16

22 — J6 — 000 £

8 £ 50J 9/JJ

000

£ J.3 0 J 9/JJ

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
392 K 15

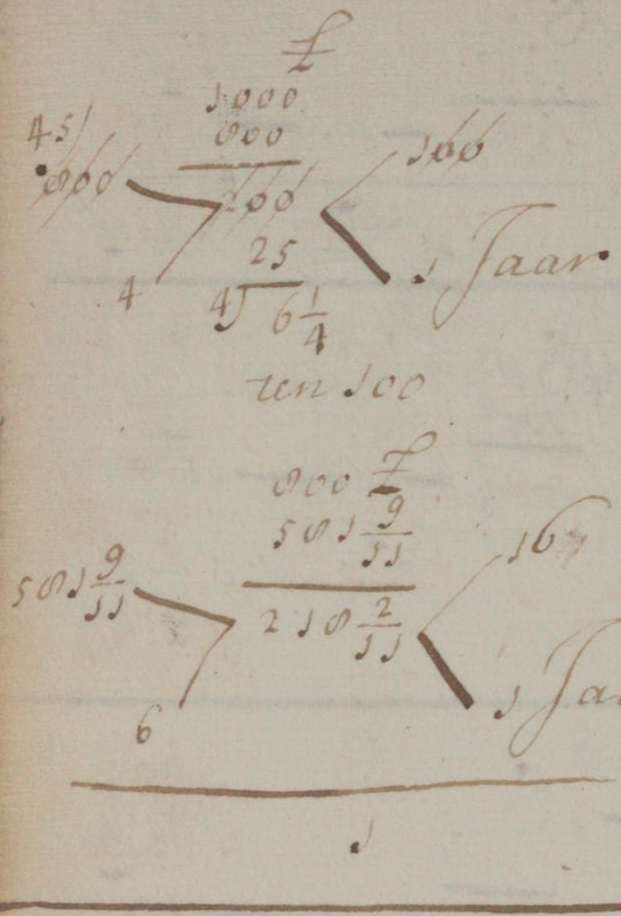

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
392 K 15

llen ober ander-half jaer / en sal Rabateren te= gns 6 ¼ par Cento 's jaers simpelick / segh̄t my ontant? Antw.

12 ——— 6 ¼ ——— 18. | 9 ⅜
09 ⅛ ——— 100 ——— 1500 | 1371 ⅓

Yemants Obligatie van £ 1500 / op 18 maen= n te betaelen / na 7 ½ maend werdt gebeylt te la= abateren tegens 10 par Cento 's jaers / vraghe at den verkooper vertiesen ende ontfangen sal? nt. 120 $\frac{10}{15}$ vertiesen / ende 1379 $\frac{5}{15}$ ontfangen.

Eenen wil af-lossen eenen Tijd-brief van £ 00 / welck vervallen te betalen in 2 tyden / te eten: £ 1000 over 4 / ende de reste over 6 jae= n / sal d'eene somme hoyren teghen 6 ¼ ten hon= d 's jaers / ende d'ander tegen den penning 16 jaers / beyde in slechten Interest / vraghe hoe el hy daer voor tellen sal? Ant. £ 1381 $\frac{9}{11}$.

Men ontfangh̄t voor een Termijn-brief van £ 1800 (welcke stonden te betalen met £ 1000 ver 4 / ende £ 800 over 6 jaren) £ 800 / ende £ 581 $\frac{9}{11}$ / segh̄t my teghen hoe veel ten honderdt 't jaer van de 1000 genomen / ende teghen wat nning in 't jaer de reste gehoyt is geweest? nt. 6 ¼ ten honderdt / de reste teghen den penn. 16 mpelen Intrest.

Een Man heeft een Termijn-brief van £ 550 / betalen in 6 maenden / die men gereed af-loft / oyrende tegen den penn. 16 's jaers / ontfangh̄t £ 533 ⅓ / de vraghe is / of men hem recht ghere= ent heeft? Antw. Ja.

Proeve.

16 ——— 16 ½ ——— 533 ⅓ | 550.

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
392 K 15

47 B. leent van A. 600 guld. op Intereſt voor e
jaer / tegen 8 ten hondert 's jaers / op voorwae
de dat A. den Intreſt van 600 guld. af-houden ſa
dies ontfanght B. 555 guld. 11 $\frac{1}{9}$ ſtuy. vrage oft
hortingh recht gedaen is? Ant. Jae.

Proeve

100	8	44	$8\frac{8}{9}$
	komt	3	$11\frac{2}{9}$
	t'ſamen	48	

Den Intereſt van 600 tegen 8 ten hondert, is me
48, derhalven is recht gerabateert.

48 A. geeft voor ſekeren tijd £ 1381 $\frac{9}{11}$ / op ſi
pelen intereſt upt / tegen 6 $\frac{1}{4}$ ten hondert 's jaer
ontfanght na 4 jaren van £ 581 $\frac{9}{11}$ Hooft-ſoms
218 $\frac{2}{11}$ intreſt / vraghe hoe langh de reſt upt-ſtaen ſ
om in als te winnen £ 418 $\frac{2}{11}$?
Antw. 6 Jaren.

1381 $\frac{9}{11}$		418 $\frac{2}{11}$	
581 $\frac{9}{11}$	ſub.	218 $\frac{2}{11}$	
800		200	

581 $\frac{9}{11}$	4	800
218 $\frac{2}{11}$		

49 Eenen Brief van £ 3000 / te betalen prijs
3 mael 3 maenden / elcke reyſe even veel / wat is
weerdigh ſomen die gereet wilden betalen / en hor
teghen 8 ten honderdt 's jaers / enckele ſchade te
henen? Antw.

12	8	3
		6
		9

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
392 K 15

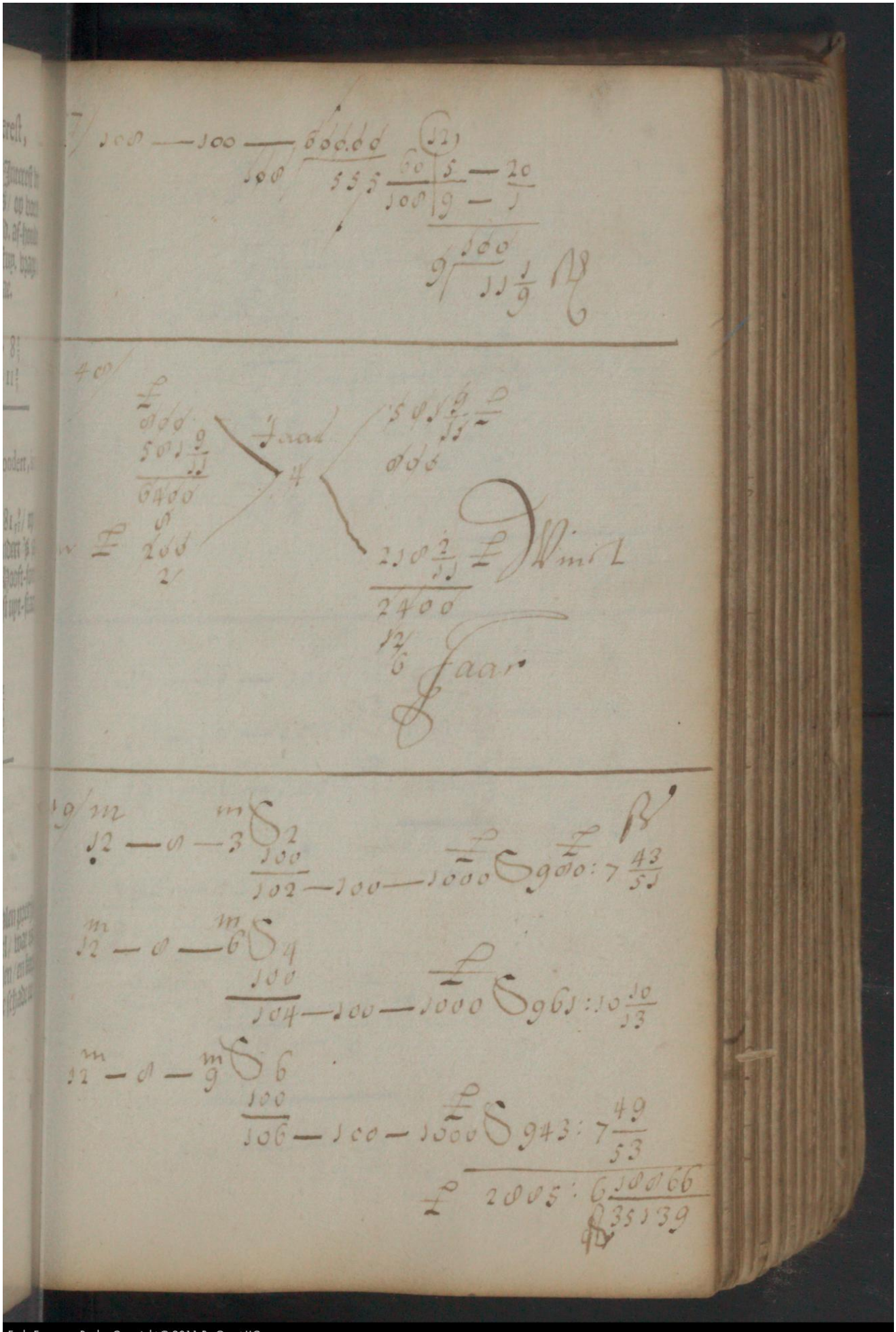

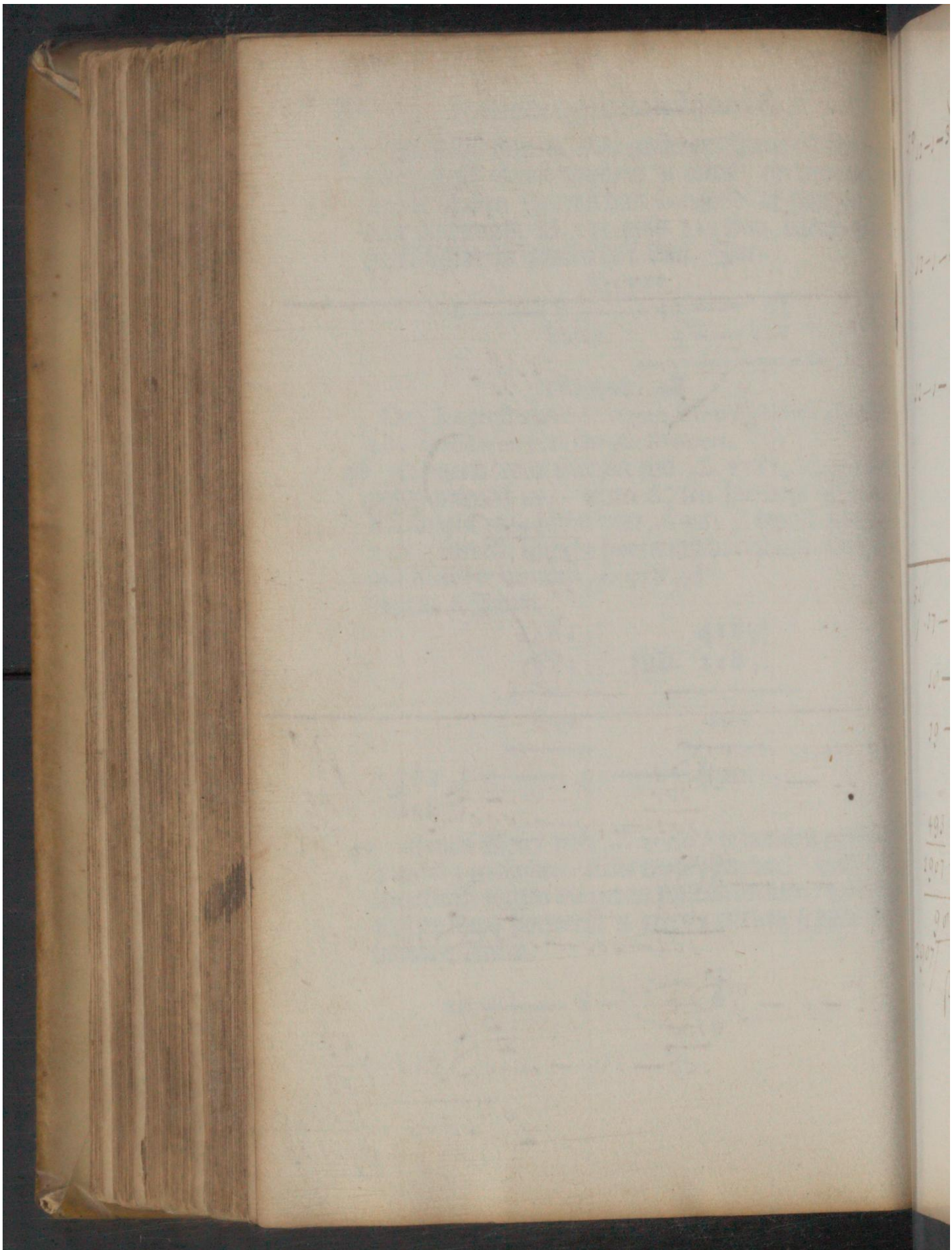

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
392 K 15

50/ 12 — 1 — 3 8 1/4

16/ 16 1/4 — 16 — 1000 8 904 : 12 4/13

12 — 1 — 6 8 1/2

16/ 16 1/2 — 16 — 1000 8 969 : 13 31/33

12 — 1 — 9 8 3/4

16/ 16 3/4 — 16 — 1000 8 955 : 4 32/67

£ 2909 : 10 20050
B° 20743

51/ 17 — 16 — 1000 8 941 3/17 — 513 (2907)

10 — 16 — 1000 8 000 0/9 — 2504

19 — 16 — 1000 8 042 2/19 — 303

2672 £ — 3400 (493) 2907 } 1

493 — 20 B°
2907 — 1

9060/2907 — 4 12 8.

B° 3 739/2907 — 1

969/2956 3 49/969 8.

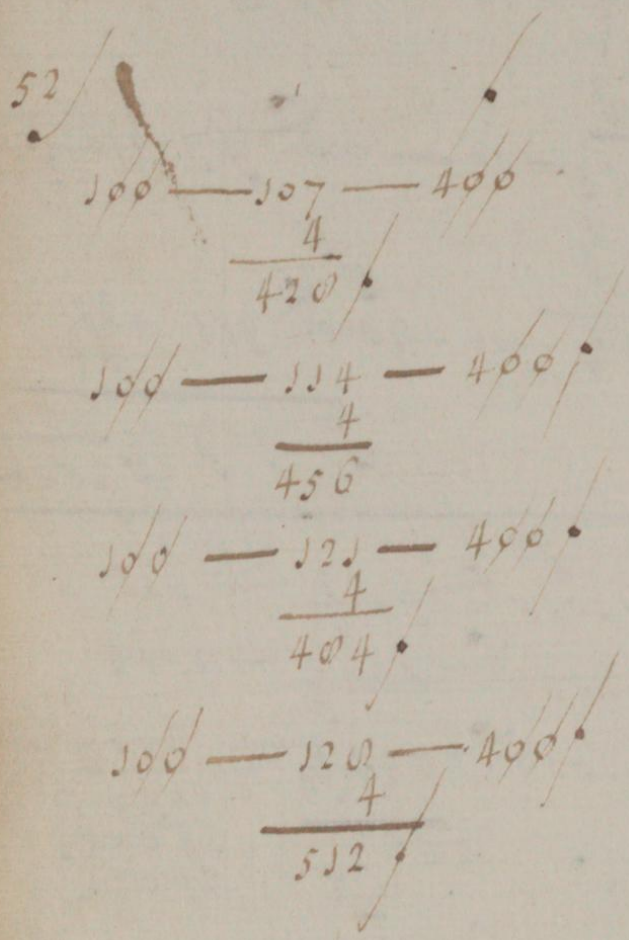

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
392 K 15

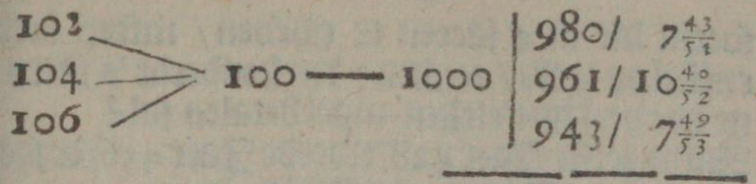

Antw. £ 2885 / ß 6 18866/35139

Item / oft men dese voorsz somme / ofte andere dergelijcken / wilden kozten tegen den penning dus / ofte so veel in 't jaer / die altijd eenen penning winnen: soo heeft men maer te besien wat eenen penning volghens den tijdt vermach / ende dan wercken als volght.

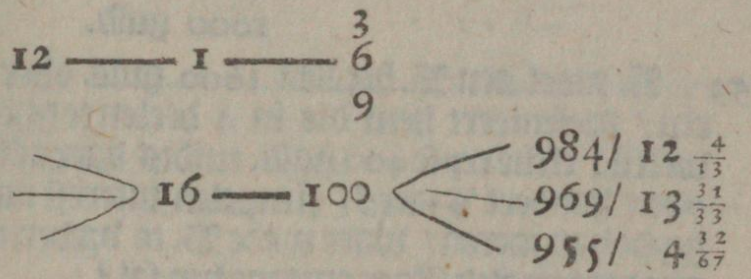

Antw. contant. £ 2909/10 2083o/2873

Eenen Termijn-brief van £ 3000 te betalen in 3 achter-een-volgende jaeren / elcken jaer even veel / is te kozten tegen den penning 16 's jaers / inckel schade / vrage hoe veel die gereet bedraegt?

Antw. £ 2672 ß 3 ß 4 920/969.

Proeve.

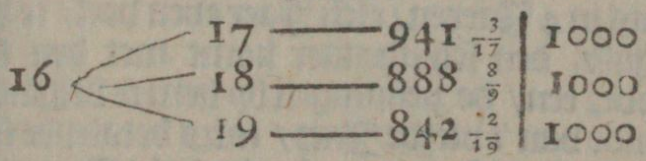

£ 3000

A. moet aen B. gereed betalen 1600 guld. ver-

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
392 K 15

ſoeckt die in 4 jaeren te gheven / midts betalend enckel op-geld / teghen 7 ten honderdt 's jaers; wze ge hoe veel hy t'elcken-mael betalen ſal?
Antw. eerſte Jaer 428/tweede Jaer 456/derde Jae 484/ vierde Jaer 512 guldens.

Proeve.

1/ 107	100	428	400
2/ 114		456	400
3/ 121		484	400
4/ 128		512	400

1600 guld.

53 A. moet aen B. betalen 1600 guld. over 4 Jaeren / preſenteert hem die in 4 deelen te gheven / te weten: elcke repſe 400 guld. midts daer af hoztend 7 ten hondert 's jaers / ſimpelen intereſt na de veel heydt van jaeren / waer mede B. te vreden is / wze ghe wat hy elck Jaer ontfanghen ſal?
Antwoord.

			£	ß	₰
121	100	400	330	11	6 102/121
114	100	400	350	17	6 30/57
107	100	400	373	16	7 67/107
100	100	400	400	0	0

54 Een Koopman is ſchuldigh te betalen 120 guldens in 4 Jaeren / elck Jaer even veel / te weten 300 guld. den ſchuldenaer komt met den ſchuld Heer overeen / de penningen by hem te behouden tot het eynde van 't vierde Jaer / mits betalende ſimpelen Intereſt teghen 7 ten honderdt 's Jaers van d verſtallen gelderen: Vraghe hoe veel hy dan te betalen ſal hebben? Antw.

* Merckt

53 ℔ ℔ ß. ₰.

121 — 100 — 400 ℔ 330 : 11 : 6 102/121

114 — 100 — 400 ℔ 350 : 17 : 6 30/57

107 — 100 — 400 ℔ 373 : 16 : 7 67/107 ₰.

400 ℔

---

54 ℔ 1 ℑ. ℔ 4 ℑ. ℔ 3 ℑaar

100 — 121 — 300 ℔ 363 gl.

℔ 2 ℑaar ℔ 4 ℑaar ℔ 2 ℑ

100 — 114 — 300 ℔ 342 gl.

℔ 3 ℑaar ℔ 4 ℑaar ℔ 3 ℑaar

100 — 107 — 300 ℔ 321 gl.

300 gl.

1326

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
392 K 15

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
392 K 15

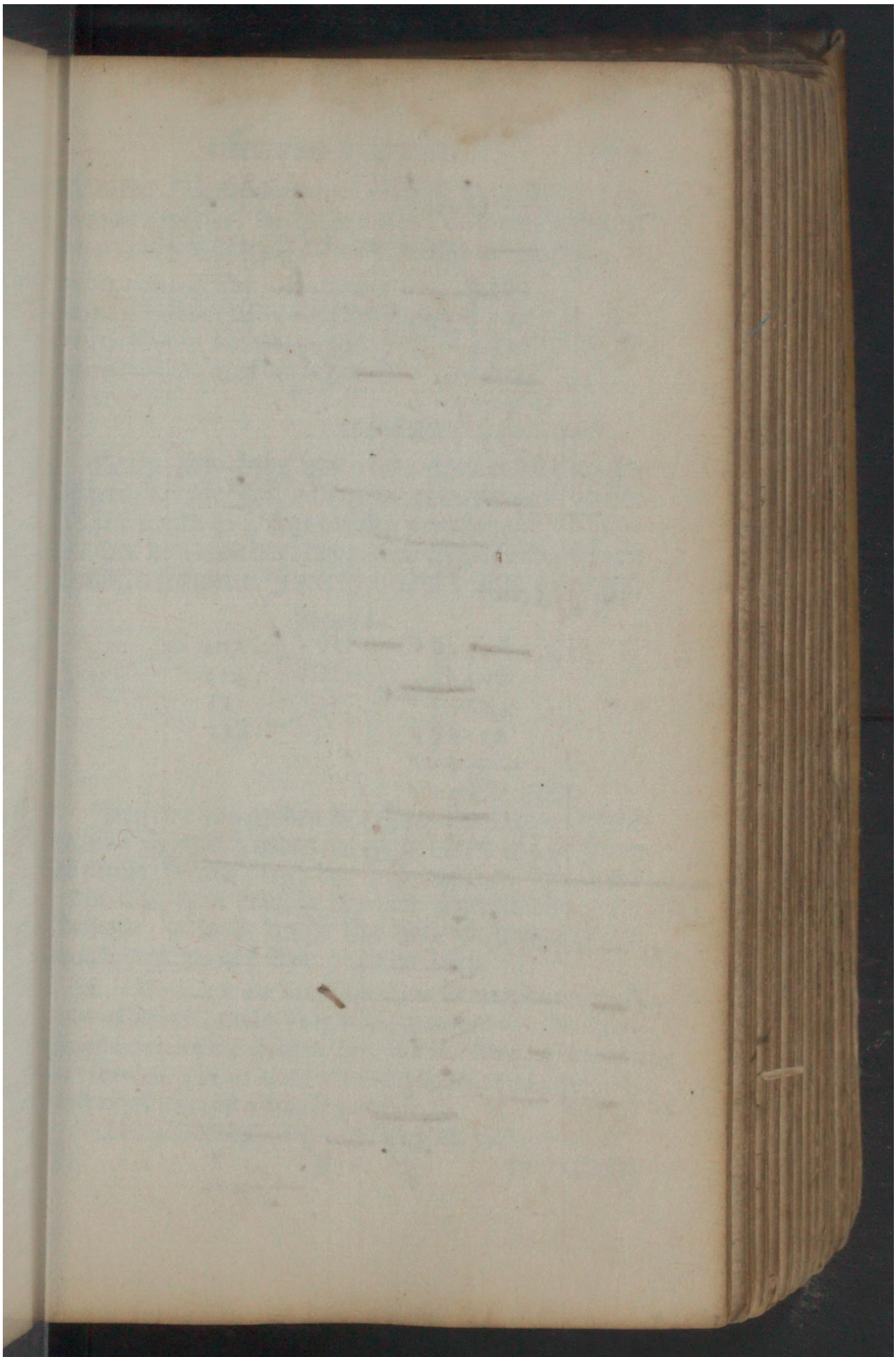

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
392 K 15

55/ 21 jaar Cont. 21 J
167 — 100 — 420
4
400 Cont. 4
22 jaar
114 — 100 — 456
4
400
23 jaar
125 — 100 — 404
4
400
24 jaar
120 — 100 — 552
4
400
400
400
400
1600

56/
100 — 4 — 400 16
100 — 8 — 400 32
100 — 12 — 400 40
100 — 16 — 400 64
164 — 4 — 400
4
7
Jaar

Merckt d'eerſte ſomme behoudt hy 3 jaeren, de tweede 2 jaeren, de derde 1 jaer, de vierde en heeft geen Intereſt, dewyle die met de tijdt uyt gaet.

100	121	300	Fac.	363
100	114	300		342
100	107	300		321
100	100	300		300

te ſamen 1326 guld.

5 Eenen Pap-brief van 1880 guld. te betalen in 4 Jaren/'t eerſte Jaer 428 guld. 't tweede 456/'t derde 484/'t vierde 512/ ſegt my om met contant die te loſſen/hoe veel men daer voor tellen moſte/ alſmen 7 ten hondert ſimpelen Intereſt neemt? Ant. 1600 gul.

Proeve.

100	107	400		428
	114			456
	121			484
	128			512

1880 guld.

6 Item/ 1600 gulden in 4 Jaeren te betalen/ elcke mael 400 guld. worden ten eynde van 't vierde Jaer te ſamen betaelt/ met den behoorlijcken Intereſt/ ende alſo men bevindt dat den Intreſt 280 guld. beloopt/ ſo is de vrage hoe veel ten hondert Intereſt gegeven is? Ant. 7 ten hondert.

Merckt. Beraemt ten honderdt ſodanighen intreſt alſt u belieft, ende volght de maniere van de voorgaende proeve; Neem dy 5 ten hondert, ſo wordt de ſomme 1800, daer af ſubſtraheert 1600 capitael, reſt voor intereſt 200, ſeght dan:

200 —— 5 —— 280 Fac. 7.

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
392 K 15

57 Eenen is ſchuldigh te betalen ℔ 130/ ß 13 ₰ 4/ in 7½ maend/ betaelt die contant met ℔ 12 ß 17 ₰ 9/ vrage hoe veel hy ten 100 in 't jaer gekort heeft? Antw. 10¾.

58 Een Koopman neemt op ſchade 2100 gul. voo 6 maenden/ teghen 8 ten honderdt 's jaers/ waa mede hy betaelt 20 laſten rogge/ die hy ghekoch heeft voor 75 ggul. ende wederom verkoopt voo 90 gguld. 't laſt/ te betalen ½ contant ende de reſ op 10 maenden/ doende met de contant zijn pro fijt tegen 10 par Cento 's jaers. Vraghe watte by den Handel van verkoopen en Intereſten geproſi teert is? Antw. 420 guld. gewonnen op de rog/ e 37 guld. 16 ſtuyv. op den Intereſt verloren/ blijf ſuyver 382 guld. 4 ſtuyv.

59 Een koopman bevind volgende partyen a de poſito gegeven ende ghenomen te hebben/ te we ten: Ontfanghen den 2 Martij ℔ 800/ voor maenden/ a 8 par Cento 's jaers/ ℔ 1000 ß 1 voor 10 maenden a 7 par Cento 's jaers/ noc ℔ 1200 voor 3 maenden a 10 ten 100 's jaers daer teghen uyt-gedaen den 6 Apryl ℔ 600 ß 1 voor 6 maenden tegen 9 ten hondert 's jaers/ ℔ 1575 voor 4 maenden a 12 ten hondert 's jaers. Vra ge na de winſt oft verlies daer mede gedaen? Ant. 30 ℔ 6 71/105 ß verlozen.

60 Eenen doet op Intereſt tegen 10 ten honderd 's jaers/ 't gene volght/ te weten: den 1 Augu ſti A. 1621/ guld. 2500/ den 15 dito/ guld. 1750 primo January A. 1622/ guld. 3800/ daer tegen ontfanght hy wederom den 15 Martij A. 162 guld. 2800/ den 1 October A. 1622/ guld. 4000 ſtaen alſo tot den leſten December A. 1623 dat ſ haer

57)

130 £ 13 ß 4 ℔
121 £ 17 ß 9 ℔

0 £ 15 : 7

100 — maanden 12

0 £ 13 : 4 — maand 7 1/2

10 3/4 - hm. 100

---

58)

20 aal
90 ggl

1000
14
7200
10
25200
2100
4200

---

59)

100 — 12 — 0 — £ 000 — m 6 ß 32

100 — m 12 — 9 — £ 600 3/5 — m 6 ß 27 : 0 27/50

100 — 7 — £ 1000 1/2 — 10 m ß 50 : 7 1/4

100 — 12 — 12 — £ 1575 — m 4 ß 63 — £ 90 : 0 27/50

100 — 12 — 10 — £ 1200 — m 3 ß 30 — £ 120 : 7 1/4

90 : 0 27/50

£ 30 : 6 71/100

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
392 K 15

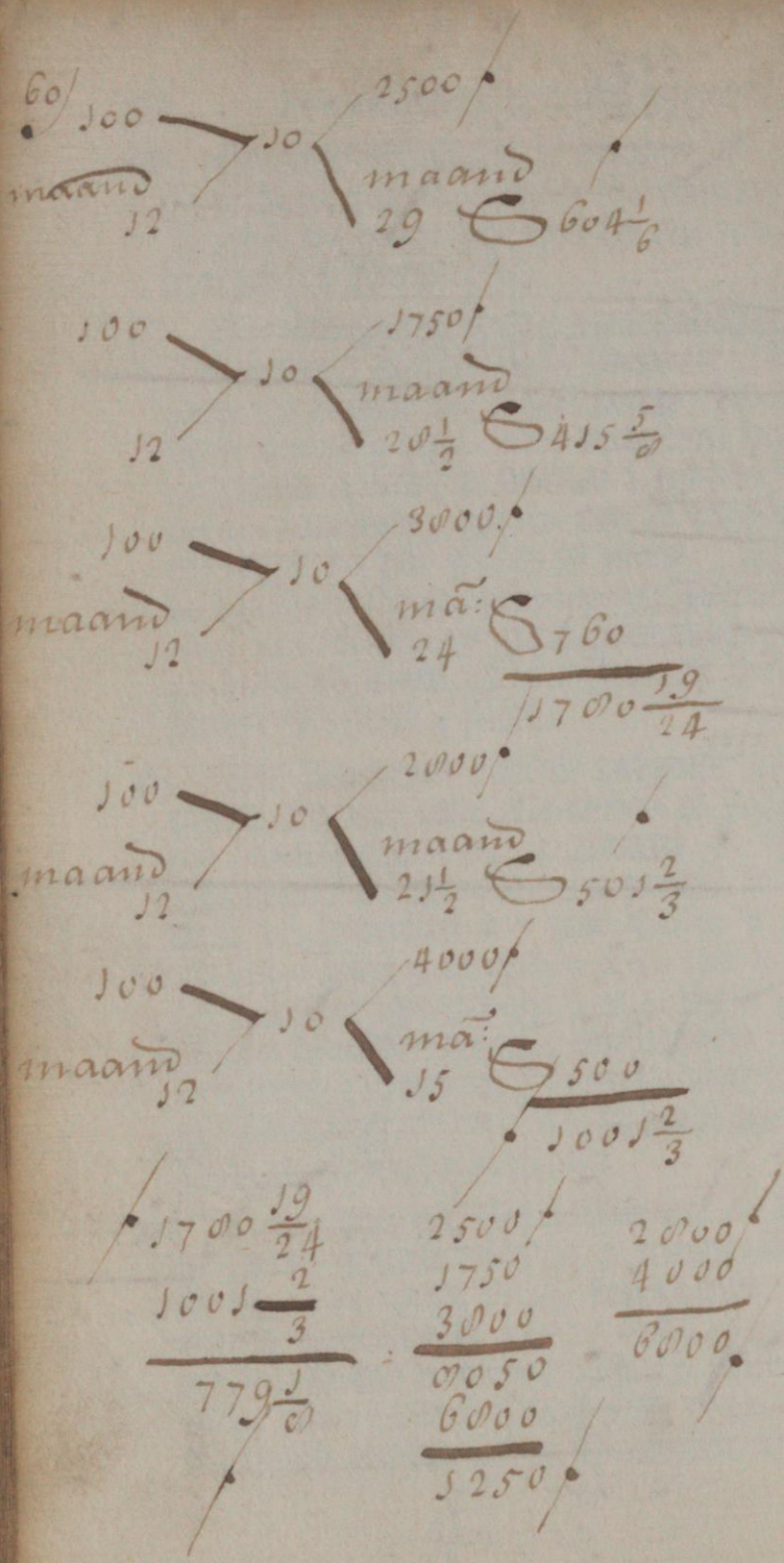

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
392 K 15

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
392 K 15

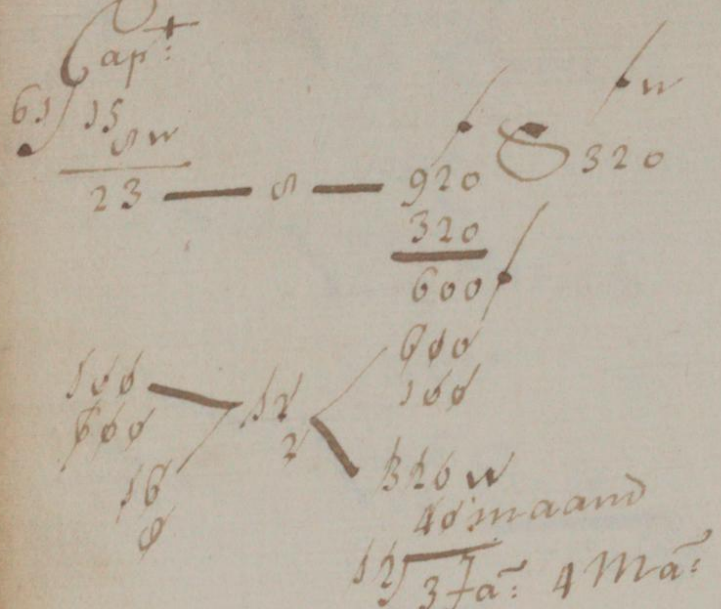

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
392 K 15

hare Rekeningen slupten / segt my hoe veel d'een den anderen van capitael ende intrest te betalen heeft? Ant. 778 1/8 guld. intrest ende 1250 guld. capitael sal A aen B. geven.

Werct, dat van primo Augusti A. 1621 tot den lesten December A. 1623, zijn 29 maenden, d'ander zijn al te vinden, &c.

Iemand ontfanght voor seker somme by hem uit-gedaen op simpele winst van 16 ten hondert / 920 guld. hooft-geld en winst / nu geschiedet dat de winst staet tegen't hooft-geldt in proportie als 8 tegen 15 / segt my hoe veel hooft-geldt hy uytgedaen heeft / ende hoe langh? Antw.
600 guld. voor 3 jaer 4 maenden.

8
15
23 —— 920 — { 8 | 320 winst
15 | 600 hooft-geld.

100 — 16 —— 12 —— 600 — 320 | 40 maend.
12
3 J. 4 M.

Item / eender doet aen een ander 600 gul. voor maenden / tegen 12 ten hondert 's jaers / om alle maend wederom te ontfanghen het 1/6 deel van de uyt-gegeven somme met soo veel winst als elcke maend verballen is. Vraage hoe veel de winst bedraeght? Antw. 21 guld.

100 — 12 — 12 — 100 | 100 — 1 — 600
1 | komt 6 guld.

komt 1 guld. Keert om.

Nota:

Nota: Werckt door den Regel van Pro-
* geſſie, ende merckt dat 600 Capitael geeft 6 Intreſt, daer toe addeert den Intreſt van hondert, dats 1, komt 7, die multip. met de helft van de maenden, dats 3, komt dan 21 in als.

I
7
3
21

63 Item / men doet een ſomma geldts upt voor 8 Jaeren / om alle Jaer wederom te ontfanghen $\frac{1}{8}$ van de ſomme / met ſo veel intzeſt als gherechtlijck is verhallen / tegen den penning 16 's Jaers / ſimpel ghewin / ſoo bevindt men dat men in alles voor hooft-ſomme ende ghewin ontfanghen ſal 1025 guldens / de vraege is / hoe veel d'upt-gegeven ſomme geweeſt is? Antw. 800 guld.

8	
1	16
	8
9	
4	128 hooft-ſom
	36
Winſt 36	H. ſom H. ſom
Hooft-ſ. en W.	164 —— 128 —— 1025 fac. 800

Anders.

Alſoo den penning 16 is 6 $\frac{1}{4}$ ten honderdt, ſo doet als volght door progeſſie, ofte aldus,

volght hier naeſt.

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
392 K 15

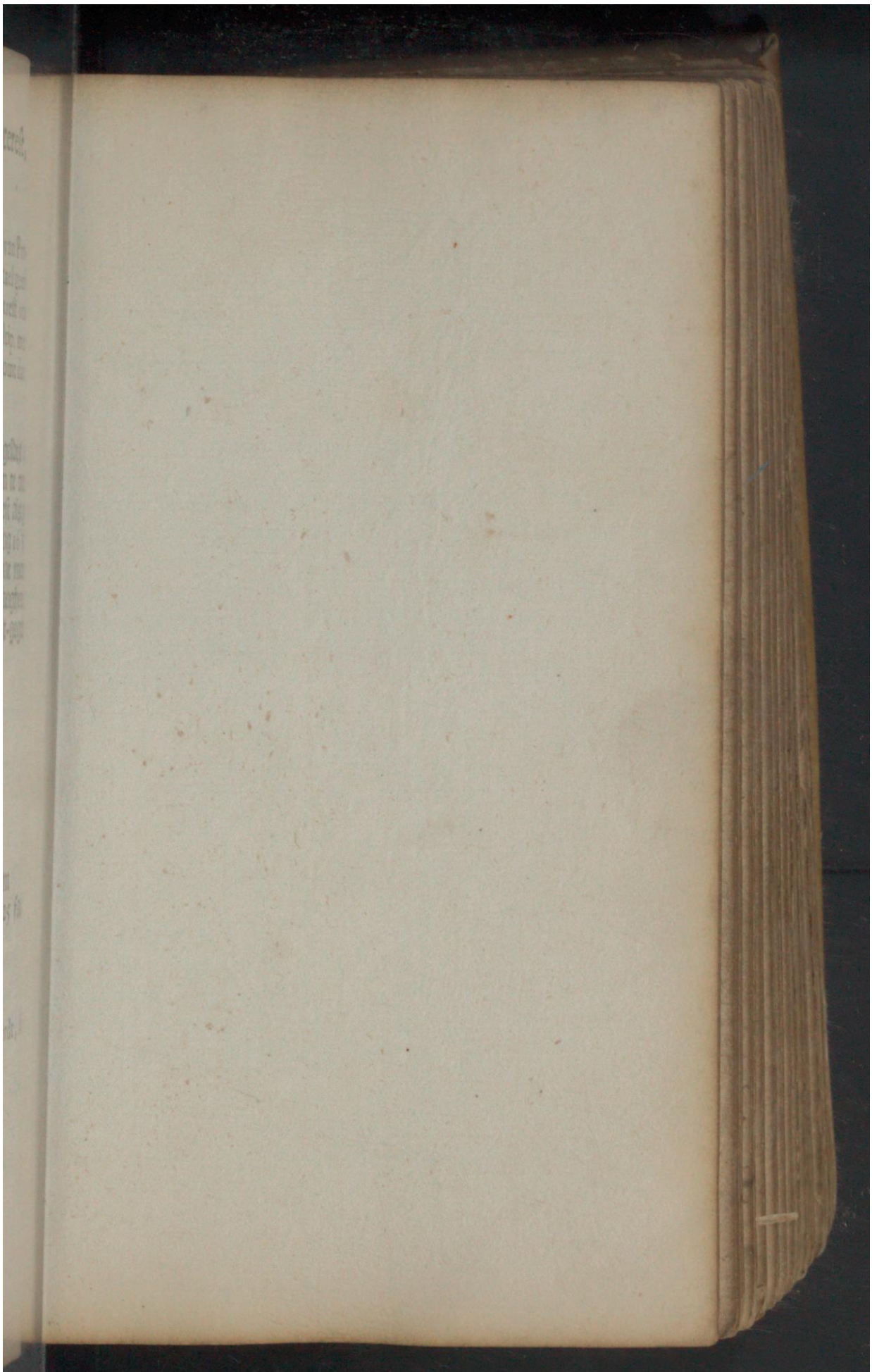

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
392 K 15

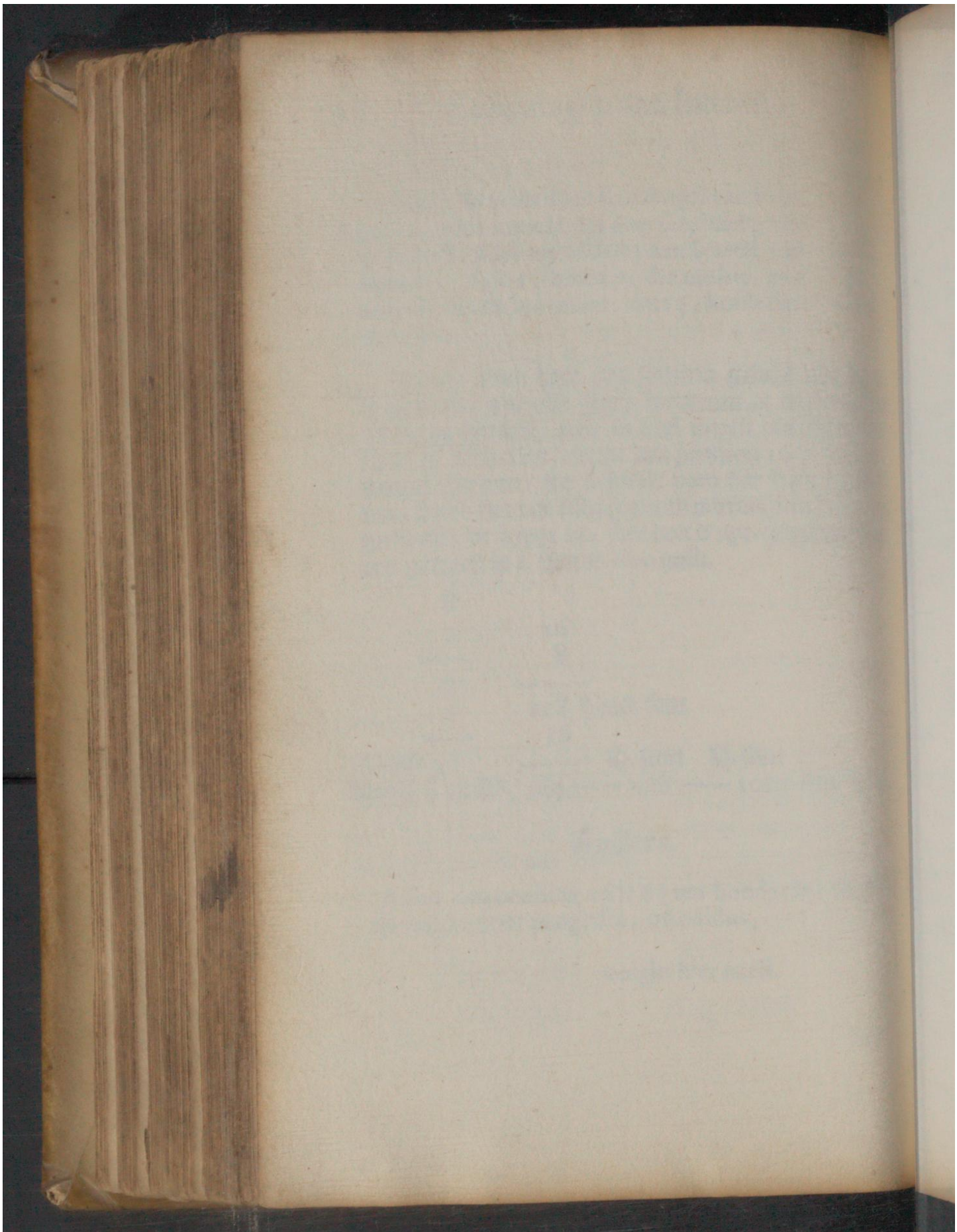

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
392 K 15

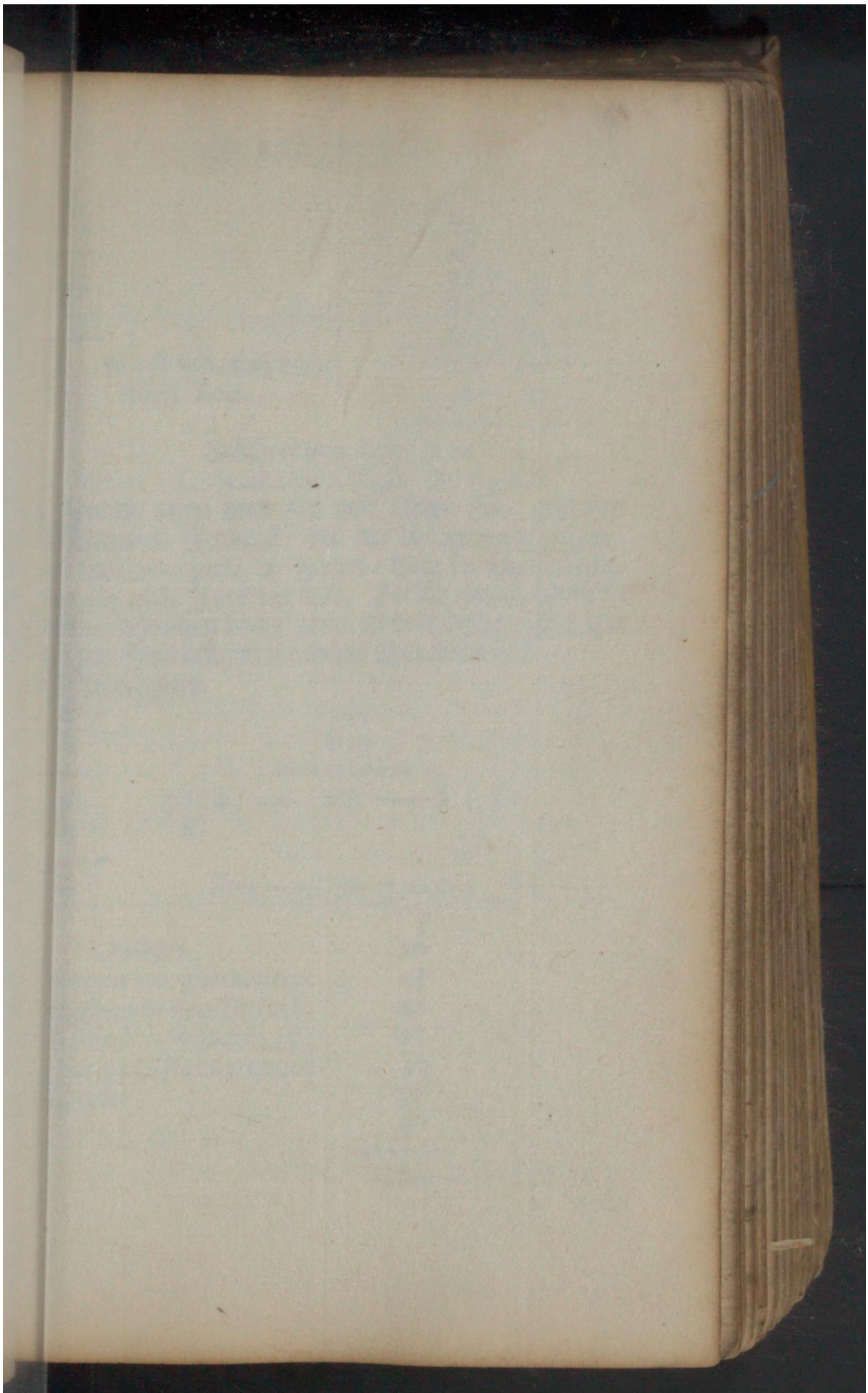

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
392 K 15

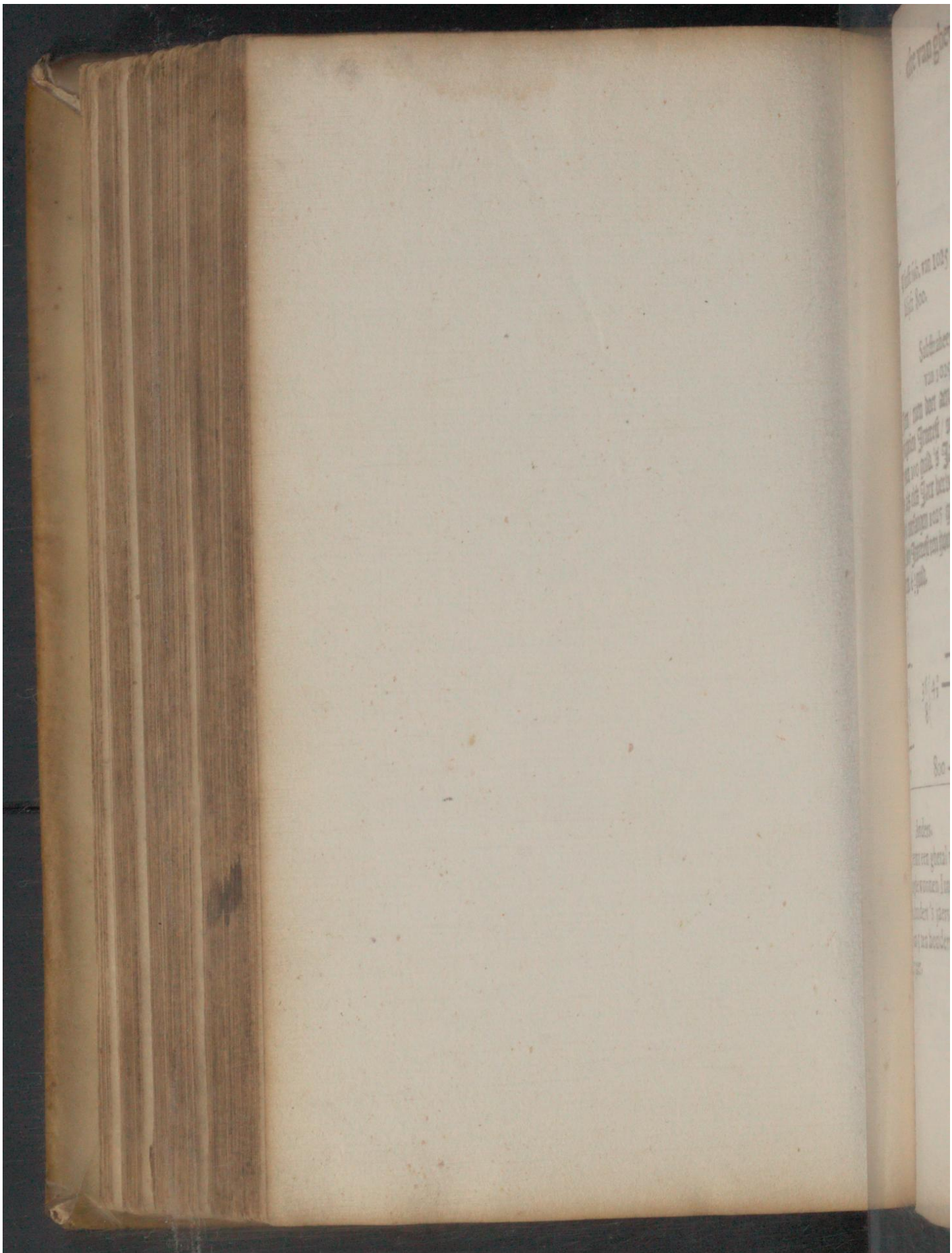

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
392 K 15

0	50
$6\frac{1}{4}$	43 — 15
	37 — 10
$6\frac{1}{4}$	31 — 5
4	25 — 0
	18 — 15
25 Winſt ſub. van 1025	12 — 10
blijft 800.	6 — 5

Subſtraheert deſe 225
van 1025 blijft 800 guld.

Item / men doet aen een ander 800 guldens ſimpelen Intereſt / om die wederom t' ontfanen met 100 guld. 's Jaers / daer by ſoo veel gheen als elck Jaer verbalt. Nu ſoo men bevindt in s te ontfangen 1025 guld. is de vraghe teghen hoe el den Intereſt ten hondert ghereckent is? ntw. $6\frac{1}{4}$ guld.

8	1025
1	800
9	$36(4\frac{1}{2}$ —— 225 —— 1 | 50
4	8(
36	800 —— 50 — 100 | $6\frac{1}{4}$

	5
Anders.	10
Neemt een ghetal voor	15
den ghewonnen Intereſt	20
ten hondert 's jaers. Ick	25
neem 5 ten hondert voor	30
een jaer.	35
	40
	180 — 5 — 225 | $6\frac{1}{4}$
	65 Item

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
392 K 15

65 Item / men geeft 800 guldens op ſimpelen I
treſt / tegen den penning 16 in 't jaer: diemen w
derom ontfanght met 100 guldens 's jaers / da
by ſo veel gewins als elck jaer verballen is / v
ghe hoe veel is den gewonnen Intereſt te ſamen
Antw. 225 guld.

8	16			
1	8			
9	128	164	800	1025
4	36			800
36	164			225

66 Item / 800 guldens zijn op Intereſt ghegev
met den beſchepde dat men die wederom ſal ontfa
ghen / met 100 guldens alle jaer / daer by den vz
len Intezeſt / ſo nu den ontfangh van 't een / en
't andez beloopt 1025 guldens / vzaghe hoe veel d
penning 16 gewonnen heeft? Ant. 1.

Nota: Reduceert de betalinge in eenen tijd, kor
$4\frac{1}{2}$ jaer ende doet als volght.

800	225	16
$4\frac{1}{2}$		1

komt 1.

67 Johannes neemt van Gezayd 800 guld. t
ſimpelen Intereſt / tegen den penning 16 / om a
jaer van de Hooft-ſom wederom te gheven 1
guld. daer by ſo veel Intereſt als verſchynen ſ
van 't gene hy gebruyckt / vzage hoe veel hy t'el
kens ſal betalen? Antw. als volght.

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
392 K 15

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
392 K 15

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
392 K 15

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
392 K 15

	komen		
6 — 1 — 800	50	Addeert	150
6 — 1 — 700	43 3/4	tot elck	143 3/4
6 — 1 — 600	37 1/2	Fac. 100	137 1/2
6 — 1 — 500	31 1/4	ſal elck	131 1/4
6 — 1 — 400	25	jaer ko-	125
6 — 1 — 300	18 3/4	men te	118 3/4
6 — 1 — 200	12 1/2	betalen.	112 1/2
6 — 1 — 100	6 1/4		206 1/4

Eenen moet betalen in 3 jaeren 300 guldens / te weten: alle jaer 100 gulden / preſenteert die ander 2 jaer teffens te betalen / mids gevende ende houdende 10 ten 100 voor Intreſt / de vraghe is hoe veel hy dan tellen ſal?

100 —— 110 —— 100 | 110
100 —— 100 —— 100 | 100
110 —— 100 —— 100 | 90 10/11

Antw. 300 gul. 18 ſtup. 2 10/11 pen.

Men moet betalen over een jaer 50 guld. over 2 jaer 100 guld. noch over 3 jaer 150 gul. ſomen die over 2 jaer te ſamen ſoude betalen / vraege hoe veel men dan t'ſamen tellen moſte / ſo men 10 ten hondert gheeft ende neemt?
Ant. 291 guld. 7 ſtuyv. 4 4/11 pen.

Eenen heeft op Intereſt ghegeven ſekere ſomme gelds / om in 3 achter-volgende jaeren wederom t'ontfanghen met ſamen den Intreſt / elcke jaer een ongheſeyde ſomma / die te gader bedraghen £ 580. Men bevindt dat het 1/2 van de eerſte ſomme ſo veel beloopt als 't 1/2 vande tweede / ende

ende het $\frac{1}{5}$ van de tweede / ſoo veel als de $\frac{1}{3}$ van
derde / de vraghe is hoe veel hy elcke jaer ontfa
gen ſal? Antw. 300/ 200/ 80.

Soeckt een getal waer uyt de ander te vinden zij
Ick neem 45: het $\frac{1}{6}$ daer uyt is $7\frac{1}{2}$, vier mael $7\frac{1}{2}$ is 3
* daer uyt $\frac{1}{5}$ is 6, tweemael 6 is 12, die gheaddeer
doen te ſamen 87 daer mede volght den Reghe
Aldus.

$\frac{1}{6}$	$\frac{1}{4}$	$\frac{1}{2}$	
45	30	12	
		45	300
87 ———	580 ———	30	200
		12	80

71 Somen 600 guldens moet betalen in 3 jaren
elcke mael 200 guld. oft men die contant wild
betalen / ende kosten tegen 7 ten hondert 's jaer
ſimpelen Intereſt / hoe veel ſoude die ghereed t
loopen? Antw. guld. 527 / 12 / 13 geenen $\frac{1}{2}$ pe
ning meer.

107 ———	100 ———	200	$186\frac{98}{107}$
114 ———	100 ———	200	$175\frac{50}{114}$
121 ———	100 ———	200	$165\frac{35}{121}$

komt guldens $527\frac{47506797}{73779779}$ ofte
12 ſtuyv. 13 penn. weynigh meer.

* Merckt: deſe maniere van doen is ſeer beſwae
lijck, voornementlijck: als de Jaer-betalingen ve
zijn; Daerom ſullen wy deſe, ende andere dierg
lijcke Vragen, leeren op-loſſen door ſekere Ta
len daer toe ghemaeckt, door welcke men die n
luttel moeyten op-nemen kan. Daerom tot een b
help hebben wy hier een ghemaeckt van weyni
jaere

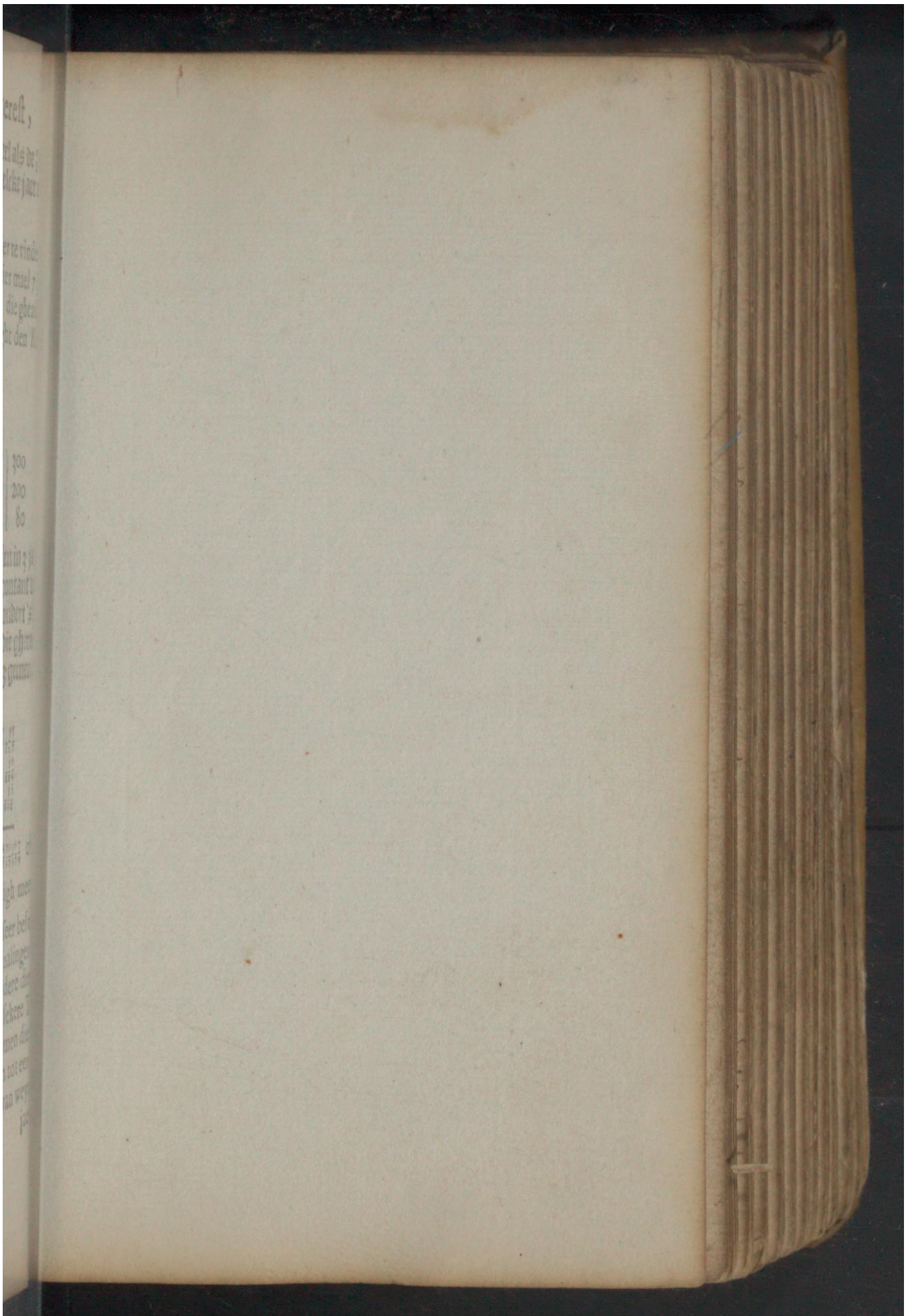

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
392 K 15

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
392 K 15

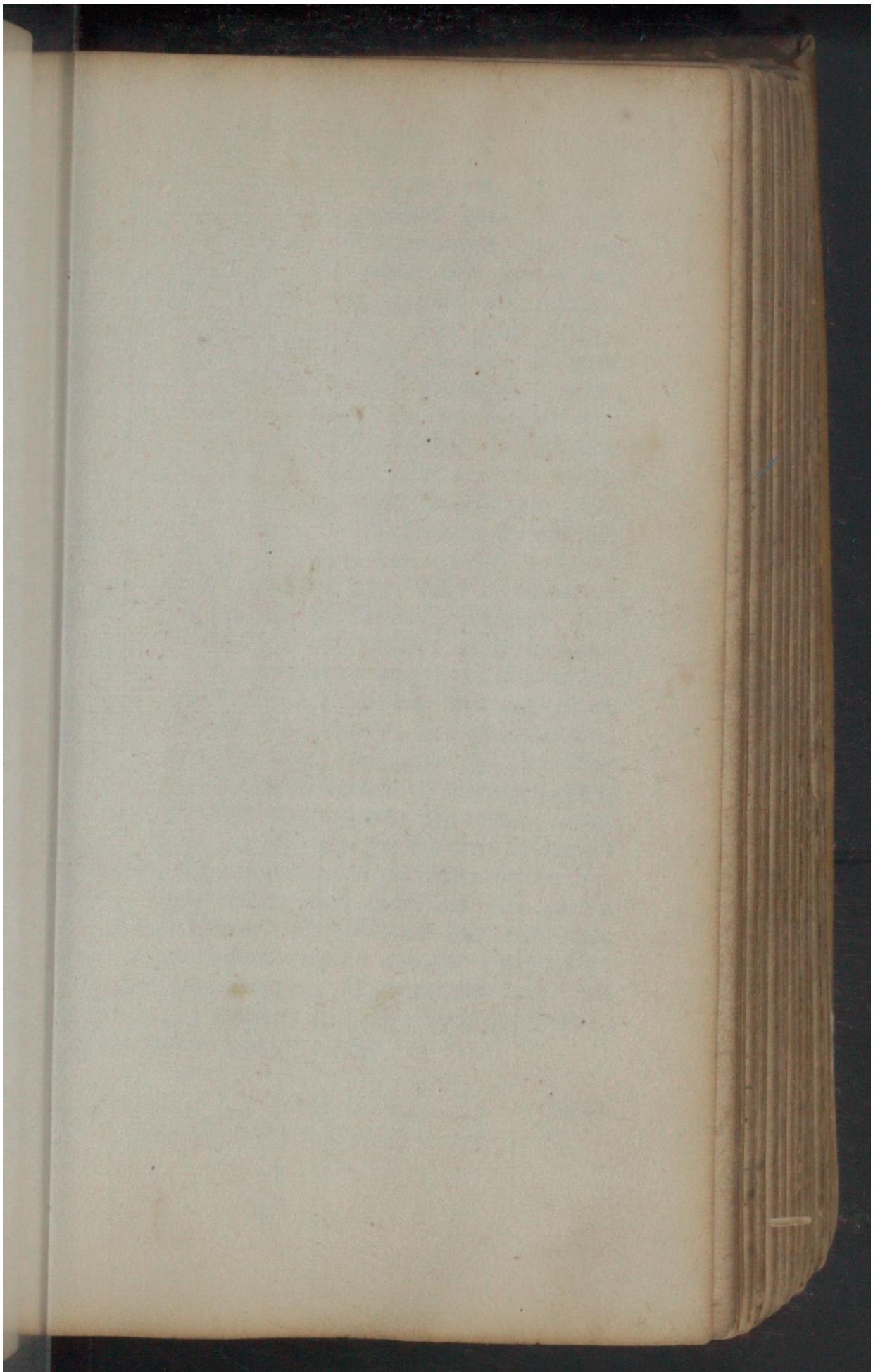

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
392 K 15

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
392 K 15

reren, tegen 7 ten hondert 's jaers, ofte den pen-
ning $14\frac{2}{7}$. Dienende om jaerlijckè ghelijcke beta-
ingen te brengen tot gereede penningen: Ende om
lie tè maecken, 't sy van meerder ofte minder ten
onderdt, mede den penning meerder ofte minder.
Soo nemen wy voor ons een seker groot ghetal,
oe grooter hoe de waerheydt naeckter ondeckt
vordt, welck ghetal de wortel ghenoemt wordt,
nde is: 10000000, segghen: nae den Reghel van
roportie, 107, dat is: 100 Hooft-som en 7 ghewin
oor een jaer, gheven hondert, hoe veel de wortel
0000000, komt 9345794 voor 't eerste jaer getal.
egghen wyders 114 dats Hooft-som en ghewin
oor 2 jaren, geven 100, hoe veel 10000000, komt
771930 $\frac{9}{11}$, welcke broock men voor een gheheel
oudt (om dat se meerder is als $\frac{1}{2}$) stellende daer
oor 1, in plaetse van de nullo, ende adderen
771931, tot de voorgaende 9345794, komt voor
weede jaer-ghetal 18117724. Nu om een derde
aer-getal te vinden, segghen wy, 121 gheven 100,
oe veel 10000000, komt 8264462 $\frac{95}{121}$, daer voor
, ende maken van de leste 2 een 3, komt 8264463,
ddeeren die tot de voor-gaende 18117724, komt
26382187 voor 't derde jaer-ghetal, om dan meer-
er ofte verder jaren te vinden, volgen wy de self-
e wijse, ende stellen elck mael een jaer renten
meer by 't honderdt, &c. Wyders kan men dese
Tafelen mede maken teghen eenighe penningen,
t sy dan den penning $14\frac{2}{5}$, 16, meer ofte min: en-
e segghen $15\frac{2}{7}$ gheven $14\frac{2}{7}$, hoe veel 10000000,
komen als boven, 9345794, &c.

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
392 K 15

Jaren.							
1		9	3	4	5	7	9	4
2	1	8	1	1	7	7	2	4
3	2	6	3	8	2	1	8	7
4	3	4	1	9	4	6	8	7
5	4	1	6	0	2	0	9	4
6	4	8	6	4	4	3	4	8
7	5	5	3	5	5	7	5	7
8	6	1	7	6	6	0	1	3
9	6	7	9	0	0	9	8	2
10	7	3	7	8	3	3	3	5
11	7	9	2	1	8	1	1	8
12	8	4	8	6	7	8	3	6

Tafel van ſimpelen Int
reſt teghen 7 ten honde
's jaers, ofte den penning
14$\frac{2}{7}$ dienen, om jaerlijck
gelijcke betalinge te brenge
tot gereed.

Men kan duſdanige Tafelen maecken teghen ſ
veel ten hondert, als men begeert, dat 's tegen 8, 9, 1
11, 12, &c. ten hondert, ofte den penning 20, 18, 1
14, 12, al na believen.

Om nu de voorgaende Vraghe door 't behelp v
deſe Tafel op te nemen, ſoo ſtelt de wortel van
Tafel voor u, ghedencken de veelte van jaeren
de Vrage: ende multipliceren den wortel daer m
de, ſal komen 30000000, voor 't eerſte ghet
in den Regel van proportie, ende 't ghetal wel
ſtaet tegen 't derde jaer in de Tafel van Intereſt, hi
tegen: ſet in 't midden, de ſomme van de vraghe
achter tegen de rechter-handt, ende werckt nae d
Regel, aldus:

30000000 —— 26382187 —— 600

komt gul. 527/ ſt. 12/ pen. 13 wepnigh meer.

72 Item/ eenen moet in 8 jaeren betalen 3200 g
dat is: alle jaer 400 guld. die hy wil ghereed
talen/ en hoeten teghen den penning 16/ ſimpel

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
392 K 15

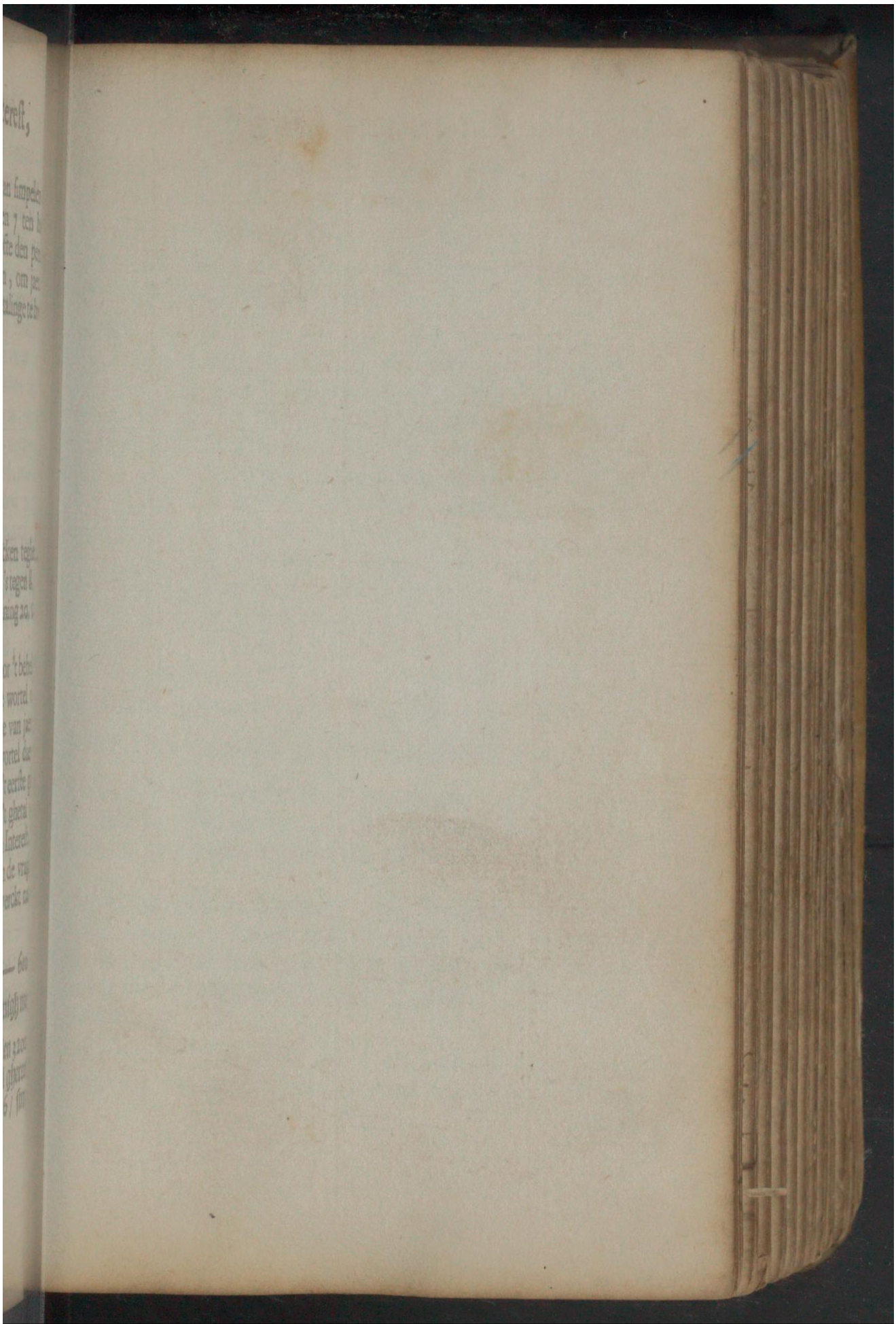

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
392 K 15

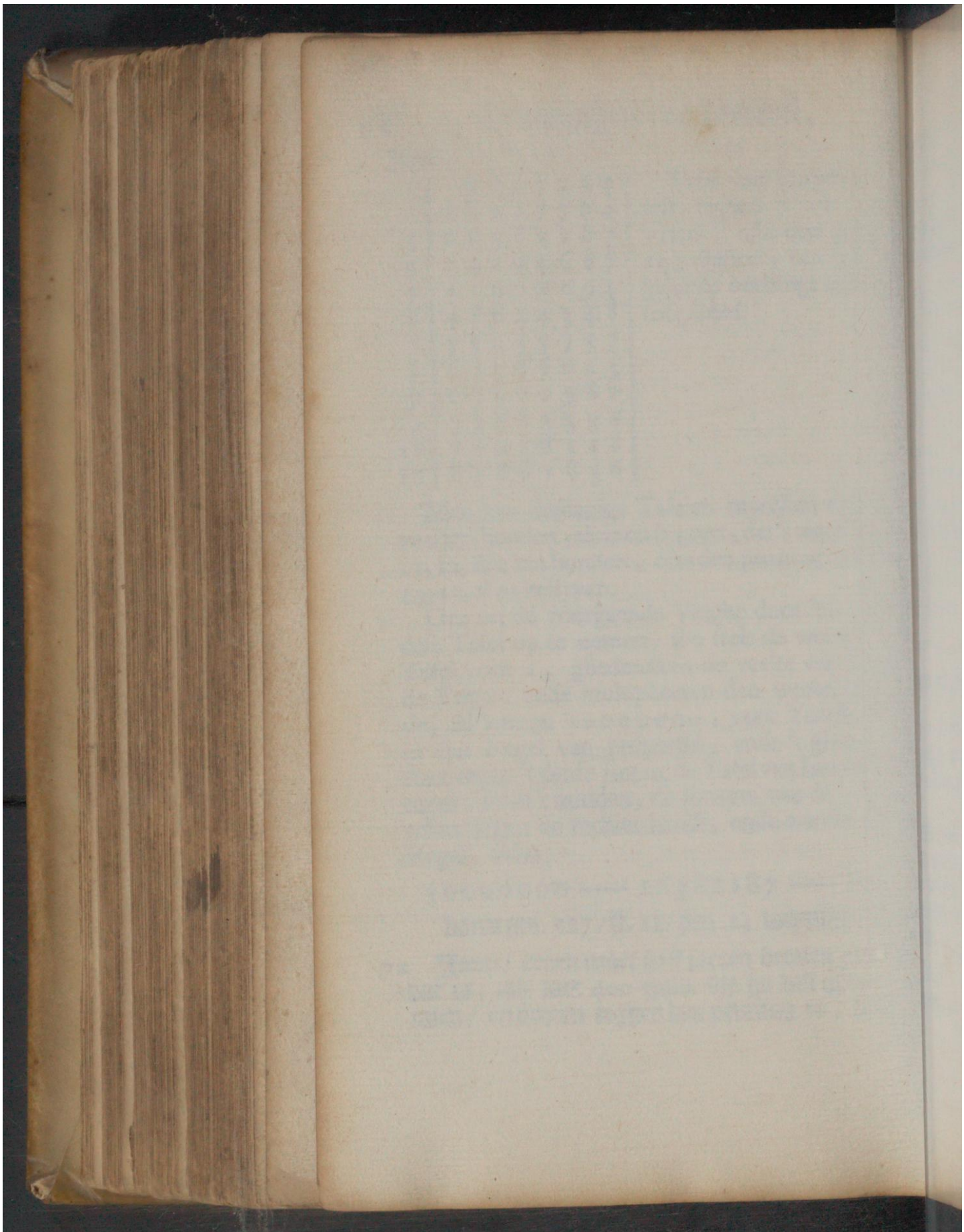

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
392 K 15

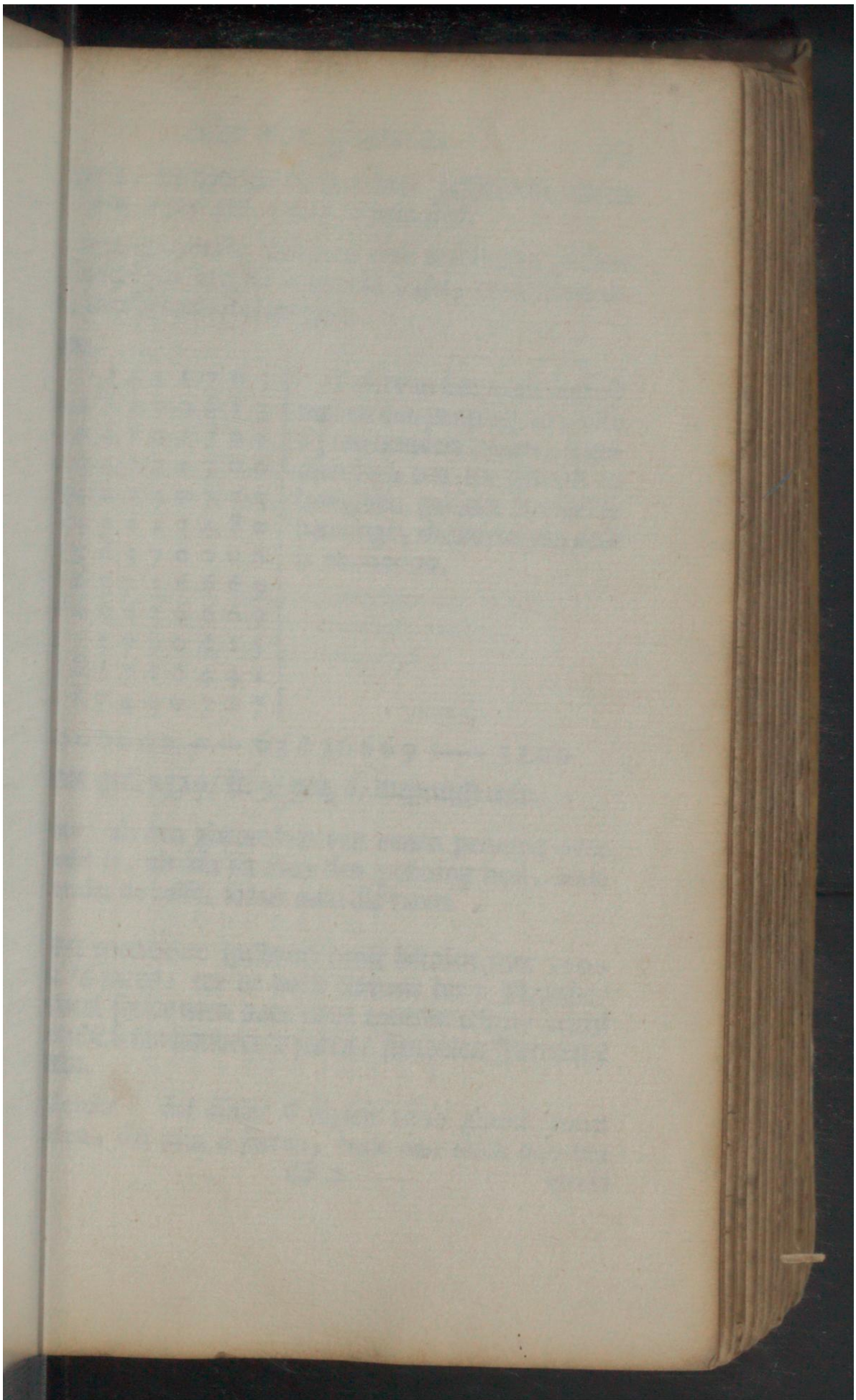
Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
392 K 15

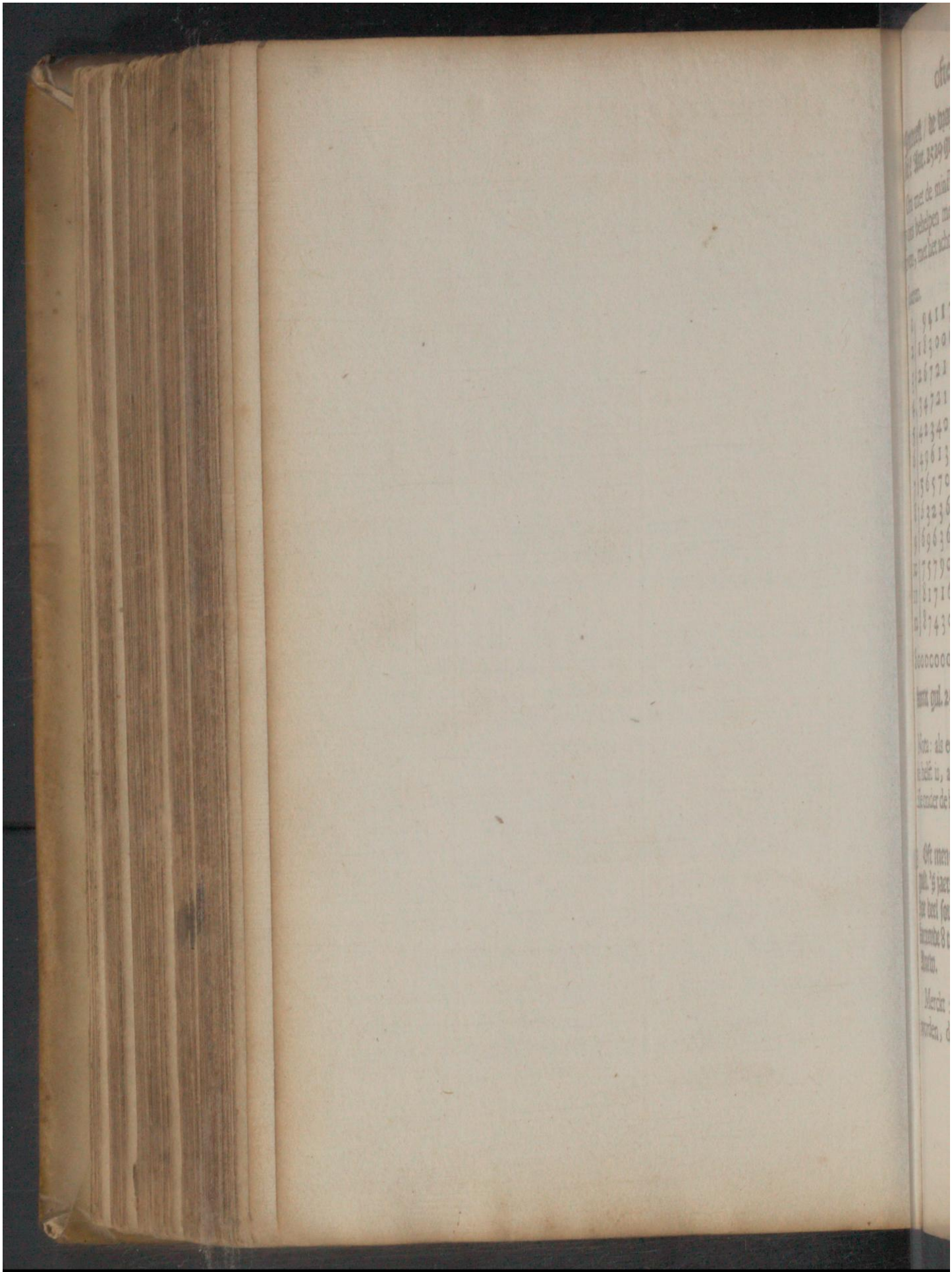

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
392 K 15

Intereſt / de vraghe is hoe veel 't ghereedt weſen al? Ant. 2529 gul. 9 ſtup. 5 pen. ſtijf.

Om met de minſte moeyten deſe te ſolveren, ſullen ons behelpen met de volgende Tafel, ende doen als ven, met het achtſte jaer-getal.

aeren.

1	94117655	Tafel van ſimpelen Intreſt teghen den penning 16, ofte 6 ten hondert 's jaers, is gedienſtigh om tot gereedt te brenghen gelijcke jaerlijckſe betalinge, de wortel van deſe is 10000000.
2	18300653	
3	26721706	
4	34721706	
5	42340753	
6	49613480	
7	56570002	
8	63236669	
9	69636669	
10	75790515	
11	81716441	
12	87430727	

30000000 —— 63236669 —— 3200

komt gul. 2529/ ſt. 9/ pen. 6/ wepnigh min.

Nota: als een ghebroken van eenen penning over de helft is, als dan ſet men den penning heel, ende iſſe onder de helft, ſo laet men die varen.

Oft men 6600 guldens moſt betalen met 1000 guld. 's jaers / tot de volle ſomme toe: Vraghe / hoe veel ſoude men daer voor contant tellen / mits houtende 8 ten hondert 's jaers / ſimpelen Intereſt? Antw.

Merckt: dat alhier 6 reyſen 1000 ghetelt moet worden, dat zijn 6 jaeren, ende dan noch 600 ten

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
392 K 15

eynde van 't ſevende jaer, ende hoewel 600 min deel is, als wel 1000 is, moet nochtans een vol hebben, eer die ghetelt worden.

Nemen voor, onſe volgende Tafel ghemaeck ghen 8 ten hondert's jaers, ſimpelen Intreſt, e ſtellen 6de ghetal, welck is, 47419837, m pliceren dat met 1000 (dat een pay is) k 47419837000, nu om de leſte pay, te we de 600 mede in 't werck te ſtellen; ſoo treckt 6de getal van het 7de, komt 6410256, die r tipliceert met 600, ende wat komt addeert to eerſte product, dat divideert door 100000 komt als volght.

Tafel van ſimpelen Intereſt teghen 8 ten hondert's jaers, is om jaerlijckſe payen te brenghen tot contant.

Jaren.	
1	9259259
2	17879949
3	25944465
4	33520223
5	40663080
6	47419837
7	53830093
8	59927654
9	65741607
10	71297163
11	76616312
12	81718353

53

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
392 K 15

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
392 K 15

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
392 K 15

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
392 K 15

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
392 K 15

3830093	7	
7419837	6	
6410256		
600		
3846153600		

47419837
1000
47419837000
3846153600
gul. 5126/5990600
20
stup. 11/9812000
16
pen. 15/6992000
welck is geen pen. meer. 10000000
ofte $\frac{412}{617}$

Item/ dat men schuldigh ware te betalen £ 600 ghereedt/ ende accoordeerde metten Crediteur de penninghen met £ 150 's jaers te betalen/ waer in gherekent soude wesen simpelen Intrest teghen 8 ten honderdt 's jaers/ de vraghe is/ hoe veel jaeren daer toe van noode soude wesen?
Antw. 5 jaer.

Merckt, gaet op dese by-staende Tafele, ende soeckt een ghetal dat met 150 ghemultipliceert sijnde, na 't gebruyck en natuur der voorsz Tafel, uytbrenge 600, welck men bevindt in 't vierde ghetal: multipliceert 33520223 met 150, komt 502803340, die divideert door de wortel der Tafel, komt 502 $\frac{801345}{1000000}$ most 600 wesen, neemdy 't vijfde getal, so komter te veel, besluyte daerom, dat 4 jaren elcke mael 150 moeten gegeven worden, ende 't vijfde jaer £ 136/ ℔ 1/ ß 6 $\frac{951}{1331000}$, luttel meer ofte min.

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
392 K 15

Subſtraheert dan 502 $\frac{803345}{1000000}$ van 600, komen 97 $\frac{196655}{1000000}$ te reſten, ſegt wyders 100 komen in 5 jaeren tot 140. hoe veel 97 $\frac{196655}{1000000}$? Antwoord als boven.

Anders.

108 — 100 — 150	138 $\frac{8}{9}$
116 — 100 — 150	129 $\frac{9}{29}$
124 — 100 — 150	120 $\frac{30}{31}$
132 — 100 — 150	113 $\frac{7}{11}$

komt 502 $\frac{71498}{89001}$ die ſubſtra
van 600 / blijft

100 —— 140 —— 97 $\frac{17503}{89001}$

Ant. 136 ℒ / 1 ß / 6 $\frac{2314}{29667}$ ₰
voor 't vijfde jaer.

75 Eenen moet betalen ten eynde van 2 jaren ℒ 200/ die hy den Crediteur biedt te geven in 2 jaerlijckſe achter-een-volghende payementen / elcke mael een gelijcke ſomme: ende dat alſoo men die op den ſelven Intereſt terſtont wilden wederom uyt-ſtellen / ten eynden ſulcken tijdt als gekoyt is: ſoude op-brengen gelijcke ℒ 200 / vraege / hoe groot de jaerlijckſe payen weſen ſoude / rekenende ſimpelen Intreſt tegen 10 ten hondert 's jaers? Ant. ℒ 86/ ß 19/ ₰ 1 $\frac{24}{26}$.

Merckt: Brenght de betalinge in eenen tijd, treck die van de 2 jaeren, met den overſchot die $\frac{1}{2}$ jaer is, ende 5 ten hondert beloopt: doet als volght.

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
392 K 15

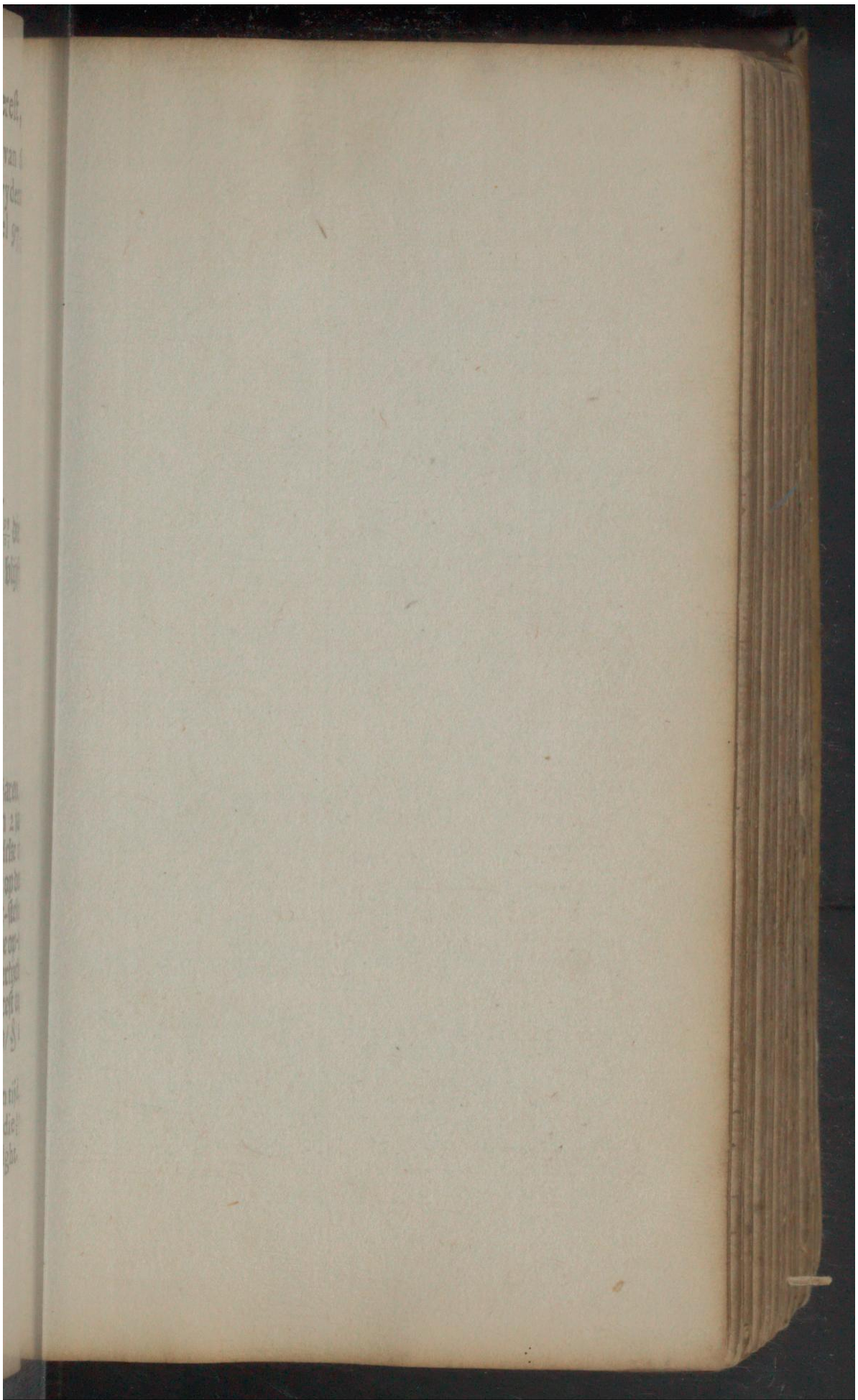

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
392 K 15

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
392 K 15

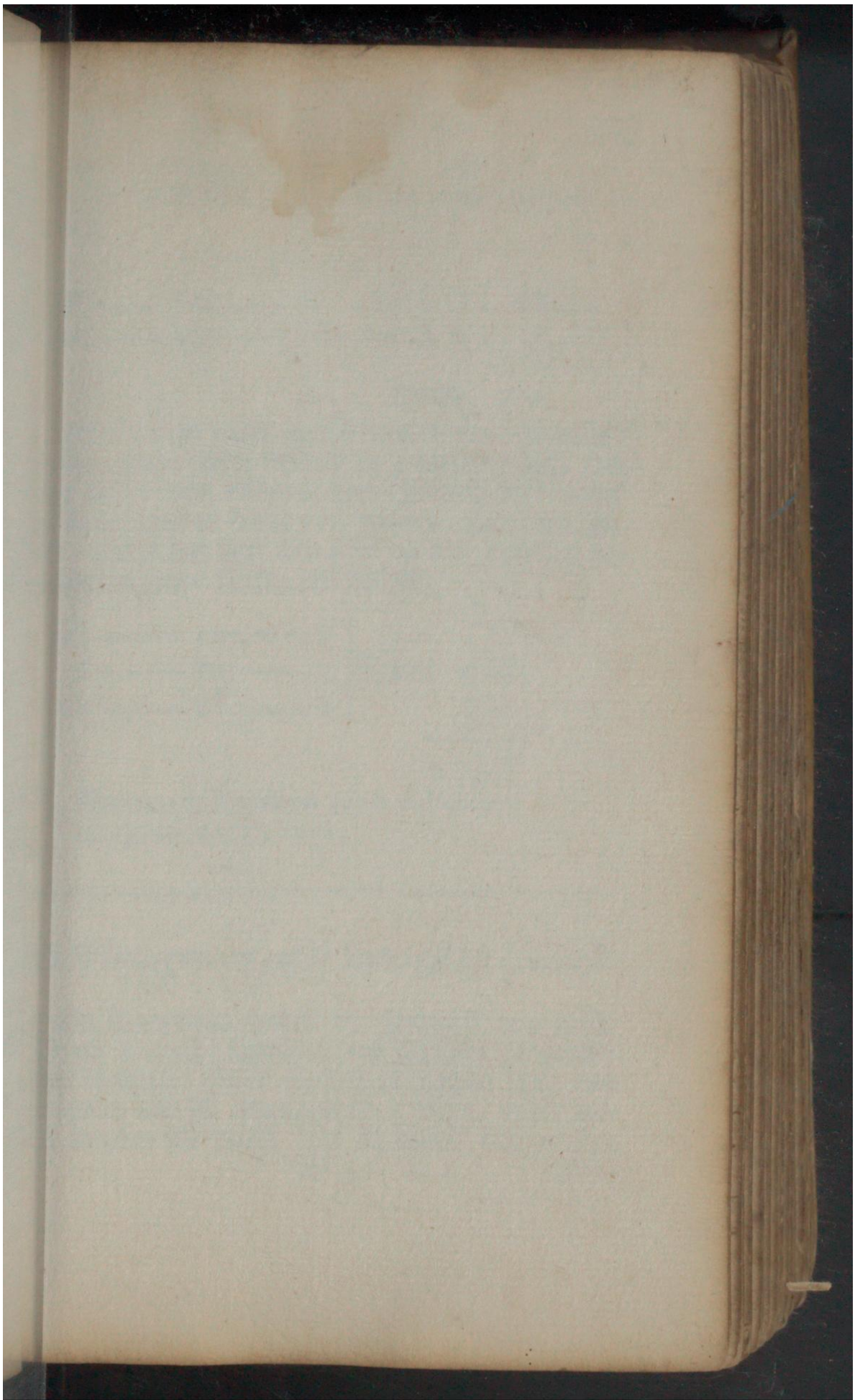

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
392 K 15

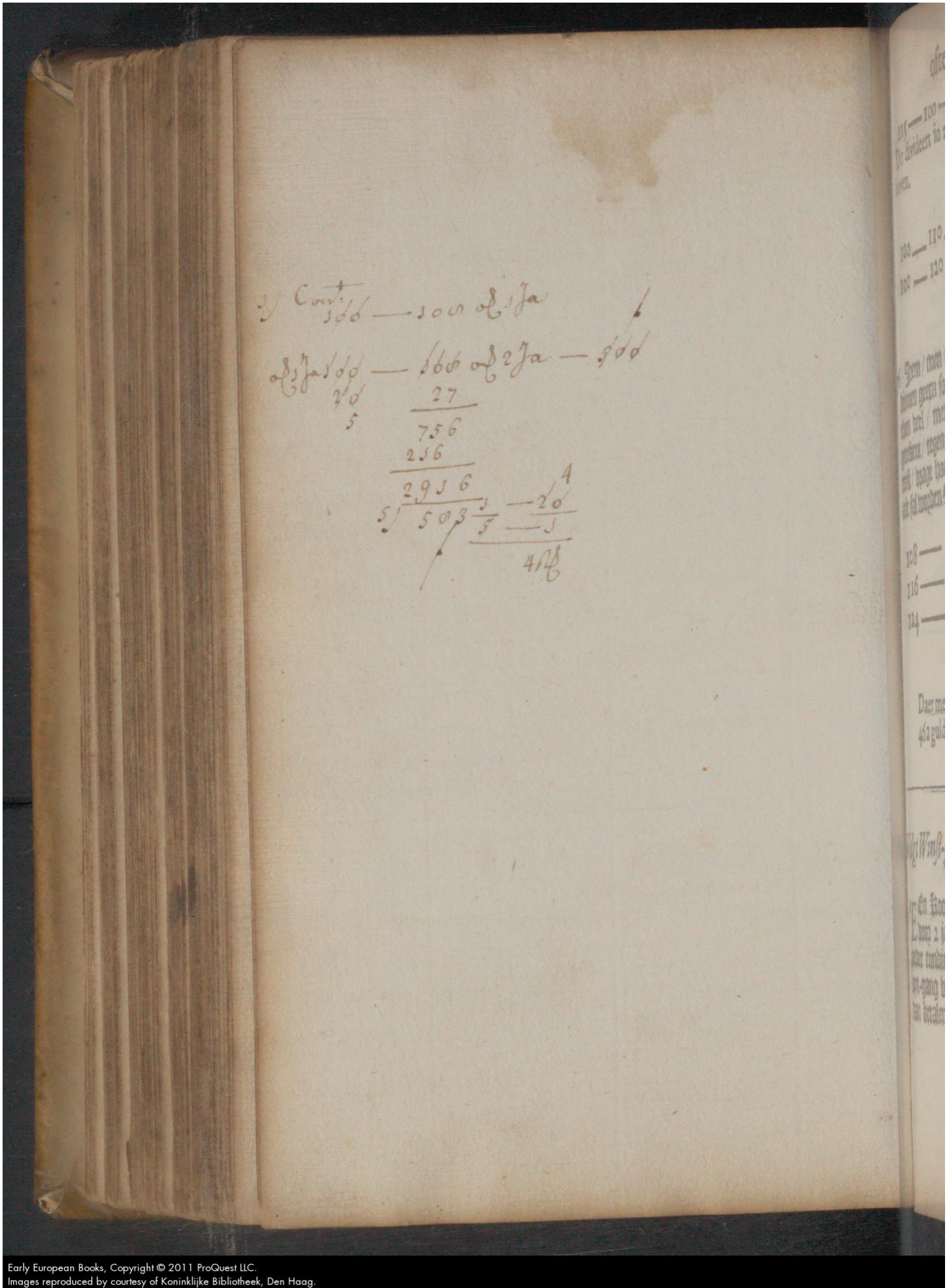

115 —— 100 —— 200 (173 / 18/ 3 $\frac{3}{13}$

Dit divideert in 2 jaeren, komt voor elck jaer als ooven.

Proeve.

100	110	86/ 19/ 1 $\frac{26}{46}$	95 $\frac{720}{1104}$
100	120	86/ 19/ 1 $\frac{26}{46}$	104 $\frac{384}{1104}$

komt 200.

Item / men moet gereed betalen 1200 guldens / diemen geern soude betalen in 3 jaeren / elck jaer even veel / met t'samen den Intrest daer onder gerekent / tegens 8 ten 100 's jaers / simpelen Intrest / vrage hoe veel elck jaer na den anderen gelt sal worden? Antw. als volght.

108	100	1	komt $\frac{25}{27}$
116	100	1	$\frac{25}{29}$
124	100	1	$\frac{25}{31}$

2 $\frac{14429}{24273}$

Daer mede divideert 1200, sal komen 462 guld. 10 $\frac{1330}{1513}$ stuyv.

---

olgt *Winst-gewin, ofte Interest op Interest.*

EEn Koopman neemt op Interest 500 guld. voor 2 jaren / tegens 8 ten hondert 's jaers / onder conditie / gheen interest te gheven voor den inpt-gang van de voornoemde 2 jaren / maer alsdan betalen sal winst van de winst des eersten

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
392 K 15

jaers / wzaghe hoe veel de Hooft-ſomme met bey winſt t'ſamen bedzagen ſal?
Antw. 583 guld. 4 ſtuyv.

100 —— 8 —— 500 | 40 1 jaer
100 —— 8 —— 500 | 40 2 jaer
100 —— 8 —— 40 | 3/4/winſt van 500/
583/4 ſtuyv.

Anders.

100 —— 8 —— 500 | 40
100 —— 8 —— 540 | 43/4
500/
583-4

Anders.

100 —— 108 —— 500
100 108
10000 54000
108
4320
5400
583/2/000
583/4 ſtuyv.

2 Item / 500 guldens op intereſt ghenomen vo 4 jaeren / teghens 10 ten honderdt 's jaers / e jaer Intereſt op Intereſt / de wzaghe is / hoe v Hooft-ſom ende winſt bedzagen ſal?
Antw. 732 guld. 1 ſtuyv.

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
392 K 15

2/ Cent 2 Ja
100 — 110

2 Ja 100 — 110 of 2 Ja
of 2 Ja 100 — 110 of 3 Ja
of 3 Ja 100 — 110 of 4 Ja — 100
20

20 — 14641 — 1
20 732 1 18

11
11
11
121
11
121
121
1331
11
14641
14641

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
392 K 15

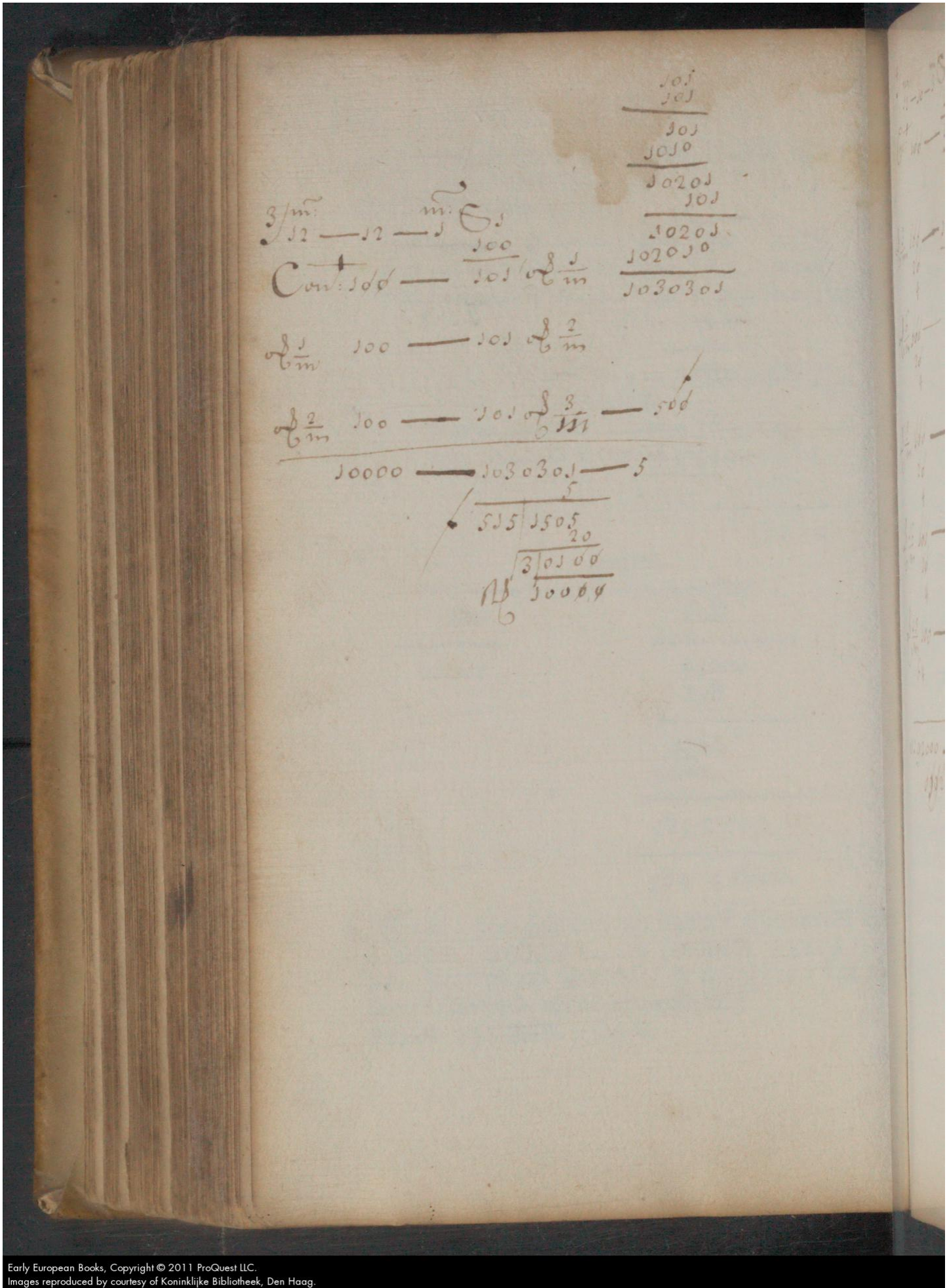

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
392 K 15

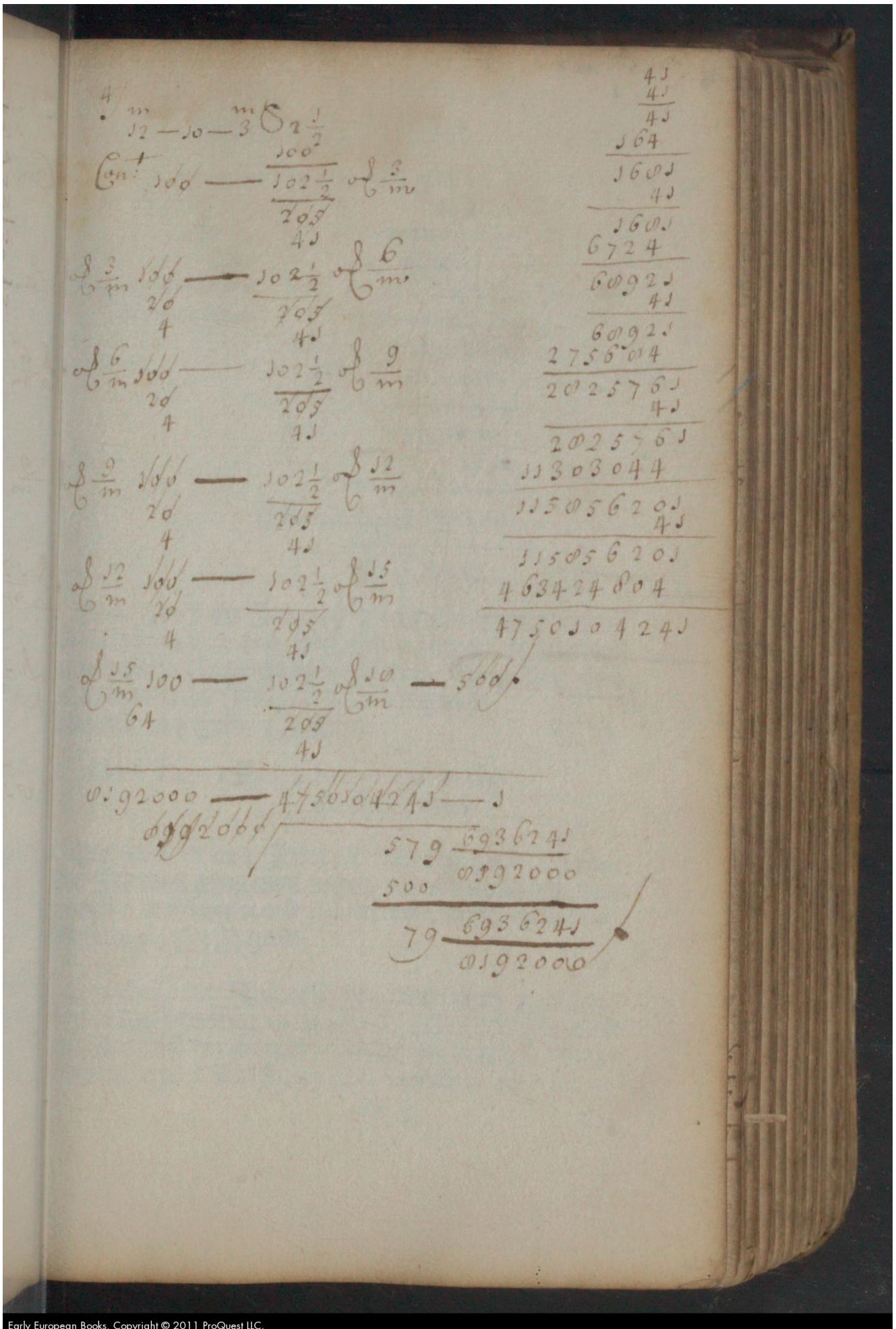

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
392 K 15

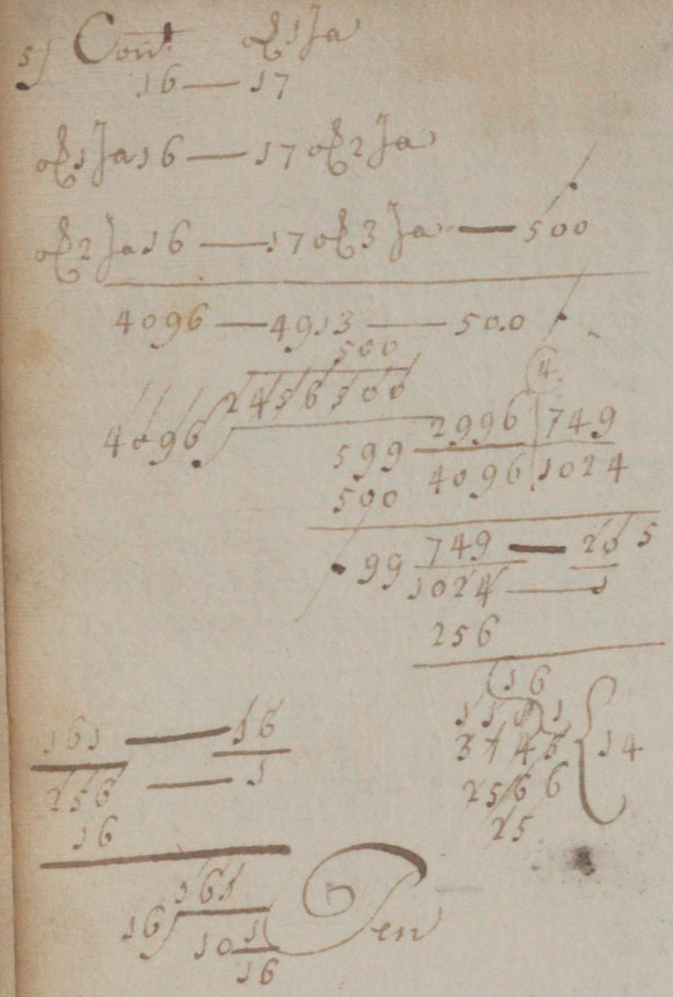

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
392 K 15

100 —— 110 —— 500

100 110

100 ——

100 55000

—— —— 110

100000000 ——

6050000

110

——

665500000

110

——

gul. 732/05/000000

——

1 ſtuyv.

Men geeft op Intereſt 500 guld. vooꝛ 3 maenden / tegens 12 ten hondert 's jaers / te rekenen alle maend Intereſt op Intereſt / vꝛage hoe veel Capitael ende Jneereſt ſal bedꝛagen ?
Antw. 515 guld. 3 $\frac{1}{16}$ ſtuyv.

12 — 12 — 1 F. | 100 — 101 — 500
dit ſtelt 3 mael.

Hoe veel is den Intereſt van 500 guld. 1 $\frac{1}{2}$ jaer op Intereſt ghegeven tegen 10 ten honderdt deꝛ jaers / te rekenen alle 3 maenden winſt-gewin ?
Antw. 79 $\frac{6916241}{8791610}$ guld.

500 Guld. op Intereſt ghegeven vooꝛ 3 jaeren / tegen den penning 16 's jaers / alle jaer Intereſt op Intereſt te rekenen / vꝛaghe hoe veel den Intereſt beloopt ? Antw. 99 gul. 14 ſtuyv. 10 $\frac{1}{16}$ pen.

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
392 K 15

I —— 16 —— 17 —— 500 | 531 $\frac{3}{4}$

II —— 16 —— 17 —— 531 $\frac{3}{4}$ | 564 $\frac{29}{64}$

III —— 16 —— 17 —— 564 $\frac{29}{64}$ | 599 $\frac{749}{1024}$

6 So pemand nam 500 guld. op intereſt tegen 1
ten hondert vooz een jaer / ende gaf die weder ae
een ander tegen den ſelven intereſt vooz een jaer
rekenende alle 3 maenden Intereſt op Intereſt
vzage hoe veel hy daer op pzofiteren ſoude?
Antw. 1 guld. 18 $\frac{33}{176}$ ſtuyv.

7 Item / ſo pemand ſchuldigh waer te betalen
ber een jaer 551 $\frac{464}{513}$ guld. ende pzeſenteerde d
dateliick te gheven / mits dat hy hozten ſoude t
ghen 10 ten honderdt 's jaers / ende rekenen al
3 maenden Winſt-gewin / vzage hoe veel hy telle
ſoude? Ant. 500 guld.

Merckt, ſoeckt Intereſt van 3 maenden, komt 2
ſeght 102 $\frac{1}{2}$ — 551 $\frac{464}{513}$ ende ſo voort.

8 Item / ſo pemand ſchuldigh waer te betalen
ber 18 maenden 600 guld. ende pzeſenteerden d
contant te geven / vzage hoe dat het weſen ſoud
ſoo hy Winſt-gewin teghen ten 10 ten honder
's jaers hoztede? Antw. 519 $\frac{37}{77}$ guld.

Soeckt de kortinghe voor 't jaer, ende dan vo
6 maenden.

9 Eenen neemt op Intereſt 500 guld. vooz 3 ja
ende 6 maenden / teghen 10 ten hondert 's jaer
te rekenen winſt op winſt / de vzaghe is hoe v
hy ten eynde des tijds in alles ſal upt-keeren?
Ant. 698 guld. 15 ſtuyv. 8 pen.

I

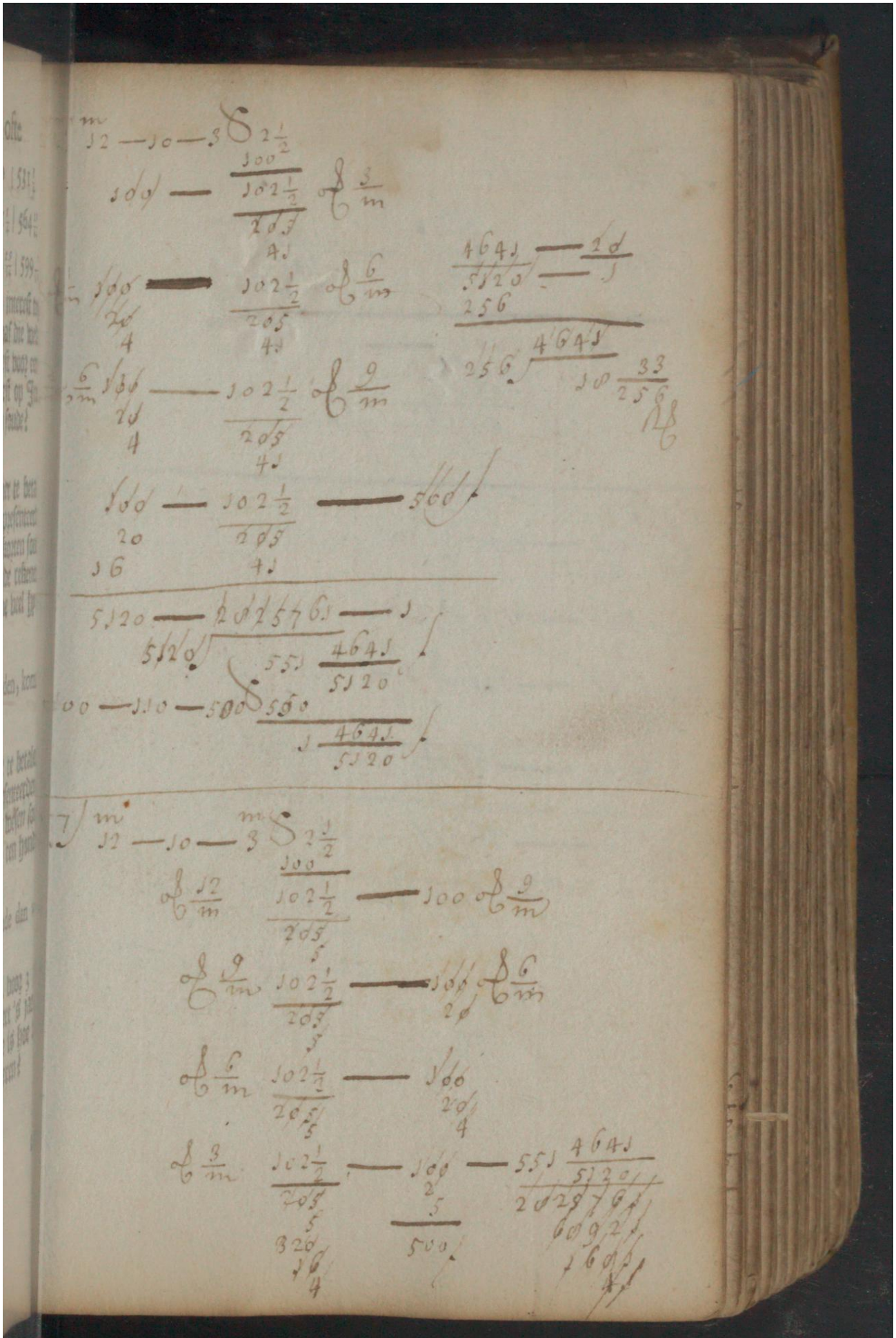

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
392 K 15

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
392 K 15

10 of £ 3½ of £ 3 Jaar
105 — 100
5

£ 3 Ja 110 — 100 of £ 2 Jaar
20

£ 2 Ja 110 — 100 of £ 1 Jaar

£ 1 Ja 110 — 100 Cont. — 690 31/40
40 5 2759 5
500 1333
125
15

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
392 K 15

19 —— 110 —— 500
100 500
—— ——
000 550000
100 550000
—— ——
00000 6050000
100 60500000
—— ——
00000000 665500000
105
——
guld. 698/77500000
2 0
——
ſtupv. 15/50000000
16
——
pen. 8/00000000

Eenen geeft gelt op Intereſt voor 3 ½ jaer / tens 10 ten honderd 's jaers / gerekent winſt op winſt / ontfangt in als 698 guld. 15 ½ ſtupv. vrage hoe veel ſijn upt-gegeven ſomme is gheweeſt ? ntw. 500 guld.

44/00 —— 100 —— 27951/00
110 00
——
4840 00
110 00
—— ——
532400 27951000/000
105 500 gul.
——
55902000

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
392 K 15

11 Eenen geeft 500 gul. op Interest tegen 10 honderdt 's jaers / wil wederom ontfanghen 6 gul. 15 1/2 stuyv. de vraghe is / hoe lang die sal uyt-staen / rekenende alle jaer winst op winst? Antw. 3 jaer 6 maenden.

100 — 110 — 500	550
100 — 110 — 550	605
100 — 110 — 605	665 1/2
100 — 110 — 665 1/2	732 1/20

Merckt, 4 jaer is te veel, ende 3 jaer is te weyni, derhalven sult het Facit des derden jaers trech van de begeerde 698 gul. 15 1/2 stuyv. wat over sch dient u tot Teller, wyders treckt 't voorsz derde cit van 't vierde, 't overschot dient u tot Noemer nes gebroken jaers, Aldus.

698 — 15 1/2	732 — 1
665 — 10	665 — 10
Teller 33 — 5 1/2	Noemer 66 — 11

is 1/2 Jaer ofte 6 Maenden.

12 Eenen moet betalen over 3 1/2 jaer 698 guld. 1 stuyv. die hy presenteert gereet te tellen / mits t hy sal af trecken 10 ten honderdt 's jaers / e rekenen Interest op Interest / vraghe hoe h 't contant wesen sal? Ant. 500 guld.

Multipliceert 110 drie-mael in malkanderen, komt, noch eens met 105, soo mede multiplice 698 guld. 15 1/2 stuyver viermael met 100, dat d deert door den anderen: komt als boven.

13 Item / 1000 ℔ te betalen over 6 jaeren / h men af-lossen en betalen contant / midts hoz te

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
392 K 15

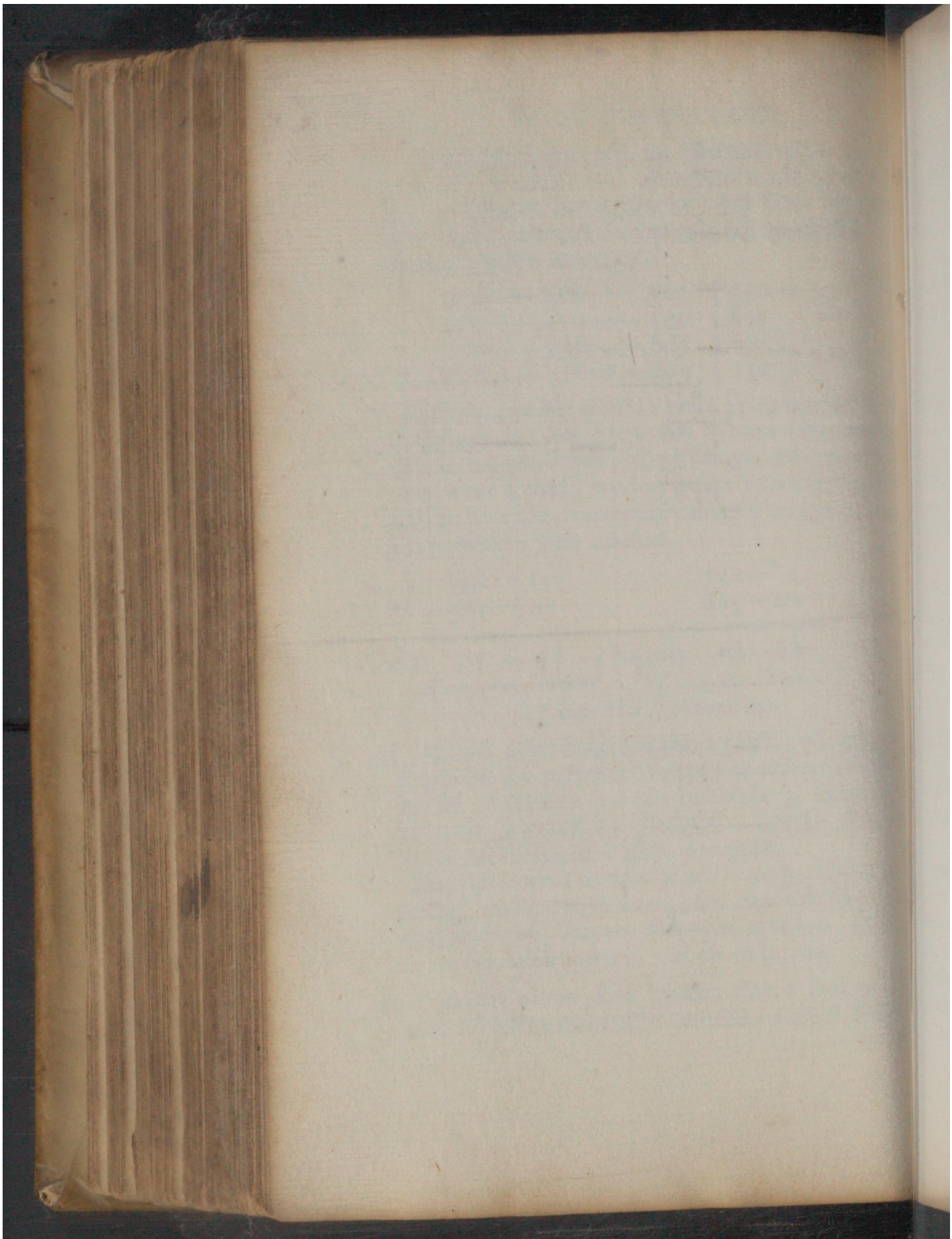

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
392 K 15

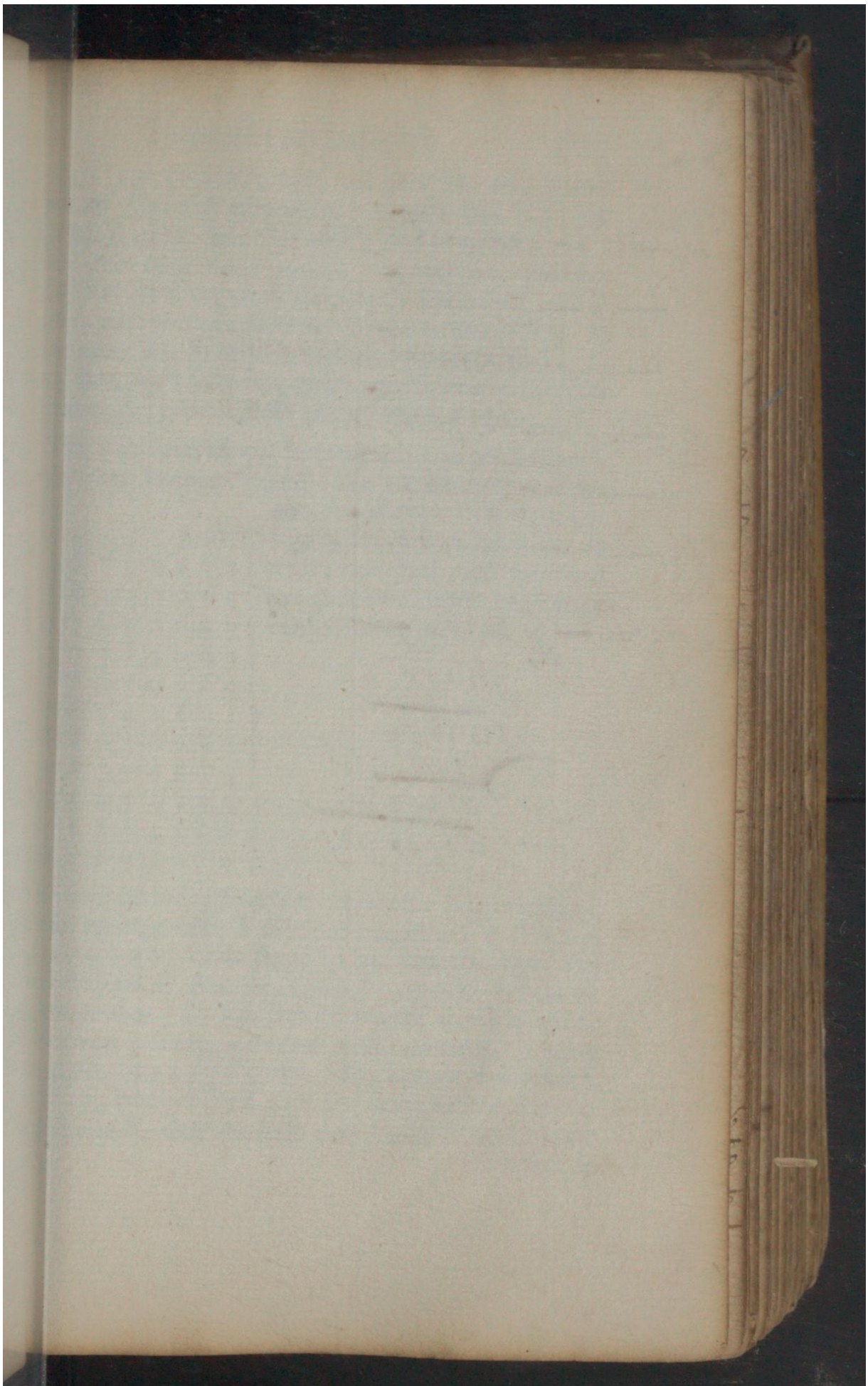

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
392 K 15

ten 6¼ ten honderdt ofte den penning 16 / Inte-
t van Intereſt gherekent / vraghe hoe veel die
erdigh zijn? Ant. 695 gul. 1 ſtup. 5 11/17 pen.

m deſe ende meer andere veel-jaerighe queſtien
er toe veel regulen van dryen behoeven) te ſol-
ven, met veel minder moyten te beantwoorden, ſo
chmen ſich behelpen met de naevolgende Tafel,
de ſien op 't ſeſte jaer-getal, multipliceren dat met
1000 ℔, produckt divideert door 10000000.

afel van Intereſt op Intereſt van den penning 16.
e 6¼ ten hondert's jaers, om tot gereed te bren-
N. 4.

9411765	gen een ſomme die over ee-
8858132	nige jaeren te betalen is, oock
8337065	mede hoe veel men voor een
7846649	uyt-gedane ſomme ten eynde
7385081	eenige jaeren tellen ſal.
6950664	
6541801	
6156989	
5794813	
5453942	
5133122	
4831174	

m deſe ofte diergelijck te maeken, ſoo neemt als
de voor-gaende Tafelen ghedaen is, de Wortel
0000000, ende ſeght 17 gheven 16, hoe veel
0000000? Ant. 9411764 12/17, vermits de broock
eerder dan ½ is, ſoo ſtelt in plaetſe van de 4 een 5,
s boven, ende is voor d'eerſte termijn, wyders
ultiplic. 9411765 met 16, 't product divideert
oor 17, komt 8858131 13/17, de broock is meerder
an een half, daerom ſtelt voor 1, 2, is 't getal voor
't tweede

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
392 K 15

't tweede jaer. Doet so voort tot so veel jaeren als ghy de Tafelen hebben wilt, 't sy van wat penningen, ofte so veel ten hondert als u noodigh is,

Volght een bewijs dat men sich op wel-gemaeckte Tafelen vertrouwen mach.

14 200 Guldens upt-gedaen voor 2 jaeren op Interest tegen $6\frac{1}{4}$ ten honderdt 's jaers winst-ghewin/ komen t'eynde des tijds op $225\frac{25}{32}$ guld.

100 —— $106\frac{1}{4}$ —— 200 | $212\frac{1}{2}$
100 —— $106\frac{1}{4}$ —— $212\frac{1}{2}$ | $225\frac{25}{32}$

Proeve door Regel ende Tafel.

$106\frac{1}{4}$ —— 100 —— $225\frac{25}{32}$ | $212\frac{1}{2}$
$106\frac{1}{4}$ —— 100 —— $212\frac{1}{2}$ | 200 gul.

10000000 – 8858132 – $225\frac{25}{32}$.

Facit 200 guld. heel weynigh meer, niet waerdigh om te noemen.

15 Eenen Brief van 3060 guld. te betalen over 10 jaeren/ wil men in-trecken/ ende houden gen $6\frac{1}{4}$ ten hondert 's jaers/ reeckenen winst-gewin/ wyse hoe veel men daer voor upt tellen sal. Ant. 1668 guld. 18 stuyv. 2 pen. weynigh meer.

Siet op de voor-gaende Tafel van Interest in 10 jaer, ende werckt als vooren.

16 Item/ eenen is schuldigh 1600 guld. te betalen over 5 jaeren/ noch 1200 guld. te betalen over 7 jaeren/ sal die af-lossen ende contant betalen nidts houtende tegen den penningh 16 's jaers?

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
392 K 15

14/ Cont.

100 — 106 1/4 of 1 jaar

4 / 425

of 100 — 106 1/4 of 2 jaar — 200

4 / 425 / 25

16 / 17

32 — 200 — 25

25

1445

570

7225

32 / 225 25/32 gl.

15/ 106 1/4 — 100 — 1000000 S 9411765

106 1/4 — 100 — 9411765 S 8850132

106 1/4 — 100 — 8850132 S 8337065

106 1/4 — 100 — 8337065 S 7846649

106 1/4 — 100 — 7846649 S 7380508

106 1/4 — 100 — 7380508 S 6950664

106 1/4 — 100 — 6950664 S 6541001

106 1/4 — 100 — 6541001 S 6156909

106 1/4 — 100 — 6156909 S 5794013

106 1/4 — 100 — 5794013 S 5453942

1000000 — 5453942 — 3660

S 1660 / 10 1/4 2 2/3325 Pg

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
392 K 15

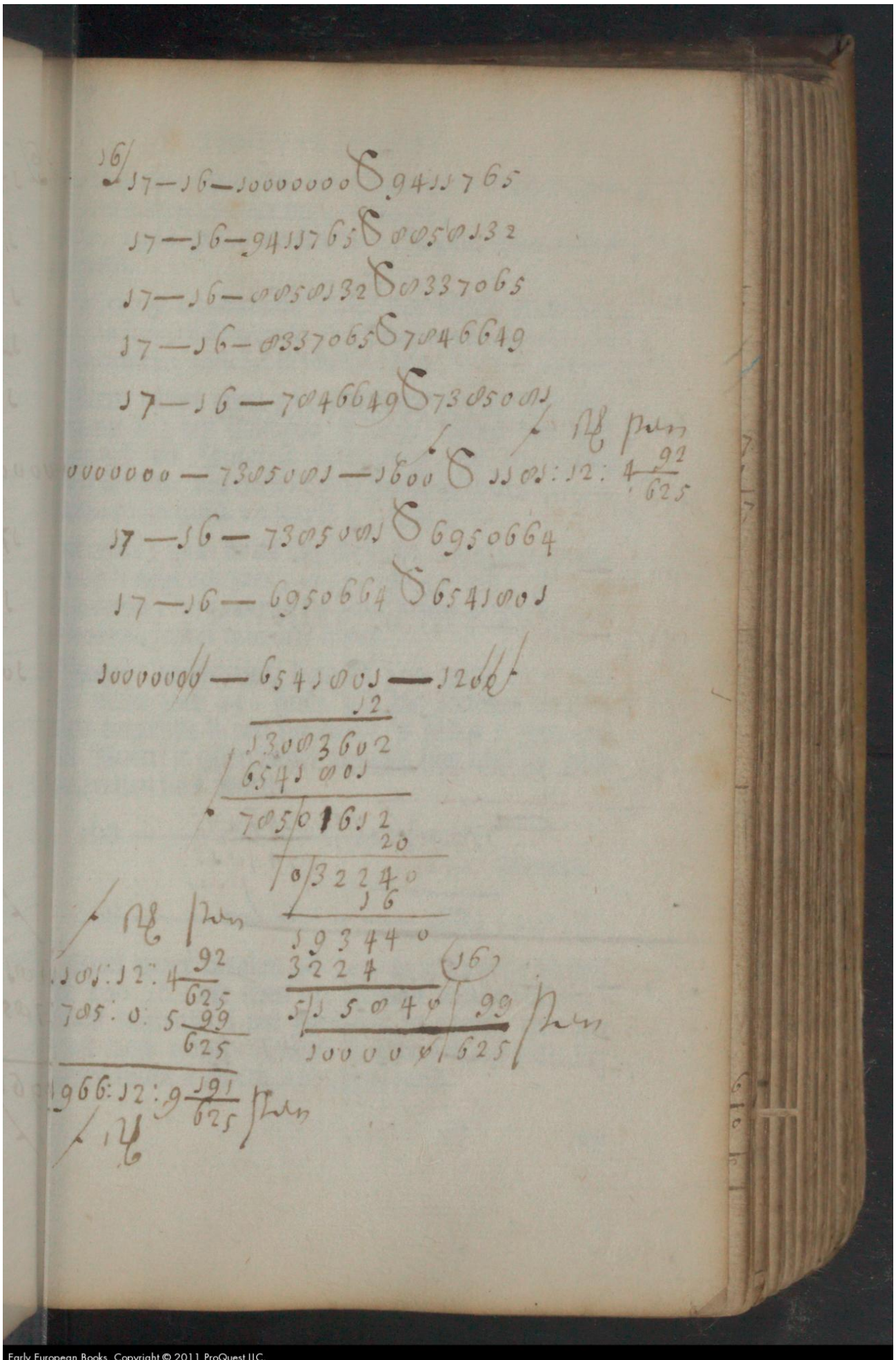

17/ 106 1/4 — 100 — 10000000 & 9411765

106 1/4 — 100 — 9411765 & 8835132

106 1/4 — 100 — 8835132 & 8337065

106 1/4 — 100 — 8337065 & 7846649

106 1/4 — 100 — 7846649 & 7380500

106 1/4 — 100 — 7380500 & 6950664

106 1/4 — 100 — 6950664 & 6541000

106 1/4 — 100 — 6541000 & 6156909

106 1/4 — 100 — 6156909 & 5794013

5794013 — 10000000 — 3330

& 5746 10000 / 5296495 / 5794013 / pars

10/ 100 — 100 — 150 / & 130 9/9 / 150 / 209 9/9 & 267 119/243 /

ie rekenen Intereſt op Intereſt / vraghe hoe
l contants hy daer voor tellen ſal?
ntw. 1966 guld. 12 ſtuyv. 9 $\frac{191}{437}$ pen. luttel meer
oe min.

Beſiet op by-ſtaende Tafel het vijfde ende het
ende jaer, ende werckt elcke ſomme by-ſonder, de
t-komſten addeert te ſamen, &c.

Item / doet men 3330 guldens upt op Intreſt /
ghens 6 $\frac{1}{2}$ ten honderd 's jaers / vraege hoe veel
apitael en Intereſt bedraghen ſal ten epnde
n 9 jaeren / als men rekent winſt-gewin?
ntw. 5746 guld. 10 ſtuyv. 5 $\frac{5296495}{7948813}$ pen.

Merckt: gaet in de by-ſtaende Tafel van Inte-
ſt op 't negende jaer, ende ſeght 5794813 gheven
000000, hoe veel 3330 guld. komt ongeveerlick
boven, luttel min ofte meer.

Item / eenen moet betalen 300 guld. in 2 jae-
n / elcke jaer 150 guld. wil die contant betalen
nits hoztende 8 ten honderdt 's jaers / Intereſt
an Intereſt ghereken t / vraghe hoe veel hy daer
oor tellen ſal? Antw.

103 —— 100 —— 150 | 138 $\frac{3}{9}$
150 addeert.

108 —— 100 —— 288 $\frac{8}{9}$ | 267 $\frac{219}{141}$

Men moet betalen £ 300 in 3 jaeren / elcken
er 100 £ / oft men die contant woude betalen /
nidts hoztende 6 ten honderdt 's jaers / rekenen
oinſt van winſt / vraghe hoe veel 't contant be-
ragen ſoude? Antw. 267 $\frac{441841}{1488177}$ guld.

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
392 K 15

106 —— 100 —— 100 | 94 18/53
100

106 —— 100 —— 194 18/53 | 183 91/280
100

106 —— 100 —— —— —— —— 283 91/280

Antw: 267 44841/148877.

Item eenen koopt een Huys voor 2400 guld. betalen 600 gul. gereet/de reste met 200 guld. 's jaers tot de volle betalinghe toe / nu alsoo den Kooper by macht den Termijn-brief af te lossen ende korten ten hondert 's jaers rekenende winst van winst. Wt gevraeght hoe veel den Verkooper voor 't Huys contant ontfangen sal? Ant. 1945 guld. 13 stuyv. 2 p. Merckt. Om de veelheydt der regulen van drye te schouwen, so besiet op de volgende Tasel van treft, het 9de jaer: ende werckt als volght.

2400
600

1800

200

9 jaren.
67282959
200

guld. 1345/6591800
20

stuyv. 13/1836000
16

pen. 2/9376000

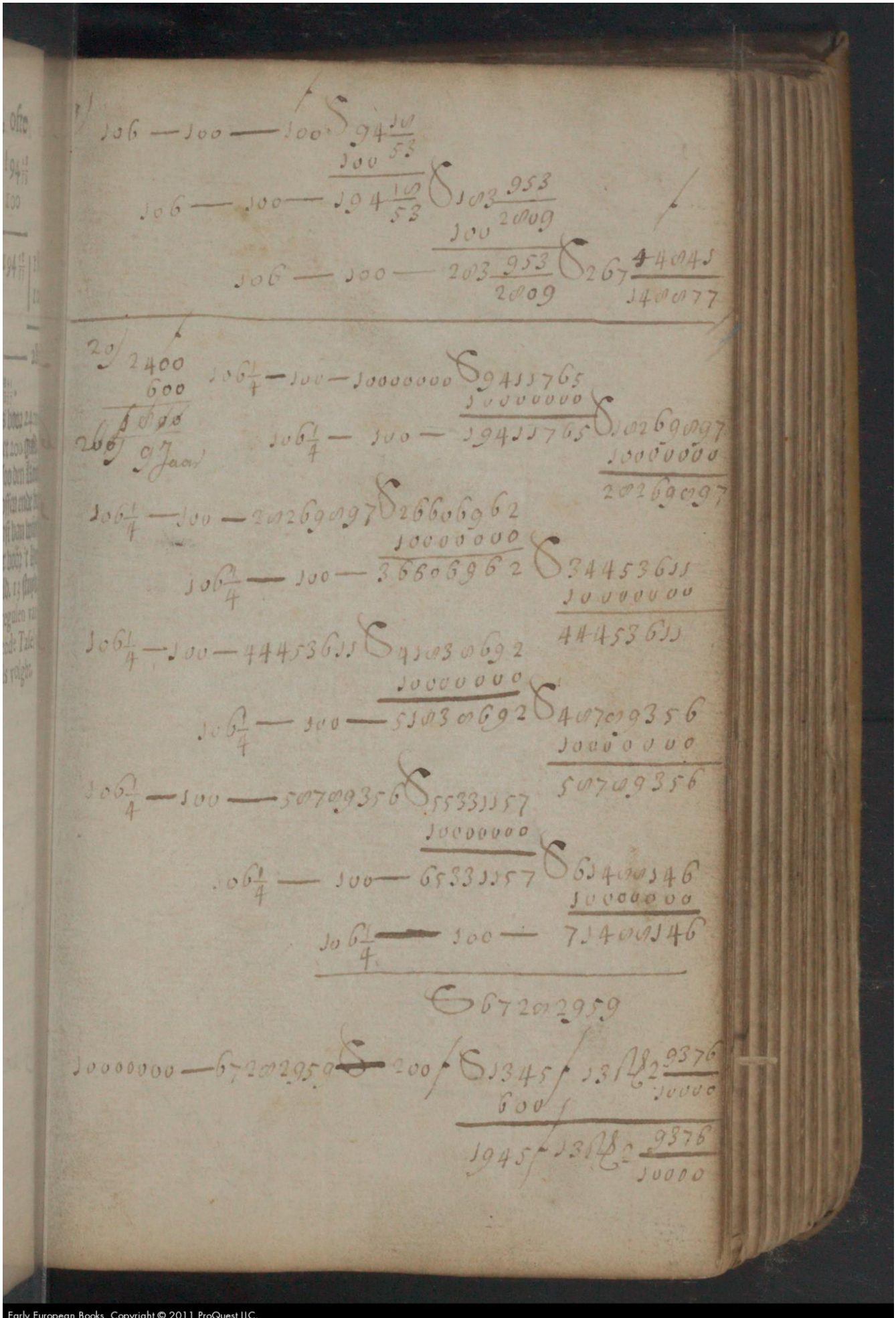

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
392 K 15

17 — 16 — 10000000 & 9411765

17 — 16 — 9411765 & 0050132

17 — 16 — 0050132 & 0337065

17 — 16 — 0337065 & 0046649

17 — 16 — 0046649 & 0050081

17 — 16 — 0050081 & 0050664

17 — 16 — 0050664 & 0054100

17 — 16 — 0054100 & 0056909

17 — 16 — 0056909 & 0057943

17 — 16 — 0057943 & 0053942

17 — 16 — 0053942 & 0053322

10000000 — 0053322 — 200

& 102 : 13 : 1

3636 : 16 : 7

1500

5239 : 10

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
392 K 15

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
392 K 15

1345 —— 13 —— 2
600 —— 0 —— 0

gul. 1945 —— 13 —— 2 contant.

Tafel van Intereſt op Intereſt van den penn. 16 ofte 6¼ ten hondert 's jaers, ende is om tot contant e brengen als de betalingen geſchieden in vervolgende jaren, alle jaren even-veel.

N° 5

1	9411765
2	18269897
3	26606962
4	34453611
5	41838692
6	48789356
7	55331157
8	61488146
9	67282959
10	72736901
11	77870023
12	82701197

Om deſe Tafel te máken ſoo neemt een groot ghetal van 10000000, ofte meer, ende ſegt 17 gheven 16, hoe veel 10000000, komt 9411765 voor 't eerſte jaer: addeert daer toe u groot ghetal 10000000, komt 19411765, dat multipliceert met 16, komt 18269897 voor 't tweede jaer: daer toe noch addeert u groot getal, komt 28269897, die multipliceert met 16, 't product divideert met 17, komt voor 't derde jaer 26606962, ſoo doet tot ſoo veel jaren als ghy begeert, elcke revs u groot getal daer toe adderende.

Een Schip werd verkoft voor 6700 guldens / te betalen met 1500 guldens ghereedt / ende 500 guldens 's jaers tot volle betaelinge toe / alſoo de koopers vermogen den Tezmijn-brief af te loſſen ende contanten te tellen / midts hoztende tegen den penningh 16 / rekende winſt van ghemin-

Vraghe hoe veel de contante bedragen sullen?
Antw. 5238 guld. 10 stuyv.

6700
1500 contant
5200

℔ (200 (10 jaeren, re
℔℔ 00 200 guld. v
het elfde jaer.

Besiet op de by-staende Tafel het thiende jaer, de werckt als volgt.

10000000 —— 72736901 —— 500
500

gul. 3636/8450500
20

stuy. 16/9010000
8

dupt. 7/2080000

Rest noch 200 guld. voor 11 jaeren te kor
daerom besiet op de Tafel van N° 4. het elfde j
ende doet aldus:

5133122
200

gul. 102/6624400
20

stu. 13/2488000
8

dup. 1/9904000

3636 — 16 — 7
102 — 13 — 1
1500

5239 — 10 — stu.

22 D

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
392 K 15

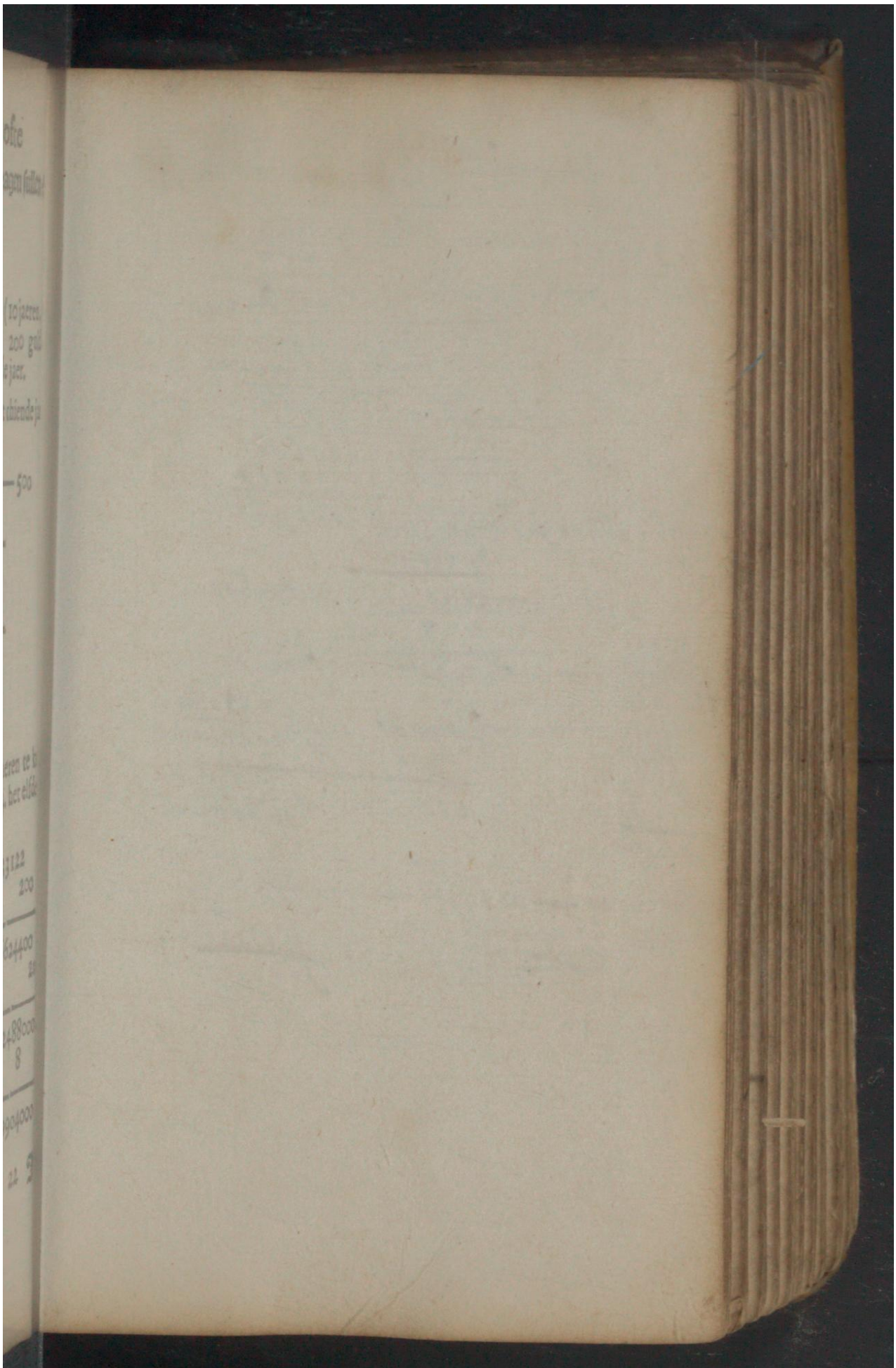

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
392 K 15

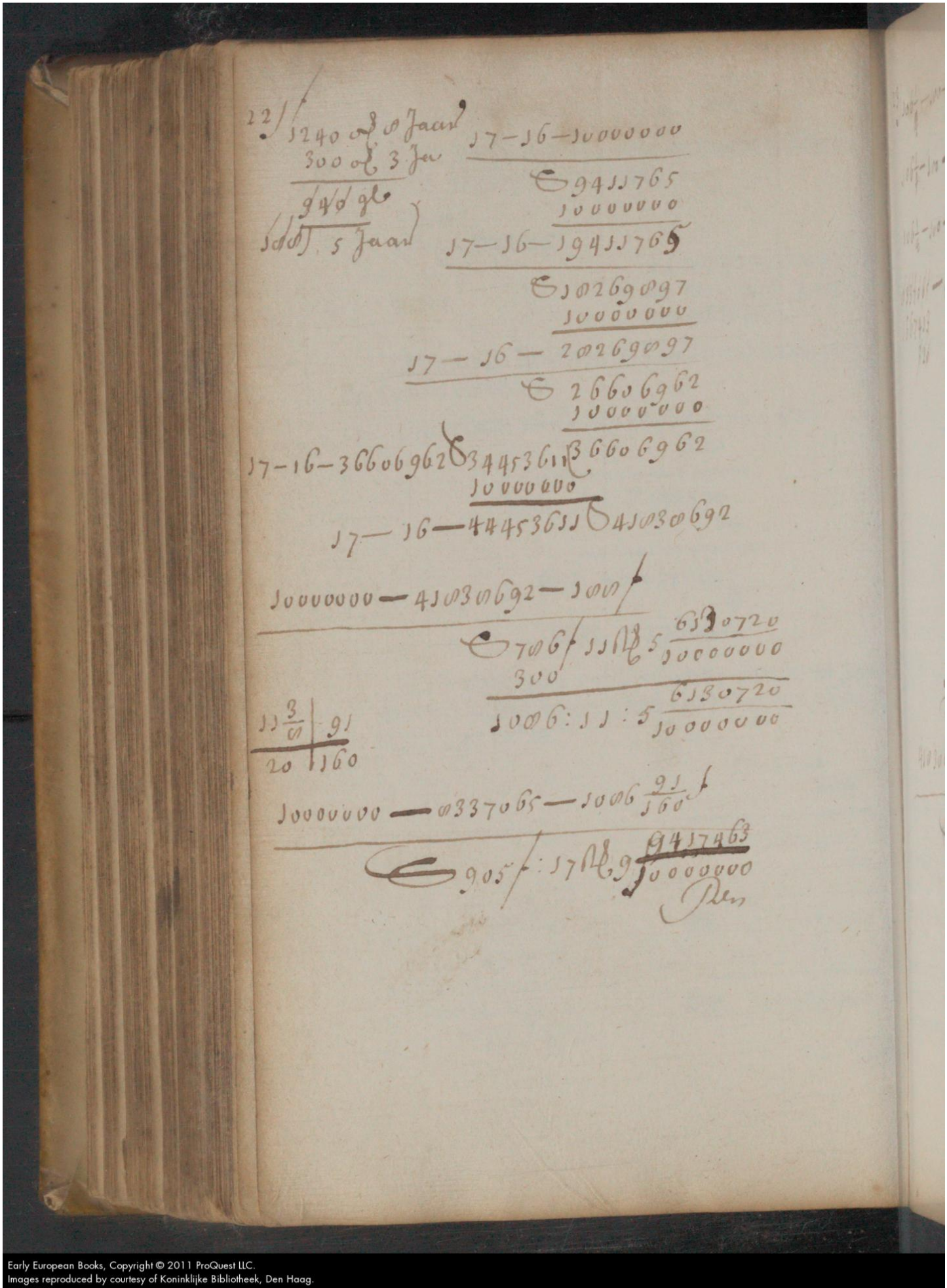

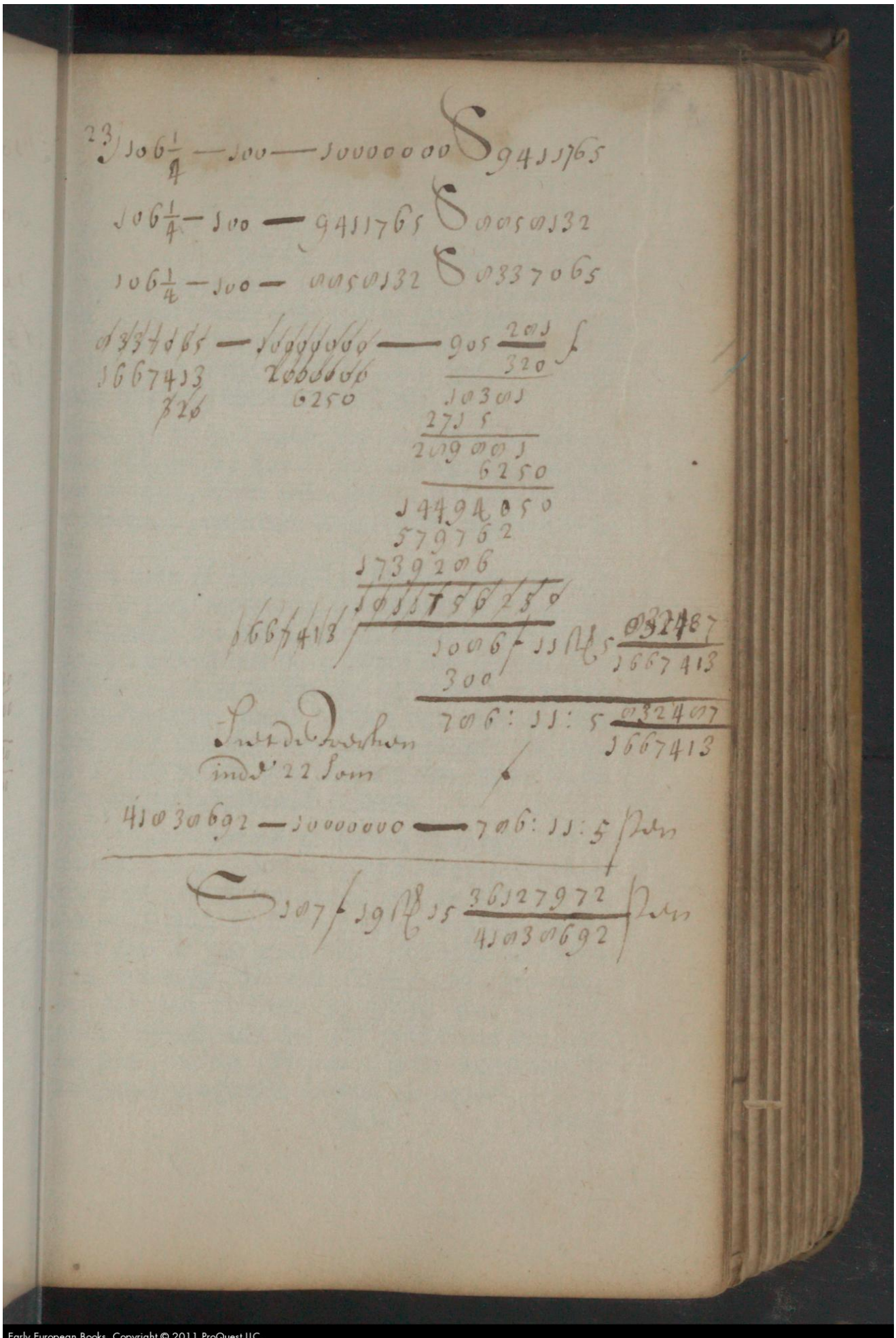

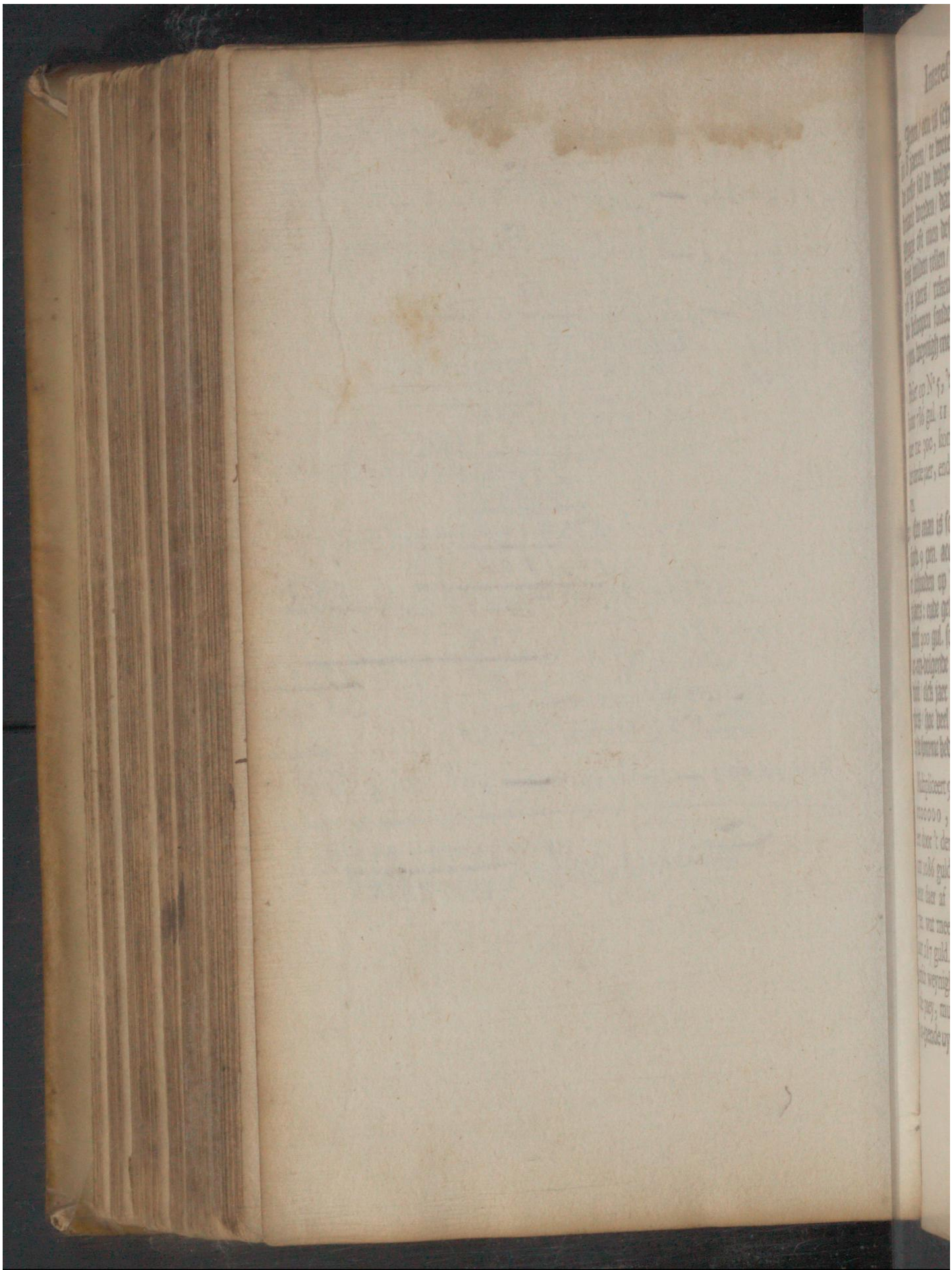

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
392 K 15

Item / een is ſchuldigh 1240 guld. te betalen / n 8 jaeren / te weten: 300 guldens over 3 jaeren / e reſte ſal de volgende jaren met gelijcke payen etaelt worden / dat is / met 188 guld. 's jaers: Vrage oft men deſe 2 betalinghen terſtonts tef- ens wilden tellen / ende korten tegen den penning 6 's jaers / rekende winſt van winſt / hoe veel ie beloopen ſoude? Antw. 905 guld. 17 ſtuyv. pen. weynigh meer: na de Tafel.

Beſiet op N° 5, 't vijfde jaer, werckt na behooren: komt 786 gul. 11 ſtuy. 6 pen. weynig min, addeert daer toe 300, komt 1086 gul. 11 ſtuy. gaet op N° 4. met derde jaer, ende werckt als vooren, komen als bo- ven.

Een man is ſchuldigh te betalen 905 guld. 17 tuyv. 9 pen. accordeert met ſijnen crediteur die e behouden op wins-gewin tegen 6 $\frac{1}{4}$ par Cent. s jaers: ende geven na 3 jaeren upt Capitael en winſt 300 gul. ſo ſal hy daer na de reſte in 5 ach- ter-een-volgende jaren betalen upt capitael ende winſt / elck jaer een even-gelijcke paeye: De vra- ghe is / hoe veel de jaerlijckſe paeye / ende in al- es de ſomme bedragen ſal? Antw.

Multipliceert 905 gul. 17 ſtuyv. 9 penn. met 10000000, komt 9058781250, die divi- deert door 't derde jaer-ghetal van de Tafel N° 4, komt 1086 guld. 11 ſtuyv. 5 penn. weynigh meer, neemt daer af 300 guld. blijft 786 guld. 11 ſtuyv- 5 pen. wat meer, die multipliceert met 10000000, komt 187 guld. 19 ſtuyv. 15 $\frac{16447971}{21781187}$ pen. welck is gantſch weynigh min dan 188 guld. voor een jaer- lickſe paey, multip. 188 met 5 jaren, komt met de voor-gaende uyt-getelde 300 gul. 1240 guld.

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
392 K 15

Anders.

Door meerder moeyten.

gul. 905/17/9/

100 —— 106 ¼ —— 289881
4 425

160000 123199425
425

64/ 00000 52359755625
425

zzzz8d0/140625

Komt 1086 guld. 11 ſtuyv. 5 $\frac{321406251}{64000000}$ penn. hier
300 guld. blijft 786 gul. 11 ſtuyv. 5 penn. de gede
van den penningh, ſullen wy om veel werckx te ſch
wen, na-laten: ende wercken als volght.

106 —— 100 —— 1 komt $\frac{16}{17}$, daer
addeert 1, kom

106 ¼ —— 100 —— 1 $\frac{16}{17}$ | 1 $\frac{239}{28989}$ ad.
106 ¼ —— 100 —— 2 $\frac{239}{28989}$ | 2 $\frac{32406}{49613}$ ad.
106 ¼ —— 100 —— 3 $\frac{32406}{49613}$ | 3 $\frac{1719721}{8352121}$ ad.
106 ¼ —— 100 —— 4 $\frac{3719721}{8352121}$ | 4 $\frac{26106857}{14198857}$

Daer mede divideert 786 guld. 11 ſtuyv. 5 pen
ſal komen voor yder paey,
187 guld. 19 ſtuyv. 15 $\frac{16409257687}{19009387121}$ pen.

Welck is by-na onſeggelijck min als 188 guld. d'
ſake dat het minder is, komt, dat de gedeelte van e
penningh in 't begin zijn ongetelt gebleven.

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
392 K 15

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
392 K 15

24/ Cont. of 1 Ja

100 — 106 1/4
425

of 1 Ja
100 — 106 1/4 of 2 Ja
425

of 2 J 100 — 106 1/4 of 3 Ja
425

100 — 106 1/4 of 4 Ja
425

100 — 106 1/4 of 5 Ja
425

100 — 106 1/4 of 6 Ja — 1000
425

4096000000000 — 5629629629629625 — 1
1430

29131164625 — 24
4096000000000 — 1
2040000000000

2913164625 | 459164625
1476

459164625 — 16
2040000000000
1200000000000

459164625 | 390625
3750164625 | 19409
1200000000000 | 32760

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
392 K 15

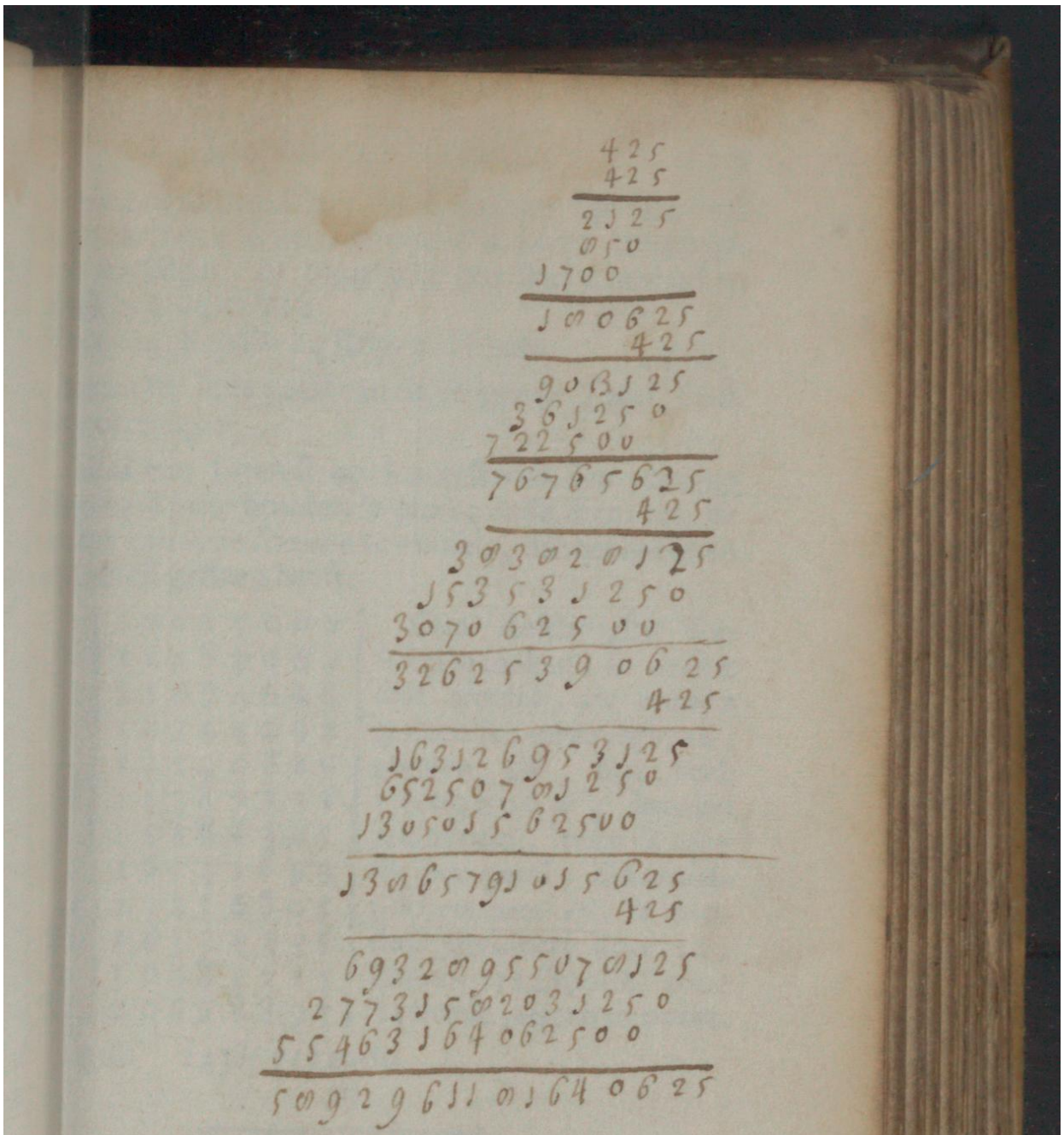

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
392 K 15

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
392 K 15

1000 Guld. hebben upt-gheſtaen op Intereſt jaeren tegen $6\frac{1}{4}$ ten hondert 's jaers wins-gewin gherekent / de vraghe is hoe veel Capitael en winſt bedragen ſal?

Antw. 1438 guld. 14 ſtup. 3 $\frac{69}{121}$ pen.

Neemt het ſeſte getal van de volgende Tafel, ende doet als volgt:

Tafel van Intereſt op Intereſt van den penning 6, ofte $6\frac{1}{4}$ ten hondert 's jaers, ende dient om de waerde van eene ſomme te vinden, die eenige jaren op intereſt geſtaen heeft.

1	10625000	Om duſdanighe Tafelen te maken, ſo neemt den wortel, als vooren gedaen is: ende ſeght 16, gheven 17, hoe veel 10000000, komen 10625000, voor 't eerſte jaer-getal, die multipliceert met 17, 't product divideert door 16, komen 11289062 voor 't tweede jaer: en ſo voort.
2	11289062	
3	11994628	
4	12744292	
5	13540810	
6	14387111	
7	15286305	
8	16241699	
9	17256805	
10	18333555	
11	19481315	
12	20698897	

gul. 1438/7111000
20

stupv. 14/2220000
16

pen. 3/552/0000

1000/0000/ $\frac{69}{121}$ pen.

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
392 K 15

Wissel-Rekeningen.

VErstaet men te zyn tweederhande, d'e
daer mede de gelt-wisselaers haer behelpe
wanneer sy-lieden eenige munte ofte s
tie van geld op-soecken by de Koopluy
oft de Koopluyden by hun, daer af sy profijt ger
ten: d'ander is meest gebruyckelick onder de Koo
luyden, te weten: als sy-lieden geldt van d'een
d'ander plaets willen hebben ofte doen hebben, e
de dat door behelp ende middel van Wissel-briev
Dese Rekeninghen worden meest alle door den E
gel de tri gesloten, acht nemende op de plaets, cou
tijd ende gelts waerdye, die somtijts hoogh, laeg
meer ofte minder in d'eene stad als in d'ander is.

1 IEmandt heeft 18592 enckele stuyvers / wil
verwisselen aen silvere gguld. van 28 stu
't stuck / vrage hoe veel hyer voor krygen s
Antw. 664.

2 Eenen heeft 78750 halve stuyvers / die wil
verwisselen teghen Rijcks-daelders tot 50 st
vers 't stuck / mits tellende 42 halve stuyv. v
een guld. vrage hoe veel Rijcks-daelders hy o
fangen sal? Antw. 750.

3 Als een Rijcksd: doet 50. stuyv. ende men ge
78750 halve stuy. voor 750 Rijcksdaeld: vrage h
veel datter verloren is? Ant. 3750 halve stuyv

4 Item / 3612 guld. 12 stuyv. in kleyn geld is
verwisselen aen Pistoletten / tot 3 guld. 17 stu
mits gevende voor elck stuck ¼ stuy. tot op-ge
Vraghe hoe veel men der ontfangen sal?
Ant. 929 Pistoletten 22¾ stuyv.

77¾ —— 1 —— 72252.

5 Een

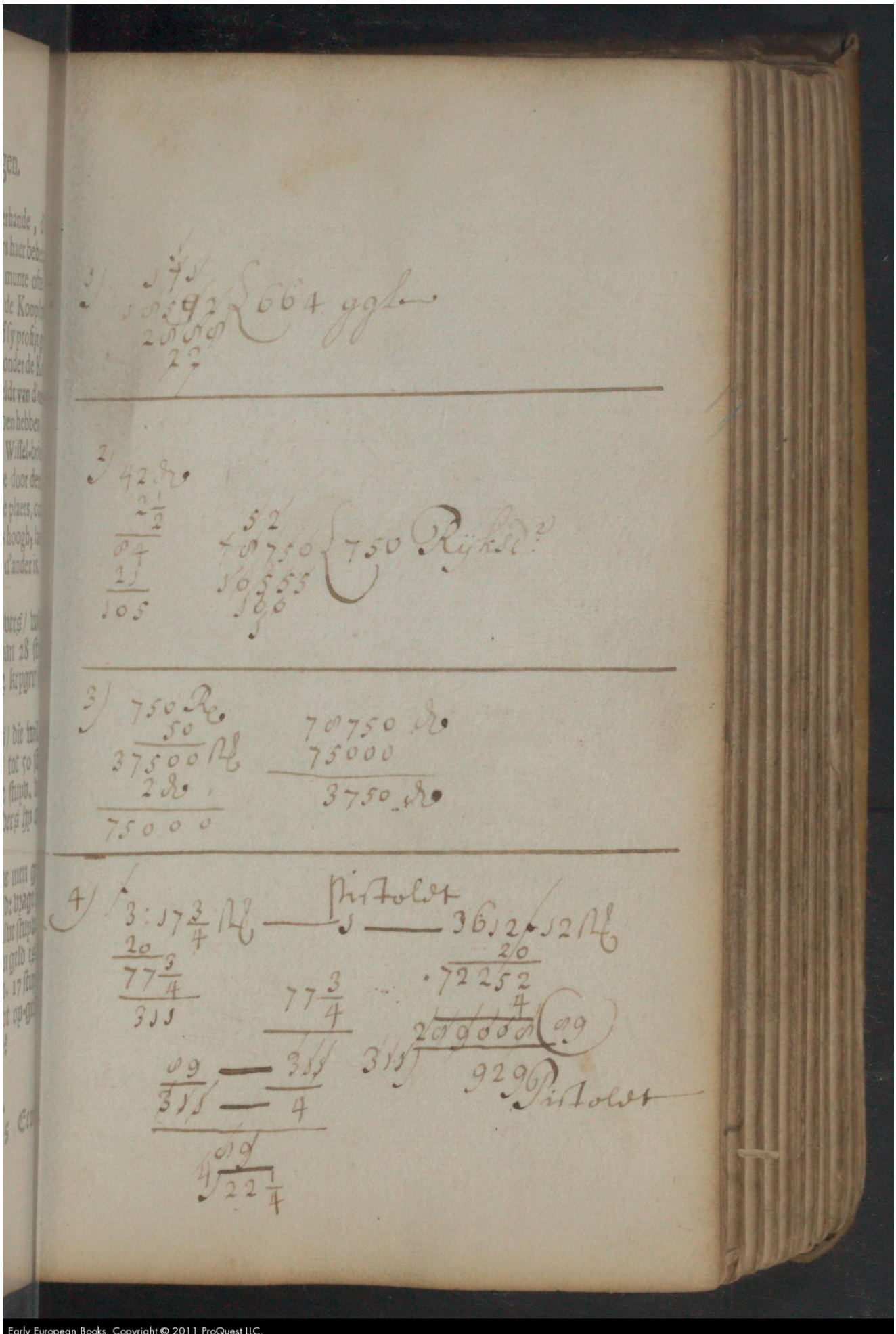

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
392 K 15

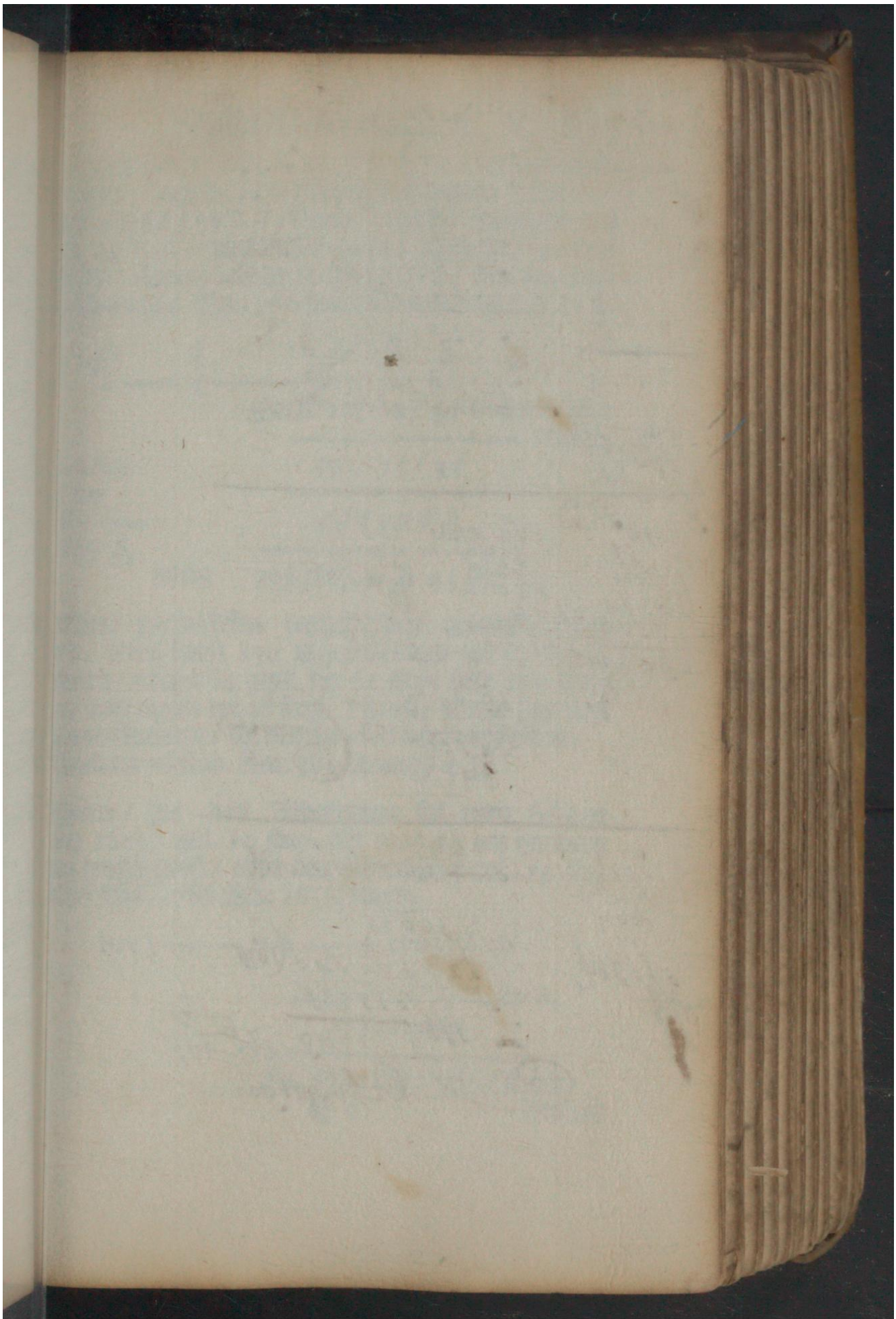

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
392 K 15

5/ 603 : 16 Roe
4 Roe op 1 £

603 £ 16 Roe
20
12076
12
24160
12076
144920
24 15 1/3
1 4 2 5 0 4 2/3 (202/3) R.
106
776
Cahuit volmaeb

24 15 1/3
4
202/3
12 { 2 R.

6/ 150 Rod
50
7500
16360
5200
2914 0
148

264 ggl
62
5200
15004
16360

150
40
6000
44
5200

2
6560
2914 0
7666
77
{ 303 Coomen

7/ 101 3/4 — 100 — 16037 gl soR
407
20
320750
4
52030000 (169
407 315239
113
2709 : 7 (169/407

5 { 3 R
2/3
113

Albertijn

Eenen heeft 603 ℒ 16 ß 8 ₰ in allerley kleyne aunte / begeert die te verwisselen tegens halve Kronobels tot 4 guld. 13 stuyv. 't stuck: mits gevende ₰ op 't ℒ / vooz wissel-geldt: Vzaghe / hoe veel icks ⅔ Kosenobels hy ontfangen sal / ende hoe veel schade is? Ant. 766 halve Kosenobels 2 ß 4⅔ ₰.

ℒ	₰	ℒ	ß	₰
1	4	603 /	16 /	8 /

Facit 10 / 1 / 3⅓ l verlies ofte schade.

4/13
20
188 ₰

593 / 15 / 3⅓

komt 766 Kos. 2 ß 4⅔ ₰.

Twee verwisselen teghen den anderen haer eld / d'een heeft 150 Rijcxdaelders tot 50 stuyv. stuck / noch 264 ggul. tot 62 stuy. met 110 stucen van agten tot 48 stuy. 't stuck / vzage hoe veel rance Kronen: sal den anderen daer vooz tellen / stuck tot 76 stuy. Ant. 383 Kronen 4 ß.

Item / hoe veel Albertynen sal men hebben vooz 16037 gul. 10 stuy. als men 1¼ ten honderd an wissel geeft / ende den Albertijn 5 gul. 13 stu. eld? Ant. 2789 Alb: 76 169/407 stuyv.

101¼ — 100 — 16037 / 10
20

1283 ø ø ø ø ø
113

Fa. 2789 Al: 76 169/407 stuyv.

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
392 K 15

8 Alsmen 100 ggul. verwisselt tegen 71 Hollan
sche daelders / hoe veel ggul. sal men gheven o
te hebben 2682 daelders / den daelder tot 40 / e
de den ggulb. gherekent tot 28 stuyv?
Antw. 3777 ggulb. 13 $\frac{1}{11}$ stuyv.

9 Als een ggul. doet 62 stuyv. ende men dan wi
selt 2 Hollandsche Rijders voor 4 ggulb. min 2
stuyv. de vraghe is / hoe veel Rijders men on
fanghen sal voor 673 ggul. 36 stuyv?
Antw. 369 $\frac{61}{111}$ Rijders.

10 Men verwisselt 369 Hollandsche Rijders e
de 65 stuyv. teghens ggul. van 3 gulb. 2 stuy
't stuck / ende men krycht voor 2 Rijders 4 ggu
min 22 stuyv. vraege hoe veel ggul. men ontfa
gen sal? Ant 673 + 36 stuyv.

2 —— 4 —— 22 —— 369i + 65
62 226
248 41697
sub. 22 65 ad.
226 41762
92
ggul. 673 + 36

11 Men wil verwisselen 100 Rijcxr-daelders
ghen silvere ggulb. ende alsoo 5 Carolv-gulde
doen 2 Rijcx-daelders / ende 10 ggulb. doen
veel als 14 Carolus guldens / vraghe hoe v
ggul. men ontfangen sal? Ant. 178 $\frac{4}{7}$

12 Hoe veel Pistoletten van 3 gulden 17 stuy
't stuck / met noch ggulb. van 3 gulb. 2 stu
't stuck / te weten even veel stuckx van eick
t/

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
392 K 15

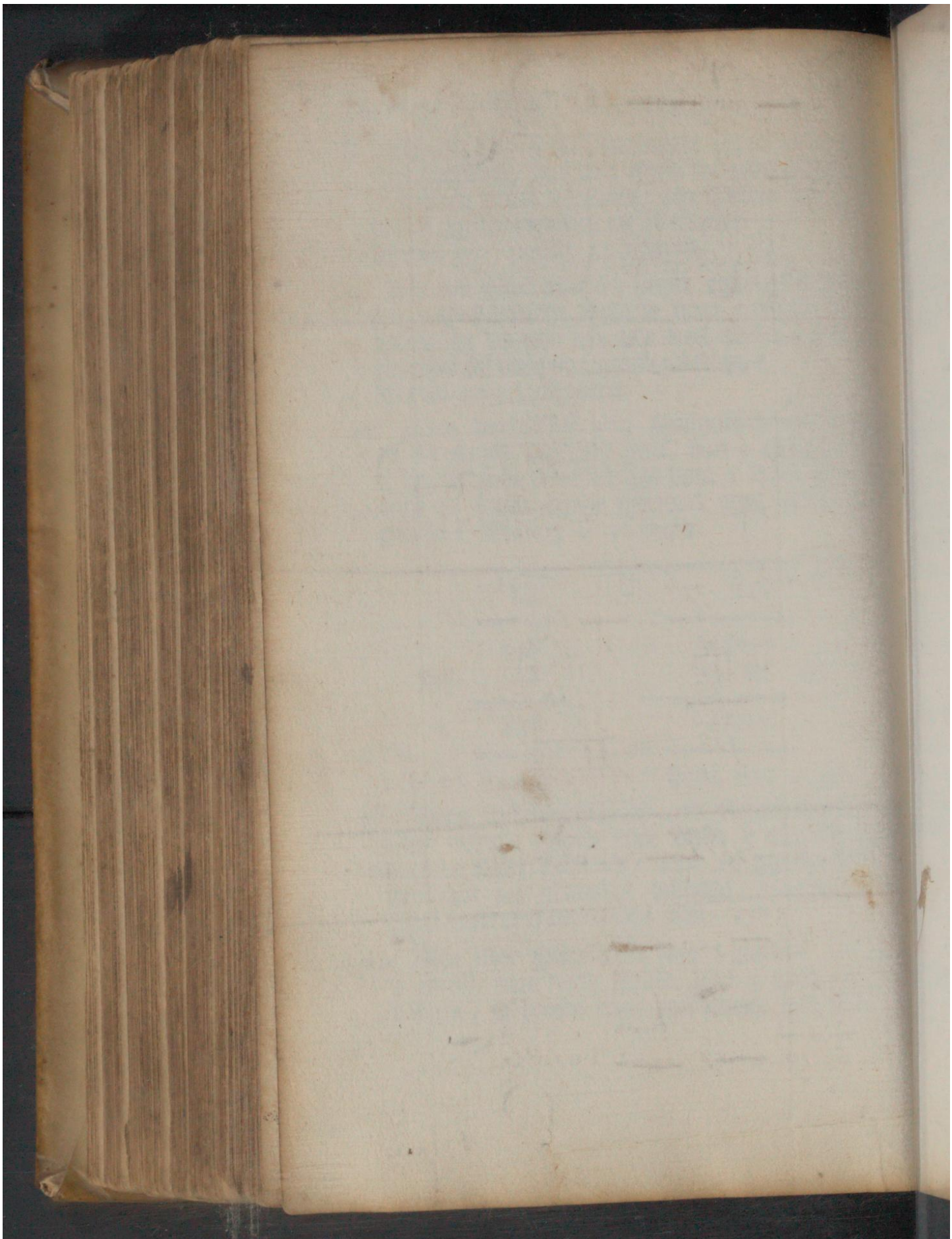

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
392 K 15

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
392 K 15

13 gl Grob gl

1 — 22½ — 1500
2 45 750
45
3750
300
33750
30 1125 florijn

14 Gros gl 1125 florijn
30
33750
22½ — 1 — 750
2
45 1500 gl

15 ß Daald: 1000 gl
32 — 1 — 22 ß
2200 ß
32 687 Daald: 24 ß

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
392 K 15

tie / sal men ontfangen voor 703 guld. 13 ¼ stuy. gevende 1 ¼ ten honderd voor 't verwisselen? Antw. 100 van elcx.

101 ¼ —— 100 —— 703/ 13 ¼.
139 komt 100 van elcke

14073 ¾ guld. 3 — 17 } doen 139 stuyv.
guld. 3 — 2 }

Een Koopman tot Amsterdam geeft 1500 gl. in wissel op Dantzich / om na 5 weken aldaer te hebben voor elcken guld. 22 ½ Poolse grossen / ende alsoo 30 Poolsche grossen een Florijn doen: so is de vraghe hoe veel florynen hy aldaer ontfangen sal? Ant. 1125 flor.

1 —— 22 ½ —— 1506

1125 flor.

Een Koopman tot Amsterdam begeert tot Dantzich te ontfanghen 1125 florynen / betaelt voor 22 ½ Poolse grossen 1 guld. ende alsoo 30 Poolse grossen een flor. doen / is de vraghe hoe veel guldens hy tellen sal? Ant. 1500 guld.

1125
30

22 ½ —— 1 —— 33750

Item / een Koopman tot Amsterdam heeft 1000 guldens / daer mede maeckt hy wissel op-

Hamborch / om aldaer te hebben Daeldezs ba
32 ℔ Lubs / de vzaghe is hoe veel hy'ez ontfar
ghen sal / rekenende 22 ℔ Lubs vooz eenen guld
Ant. 687 Dael. 16 ß.

16 Een Koopman heeft tot Amstezdam 1500 gul
daez vooz begeezt hy tot Dantzich Mazcken t'om
fangen / ende alsoo de Wissel gaet $1\frac{1}{12}$ mazck voo
1 gul. is de vzage na de waezde des vziefs?
Antw. 2125 Mazck.

17 Als de Wissel van Amstezdam op Dantzick gae
$1\frac{1}{12}$ mazck vooz 1 guld. ende een mazck doet 3
gzossen / de vzage is / hoe veel gzossen men sal telle
vooz 1500 guld.? Antw. 63750 gzossen.

18 Een Koopman tot Amstezdam geeft op Wisse
1500 guld. om tot Dantzich te ontfanghen 212
mazck: vzage tot hoe veel de Wissel is tegens 't
vlaems? Antw. $8\frac{1}{7}$ Mazck.

19 Als de Wissel van Antwezpen op Dantzic
doet 132 Poolse gzossen vooz 240 ß: hoe veel is
dan tot Amstezdam vooz een gulden?
Antw. 22 gzos pools.

20 Item / eenen maeckt Wissel van Amstezdan
op Dantzich / gevende 20 stuyv. om aldaez (na
$1\frac{1}{2}$ maend dat hy 't gelt gegeven heeft) t'ontfange
22 Poolsse gzossen / Vzaghe indien den guld. to
$21\frac{1}{2}$ poolse gzosse ging / wat hy dan ten hondezt in
jaez soude winnen? Antw.

$$\begin{array}{r} 22 \\ 21\frac{1}{2} \\ \hline \end{array}$$

$21\frac{1}{2}$ — 2 — $\frac{1}{2}$ — 100 — 12

Fac. $13\frac{41}{43}$

21 Een

16)

1500 gl
15/12
1500
12) 4 — 500
1 — 125
2125 Marken

17)

1500 gl
15/12
2125 marken
30
63750 Grot

18) gl
1500 — 2125 — 6 gl
12 17
2 2
8½ marken

19) gr
240 — 132 — 1 gl
6 22
40 gr

20)

21½ 22/2½
43 1/2
maand 2 12 maand
6
666
43) 13 43/43

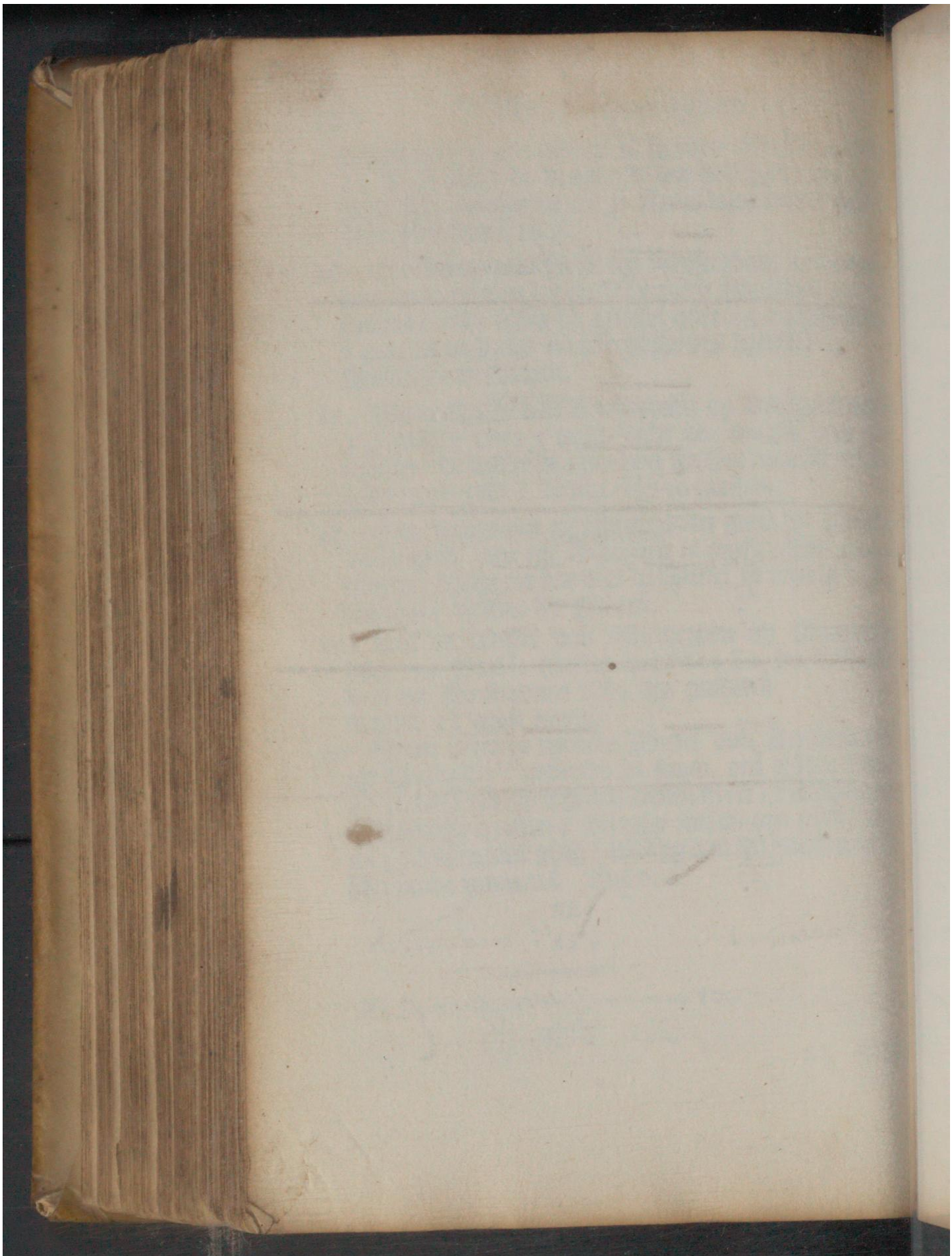

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
392 K 15

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
392 K 15

21/ 1500 — 32 grossen

maand 12 — ma 1½ — 32 0/25 gl.

groß 30 — 32 0/25 — 1000

Summa

22/ Croon 700 — 3 : 4½

20 | 2100
4 — 140
17 : 10
2257 : 10

23/ 1500 gl. — 26 — 30000 — 120000 — 169 — 710 Fl.

42¼ — 169 — 4 — 10

10 — 65
169 — 1

656
169 | 3143
169

24/ Fl.

769 : 13 | 143/169
60
461 53 | 143/169
65
710 10/169 Fl.

42¼

30000
120000 — 169
169 — 4

30000
1500

3 | 143/169 | 050 | 10 (65)
65 | 109005 | 169

25

31 | 26/46 | 1452 | 22 (66)
33 | 1510 | 23

1006 22/23 — 46/46
46 60
44
6560
4344
500010
2500 gl.

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
392 K 15

2 Een Koopman in Amsterdam geeft in Wissel op Dantzich 1000 guld. te weten: 30 stuyv. om aldaer te hebben 32 poolsche grossen / 1 $\frac{1}{2}$ maend na dat hy 't gelt getelt heeft / onder voorwaerde: hy voor de 1 $\frac{1}{2}$ maend intrest tegen 8 ten hondert sal. ghenieten / vraghe hoe veel flozynen van 30 poolse grossen hy ontfangen sal? Antw.

12 ——— 8 ——— 1 $\frac{1}{2}$ | 1
100 ——— 1 ——— 32 | 32 $\frac{8}{17}$
30 ——— 32 $\frac{8}{17}$ ——— 1000

Fac. 1077 floz: 10 pool. gros.

2 Eenen treckt in zijn Facteur tot Calis 700 Croonen / de vrage is na de waerde des Briefs / als de Croon op 3 guld. 4 $\frac{1}{2}$ stuy. gerekent word? Antw. 2257 guld. 10 stuyv.

3 Een Koopman tot Amsterdam maeckt wissel op Franckfort van 1500 guld. vrage tot hoe veel hy den brief maken sal / als de wissel gaet teghen 42 $\frac{1}{4}$ stuy. voor den flozijn? Ant. 710 fl. 3 $\frac{143}{769}$ kr.

Merckt, den florijn word in Wissel gerekent op 65 Kreitzers, ende in courant op 60 Kreitzers.

46153 Kreitzers gedivideert in 60, komt 769 flor. 13 Kreitzers stijf.

4 Soo een Koopman begeerde te hebben tot Franckfort 769 flozynen 13 $\frac{143}{769}$ Kreitzers / van 60 Kreitzers 't stuck / ende dat de Wissel ginghy op 42 $\frac{1}{4}$ stuyv. voor den flozijn van 65 Kreitzers / vraghe hoe veel soude de somme in Amsterdam beloopen? Antw. 1500 guld.

5 Eenen in Amsterdam maeckt wissel op Hamborgh / 46 stuyv. tegen den dael van 33 ℔ Lubs / hem

hem wordt ghegeven een Wissel-brief van 108 daelders 3 $\frac{26}{46}$ ℔ Lubs / de vraghe is hoe veel hy daer voor betaelt heeft ? Ant. 2500 guldens.

26 Een Koopman tot Haerlem moet hebben pe slot van Rekeninge / van eenen tot Oordrecht / t somme van 2500 $\frac{1}{3}$ gulden / welcke partye hy treck tot $\frac{1}{2}$ ten 100 / in voordeel van synen Man tot Oo drecht / de vrage is na de somme des Briefs ? Ant.

Proeve

100 —— 101 $\frac{1}{2}$ —— 2463/6 $\frac{2}{163}$

Fac 2500 guld. 10 stuyv.

27 Een Koopman in Amsterdam / geeft op Spaig nen 2035 guld. 10 stuyv. om aldaer te hebben Du caten van 375 Marevadis / en alsoo hy geeft 3 gu 4 stuyv. voor elcken Ducaet: vraghe hoe veel hye ontfangen sal ? Antw.

Proeve.

2035 $\frac{1}{2}$ —— 636/35 $\frac{5}{32}$ —— 3 $\frac{1}{5}$

28 Item / een Koopman in Spaignen geeft op Am sterdam 636 Ducaten / 35 $\frac{5}{32}$ Marevadix aen Wis sel / om voor elcken Ducaet / die 375 Marevadi doen / t'ontfangen 3 guld. 4 stuyv. vraghe hoe ve guld. hy ontfangen sal ? Antw.

Proeve.

3 $\frac{1}{5}$ —— 1 —— 2035 $\frac{1}{2}$

29 Een Koopman in Amsterdam stuyt Wissel o Spangien tot 63 stuyv. de 375 Marevadis / end van daer het retour 385 Marevadis / voor 70 stuyv verliesende 5 maenden tijdts / vrage nae de winst te Hondert in 't jaer ? Antw.

63 ——

26) 103½ — 100 — 2500 ℔ 10 ℔.
203

500 10
3
1500 2000 (190
263
4927 10
2463 gl 10 190/203 ℔

27) Onaat
3⅕ — 1 — 2035½ gl
5
16
32

407
3
2035 5 (3
31 636

maardadi
3 — 375
32 — 1
5525
32 35 5/32
maardadi

28) Onaat gl
1 — 3⅕ — 636 3/32 Onaat
5
16
32
2035 5 1
10 2
2
5
10

29) 18 maardadi
63 — 375 — 70 ℔ & 416⅔
305
31⅔

365 — 31⅔ — 1500
77 20
maan 95
5 19
3 00
5520
77 19 57/77 tm 100
4
00
½ maandm

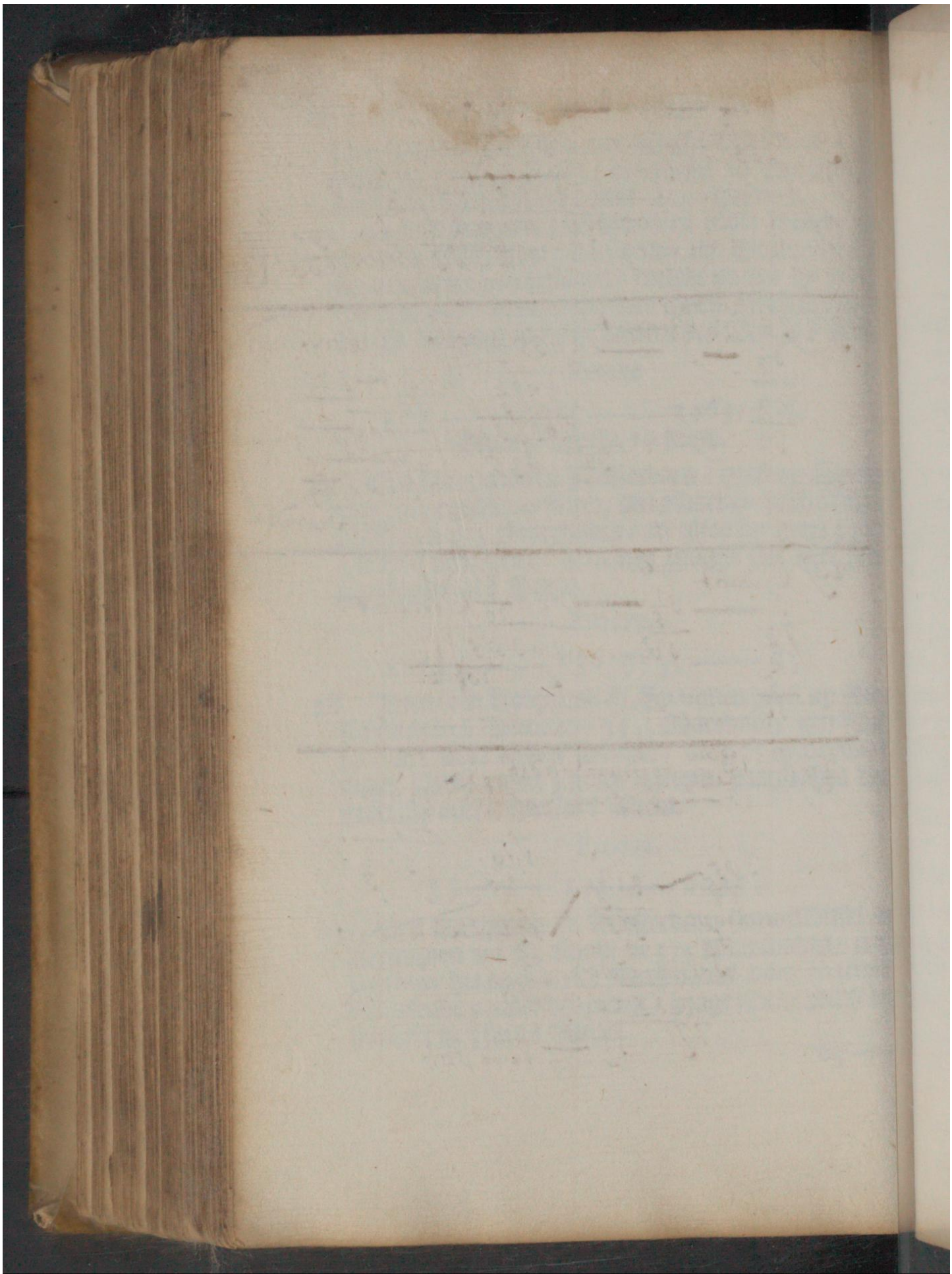

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
392 K 15

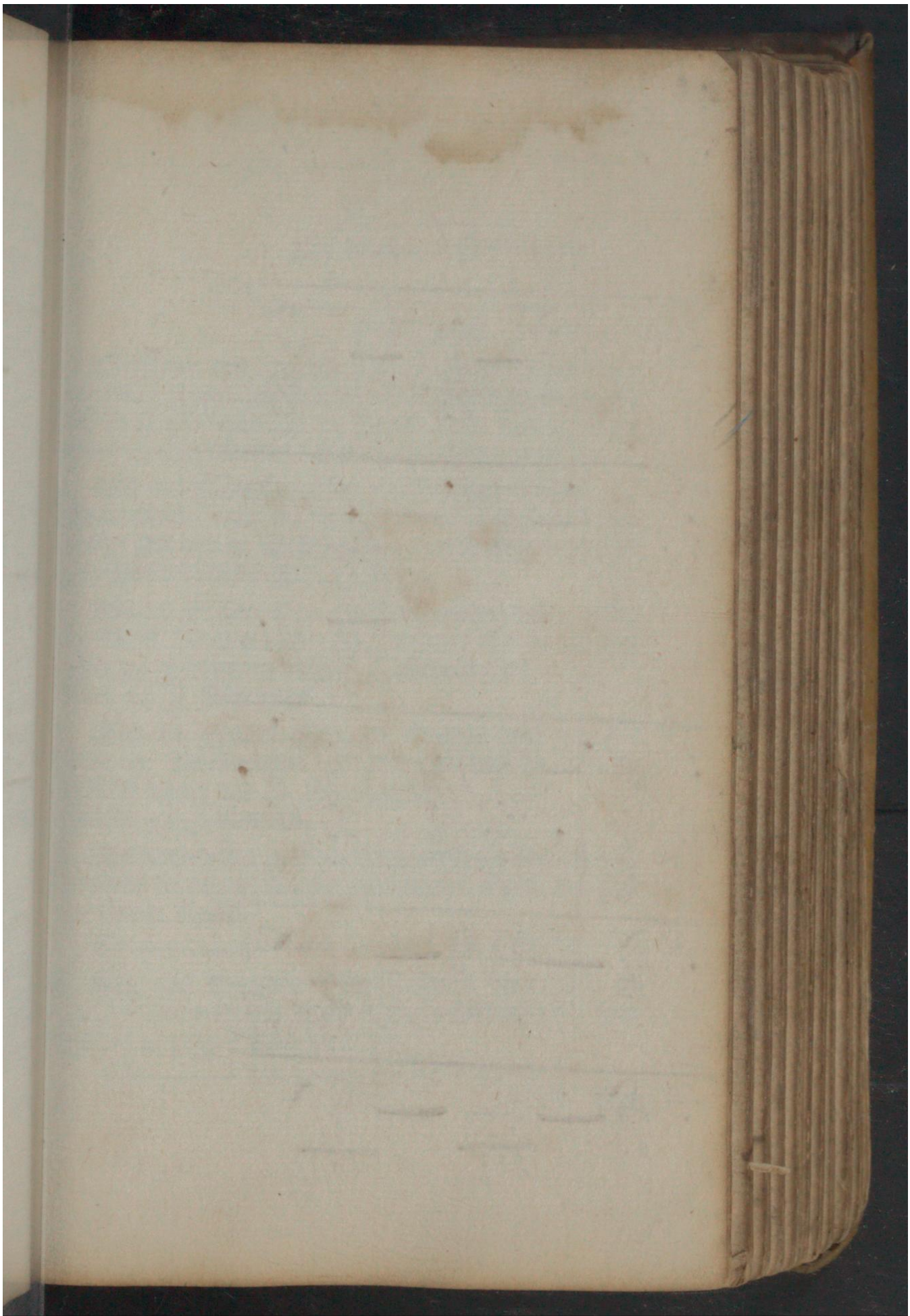

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
392 K 15

30/ ℔ marvadis
75 — 375 — 3:3 ℔
5 20
63
5
315
marvadis

31/ marvadis / ℔ mar:
315 — 3:3 — 375
5 20 75 ℔
63

32/ 35 ß — 20 ß' — 3 £ 15 ℔
6 70 4 75
7 2 2 2
50
7/ 7 1/7 ß'

33/ 7 1/7 ß' — 3 3/4 gl. — 20 ß'
30 15 7 5
4 20 ℔ 35 ß'
6 ß'
2 3

34/ x² — 40 ℔ — 64 x:
65 512
13 13/ 39 5/13 ℔

35/ 64 x² — 39 5/13 — 65 x:
13 512 50
40 ℔

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
392 K 15

63 —— 375 —— 70 | 416 2/3
385

385 —— 31 2/3 — 100
5 12

Fac. 19 17/19

1 Wanneer een gguld. binnen Amsterdam doet 3 guld. 3 stuyv. hoe veel sal die in Spagnien doen / als de Wissel gaet op 75 stuyv. voor den Ducaet van 375 Marevadis ? Ant. 315 Marevadis.

1 Als een Goudt-gulden in Spagnien doet 315 Marvadis / ende tot Amsterdam 3 guld. 3 stuy. vrage hoe veel de Wissel gaet tegen den Ducaet van 375 Marevadis ? Ant. 75 stuyv.

2 Als een France Cro. tot Amsterdam doet 3 guld. 15 stuyv. hoe veel is die tot Londen / als de Wissel gaet 35 ℔ vlaems voor 't £ Sterlings ?
Ant. 7 1/7 ℔ Sterlings.

3 Soo de France Cro. tot Londen doet 7 1/7 ℔ / ende tot Amsterdam 3 1/4 guld. hoe veel is dan de Wissel tegen een £ Sterlings ?
Antw. 35 ℔ vlaems.

4 Als een daelder geld tot Auspurgh 64 Kruitzers / hoe veel sal die tot Amsterdam doen / als de pary is 40 stuyv. Antw.

65 —— 40 —— 64 | 39 5/13 stuyv.

5 Als een Daelder t' Amsterdam weerdigh is 39 5/13 stuyv. ende tot Auspurgh 64 Kruitzers / hoe veel is de pary ? Ant. 40 stuyv.

64 —— 39 5/13 —— 65 | 40

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
392 K 15

36 Als een stuck geldts tot Neurenberch doet
Kreit. met een stuy. hoe veel sal dat tot Amste
dam gelden / als de pary is tot 30½ stuy. Antw

30½ —— 65 —— 1 | 2 8/61
97

65 —— 30½ —— 99 8/61
komt 46½ stuy. luttel meer.

37 Item / als een stuck gelts doet tot Amsterda
2 guld. 1 stuyv. ende tot Francfort 93 Krei
zers / ende dat de Wissel gaet op 28 ½ stuyv. i
vzage is / welck beter is 't geld in spetie / ofte p
Wissel over te maken ? Antw. per Wissel. H
scheelt 29/37 Kreitz.

38 Als een Hollandsche Daelder tot Amsterda
doet 40 stuyv. ende de Wissel van daer op Lo
den gaet tegen 22 stuyv. op een maend tijds / e
de interest gerekent tegen 9 ten honderd 's jae
winst / vzage hoe veel die aldaer gelden sal ?
Antw. 36 7/11 stuyv.

12 —— 9 —— 1
100¾ —— 100 —— 22
21 3 37/40 3 —— 20 —— 40 | 36 7/11

29 Item / eenen Koopman tot Amsterdam trec
Wissel op Dantzich / de somme van 1500 gul
om aldaer te doen hebben 22 grossen vooz pd
guld. ende doet synen man de pary terstont w
derom op hem trecken / gevende vooz 22 ¼ gros
1 gul. met noch een ½ ten hondert vooz pzobisi
Vzaghe hoe veel winst oft schade den Koopme
met de wissel gedaen heeft / ende hoe veel ten 10
in 't jaer gewonnen is / zijnde 4 maenden 't geli
in de Wissel ? Ant. als volcht.

15

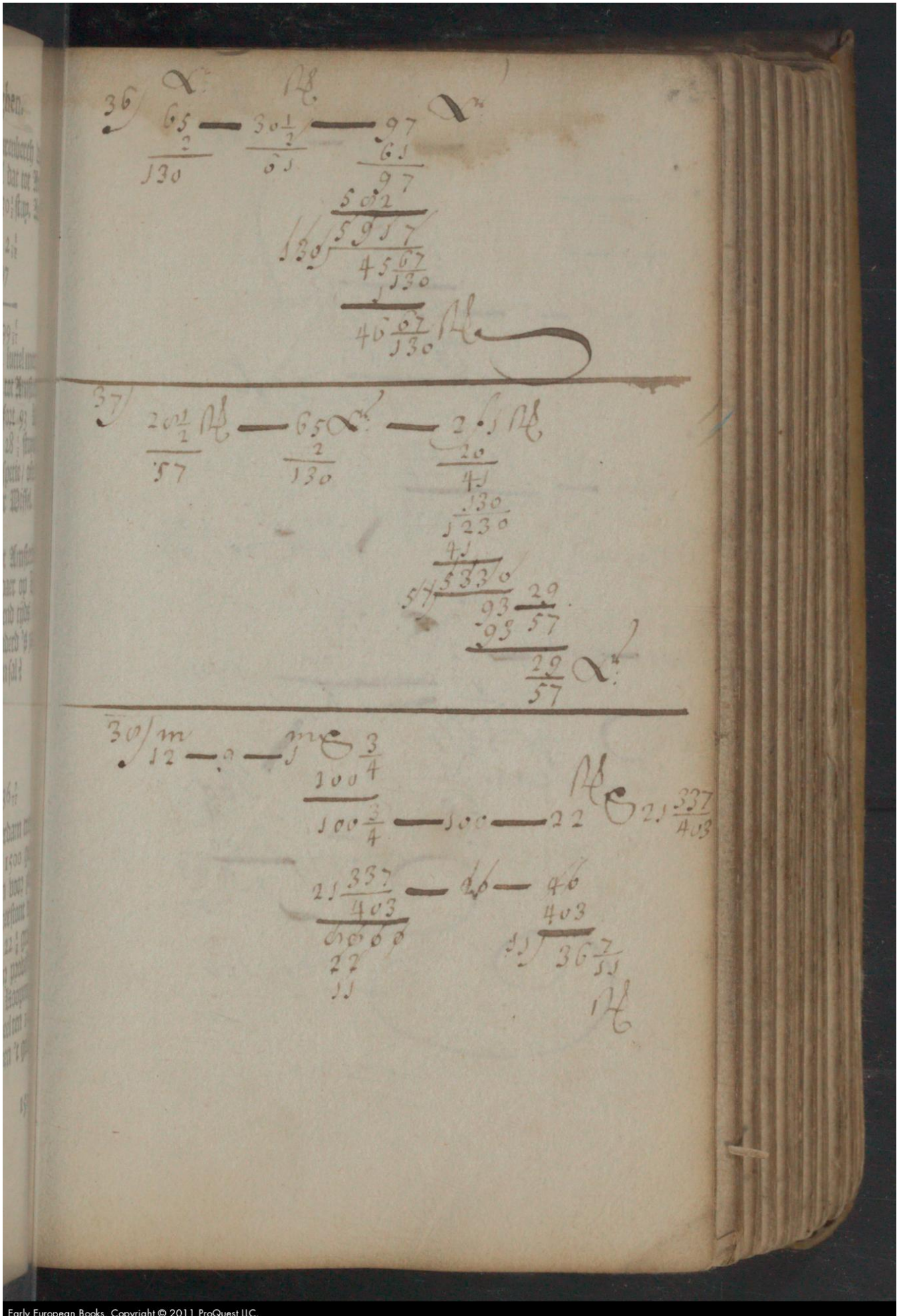

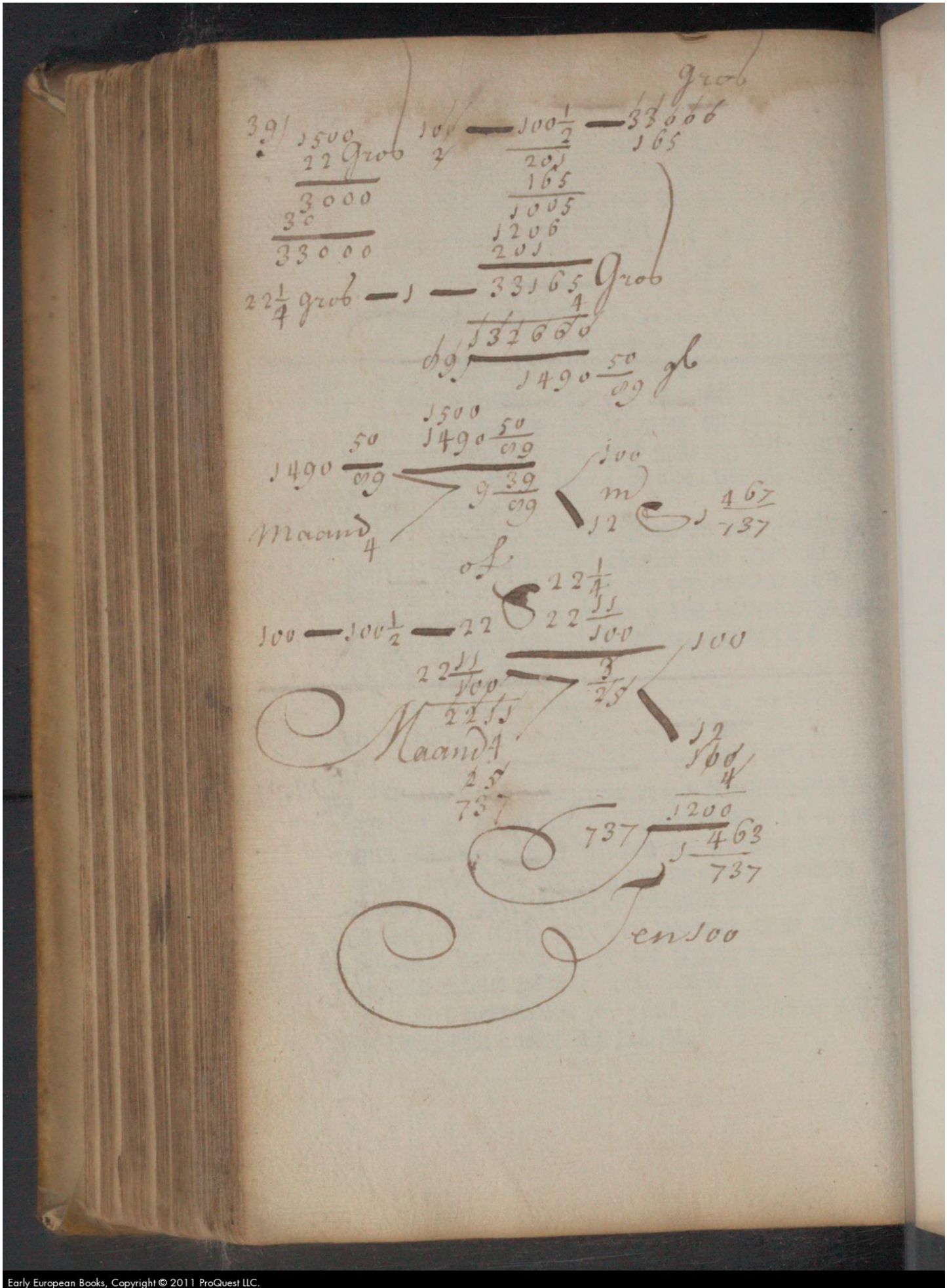

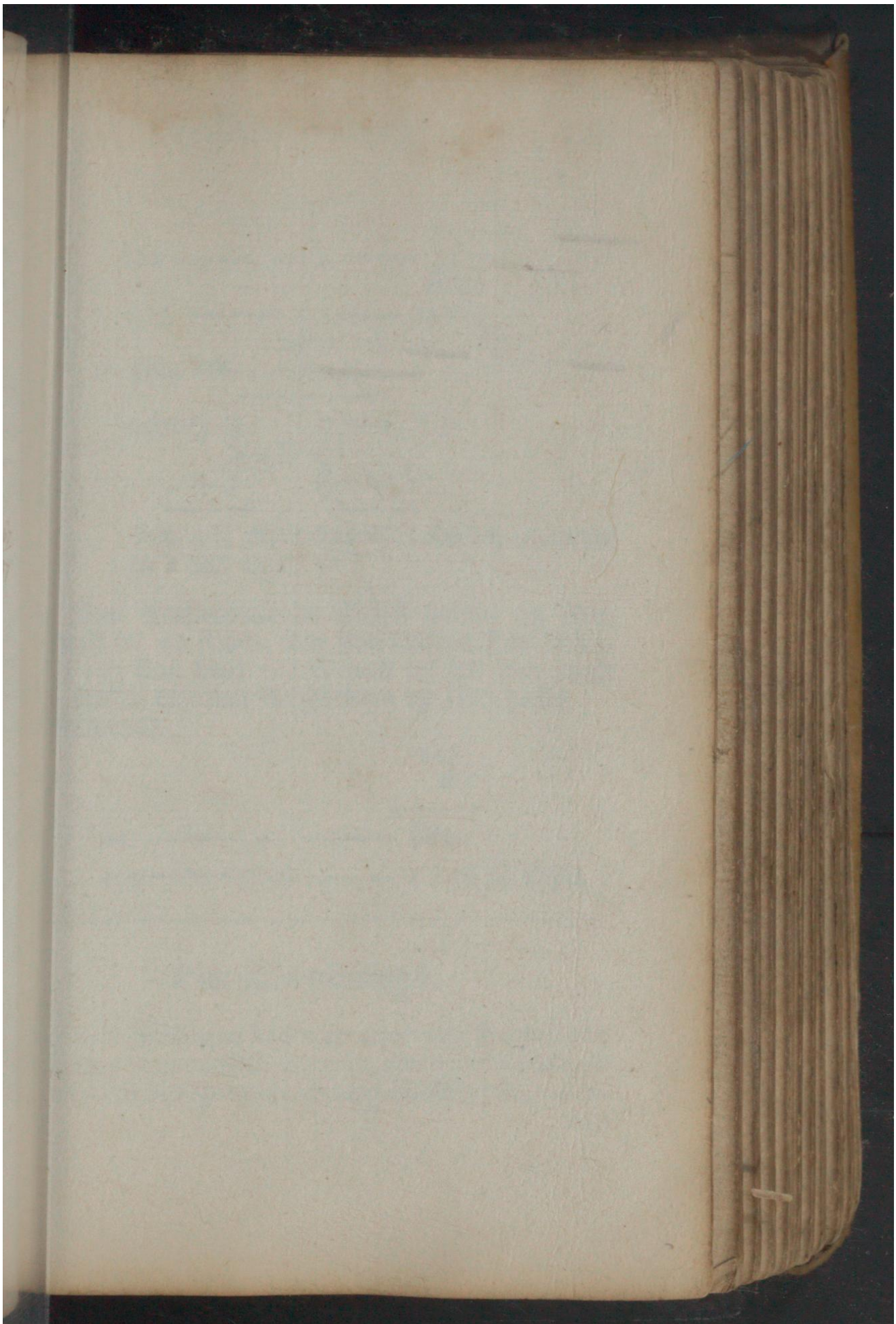

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
392 K 15

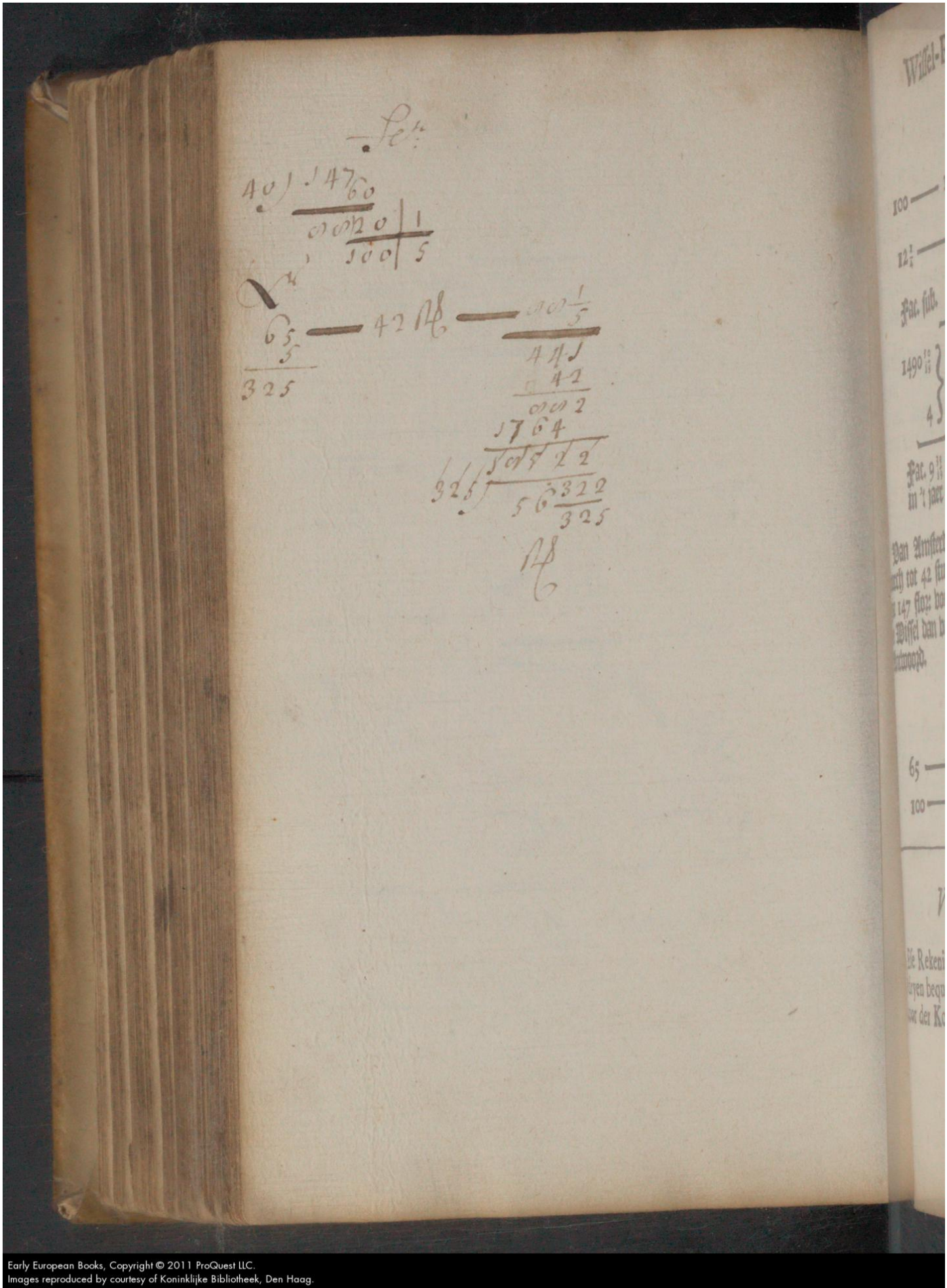

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
392 K 15

1500
22

100 —— 100 ½ —— 33000
komt
12 ¼ —— 1 —— 33165

1500
Fac. sub. 1490 10/89

1490 10/89 } 9 39/89 { 100
4 } { 12

Fac. 9 39/89 ghewonnen / ende ten honderdt in 't jaer 1 66 3/7 3/7.

Van Amsterdam de Wissel gaende op Ausburch tot 42 stuyv. ende van Ausburch op Venegie 147 flor: voor 100 Ducat: tot hoe veel komt de Wissel dan van Amsterdam op Venegien?
Antwoord.

147
60

65 —— 42 —— 8820
100 —— 5699 —— 1 | 56 32 2/35 stuyv.

Van Manghelingh.

DEse Rekeninghe kan men door den Reghel van dryen bequamelick solveren, dan also der bedroch door der Koop-luyden scherp-sinnigheydt, onder kan

kan schuylen, so hebben wy eenighe voor-beeld
by-een ghebracht, daer men simpelijck Waer o
Waer vermangelt, wyders daer men Waer tegh
Waer met geldt daer by ghevoeght, verruylt: T
derden, daer men Waer met gelt tegens Waer m
tijd, oock gelt ofte sonder gelt, verbuyt, ende d
om alsoo te leeren voor-komen dat gheen van
Mangelaers eenigh na-deel geschieden soude.

1 EEN Koopman heeft 12 stucken Bozatten
houdende elck stuck 20½ elle / tot 15¼ stuyv. d'
le: Wil die vermangelen tegen Peper / tot 27½
't ℔: Vzage hoe veel ℔ Peper hy daer vooz o
fangen sal? Antw. 272 46/55 ℔.

2 Een Koopman vermangelt 2460 ellen Bozat
tot 15¼ stuyv. d'el / tegen 272 46/55 ℔ Peper / vzag
tot hoe veel 't ℔ Peper in-gestelt is?
Antw. 13¾ stuyv. oft 27½ ß.

3 Een Koopman vermangelt 246 ellen Bozat
teghen 272 46/55 ℔ Peper tot 27½ ß 't ℔ / vzage
hoe veel hy d'el Bozat gheselt heeft?
Antw. 30½ ß / ofte 15¼ stuyv.

4 Item / een Handelaer vermangelt Bozatte
tegen 272 46/55 ℔ Peper / die hem aen-gherekent
tot 27½ ß 't ℔ / daer-teghen stelt hy d'el van zi
Bozatten op 15¼ stuyv. vzaghe hoe veel stuck
Bozat / yder lang 20½ el / hy vermanghelt hee
Antw. 12 stucken.

5 Item / 2 Koop-luyden willen hare Koopm
schap vermangelen / teghen den anderen: d'
heeft Duitchs-vlas 1200 ℔ / oft 150 Steen: s
dat tot 5 guld. den steen / d'ander heeft 10 D
cker Over-leer tot 12 ℒ den Decker / vzag

1) 6 stukken
120 ℓ
$20\frac{1}{2}$
246
6
1476
$15\frac{1}{4}$ ℓ
12300
246
$60\frac{1}{2}$
3751 $\frac{1}{2}$ ℓ
2
7503 ℓ.

$27\frac{1}{2}$ ℓ.
$\frac{7503}{1} \times \frac{55}{2}$
$\frac{412665}{15006}$
55555
55
$272\frac{46}{55}$ ℓℓ

2) 246 ℓ
$15\frac{1}{4}$
3690
$61\frac{1}{2}$
3751 $\frac{1}{2}$ ℓ

3751 $\frac{1}{2}$ ℓ
$\frac{7503}{2} \times \frac{15006}{55}$
$\frac{55}{4}$ $13\frac{3}{4}$ ℓ.

3) $272\frac{46}{55}$ ℓℓ
15006
55
7503 ℓ.

$27\frac{1}{2}$ ℓ.
$\frac{55}{2}$

12
7503
24667
24

(123)
$30\frac{123}{246}\left|\frac{1}{2}\right.$ ℓ.

4) $272\frac{46}{55}$
15006
55
123

$27\frac{1}{2}$ ℓ.
$\frac{55}{2}$
$30\frac{1}{2}$
$\frac{7503}{1} \times \frac{61}{2}$
246 ℓ

ℓ
6
246
$\frac{1}{1} \times \frac{41}{2}$
12
$20\frac{1}{2}$

Stukken.

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
392 K 15

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
392 K 15

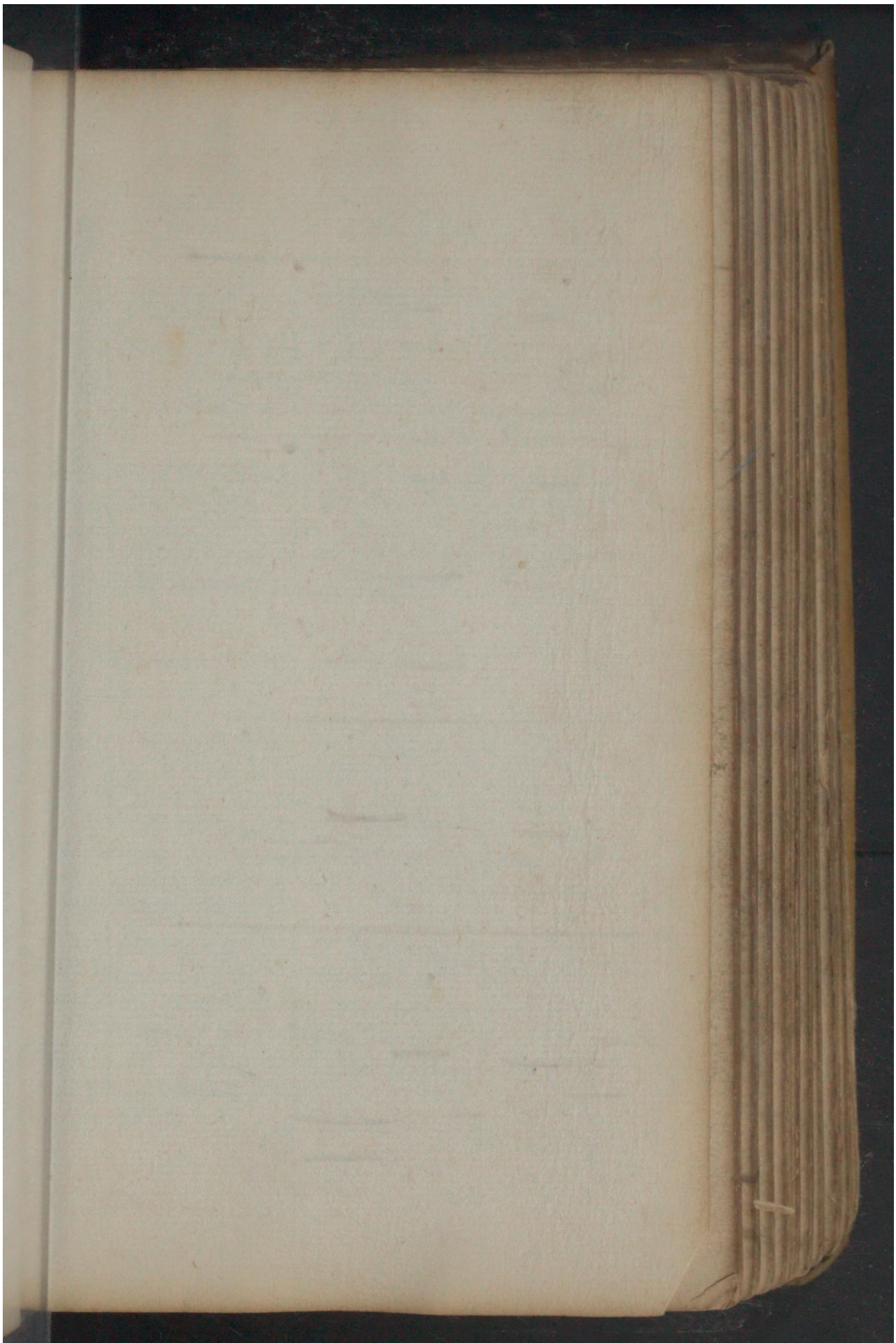

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
392 K 15

5) 150 Guldens Jodiaken

5 gl. — 12

750 — 1440

720 — 6

30 gl. — 720 gl.

---

6) $22\frac{1}{2}$ st. — 1 st. — 20 st.

45 — 5/2 — Jc

9 — 10 — 2 Jc

9 | 200

$31\frac{1}{9}$ st.

---

7) $22\frac{1}{2}$ — 25 st. — 20 st. $31\frac{1}{9}$

Jc — Jc — $31\frac{1}{9}$ st.

9 — 2 — 200

5 — 6 — 1800

5 | 1800

$33\frac{3}{5}$ st.

---

8) 25 st. — $22\frac{1}{2}$ st. — $3\frac{1}{9}$ st.

$22\frac{1}{2}$ — $22\frac{1}{2}$ — 20 st.

45/2 — 45/9

45 — 5

9 — 1

---

9) 25 st. — st. — $3\frac{1}{9}$ st.

$22\frac{1}{2}$ — 25 — 20

45/2 — 5/2 — 20

9 — 10 — 2 Jc

9 | 200

$31\frac{1}{9}$ st.

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
392 K 15

oe veel contant gelt d'een den ander noch toe tellen al? Ant. 30 gul. sal de Vlas-verkooper ontfanghen.

6 Twee Koop-luyden willen manghelen/ d'een heeft Veneetse zyde tot 28 ℔ vlaems 't ℔ / d'ander Enghels Laken tot 22 ⅓ ℔ d'elle / die hy in mangeling telt tot 25 ℔ : Vraghe / tot hoe veel d'ander de Zye gestelt heeft om niet verkort te wesen? Antw. p 31 ⅓ ℔.

7 Een Koopman heeft Zyde / die hem kost 28 ℔ / vermangelt die teghen Engels Laken dat kost 22 ⅓ ℔ d'elle / ende gheset word op 25 ℔ / Vraghe also een eersten op de Zyde 8 ten hondert meer begeert te winnen als d'ander / hoe hoogh hy die in-stellen sal? Antw.

22 ⅓ —— 25 —— 28/ 31 ⅓
100 —— 108 —— 31 ⅓/ 33 ⅓ ℔.

8 Twee Koop-luyden verbuyten / haer Koopmanschap teghen den anderen / d'een heeft Veneetse Zyde / die hy 3 ⅓ schel. hoogher stelt als hem die staet / d'ander heeft Enghels Laken dat hem contant staet 22 ⅓ ℔/ ofte in verbuyting tot 25 ℔ d'elle / Vrage hoe veel 't ℔ Zyde contant gekost heeft? Antw. 28 schel.

9 Twee vermanghelen haer Koopmanschap / d'een heeft Veneetse Zyde / die hy houd 3 ⅓ ℔ min in contant als in mangeling / d'ander heeft Engels Laken dat hy d'elle stelt in mangelingh op 25 ℔ / ofte in contant op 22 ⅓ ℔/ Vrage hoe veel 't ℔ Zyde in mangelingh gestelt word? Antw 31 ⅓ ℔.

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
392 K 15

10 Twee Kooplupden bezbupten met den ande
haez Koopmanschap / d'een heeft 150 Steen Vla
tot 5 guld. contant den steen: ende in bezbupting
5 1/7 guld d'andez heeft obez-Leez den Decker
12 ℔ contant / vzaghe hoe veel hp die bezkoop
sal / sondez schade nae advenant het Vlas: m
hoe veel Deckez hp daez vooz geven sal? Ant. h
Deckez op 79 1/7 guld ende sal vooz 't Vlas gel
10 5/11 deckez Leez.

11 Twee handelen te samen haez Koopmansch
pen teghen den anderen / d'een heeft Zyde tot 2
't ℔ / stelt die om te winnen 8 ten hondezt / d'an
heeft Engels Laken tot 22 1/2 ℔ d'elle / wil mede
veel winnen / vzage hoe hoogh elck sijn Waere ins
len sal? Antw. 30 6/11 ℔ / ende 24 1/10 ℔.

12 A. ende B. mangelen haer Waere / A. stelt
zijn tot 3 6/17 ℔ ende wint 8 ten hondezt / B. win
op de sijn mede so veel als hp die stelt op 24 1/17
vzage hoe veel gereet hem die kost?
Antw. 22 1/2 ℔.

13 Twee Kooplupden mangelen te samen / A. h
5 last Kogge / tot 76 gguld. 't last / noch 12 last
mud. 2 schepel Gazst / tot 54 ggul. 't last / wil 2
gul. aen gelt ontfangen / B. heeft gzove Pepez
34 ℔ 't ℔ / vzage hoe veel ponden Pepez A. ontf
gen sal boven de 210 gul. Ant. 1490 10/17 ℔.

14 Item / A. heeft 5 bael. gzove Pepez / wegen
1600 ℔ / tot 34 ℔ 't ℔ / die bezbupt hp tegh
tweezlep Waeren / d'een kost 5 stupv. ende d'
dez 8 stupv. 't ℔ / bedinght te hebben 1/3 conta
en van elcke Waez eben veel ℔ in gewicht / v

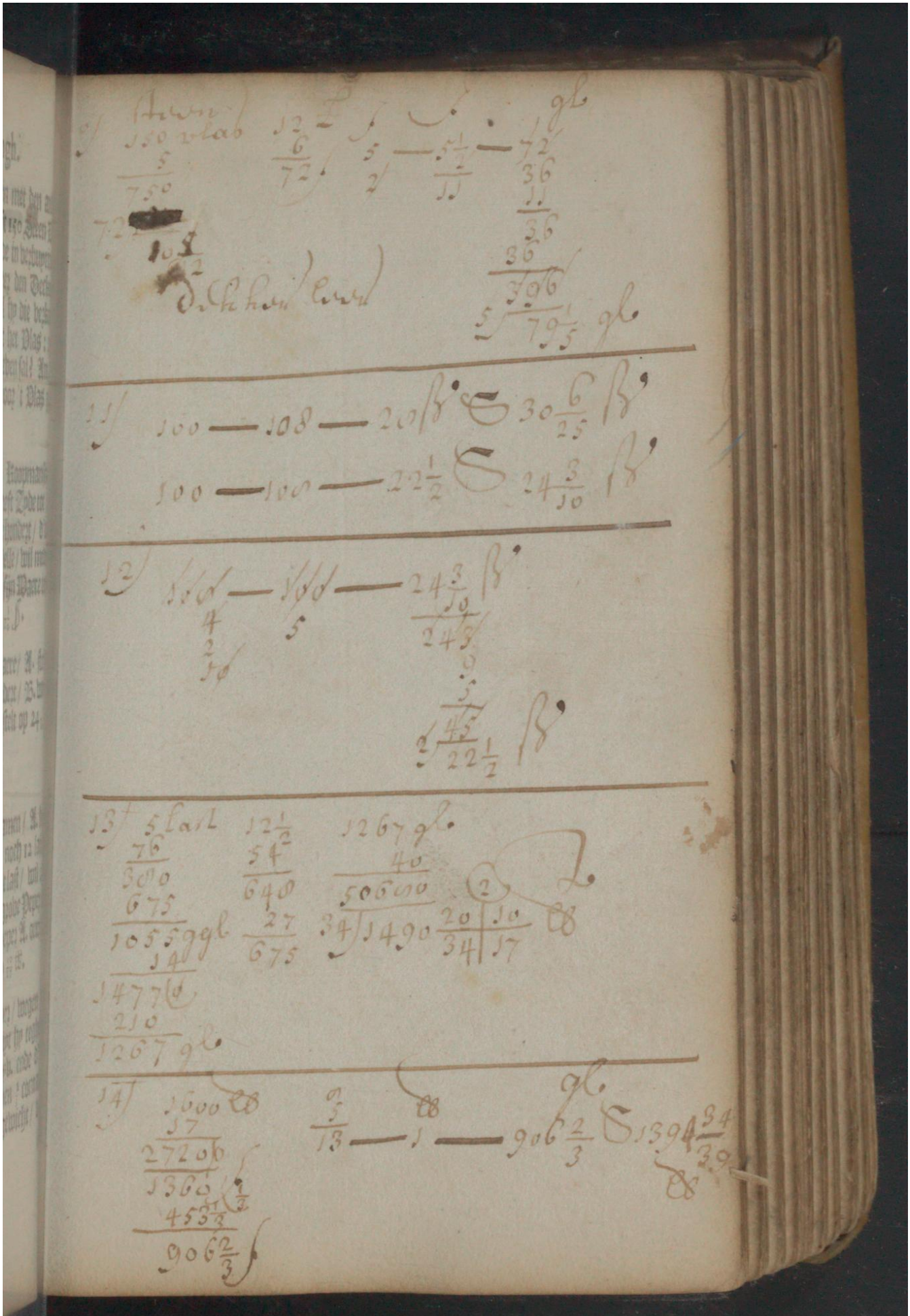

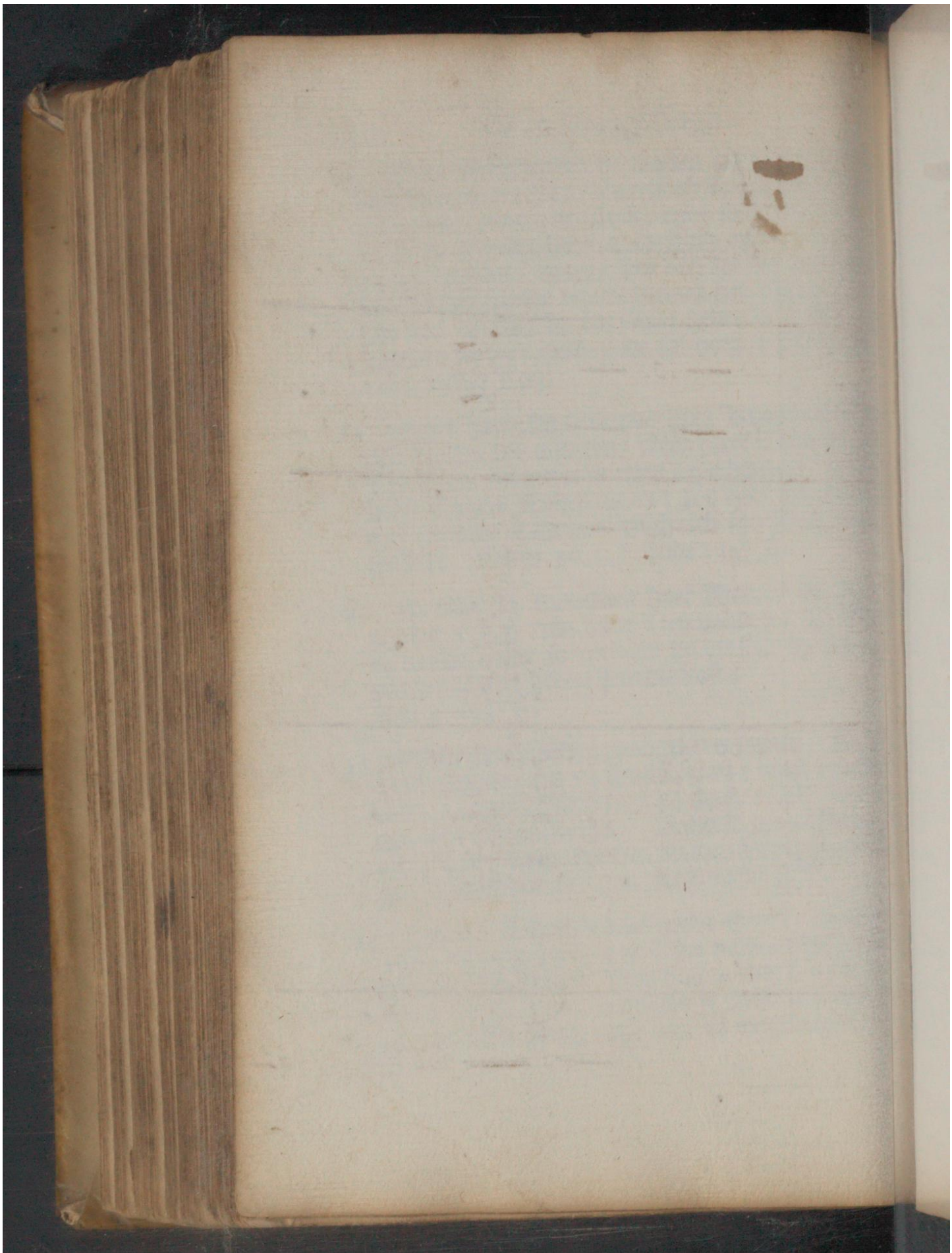

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
392 K 15

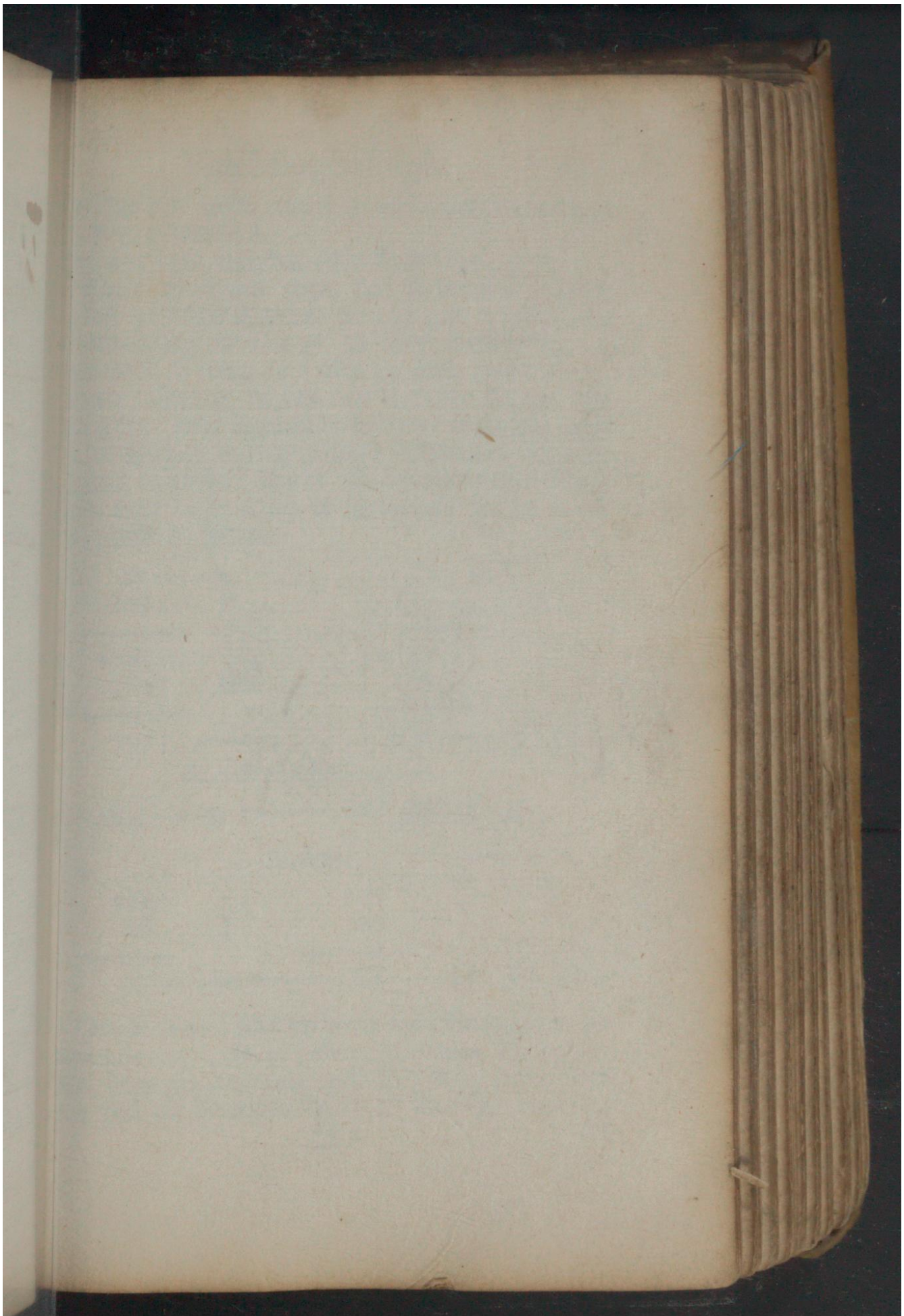

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
392 K 15

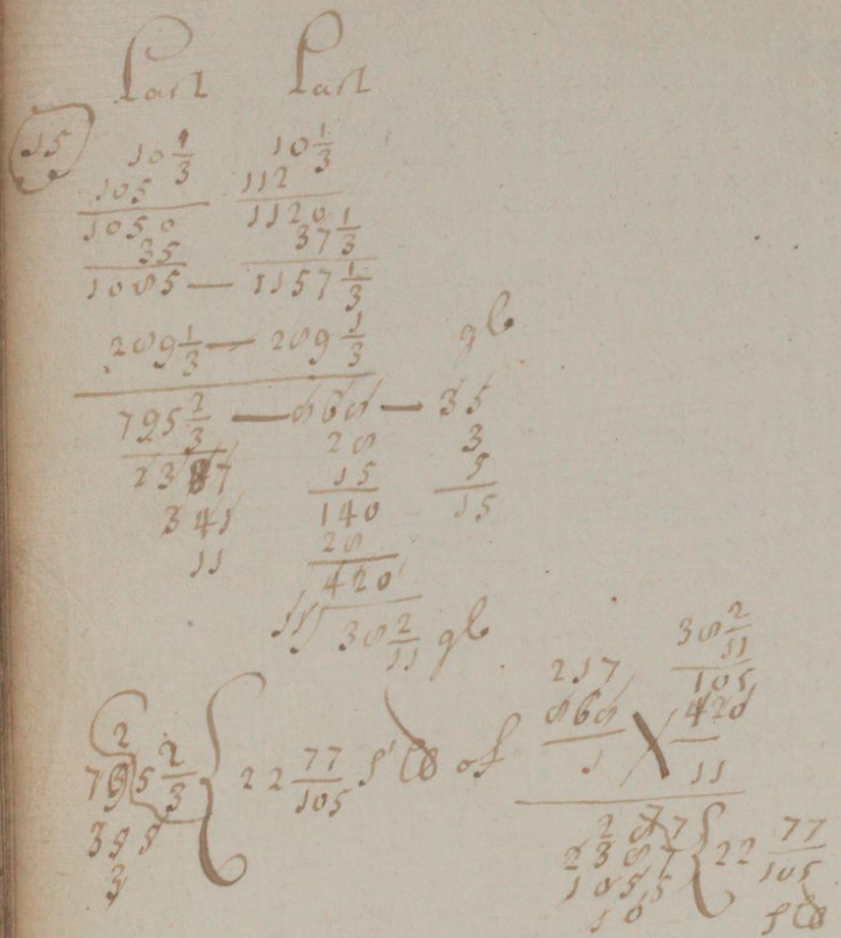

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
392 K 15

ſhe hoe veel geldt ende van elcke koopmanſchap
3. hem geven ſal?
nt. 453 $\frac{1}{3}$ gul. ende van elcke Maet 1394 $\frac{14}{15}$ ℔.
Twee mangelen tegen den anderen / A. heeft
o laſt 9 mudde Tarwe / tot 105 gul. 't laſt / ende
mangeling tot 112 gl. B heeft Hennip tot 14
jcx-daet. 't ſchip-℔ / ofte 35 guld contant / A.
egeert ghereed / de reſt aen Hennip: Vrage hoe
eel gelts / ende Hennip hy hebben / mede hoe hoog
3. de Hennip in mangelingh ſtellen ſal / om niet
erkort te weſen? Antw. A. ſal ontfangen 289 $\frac{1}{7}$
uld. ende 22 $\frac{77}{105}$ ſchip-℔ Hennips / B. ſal ſe tot
8 $\frac{2}{11}$ guld. in-ſetten.

10 — 9			10 — 9	
105			112	
1085	$\frac{1}{4}$		1157	$\frac{1}{7}$
289 $\frac{1}{7}$		sub.	289	$\frac{1}{7}$
795 $\frac{2}{3}$			868 — 35	38 $\frac{8}{11}$

de reſt vint ſich: aldus.

38 $\frac{8}{11}$ — 1 — 868 Fac. 22 $\frac{77}{105}$

Anders.

105			112	
28	$\frac{1}{4}$		28	
77			84 — 35	Fa. 38 $\frac{2}{11}$

Om de proeve hier op te vinden, ſoo ſoeckt eerſtlijck hoe veel A. de 10 laſten, 9 mudden Tarw contant beloopen tot 105 gulden 't laſt, beſiet dan hoe veel dat beloopen de 22 $\frac{77}{105}$ ſchip-℔ Hennip,

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
392 K 15

tot 35 guld. 't schip- ℔ die B. voor de Tarw ge
daer by addeert de penningen aen A. contant
geven, so dan de Facitten over een komen, sc
recht gherekent,

10 — 9 | 1 —— 35 —— 22 $\frac{77}{105}$
105 | Fac. 795 $\frac{2}{3}$
289 $\frac{1}{3}$
1085 | 1085

16 A. en B. manghelen haer Koopmanschayt
gen den anderen / A. heeft 23 bael. Peper / w
netto 6900 ℔ : tot 34 ß 't ℔ contant / end
mangeling tot 42 ß 't ℔ / B. heeft 44 last P
se rogge tot 115 gguld. 't last contant / die
hoogh in mangelingh stellen wil / dat hy al
in ghelijcke somme / even-veel mangel-gel
komt / ende so sy de Waer geheel aen den and
versetten / is de vraghe hoe veel 't last in ma
lingh gheselt / ende malkanderen toe-ghegh
sal worden? Antw. 137 ggul. 11 $\frac{3}{11}$ stuyv. 't s
ende A. sal B. geven 1219 guld.

23 bael. doen

6900 ℔. | 6900
a 17 stuy. | a 21 stuy.
Fa. 5865 gul. | Fa. 7245 gul.
sub. 5865
1380 gul

44 last.
115 ggul. is 161 gul.

Fac. 7084
add. 1380 guld. mangel-gel

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
392 K 15

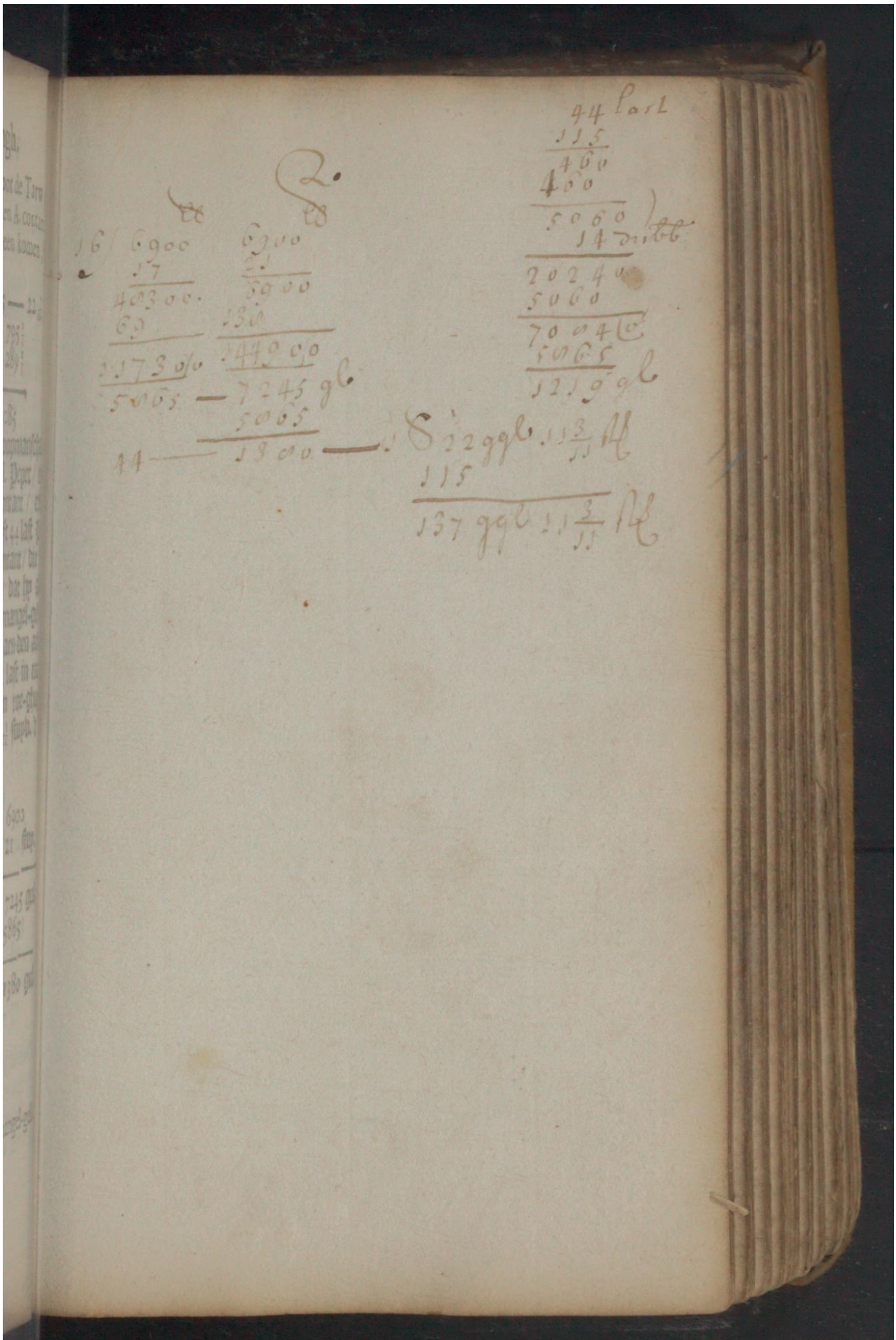

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
392 K 15

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
392 K 15

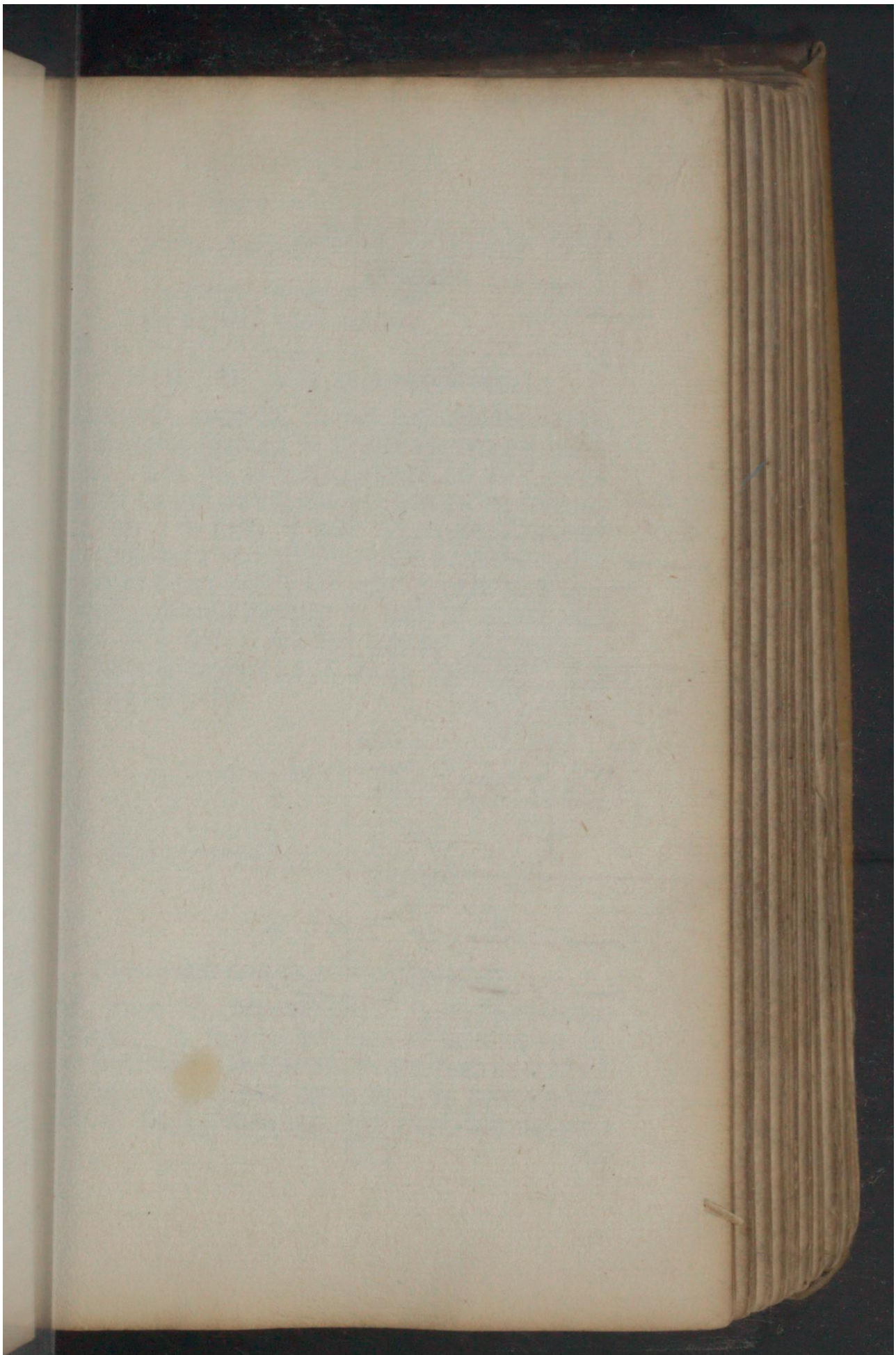

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
392 K 15

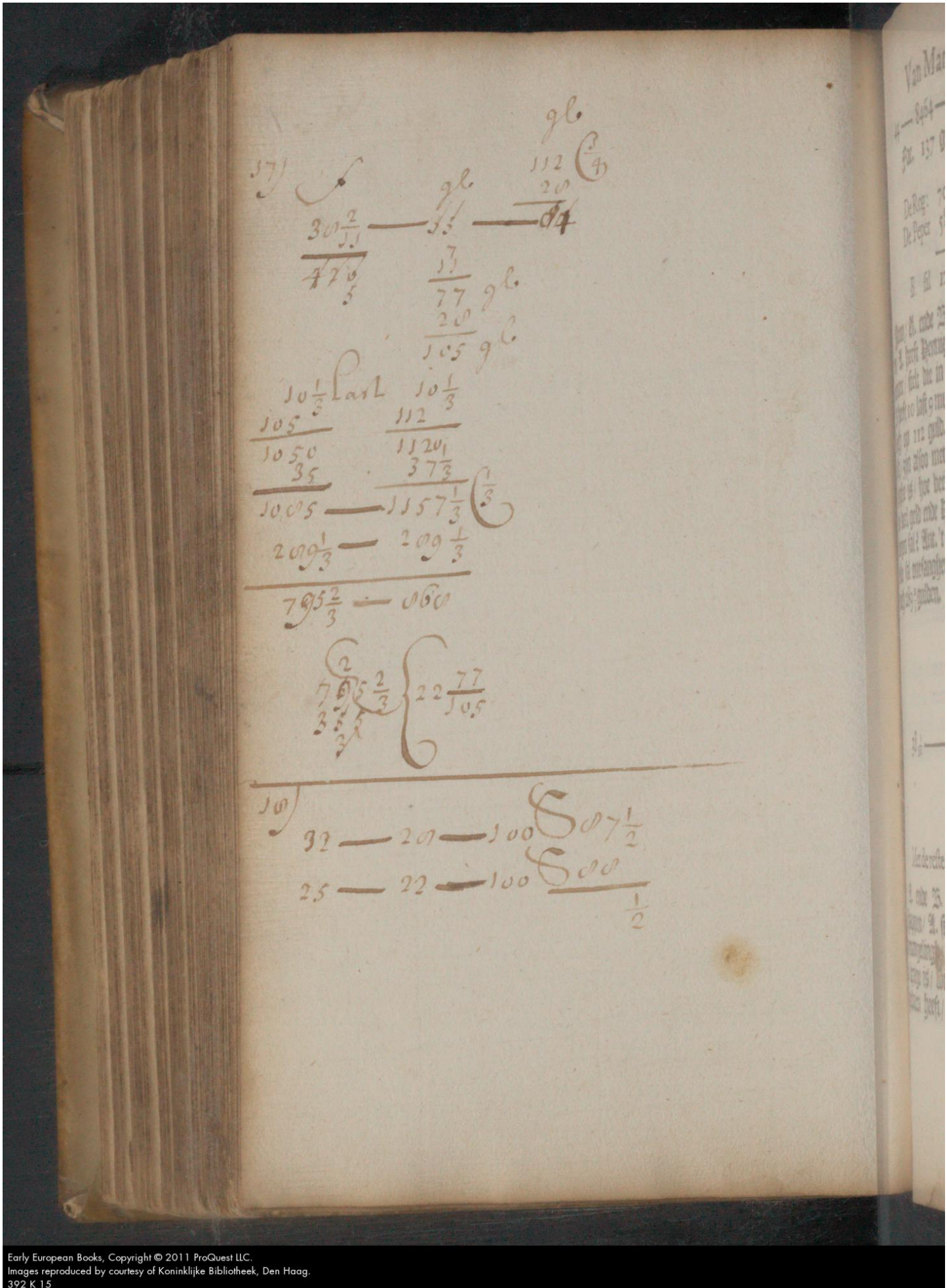

44 —— 8464 —— 1

Fac. 137 ggul. $11\frac{3}{17}$ stuyv. in manghelingh.

De Rog: 7084 contant.
De Peper 5865 contant.

B. sal 1219 contant ontfangen.

1 Item/ A. ende B. manghelen met den anderen/ A. heeft Hennip 't Centenaer om 35 guld. contant/ stelt die in manghelingh op $38\frac{2}{17}$ guld. B. heeft 10 last 9 mud Tarw/ stelt die in mangelingh op 112 guld. 't last/ begerende $\frac{1}{4}$ contant geld/ zijn alsoo met malkanderen te vreden: De vraghe is/ hoe veel 't last Tarw contant staet/ hoe veel geld ende Hennip hy voor de Tarw ontfangen sal? Ant. 't last kost kontant 105 gulden/ ende sal ontfanghen $22\frac{77}{105}$ Cent. Hennips/ met noch $289\frac{1}{3}$ gulden.

$$\frac{1}{4}\ \frac{112}{28}$$

$$38\tfrac{2}{17} \text{ —— } 35 \text{ —— } 84 \mid 77$$
$$28$$
$$105$$

Met de reste doet als in N° 15 gedaen is.

8 A. ende B. vermanghelen haer Koopmanschappen/ A. stelt de spne van 28 kontant op 32 in mangelingh/ B. vrenght de spne van 22 tot 25/ de vrage is/ lote van beyde de beste mangelingh ghedaen heeft/ ende hoe veel d'een den anderen

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
392 K 15

ten hondert overtreft? Antw. $\frac{1}{3}$ ten hondert / doet de beste mangelingh.

32 —— 28 —— 100 | 87 $\frac{1}{3}$ sub. van
25 —— 22 —— 100 | 88

komt $\frac{2}{3}$ die A. de
overtreft, ende doet de beste mangeling.

Anders.

32 —— 28 —— 25 | komt 21 $\frac{7}{8}$, ende
ten 22 wesen, scheelt $\frac{1}{8}$, seght.
25 —— $\frac{1}{8}$ —— 100 | $\frac{1}{3}$

19 A. ende B. manghelen / A. heeft Camerijn doeck / kost d'elle contant 28 stuyv. ende in mangelingh 32 stuyv. B. heeft eenige stucken Bo ten tot 22 stuyv. d'elle gereet / ofte tot 25 stuyv. mangelingh: Vraage wie van beyden de beste mangelingh doet / ende hoe veel geldts d'een den ander toe-geeft / om gelijcke mangelingh te doen? Antw. A. doet de beste mangelingh / ende moet B. op d'een stuyv. toe-geven.

Nota: Wie van beyde ghereedt geldt begeert diens ghetalen set boven, oft wie u dunckt 't voordeel des mangelinghs te hebben, set diens ghetalen ofte pryscn, onder d'ander: ende multipliceert in 't kruys: aldus:

B. 22 × 25
A. 28 × 32

700 704
sub. 700

Dese 4, ofte reste, deelt door 't verschil van onderste pryscn, ofte ghetalen: welck is 4, kom
1 stuy

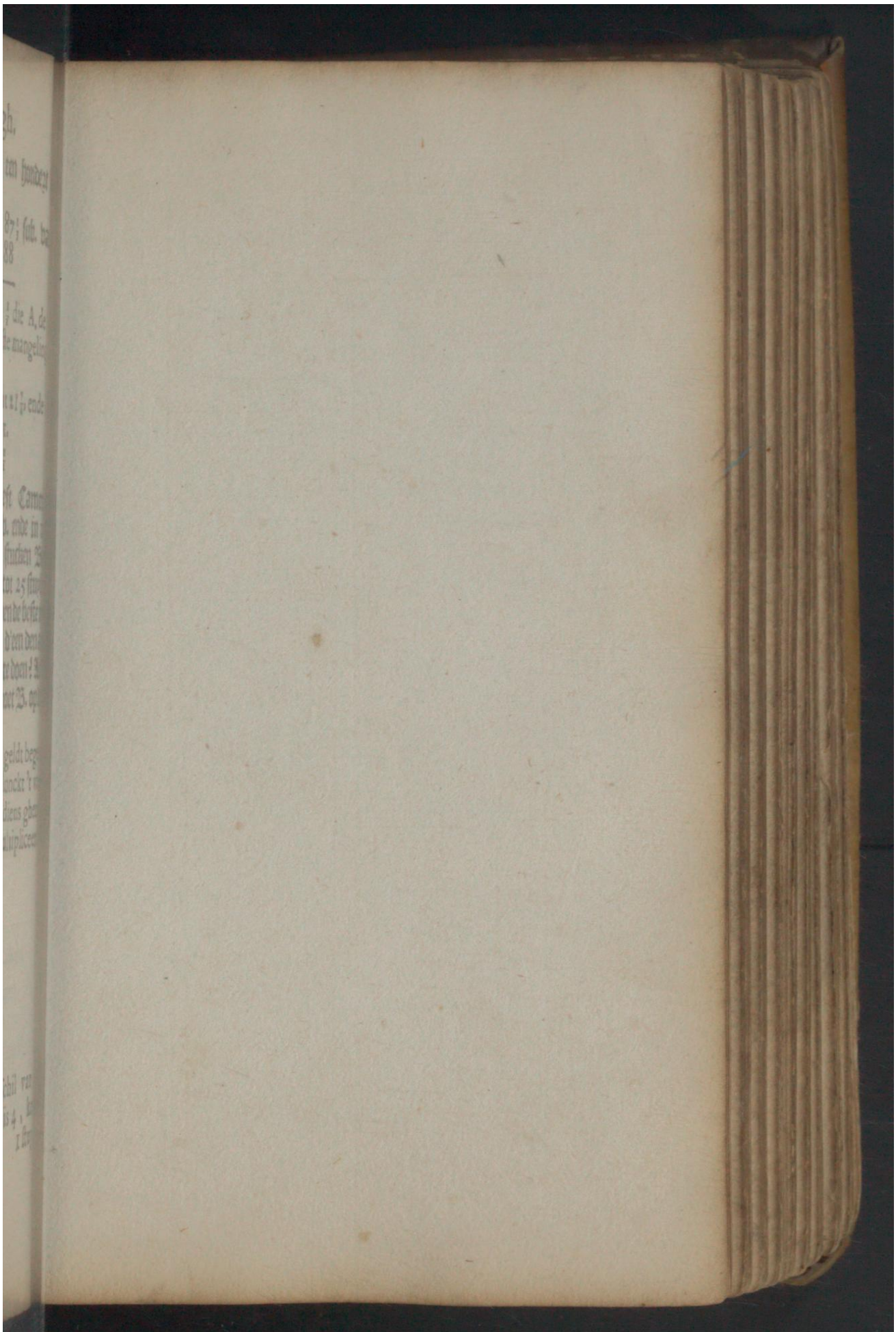

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
392 K 15

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
392 K 15

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
392 K 15

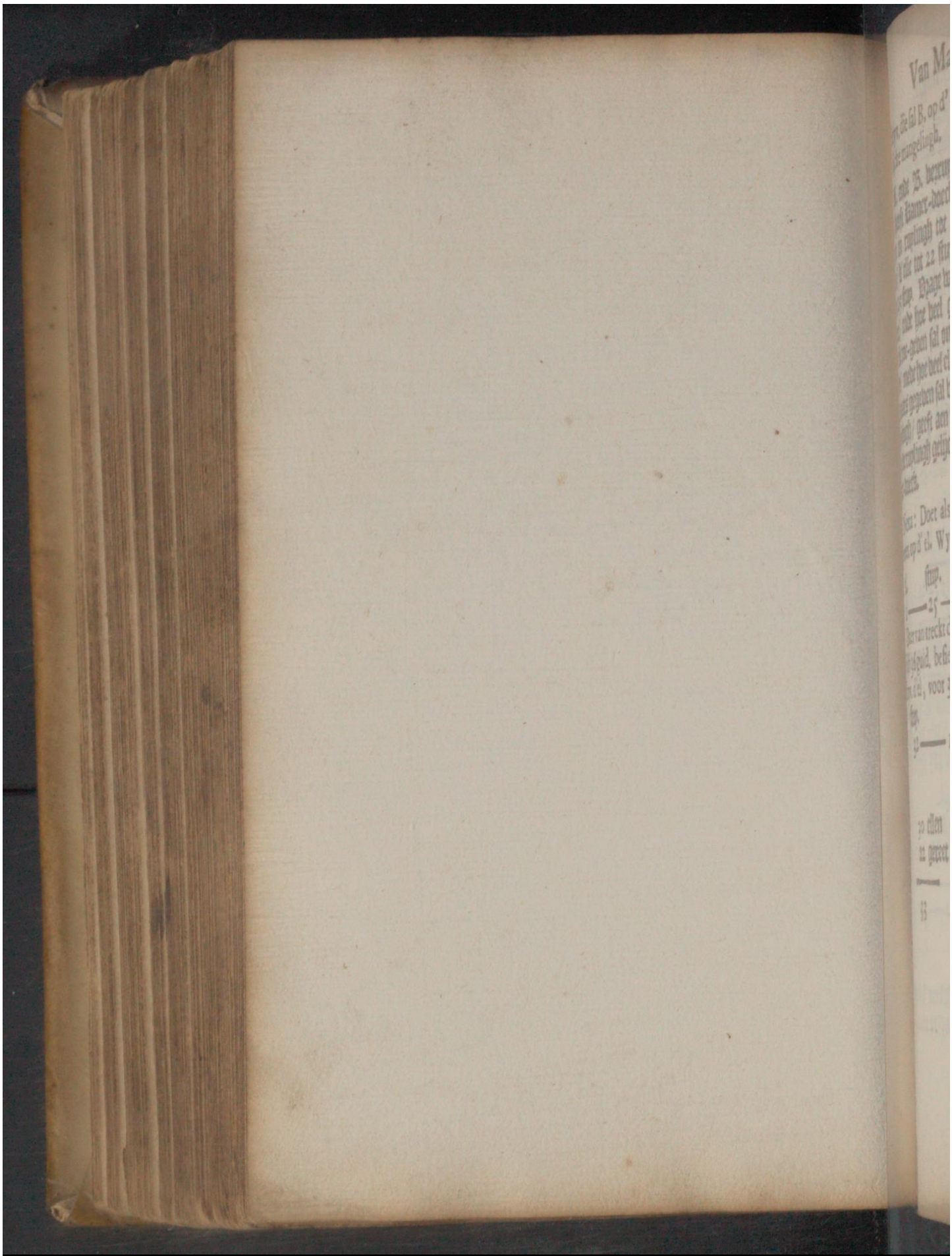

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
392 K 15

tuyv. die sal B. op d' elle toe-gegeven worden, tot
ijcke mangelingh.

A. ende B. beruplen Waer teghen Waere/
heeft Kamer-doeck tot 28 stuyv. d'el/ ghereedt
e in ruplingh tot 32 stuyv. B. heeft Bozat-
n/ d'elle tot 22 stuyv. ghereet/ ofte in ruplingh
t 25 stuy. Vzage wie van beyde de beste ruplingh
et/ ende hoe veel geldts d'een den anderen op
lle toe-geven sal om de ruplingh gelijck te maec-
n/ mede hoe veel ellen Camer-doeck booz 30 ellen
ozats gegeven sal worden? Antw. A. doet de beste
plingh/ geeft aen B. op elcke elle Bozat 1 stuyv.
n de ruplingh gelijck te hebben/ ende 22 ⅓ ellen Ca-
er-doeck.

Nota: Doet als in de voorige, komt een stuyv.
ereet op d' el. Wyders seght:

el.	stuy.	el.	
1	25	30	37 gul. 10 stuy.

Daer van treckt de stuyv. op d' el, is 30 stuyvers,
lijst 36 guld. siet hoe veel Camer-doeck tot 32
uyv. d'el, voor 36 gulden te geven is.

stuy.	guld.	
32	1	36 22 ⅓ ellen.

Proeve.

30 ellen	22 ⅓ el
22 gereet	28 gereet
33	31 ⅓ gul.
	daer by 1 ⅓ gl. aen gelt.
	is 33 guld.

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
392 K 15

21 C. ende D. ruplen te samen / C. maeckt by 3 gguld. 4 guld. D. maeckt van 4 gul. 10 stuy. 14 ℔ 6 ß: Vraage wie van beyde verlooren heeft ende hoe veel ten hondert? Ant. C. verliest $1\frac{1}{7}$

22 E. ende F. verruylden haer Waer / E. maeckten van 3 guld. 10 stuyv. 5 guld. F. in ghelijcke ruplingh stelden de syne op 6 guld. Vraghe hoe veel die gereet gou? Antw. 3 gguld.

23 G. ende H. stellen haer Waere tegen den anderen / 70 gguld. stelt G. in manghelingh op 8 / H. stelt 36 contant op 44 / begeert daer beneffens 10 ten hondert meer te winnen dan G. Vraghe hoe hoogh dat beloopen sal? Ant. $47\frac{29}{35}$.

70 —— 16 —— 100 | $22\frac{6}{7}$
10 meer.

100 —— $132\frac{6}{7}$ — 36 | $47\frac{29}{35}$

24 Item / J. ende K. ruplen te samen / J. het Koopmanschap tot 30 schel. 't stuck gereet ge / ende in rupling tot 36 schel. / begeert $\frac{1}{6}$ contant / de noch 10 ten hondert meer als K. te winne / welcke Zyde heeft tot 42 schel. 't W: de vraage i / hoe hy die in-setten sal? Antw. $46\frac{2}{3}$ schel.

cont. ruyl.
100 — 110 — 30 | 33 36
$\frac{1}{6}$ is: 6 sub. oock van
contan
27 —— 30 —— 42 | $46\frac{2}{3}$

Proeve.

Ick neme dat J. heeft 50 smallekens 't stuck 30 schell. contant, dan vermits hy 10 ten hondt
mee

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
392 K 15

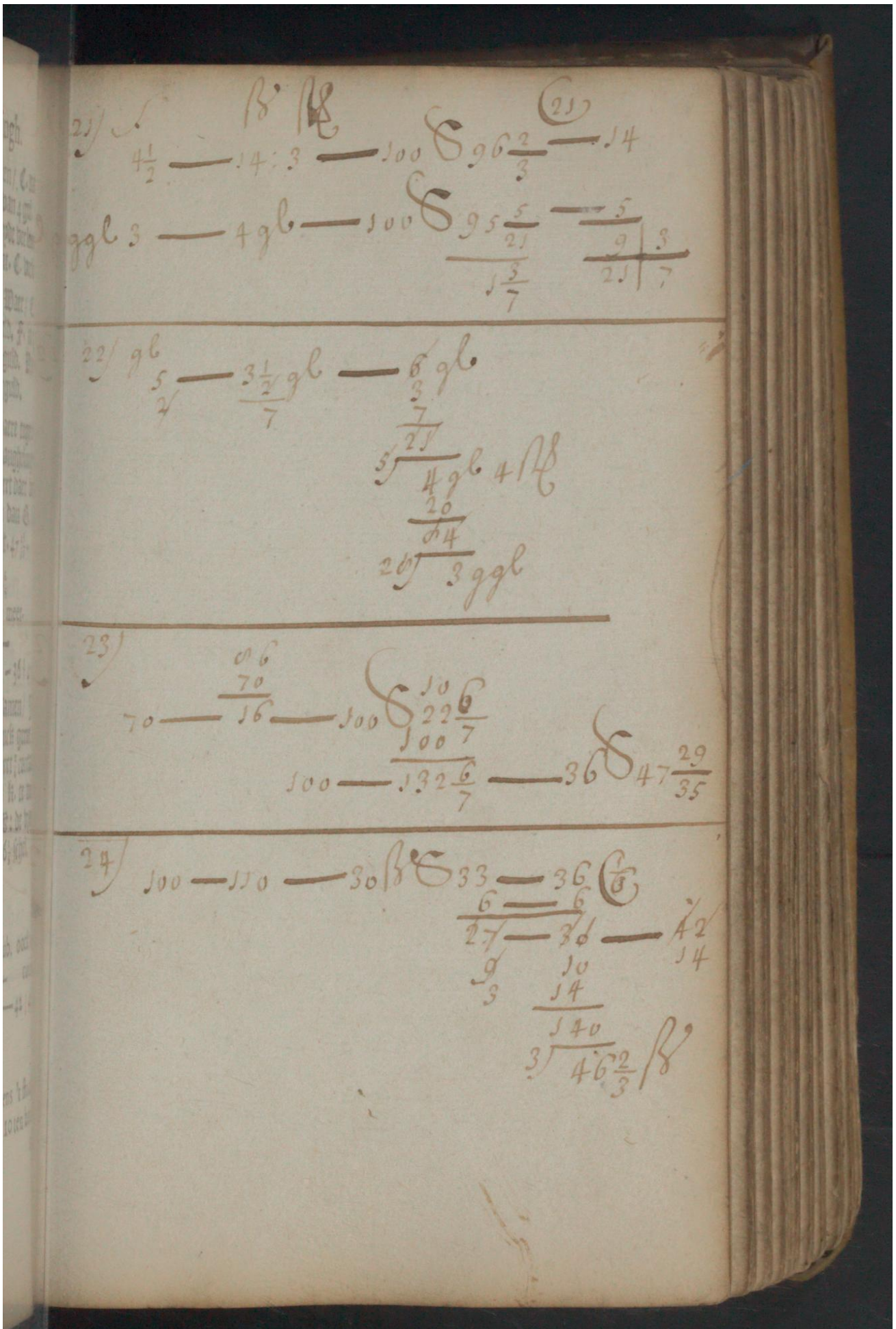

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
392 K 15

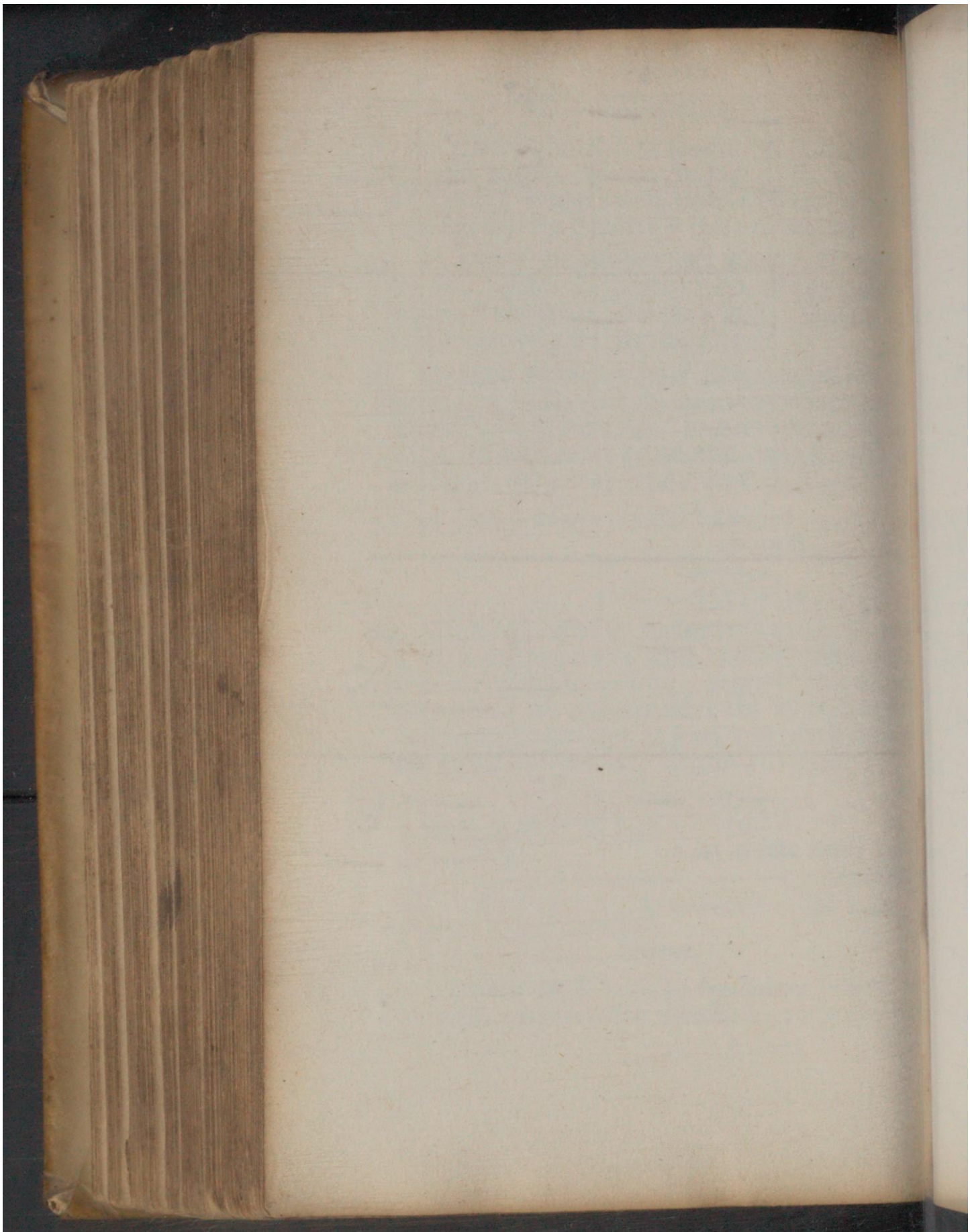

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
392 K 15

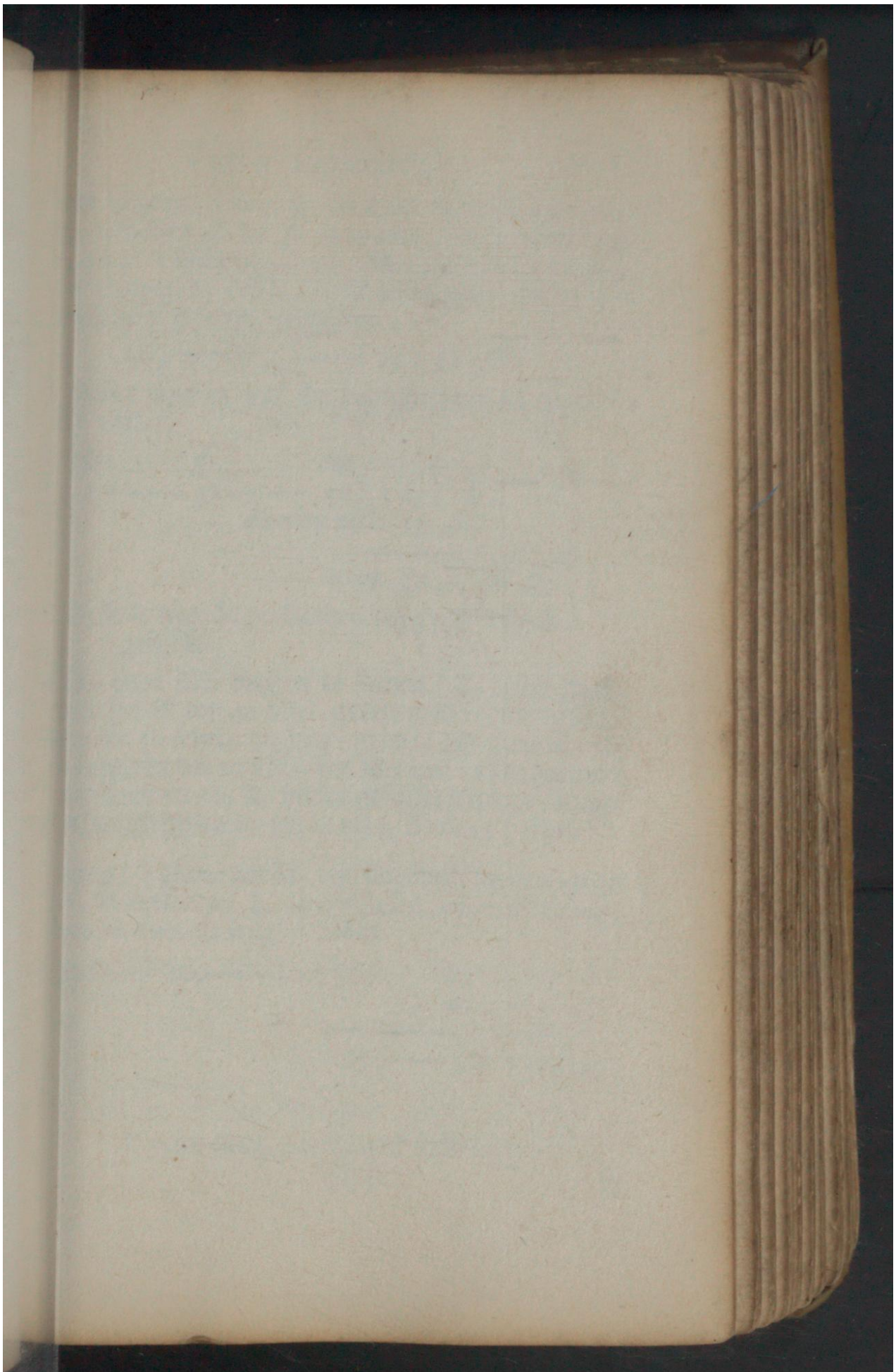
Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
392 K 15

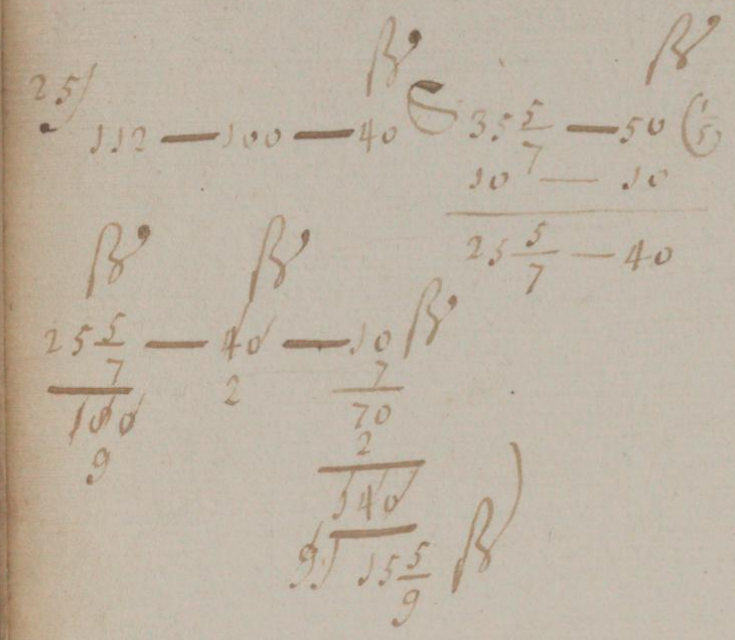

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
392 K 15

neer begeert, soo komt het stuck op 33 ß, beloo-
pen te samen ℒ 82 ß 10 contant, ende in ruyling
tot 36 ß 't stuck op ℒ 90, daer $\frac{1}{6}$ af, blijft 75 ℒ,
daer voor sal hy van K. Syde ontfanghen, die hy in-
set op 46 $\frac{2}{3}$ ß 't ℔, seght dan,

46 $\frac{2}{3}$ —— 1 —— 75 | 32 $\frac{1}{7}$ ℔.

Besiet wyders wat die beloopen tot 42 ß con-
tant 't ℔.,

℔	ß	℔
1	42	32 $\frac{1}{5}$ | 67 $\frac{2}{3}$ ℒ.

daer by add: 15 ℒ.

komt 82 ℒ 10 ß,

Ende is met de 50 stucken tot 33 ß 't stuck,
gelijck.

L. ende M. buyten te samen / L. heeft Saf-
fraen het ℔ tot 40 schel. gereet geld: ende in buy-
ting tot 50 schel. / begeert $\frac{1}{5}$ gereet / M. heeft Gros-
sel-nagelen tot 10 schel. het ℔ / wil 12 ten honderd
meer winnen als L. boven gelijcke settinge / vraage
hoe hoogh hy die in-setten sal? Ant. 15 $\frac{5}{9}$ schel.

Nota: 't ghene dat M. ten honderdt meer winnen
wil, soo veel moet L. dan verliesen, en min hebben,
daerom doet als volght. aldus.

112 —— 100 —— 40 | 35 $\frac{1}{7}$ 50
+ $\frac{1}{5}$ + 10

25 $\frac{5}{7}$ —— 40 —— 10 | 15 $\frac{5}{9}$

Proeve.

Neemt dat L, heeft 80 ℔ Saffraen,

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
392 K 15

℔ 80 tot 40 ℔. ℔ 80 tot 50 in-geset

3200 gereet 4000
daer upt 1/5 800 gereet
rest 2300 ℔.

Daer voor sal M. Nagelen geven, seyt:
15 5/9 —— 1 —— 3200 | 205 5/9
Besiet, wat die in sijn contant gelt bedragen.
℔
1 —— 10 —— 205 5/9 | 1057 1/7
daer toe add: 't contant hem gegeven, te weten: 800
komt 2857 1/7
Die treckt van 't gheen de Safferaen contant b
loopt, welck is.

3200 ℔.
2857 1/7
rest 342 6/7 ℔. Is, dat M. meer
L. wint, bedraegt 12 ten hondert.
2857 1/7 —— 342 6/7 —— 100 | 12
Is alsoo recht gherekent.

26 N. ende O. mangelen Waere om Waere / N
heeft Stockvisch / 't Cent. om 40 ℔ contant / e
de in mangeling om 50 ℔ / begeert 1/5 gereet ge
te hebben / O. heeft Caffa die hy in mangelin
stelt op 15 5/9 ℔ d'elle / wint (boven ghelijcke s
ting) 12 par Ct. vraage hoe veel die contant staet
Antw. 10 ℔.

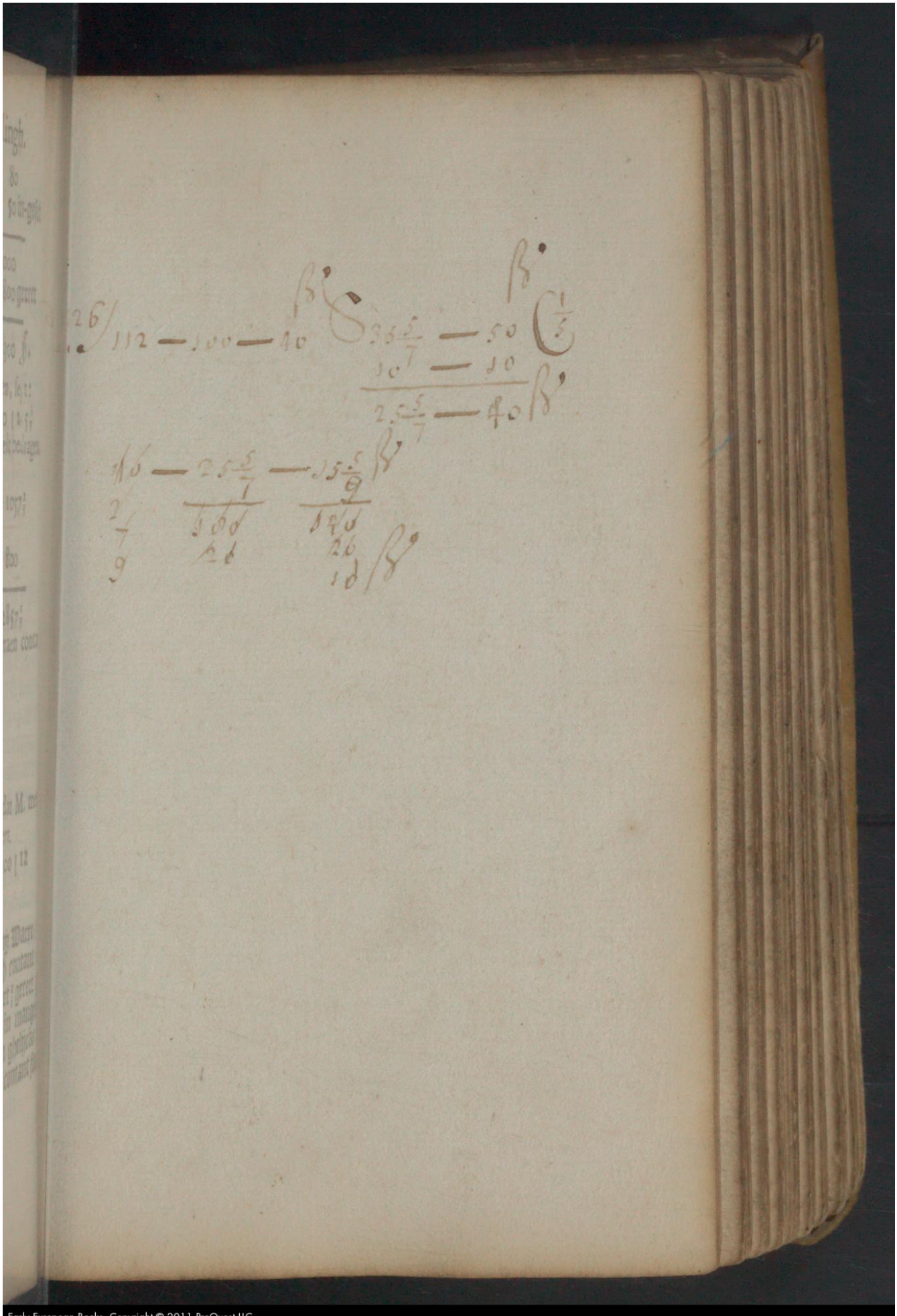

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
392 K 15

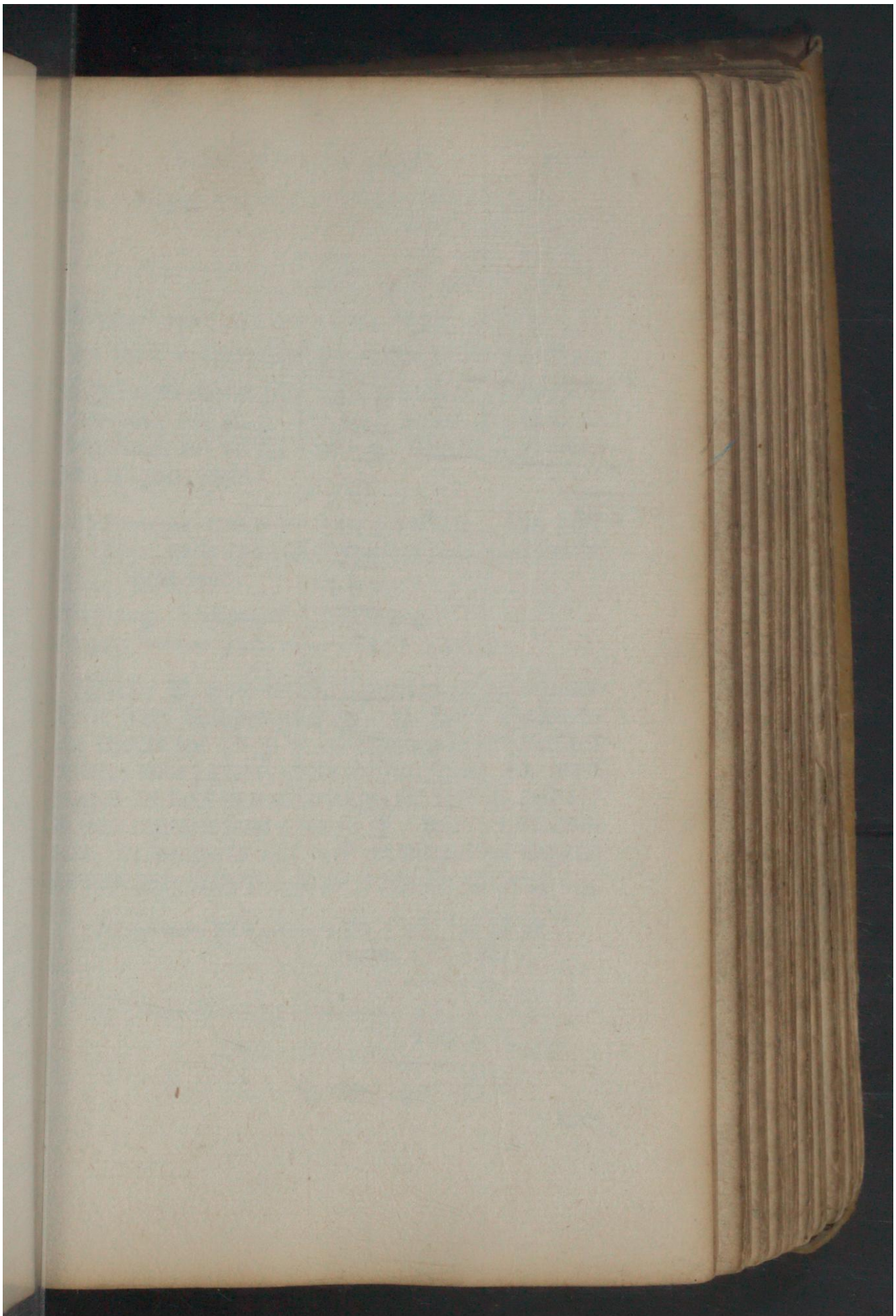

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
392 K 15

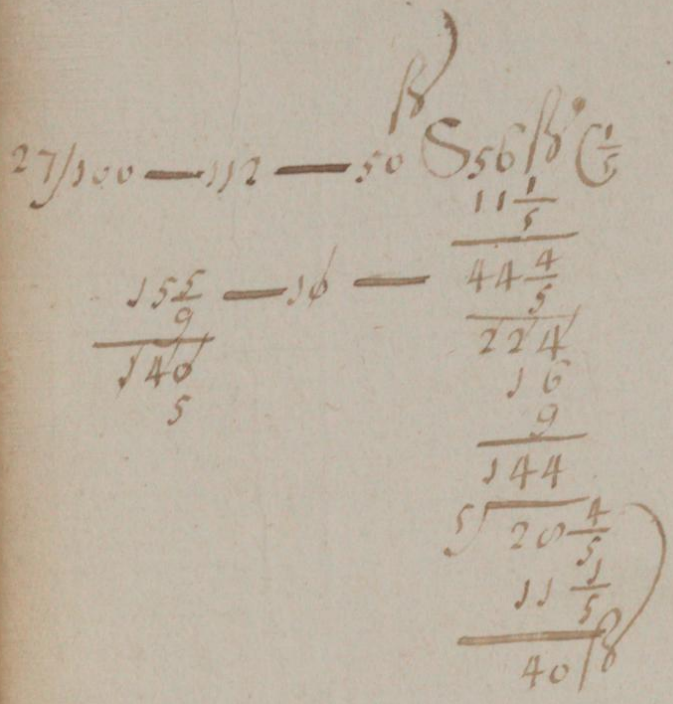

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
392 K 15

112 —— 100 —— 40 | 35 5/7 In mangeling 50
10 daer uyt 1/5, 10
—— sub. van ——
25 5/7, de getalen 40

Segt 40 —— 25 5/7 —— 15 5/7, komt 10 ℔.

Om in de veelheyd te bewercken, doet als volgt.

Ick neem datter sijn 36 centenaren, bedraghen contant, tot 40 ℔, het cent. 1440 ℔, ende in mangelingh tot 50 ℔, 1800 ℔, daer uyt 1/5 ghereet delt, is: 360, seght:

112 —— 100 —— 140 | 1285 5/7. sub. 360 van 1800, ende van 1285 5/7 blijft 1440, oock mede 925 5/7, seght dan:

In mang. contant in mang.
1440 —— 925 5/7 —— 15 5/9 | 10 ℔.

Item / P. ende Q. verhandelen tegen den anderen haer Koopmanschap / P. heeft Hollandsche Boter tot 50 ℔ in mangeling het vierendeel gestelt / ende 1/5 gereet geldt ontfanghen / Q. heeft Oygen de koy in mangelingh tot 15 5/9 ℔ gestelt / die hem contant staet / op 10 ℔ / wint 12 ten hondert / de vraghe is hoe veel het vierendeel Boters contant gekoft heeft? Ant. 12 guld. oft 40 ℔.

100 —— 112 —— 50 | 56 het 1/5 hier uyt is: 11 1/5 sub.

15 5/9 —— 10 —— 44 4/5 | 28 28/35
11 1/5 add.

komt 40 ℔.

Om

Om in de veelheyd te wercken, so doet na ghe
gentheydt al vooren.

28 F. ende S. verbuyten haer Koopmanschap / F
heeft Bocke-bellen / den Decker tot 40 ℔ contan
begeert $\frac{1}{5}$ ghereet geldt te hebben / S. heeft Bas
Papier dat hem kost kontant 10 ℔ den Riem / w
hy stelt in verbuytingh op $15\frac{5}{9}$ ℔ / wint / boven
lijcke settingh / 12 par Cent. vraghe hoe hoogh
den Decker bellen in verbuytingh gestelt heef
Antw. 50 ℔.

112 —— 100 —— 40 | $35\frac{5}{7}$

R. begeert $\frac{1}{5}$ contant gelt, soo blijfter $\frac{4}{5}$ daer v
hy Papier hebben sal: Nu also 1 staet teghen 4, 1
staet $\frac{1}{5}$ teghen $\frac{4}{5}$, soo is dan $\frac{1}{5}$ het $\frac{1}{4}$ van $\frac{4}{5}$, soeckt
$\frac{1}{4}$ uyt S. syn settingh, welck is als volght.

$15\frac{5}{9}$ —— $\frac{1}{4}$ (32 | $3\frac{8}{9}$ die addeert
10, 't ghereedt geldt van S. als mede tot syne
ting, met de producten volght den regel, aldus:

$3\frac{8}{9}$ × 10 = $3\frac{8}{9}$ × $15\frac{5}{9}$

$13\frac{8}{9}$ —— $19\frac{4}{9}$ —— $35\frac{5}{7}$ | 50

29 Item / T. ende V. doen mangelingh / T. he
Hollandsche Kaes 't hondert tot 40 ℔ ghereet ge
die hy stelt tot 50 ℔ in mangeling / V. heeft Ze
tot 10 ℔ 't kinnetjen gereet geldt / ende in man
lingh tot $15\frac{5}{9}$ ℔ : Vraghe / wie van beyde contan
ende hoe veel toe-ghegeven is?
Ant. A. heeft $\frac{1}{7}$ contant ontfangen.

100 —— 112 —— 50 | 56

Soe

20) 112 — 100 — 40 ℔ 35 5/7 ß.

10 — 15 5/7 (1/5
3 9/9 — 3 5/9 (1/4
13 9/9 — 19 4/9 — 35 5/7 ℔ 50 ß.

29) 100 — 112 — 50 ℔ 56

40 — 56 | 1 2/5
40
16

10 — 15 5/9 { 1 5/9
10
5 5/9

5 5/9 — 10 — 10 ℔ 40
20 4/5
5/1
11 1/5

11 1/5 | 56 | 1/5 in guld
56 | 200 | 5

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
392 K 15

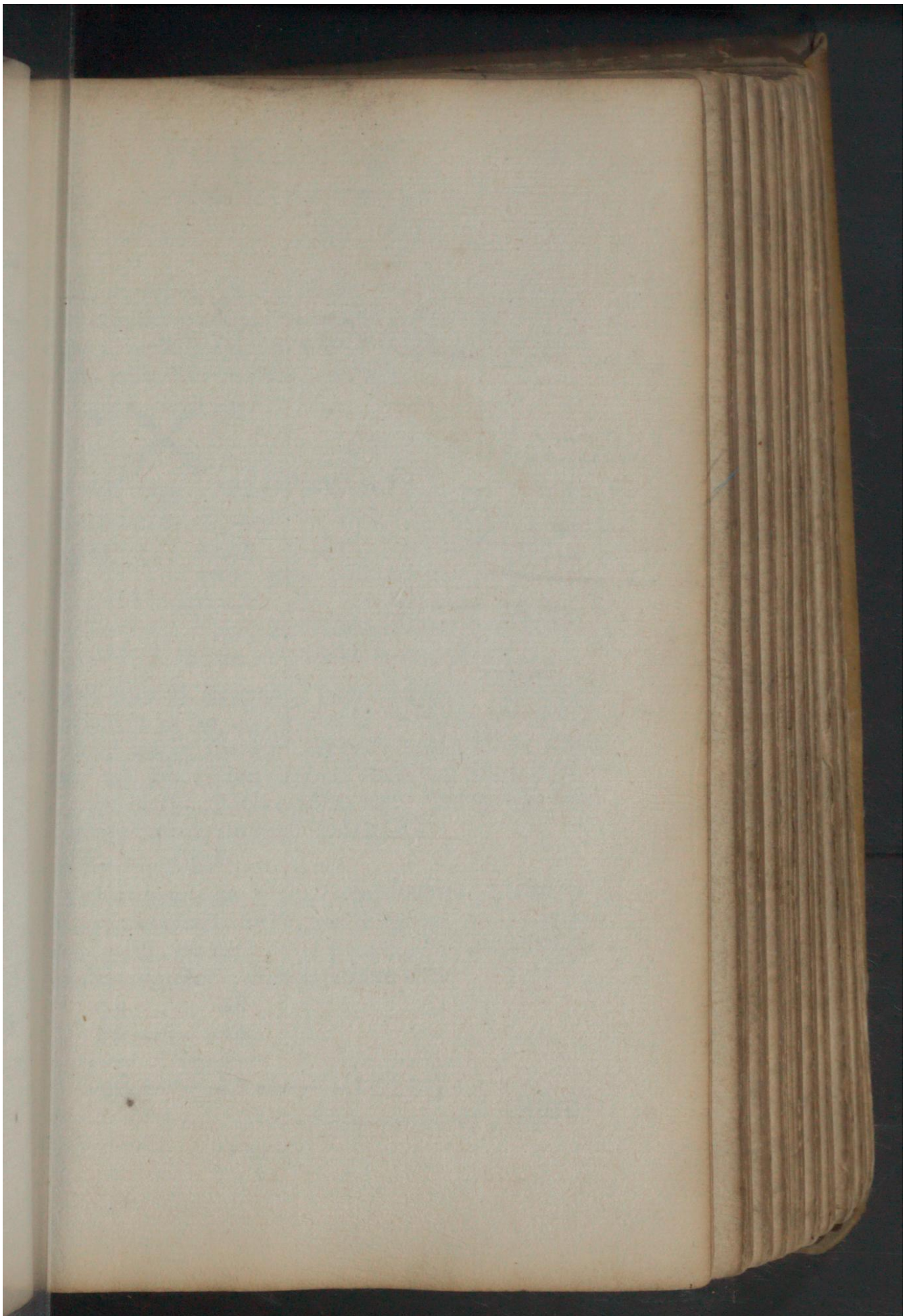

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
392 K 15

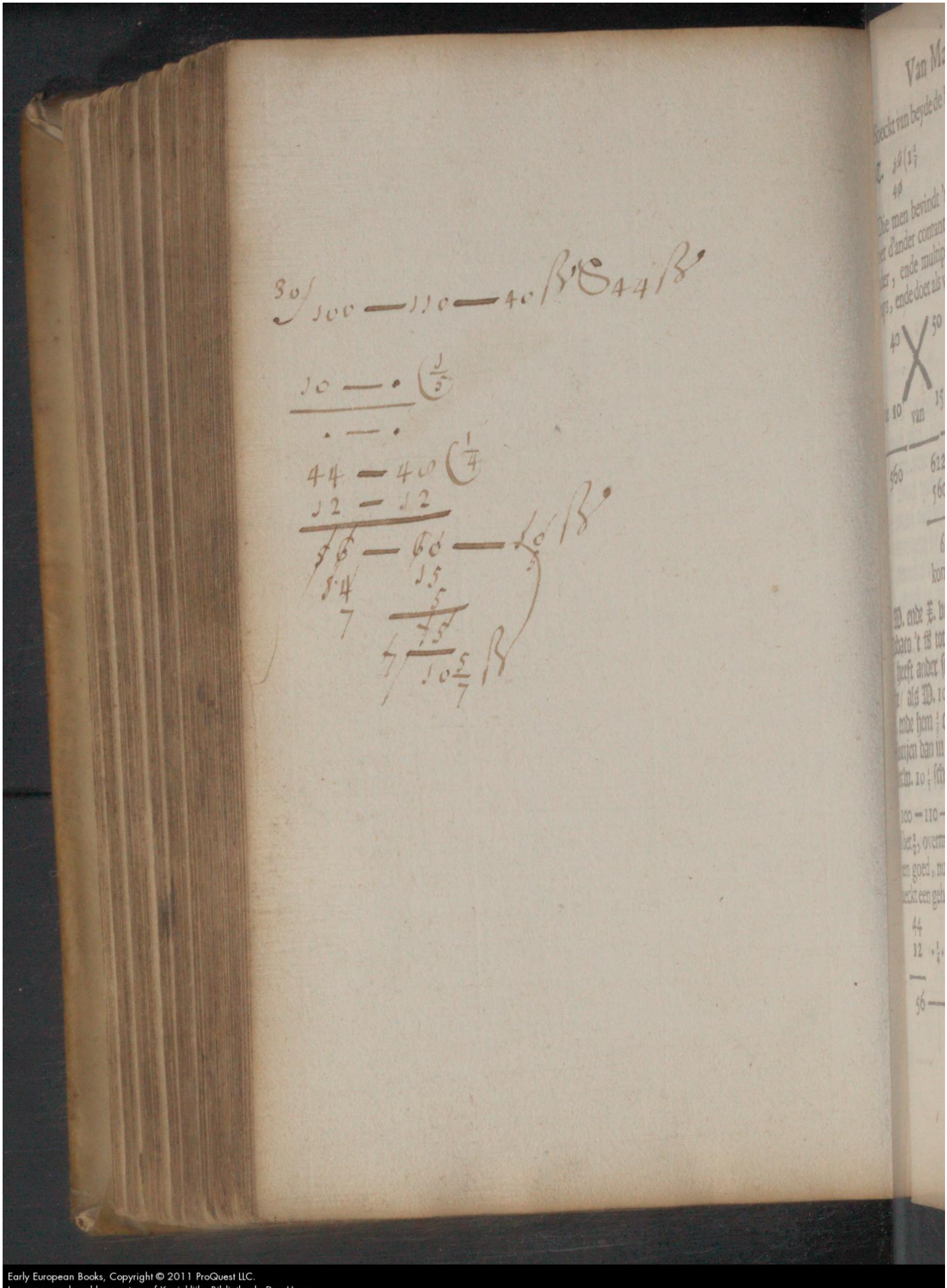

oeckt van beyde de beſte ſettingh.

I. ℔ø (1 2/5 ø

D. ℔ 5/9 (1 5/9 ø

Die men bevindt 't grootſte product te hebben, met d'ander contant uyt keeren, diens getalen ſet der, ende multipliceert-ſe met den anderen in 't kruys, ende doet als volcht, aldus:

40 X 50

te 10 van 15 5/9 different is 5 5/9

560 — 622 2/9

560 ſub.

62 2/9 dit divideert door 't different komt 11 1/5 welck is van 56 het 1/5.

W. ende X. verruylen haer Tuygh / W. heeft tobaco 't ℔ tot 40 ß / ende in ruylingh 48 ß / heeft ander ſnaren / die hem koſten 10 ß: vraghe / als W. 10 ten hondert meer wil winnen als X. ende hem 1/5 contant geven wil / hoe veel X. ſijn goetjen dan in ruylingh ſetten ſal?

Antw. 10 1/7 ſchel.

100 — 110 — 40 | 44, in ruylingh 48, neemt uyt 48 het 1/4, overmits dat W. aen X. geven moet 1/5, ende aen goed, nu het 1/2, uyt 4/5, is 1/5, dat addeert tot 4/5, maeckt een geheel, doet derhalven aldus:

44 — 48

12 · 1/4 · 12

56 — 60 — 10 | 10 1/7

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
392 K 15

31 Item / Y. ende Z. mangelen haer koopm
schap / Y. maeckt van de sijn in mangeling 48
bevind alsoo te winnen 10 ten 100 vermits dat
betaelt $\frac{1}{5}$ contant aen Z. die zijn Waere stelt
10 / op $10\frac{5}{7}$ ℔ / vrage hoe veel Y. zijn Goed
tant kost? Antw. 40 ℔.

110 —— 100 —— 48 | 43 $\frac{7}{11}$
10 $10\frac{5}{7}$
$\cdot\frac{1}{5}\cdot$ $2\frac{2}{7}$ sub. mede van 10, ende

segt. $8\frac{4}{7}$ —— $7\frac{4}{7}$ —— 43 $\frac{7}{11}$ | 40.

32 Item / 2 Kooplupden manghelen / d'een h
Pruymen / 't cent. tot 10 gl. gereet / ende in mar
ling 12 gul. noch heeft hy wolle / cent. tot 28
gereet / in mangeling 36 gl. d'ander heeft Le
houssen het paer tot 3 gul. vrage hoe hoog hy
in mangelingh setten sal / om $\frac{1}{3}$ in pruymen / $\frac{1}{2}$
wolle te nemen / ende 12 par cent te winnen / n
$\frac{1}{3}$ contant te ontfangen? Ant. 4 gul. 16 stuyv.

100 —— 112 —— 3 | 3 $\frac{3}{25}$

Soeckt de $\frac{1}{3}$ uyt 10, ende uyt 12, mede, $\frac{1}{4}$ uyt
ende uyt 36, dat addeert, komt 12 ende 15, dae
het $\frac{1}{5}$, segt 7 —— 10 —— 3 $\frac{9}{25}$ | als boven.

33 Als 2 tegen malkanderen mangelen / ende
d'een van 10 maeckt 16 / ende $\frac{1}{4}$ contant ontfangh
d'ander van 20 / 25 krygt / noch bedingt hy $\frac{1}{5}$
reet: Nu is de vrage / wie / ende hoe veel ten
wint / oft verliest? Ant. d'een wint 50 ten h
dert / d'ander verliest $33\frac{1}{3}$ ten hondert.

10 16 20 25
4 $\cdot\frac{1}{4}\cdot$ 4 5 $\cdot\frac{1}{5}\cdot$ 5

6 —— 12 —— 15 —— 20

komt 30 —— 20 —— 100 | 100 / $66\frac{2}{3}$ —— verl

Volght:

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
392 K 15

31) 110 — 100 — 40 & 43 7/55 st.

10 5/7 — 10 5/7 (1/5)
2 1/7 — 2 1/7
7 6/7 — 0 4/7

0 4/7 — 7 6/7 — 43 7/55
60/7 — 55/7 — 4060/55
55 — 5 — 5

0
5.
40 st.

---

32)

10 — 12 (1/2)
5 — 6
7 — 9
12 — 15

20 — 36 (1/4)
7 — 9

396 — 0 (1/4)
1 — 0

12 — 15 (1/3)
5 — 5
7 — 10 — 3 & 4 2/7

396 — 552 — 4 2/7 gl.
7 — 56 — 36
3
4 | 20

56 gl.

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
392 K 15

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
392 K 15

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
392 K 15

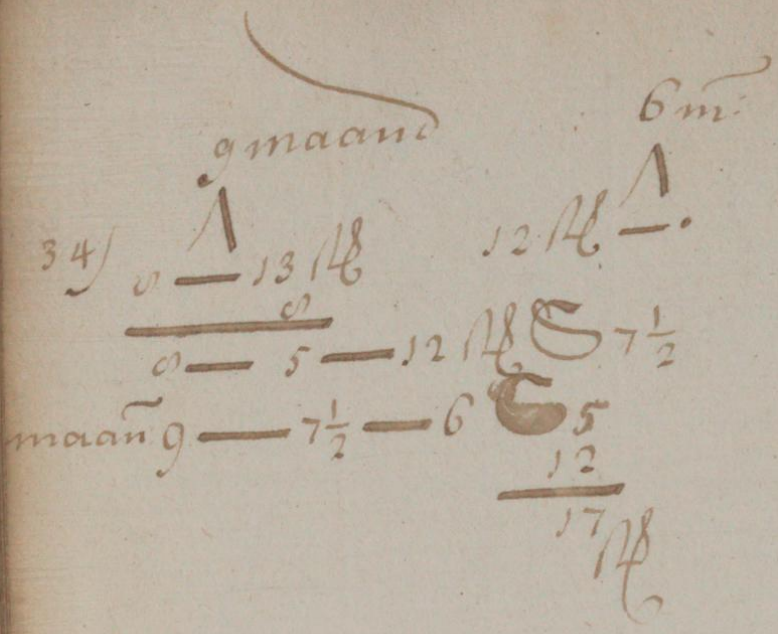

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
392 K 15

verlies $33\frac{1}{3}$

20 —— 30 —— 100 | 50 winſt.

Mangelingh met tijd.

So Een Kooplmanſchap hadde die hem koſtede ſtuyv. d'elle / ende die in mangelingh ſtelden op ſtuyv. gevende 9 maenden dagh: ende dat een nder ſoodanighe Waere hadde die op hem ſtond 12 ſtuyv. het ℔ / ende 6 maenden dagh gave: age hoe veel hy die in gelijcke mangelingh ſoude tten? Antw. op 17 ſtuyv.

Vermindert den eerſten ſijne winſte in de mange-nge, nae den anderen ſijnen tijd, aldus:

13 in ſetting.
ſub. 8 contant.

maend —— maend
9 —— 5 —— 6

komt $3\frac{1}{3}$ winſt.
add. 8 contant.

cont.
8 —— $11\frac{1}{3}$ —— 12 | 17

Anders.

8 —— 5 —— 12
9 6

72
5

360

5
12 add.

17

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
392 K 15

35 Item / Lijsbeth ende Trijn bezmangelen hare Koopmanschap / Lijsbeth heeft Vlas tot 8 stu. het ℔ / ende in mangelingh set sy 't op 13 stu. gheeft 9 maenden dagh. Trijn heeft Linnen haer kost 12 stuyv. contant / stelt dat in mangelingh op 17 stuyv. d'elle / vraghe hoe veel tijdts geben moet om gelijcke mangelingh te doen? Antw. 6 maenden.

cont.	win.	cont.			
8	5	12	$7\frac{1}{2}$	13	17
win.	maen.	win.		8	12
$7\frac{1}{2}$	9	5	6 maen.	5	5

Anders.

Multipliceert Lijsbets Capitael met haeren tij 't product stelt voor 't middelste getal van den reg, ende haer winste voor 't eerste, de winst van Tr voor 't leste, aldus:

13	8 cap.	17
sub. 8	9 maend	12 sub.
5	72	5 | 72. Die d videert door 't Capitael van Trijn, kom 6 maenden.

36 Jck ende Hy mangelen ons Goed / 't mijn h 8 stuyv. het ℔ / stellet in tot 13 stuyv. gheef maenden tijd / 't syn stelt hy in / d'elle tot 17 stu geeft 6 maenden / seght my hoe veel hem die ger kost? Antw. 12 stuyv.

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
392 K 15

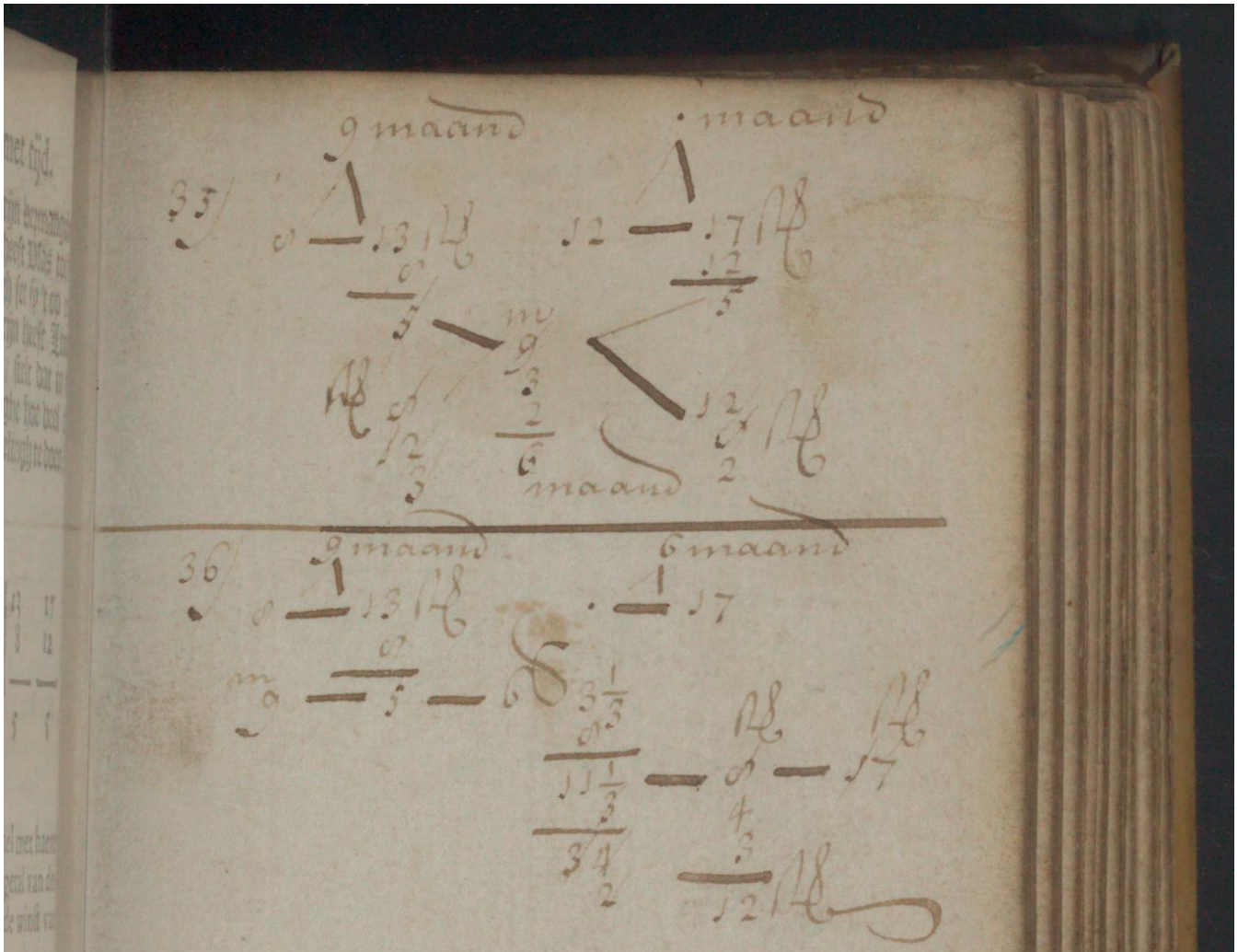

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
392 K 15

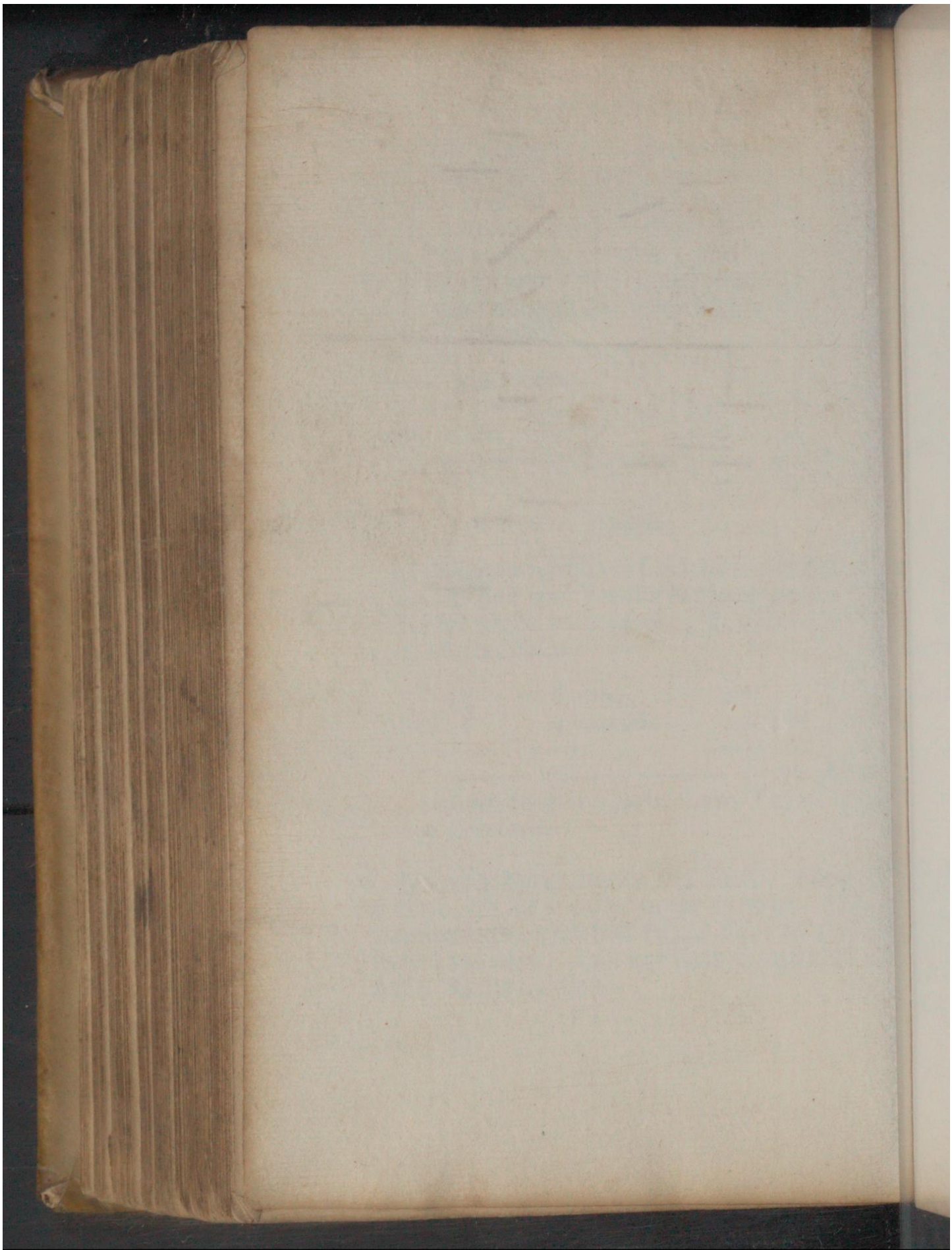

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
392 K 15

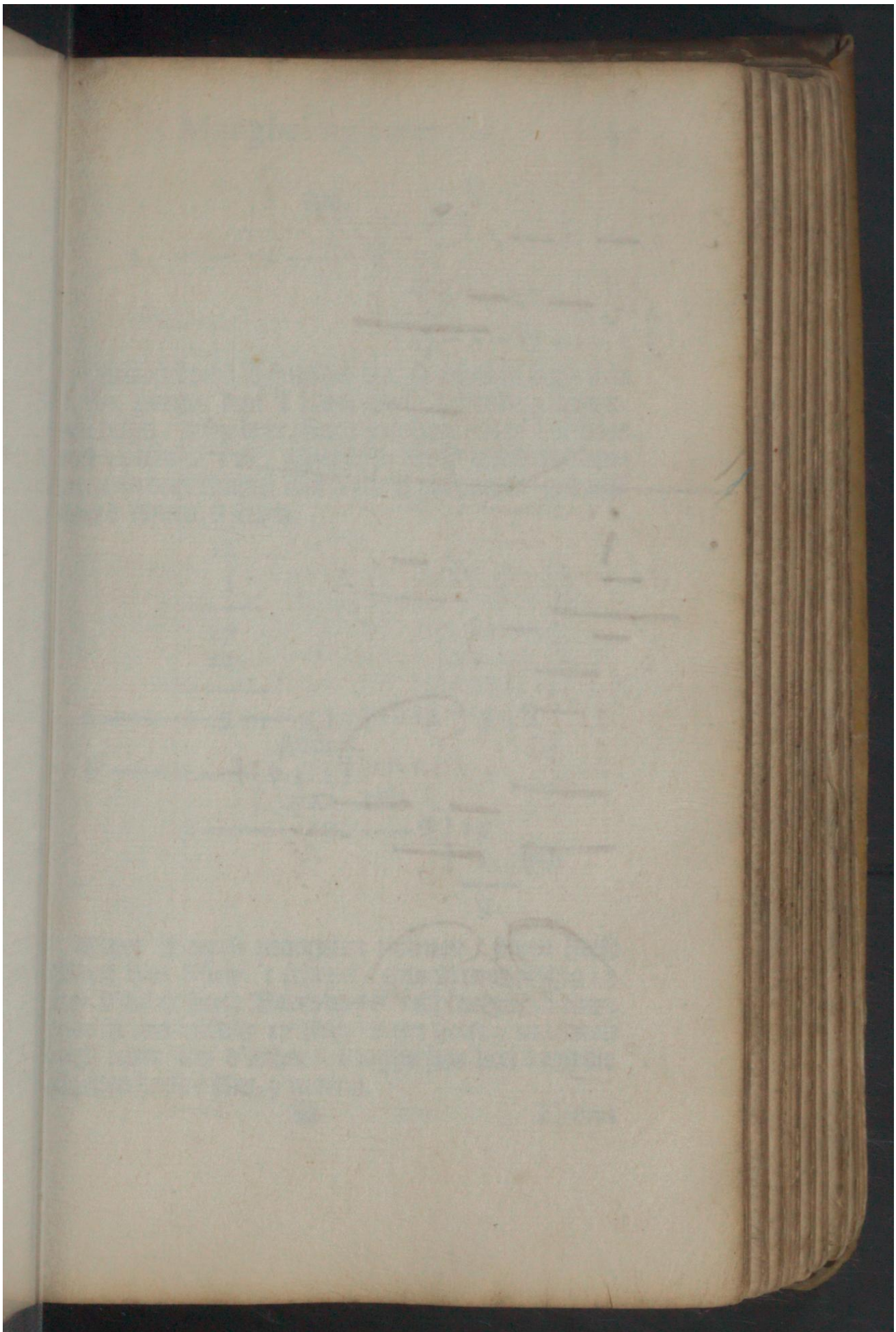

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
392 K 15

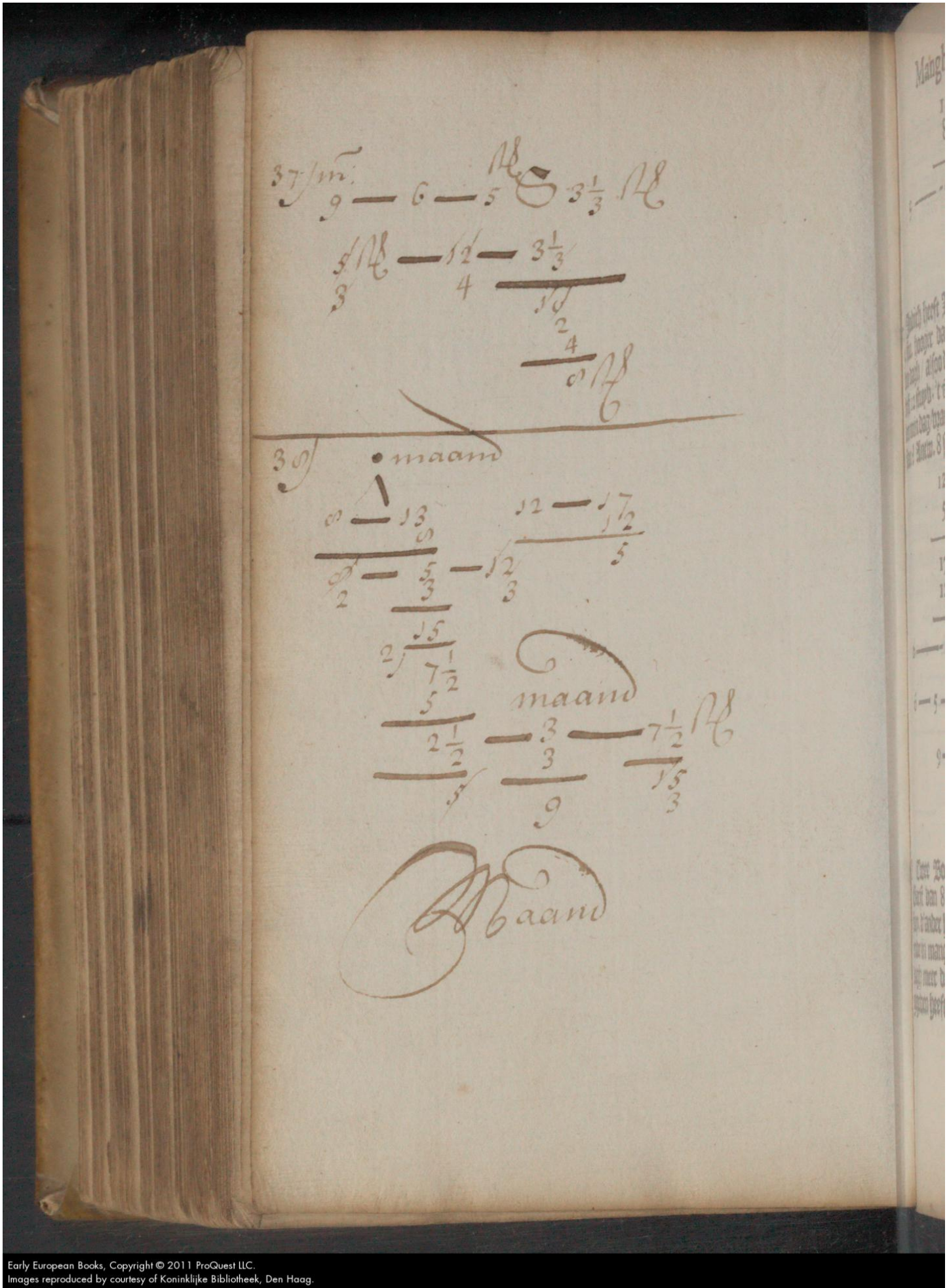

13
8 sub.

9 —— 5 —— 6 | 3 1/3
8

11 1/3 — 8 — 17 | 12

Judith heeft Lijnwaet dat sy mangelingh stelt 5. stu. hooger dan 't haer staet / gebende 9 maenden dagh / alsoo doet Sara met haer Vlas dat haer kost 12 stuyb. 't W / alleenlijck dat sy geeft 3 maenden min dag / vraghe wat d'elle Lijnwaet in-gekocht taet? Antw. 8 stuyb.

12
5

17
12

6 —— 5 —— 9 | 17 1/2 — 12 — 5 | 8

Anders.

6 — 5 — 9 | 7 1/2
12 add.
9 —— 19 1/2 —— 6 | 13
5 sub.

8

Twee Boeren mangelen t'samen / d'een heeft Garst van 8 stuy. 't schepel / ende in mangeling 13 stuy. d'ander heeft Boeckweyt / 't schepel tot 12 stuy. ende in mangeling 17 stuy. d'een geeft 3 maenden dagh meer dan d'ander / vraghe hoe veel dagh die gegeven heeft? Ant. 9 maend.

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
392 K 15

Neemt elck syne winst des mangelinghs, end
videert dat door sijn kapitael, wat komt staet te
malkanderen als elckx synen tyd doet, ofte om
ter te seggen als 6 tegen 4, sub. 4 van 6, rest 2, s
na den regel 2 —— 6 —— 3 | 9.

39 Als men maeckt van 8 / in mangelingh 13
de van 12 / 17 / ende dat beyde gheven 15 maen
dagh: vraege na den dagh van elck / hoe veel die
Antw. 9. ende 6.

Doet als in de voorgaende, wyders

10 —— 15 —— { 6 { 9 maenden.
{ 4 { 6 maenden.

40 A. stelt zijn Waere op 24 stuyv. in mangelin
die hem kost 18 stuyv. gereet / neemt $\frac{1}{6}$ contant / o
4 maenden dagh. Vraege / so B. sijn koopmansc
kost 3 gul. ende 6 maenden dagh geeft: hoe vee
die in-stellen sal? Ant. 4 guld 18 $\frac{4}{7}$ stuyv.

18		24
4	$\frac{1}{6}$	4

14 tot 20 is 't different 6.

maen.	winst.	maend.
4	6	6 { 9
14	9	60

komt $38\frac{4}{7}$
60

$9/8\frac{4}{7}$

guld. 4// $18\frac{4}{7}$

41 A. ende B. mangelen te samen / A. maeckt
18 / 24 / geeft eenige maenden dagh / neemt $\frac{1}{6}$
tant / B. maeckt van 60 / $98\frac{4}{7}$ / gevende 4 maen
dagh / vraghe hoe veel maenden A. gegeven he
Ant. 4 maenden. Soeckt het different, wyders:

60 —

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
392 K 15

39/

0 — 13 ℔ 12 — 17 ℔

5 5

0 — 5 — 12 ℔ 7 1/2

15 maand 12 1/2 — 15 — 7 1/2

9 6 maand 7 3 9 maand

40/ 4 maand

1 ℔ 1 2 4

4 — 14

14 — 26

14

6

4 6 3 1. 10 4/7 ℔

4. 10 4/7 ℔

41/ 1

10 — 24 1/6 60 — 90 4/7

4 — 4 60

14 — 20 30 4/7

14

6

30 4/7 7 6 14 ℔

66 60 4 maand

14

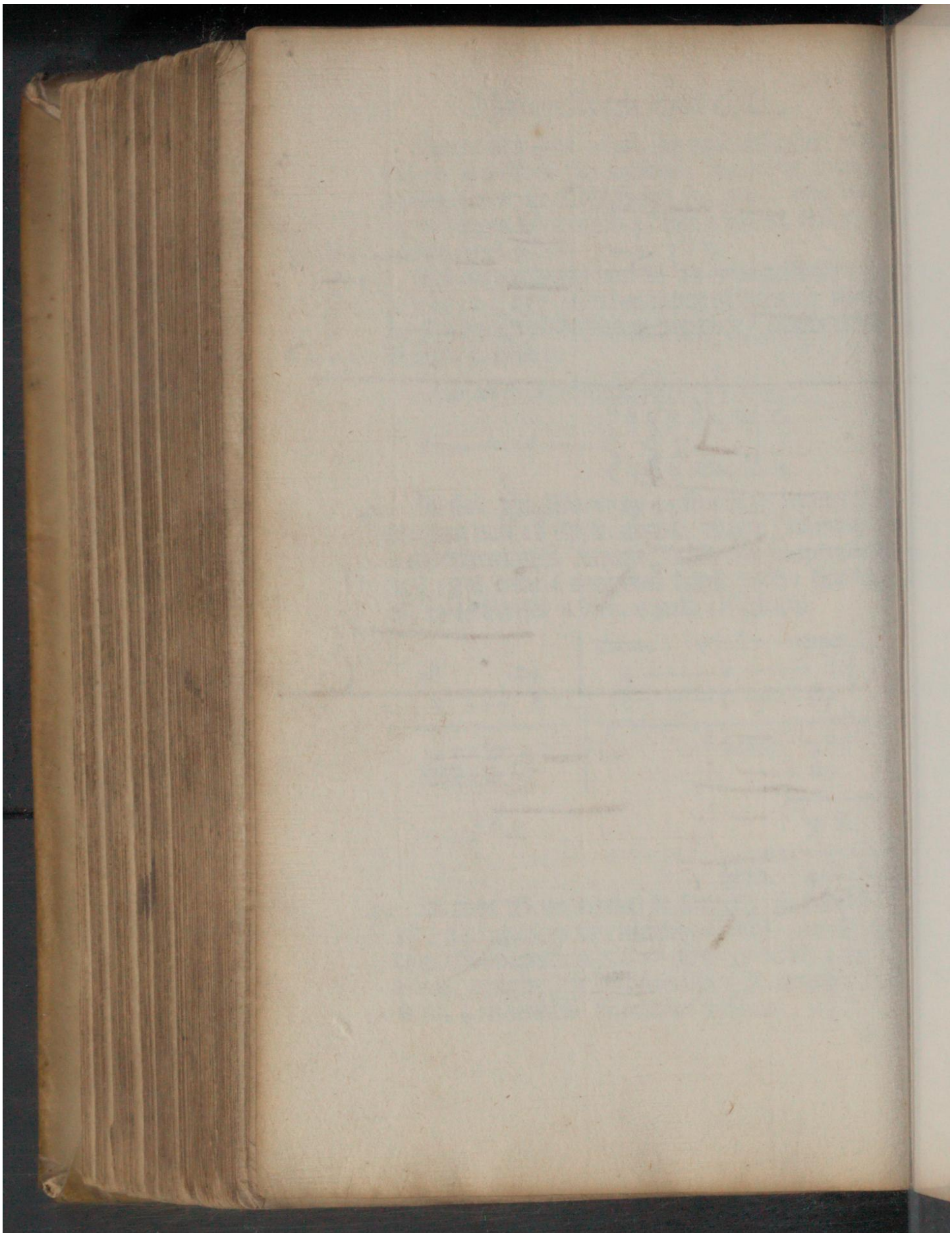

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
392 K 15

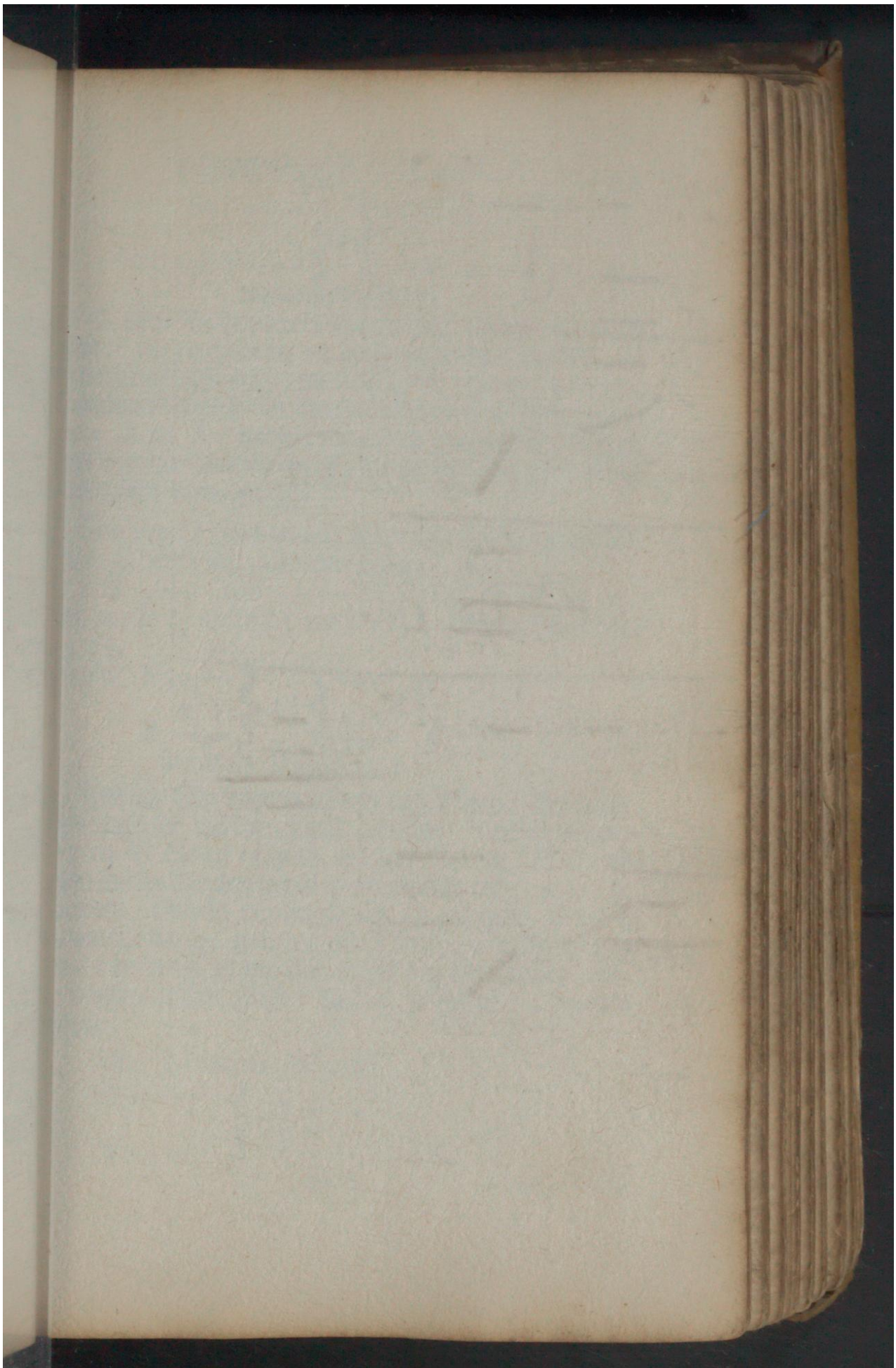

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
392 K 15

42

100 — 100 — 12 & 11 1/9 gl

11 1/9 — 15 (3/4)

3 — 3

0 1/9 — 12

0 1/9

3 0/9

33 gl

maand 0

5 Maand

9 519/504

33

42 519/504 gl

43

100 — 100 — 12 gl & 11 1/9 — 15 (1/5)

3 — 3

0 1/9 — 12

12 0 1/9

3 0/9

35

0 1/9 gl

33

504

0

Maand

42 519/504

33

9 519/504

5775

5

33

0 1/9

73

165

5

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
392 K 15

60 —— } 6 { —— 14

38 4/7 —— } { —— 6

komt 4 maenden.

C. ende B. ruylen te samen haer Waere/C. heeft Loot/ het contant tot 12 guld. contant / dat stelt hy in verruylingh op 15 guld. begeert 1/5 gereet/ gevende 4 maenden dagh/ D. heeft Schotse Carsayen 't stuk tot 5 £ 10 ß / geeft 5 maenden / begeert 8 ten hondert meer te winnen als C. vraage hoe veel hy die inzetten sal? Ant. 42 519/584.

Soo veel D. ten hondert meer winnen wil, soo veel moet C. verliesen, daerom seght:

108 —— 100 —— 12 | 11 1/9, gheset op 15, uyt beyde 1/5, komt 8 1/9 ende 12, 't different van dien is 3 8/9, seght

8 1/9 —— } 3 8/9 { —— 33

8 —— } { —— 5

komt 42 519/584 guldens.

Hy ende Sy ruylen Goed aen Goed / Hy heeft Haringh de ton tot 12 gul. contant / ende in 't verruylen set die op 15 guld. eyscht 1/5 contant / Sy heeft Noordsche Deelen het klein honderdt tot 5 £ 10 ß contant / ende in ruylingh tot 42 519/584 guld. geeft 5 maenden dagh / gewint also 8 ten 100 meer als Hy moet: de vraage is hoe veel winst dat Hy gehadt / ende dagh gegeven heeft? Antw. 3 8/9 winst / 8 maend dagh.

Doet als vooren, Wyders.

33 —— } 5 { —— 8 1/9

9 519/584 —— } { —— 3 8/9 | 8.

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
392 K 15

44 Als 2 mangelen / ende den eenen van 5 tot [illegible] komt $\frac{1}{2}$ ghereet ontfanght / gevende 6 maenden dach den anderen 9 hebbende / wilt 10 ten honderdt verliesen: Vraege wat tijd die geven sal? Antw. $\frac{2}{3}$ maen.

Soeckt het different, treckende $\frac{1}{3}$ van $7\frac{1}{2}$, ende [illegible] 5, komt $2\frac{1}{2}$, segt

90 —— 100 —— 9 | 10, daer af 9, blijft een, [illegible] $2\frac{1}{2}$ geven $2\frac{1}{2}$ in 6 maenden, in hoe veel tijds geven 9 1. komt $\frac{2}{3}$ maendt.

45 Item / 2 ruplen te samen / d'een stelt 5 op 7 [illegible] ruplingh / geeft 6 maenden dagh / ontfangende $\frac{1}{3}$ [illegible] gelt / vraege so d'ander 9 heeft / ende $\frac{2}{3}$ maend ghe[illegible] willende 10 ten honderdt verliesen / wat profijt [illegible] daer op heeft? Antw. 1. Doet als inde voorgaende, wyders.

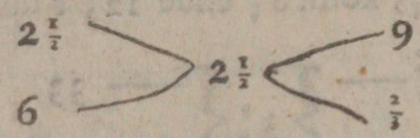

komt 1.

46 Item / 2 ruplen te samen / d'een stelt 7 / op 7 [illegible] ontfangt $\frac{1}{3}$ gereet d'ander stelt 9 op 10 / vraege [illegible] veel elck ten 100 wint? Ant. Soeckt het differe[illegible]

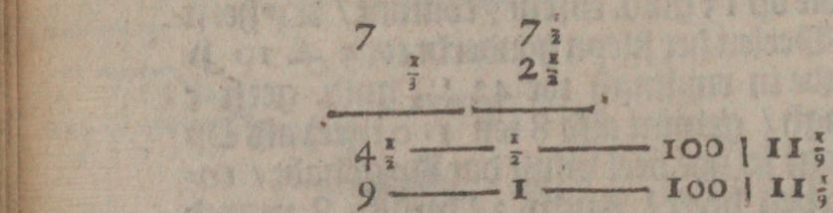

47 Wanneer 5 wort ghestelt op $7\frac{1}{2}$ / ontfanghende [illegible] contant / ende 6 maenden dagh geeft. Vraege / [illegible] veel is de winst ten hondert / als 9 op 10 gestelt wort / ende $\frac{2}{3}$ maend wort gegeven?

Antw. 200. Soeckt van de getalen 't different.

2

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
392 K 15

44) 100 — 90 — 9 — 10 — 9 — 1

$2\frac{1}{2}$ — 5 — 6 — $2\frac{1}{2}$ — 5

$2\frac{1}{2}$ — 3 — $\frac{2}{3}$ — $2\frac{1}{2}$ — 3

$2\frac{1}{2}$ — 3

$5 - 7\frac{1}{2}$ ($\frac{1}{3}$)

$2\frac{1}{2} - 2\frac{1}{2}$

$2\frac{1}{2} - 5$ $2\frac{1}{2}$

$2\frac{1}{2}$

---

45)

$5 - 7\frac{1}{2}$ ($\frac{1}{3}$)

$2\frac{1}{2} - 2\frac{1}{2}$

$2\frac{1}{2} - 5$ $2\frac{1}{2}$

$2\frac{1}{2}$

6 — $\frac{2}{3}$ — 9 lb — 8 : 1 lb

---

46) $7 - 7\frac{1}{2}$ ($\frac{1}{3}$)

$2\frac{1}{2} - 2\frac{1}{2}$

$4\frac{1}{2} - 5$ $4\frac{1}{2}$

$4\frac{1}{2}$ — $\frac{1}{2}$ — 100 8 11 $\frac{1}{9}$ tm 100 w.

10 — 9 — 1 — 100 8 11 $\frac{1}{9}$

9

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
392 K 15

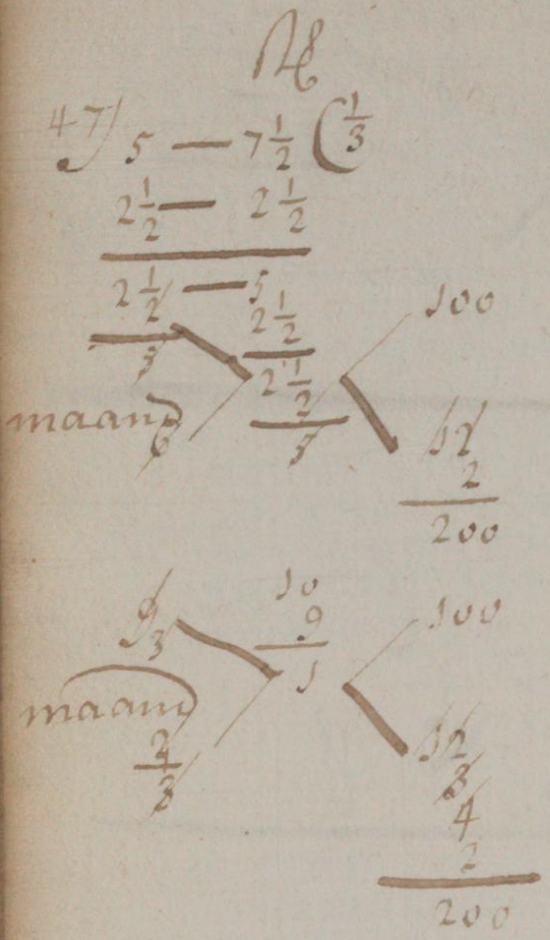

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
392 K 15

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
392 K 15

1 Last 1 gl. Last
36 — 100 — 1 65
70
grob 30 1/3 — 1 — 75 1 gl
3
91 30
2250
3
6750
91 74 16
91

2 100 gl grob 5 1/2 — 1 £ — 4640
7 30
116 gl 539200
40 6700
4640 gl pools 7 1242 6/7
£

6/7 — 20/1 R. 1/7 — 12 R.

1/7 120 7 12 5/7 R.
17 1/7 R

$2\frac{1}{3}$ —— $2\frac{1}{3}$ —— 100
6 12 | 200

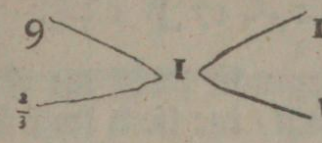

Reeckeninghen van verſenden.

DESE Rekening beſtaet meeſt in de wetenſchap van de Wiſſel, oftegang van 't gelt in 't een Landt en 't ander, als oock mede inde differentie van 't Ghewichte, Maten ende Ellen.

Item / een Koopman koopt tot Koningsbergen 36 laſten Rogge / tot 70 Poolſe guld. 't laſt / die ſendt hy op Amſterdam / betaelt voor vracht en ander onkoſten 180 Poolſe guldens: Vraghe hoe veel gguldens hem 't laſt aldaer koſten ſal / als de Wiſſel gaet $30\frac{1}{3}$ Poolſe groſſe voor den golt-gulden? Ant $74\frac{16}{91}$ gguld.

Nota, een Poolſe guld. op 30 groſſen.

36 —— 180 —— 1 komt 5 gul. pools.
70

$30\frac{1}{3}$ —— 1 —— —— 75 | $74\frac{16}{91}$
30

Eenen koopt tot Dantzick 40 laſt Tarw tot 108 Poolſe guld. 't laſt / die ſend hy op Middelburch in Zeeland / betaelt voor vracht ende an-

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
392 K 15

der ongelden 8 Poolſe guld. par laſt / de vrage
hoe veel hem die aldaer ſullen komen te koſten
als de Wiſſel gaet 112 Poolſe groſſen voor
pond-vlaems? Ant. 1242 ℔ 17 ß 1 5/7 ₰.

3 Noch meer / een Koopman ſendt op Embde
30000 ₰ Edammer Kaes / die hem koſt 8 1/4 gu
't hondert ₰ / betaelt voor Convoy / vracht en
ander ongelt 80 gul. de vrage is hoe veel die / e
de 't honderdt aldaer ſal komen te koſten als
Wiſſel gaet op 2 1/4 ten 100 / dat is 100 guld. t'
dam geeft 102 1/4 tot Embden? Antw. 2765 gul
17 1/4 ſtuyv. ende 't hondert 9 guld. 4 469/1200 ſtuyv.

4 Noch / een Koopman tot Amſterdam heeft 3
Webben / die hem deur malkanderen koſten 3
guld. 10 ſtuyv. 't ſtuck / die ſendt hy op Rouan
betaelt voor Convoy / vracht ende ander onk
ſten 55 gul. 10 ſtuy. vrage als de Wiſſel gaet o
52 ſtuyv. voor de Kroon tot 45 ß tournois / h
veel Franſe Kroonen hem die aldaer koſten ſu
len? Antw.

52 —— 45 —— 970/10 | 373 Kro. 12 6/11 ß.

5 Eenen koopt tot Francfort 560 Kiemen P
pier tot 2 florijn min 16 kreytzers den Kiem
vrenght die tot Amſterdam / betaelt vracht / t
ende inkom-geldt 120 guld. vrage ſoo de Wiſſ
gaet op 40 ſtuyv. voor den florin / wat hem de
Kiem tot Amſterdam komt te koſten?
Antw. 3 guld. 8 5/7 ſtuyv.

Den florin in Wiſſel wert gherekent op 65 kreyt
zers, ende in korent op 60 kreytzers,

kreyt

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
392 K 15

3/ 30000 — 100 — 102 1/4 — 2765

0 3/4 ql — 20 — 409/4 — 541 409

240000 — 4 — 4069

15000 — 80 — 21040

7500 — 69 — 20 — 22 12 69

262500 — 80 — 1 — 2765 : 17 1/4 ℔

00 — 4

2705 ql — 69

4 | 17 1/4

30000 — 2765 : 17 1/4 — 100 ℔ 9 : 4 469/1200

4/ 30 rabben — 970 ll 10 — 14 — 45 ß.

30 ß 10 ℔ — 20 — 52 — 1

900 — 19410 (14) — 630

15 — 52 | 373 — 52 | 12 6/52 ß.

915 — Overman

55 ll 10

9700 10

5/ x. — 40 ℔ — 1 : 44 ℔ 64 ℔ — Fa x.

Tiem — Tiem

560 — 120 — 1 ℔ 4 2/7

60 1/7

3 : 0 2/7

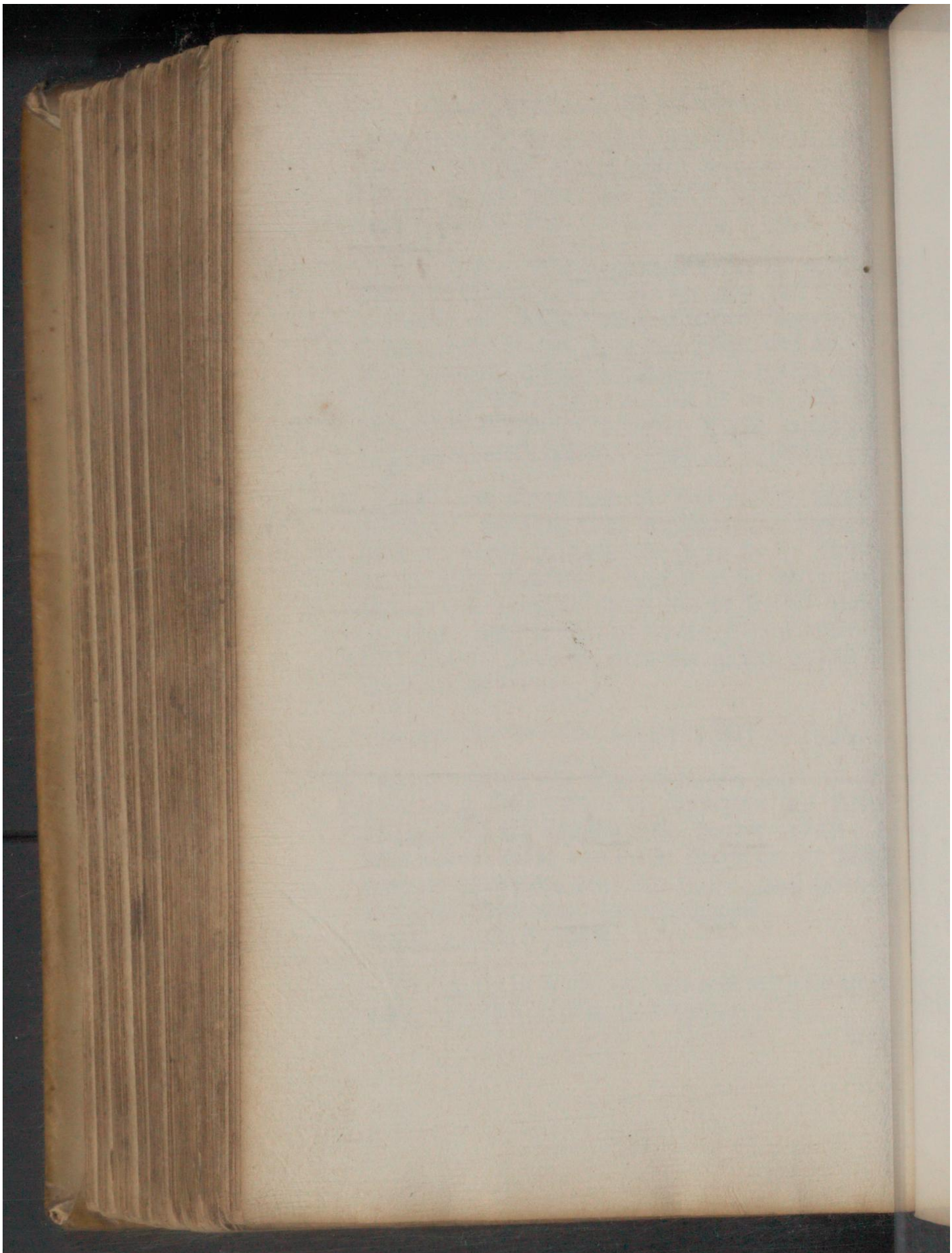

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
392 K 15

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
392 K 15

kreyt. ſtuyv. 60
16

65 —— 40 —— 1 — 44
60

komt 64 ſtuyv.
560

35840
120 guld. is — ſtuy. 2400

560 —— —— 38240 —— 1

komt 3 gul. 8 $\frac{2}{7}$ ſtuyv.

Van Bourdeaux woꝛdt geſonden op Zwol 40 Pypen Wijns / die aldaer in-gekocht ſtaen op 17 Kro. de pijp / woꝛdt betaelt booꝛ bꝛacht ende anꝛer ongelt vande Pijp 6 $\frac{1}{2}$ gul. de Kro. woꝛt geꝛekent op 65 ſtuyv. Hollands / ende men bevindt in elcke Pijp 10 Anckers / Zwolſe maete : bꝛage hoe veel de Pot komt te ſtaen als men den Anker reꝛekent op 22 Potten ?
Antw. 5 ſtuyv. 9 $\frac{9}{11}$ pen. Hollands.

Van Lubec woꝛdt gheſonden op Amſterdam 30 laſten Biers / dat tot Lubec booꝛ de kupp ſtaet op 5 marc oft op 110 ß Lubs de ton / d'onkoſten beloopen par laſt 18 gul. bꝛaghe hoe veel de winſt is alſt laſt verkocht woꝛdt booꝛ 18 $\frac{1}{2}$ ℔ vlaems / ende de Wiſſel gaet op 33 ß Lubs booꝛ den Daelder van 30 ſtuyv. ende $\frac{1}{2}$ Ton per laſt gelacageert is ? Antw. 851 guld. 5 ſtuyv.

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
392 K 15

1 —— 110 —— 360 | 36000
33 —— 30 —— 39600 | 10800
30 mael 18 gulden is | 46800
1 —— 18 1/3 —— 28 1/4 | 63825
| 17025

gewonnen gul. 851 — 5 ſtu.

8 Een Pot-ſchipper tot Swarte-ſluys / laed
zijn ſchip 8 laſten ſpond-turf / betaelter vooz n
t'ſamen d'ongelden / daer op ghedaen: de ſomm
van 150 Rpders / vaerter mede tot Amſterdar
verkoopt aldaer de 100 Manden vooz 13 gu
betaelt d'accijs / mede 't bier-geldt vooz de D
gers / t'ſamen 18 ſtuyv. op 't honderd. Nu ghe
men dat hy vooz elck laſt upt-meet 225 Manden /
is de vzaghe / hoe hoogh den rpder ghereken is / e
de hoe veel hy ghewonnen / ofte verloren heeft / rel
nende 2 1/2 rpder op 2 ſlechte daelders in wiſſel? Ant.
31 1/2 rpder ghewonnen / de waerde van den rpder ko
dp ſoecken.

9 Van Zwol wozd op Bzeda gheſonden 24 laſt
Boeckwept / betaelt vzacht ende ongelt / te wete
3 ggul. par laſt vooz de vzacht / ende 5 ß blaen
vooz d'ongeld / de maet aldaer verkooptmen tot
ſtuyv. waer af de 38 een laſt doen / vzaghe hoe v
ten honderdt is ghewonnen ofte verlozen? ſo 't li
op 24 gguld. gekocht is gheweeſt? Antw. par c
gewonnen 11 77/193.

10 Item / een Koopman tot Amſterdam hee
5400 ℔ koopmanſchap / die hem peder ℔ k
15 ſtuy

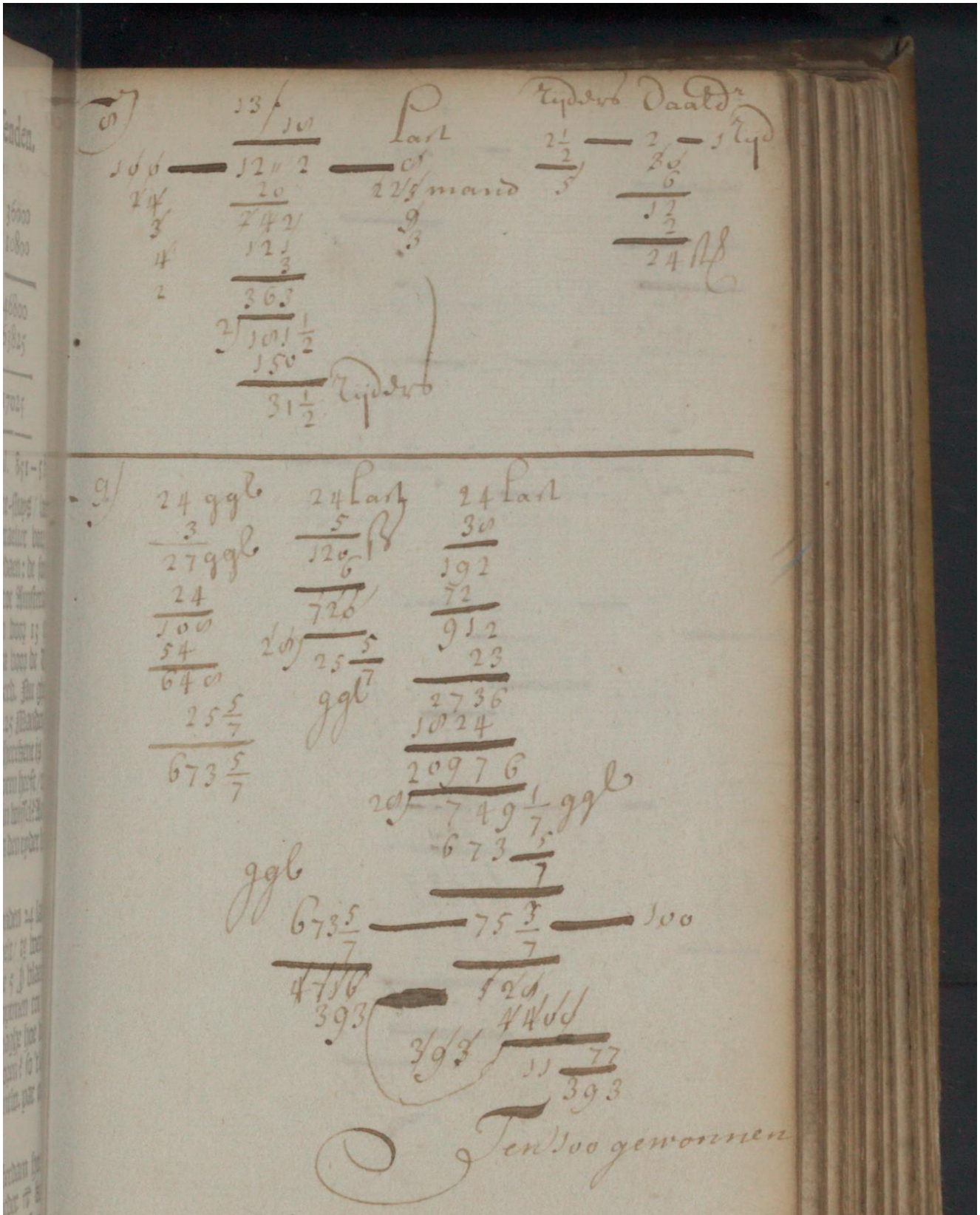

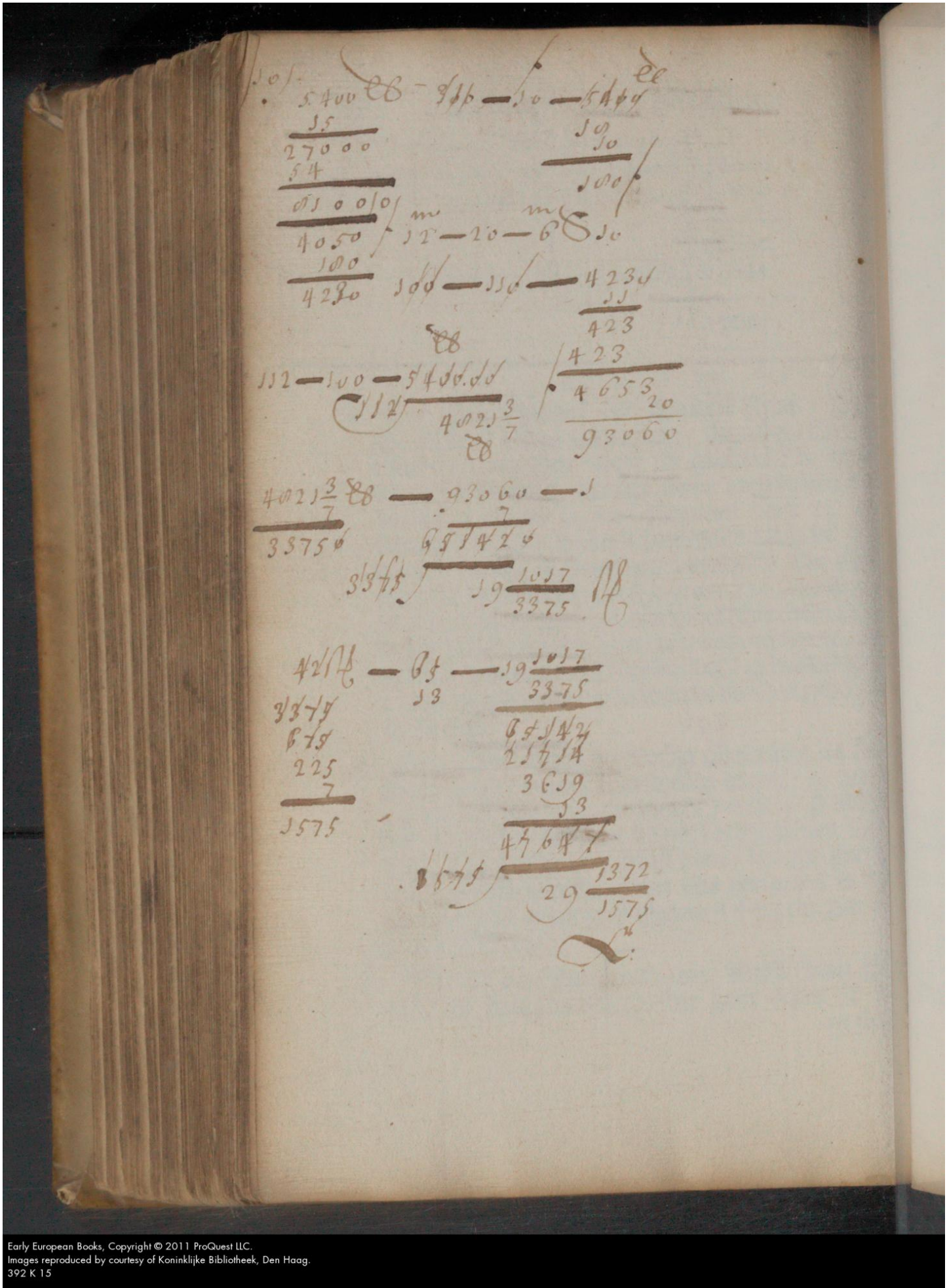

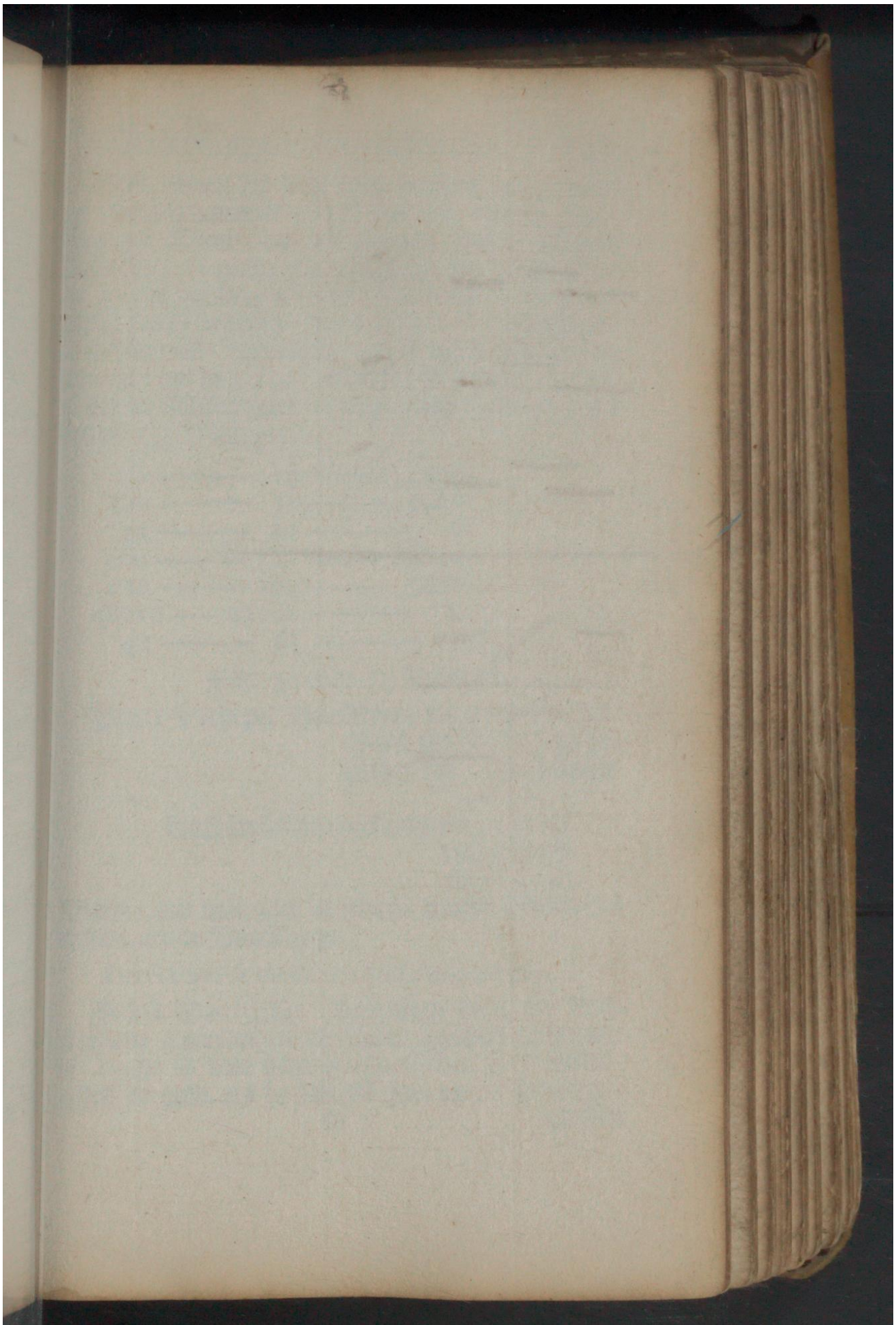

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
392 K 15

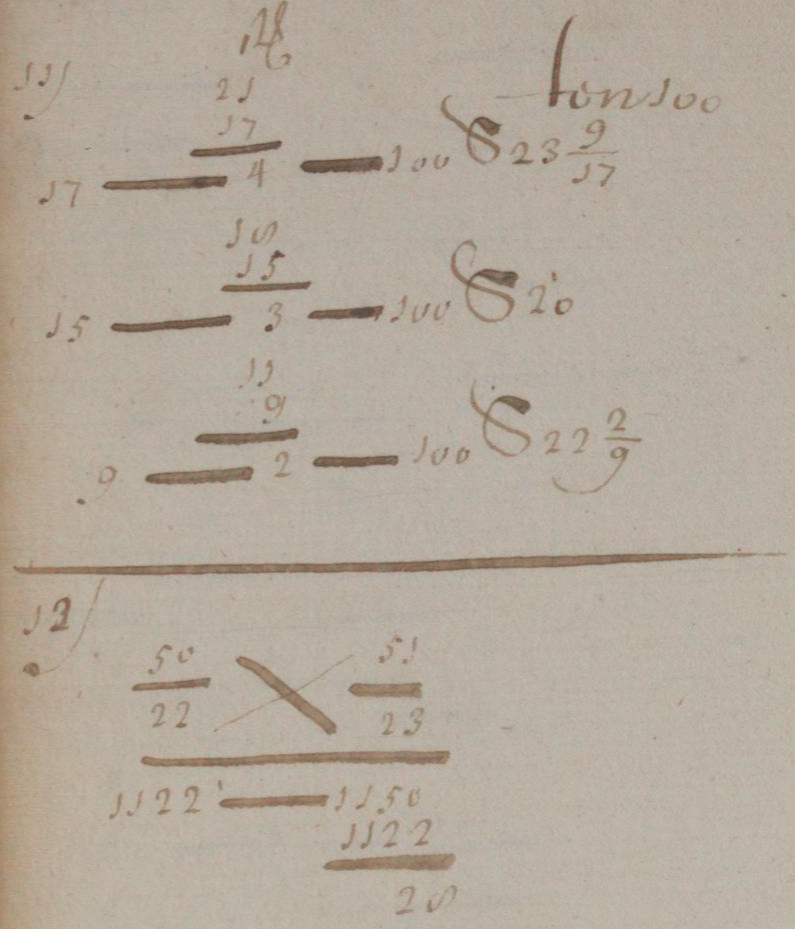

5 ſtuyv. welck hy van daer verſend op Francfoꝛt / betaelt van elck 300 ℔ ſwaers / aen de Facoꝛs tot Zwol / die dat moeten leveren binnen Francfoꝛt: 10 guld. Nu alſo hy gaerne wilde winnen 20 ten hondert 's jaers / ghevende 6 maenden wagh: ſoo is de vꝛage / hoe veel hy 't ℔ aldaer moeſte verkoopen / verlieſende aen 't ghewicht 12 ten hondert / dat is: 112 ℔ doen tot Francfoꝛt 100 / ende dat de Wiſſel gaet 42 ſtuy. booꝛ 65 kreytzers? Antw. 29 $\frac{13}{15}\frac{72}{75}$ Kreytz.

1	——	15	—— 5400
300	——	10	—— 5400
12	——	20	—— 6
100	——	110	—— 84600
112	——	100	—— 5400
4821 $\frac{3}{7}$	——	93060	—— 1
42	——	65	—— 19 $\frac{1017}{1375}$

Fac. 30 min $\frac{203}{1375}$ Kreytzer.

1 Item / 't ſchepel Boeckwept tot 17 ſt. } in-ge-
Garſt tot 15 ſt. } in-ge-
Haver tot 9 ſt. } kocht

---

woꝛd wederom verkocht tot 21 ſtuyv.
tot 18 ſtuyv.
tot 11 ſtuyv.

Vꝛage / aen wat zaet de meeſte pꝛofyt gedaen is? Antw. aen de Boeckwept.

Soeckt welck meeſt ten 100 uyt-brenght.

12 Seker Dantzicker Koopman heeft tot Amſterdam t'ontfangen ettelijcke hondert guldens / de vꝛage is wat hem pꝛofytelijcker is t'ontfanghen 50 guld. als de Wiſſel gaet op 22 Poolſche-

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
392 K 15

groſſen vooz den gul. ofte 51 gul. tegen 23 gro
ſen? Ant. de eerſte condictie.

Multipl. $\frac{10}{22}$ / $\frac{51}{23}$ in 't kruys.

13 Ick hebbe ſekere ſtoffen die my koſten in-gh
kocht tot 15 ℔ d'elle / verſende die op Dantzick
betalende vooz d'onkoſten 3 ſtuy. op d'elle / hou
dat 5 ellen aldaer doen 4 ellen hier / de vzage is
oft ick 12 ten 100 / daer by noch $1\frac{1}{2}$ vooz de pz
viſie des Factoozs wilde winnen / ende dat i
Wiſſel ging tot 23 Poolſe groſſen vooz de gul
hoe veel ick d'elle aldaer ſoude doen verkoopen?
Ant. 151 $\frac{23}{3}\frac{52}{300}$ Poolſe groſſen.

el	el	gul.	ſt.
4	5	4//	13
		20	

100	$113\frac{1}{2}$	$116\frac{1}{4}$
20	23	$131\frac{75}{800}$

14 Tot Kobelens wozden ghekocht 20 Voed
rinſche Wijnnen. Neme dat-ſe houden 6 Am
't ſtuck / den Aem tot 40 Daelders / die wozd
gebzacht tot Deventer / bzacht / Tol ende ong
den beloopt op 't Voeder 5 ggul. wozden alda
verkocht op 3 maenden dagh: ende op yder Ae
ghewonnen 8 gguld. De vzaghe is / als 't Vo
der tot Deventer heeft 8 Aemen / ende de Wiſ
gaet 45 Kreptzers tegen 28 ſtuy. ende den da
der geldt 70 Kreptzers / hoe veel den Aem alda
koſt? Ant. 56 gguld. 7 ſtuyv. $15\frac{103}{137}$ pen.

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
392 K 15

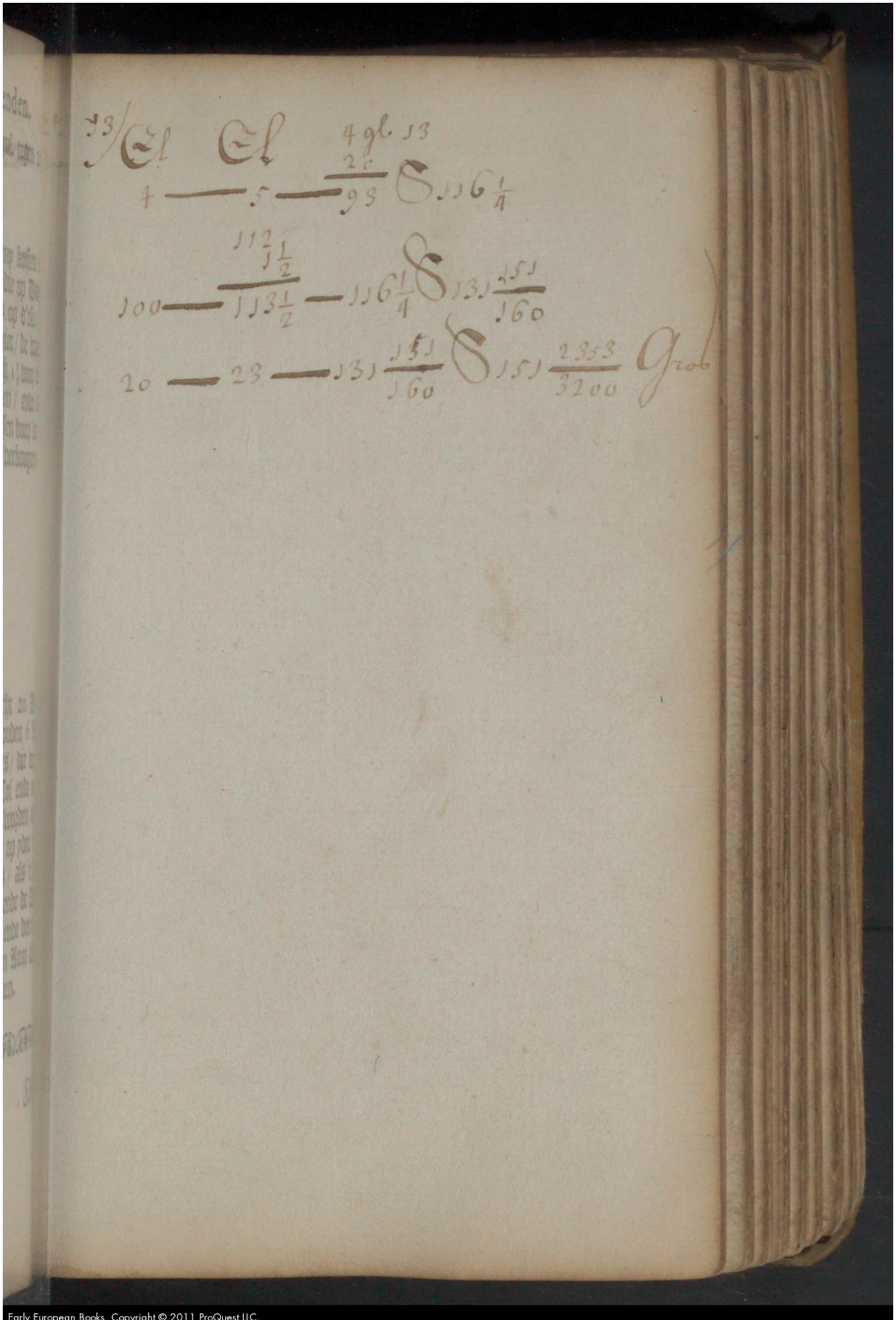

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
392 K 15

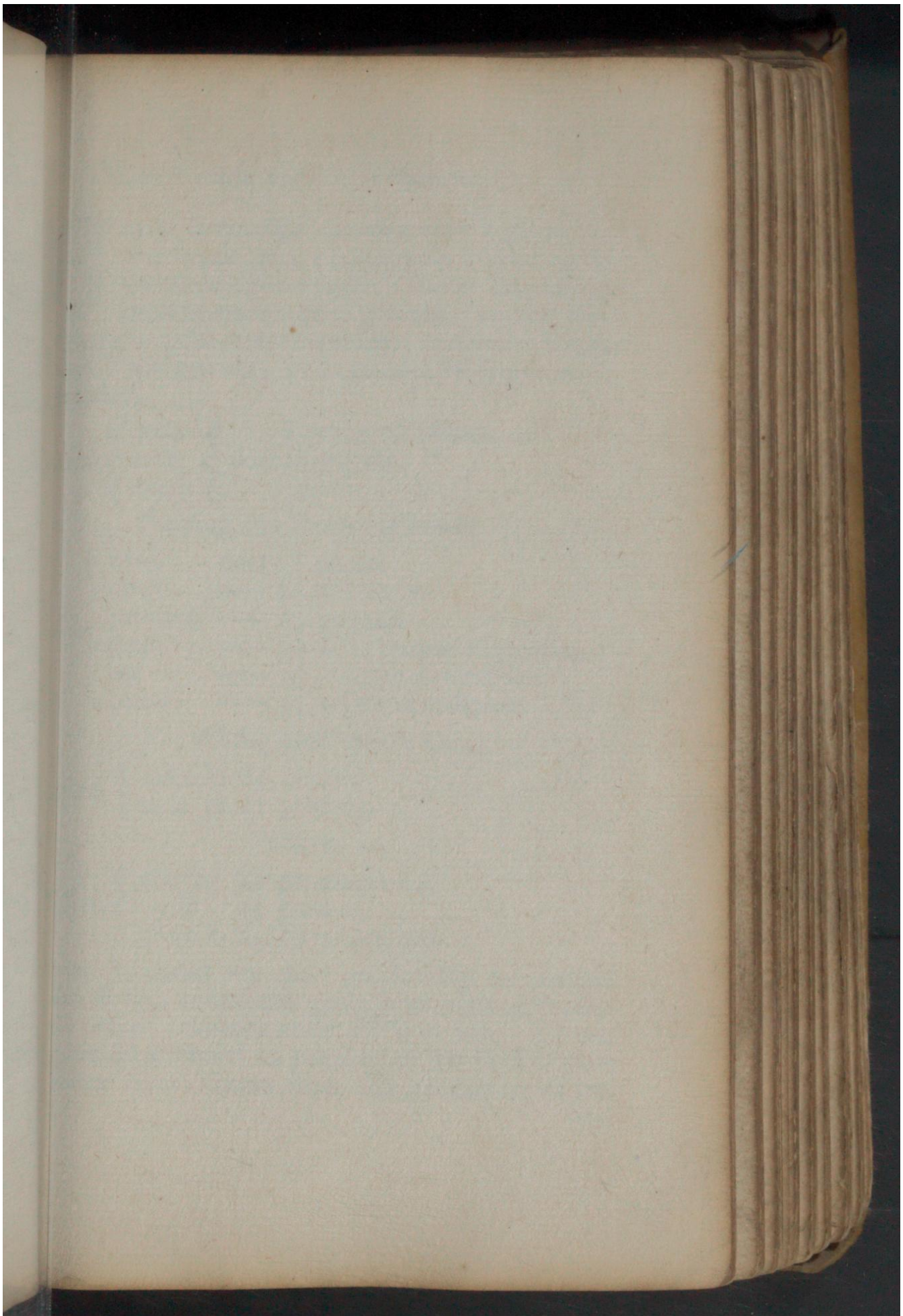
Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
392 K 15

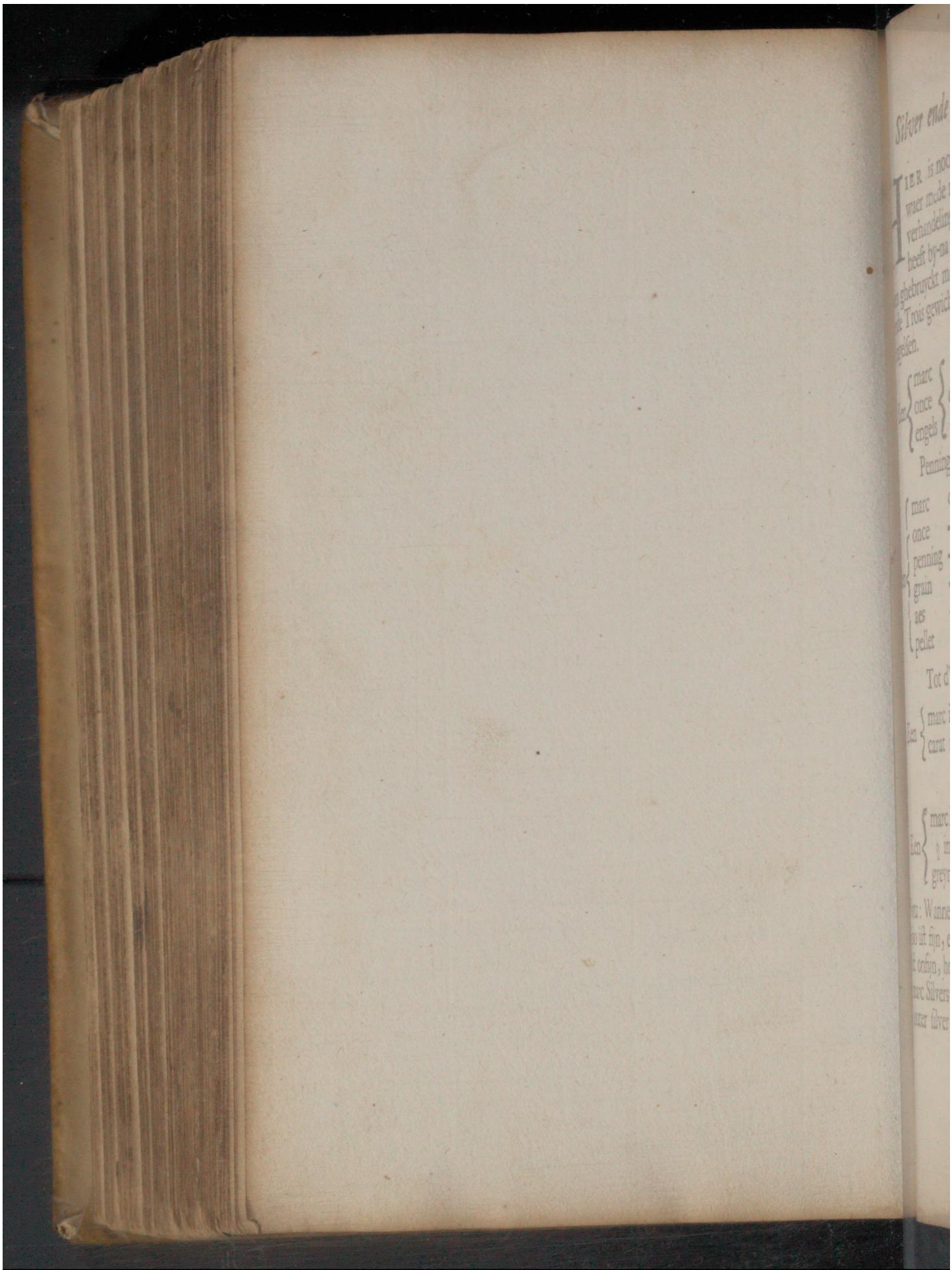

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
392 K 15

Silver ende Goud-Rekeninghe.

HIER is noodigh dat men wete 't ghewicht, waer mede men 't Silver ende 't Goud in de verhandelinghe weeght. Elcker Landtſchap heeft by-na ſijn geſet gewicht. In deſe lanen ghebruyckt men tweederley, te weten: Engels ende Trois gewicht, welck geſchiet by Oncen ende engelſen.

Een { marc, once, engels } { 8 oncen, oft 16 loot. / doet 20 engelſen. / 32 aſen.

Penning ofte Franſch ghewicht,

en { marc doet 8 oncen. / once —— 24 penningen. / penning —— 24 greynen. / grain —— 24 aſen, primen oft garoben. / aes —— 24 pelletten oft ſecunden. / pellet —— 24 tertien oft malloken.

Tot d'Aſſay deelt men 't Goud.

Een { marc in 24 caraten. / carat in 11 greynen.

't Silver.

Een { marc in 12 penninge oft ß. / ß in 24 greynen. / greyn in 24 kleyne greynen.

Nota: Wanneer een marc gouds weegt 24 caraten, ſoo iſt fijn, ende louter goud: houd het minder, ſoo iſt onfijn, hebbende ander ſtoffe in ſich. Als een marc Silvers houd 12 penninghen ſoo iſt fijn, ende louter ſilver, Gheen meer dan 24 caraten en kan een

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
392 K 15

een marck gouds in sich, noch oock een marck vers meer dan 12 penningen niet houden. Daer soeckt-men door den gulden Regel detri hoe v fijns 't Goud ofte Silver in heeft.

1 Item / 10 oncen hoe veel penningen zijnt? Antw. 15 penn. ofte ℔.

Nota:

8 onc. is een } marc.
12 pen. is een }

℔ — 12 — 10
12
———
12ø
15 penn.

Anders.

Nota: 1 onc. is 1½ pen.

1 — 1½ — 10
——— 3
3 ———
3ø
℔ ———
15 pen.

2 Item / 15 penningen hoe veel oncen zijnt? Antw. 10 oncen.

℔ onc.
12 — 8 — 15
8
———
12ø
12 ———
10 onc.

Anders.

12 — 8 — 15
———————
1½ — 1 — 30
———
onc. 10

3 Seght my hoe veel greynen 15 oncen zijn? Antw. 360 greyn.

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
392 K 15

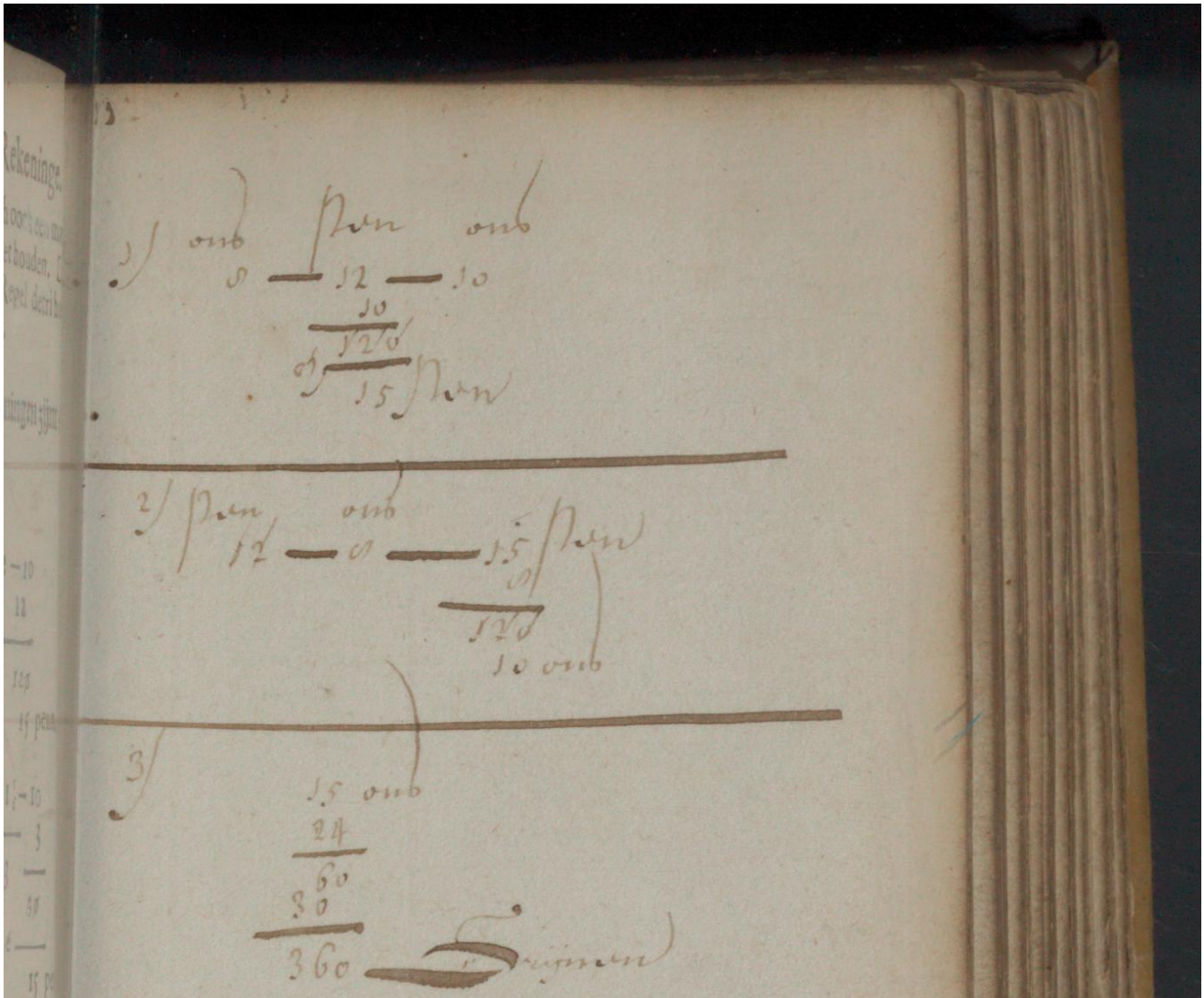

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
392 K 15

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
392 K 15

4/ 10 ons
20
200
ongelt

5/ ons 24
20 1/2
160 — 2 lot — 5 d Ong
10
5
90 guldijn

6/ 2 lod — 1 Lod — 30 Grijn
9 5 10
50
50 ongelt

7/ 4 Penningen
2
8 Carraten

8/ Car Pen
24 — 12 — 1 Car:
3 4
Pen

15
24

360 grepn.

Hoe veel engelsen zijn 10 oncen? Antw.

10
20

200 engelsen.

Seght eens hoe veel grepnen dat 50 engelsen zijn? Antw. 90

onc. 8 12 pen.
20 24

160 —— 288 —— 50 | 90 grepnen.

90 Grepnen hoe veel engelsen zijnt?

288 —— 160 —— 90

36 —— 20

9 —— 5 —— 450 | 50 engels.

Item / 4 penningen hoe veel caraten zijnt? Antw. 8.

Nota: Een marck heeft 24 caraten,

12 —— 24 —— 4

1 —— 2 komt 8 caraten.

Item / 8 karaten hoe veel pen. zijnt? Ant. 4 p.

24 —— 12 —— 8

2 1 4 pen.

9 Item /

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
392 K 15

9 Item / 8 karaten / hoe veel graynen zijnt?
Antw. 96 graynen.

Nota.
Een karat heeft
12 graynen.
So is dan 8
karats 96
graynen.

24
24 — 12 — 8
288
12
2. 24
1. 12
8
96

10 Item / 8 karaten / hoe veel engelsen zijnt?
Antw. 53 1/3 engelsen.

Nota: Een marc heeft 24 karaten.
Een marc heeft 8 oncen.
Een once heeft 20 engels.

24 — 160 — 8 | 53 1/3

11 Item / 10 oncen / 12 engelsen / hoe veel penningen ende greynen zijnt?

Nota: een marc heeft 288 greynen.

160 — 288 — 10/12
4
40 72 20
8 — 9 — 212
1908
381 1/5
24
15 — 21 1/5 greyn

Ande

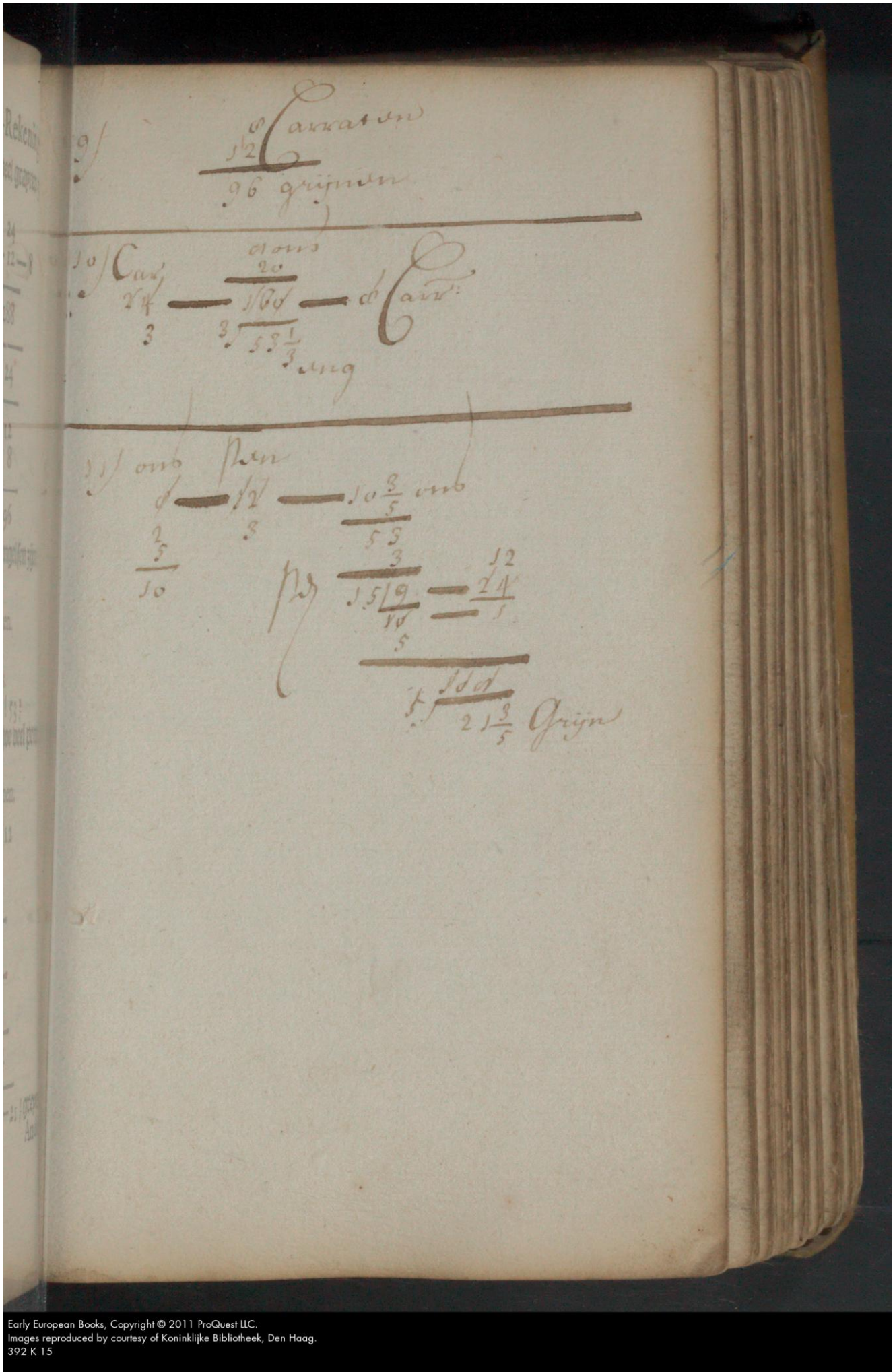

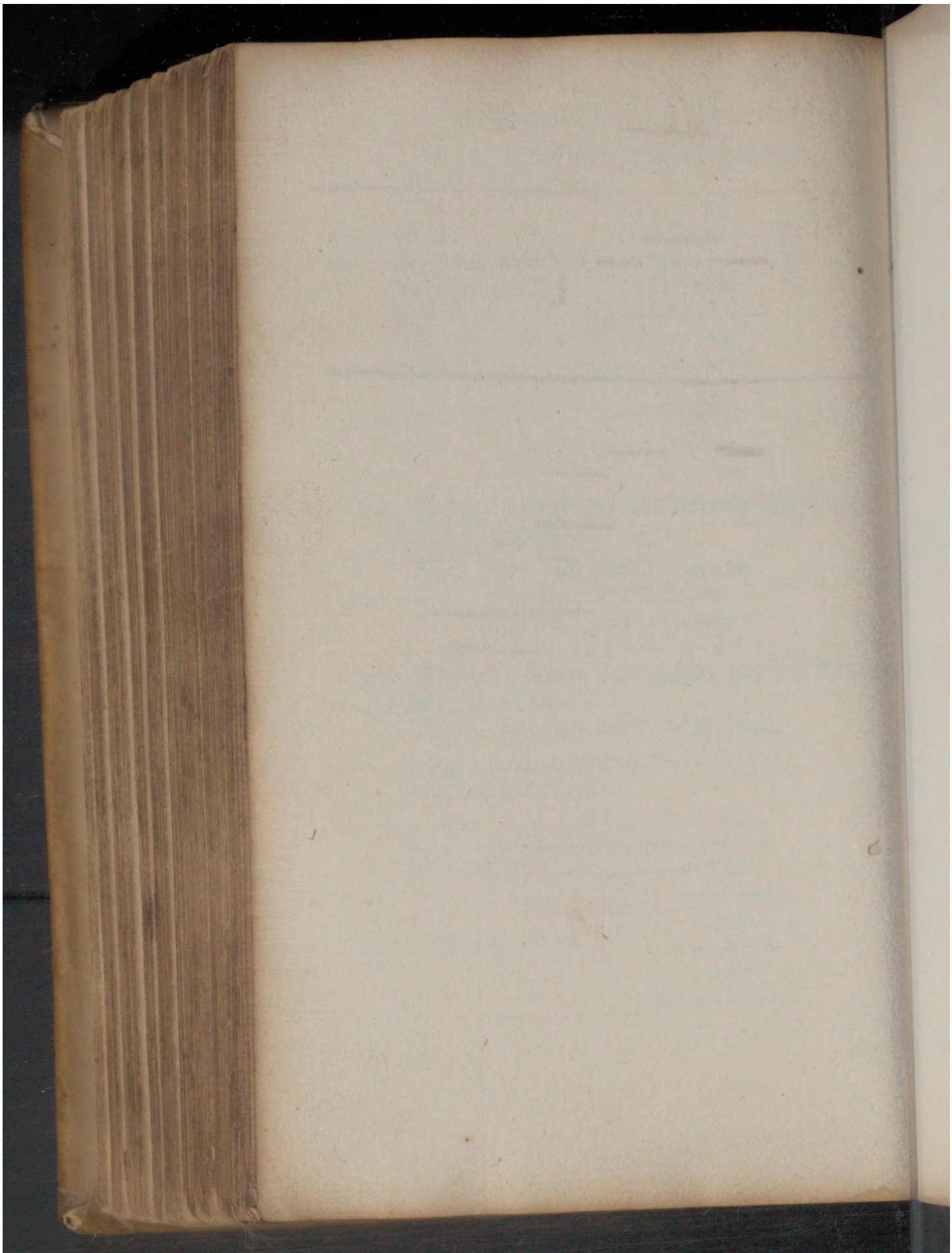

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
392 K 15

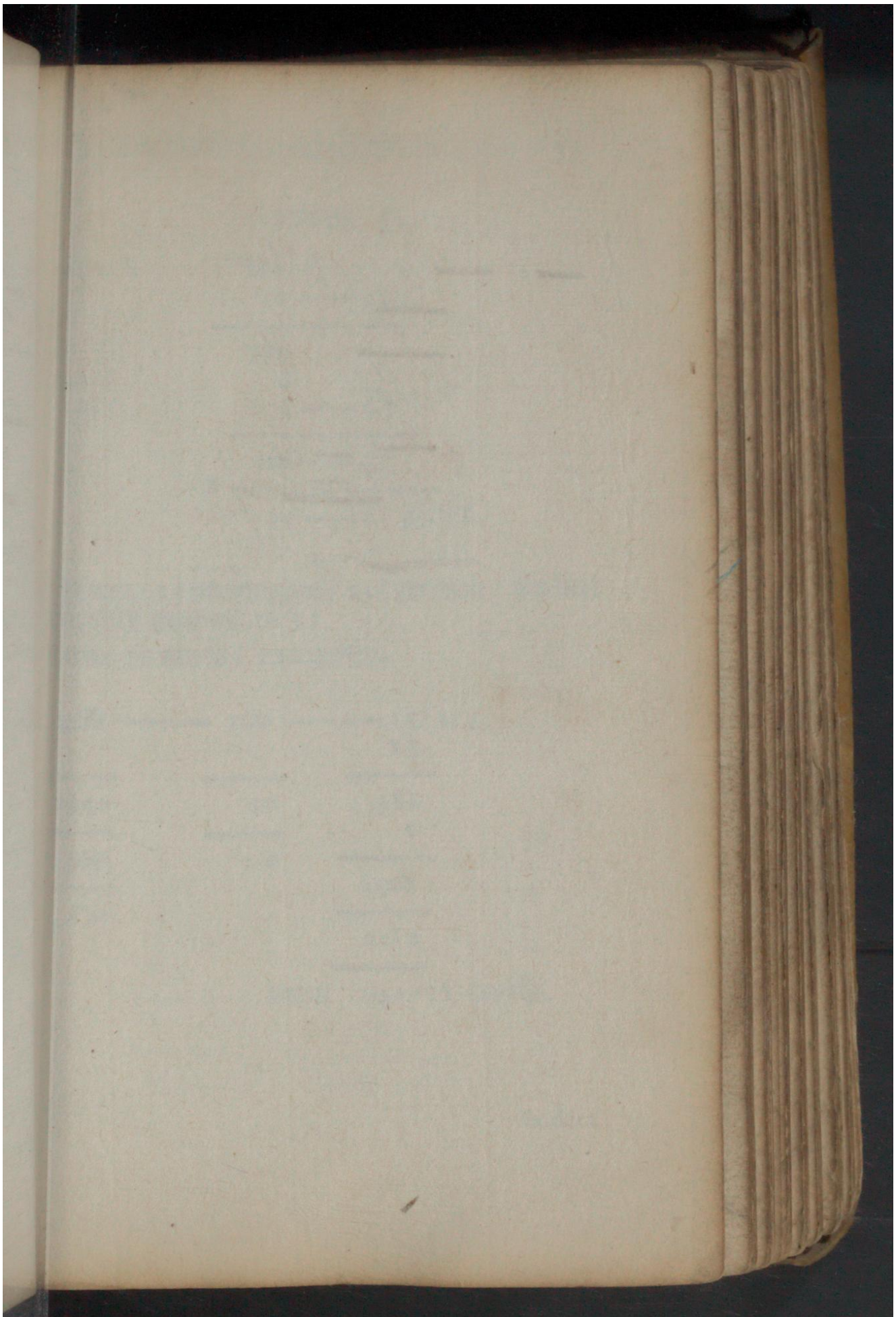

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
392 K 15

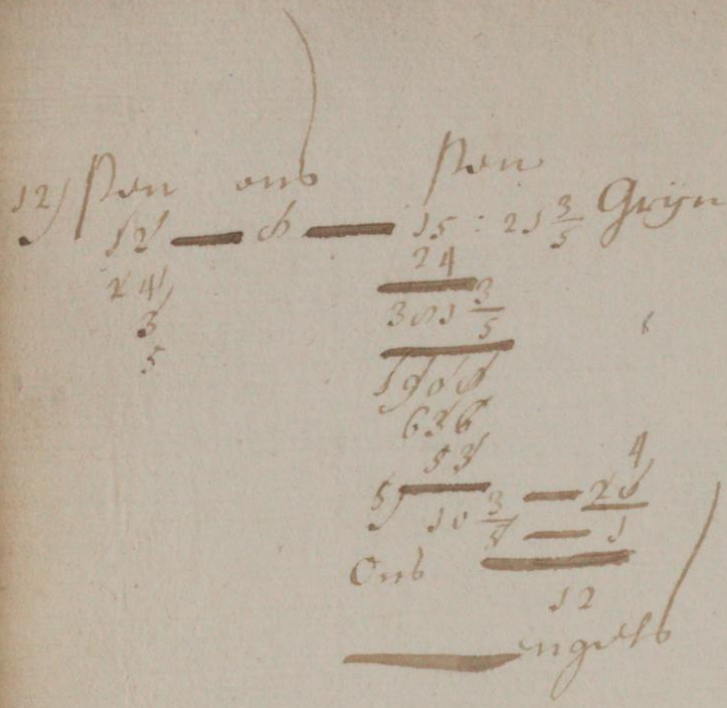

Anders.

onc. 8 12 8
10 — 12
120
10/1/3 6
2/1/5 1 — 4 4/5
127 — 4 4/5
8
15 — 21 3/5 greyn.

Item / 15 penninghen / 21 3/5 greynen / hoe veel engelsch gewicht is 't?

Antw. 10 oncen / 12 engelsen.

288 — 160 — 15/21 3/5
24
1440 40 381
5
360 1/0 1908
0/0 21/2
oncen 10 — 12 engels.

Anders.

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
392 K 15

Anders.

12 —— 8

15 — 21 3/5 ofte 6/10

120

12/ 1/2
6/ 1/4
3/ 1/8
1/ 1/16

5/10 / 1/2
1/10 / 1/5

4
2
1 ℔
℔ — ℔ —
3
3 1/5 2/3
0

127 — 4

12 ——

onc. 10 — 12 engelsen.

13 Item / 7 penningen / 18 greynen / 20 kleyn grenen / hoe veel oncen / engels ende asen zijnt?

Ant. 5 onc. 3 eng. 25 23/27 asen.

12 —— 8

7 —— 18 —— 20

56

12/ 1/2
3/ 1/4
3/ 1/4
12/ 1/6
6/ 1/8
2/ 1/24

4
1
1
0 — 3 — 10 2/5
1 — 21 1/5
17 7/9

62 — 5 — 17 7/9

onc. 5 — 3 — 25 23/27

14 Item

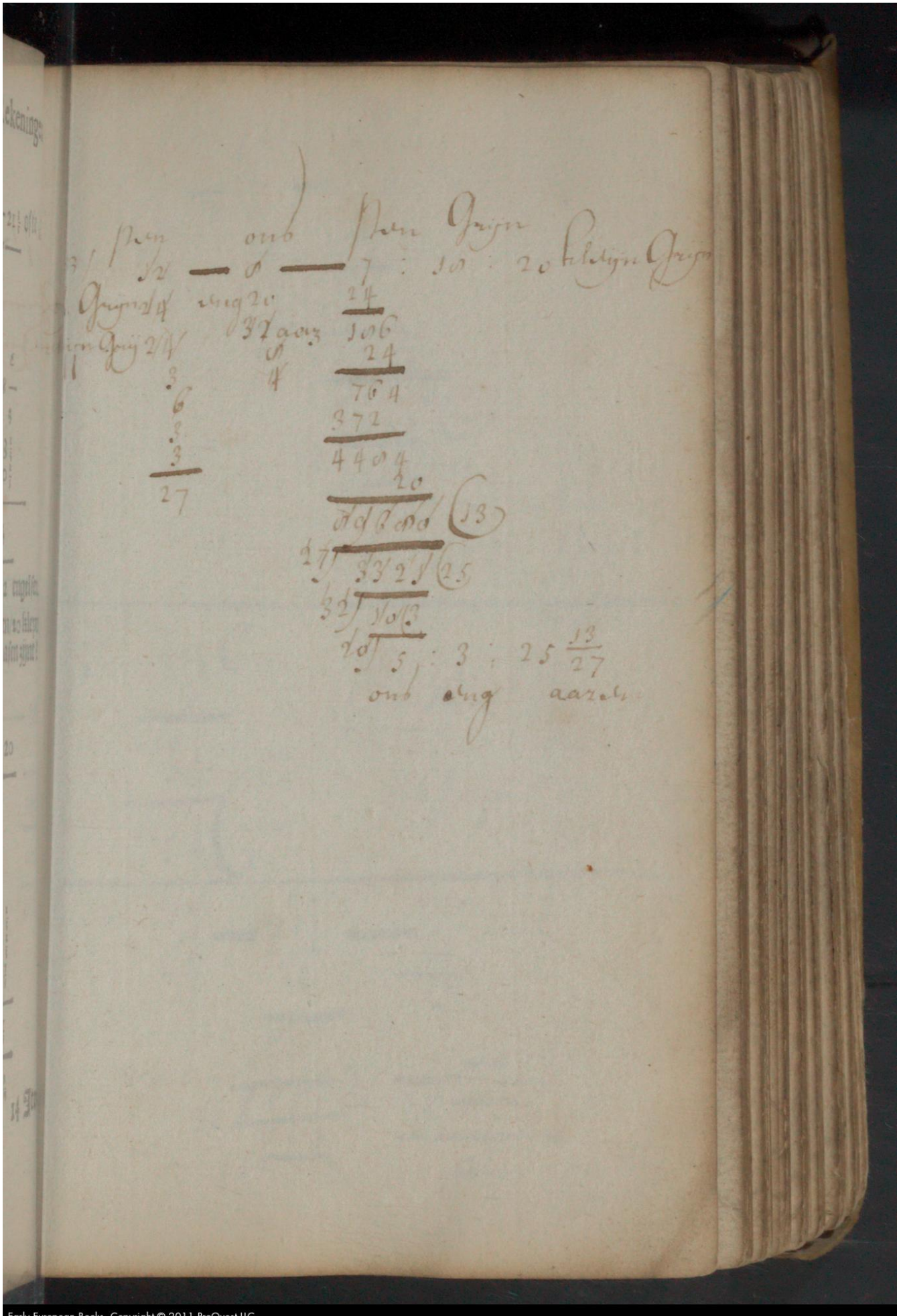

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
392 K 15

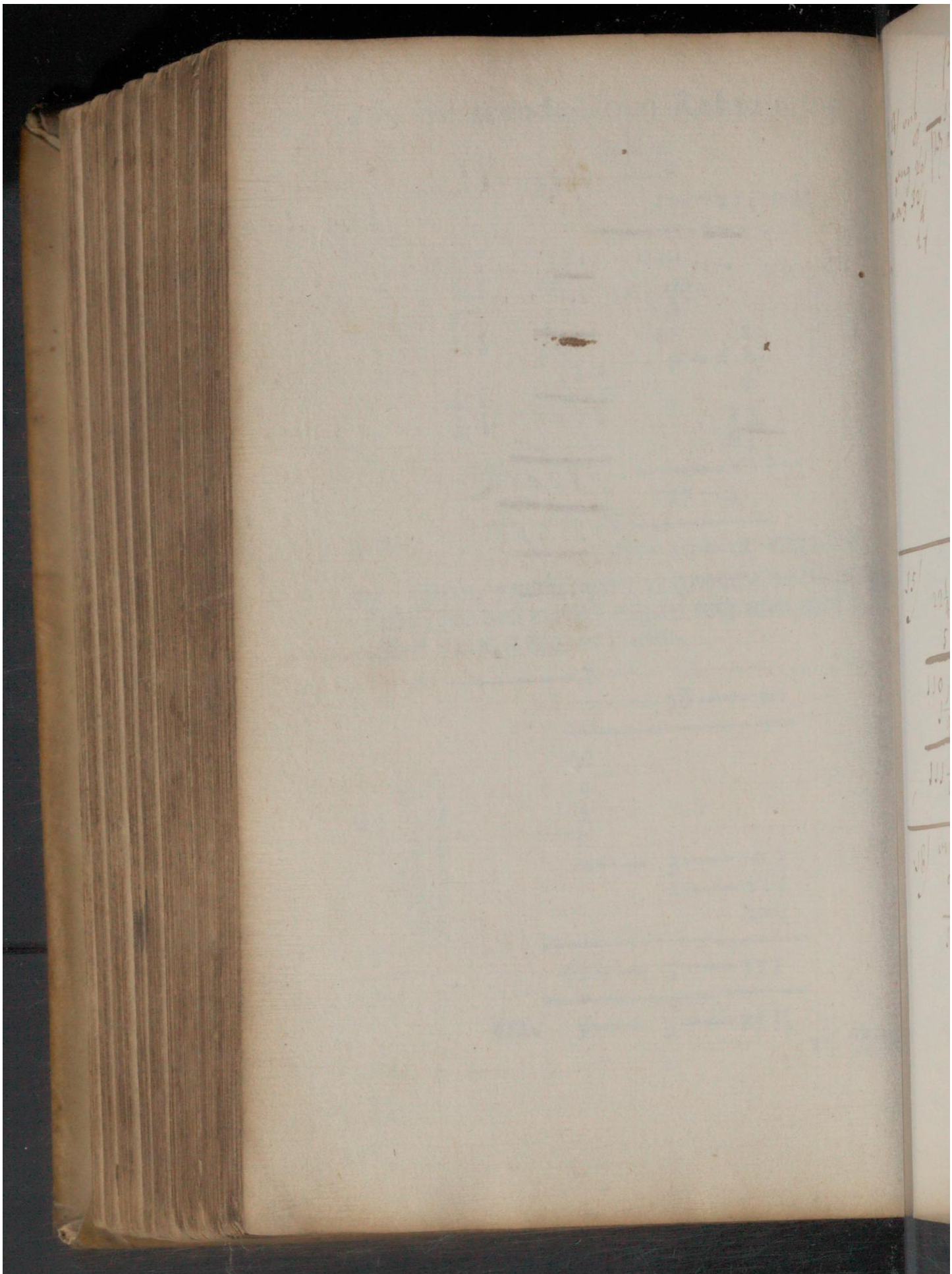

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
392 K 15

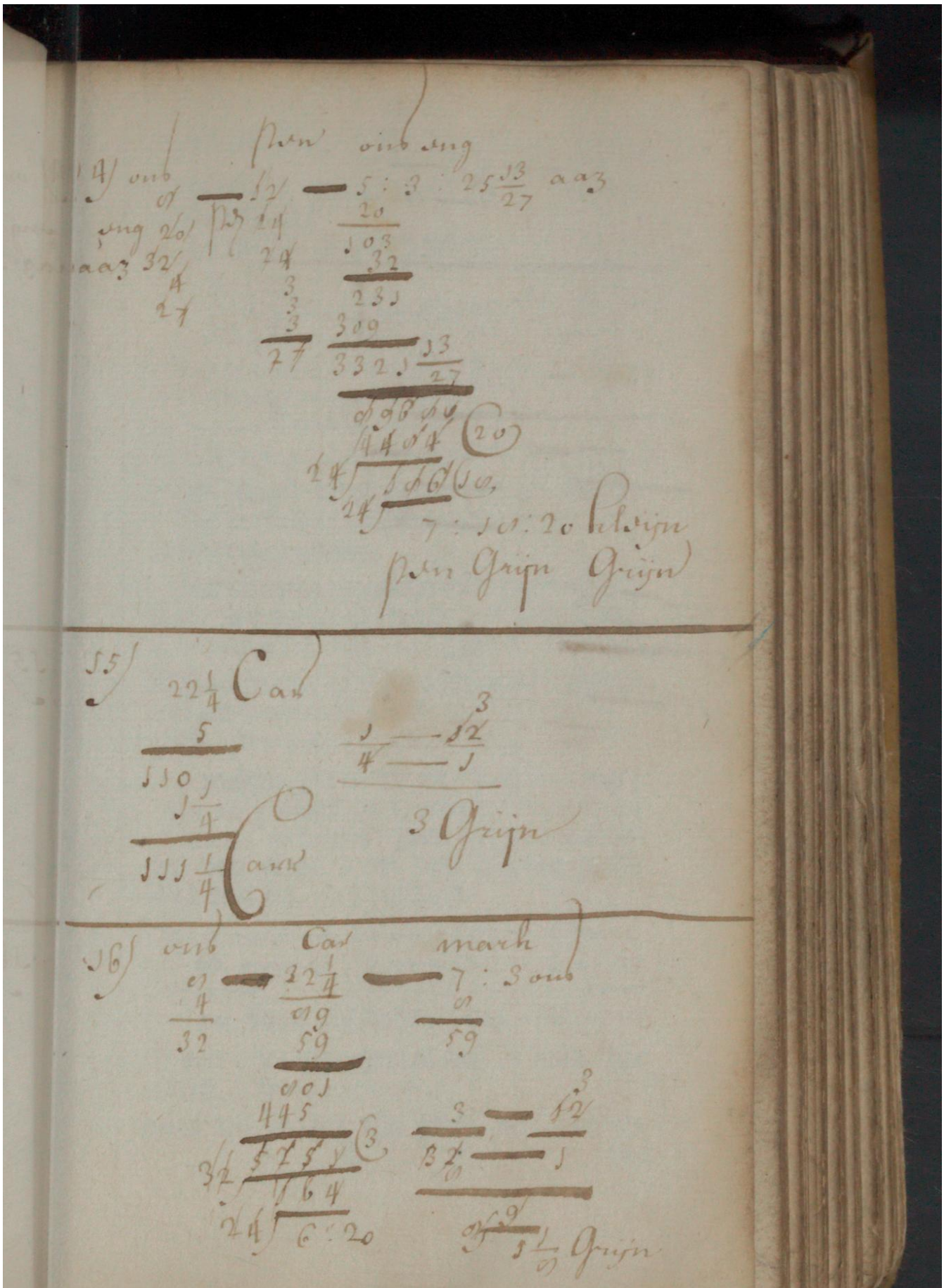

17 1 Mark Mark mark

4/5 — 3/5 — 1

4/5 Mark

---

10 mark R.

20 3/5 — 10 | 20 3/4 — 10 | 1 / 20 | 2 | 6 1/2 | 13 / 16

26 13/16 — 9 | 241 5/16

Mark

47 3/16 — 445 1/16 — 1

755 | 7421 (326)

755 | 98

326 — 24

755 — 1

7024

755 | 10 274/755 Quijn

Item / 5 oncen / 3 engels / 25 13/17 asen / hoe veel enning-ghewicht ist?
Ant. 7 ℔ / 18 greyn / 20 kleyn greyn.

8 — 12
5 — 3 — 25 13/17

Neemt 2 voor 1/2 / 1 voor 1/3 / 16 voor 1/2 / 8 voor 1/3 / 1 voor 1/8 / 9 voor 1/3 / 3 voor 1/3 / 1 voor 1/3 / komt,

7 ℔ / 18 greyn, 20 kleyn greyn.

Alsmen een marck Gouds houd op 22 1/2 karaten alops / hoe veel alops heeft dan 5 marck?
Ant. 115 karat. 3 greyn.

Item / als een marck ghehouden word op 22 1/4 karat alops / hoe veel alops houdt 7 marck / 3 oncen? Ant. 6 marck / 21 kar. 11 1/4 greyns.

Als onder 40 marck is 32 marck alops / vraghe hoe veel dan onder een marck is?
Ant. 4/5 marck. ofte 9 ℔ 14 2/5 greyn.

Item: 2 massen gouds wegen / d'een 20 marc / 3 oncen tot 10 ℔ alops in 't marck / d'ander 26 marck / 6 oncen / 10 engels / heeft 9 ℔ in 't marck / vraghe hoe veel alops d'een door d'ander houdt in 't marck? Ant 9 ℔ 10 274/765 greyns.

20 — 3 — 0 —— 10 —— 203 — 6 —— 0
26 — 6 — 10 —— 9 —— 241 — 2 — 10

46 — 9 — 10 komt als boven. 444 — 8 — 10

Item / een once fijn gouds kost .. guld. hoe veel 1 1/2 marck? Ant. . . / . . / . .

Wanneer een marck fijn gouds kost .. guld.

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
392 K 15

hoe veel beloopt alſ-dan een once / ℔ / carat / gels / grayn / aes? Antw.

21 Eens kocht ick een ſilveren Beker / wege 5 oncen / 4 engelſen / tot 4 guld. 16 ſtuyv. d'on vzage hoe veel die bedzoegh? Antw.

onc. 5 —— 4
gul. 4 —— 16

komt . guld.

22 Item / 20 marc / 6 oncen / 12 engelſen fijn S bers / koopt men tot 22 guld. 15 ſtuy. 't marc vzage hoe veel die beloopt? Antw.

23 Een klompe rau ſilvers van 38 marck / 2 cen / houd elck march 9¼ fijns / wozt gekocht gen 20 guld. 10 ſtuyv. vzage hoe veel die weeg ende in geld bedzaegt? Antw de klomp weeg 29 marck / 5 ℔ / 19 grayuen / 12 kleyn grayn / loopt 604 guld. 8 ſtuy. 9½ pen.

marc onc.
38 —— 2
℔ 9 —— 6 gra.

342
9 —— 12 gra.
2 —— 7 —— 12 kleyn

353 —— 19 —— 12
12

29 —— 5 — 19 — 12
gul. 20 —— 10 ſtuy.

komt gul. 604 —— 8 —— 9½ pen.

24 E

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
392 K 15

22) $5\frac{1}{3}$ C 116
4 gl. 16 ℔

20
2 ℔ 10
1 ℔ 5
" 5 1
$19\frac{1}{5}$

$270\ 19\frac{1}{5}$ ℔

23) $9\frac{1}{4}$ | 37 $30\frac{1}{4}$ mark
12 | 40 $\frac{37}{40}$

40 ——

24 — 19
12 — 9 : 6
1 — 0 : 9 : 12
$4\frac{1}{3}$ — 0 : 2 : 7 : 12

mark 29 : 5 : 19 : 12

$20\ 10$ ℔

201 5000

10 — 14 : 10 (10)
$12\frac{2}{4}$ — 6 : 16 : $10\frac{2}{3}$ — 12
$24\frac{1}{12}$ — 1 : 14 : $2\frac{2}{3}$ — 12
12 — 0 : 17 : $1\frac{1}{3}$ — 6
6 — 0 : 0 : $8\frac{2}{3}$ — 12
$24\frac{1}{12}$ — 0 : 1 : $6\frac{3}{7}$ — 14
12 — 0 : 0 : $19\frac{2}{7}$ — 7
10

$604 : 0 : 9\frac{1}{2}$ $63\{3\frac{9}{10}|2$
10

℔. p. Sm.

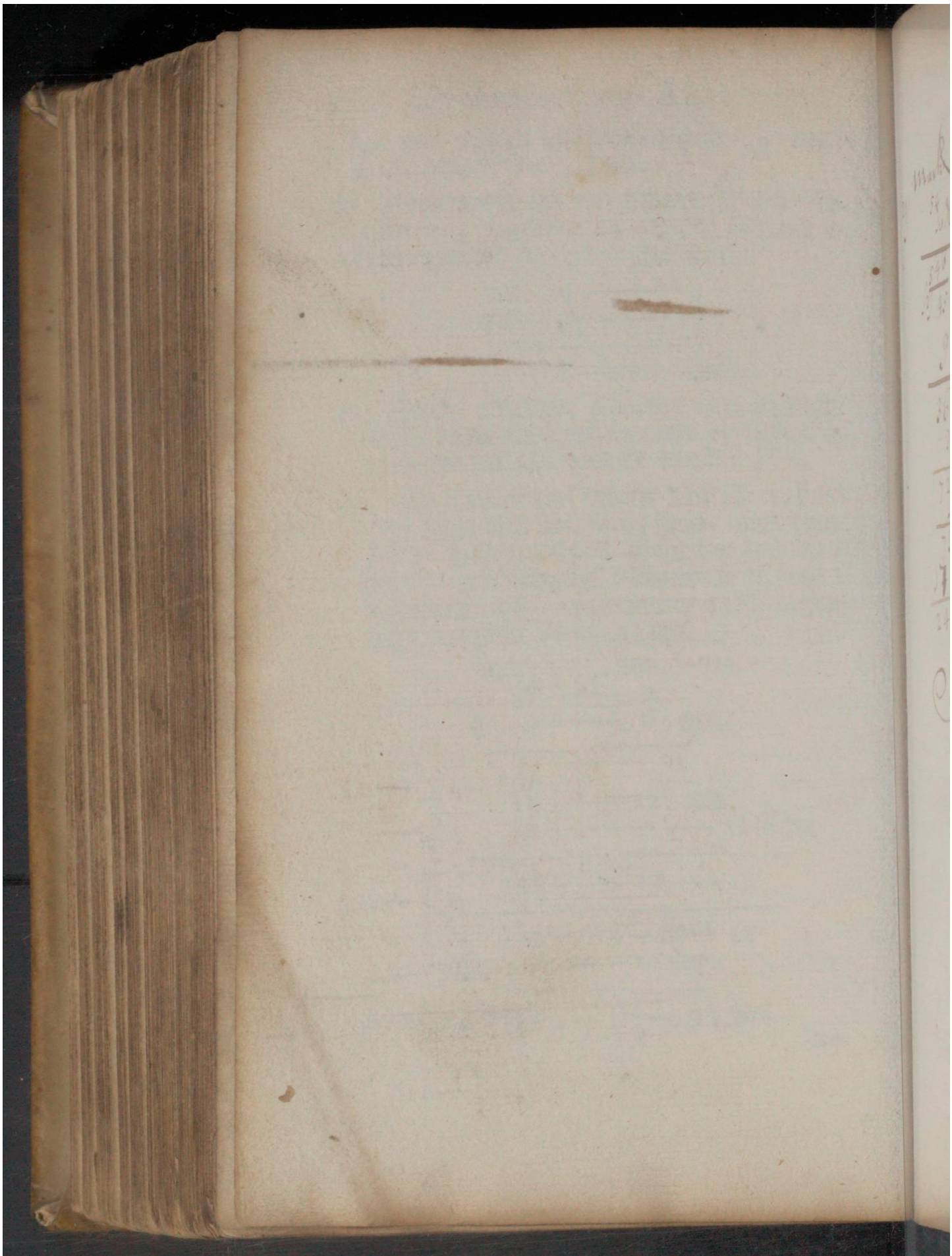

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
392 K 15

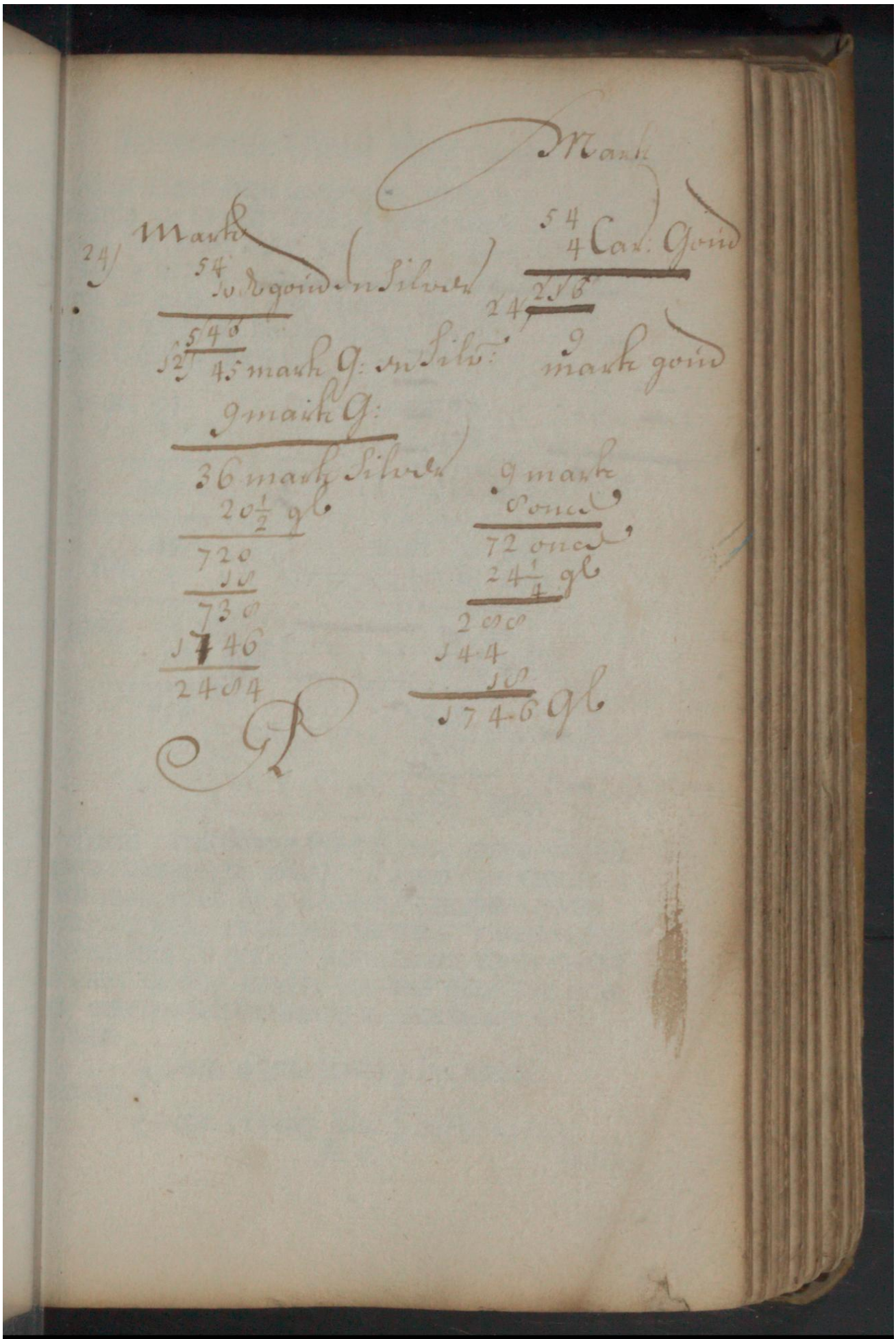

(4) (2)

25/ 12 | 3 — 3 3/5 | 10 | 2 Mark.
20 | 5 — 8 | 40 | 20

262/20 mark 262/20 mark
4 Cas 4 Grijn 6 ons 11 1/9 ung

12) 104 20) 156
4 — 8 : 8 10 — 13
20/5 — 1 : 1 1 — 1 : 6
4 — 0 : 10 2/5 9/1 — 0 : 2 8/9
20/5 — 1 : 12 3/4
Cas 12 4 : 7 2/5 Grijn 4 — 1 : 6 1/5
1/20
173 : 7 8/9
8) 21 : 15 : 7 8/9
Cas 96 Lb Cas: mark ons ung
1 — 8 : 12 — 114 : 7 2/5 8) 905 : 14 : 1 1/15
1 — 10/15 — 21 : 5 : 7 8/9 8) 406 : 7 : 13 5/6
1392 : 1 : 14 9/10
A pen

Een Goud-smit koopt een masse rau silvers/ weeght 54 marck/ daer af yder march houd/ soo oud als silver onder een: 10 ½/ onder welck 10 zijn 4 karaten gouds/ 't march fijn silvers kost em 20 guld. 10 stuy. ende 't once fijn gouds 24 uld. 5 stuyv. de vraghe is hoe veel hy daer voor eeft? Ant. 2384 guld.

marc	54	marc	54
	10		4
	540		216 karats
℔	45	℔	9 goud.
sub.	9		8 mul.
marc	36 sil.		72 onc.
	20½ guld.		24¼ guld.
	738		1646
			738
			2384 guld.

Item/ een klomp silvers daer onder eenigh oud/ weeght 26 marck/ 3 oncen/ 12 engelsen/ ick marc houd in 4 karaten/ 4 graynen gouds/ nde 6 oncen/ 11 1/9 engels silvers/ 't march fijn ilvers kost 18 gul. 15 stu. ende een karat gouds 3 guld. 12 stuy. vraghe hoe veel fijns van elcks s/ ende hoe veel den klomp in gelde beloopt? Antw.

1 marc	4 kar. 4 gra. gouds	hoe veel in	
	6 onc. 11 1/9 eng. silv.	26/ 3/ 12 eng.	

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
392 K 15

komt { karat. 114, 7 2/7 gra. gouds, tot, &c.
komt { marck 21, 5, 7 2/9 engels silvers tot, &c.

komt

komt in als.

26 By een marck silvers / houdende 8 ℔ fijn / wort gesmolten 8 ℔ Kopers / vraage hoe veel fi / 't marck dan houd? Ant w. 4 4/7 ℔.

27 Een Silver-smit heeft 2 massen silvers / l / ghen te samen 24 marck / de swaerste tot 28 st / 't loot / ende de lichste tot 26 stuyv. 't loot / bed / gen te samen 521 1/7 gul. de vraage is hoe veel p / masse gewogen heeft? Ant. 13 3/4 / ende 10 3/4 mar / in gelde 308 ende 213 1/7 guld.

Merckt, setter oft de 24 marck kosten 28 stu / 't loot, watter komt daer af sub. 521 1/7 guld. bl / over 328 stuyv. die divid. door 't verschil van / prijs, komt 164 loot, 't welck is 10 marck 4 loot v / de lichte masse: de rest is licht om vinden.

28 Eenen hebbende 42 loot Silvers / houde / 10 loot fijns 't marck / wil een Wijn-schael d / af laten maken / midts dattet eerst ghefijnt / worden / tot 12 loot fijns 't marck / ende sal / schale soo veel wegen dat den Silver-smidt b / spnen arbeydt behouden sal soo veel silvers / hem komt teghen 10 't stuyv 't loot / rekene / 't marck fijns tegen 20 guldens. Vraage hoe / de Wijn-schael wegen / ende den Smidt voor / maecksel houden sal? Ant. als volght.

lo.	lo.	lo.	
12	42	10	Fa. 35 / tot 12 loot fijns
16	20	12	Fa. 15 guld.

Be

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
392 K 15

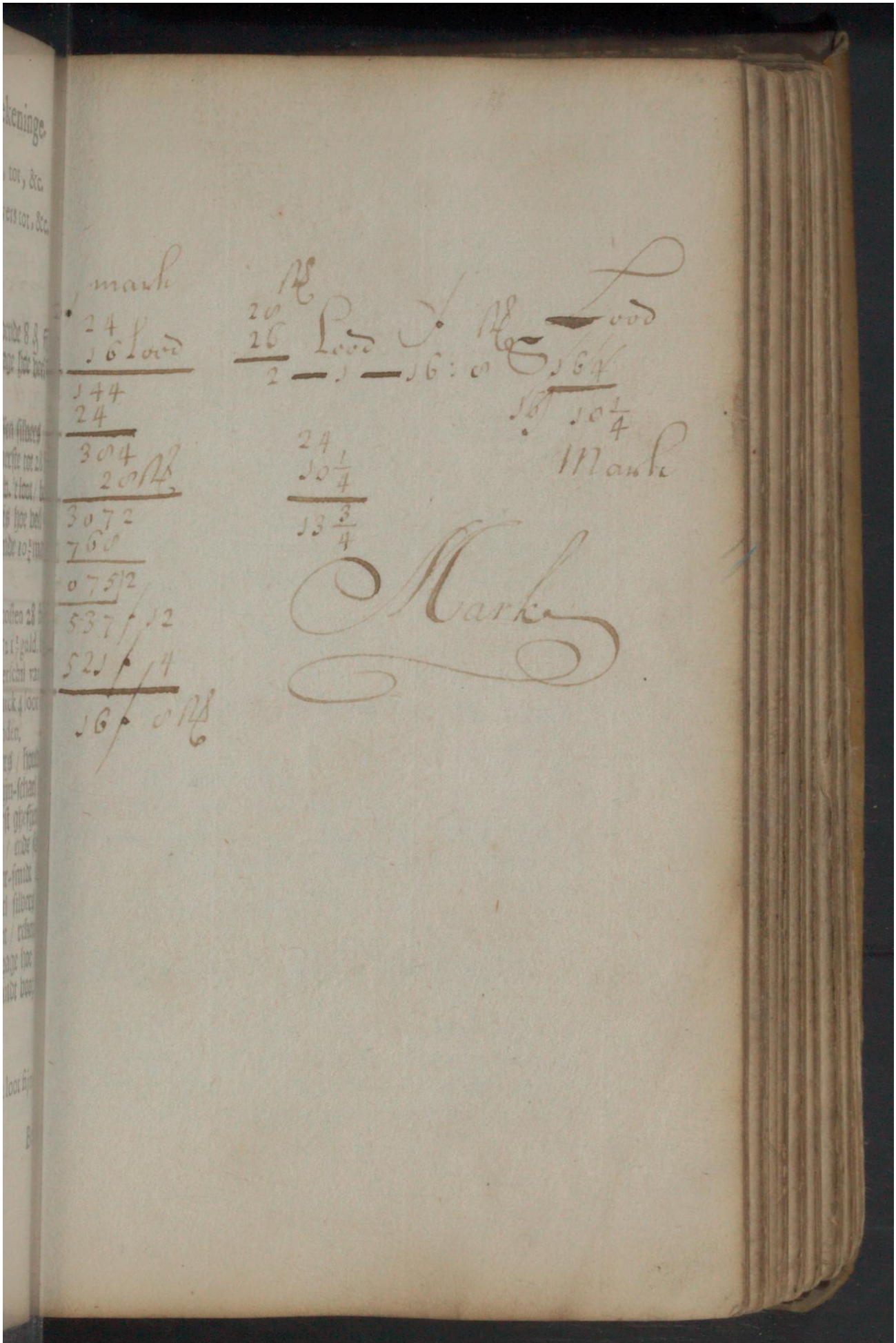

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
392 K 15

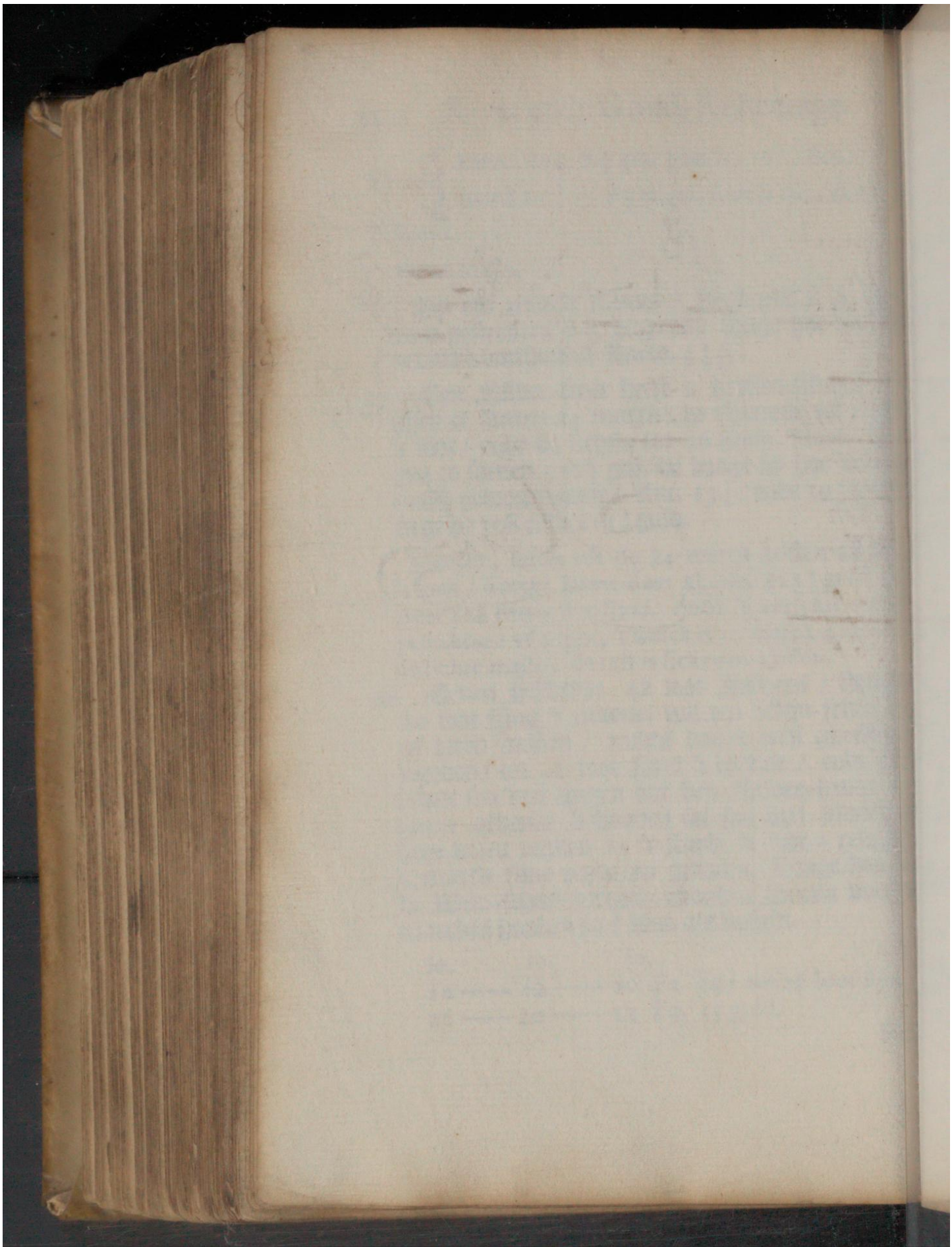

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
392 K 15

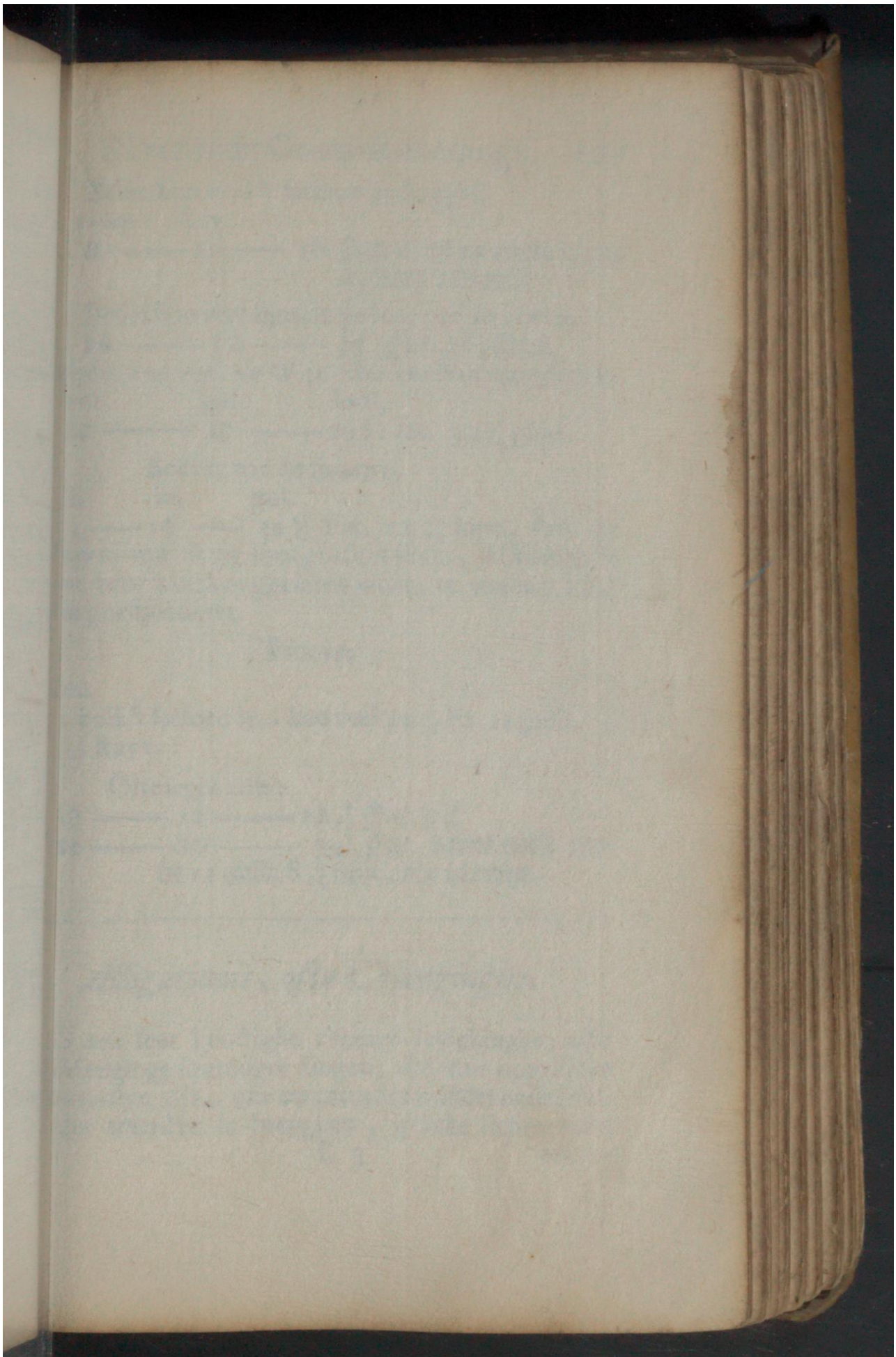

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
392 K 15

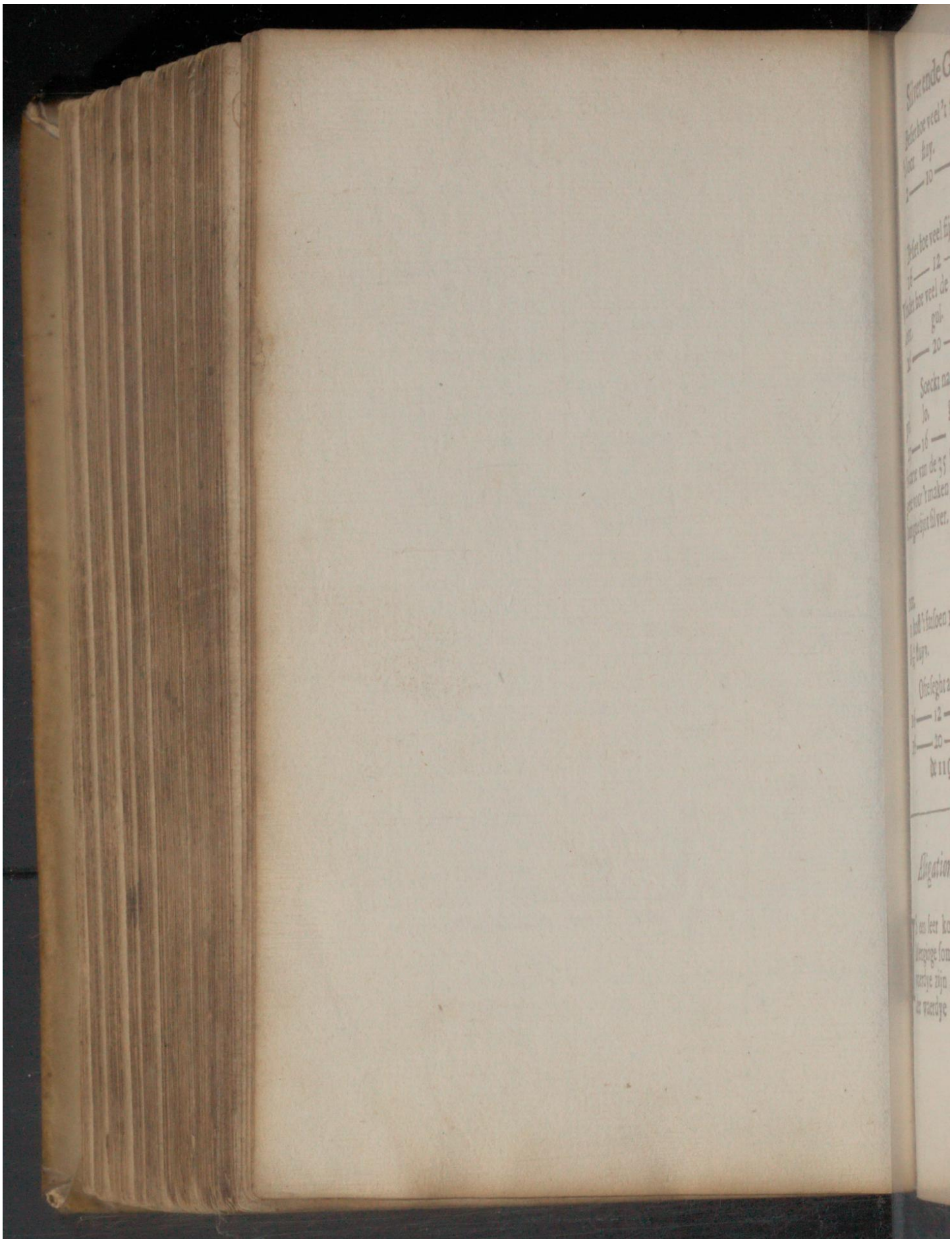

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
392 K 15

Besiet hoe veel 't satsoen bedraeght.

't loot stuy.

2 —— 10 —— 16 Fac. 8 tot 15 guld. komt 23 voor 't marck.

Besiet hoe veel sijns de 35 loot gesijnt geven.

16 —— 12 —— 35 Fac. 26 $\frac{1}{4}$ sijns.

'indet hoe veel de Wijn-schael kost of waerdich is.

loot. gul. loot.

16 —— 20 —— 26 $\frac{1}{4}$, fac. 32 $\frac{13}{16}$ guld.

Soeckt nae de swaerte.

ul. lo. gul.

23 —— 16 —— 32 $\frac{13}{16}$ Fac. 22 $\frac{19}{23}$ loot, sub. de vaerte van de 35 loot ghesijnt silver, sal komen 't ene voor 't maken ghelaten wort, te weten: 12 $\frac{4}{23}$ oot ghesijnt silver.

Proeve.

oot.

1 kost 't satsoen 10, hoe veel 22 $\frac{19}{23}$ Fa. 11 guld. 8 $\frac{6}{23}$ stuyv.

Ofte seght also:

16 —— 12 —— 12 $\frac{4}{23}$ Fac. 9 $\frac{3}{23}$

16 —— 20 —— 9 $\frac{3}{23}$ Fac. komt ooch mede 11 guld. 8 $\frac{6}{23}$ stuy. ende is recht.

Alligationis, ofte Menginghe.

'S een seer konstighe t'samen-schickinghe, ofte Menginge sommiger dingen, die van ongelijcke waerdye zijn, om op meerder middel ende minder waerdye te brenghen, welcke lichter door

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
392 K 15

exempelen als door veel woorden geleert ende v
ſtaen kan worden. Dan nochtans ſal men voo
weten dat het onmogelijck is uyt twee kleyne o
minderige in ſtoffe, tot hooger oft meerder wa
dye een grooter te brenghen, men ſal altijdt wa
nemen dat de 2 ſtoffen (daer men een ander u
baren wil) het een veel hooger, ende 't ander v
leger in waerdye is, toe-ſtellende 't meerder (
boven het begeerde is) boven 't ghene dat on
't begeerde is, ende wederom dat onder is bo
dat meerder is, ende dat kruys-ghewijs, de re
leert door d'exempelen.

1 Een Kruydenier heeft 3 bael. Gengber / wey
ſuyver 200 ℔ / tot 6 ſtuy. 't ℔ / 300 ℔ tot 7 ſt
't ℔ / 400 ℔ tot 8 ſtuyv. 't ℔: Vraghe / alſoo
die onder malkanderen ſtorten wil / ende ver
len / hoe veel hem 't ℔ dan koſten ſal?
Antw. 7 ⅓ ſtuyv.

. . . ——— 6 ——— . . . .
. . . ——— 7 ——— . . . .
. . . ——— 8 ——— . . . .

komt als boven.

2 Item / een Koop-man heeft 2 maſſen rau Z
vers / weeght d'een 18 marc / houd 8 ½ fijns i
march / d'ander weegt 24 march / houd 10 ⅜ fij
in 't march / de vraage is / alſo hy die wil verſm
ten onder een / hoe veel fijns elck march houd
ſal? Ant. 9 ⅛.

3 Item / Eenen heeft tweederley Silver / de
af houdt d'een 't march 15 loot fijns / d'and
houdt 7 loot fijns / wil daer af een march la
mak

2

1) £8 ℔.

200	6	1200
300	7	2100
400	8	3200
900		6500

9 — 7 3/8 ℔.

2) mark ℔.

10	0	144
24	10	240
42		384

42 — 9 1/7 ℔.

Mark.

3) Lood

16	12	192

15 Lood — 7 — 0 — 1 — 40

16 — 6 — 10

15
240
192
40

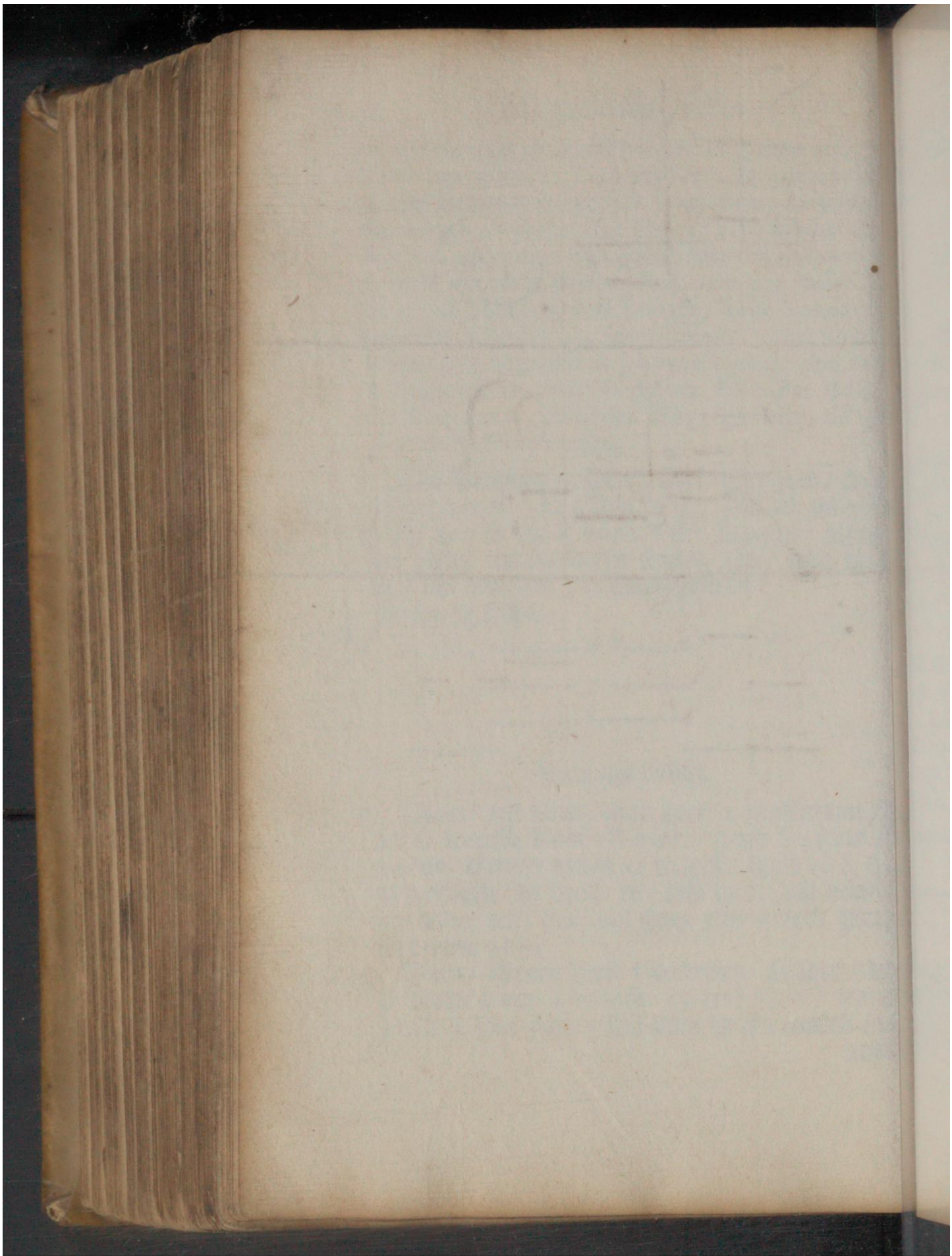

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
392 K 15

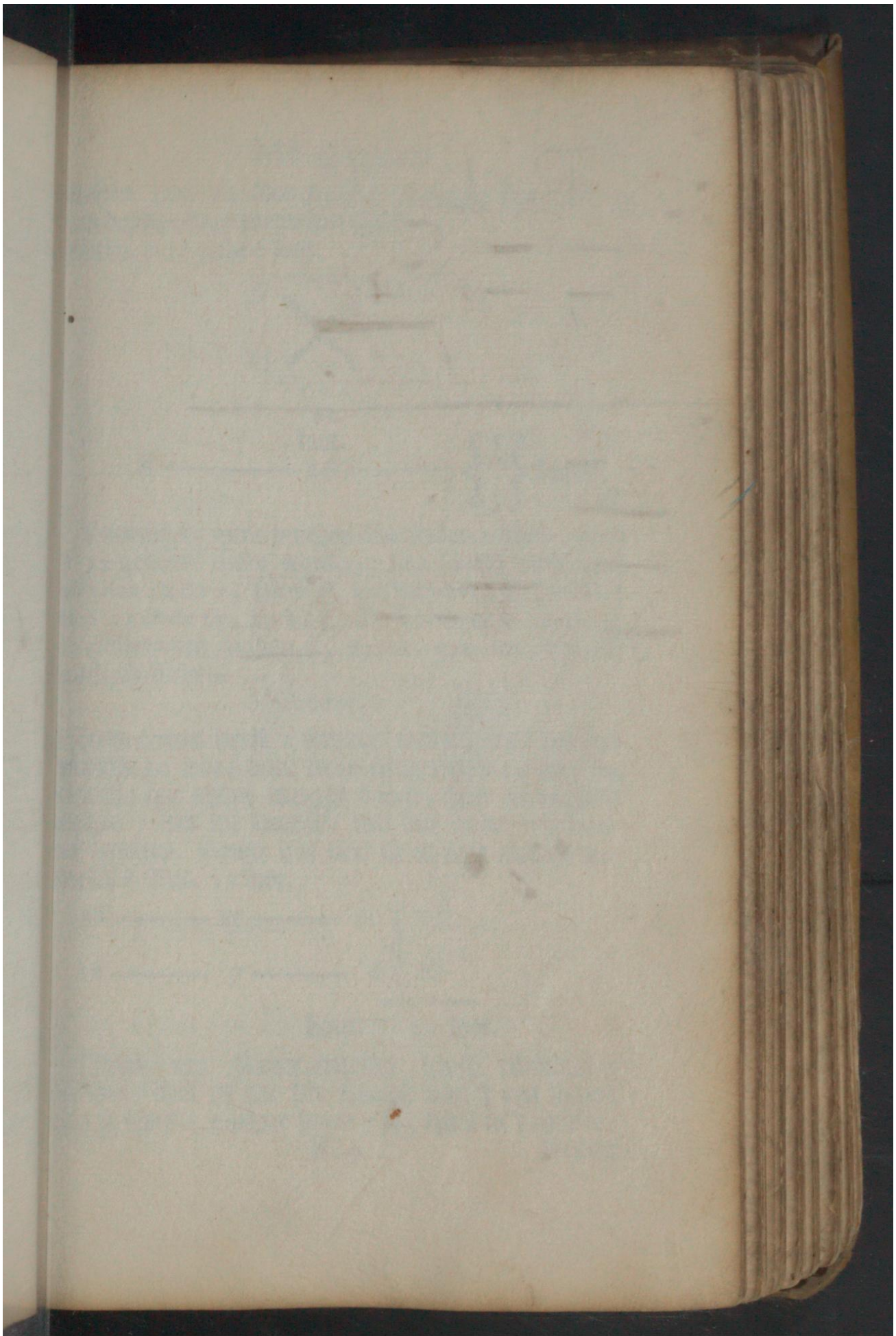

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
392 K 15

4/ Lood Lood Lood Lood

16 — 15 — 10 ℔ 9 3/8

16 — 7 — 16 ℔ 4 5/8

Lood 12

5/ mank

12 — 9 | 100

10 1/2 | 10 1/2 R.

120
6

126

100
8

92

7 1/4

3 1/4 — 1 — 10 ℔ 12
5 7/13

6 6/13

naken van 12 loot fijns : Vzaghe hoe veel hy van beyden daer toe nemen sal?
Antw. 10/ ende 6 loot.

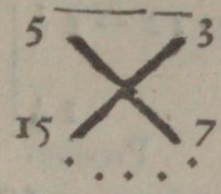

loot.

8 —— 16 —— { 5 / 3 } komt 10. / 6.

Vermits 15 ende 7 tegen den anderen staen, daer af 12 gebaert moet werden, soo soeckt 't different tusschen 12 en 7, komt 5, die set boven 15, so doet oock 12 ende 15, komt 3, die set boven 7, addeert de differenten maken 8, werckt nae den reghel, komt als boven.

Proeve.

Item/ men heeft 2 stucken van silvers/ dat een weeght 10 loot/ daer in is fijns tegen 15 loot int march: dat ander weeght 6 loot/ daer in is fijns teghen 7 loot int march/ wil dat onder malkander smelten. Vzage hoe veel fijns in 't march wesen sal? Ant. 12 loot.

16 —— 15 —— 10 { 9 1/8
16 —— 7 —— 6 { 2 5/8

komt 12 loot.

Item / een Munt-meester heeft tweederley Silver/ daer af dat het march van 't een houdt 10 1/2 8 fijns / 't ander houd 7 1/4 8 fijns in 't march/

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
392 K 15

begeert daer af te maecken een marck van 9-fijn
wage hoe veel hy van elck daer toe nemen sal?
Antwoord.

$1\frac{3}{4}$	$1\frac{1}{2}$ / $3\frac{1}{4}$ -- 12 -- $1\frac{3}{4}$		$6\frac{6}{13}$
$10\frac{1}{2}$	$7\frac{1}{4}$	$1\frac{1}{2}$	$5\frac{7}{13}$

9

$6\frac{6}{13}$	ander
$5\frac{7}{13}$	proeve.

Proeve.

12 — $10\frac{1}{2}$ -- $6\frac{6}{13}$ | $5\frac{17}{26}$
$7\frac{1}{4}$ -- $5\frac{7}{13}$ | $3\frac{9}{26}$

komt 9.

12 —— 9 —— 1 | $\frac{1}{4}$ sub. $\frac{1}{3}$ rest $\frac{1}{4}$ mul. $\frac{12}{4}$ /
komt $\frac{12}{4}$ } 3 add. tot 9 / komt 12.

6 Item / een Munte-meester heeft tweederley
wers / dat een houd in sich 12 loot / ende 't ander 7 l
fijns / begeert wets wat daer af te maken / daer toe
moet hebben 35 marck / elck tot $9\frac{3}{4}$ loot fijns / wa
hoe veel hy van elcke soorte silvers smelten sal?
Ant. $19\frac{1}{4}$ a 12 loot / ende $15\frac{3}{4}$ a 7 loot in 't marck.

Proeve.

$19\frac{1}{4}$	$15\frac{3}{4}$
12	7
231	$110\frac{1}{4}$

add.

35 —— $341\frac{3}{4}$ — 1 | $9\frac{1}{4}$

7 Een Munte-meester heeft een masse Silve
welck houd in 't marck 9 loot fijn / wage hoe v
hoper hy daer toe doen sal dat het 7 loot fijn houd
Ant. $4\frac{4}{7}$ loot.

Proe

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
392 K 15

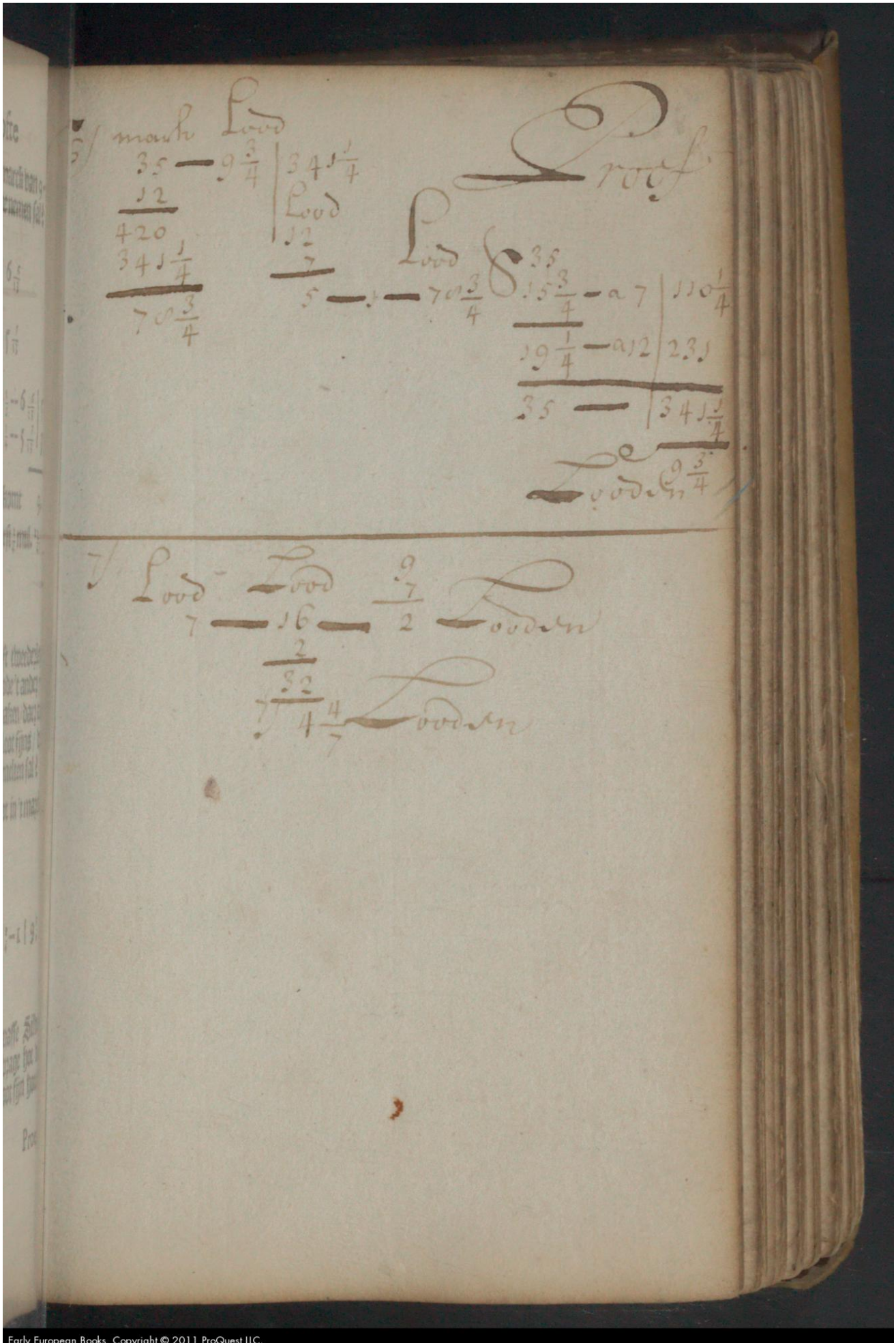

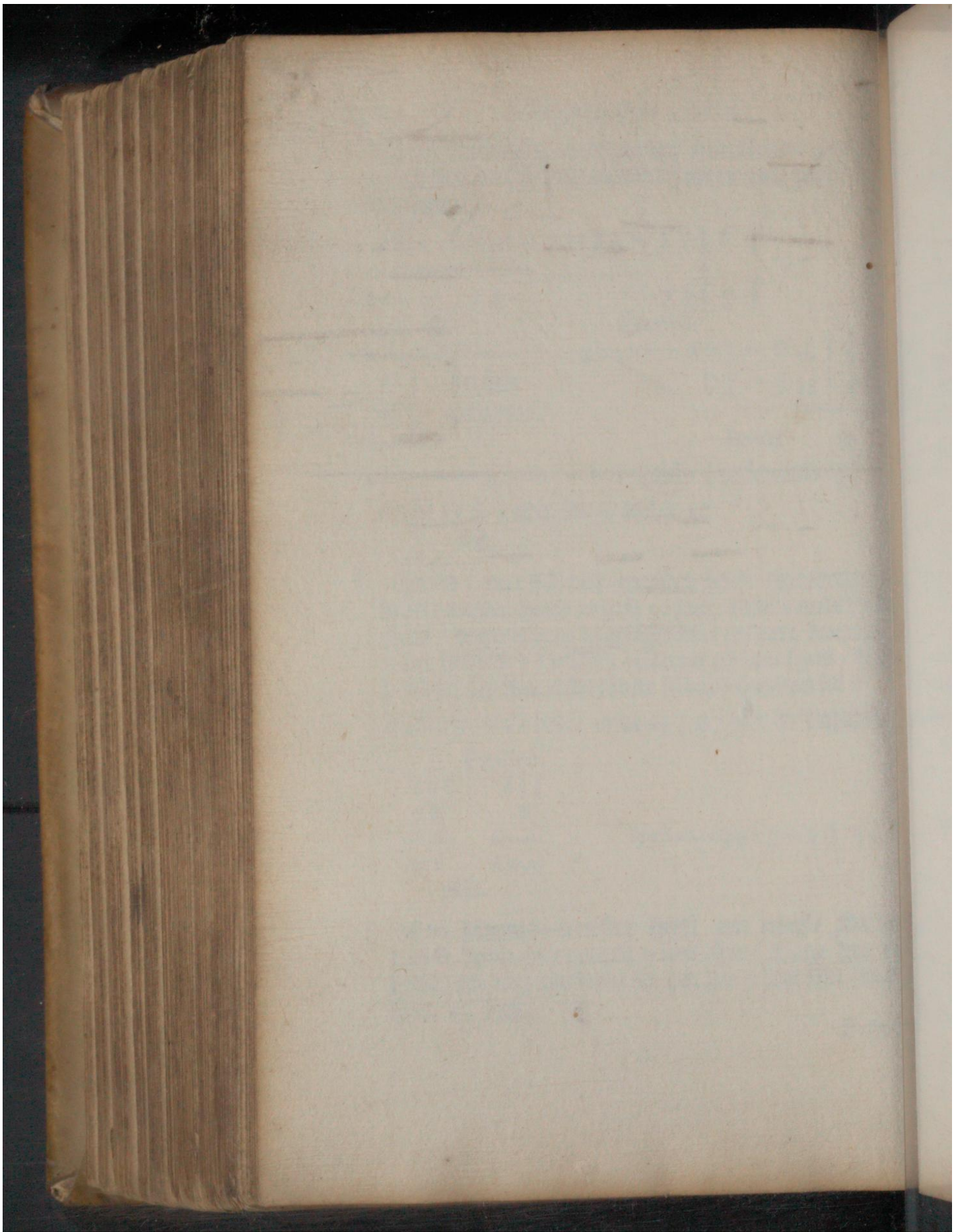

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
392 K 15

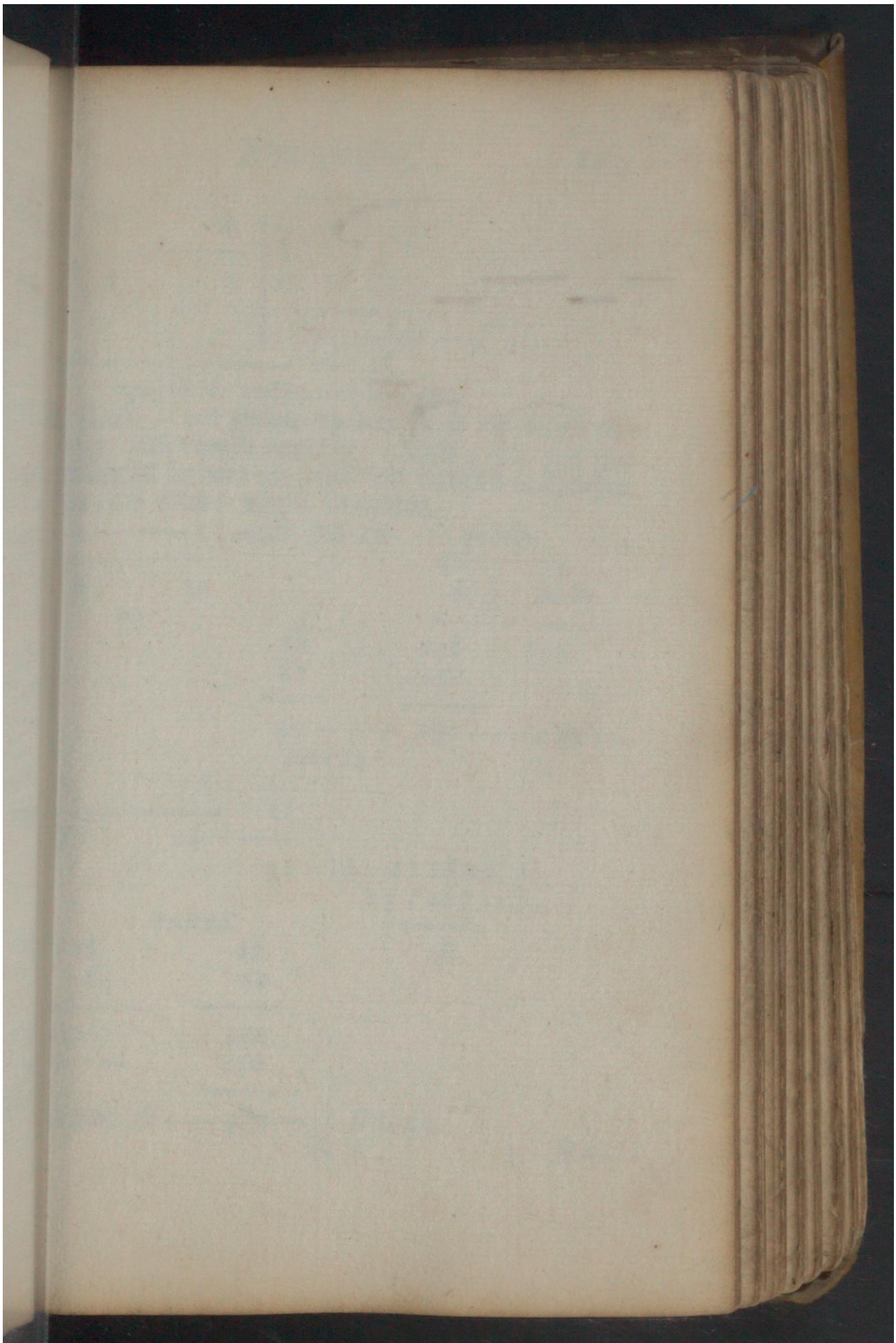

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
392 K 15

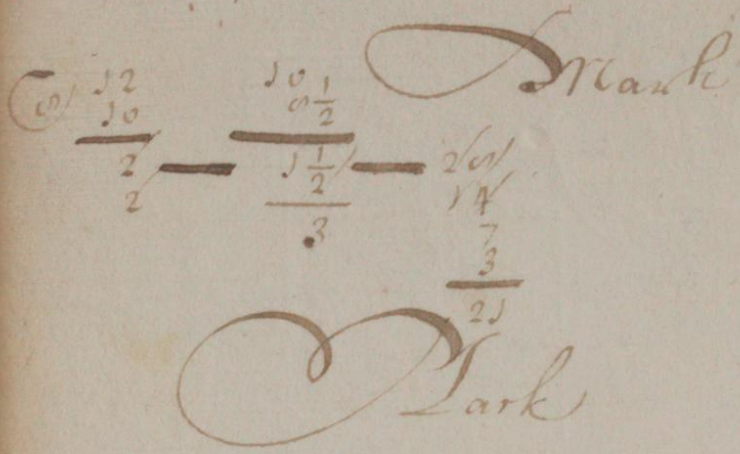

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
392 K 15

Proeve.

7 — 2 | ſ. 9
9 — 0 | ſ. 7
. . . | ſ. $4\frac{4}{7}$
7 | $20\frac{4}{7}$ -- 16 -- 9 | 7.
7 — 2 — 16 | $4\frac{4}{7}$.

voeght een ander in quantiteyt.

Item / een Munt-meeſter heeft 28 marck ſilvers / elck marck houdt $8\frac{1}{2}$ ℔ fijns / hoe veel fijn ſilver ſal hy daer toe ſetten om 't marck te brengen tot 10 ℔ fijns? Antw. 21 marck.

2 — $1\frac{1}{2}$ -- 28 Fa. 21.

$8\frac{1}{2}$ — 12
10

proeve.

28 — 21
$8\frac{1}{2}$ ℔ — 12 ℔.

28 — 238 — 252
21 — 252

49 — 490 — 1 ſa. 10.

Anders.

2 — $1\frac{1}{2}$ — 2
$1\frac{1}{2}$
$8\frac{1}{2}$ — 12
10

$3\frac{1}{2}$ — 28 — $2\frac{1}{1}$ 16 a $8\frac{1}{2}$ ℔.
$1\frac{1}{2}$ | 12 a 12 ℔.

Proeve.

16 — 12 — 28
$8\frac{1}{2}$ — 12

136 — 144
136

marc 28 — 280 — 1 Fa. 10

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
392 K 15

9 Item / een Munte-meester heeft een masse
bers van 100 marck / die hy meynt 't marck 10
fijns te houden / na dat gepzobeert hebbende: l
vindt op de masse 16 ℔ fijns minder. Vzage h
veel fijns hy daer toe van doen sal hebben / o
't marck tot 10 ℔ te vzengen? Ant. 8 ℔.

Proeve.

$9\frac{21}{25}$ 12 | 100 8
$9\frac{21}{25}$ 12
10 984 96
2 — $\frac{4}{25}$ — 100 96
fa. 8 ℔ 1080
100
108 — — 1080 — 1. fa. 10 $\frac{4}{25}$

Nota: Dewyle hy de masse 16 ℔ minder bevin
welcke is $\frac{4}{25}$: so moet 't marck houden $9\frac{21}{25}$ ℔, de
halven alligeert ende stelt op regel, als boven.

10 Indien den Munt-meester dat silver bevin
16 ℔ meerder te wesen / ende koper daer toe do
wilde / om op 10 ℔ fijns te vzengen: Vzaghe h
veel dat zijn soude? Ant. $1\frac{3}{5}$ marck.

$10\frac{4}{25}$ houdt het marck. Proeve.
$10\frac{4}{25}$ 0 | $1\frac{3}{5}$
100 0
10 $10\frac{4}{25}$ ...
10 — $\frac{4}{25}$ — 100
$101\frac{3}{5}$ — 1016 — 1. fa. 10

Fa. $1\frac{3}{5}$ marck kopers.

11 Een Wijn-kooper heeft een Oex-hooft Wij
van 110 potten / tot 9 stuyv. de pot / noch hee
t

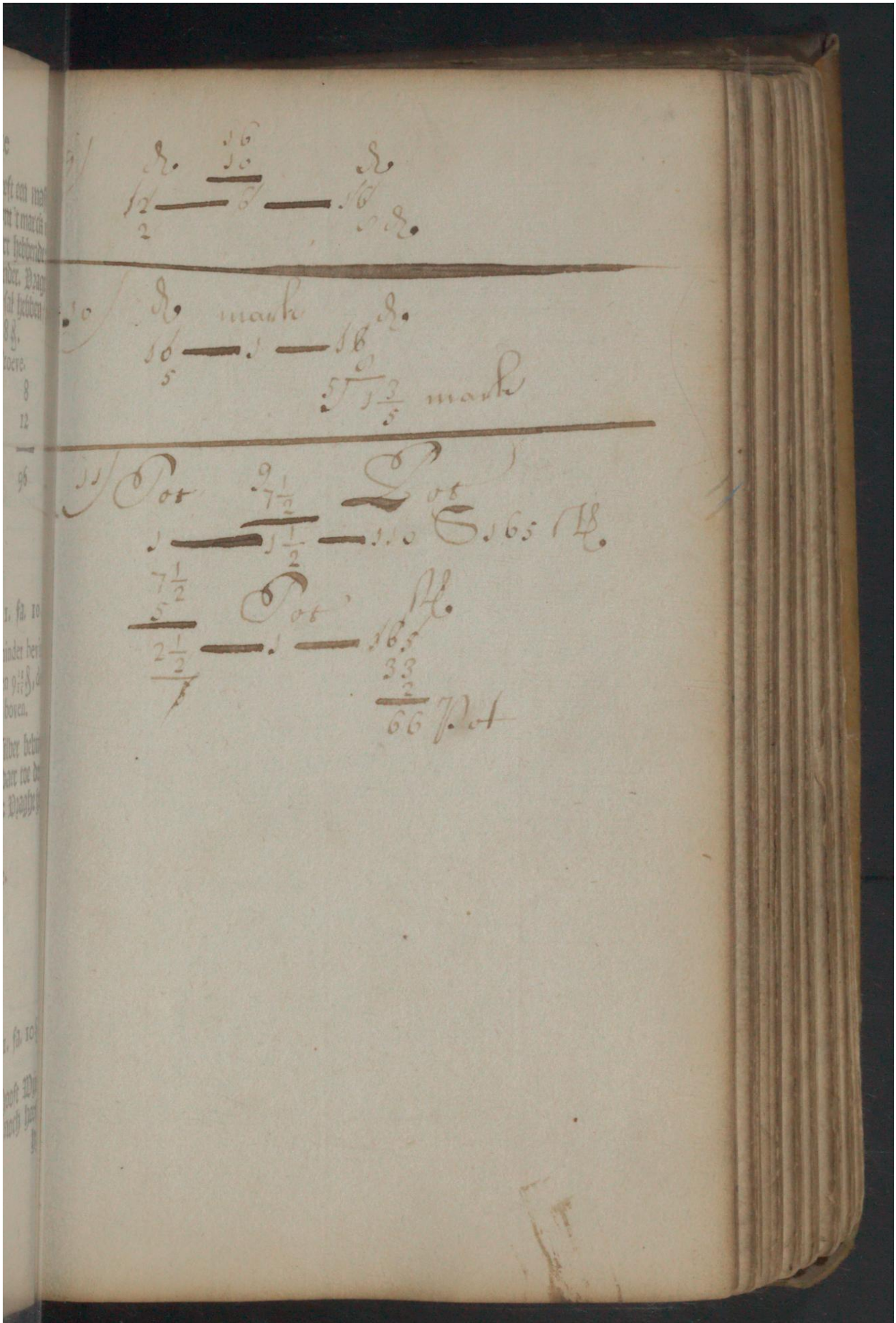

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
392 K 15

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
392 K 15

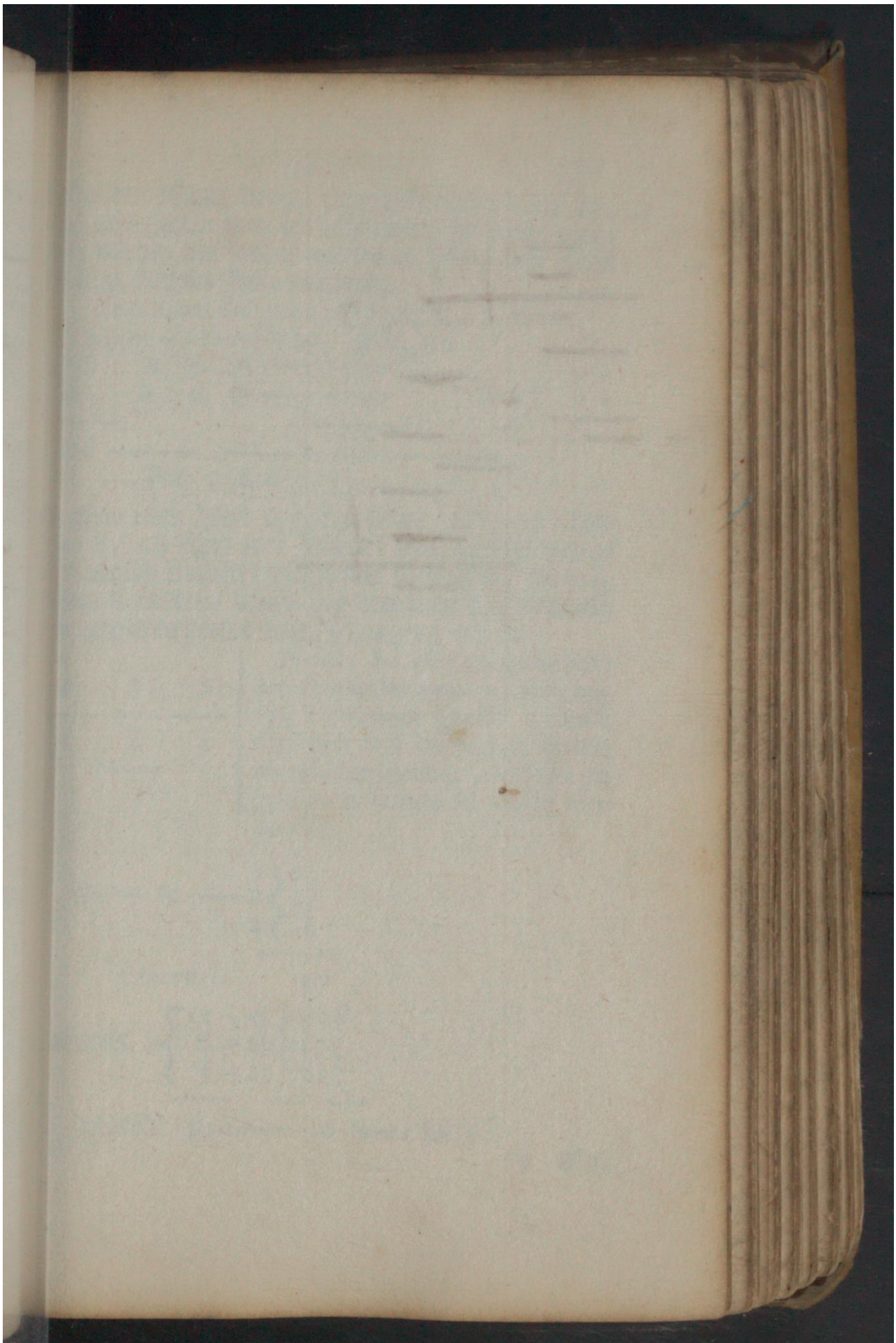

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
392 K 15

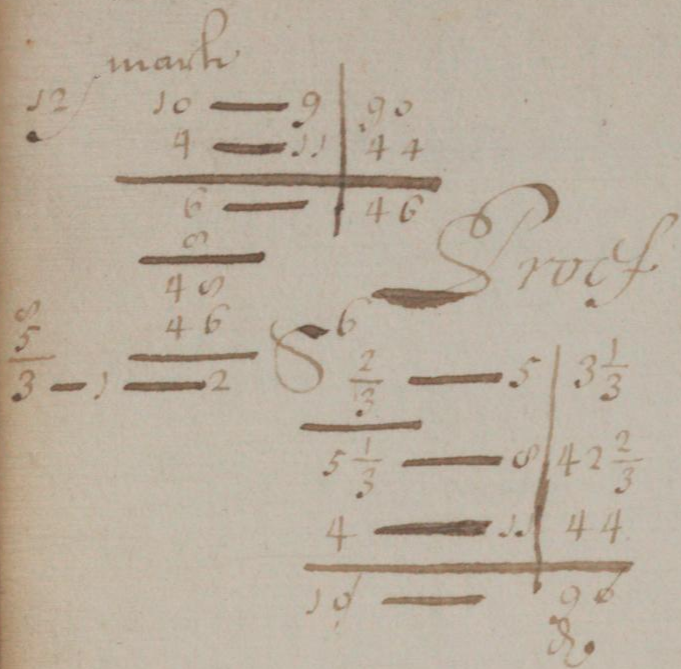

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
392 K 15

ander Wijn / de pot van 5 stuyv. de vrage is / he veel potten van dien hy onder de eerste men= n sal om die sonder verlies te verhoopen tegen stuy. de pot ? Ant. 66 potten.

Soeckt het different, ende seght,

2½ —— 1½ —— 110. Fac. 66

66 a 5. is —— 330

10 a 9. is —— 990

76 —— —— 1320 —— 1

Fac. 7½ stuyv.

Soo men heeft dryerley silver / te weten: van 1 / 8 / 5⅞ fijns in 't march / ende men sal daer af n werck maken / weghende 10 march / tot 9⅞ jns 't march / vrage hoe veel men van elcx daer e van doen heeft ? Ant. 5 5/9 / 2 2/9 / 2 2/9 march.

1		
¼	2	2
1	8	5
	9	

Nota: So veel als gebreeckt aen de minder getalen, stelt boven 't overighe gheral, addeert dat, stelt wat overigh is boven de minder getalen, addeert de getalen te samen so vindy den divisor.

9 —— 10 —— 5 { 5 5/9
2 { 2 2/9
2 { 2 2/9

10

Proeve.

march 1 { 11 — 5 5/9 } 61 1/9
8 — 2 2/9 } 17 3/9
5 — 2 2/9 } 11 1/9

march 10 —— 90 —— 1 fac. 9.

13 Een

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
392 K 15

13 Een Munt-meester heeft silver van 7 / van 8 / ende van 10 ℔ fijns in 't marck / dat smelt hy t'samen / der een tot 58 marck toe / zijnde van $9\frac{1}{4}$ ℔ fijns in 't marck / vraage hoe veel hy van elck daer toe genomen heeft? Antw.

		$1\frac{1}{4}$		
$\frac{1}{4}$	$\frac{1}{4}$	$2\frac{1}{4}$	is $3\frac{1}{2}$	
7	8	10		
		$9\frac{1}{4}$		

Nota. Brenght de 1 sten alle tot vierende len, werckt met de get len als boven.

komt $8\frac{7}{10}$ / $8\frac{7}{10}$ / $40\frac{6}{10}$ ℔ van elck.

Proeve.

$8\frac{7}{10}$ ℔ van 7 in 't marck is $60\frac{9}{10}$
$8\frac{7}{10}$ ℔ van 8 in 't marck is $69\frac{6}{10}$
$40\frac{6}{10}$ ℔ van 10 in 't mark is 406.

50 marc doen $536\frac{1}{2}$ / wat doet 1 / $9\frac{1}{4}$ ℔.

14 Een Goud-smit maeckt 2 schroeven / weghende beyde 8 marck / tot 7 ℔ in 't marck / ghevrupen daer toe dryerley silver / te weten: van 6 / $7\frac{1}{4}$ / 8 in 't marck / de vraage is / hoe veel hy van elck daer toe verrupckt heeft? Ant. $3\frac{1}{13}$ / $2\frac{6}{13}$ / $2\frac{6}{13}$ marck.

$\frac{1}{4}$

1	1	1	
6	$7\frac{1}{4}$	8	$3\frac{1}{4} - 8 -$

$\left\{\begin{matrix} 1\frac{1}{4} \\ 1 \\ 1 \end{matrix}\right.$ fa. $\left\{\begin{matrix} 3\frac{1}{13} \\ 2\frac{6}{13} \\ 1\frac{6}{13} \end{matrix}\right.$ tot

7

6 / $7\frac{1}{4}$ / 8 / is $\left\{\begin{matrix} 18\frac{6}{13} \\ 17\frac{14}{13} \\ 19\frac{9}{13} \end{matrix}\right\}$ ℔. segt nu

8 —— 56 —— 1 fa. 7 ℔.

15 Item

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
392 K 15

3/ mark R.

50 — 9 1/4 | 336 1/4
0 — 7 | 56

50 — 400 1/2

0/400 — 400

0/2 — 1 — 00 1/2

Proef.

56

40 1/4 — a 10 | 402 1/2
9 3/4 — a 00 | 70
0 — a 7 | 56

56 — 336 1/2

R. 9 1/4

---

14 mark R.

0 — 7 | 56
3 — 6 | 10

5 — | 30

7 1/4 — 36 1/4

36 1/4 — 1 3/4

Proef

0/7 1/4 — 3/4 — 1 — 1 3/4

Mark

5
2 1/3 — a 0 | 10 2/3
2 1/3 — a 7 1/4 | 19 1/3
3 — a 6 | 10

0 — 56

7 R.

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
392 K 15

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
392 K 15

Proef

Marck Lood

15 | 100 — 12 | 1200
40 — 10 | 400
60 — | 800
13 | 700
700 | 20

Lood

15
13
2 — 1 — 20

marck

60
80 — a 15 | 150
50 — a 13 | 650
40 — a 10 | 400
180 — 1200
Lood

---

16 marck ß. ß.

Koop. 4 | 12 — 6½ | 70
8
10
80 ß.

10 | 70
0 | 7
2 — 1 — 7

8 | 1 — 8 | 0
7 — 10 | 70

Koop. 4
12 — 70
6½ ß.

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
392 K 15

16 / mark. 8.

80	— $9\frac{1}{2}$	760
45	— 8	360
35	—	400
5	— 10	50
30	—	350
11		330
33 0		20
1	— 1	

Proef

8 30

20	— 12	240
10	— 11	110
5	— 10	50
4.5	— 8	360
80	—	760

8: $9\frac{1}{2}$

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
392 K 15

5 Item / een Silber-smidt heeft dyperley silver / ner af wil hy een werck maken van 12 loot fijns 't merck / waghe alsoo 't silver is van 10 / 13 / 5 loot in 't merck / hoe veel hy van elcke nemen sal tot 100 merck? Antw. 50 / 25 / 25.

1							
3	2	2					
10	13	15	8 — 100 —	4	50 a 10	500
				2	25 a 13	325
				2	25 a 15	375
	12			100 ——		1200 — 1

6 Item / van tweederley Silver van 10 ende 8 & fijns / begeert men een werck te maken / van 12 marck / wyage hoe veel koper sal-mer toe setten / dat het marck sy $6\frac{1}{2}$ & fijns?
Ant. $3\frac{1}{2}$ marck kopers.

		$1\frac{1}{2}$	18 — 12 —	$6\frac{1}{2}$	Fac.
$6\frac{1}{2}$	$6\frac{1}{2}$	$3\frac{1}{2}$		5	
			$4\frac{1}{2}$ a 10 —	$43\frac{1}{2}$	
10	8	0	$4\frac{1}{2}$ a 8 —	$34\frac{1}{2}$	
	$6\frac{1}{2}$		$3\frac{1}{2}$ a 0 —	0	
			12 ——	78 — 1	

Fac. $6\frac{1}{2}$

7 Item / oft men vierderlepe silver hadde / te weten: van 8 / 10 / 11 / 12 loot fijns in 't marck / ende dat onder den anderen wilde smelten tot een werck van 80 marck / op $9\frac{1}{2}$ & fijns yder marc / wyage hoe veel men van elcke daer toe nemen soude? Antw. als volght.

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
392 K 15

1 1/2 1/2
2 1/3 1 1/2 1 1/4 1 1/3

8 10 11 12

9 1/3 1/2

Proeve.

march lo. lo.

9 — 80 — komt
4 1/2 40 — 8 — 320
1 1/2 13 1/3 — 10 — 133 1/2
1 1/4 13 1/3 — 11 — 146 2/3
1 1/3 13 1/3 — 12 — 160

80 — 760 — 1

Fac. 9 1/2

17 Een Wijn-tapper wil uyt vier vaten Wijn
Ancker vullen / houdende 22 Zwolse kannen / i
de kanne kosten sal 8 1/2 stuyv. de voorsz. Wyn
kosten hem 5 / 7 / 8 ende 12 stu. de kanne. Nu ist
vraghe hoe veel van elckr ghetapt sal worden?

7 7 7 11

3 1/2 3 1/2 3 1/2 5 1/2

5 7 8 12 komt

8 1/2

Proeve.

4 9/16 5 | 24 5/16
4 13/16 7 | 33 13/16
4 13/16 tot 8 | 38 8/16
7 9/16 12 | 90 12/16

22 — — 187 — 1

8 1/2.

18 Wijn uyt 4 (Oex-hoofden wordt de kan v
kocht voor 12 / 11 / 10 ende voor 5 stu. van die ae
wo

Proef

1 Paar Rd.

22 — 0½	107
5 — 5	25
17 —	162
6 — 7	42
11 —	120
0	00
00	32

Rd

12 / 0 / 4 — 1 — 32

Rd 11

8 — a12	96
3 — a8	24
6 — 7	42
5 — 5	25
22 —	107

Rd 0½

---

19 Pot Rd

32 — 0	256
3 — 12	36
29 —	220
19 — 11	110
19 —	110
10	
190	
110	
00	

Rd

10 / 5 / 5 — 1 — 00 Pot

Proef

19

16 — a5	00
3 — a10	30
10 — a11	110
3 — 12	36
32 —	256

Rd

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
392 K 15

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
392 K 15

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
392 K 15

Vraming Rh.

40	5½	220
10	3	30
30	—	190
6	5	30
24	—	160
6		144
144		16

Proef

6 Rh Vraming Rh

5	1	16

24

16	7	112
8	6	48
6	5	30
10	3	30
40	—	220

40 | 5½

Rh 6

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
392 K 15

woꝛd een Ancker ghebult / houdende 32 potten / ien pot tot 8 stu. vraghe hoe veel van elcke ſooꝛ=e daer in getapt ſal woꝛden?

Proeve.

			2	$5\frac{1}{3}$	12	64
			3	$5\frac{1}{3}$ tot	11	$58\frac{2}{3}$
3	3	3	4	$5\frac{1}{3}$	10	$53\frac{1}{3}$
				16	5	80
12.	11.	10.	5			

8 — 8

Wijn van 3/5/6/7 ſtuyv. de kanne / wilt men verkoopen vooꝛ $5\frac{1}{4}$ ſtuyv. de kan / om een Tonnetjen van 40 kannen te vullen / hoe veel van elckꝛ / vraghe ick / daer toe ghenomen woꝛdt?

Antwoꝛd.

2	2	3	3
3	5	6	7

$5\frac{1}{4}$

Proeve.

2	8	3	24
10 — 40 — 2	8 tot	5 komt	40
3	12	6	72
3	14	7	84

$5\frac{1}{4}$

Nota:

Nota. Een ander ſchickinge.

1 3 5 1 — 10 — 40 — 3 · 5 · 6 · 7 — $5\frac{1}{2}$

1 | 4 a 3 — 12
5 | 12 a 5 — 60
6 | 20 a 6 — 120
1 | 4 a 7 — 28

40 — 220 — 1

Fac. $5\frac{1}{2}$

Noch een ander ſckickingh.

$1\frac{1}{2}$	$\frac{1}{2}$	$\frac{1}{2}$	$2\frac{1}{2}$
3	5	6	7

$5\frac{1}{2}$

$1\frac{1}{2}$ $\frac{1}{2}$ $\frac{1}{2}$ $2\frac{1}{2}$ — 10 — 40 —

Reduceert in halven

3 — 12
1 — 4
1 — 4
5 — 20

40

Proeve komt

36	3
20 tot	5 ſtu
24	6
140	7

220 — 1 fa.

20 Van Wijn die gekocht is voor $5\frac{1}{2}$ ſtuyv. $7\frac{1}{4}$ ſtu
$12\frac{1}{2}$ ſtuyv. $15\frac{1}{4}$ ſtuyv. wordt een Vaetjen van
Anckers gevult / houdende elck 22 potten / me
bevindt dat den Pot komt te ſtaen op $9\frac{1}{4}$ ſtuyv
ſeght my hoe veel van elcke prijs daer in gedaen is
Antw.

$5\frac{1}{2}$	$7\frac{3}{4}$	$12\frac{1}{2}$	$15\frac{1}{4}$
	$9\frac{1}{4}$		

6 $3\frac{1}{4}$ $1\frac{1}{4}$ $3\frac{3}{4}$. Brenght deſe t
vierendeelen, komt 58 voor diviſor.

Proev

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
392 K 15

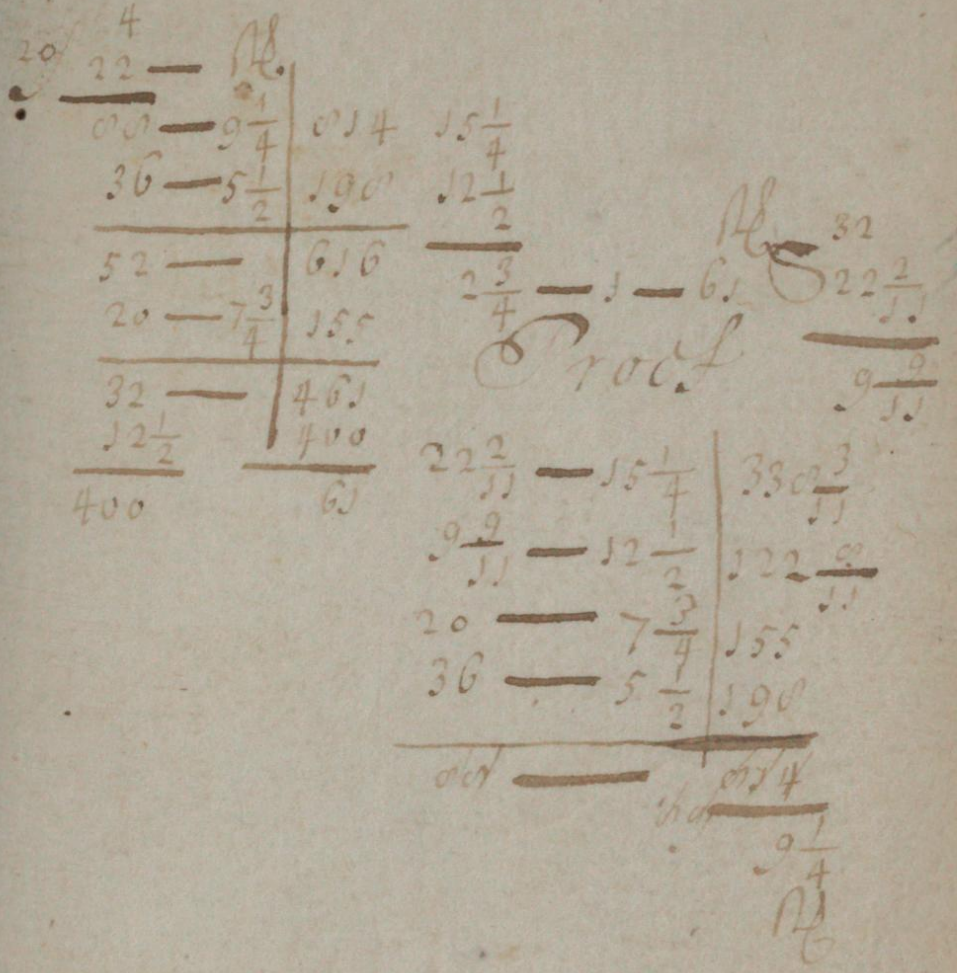

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
392 K 15

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
392 K 15

21) 2 at £

30 — 16	200
2 — 12	24
16 —	264
6 — 14	84
10 —	100
17	170
170	10

£ 17 2 at £ 10

4 — 1 — 10

Proef

10	
2½ — 21	52½
7½ — 17	127½
6 — 14	84
2 — 12	24
30 —	200
	£ 16

---

22) 13 1/4

20

264

12 Rl

Pot

520 — 12	6336
50 — 6	300
470 —	6036
140 — 8	1120
330 —	4916
50 — 10	500
280 —	4416
14	4032
4032	384 Rl

Rl

30

14

4 — 1 — 30 4

200

96 — 10 | 1720

192 — 14 | 2688

50 — 10 | 500

140 — 8 | 1120

50 — 6 | 300

520 — 6336

12

Rl

Proeve.

Fac. { 35 12/29 | 5 1/2 | 200 32/116
19 21/29 tot 7 3/4 komt 152 100/0 stuyv.
9 3/29 | 12 1/2 | 113 92/0
22 22/29 | 15 1/4 | 347 8/0

88 —— 214 —— 1

Fac. 9 1/4 stuy.

Wynen van ℔ 12/ ℔ 14/ ℔ 17/ ℔ 21/ 't Vat/ hoe veel sal men van die onder een snyjen tot 18 Vaten toe / om sonder verlies 't Vat te verkoopen tot ℔ 16: Antw.

1 5 4 2 — 12 — 18 —

12 14 17 21
16

1	1 1/2 /	12/ 18
5	7 1/2 /	14/ 105
4	6 /	17/ 102
2	3 /	21/ 63
	18	288

komt 16 ℔

Item / uyt 5 Vaten Rinschen Wijn ten pryse van 6/ 8/ 10/ 14/ 18/ sal men verbullen 528 potten / om die 't Ancker (van 22 potten) te verkoopen a 13 1/5 guld. vraege hoe veel van elcken prijs daer toe gesneden sal worden: Antw.

2
6/ 2/ 6/ 4 — 2/ 22 — 528 — 2
8/ 10/ 14/ 18
12

2		48 — 6 — 288
6		144 — 8 — 1152
2		48 à 10 — 480
8		192 — 14 — 2688
4		96 — 18 — 1728
	22	528 —— 6336-1

Fa. 12 stuy.

23 Item / upt 5 vaten Wijn worð een tonnetjer houdende 30 Zwolse kannen / ghebult / welck Wynen kosten 5 / 6 / 7 / 8 / 9 stup. de kan / de vr ghe is also men Wijn verkoopen wil tot 5 ½ st de kanne / hoe veel men upt elck Vat daer t tappen sal? Antw.

| | | |

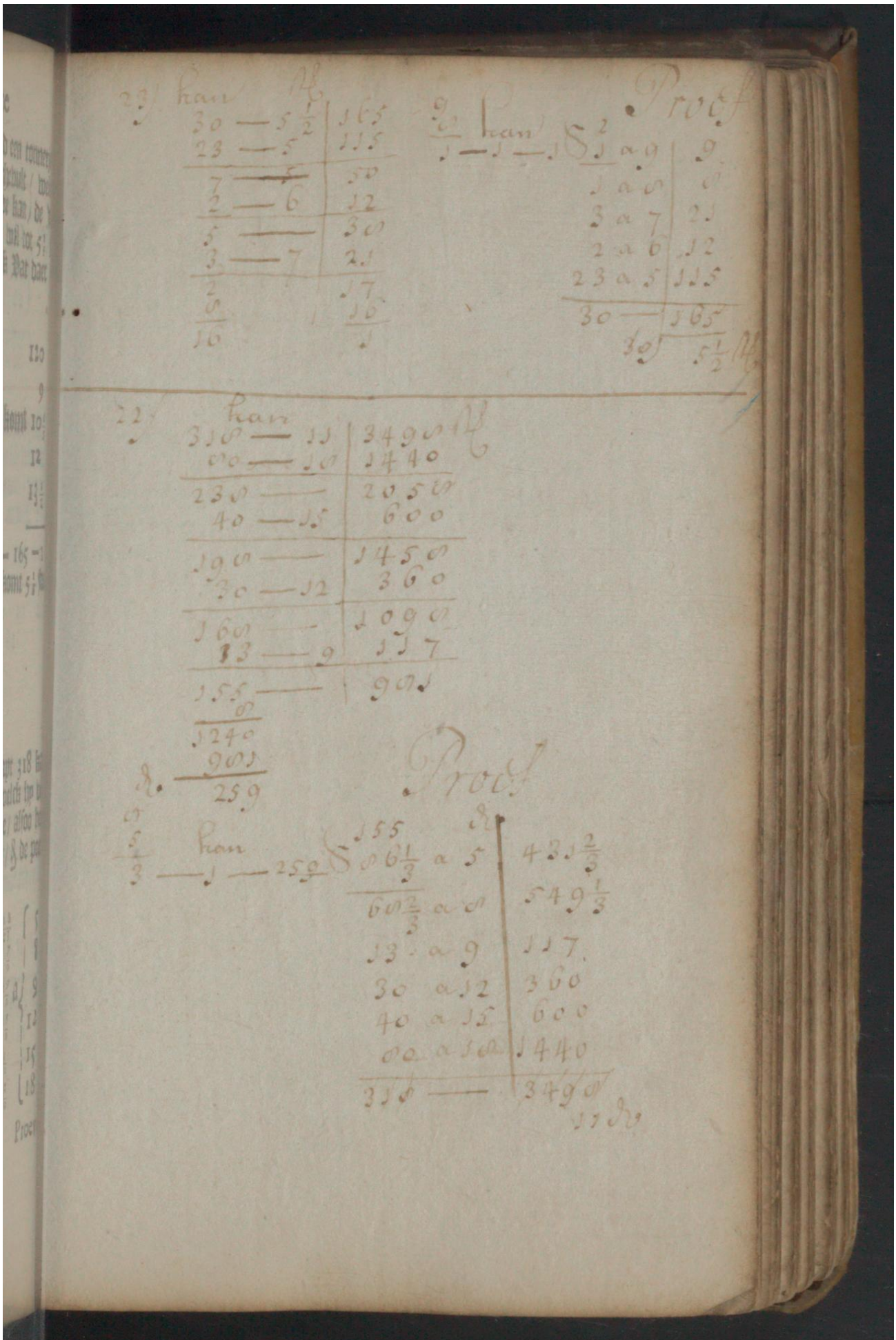

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
392 K 15

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
392 K 15

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
392 K 15

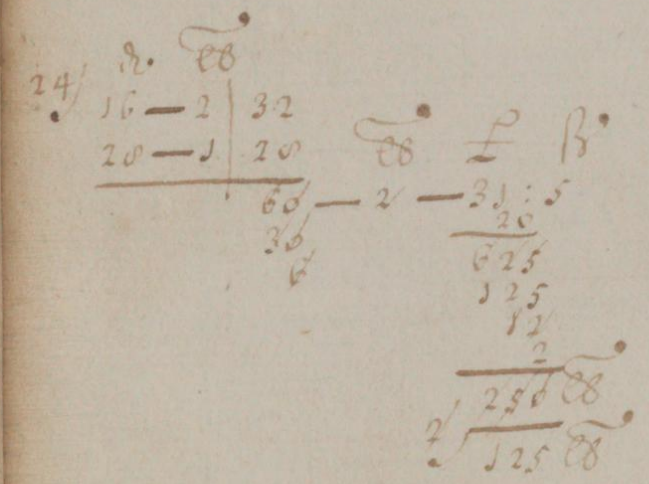

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
392 K 15

Proeve.

1493	5
622	2
331	1
124	½
442	½
483	½
3498	

818/ 11 stu.

ander proeve.

18	6	108
15	3	45
12	2	24
9	1	9
8	4	32
5	7	35
£3		£83

11 stu.

Een Kruydenier heeft 2 bael Gengber/ waer af d'een weeght 250 ℔/ 't pond tot 16 ß/ de selve wil hy onder ander Gengber menghen/ die hem staet in-gekocht op 28 ß/ ende ghemenght zijnde/ te verkoopen tegen 20 ß 't pond/ de vraage is/ hoe veel hy van de leste soorte tot eerste doen sal? Ant. 125 ℔.

	proeve.		anders.	
8	4	8	4	250	125
16	28	16	28	16/	28
20		128/	112	4000	3500
	℔	112		3500	
8 — 250 — 4/ 125		£30/	20 ß	375-7500.1	
		12		komt 20 ß.	

Item/ een Koopman koopt Gengber van tweederley prijs/ te weten: van 16 ende van 18 ß 't ℔/ nemende altijd van de minste prijs 2/ ende vande meeste prijs 1 ℔/ tot dat de somme komt tot £ 31/ ß 5/ de vraghe is hoe veel hy van elcke soorte genomen heeft? Ant. 250/ 125 ℔.

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
392 K 15

Addeert 2 ende 1 ℔ te ſamen, ſo mede den prijs komt 3 ℔ tot 60 ß, ende 1 ℔ tot 20 ß, ſtelt wy ders d'alligatie.

8 4
16 28

20
12 — 3 — 8 | 250 à 16 ß.
4 | 125 à 28 ß

375 proeve.
20 — 1 — 31/5 komt 375 ℔.

25 Een Koopman heeft twee ſoorten van Geng ber ten prijſe van 16 ende van 18 ß 't ℔/ daer a maeckt hy een bael weghende 375 ℔/ die hem komt te koſten 31 £ 5 ß/ vraage hoe veel hy va elcke ſoorte daer toe genomen heeft?
Ant. 250 à 16/ ende 150 à 28 ß.

375 — 31/5 — 1 komt 20/ daer op maeckt d'alligatie. | 8 4 / 16 28 / 20

12 — 375 — 8 { 250 ℔. / 4 { 125 ℔.

26 Eenen heeft een vat Wijns/ groot 88 potten, den pot tot 7 ſtuyv. hy wil den pot verkoopen door 6 ſtuyv. ende blyven by de voorige winſte, vraghe hoe veel waters hy daer by gieten ſal?
Ant. 14 2/7 potten.

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
392 K 15

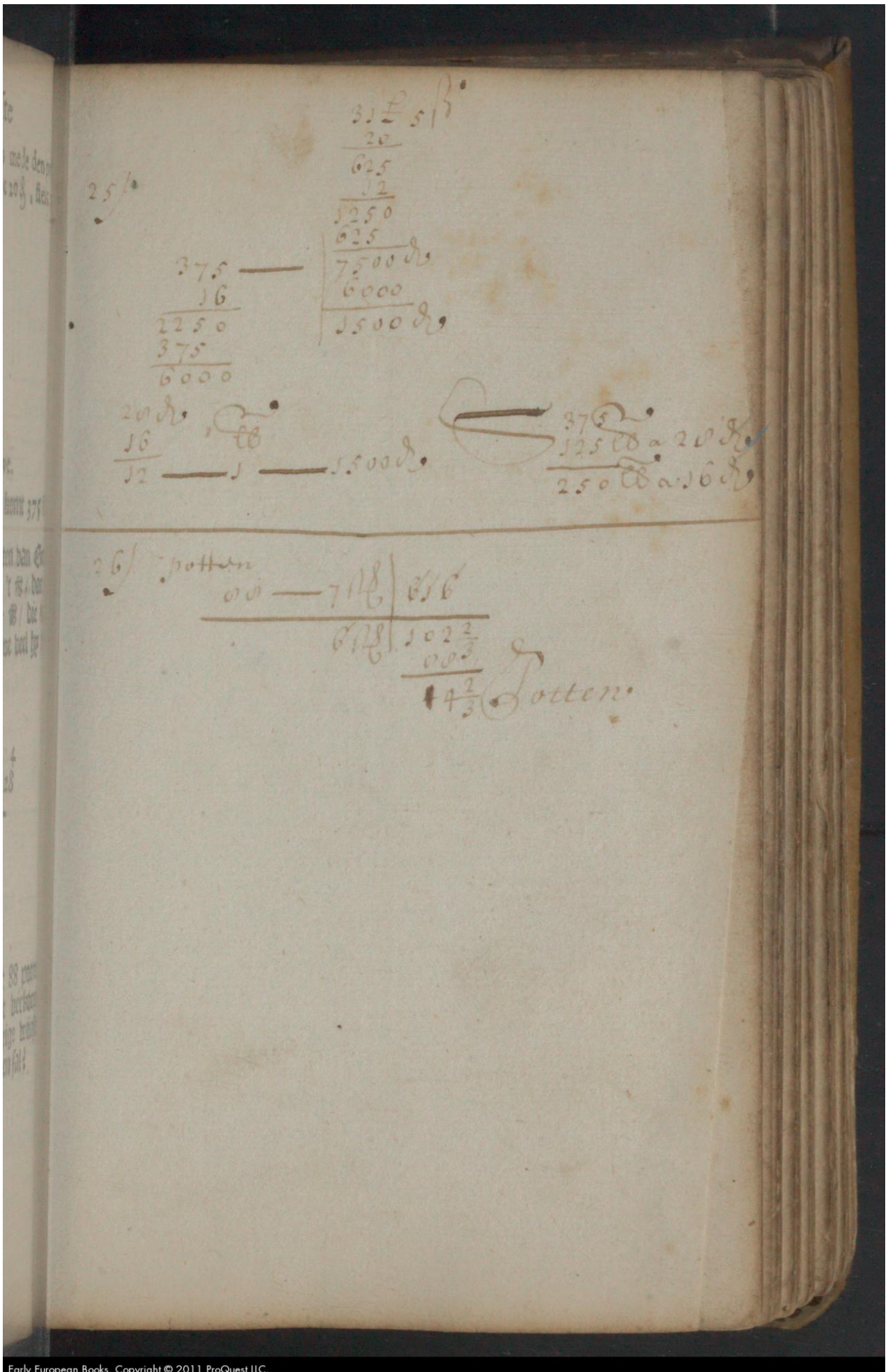

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
392 K 15

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
392 K 15

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
392 K 15

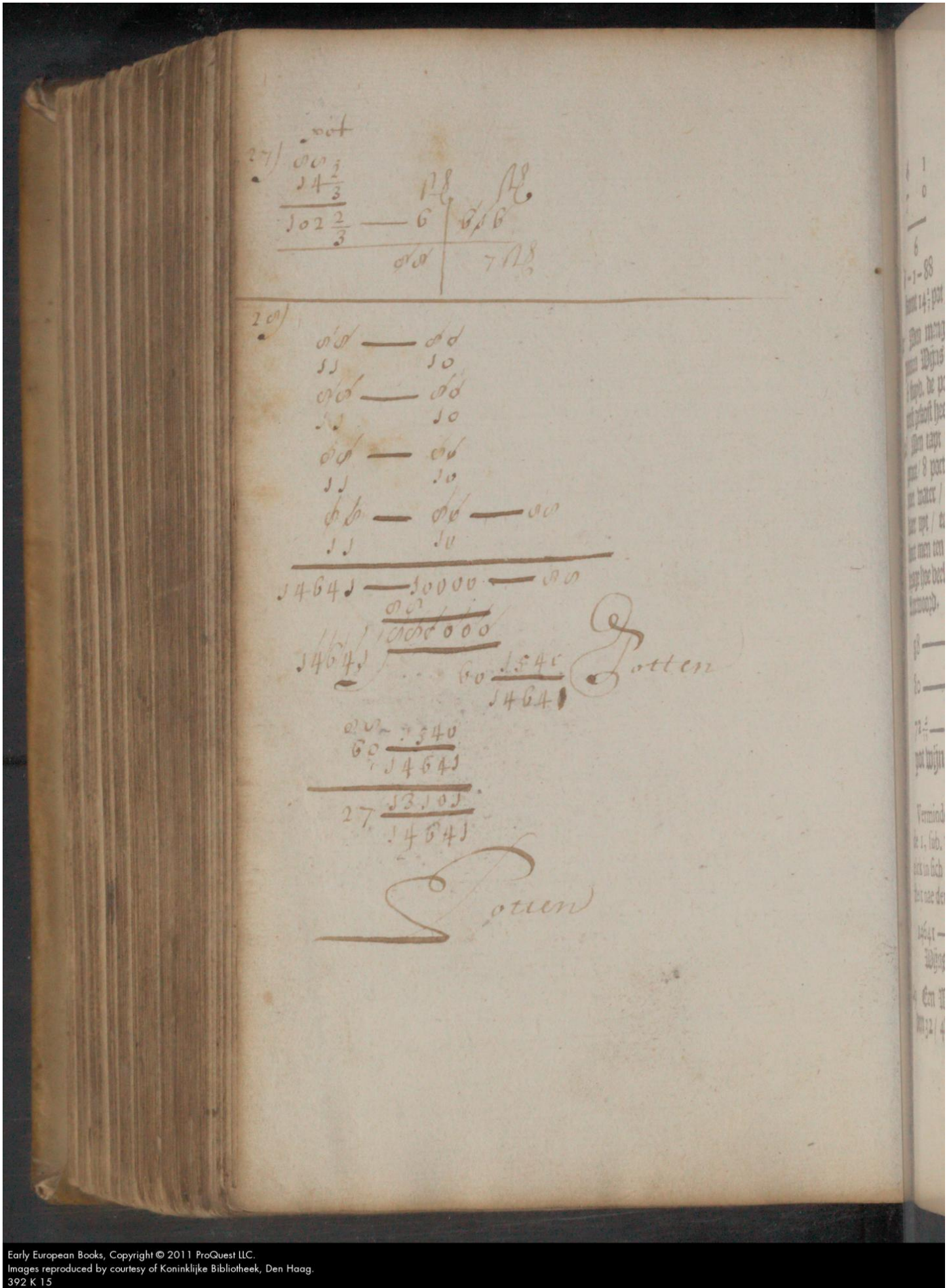

Anders.

6	1	88	88	
7	0	7	6	
6		616	528	

6 — 1 — 88

komt $14\frac{2}{3}$ pot / div: 88 komt $14\frac{2}{3}$ pot.

2 Men menghelt $14\frac{2}{3}$ potten waters onder 88 potten Wijns / welck alſ-dan komt te ſtaen op 6 ſtuyv. de pot: Vraege hoe veel de ſuyvere Wijn eerſt gekoſt heeft? Ant. 7 ſtuyv.

2 Men tapt met een vat Wijns van 88 potten groot / 8 potten / ende men vult dat wederom met water / dan trecht men wederom 8 potten daer uyt / ende weder met water ghevult / dat doet men ten derden / ende ten vierden-mael ooch / vraege hoe veel Wijn ende water in 't vat blijft? Antwoord.

88 —— 80 —— 80/ Fa. $72\frac{8}{11}$

80 —— $72\frac{8}{11}$ —— $72\frac{8}{11}$ Fa. $66\frac{14}{121}$

$72\frac{2}{11}$ —— $66\frac{14}{121}$ —— $66\frac{14}{121}$ Fa. $60\frac{1540}{14640}$

pot wijn / $27\frac{13101}{14641}$ potten waters.

Anders.

Vermindert 88 ende 8 in ſich ſelfs, komt 11 ende 1, ſub. 1 van 11 komt 10, multipl. 11 ende 10 elck in ſich ſelfs twee mael, komt 1464 en 10000, ſtelt nae den regel, aldus:

14641 — 10000 — 88 / komt $60\frac{1540}{14641}$ potten Wijns.

Een Wijn-kooper heeft 3 vaten Wijn / houden 32 / 48 / 64 / den pot 6 / 10 ende 12 ſtuyv. wil

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
392 K 15

daer af een grooter vat vullen / ende verkoopen den pot voor 9 stuy. vraage hoe veel potten 't vat houden sal / ende hoe veel potten hy van de 3 vaten daer toe tappen moet? Ant. het eerste/tweede al ende van derde sal hy 48 potten over houden / 't vat sal houden 96 potten.

Stelt 't ghetal der potten van elckx vat naest den anderen, ende synen prijs daer onder, soeckt dan 't verschil tusschen die ende den begeerden prijs bevind ghy dat te wesen plus, ofte minnus, multipl daer mede elck vats ghetal, addeert de producten van + te samen, so doet mede van ÷, sub. ÷ van + , ofte + van ÷, welck minst is: 't product divid: door 't verschil dat u 't grootste product der vats getal voort gebracht heeft, wat dan komt sub dat van sijn vats getal, 't overich mengt onder d'ander potten wijns.

÷ 3	+ 1	+ 3	
32	48	64	
6	10	12	(9.
÷ 96	+ 48	+ 192	
		48	
		+ 240	
		÷ 96	
64			
48 proeve.		144	(48.

16 — 12 — 192
48 — 10 — 480
32 — 6 — 192

96 — — — 864 — 1. komt 9 stuyv.

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
392 K 15

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
392 K 15

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
392 K 15

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
392 K 15

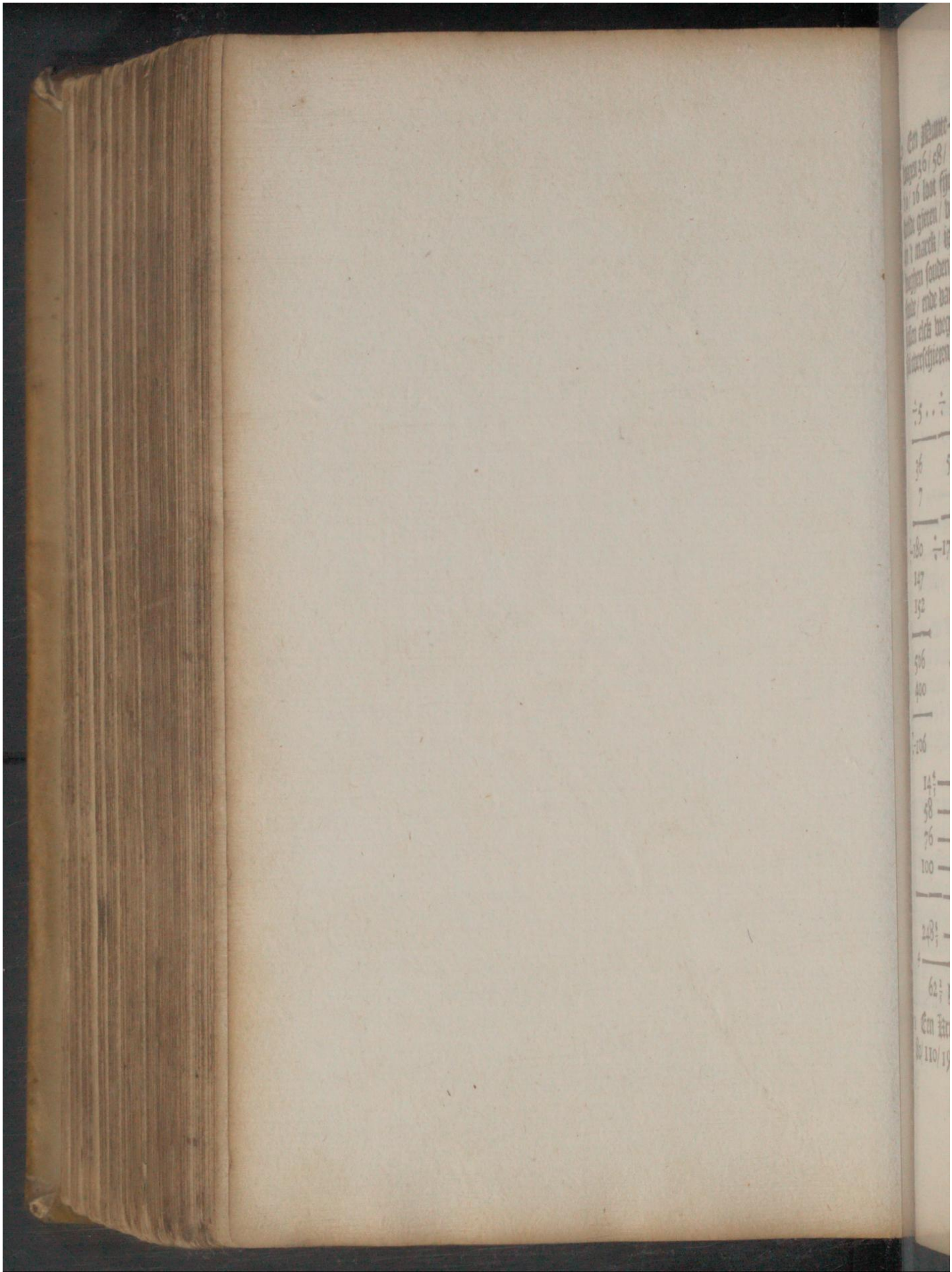

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
392 K 15

Een Munte-meester heeft 4 massen Silvers/ wegen 36/58/76/100 marck/ 't marck tot 7/9/ 10/16 loot fijns/ Oft hy daer af ander massen wilde gieten/ van een gewichte: tot 12 loot fijns in 't marck/ is de vraghe hoe veel marck die elck weghen souden/ ende hoe veel hem overschieten soude/ ende van welcke masse? Ant. De massen sullen elck wegen 62 $\frac{1}{5}$ marck/ van d'eerste masse sal overschieten 21 $\frac{1}{5}$ marck.

÷5 . . ÷3 . . ÷2 . . +4

36	58	76	100	} 12
7	9	10	16	

÷180 ÷174 ÷152 ÷400

147
152

506 (1
400)21 $\frac{1}{5}$ overschot van d'eerste masse.

÷106

Proeve.

14 $\frac{4}{5}$	7	103 $\frac{3}{5}$
58	9	522
76	10	760
100	16	1600
248 $\frac{4}{5}$		2985 $\frac{3}{5}$ — 1 (12

62 $\frac{1}{5}$ yder masse.

Een Kruydenier heeft 5 bael Gember wegen 80/110/190/180/70 ℔/ tot 6/7/11/8/13 stuy.

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
392 K 15

het ℔ / daer af will hy 2 een-wichtige balen mak
om sonder schade te verkoopen / tot 9 stuyv. 't ℔ / i
vraghe is hoe veel hy daer toe nemen / ende hoe ve
elcke bael wegen sal? Ant. de eerste / tweede / vierd
vijfde sal hy geheel / ende van de derde 180 ℔ nemen
elcke bael sal wegen 310 ℔.

Proeve.

80	——	6	——	480
110	——	7	——	770
180	——	11	——	1980
180	——	8	——	1440
70	——	13	——	910
620				5580 —— 1

2

310 ℔. 9 stuyv.

32 Item / een Munte-meester heeft een masse fij
silver weeght schere marcken / neemt daer af 1
march / ende doeter soo veel koper weder toe / be
bindt de march / als dan op 10 ℔ / 6 graen / 20
klepn graen / de vrage is hoe veel de masse eerst gewe
gen heeft? Antw. 10 ½ march.

33 Een Koorn-kooper heeft 10 lasten rogge tot 7
gguld. 't last / hy verkoopter af 3 last / doet by de res
3 ander lasten van 65 gguld. 't last / verkoopter we
der af 4 lasten / doeter by 4 andere tot 62 gguld. 't last,
verkoopter of 6 lasten / doetter by 6 andere van 7c
gguld. 't last / verkoopter af 5 lasten / ende doeter by 5
ander lasten tot 40 gguld. 't last / de vrage is / hoe
veel 't last van de ghemengde rogge hem komt t
kosten?

75/

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
392 K 15

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
392 K 15

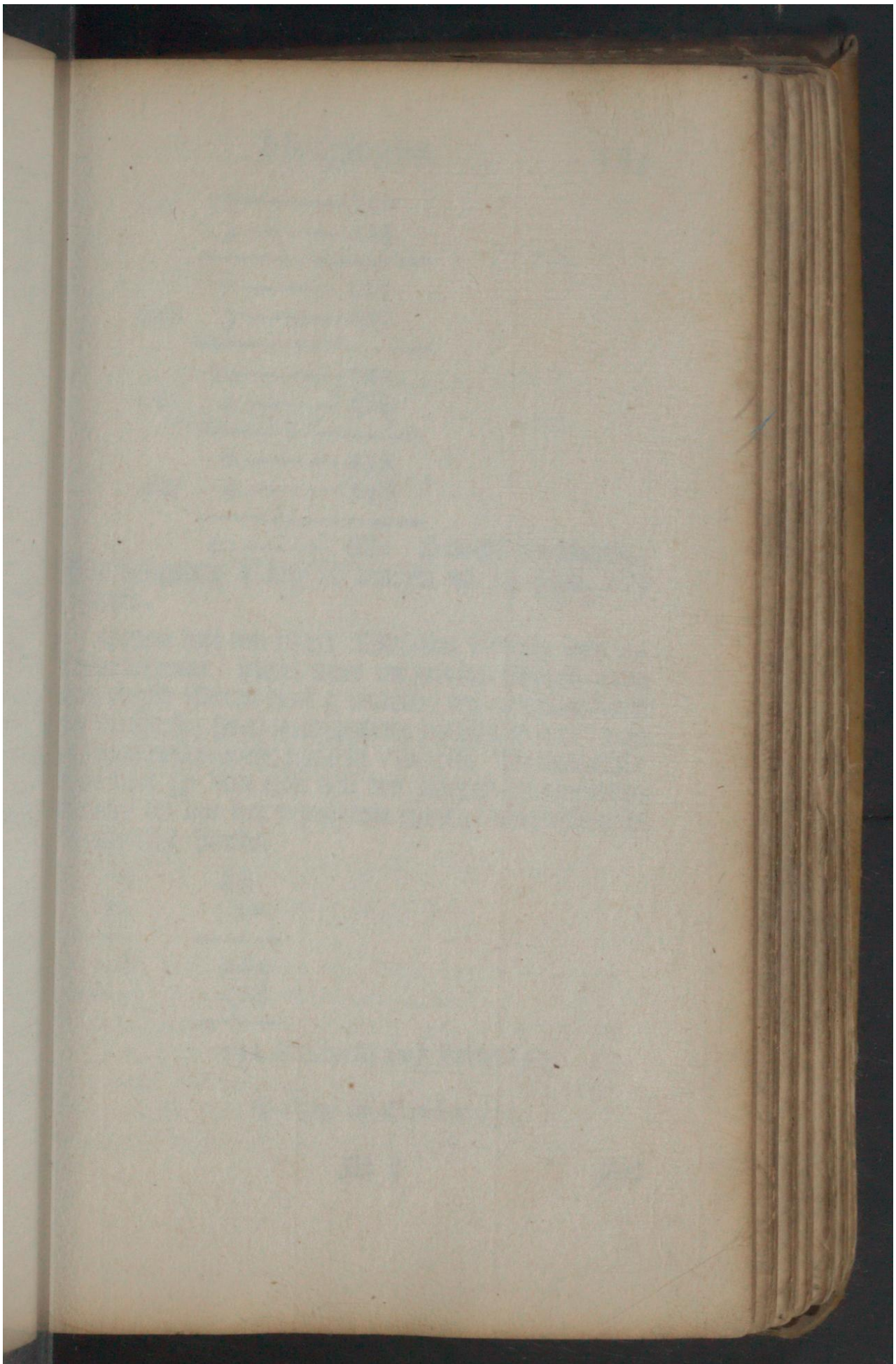

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
392 K 15

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
392 K 15

75/	10	750
	3	225
	7	525
65/	3	195
	10	720
72/	4	288
	6	432
62/	4	248
	10	680

so voort werckende / sult bevinden 't last te komen op 54 ggul. 16 4/5 stuyv.

4 Eenen wil een silver Was-vat maken van 24 marck swaer / levert daer toe aen den Werck-man een masse silvers van 9 marck / tot 12 oncen fijns in 't marck / heeft noch ander 3 massen van 15 / van 9 / ende van 7 oncen fijns in 't marck. De vraage is / hoe veel hy van eick aen den Werck-man leveren moet / op dat het voorsz vat heeft 10 oncen fijns in 't marck? Antw.

9	24
12	10
108	240
	108

132 divid: in 10 / komt 13 1/5

Volght op d'ander zijd.

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
392 K 15

		1			
		3	5	5	4
Set voorts d'aligatie		15.	9.	7	5
					5
					14
			10		

Soecht wyders door den Regel Detri.

komt $3\frac{14}{70}$ / $4\frac{50}{70}$ $4\frac{50}{70}$ march.

Proeve.

15 a 9 a 7

komt $56\frac{4}{7}$ / $42\frac{3}{7}$ / 33 te samen.

132

daer toe 108

komt 240 gedivideert door 24

komt 10 loot int march.

Regel van valsche Positien, ofte gheveynsde ghetalen.

IS eene sekere regel, de welcke door een getal, ofte 2, 3, ja meer geveynsde settingen, geeft ende besluyt het rechte facit van meest alle voor-settinghe, ofte getals vraghen, (voornamentlijck des regels Detri) nae den eysch der voor-stellinghe. De Vraghen die men door een gheveynst ghetal wil besluyten, bestaen in een simpelen regel van Dryen: maer

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
392 K 15

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
392 K 15

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
392 K 15

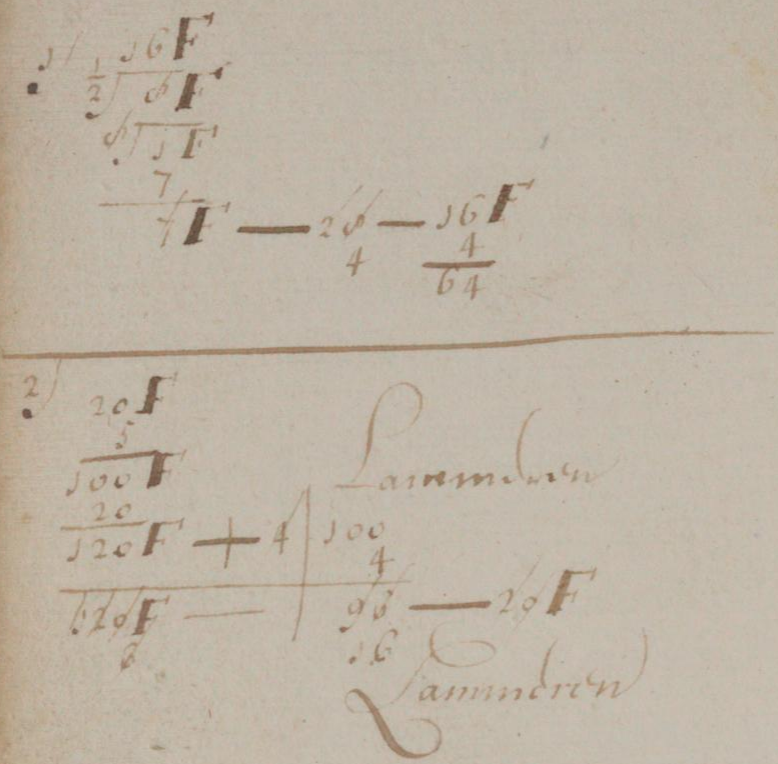

maer die van 2, 3, ofte meer settinghen zijn, die vereysschen verder versoeck, nae luyt harer voorstel, als by de volghende voor-beelden (welcke in simpele, als mede in dubbele settingen) te sien is.

WAnneer de helft van seker getal wordt gedivideert door 8/ wat dan komt gemultipliceert met 7/ komt 28/ segt my dat getal? Antw. 64.

Nota: Ick veynse het ghetal is 24.

de helft is 12 (1½
divid: 8
mul. 7

10½

Seght door den Regel,
10½ komt van 24, waer af komt 28,
64. Proeve.

32 (4
8 (7

28

Somwylen nae dat de vrage is.
- *Plus, ofte Meer substraheert*
- *Minnus, ofte Min addeert.*
- *'t Contrarie mede useert.*

2 Een Schaep-Herder ghevraeght zijnde/ hoe veel Lammertjens hy hadde. Antwoorde: hadd' icker noch 5 mael so veel ende 4 Lammeren/ ick konder dy 100 tellen. Ant. 16.

4 Geveynst getal, dat multipl: met 5.

5

5

20

add. 4 ſijn hebbende Tammeren/ 100

4 ſub:

24 komen van 4/ waer af komt 96

Facit 16.

3 Item / 1627 jaeren nae Chriſtus gheboort wierdt my gevraegt hoe langh ick doch Schoo gehouden hadde? antwoorde: dat ick tot die tijt noch ſo veel jaeren toe-telden / met de ½ / ende t ½ ſcheen 1 jaer / 't ſoude 100 Jaeren zijn / voo waer al te lang geploegt om niet ryck te weſen end' in ruſt te leven / patientie.

	vepriſe 8	
Proeve	8	
36		
36	16	
18	4 de helft.	100
9	2 t vierendeel.	1 ſub:
1		
	22 —— 8 —— 99	
100 jaeren/	Facit 36.	

4 Een Jongman gemoetende een Jonge doch ter / in haeren ſchoot hebbende veel wel-riecken de rooſjens / ſeyde: O ſchoone / die met u l. gon ſte / ſoo een rooſjen van de 100 / die ghy daer hebt mocht ghenieten. Sy antwoorde / ick en hebbe geen 100 / maer dat ick ſe verdubbeleerden / end des getals ½ daer toe voegden / ende die menich te

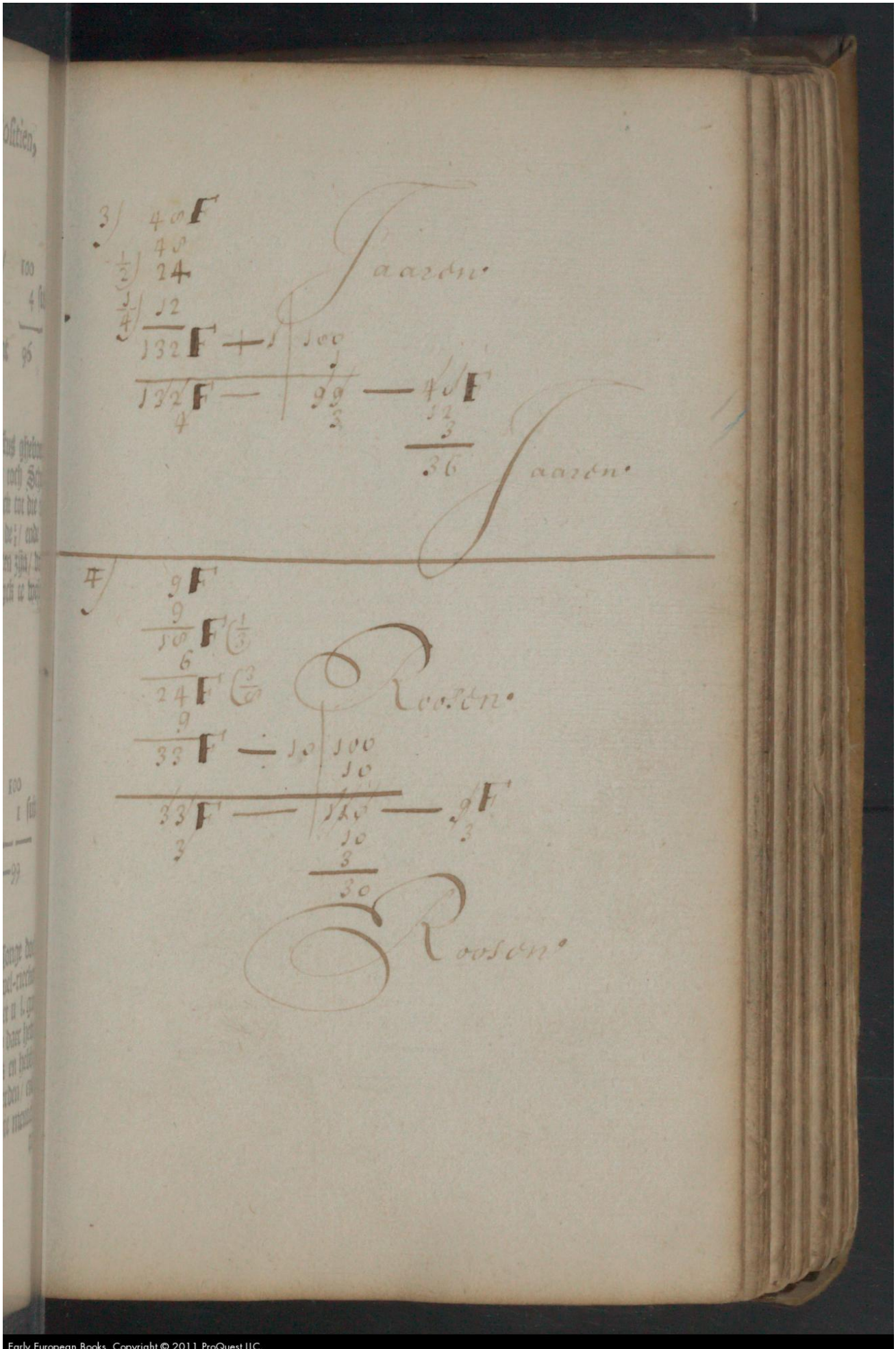

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
392 K 15

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
392 K 15

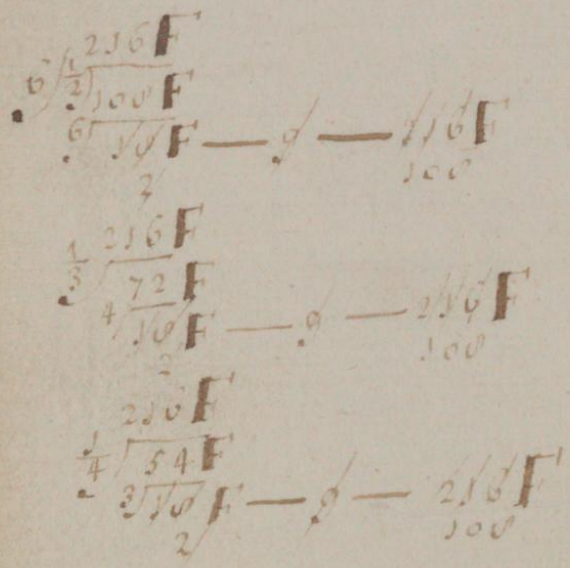

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
392 K 15

te/ zyn $\frac{3}{8}$ min 10/ daer by telden ſo kond ick uw' hooft tot u verſchoonen met een krans van 100 rooſen ver-tieren/ de vraage is hoe veel rooſjens de Dochter in haren ſchoot hadde?

Antw. 30 roſen.

Valſch getal 6
6
12
$4\frac{1}{3}$
16 — 100
$6\frac{1}{3}$ — 10 add:
22 — 6 — 110
komt 30 proeve.
30
60
$\frac{2}{3}$ — 20
80
$\frac{3}{8}$ — 30 daer 10 af
komt 100.

Wat ghetal iſt dat men 5 mael tripleert/ uyt-vrenge 374? Ant. 18. Nota: Ick vepnſe 3.

Segge dan/ 243 — 3 — 4374

komt 18.

Ick ſoecke een ghetal/ daer af de $\frac{1}{2}$ door 6/ het $\frac{1}{3}$ door 4/ het $\frac{1}{4}$ door 3 gedivideert wort/ elck door

Facit

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
392 K 15

facit uyt-brenght 9: Vrage wat voor een ghetal is dat? Antw. 108.

Nota: Veynſt een getal daer ghy de 6, 4, 3, zyde diviſors: mede multipl: Ick neem 4, komt: 24, 16, 12, ende ſegge,

4 komt tot { 24, 16, 12 } waer toe 9. fa. 54, 36, 27

54 —— 2
mult. 36 met 3 komt voor 108.
27 —— 4

Proeve.

108	108	108
½	⅓	¼
54	36	27
6	4	3
9	9	9

Nota: Om den Leerlingh, de Reghel Falſ welck meeſt alle haere queſtien met 2 poſitien of veynſingen ſolveert, in 't breede voor te ſtellen, nemen wy daer toe de volgende exempelen, wa in het volkomen werck gheweſen wordt. Indie dan ghy yet voor neemt dat door deſen regel mo beantwoordt worden, ſoo veynſt een ghetal, eve oft dat het waere dat ghy moeſt hebben, werc daer mede nae den eyſch uwer queſtie, ſoo lang ende breedt tot dat u voor komt alſulck ghetal d de vraghe ghelijck is, ende is 't ghene dat ghy b geert, ſoo iſſet wel, en recht gevonden: Maer iſſ te veel, ofte weynigh, tekent dat aen: te veel, m dit +, tekent te luttel, met dit −.

Altÿa

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
392 K 15

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
392 K 15

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
392 K 15

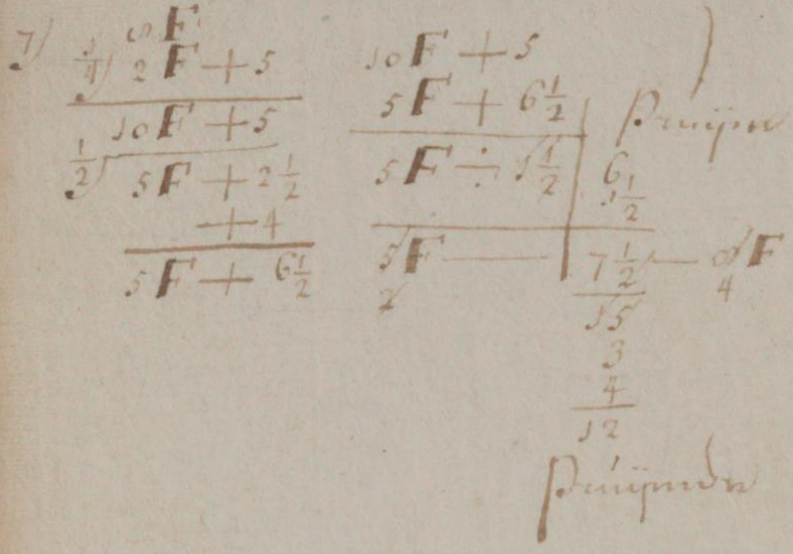

Altijdt.

Meer van Meer ſubſtraheert,
Doet ſoo met Min en Min:
Maer Meer en Min addeert,
Dan komt des Regels zin.

De geveynſde getalen geſtelt ſijnde, multip: in 't kruys het een geveynſde getal met de differentie van 't ander, ende het ander geveynſt getal met de differentie van een, ſijn de tekenen gelijck oft ongelijck, ſo doet als geſegt is: ende divideert als in volgende exempelen gedaen wordt.

Een amoureus Jongman vereerden aen zijn alderliefſte zeker ghetal witte Pruymen / Hy bemerckende dat het ghetal klein was: doeter $\frac{1}{4}$ des getals + 5 pruymen by: Zijn beminde de beleefthejd aenſiende / geeft hem de helft / + 4 pruymen van alle wederom / behoudt noch 6 pruymen. Vraage hoe veel pruymen den eerbaren Vryſt ten eerſten by ſich hadde? Antw. 12.

2e.	2e.				Proeve.
28	20	28	+	10	12
7	5				3
5	5				5
40	30	20	+	5	20
20	15				10
4	4	200			
16	11	140			10
- 10	+ 5	øø			4
		fa. 12			6

Het

Het derde Exempel / met 2 Positien.

2e. 8	12 2e.	2e. 8 ÷ 77 } 11.
8	12	
16	24	
4	6	12 ÷ 66
2	3	
22	33	924 528
ad. 1	ad. 1	528 sub.
23.	34.	396
van 100 komt te kort 77	van 100 komt te kort 66	komt 36. 11

Het vierde Exempel.

2e.	2e.
42	36
42	36
84	72
1/3 — 28 ad.	ad. 24 — 1/3
112	96
3/8 — 42 ad.	ad. 36 — 3/8
154	132
sub. 10	10 sub.
144	122
over 100/ + 44	over 100/ + 22

Pos

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
392 K 15

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
392 K 15

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
392 K 15

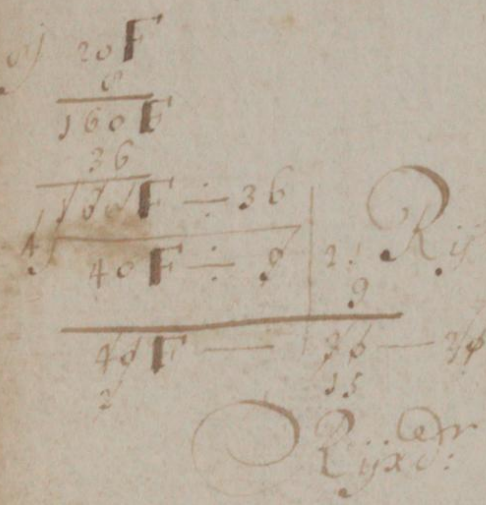

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
392 K 15

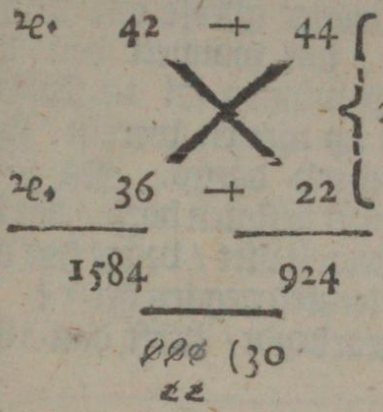

Soo ick de ſomme mynes geldts 8 mael vermeerde / daer af 6 mael 6 den armen gave / de reſte in 4 verdeelde / bevindende yder deel 21 rijcx-daelders te weſen / ſegt my wat de ſomme dan was? Antw. 15 rijckx-daelders.

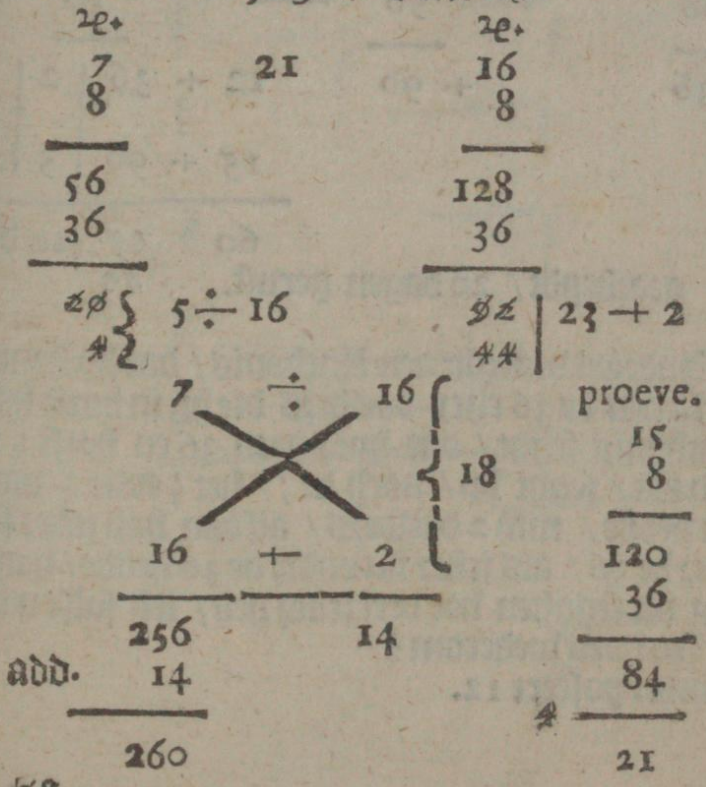

9 Eenen Boeck-verkooper gheeft een Binder t
wercken / op conditie / dat wanneer den Binde
werckt / hy des daegs winnen sal 12 stuyv. end
kost / daer teghen als hy niet en werckt / hy soo
de kost betalen sal 6 stuyv. daegs. Na 30 dage
verreyst den Binder met gesloten borse / dat is: h
en ontfanght noch en betaelt niet / vrage hoe veel da
gen hy gewrocht ende leedich gegaen heeft?

Poseert 12 dagen gearbeydt / heeft dan 18 dage
gherust.

12	18	15	15
12	6	12	6
144	108	180	90
108		90	
+ 36		+ 90	

18

12 + 36 | 2 | 3
15 + 90 | 5 |

60 30 (10 dag

gearbeydt / 20 dagen gerust. 30

10 Andries vraeght aen Anthonis / dat hy hem so
de leenen de 36 rijcx-daelders die hy in borse hadd
Anthonis seght / dat hyer geen 36 en heeft: ma
had ick / seght hy / noch de $\frac{1}{2}$ / het $\frac{1}{3}$ ende $\frac{1}{4}$ van d
ick hebbe / min 2 daelders / alsdan had ickez so v
over de 36 / als ickez nu onder de 36 hebbe / kondt
my nu seggben hoe veel ickez heb / ick salse u leen
op soo goed wederom?
Antw. poseert 12.

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
392 K 15

9/ 15 F 15 F 9 F 21 F
12 6 12 6
300 F 90 F 300 F 126 F
90 300
90 + ÷ 10

15 F + 90 : 5 | 45
9 F ÷ 10 : 1 | 15
60 | 60

20
10
20

Dagh gewrocht 1 ( ) 60 daagen gewrocht

10/ ½ 21 F 36 F ½ 10 F 36 F
10½ 21 9 10
⅓ 7 15 F ⅓ 6 10½
¼ 5¼ 5¾ ¼ 4½ ÷ 10½
43¾ F ÷ 9¼ F 37½ F
÷ 2 ÷ 2
41¾ F 35½ F
36 36
5¾ F ½ F

10 F ÷ 10½ : 2 | 42
21 F ÷ 9¼ : 1 | 10
1 | 24

Daalders

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
392 K 15

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
392 K 15

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
392 K 15

poſeert 12 2e. 16
6 8
4 5 1/3 12 ÷ 37 | 111
3 4
25 33 1/3
2 2 16 ÷ 24 2/3 | 74
sub. 23 sub. 31 1/3 1776 37
van 36 van 36 888
36
2e. 12 sub. 13 ÷ 4 2/3 ÷ 888
— ad. 24 ad. 20 komt 24 daelders.
24
37 ÷ 24 2/3 ÷

Anders door andere poſitien.

30 20
15 10
10 30 + 18 1/2 | 6 2/3
7 1/2 ad. 30 5/6 5
20 + 12 1/2 |
62 1/2 188. 41 2/3
2 370 370 2
ad.
60 1/2 39 2/3
sub. 36 740 36 sub.
6
24 1/2 + 3 2/3 sub.
sub. 6 2440 van 16
24 dael.
+ 18 1/2 12 1/3 +

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
392 K 15

11 Een Jonghman uyt een Hof komende / vereerde aen eene Jonge-dochter 125 rijpe boom-vruchten / te weten: seker getal Abricoten / 5 Parsicken meer als Abricoten / 15 Kriecken meer als Parsicken / 20 Karssen meer als Kriecken: segt my hoe veel van elckr hy haer gegeven heeft?

Ant. 15/ 20/ 35/ 55.

poseert 2 Abricoten /	poseert 18 Abric.
7	23
22 125	38
42	58
73 ÷ 52	137 + 12.

2 ÷ 52 } 64
18 + 12 }

abr. pa. kr. ka.
komt 15/ 20/ 35/ 55. t'samen 125

12 Uyt sekere stadt rijdt een Karre / ende een Koetse uyt Utrecht / ghemoeten den anderen / by een uyt-spanninghe: den Koetsier aen den Karreman goeden dagh ghewenscht hebbende / seght: uw paerd is wel in 't sweet / ghy moet wel aen-ghejaeght / ende veel mylen af-ghelepdt hebben / de Karreman antwoordden / dats jae: had ick not een / ende half mael so veel weghs gereden / soud u konnen tellen 36 mylen / den Koetsier seyde: so hebt ghy de helft ende het vierendeel mylen meer ghereden als ick / de vraghe is / hoe veel mylen d van de Stadt Utrecht lepdt?
Antw. 25 $\frac{1}{7}$ thiepne mylen.

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
392 K 15

11) 10 Abricotten
5
10 + 5 Paufichen
+15
10 + 20 kuichen
+20
10 + 40 kauffen
10 + 20 kuichen
10 + 5 Paufichen
10 Abricotten

40 + 65	125
	65
40 —	60 — 10

S. 15 Abricot.
5
20 Pauficken
15
35 kuichen
20
55 kauffen

12) 12 F | 16 F
12 | 16
1/2 6 | 1/2 8
30 F | 70 F
36 | 36
÷ 6 | + 4

12 F ÷ 6	96
16 F + 4	40
28	1344

14 2/5 mgls
1/2 7 1/5
1/4 3 3/5
25 1/5
Mgls

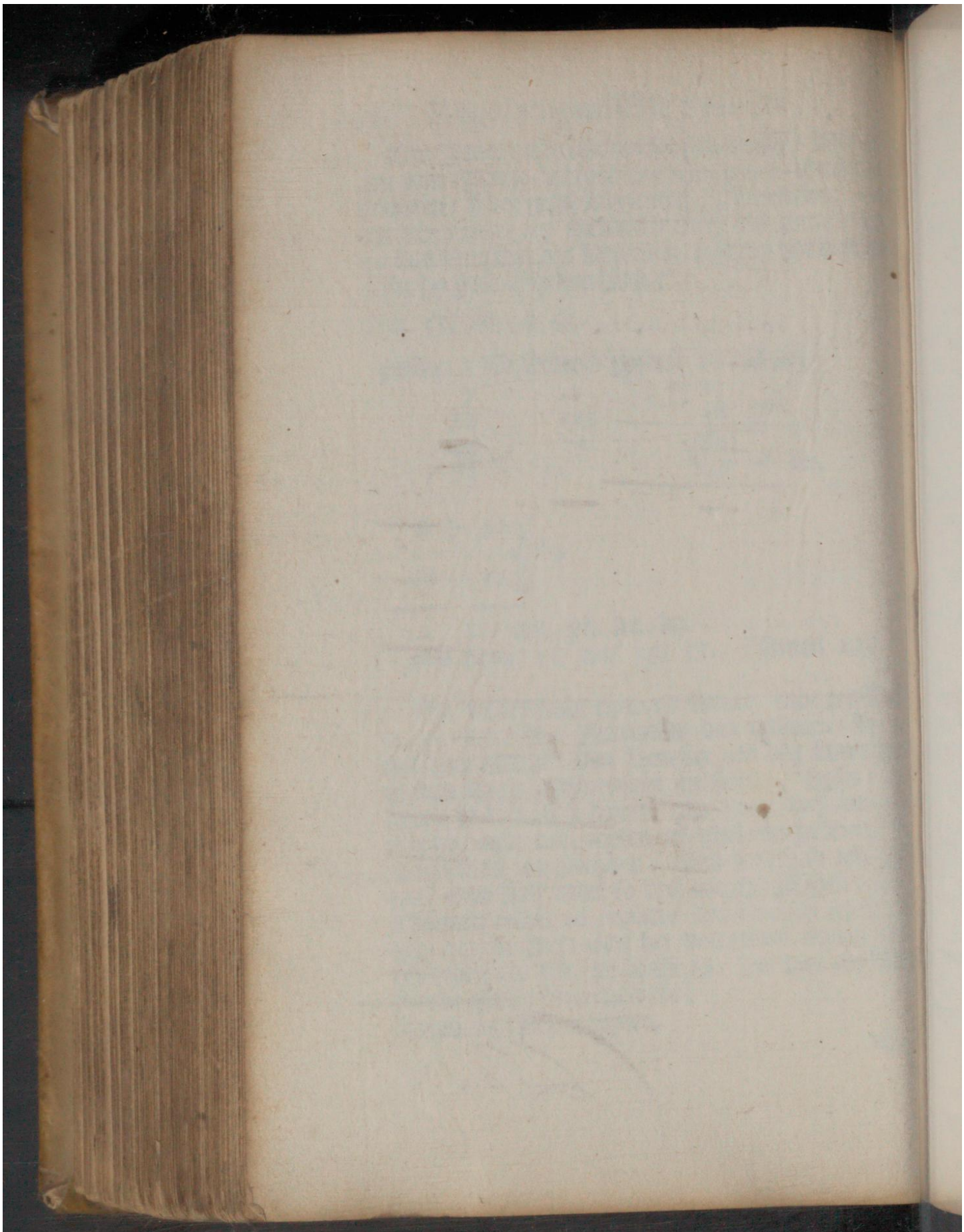

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
392 K 15

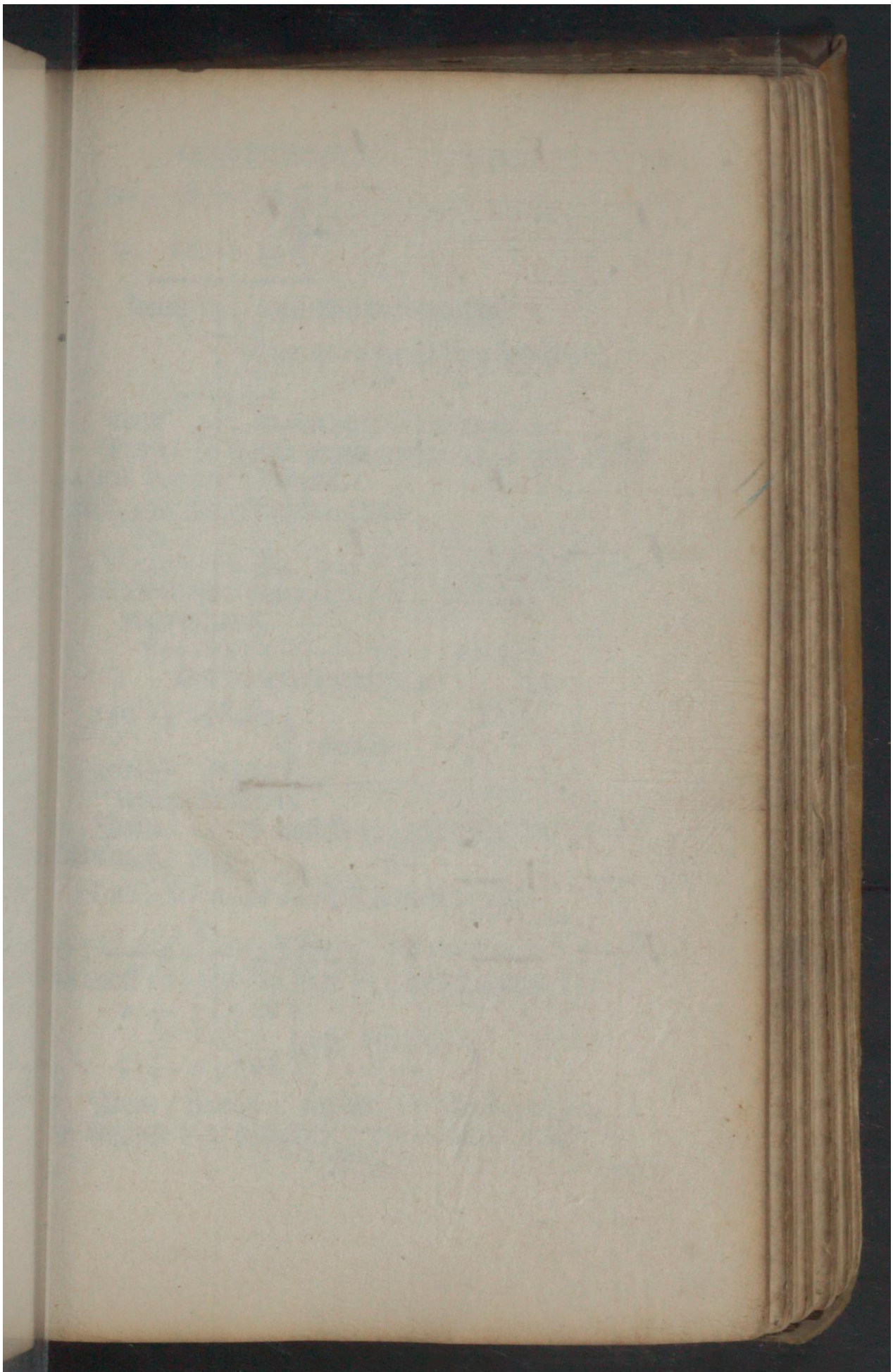

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
392 K 15

13/ Last — Last
10 — 30 F — 3 ℔ 9 F

30 F — 306 / 1518 Pun — 9 F
10 / 3 / 4 / 3
392 | 0 || 5 || 12
20
5
10
9 | 2 | 1 | 5 / Pun
10 | 5

14/ 13⅓ ℔ — 40 F — 7/2 ℔ 22½ F
40 F — 11⅓ / — 22½ F
9 / 3 / 2 / 4 5 / 5
5
25
4 / 6¼ ℔

15/ 12 Kostg: — Kostg:
2
14 — 28 F — 12 ℔ 24 F
Daagen
28 F — 7 — 24 F
4 / 6

Daagen.

2e. 8 ÷ 16 } 30
2e. 20 + 14 }

komt 14 2/5 mijl vooz de Karman/
7 1/5 } komt 10 4/5 mijl vooz den Koetſ.
3 3/5 }

komt 25 1/5 mylen vooz de diſtantie.

13 Item/ 10 laſten rogge koſten 1306 gul. 15 ſtu. 4 pen. hoe veel 3 laſten?
Ant. 392 gul. 0 ſtuyv. 9 1/7 pen.

2e. 2e.
3 — 150 — 10. Fl. 500 | 3 — 300 — 10 f. 1000.
welcke moſten elck 1306/ 15/ 4 weſen/
ergo te luttel.
806/ 15/ 4 —— 306/ 15/ 4.
Reduceert alles in penn.

150 ÷ 258164 } 160000
300 ÷ 98164 }
komt als boven.

14 Item/ 13 1/3 ℔ koſten 11 1/9 gul/ hoe veel 7 1/2 ℔?
Antw. 6 1/4 guld.

Nota: Ick neme de 7 1/2 ℔ koſten 2 guld.

2e.
7 1/2 —— 2 —— 13 1/3 fac. 3 1/9 | 7 1/2 — 3 — 13 1/3 f. 5 1/9/
dat moſt 11 1/9 zijn/ te hozt 7 5/9 | komt te hozt 5 7/9/

2 ÷ 7 5/9 | 68 | 16/ komt 6 1/4
3 ÷ 5 7/9 | 52 |

15 Item/ wanneer myner 12 Koſt-gangers in 7 daghen upt dzincken 1/2 tonne-bier/ indien der

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
392 K 15

noch 2 by quamen / hoe lange tijdt souden sy daer
over dzincken? Antw. 6 dagen.

2e.	12	2e.
3	7	4
14	84	14
42 ÷ 42		56 ÷ 28
3 ÷ 42 | 6		
4 ÷ 28 | 4	2 komt 6.	

16 De Hoogmogende Heeren Staten houden in ha
ren dienst 100 Ruyters / betalen de 3 in 2 maenden
162 gul. de vzage is / hoe veel (dies volgens) de 10
in 9 maenden ontfangen sullen?
Ant. 24300 gul. Nota: Ick stelle,

100 } 9 }	2e. 18000 { 3 / 2	100 } 9 } 2e. 27000 { 3 / 2
komt 120 / most 162 zijn / te kort 42.		komt 180 / te veel 18.
18000 ÷ 42 } 60. komt als boven.		
27000 ÷ 18 }		

17 Als 100 guld. in een jaer winnen 9 guld. hoe vee
hooft-geld moet men hebben / om in 5 maenden 1
gul. te winnen? Ant. 400 guld.

100 } 12 } 9	{ 300 2e. / 5	100 } 12 } 9 { 600 2e. / 5
komt 15 / te kort 3¼		komt boven 15 / te veel 7½

3 0

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
392 K 15

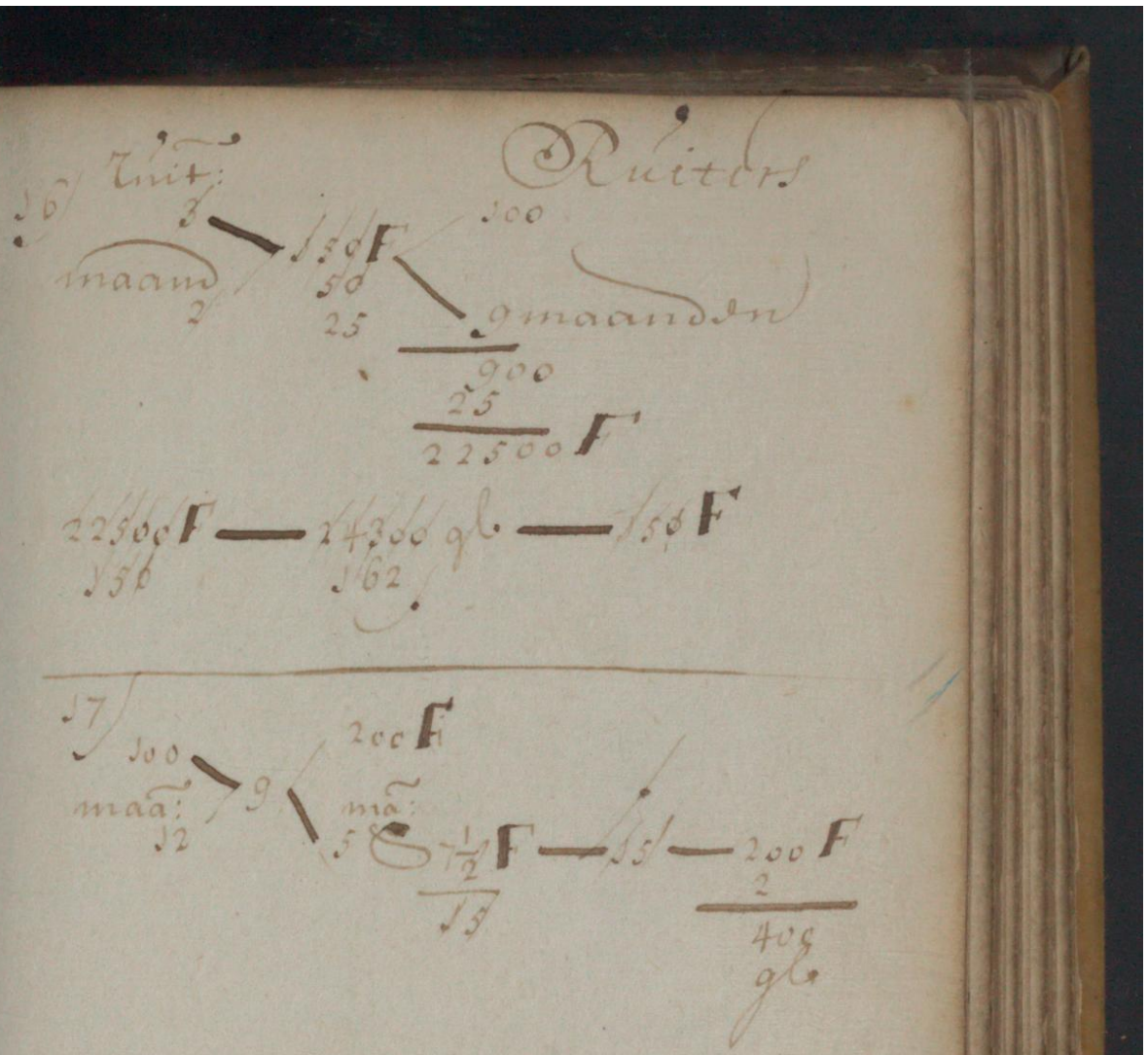

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
392 K 15

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
392 K 15

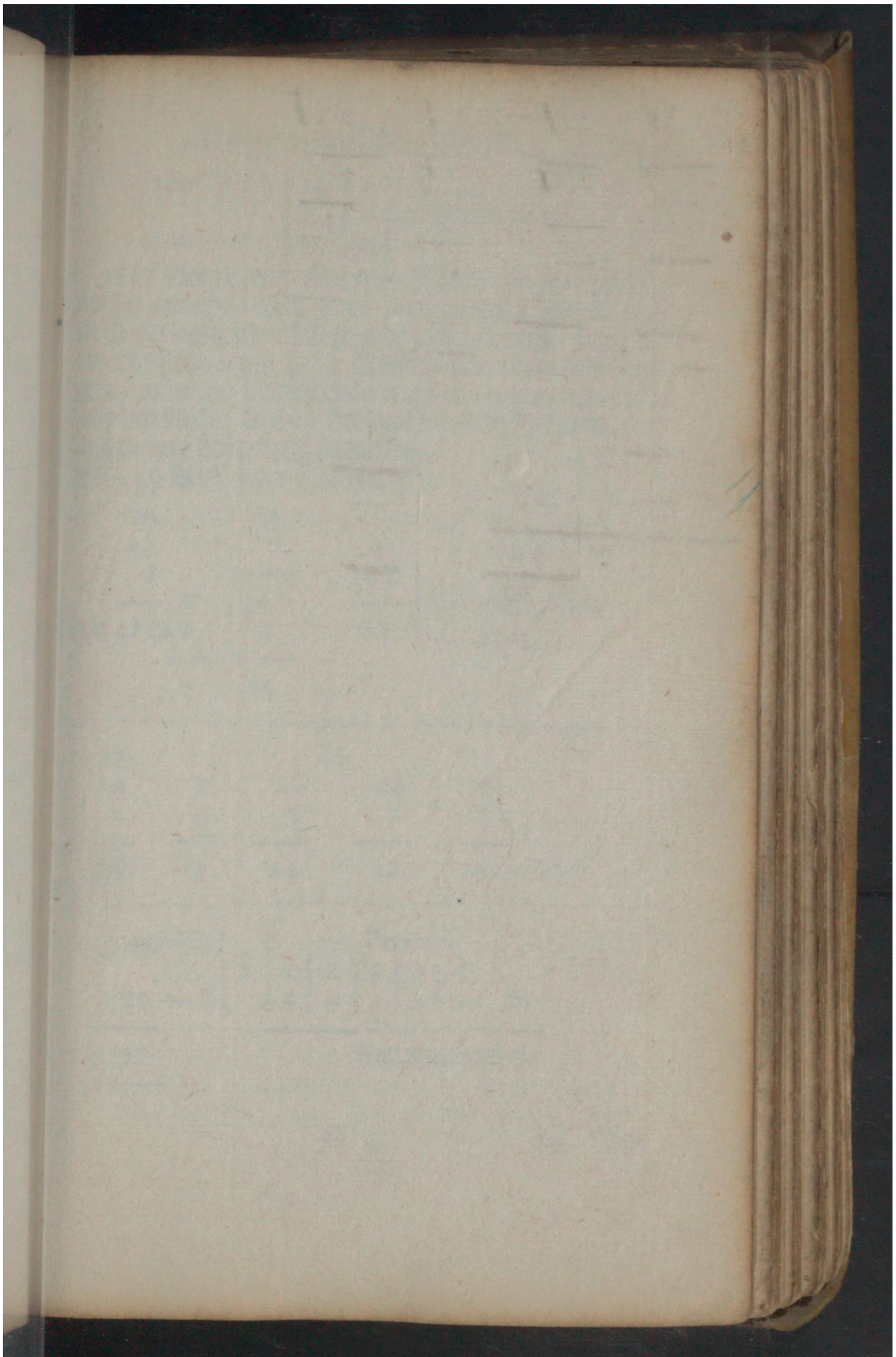

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
392 K 15

9/ 75 F | 75 F | 57 F | 57 F

5 | 11 | 5 | 9

70 F | 60 F | 50 F | 48

1/7 | 2 | 1/7 | 46

10 | 50 | 9 | 1/7 6 4/7

5 | 1/7 | 1 | 2

11 | 02/7 | 9 | 0 4/7

10 2/7 | 27 | 0 4/7 | 3/7

+ 5/7 | 10 2/7 | + 3/7 |

F 75 + 5/7 | 205

F 57 + 3/7 | 203

7 | 72

36

36 | 35

1/5 | 5

6

Pinksteren

300 ÷ $3\frac{1}{4}$	15	1	3. komt 400.
600 + $7\frac{1}{2}$	30	2	

8 Een Boer brengt ſeker getal Kybitten ter merckt/ die hy aen even-veel-ſtuck hoopen legt / voor de eerſte hoop leght hy 1 Kieſt ende $\frac{1}{7}$ van de reſte / voor de tweede hoop leght hy 2 Kieſten ende $\frac{1}{7}$ van de overighe / ende ſoo voorts elcke mael een meer / daer by $\frac{1}{7}$ van dat blijft / ſeght / hoe veel Kieſten hy hadde/ende hoe veel hoopen hy maeckten?
Ant. 36 Kief. ende 6 hoopen.

2e.	43			
43	7	2		
1		$4\frac{6}{7}$		
1	36	$6\frac{6}{7}$	$6\frac{6}{7}$ moſt 7 zijn/ ÷ $\frac{1}{7}$.	
$\frac{1}{7}$ upt 42 is 6	2			
7	34			

2e.				
29	1	29	24	2
1	4	5	2	$3\frac{1}{7}$
28	5	24	22	$5\frac{1}{7}$ + $\frac{1}{7}$

43 ÷ $\frac{1}{7}$	2	Proeve.					
29 + $\frac{1}{7}$		1	2	3	4	5	
		5	4	3	2	1	6.
72							komt over al 6.
2							
36							

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
392 K 15

19 Ick heb 2 ghetalen welck t'samen upt-brenge 25 / wanneer 't een wordt ghehalbeert / ende 't ande gedupleert / so zijn 't gelijcke ghetalen / seght my wa getalen zijnt? Ant. 20 ende 5.

valsche posit.

8 5	10 7
℔ —— 2 —- most 4	℔ —- 2 ——
4 10	5 14
zijn / ergo + 6.	+ 9.

Nota. Stelt de 2 grootste positien onder de ande ren, daer tegens hunne differenten, doet soo med met de 2 kleynsten, ende hunne differenten, werck nae den regel.

8 + 6 |	5 + 6 |
3	3
10 + 9 |	7 + 9 |
60 72	42 45
12	3
℔ ——	℔ ——
komt . . 4	ende . . 1 die proportio
5	5 neert.
tegen . . 20 . . ende . . 5 t'samen 25.	
—— halbeert / 2 / mul.	
proef. 10	——
	10

20 Item / 6 ℔ Foelie / ende 4 daelders staen in pro portie tegen 15 ℔ min 5 daelders: de vraghe is / ho veel een ℔ Foelie kost? Ant. 1 daelder.

℔.

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
392 K 15

19/ 16 F 16 F
2 0 4
2 4 F 20 — 25 — 16 F 8 25 / 20 / 5

20/ 6 00 15 00 6 00 15 00
3 F 3 F 2 F 2 F
10 45 12 30
4 5 4 5
22 40 16 25
22 16
+10 +9

3 F + 10 : 2 | 4
2 F + 9 : 1 | 3
1 Daalder

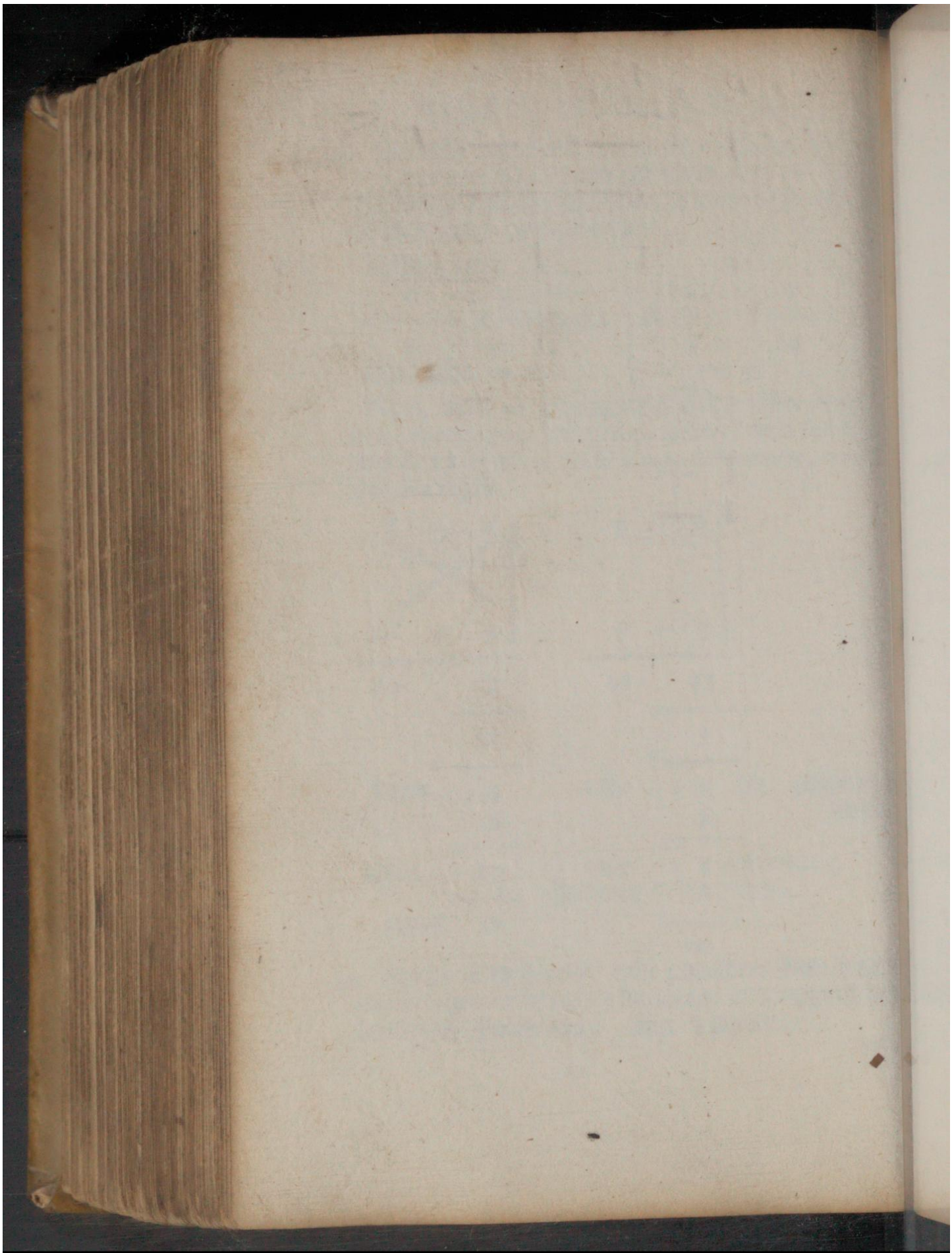

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
392 K 15

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
392 K 15

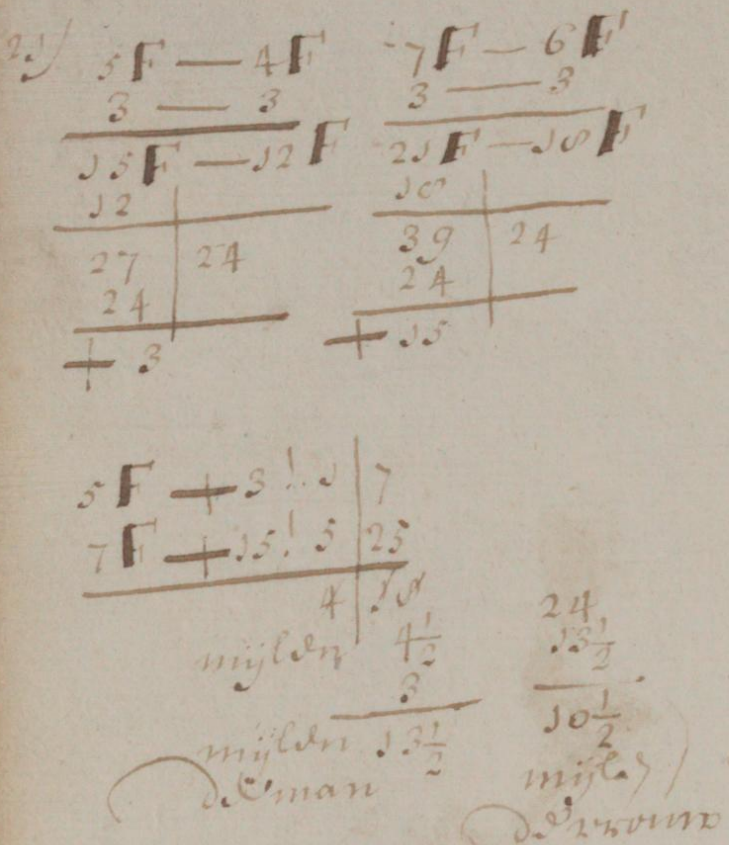

W.	D.	W.	D.
6	+ 4	15	÷ 5
2	poſitien.	2	
12		30	
4	ad.	5	ſub.
16		25	moſt 16 zijn.
	ergo +	9	
6	+ 4	15	− 5
1	poſitien	1	
6		15	
4		5	
✗ø		10	fac. 1 daeld.

Ofte

2	+ 9	9
1	÷ 0	
ø		

ø (1 Daeld.

Uyt 's Gzaven-Haghe/ gaet een Man/ ende uyt Zwol zijn Vzouw/ malkander teghen/ den Man gact 4 mylen/ de Vzouw 3 mylen/ ontmoeten den anderen met blydtſchap des derden daeghs. Ende alſo-men den wegh houdt te weſen 24 mylen: Is de vzaghe hoe veel mylen elck gegaen heeft?
Ant. Hy. 13 $\frac{1}{7}$ myl. Sy. 10 $\frac{5}{7}$ myl.

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
392 K 15

24

4	3	6	5
3	3	3	3
12	9	18	15
9		15	
21 ÷ 3		33 + 9.	
÷ 1		+ 3.	
4 ÷ 1 | 4		3 ÷ 1 | 4.	
6 + 3 |		5 + 3 |	
18 komt $4\frac{1}{2}$.		14 komt $3\frac{1}{2}$	
3		3	
$13\frac{1}{2}$	is te ſamen	$10\frac{1}{2}$	
	24 mylen.		

22 Een Wandelaer gemoet 2 ras-loopende B
den / zijnde geheel bezweet / hy vraeght hen d
hoe verre sy komen / Een van hen antwoor
hem: Desen heeft geloopen 2 mael so veel myl
als ick ghedaen heb / wildy nu weten hoe vee
so addeert / ofte multipliceert mijn ende sijn gelo
pen mylen / soo vindy een gelijck ghetal / me
hoe veel mylen wy te samen ende elck besonder gh
loopen hebben / vraege hoe veel dat is?
Antw. d'een $1\frac{1}{2}$ / ende d'ander 3 mylen / te samen

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
392 K 15

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
392 K 15

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
392 K 15

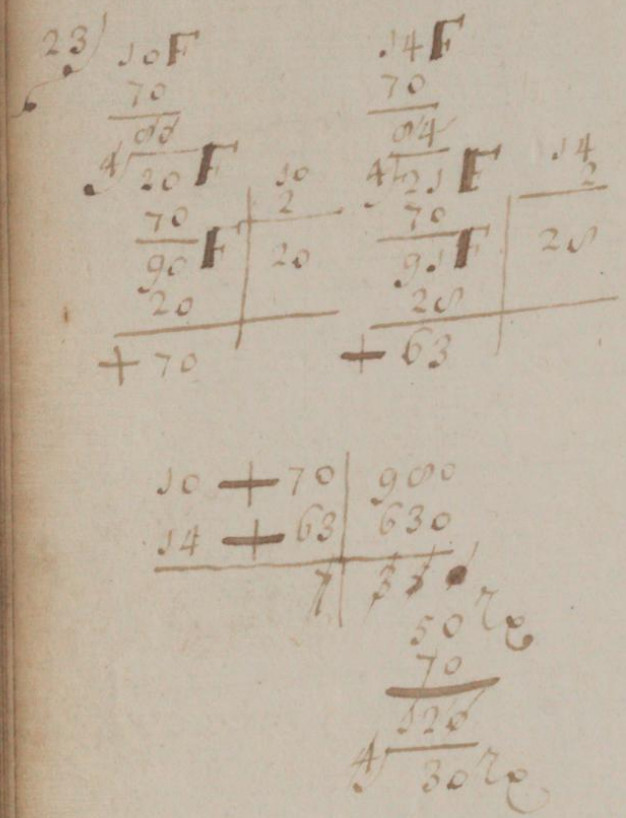

ze. 4. 4 | ze. 3. 3 | ze. 4 + 5 | z
8. 8 | 6. 6 | ze. 3 + 3 | z
12. 32 | 9 18 | 15
+ 20 die di= | + ø | 3 + | 12
videert dooz | | |
ze. 4 / komt | | |
+ 5. | | A. ø | 1½ mijl.

ze. 8 + 5 } z
6 + 3 }

proeve. 30
1½ 24
ad. 3 mul. B. ø | 3 mpleu.
komt 4½

3 In een Loterie was een Lot te winnen / beſtaende in eenen over-deckten vergulden Kop / ende twee hoopen rijckx-daelders / tot 50 ſtuyv. 't ſtuck / den Kop wordt geexſtimeert op 175 gul. als men den Kop ſettede by den eenen hoop / was te ſamen 4 mael waerdiger als den anderen alleen / wierdt hy geſtelt by den tweeden hoop / ſoo bevond' men dien 2 mael ſoo veel beter te weſen als den eerſten hoop: De vrage is hoe veel rijcxdaelders in elcken hoop waren? Ant. 50/en 30.

Nota: Reduceert 175 guld. in rijcx-dael: ende ſtelt dat den eerſte hoop ſy 6, daer toe ad. 70, komt 76, die div:door 4, om dat hy 4 mael beter is dan de tweede: komt 19, ſo veel dael: is de tweede hoop, daer toe 70, dat den Kop is: komt 89, welck moſt 2 mael beter ſijn als de eerſte, te weten 12, ergo te veel

veel 77. Neemt noch een ander poſitie, ick ſtelle 2, daer toe 70, komt 72, werckt als vooren, kom + 84.

Aldus.

poſi.
6 — 70 — 76 — 4 — 19

19 — 70 — 89 ſub. 12. + 77

poſi.
2 — 70 — 72 — 4 — 18

18 — 70 — 88 ſub. 4 + 84.

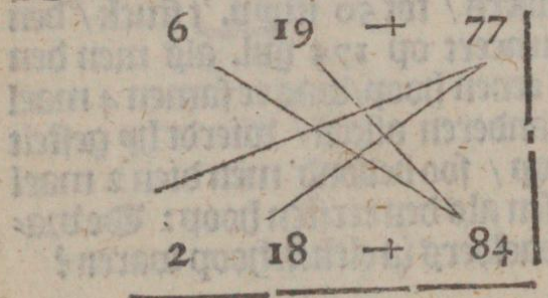

komt 50 — 70 — 120

komt 30. dat proobeert aldus — 70 — 100

is 4 mael 30 / is 2 mael 50.

24 Onſen doorluchtighen Prince van Oranien, doet in bataille ſtellen 2 Compangnien Infanterie,

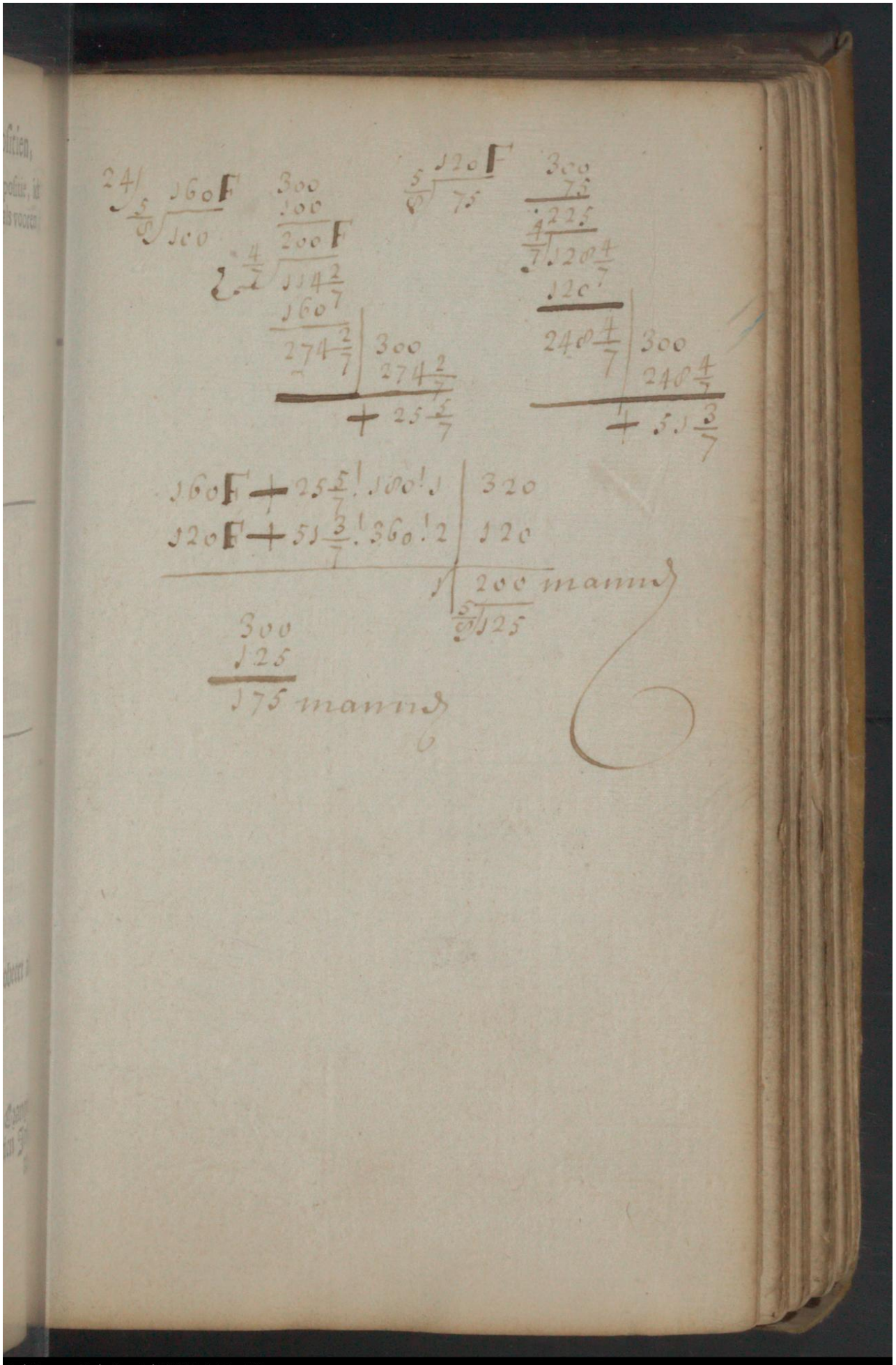

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
392 K 15

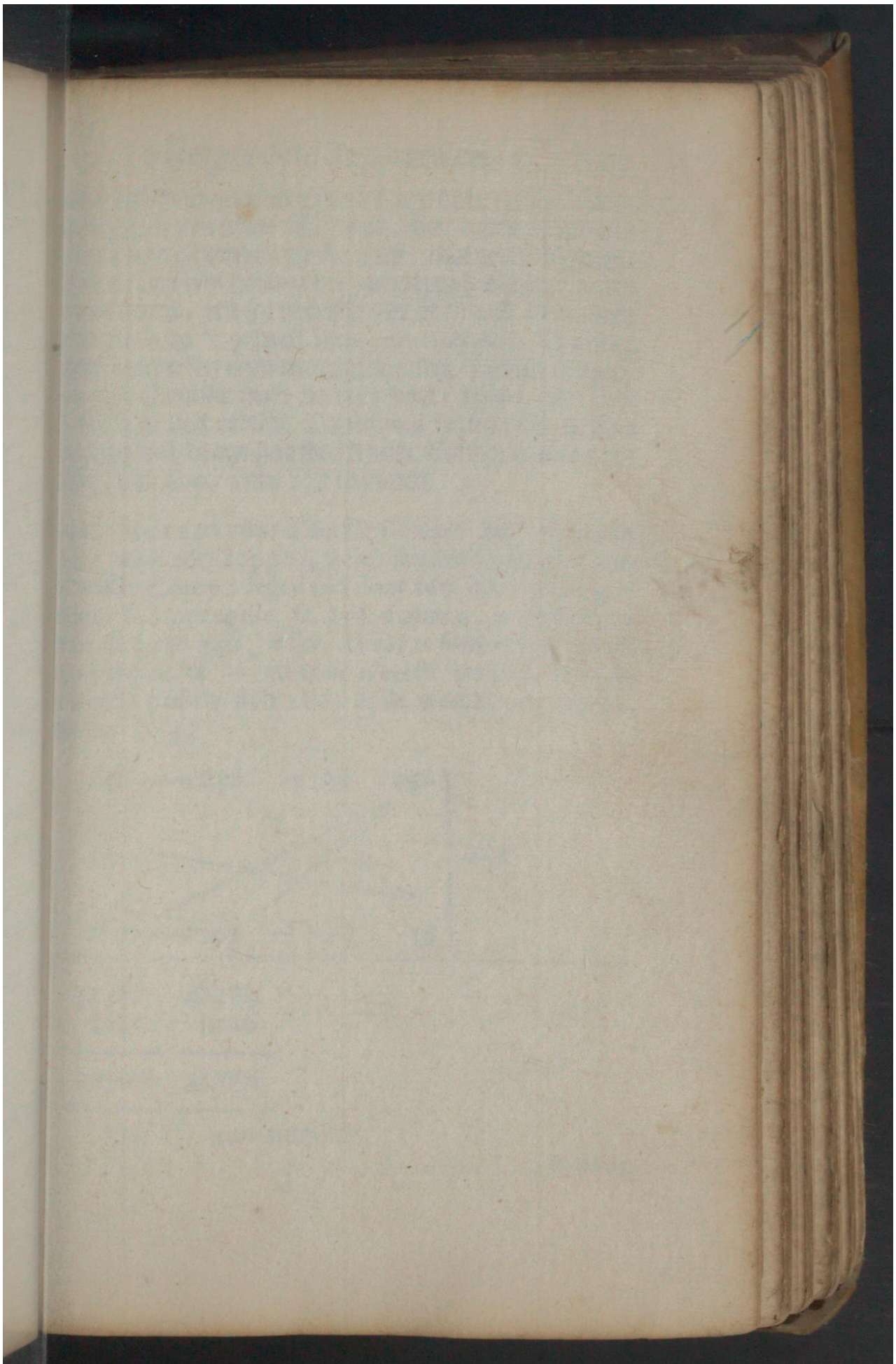

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
392 K 15

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
392 K 15

rie/ elck van onbekent ghetal/ om daer mede t'ober-
eldighen een ſeker Schanſe / den eenen Capiteyn
loeck van ghemoed zijnde : ſegt / met eerbiedighept:
eere : laet my hebben het $\frac{5}{8}$ deel van d'ander Comp:
ot de myne / ick ſal uw Ed : de Schanſe in handen
beren door 't gewelt van 300 mannen. D'ander
ooftman niet min couragieus: ſegt/ 't ſelfde te doen/
oo zijn Genade hem de eere doet / ende $\frac{4}{7}$ part des
olcx van des eerſten Capiteyns comp : tot de ſyne
oegen wil/ vrage hoe ſterck yder Comp: geweeſt is?
Ant. van 200 / ende 175 mannen.

ota: Stelt 140 voor d'eerſte Comp : ſoo reſten van
300 noch 160 koppen, welck ſouden weſen de $\frac{5}{8}$ van
l'ander Comp : ſegt dan $\frac{5}{8}$ doet 160, hoe veel de ge-
eele Compangnie, ſa. 256 mannen, addeert daer
toe de $\frac{4}{7}$ van 140, is 80, komt te ſamen 336, moſt
300 weſen. te + 36 voor d'eerſte poſitie, voor de
tweede poſitie ſtelt 180, ende werckt als vooren,
komt $\frac{+}{\div}$ $5\frac{1}{7}$

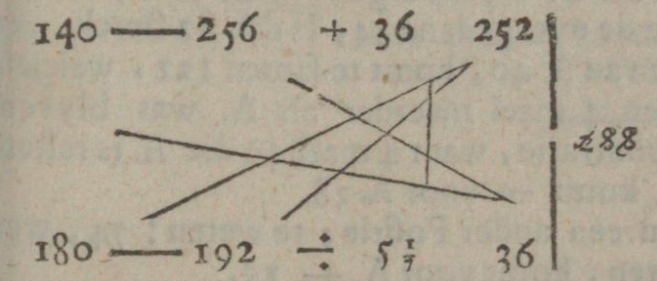

45360 48384
5040 9216

~~8040~~ ~~8720~~

175 200 mannen.

Proeve.

Proeve.

⅝ van 200/ is 125 } geadd: tot { 175
⅘ van 175/ is 100 } { 200
komt voor elck 300.

25 Item/ 3 Capitaynen hebbende haer Compa nien in ſlach-orden geſtelt/ ſo ſegt A tegens B/ do my 20 van dijn Soldaten/ ick ſal 2 mael ſoo ſter zijn als ghy blijft/ B ſegt tot C/ doet my 44 ma van van uw volck/tot de mijn/ ick ſal dziemael me koppen hebben als ghy behoudt/ C ſegt tegens laet 40 van u Gaſten tot de myne komen/ ick ſal mael meer volcks tellen als by u ſal blyven/ ſegt n nu hoe veel mannen by yeder Vaendel geweeſt is?

Antw.

Soeckt voor A. 80 mannen daer tot 20 van komt 100, de helft van 100 is 50, ſo veel blijft vo B, doet daer ſijn 20 toe, komt 70 in als voor B, h begeert 44 van C, komt 114, is daer mede 3 ma ſtercker als C. blyft, ergo ſo is C. 38 blyvende, ſ hem toe de uyt-gedane 44, is dan 82 ſterck, neen daer toe van A. 40, komt te ſamen 122, welck ſo de weſen 4 mael meerder als A. was blyvend blijckt contrarie, want 4 mael 40 die A. is reſtend is 160, komt + voor A. 38.

Stelt nu een ander Poſitie; te weten: 74, werc als vooren, komt voor A. + 15.

A. B. C.
80 — 70 — 82 + 38

74 — 67 — 81 + 15

181

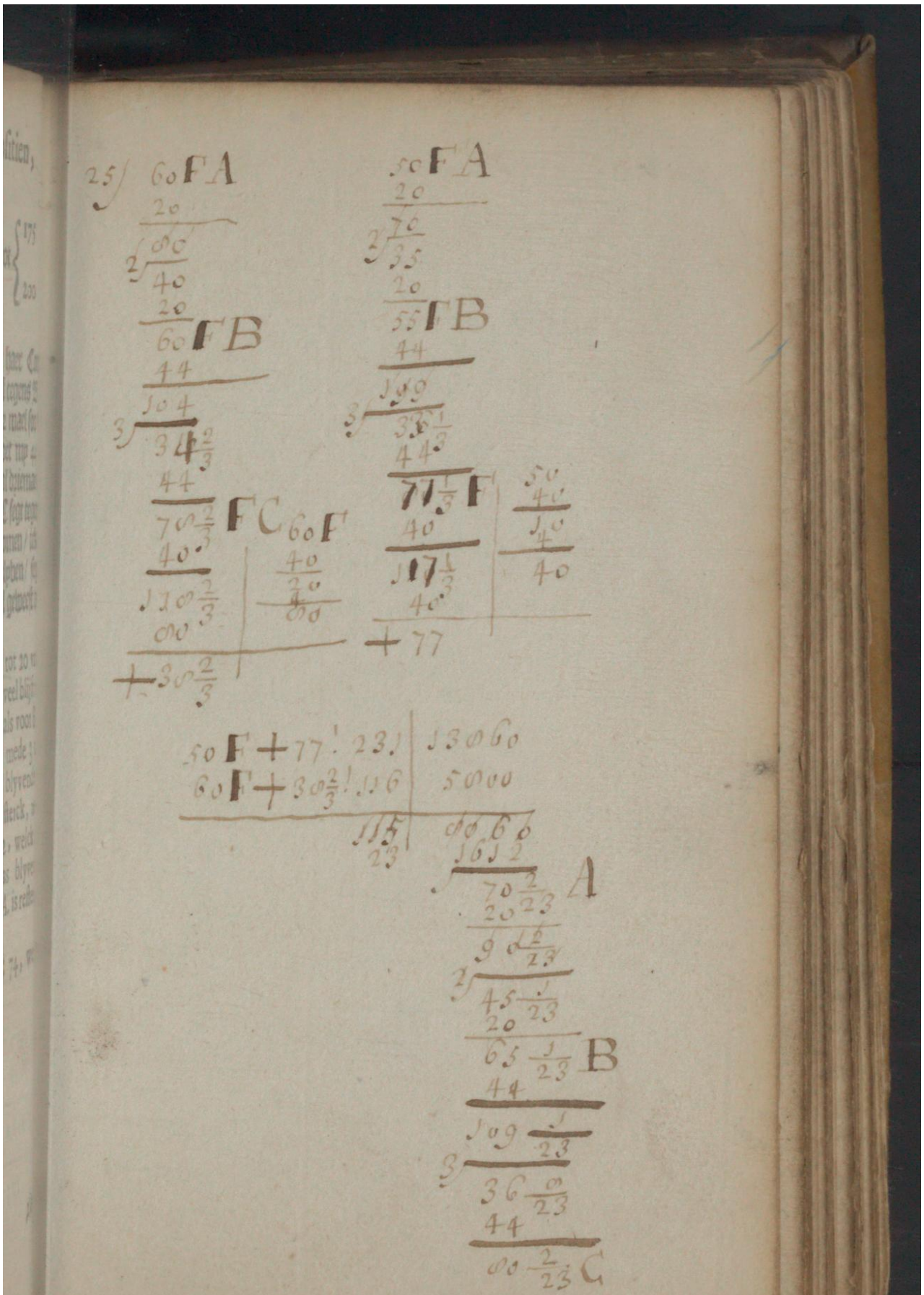

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
392 K 15

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
392 K 15

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
392 K 15

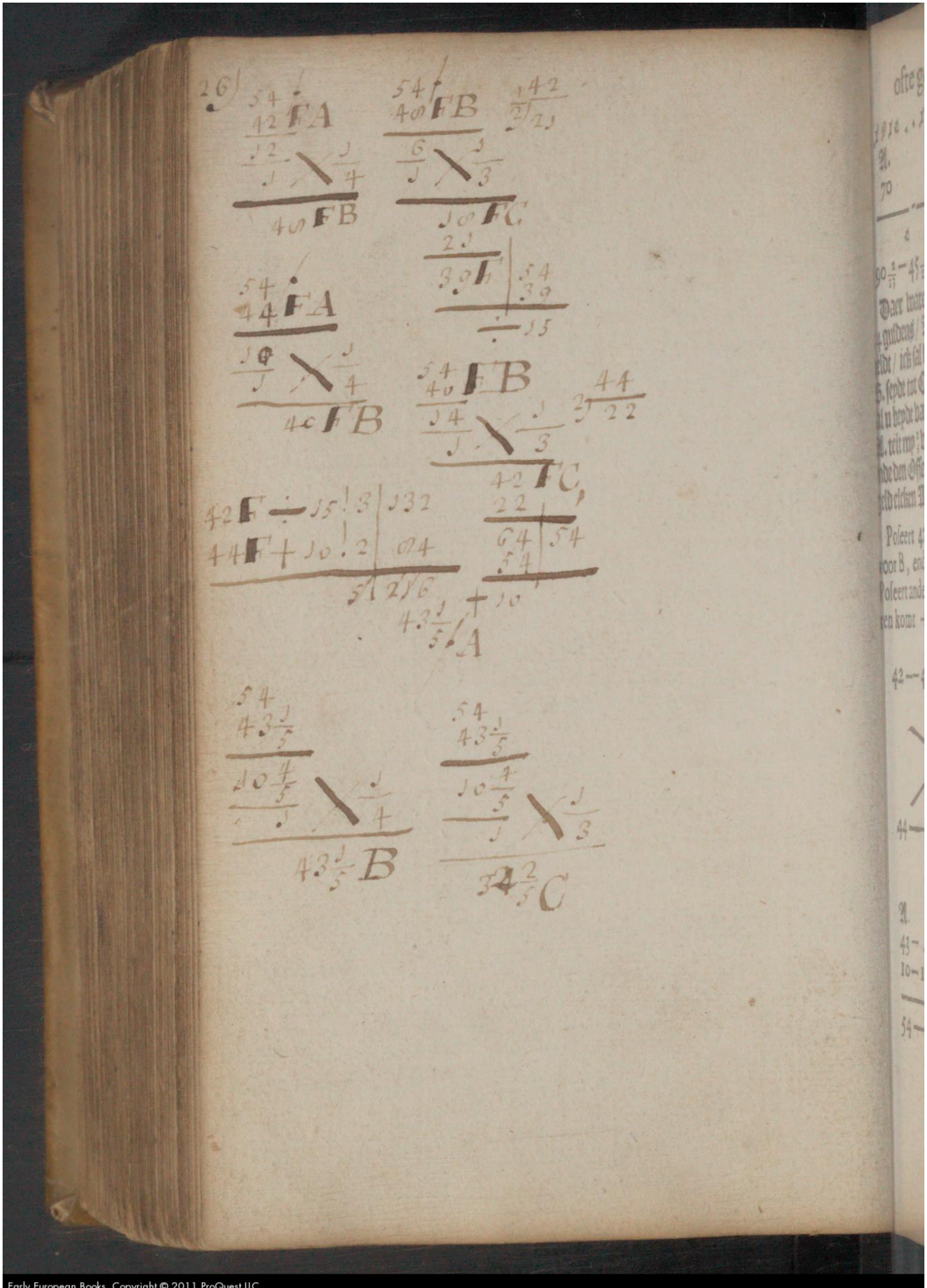

1812 . . 1448 . . 1848 komt vooz

A.	B.	C.	
70	65	80	de gebzokens ongerekent

Proeve.

A	B	C
$20\frac{2}{23} - 45\frac{1}{23}$	$109\frac{1}{23} - 36\frac{8}{23}$	$120\frac{8}{83} - 30\frac{2}{23}$

Daer waren 3 Webers kochten een Oſſe vooz 5 guldens / A. ſeyde tegens B. geeft my $\frac{1}{4}$ van uw gdt / ick ſal den Oſſe vooz ons allen alleen betalen / A. ſeyde tot C. komt gheeft my $\frac{1}{3}$ van uw geld / ick ſal u beyde van den koop bzy houden / C. ſegt tegens A. telt my $\frac{1}{7}$ van u geld / ick ſal 't Heerſchap weſen / ende den Oſſe-verkooper betalen / ſeght nu hoe veel geld elcken Weber rijck was? Antw.

Poſeert 42 voor A, komt volghens de vraghe 48 voor B, ende 18 voor C. komt te kort voor A. 15, poſeert andermael voor A. 44, ende werckt als voor in komt + 10.

42 — 48 — 18 ÷ 15

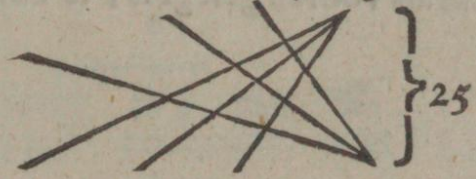

44 — 40 — 42 + 10

Proeve.

A.	B.	C.
43 — 4/	43 — 4/	32 — 8
10 — 16/	10 — 16/	21 — 12
54 — /	54 — /	54 —

37 3 Jonge

27 3 Jonghe Vyers koopen een Jaght-schu
tot hun playsier: voor de somme van 50 ℒ /
segt tot B. ende C. gheeft my elck de ½ van u
geld / ick sal de Schupt betalen: Neen / seght 2
tot C. ende A. doet my het ½ van uw beyder gel
ick sal de Jaght-schupt betalen / komt segt C. t
A. ende B. geeft my het ½ van't uw / het Jagh
jen betael ick selfs. De vraage is hoe veel gelds e
lken Vyer hadde? Antw.

Merckt. De koop is 50 ℒ, die de Vryers n
soodanig geldt (als boven geseght is) voor-ge
te betalen. Soo stelt dan dat A. heeft 16 ℒ, d
sub. van 50 blijft 34, welck is de ½ van B, ende
½ van C. multip: 34 met 2, komt 68, die deelt
2 hoopen, om te hebben de parten van B. ende C
te weten: gheeft B. 39, ende C. 29, tot de 29 v
C. addeert de 16 van A, komt 45, soeckt daer u
½, is 15, addeert die tot 39 van B, komt 54, wel
maer 50 most wesen, ergo te veel 4 voor de geg
ven 39 van B. Neemt wederom een ander verde
ling ende werckt als vooren gesegt is, te weten:

50
A. 16 sub.
34
2 mul.
68 die verdeelt voor B. 27 / C. 41
19 16 B.
46 57
50 ½
voor de gegeven 27 aen 19
B / komt ÷ 4 /

B 3

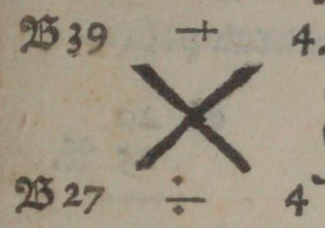

Soeckt nu de eerſte poſitie vooz C.

aldus / 50. ſomme
16 A.

34
2

68
er af ſub. 33 B.

komt C. 35. daer toe add. ¼ van A / is
4.

39 daer toe add. ¼ van B / is
8¼.

komt 47¼ vooz C.
moſt 50 weſen / ergo ÷ 2¼ /

Alſoo dat dan komt van de poſitie

van	A.	B.	C.
	16 ——	33 ——	35 ÷ 2¾.

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
392 K 15

Soeckt nu de tweede generale positie.

50 somme

25 A.	B. 30	C. 20
	15	25 A.
25	45	45
2	50	$\frac{2}{5}$
50	÷ 5	15

B. 30 posi.

50

25 A.	B. 33	C. 17
	14	25
25	47	42
2	50	$\frac{2}{5}$
50	÷ 3	14

B 33 posítie

B. 30 ÷ 5

B. 33 ÷ 3 } d. 78 (37 $\frac{1}{2}$ B. sub.

van 50 / blijft

voor C. 12 $\frac{1}{2}$ add. daer toe $\frac{1}{2}$ van A.
is. 6 $\frac{1}{4}$ add. daer toe $\frac{1}{4}$ van B.
is. 9 $\frac{3}{8}$

28 $\frac{1}{8}$

most 50 wesen

÷ 21 $\frac{7}{8}$ Volgt op d'ander syde:

eerste Pi

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
392 K 15

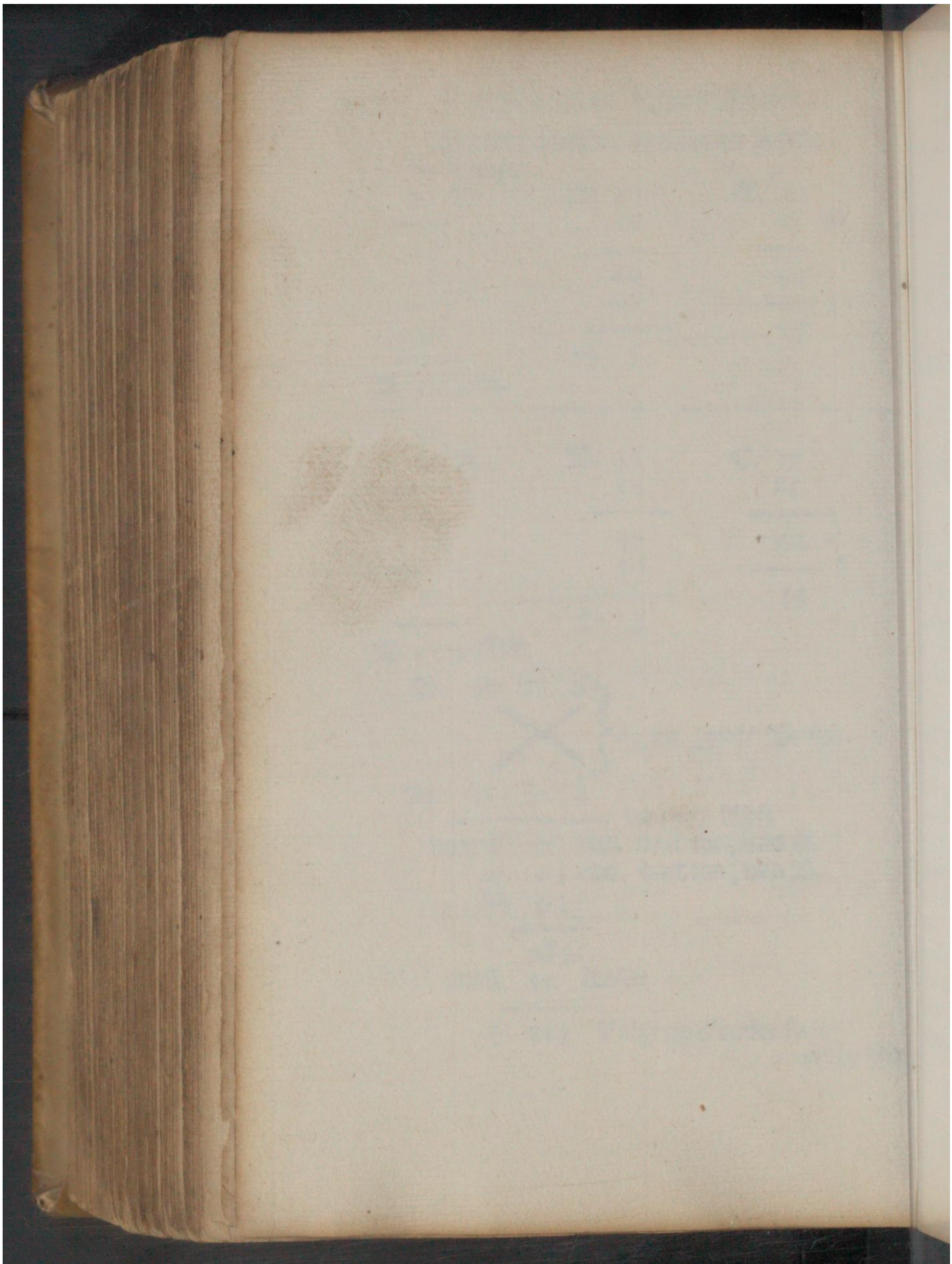

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
392 K 15

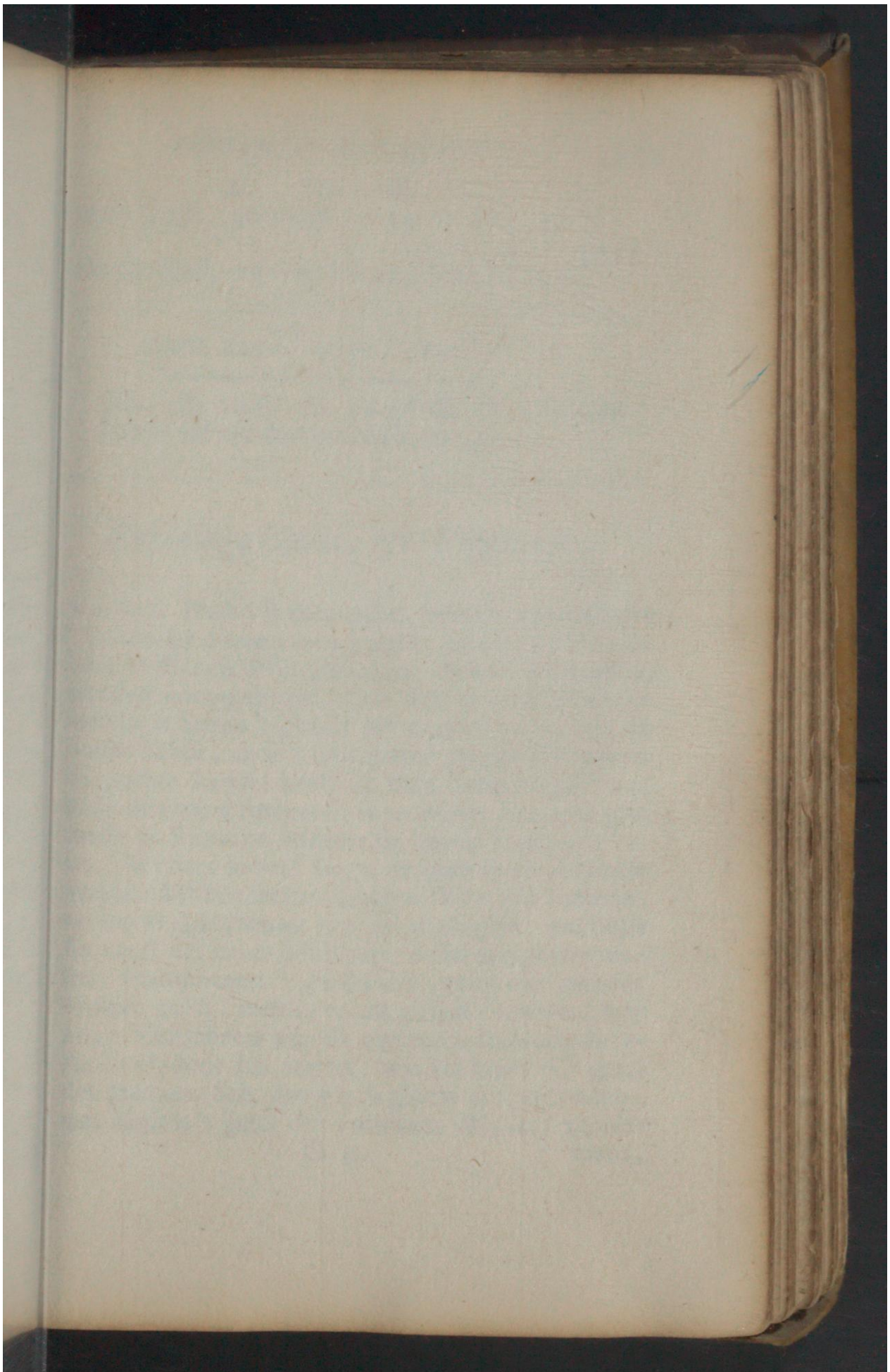

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
392 K 15

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
392 K 15

	A.	B.	C.		
eerſte Poſi.	16	— 33	— 35 ÷ $2\frac{6}{8}$	22	153
tweede Poſi.	25	— $37\frac{1}{2}$	— $12\frac{1}{2}$ ÷ $21\frac{7}{8}$	175	

komt 2250 / 4950 / 5850

Fa. A. $14\frac{12}{17}$ / B. $32\frac{6}{17}$ / C. $38\frac{4}{17}$ dat proeberet / ſal upt-brengen elck 50 ℒ.

Rekeninge Cæcis, ofte Virginum,

VEel eer Bachis Rekeninghe, vermits die in Maeltyden by d'onervaren Jeught, ofte by de Dronckers in Bier en Wijn-ghelagen, dickwils ongerymt worden voor-gegeven. Om deſe te verrichten, ſo merckt te ſetten 't ghetal der perſoonen teghen de lincke handt, ende 't gelt datter verteert is teghen de rechte handt, heeft de man verteert guldens, ende de vrouw ſtuyvers, ſo reduceert des mans gelt mede in ſtuyv. en addeert de beyde ſomme in eene. Wyders ſo veel ſtuyv. de man ende de vrouw verteert hebben ſet in 't midden onder den anderen, en treckt des vrouws van des mans gelt, wat blijft ſet naeſt des mans geldt aen, en ſal den deyler weſen: multipliceert 't ghetal der perſoonen met des vrouws geldt (welcke minſt altijdt verteeren) wat komt ſubſtraheert van de verteerde ſomme, de reſte divid. door den deyler, wat ter komt is 't getal der mannen, ſub. dat van 't ghetal der perſoonen, wat blijft is 't getal der vrouwen. Wyders zijnder

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
392 K 15

mans, vrouwen ende kinders, treckt 't geldt le
kinders van 't vrouwen ende mans gelt, ſtelt de e
als boven, komen 2 deylers, die ſoeckt te vine
ſonder overſchot uyt 't reſterende gelt, door 2 cr
ſien, de facitten add. treckt van 't getal der per
nen, komt 't getal der kinderen, &c.

1 Item / daer zijn 8 perſoonen ſo mannen als v
wen / hebben te ſamen verteert 3 guld. 4 ſtu
elcke man 10 ſtuyv. ende elcke vzouw 6 ſtuyv. h
ghe hoe veel mannen ende vzouwen daer zijn?
Ant. 4 mannen / 4 vzouwen.

Nota: Sub. 6 ſtuyv. van 10, blijft 4 tot divi
multp. 8 perſoonen met 6 komt 48, die ſub. a
64 blijft 16, die divid. door 4, komt 4 mannen
8 perſoonen, blyven 4 vrouwen.

2 12 Perſoonen ſoo vzouwen als mannen / v
teeren op een Maeltijdt 5 guld. 9 ſtuy. te weten / e
ke mans-perſoon 12 ſtuyv. ende elke vzouw 5 ſtu
Vzaghe hoe veel van elcke geſlacht daer zijn?
Ant. 7 mannen / 5 vzouwen.

109
60

48

7

7 mannen / 5 vzouwen.

Deur de Falſi.

poſi.

1 – 12 – 4	48	1 – 12 – 6	72
1 – 5 – 8	40	1 – 5 – 6	30
	88	109 ÷	102

ma

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
392 K 15

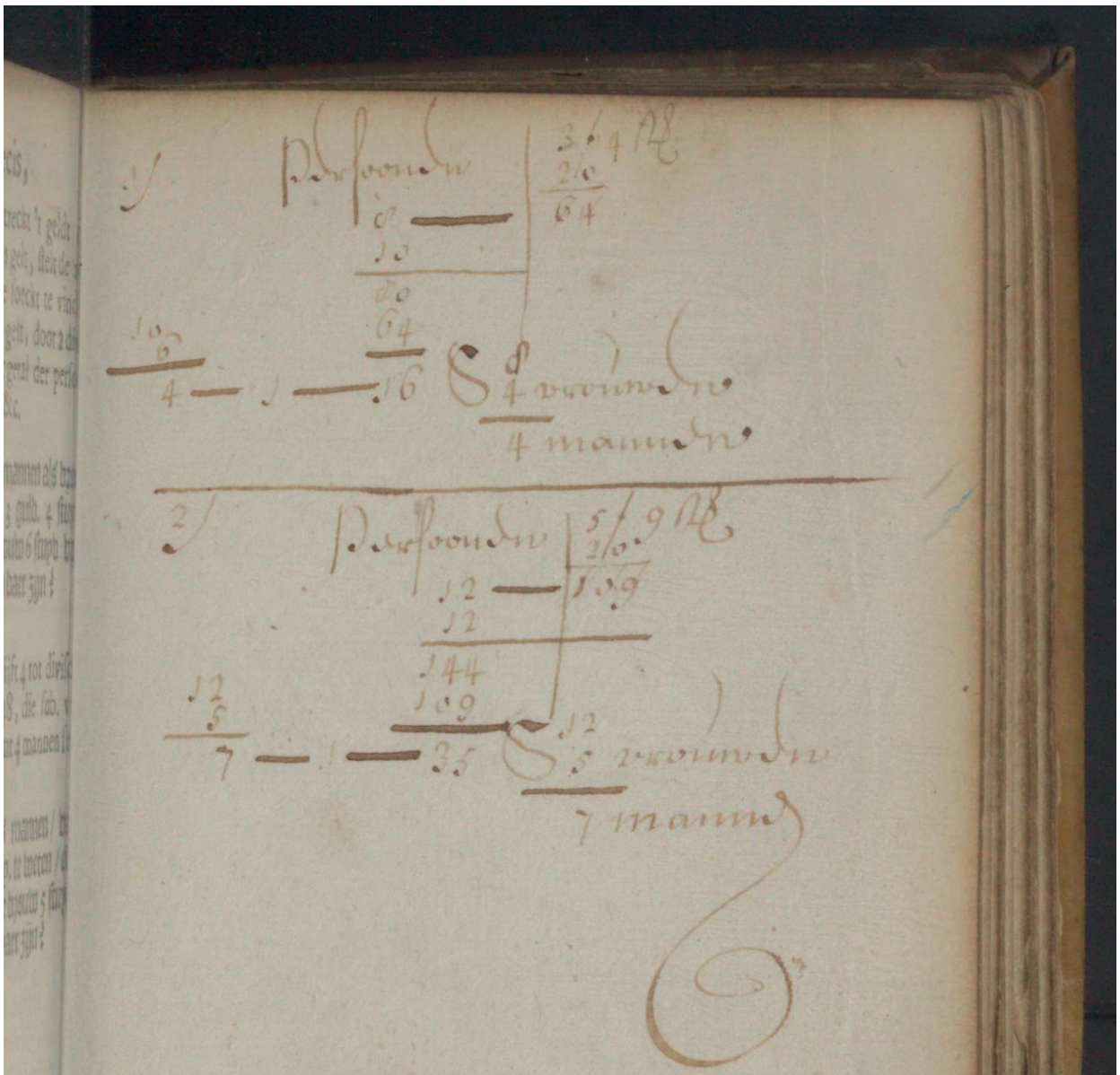

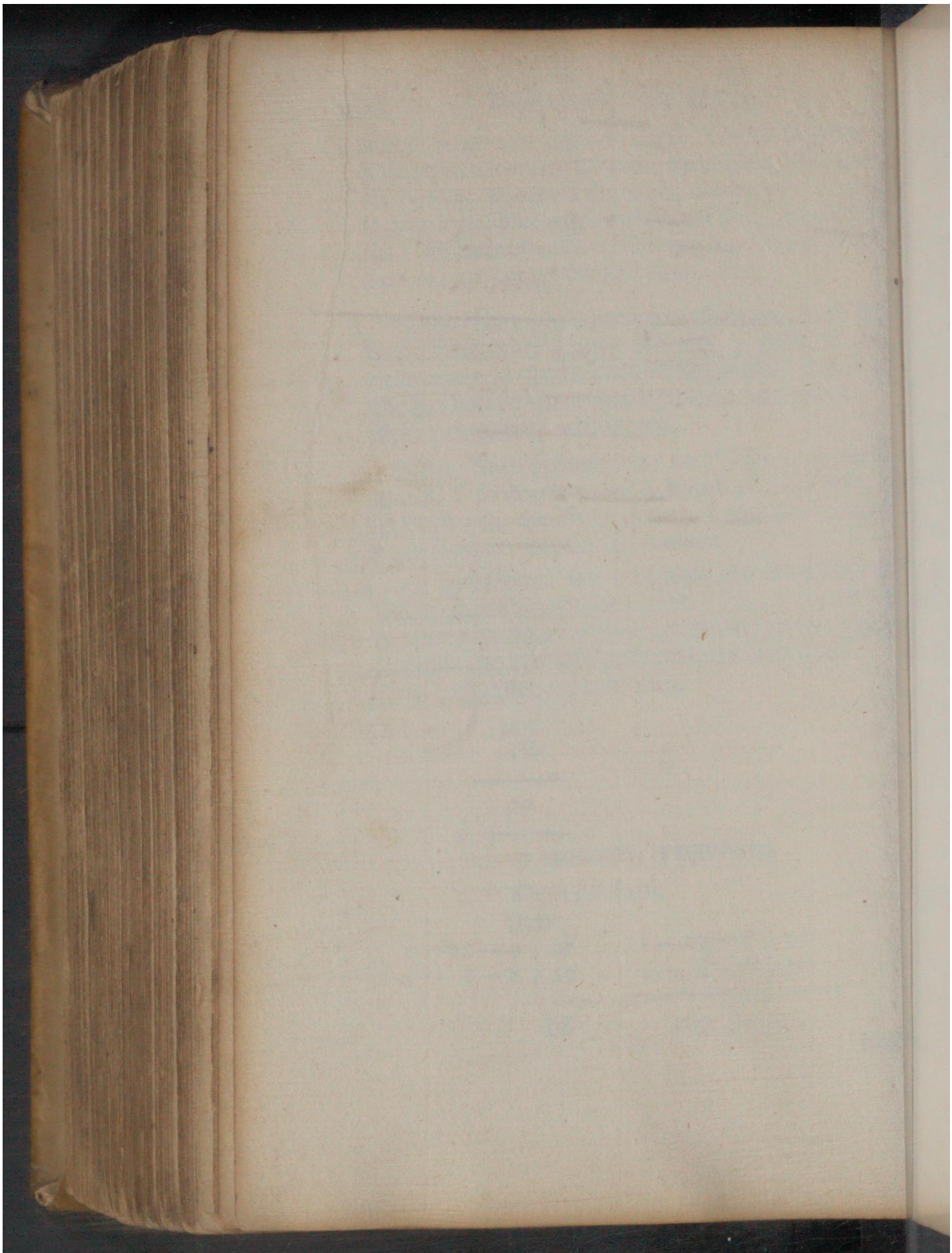

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
392 K 15

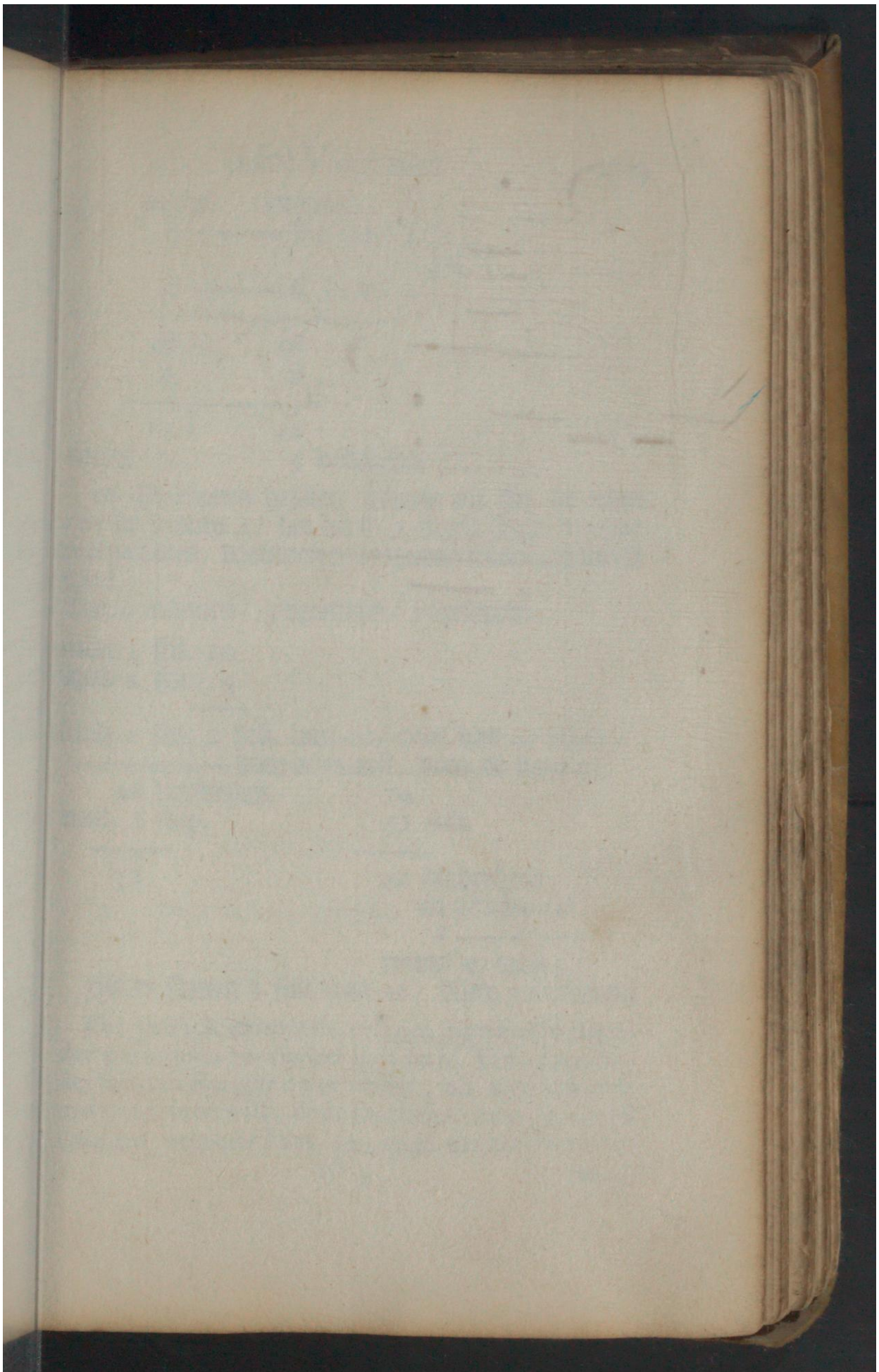

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
392 K 15

31

16 —	74
5 — 10	50
11 —	24
4	
44	
24	
4 — 1 — 20	

Proef

10 kind: 2	20
1 vrouw 4	4
5 man 10	50
16 —	74

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
392 K 15

mans vrouw.

4 —— 8 ÷ 21 | 3 | ℰ
6 —— 6 ÷ 7 | 1 |

18 18
4 8

14 10

mans 7. 5 vrouwen.

16 Persoonen hebben verteert 74 stu. de man 10/ de vrouw 4/ het kindt 2 stuyv. seght my hoe veel mannen/ vrouwen ende kinderen daer gheweest zijn?

Ant. 4 mannen/ 5 vrouwen/ 7 kinderen.

man 1 stu. 10
vrou 1 stu. 4

kind 1 stu. 2 sub. van 10/ ende van 4/ blijft voor de man 8/ voor de vrou 2/

16 persoonen. 74
mul. 2 stuy. 32 sub.

32 42 dit verdeelt in 5ℰ ende 1ø
8 —— ℰ ——

mans 4/ vrou 5.

zijn te samen 9 sub. van 16/ blijft 7 kinderen.

Dit heb ick alsoo verdeelt om 't gerijmste ghetal der persoonen te vinden in 't facit. Veel meer ander facitten sijn hier op te vinden, als men maer de moeyten doen wilt, ende soecken so meenig mael 8 (nae uw begeeren) uyt 42, ende dat het overschot

mach met 2 gedivideert worden, sonder yets o
te schieten, na dat ghy de achten te veel wilt nem
so hebdy verandering in facitten.

8 upt 42	16 26	24	32
8 rest 34	8 — ℔ —	8 —	8 —
— ℔ —	2 m. 13 b.	18	1(
1 man 17 b.		— ℔	—
		3 m. 9	4 m.

40
8 —
2
— ℔

5 m. 1 vrouw / kinderen naer advenant.

4 Seker Convoy / bestaende in 108 koppen / t
weten: Curassiers / Dragons / Musquetiers
de jongers / is vereert 648 gul. daer af de Cu
heeft 11 / de Dragon 7 / de Musquet 5 / ende
jong 1 gulden / de vrage is hoe veel van elcke so
getelt waren? Ant. 30/ 24/ 24/ 30.

Werckt als vooren.

11	10
7	6
5	4
1	

verdeelt 540 in 300 / 144 / 9

komt 30/ 24/ 2
ende 30

5 Eenen Boeren Laken-kramer heeft 59 g
dens / daer voor wil hy 17 ellen Laken koop
te weten: zwart / root / blauw ende groe
't zwart d'elle tot 1½ guld. 't root tot 2 guld. 't bla
tot 3 guld. 't groen 5 gulden / vraghe hoe veel e

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
392 K 15

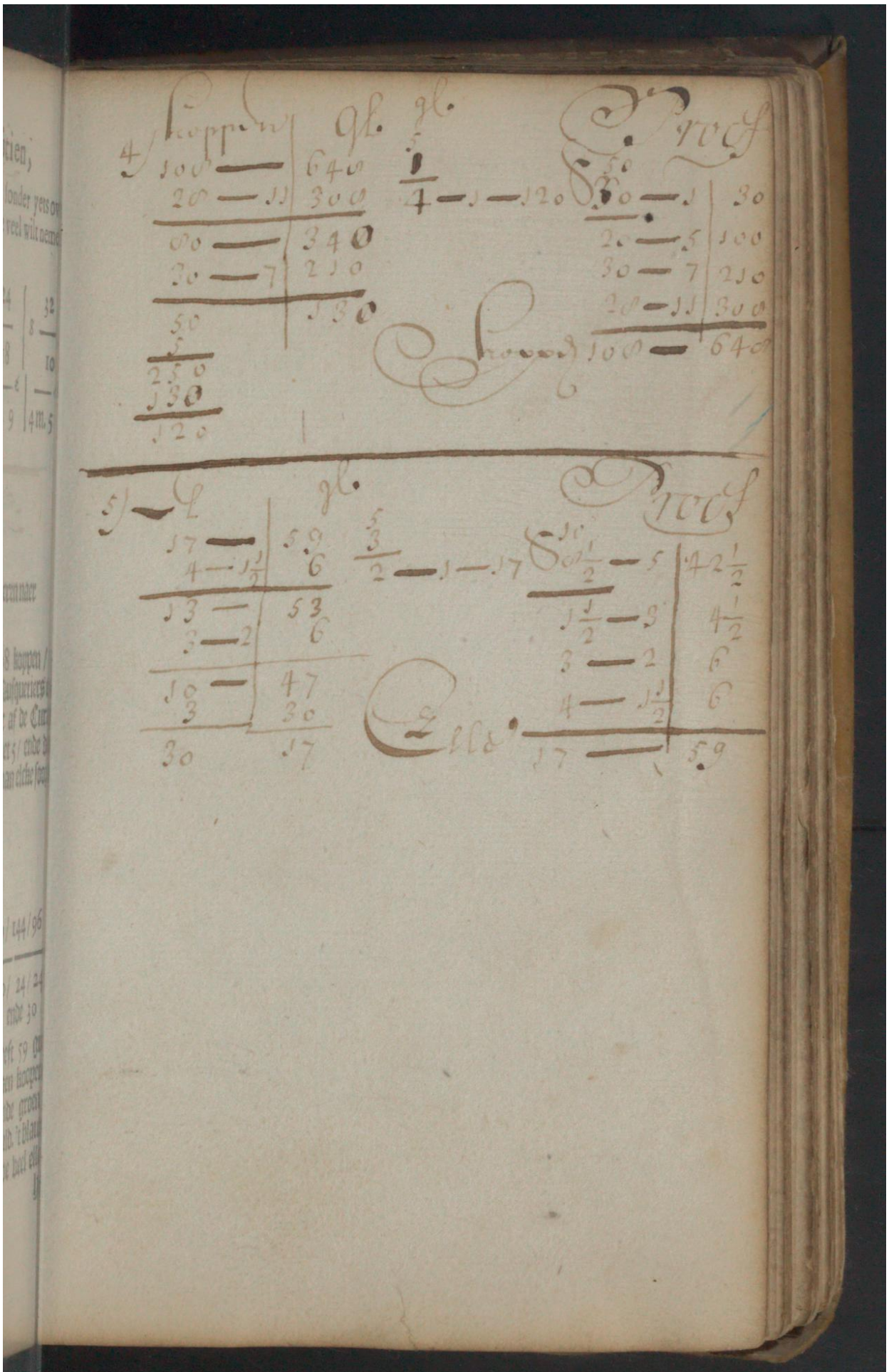

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
392 K 15

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
392 K 15

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
392 K 15

6 2 10 gl.
5 gl. d'el Groen

5 15 3
3 gl. d'el Blaauw

3 6 2
2 gl. d'el. Root

6 12
1½ gl. d'el Swart

Werkt als mede voorgaande

Proef

56	52	½	
40 — 2½	20	½	
6 — 1¼	32 — 7½	½ — 1 — 17½	
42	24½		
24½			
17½			

42		
35 — ½		17½
7 — 5		7
6 — 1¼		7½
8 — 2½		20
56 — 52		

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
392 K 15

hy van elcke soorte hebben sal?
Ant. 2/ 3/ 5/ 7 ellen.

1 — 1½	3		17	59
	—		3	2
1 — 2	4	1	—	—
1 — 3	6	3	·	118
1 — 5	10	7	· · ·	51

verdeelt 67 in 49/ 15/ 3.
Werckt na behooren, komt als boven.

6 17 Ellen Laken kosten 59 guldens/ 2 ellen groen kosten 10 guld. ende 5 ellen blauw kosten so veel als 3 ellen groen/ 3 ellen root/ so veel als 2 ellen blauw/ 8 ellen zwart soo veel als 6 ellen root: Vrage hoe veel ellen van elcke koleur in de 17 ellen geweest zijn?

	S.	R.	B.	G.
Ant.	2/	3/	5/	7.

2 — 10 — 1. f. 5
5 — 15 — 1. f. 3
3 — 6 — 1. f. 2
8 — 12 — 1. f. 1½ werckt als vooren

7 Een Slot-Joncker koopt van een Wijnhandeler vierderley Wynen/ te weten: Griecxsche/ Spaensche/ Rinsche ende Fransche/ de pot tot 2½ guld/ 1¼ guld/ 1 guld/ ende tot ½ gulden/ seght my hoe veel potten van elcke soorte hy neemt/ als hy voor 56 potten geeft 52 gulden?
Antw. 6/ 8/ 12/ 30.

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
392 K 15

56	1 — 2½	10	8	52
2	1 — 1¼	5	3	4
112	1 — 1	4	2	208
	1 —	—		112
		2		96

48	6 pot.
24	8 pot.
24	12 pot.

sub.	26
van	56
reſt	30 potten.

8 Een Boer uyt Maſtenbroeck / brenght tot Zw
ter marckt 50 ſtuck Voghelen / te weten: Ganſe
Hennen / Eynden / Teylinghen ende Kieften / o
fangter vooz 5 guld. ſegt my tot beſluyt / hoe veel v
yder gheweeſt zijn / die verkoopende tot 12 / 8 / 5 / 2
ſtuy. 't ſtuck?
Antw. 2 Ganſen / 2 Hennen / 2 Eynden / 6 Te
lingen / 38 Kieften.

50	1 —	12	11	5
mul. 1	1 —	8	7	20
50	1 —	5	4	100
	1 —	2	1	50 sub.
	1 —	2		50

be

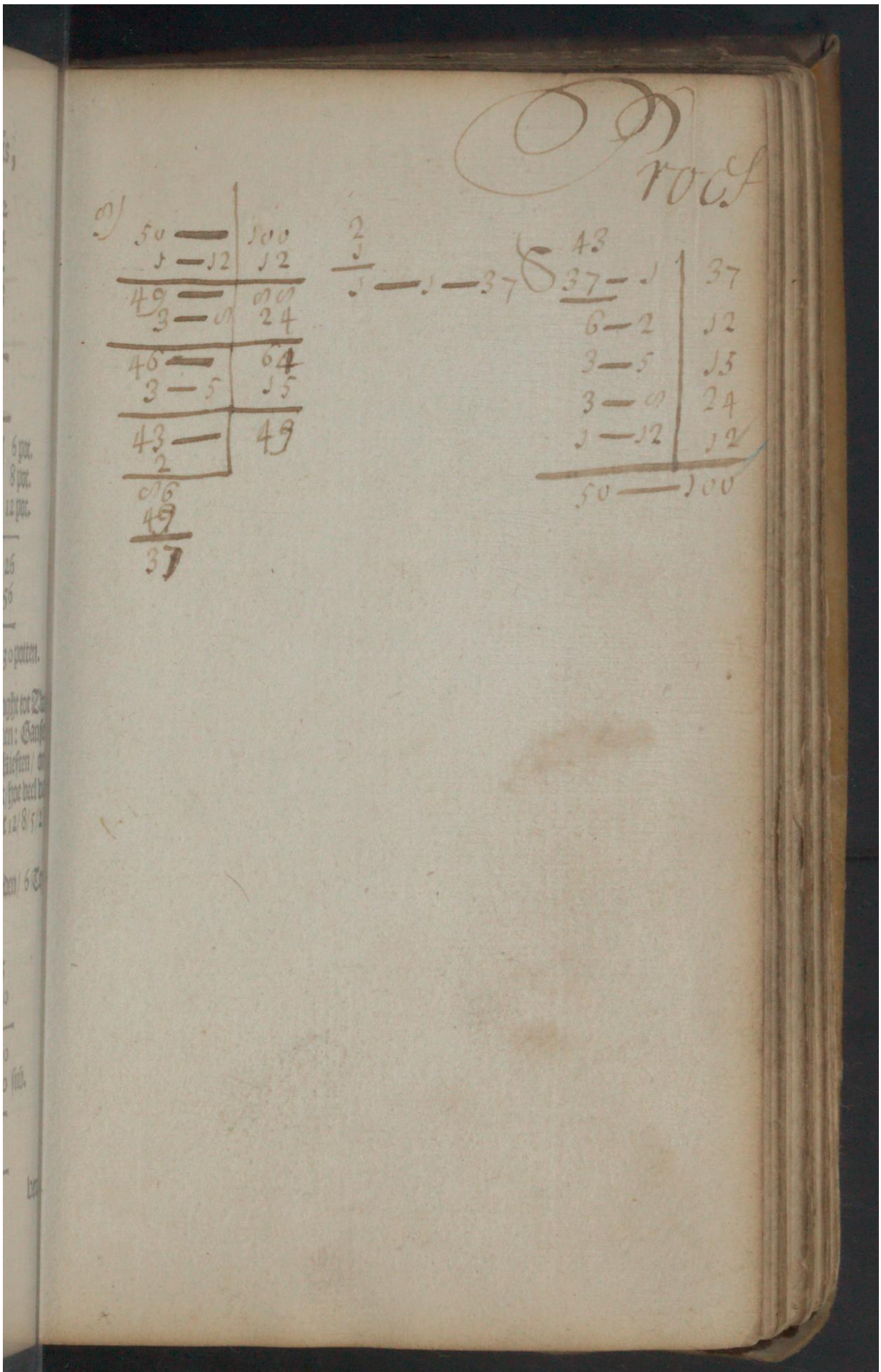

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
392 K 15

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
392 K 15

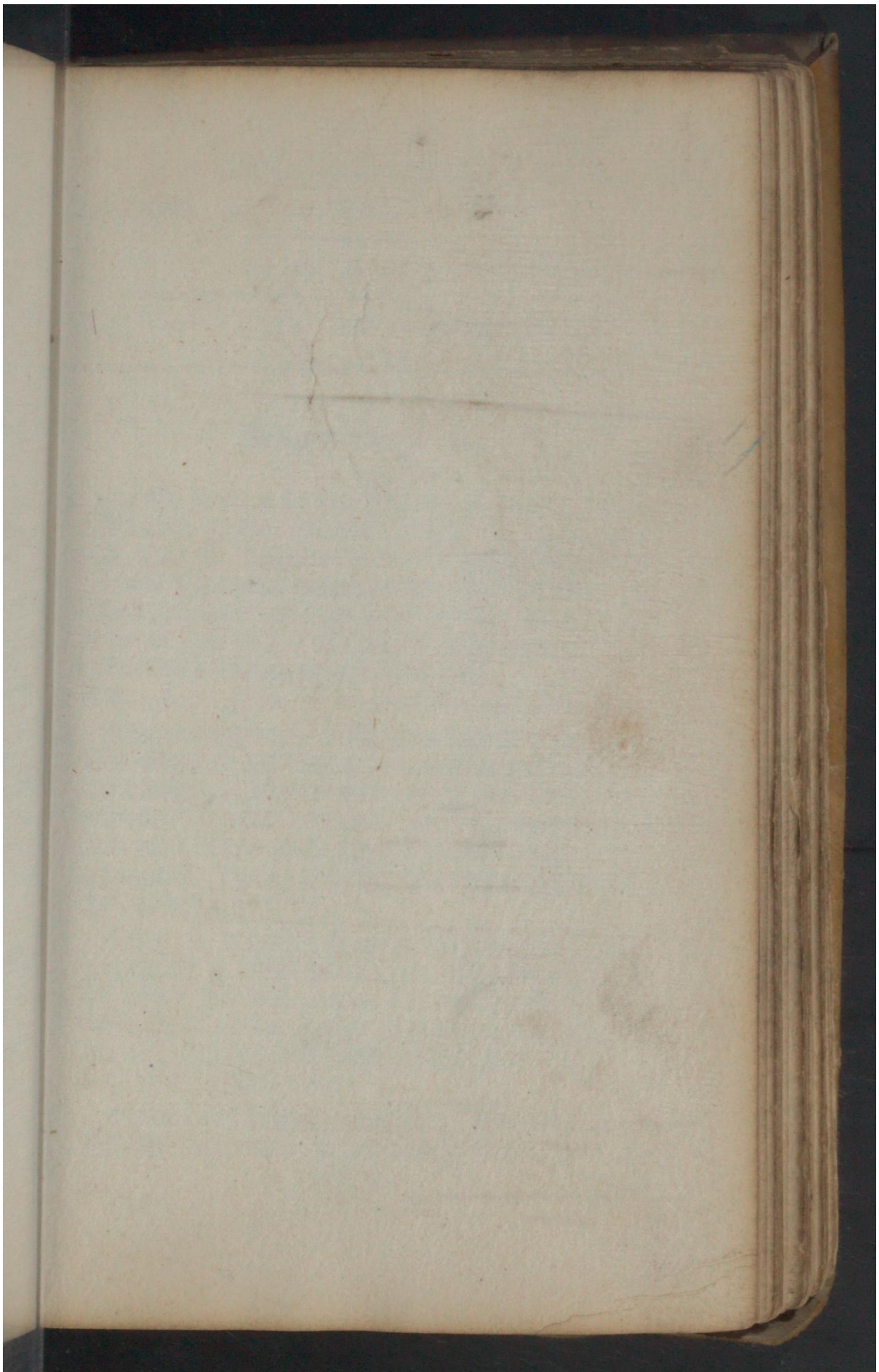

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
392 K 15

1) $\frac{9}{5}$ 14 — 100 — { 9 / 5 } 64 2/7 / 35 5/7

1 — 36 — 64 2/7 ℔ 9 : 12 : 10 2/7

1 — 30 — 35 5/7 ℔ 4 : 9 : 3 3/7 ℔

---

2) 30 ℔ — 1 ℔ — 24 ℔ 12 ℔

9 | 24 / 10 — ℔
216 | 192
12 2 | 24
1 | 432 | 2
12 ℔

---

3) ℔
30 — 2 | 60
24 — 3 | 72
— ℔. 9 ℔ ℔ — ℔

132 — 3 — 39 : 12 ℔ 10

132 — 2 — 39 : 12 ℔ 12

---

4) 36 F

36
10
12
7 1/5

Ringdeln

1000 / 100 / 9 Perloons

109 1/5 — 9 — 95 — 36 ℔ 30 Perloons

verdeeling 22/ 14/ 8/ 6

2. 2. 2. 6

12 van 50/ komt 38.

Besluyt-vraghen.

1 MEn heeft 2 sacken Peper / te weten: kleyne ende grobe / wegen t'samen ℔ 100/ wanneer men nu 't ghewicht van de grobe dividеert in 9/ ende 't gewicht vande kleyne dividеert in 5/ soo komen de quotinten even-eens-tallich: Vraghe/als de grobe kost 36 ß 't ℔/ ende de kleyne 30 ß 't ℔/ hoe veel elck sackjen in geldt beloopt?
Ant. £ 9/ ß 12/ ß 10 $\frac{2}{7}$/ ende £ 4/ ß 9/ ß 3 $\frac{1}{7}$

2 Item/eenen heeft 2 Webben daer af 't een meer ellen langer is als 't ander / multipliceerende die met den anderen komt 216 ellen / d'elle van 't eene stuck verkoopt hy voor 30 stuyv. ontfanght daer voor 18 guld. nu 't ander stuck gheeft hy d'elle voor 24 stuy. de vraghe is / hoe veel hy daer van ontfangen heeft?
Ant. 21 guld. 12 stuyv.

3 Item / 2 Webben houden een menichte ellen / in maniere so 't een houd 2/ so is 't ander 3 ellen/ d'el van 't een kost 30 stuy. d'el van 't ander kost 24. stuyv. beyde stucken kosten 39 guld. 12 stuy. Vraghe hoe veel ellen dat elck stuck is lang gheweest?
Ant. 18 el/ ende 12 ellen.

4 Eenen ghewesene Scholier komende synen Meester besoecken na groetenisse seght hy: be-

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
392 K 15

minde Meester / sedert mijn af-staen / zijn d
Scholieren seer vermeerdert / my dunckt d
ghy-lieden te samen wel 1000 vingeren sou
konnen op-steken / den Meester antwoordd
hem: Jongeling ghy mis-siet u. Indien wy no
eens-soo-veel waren / noch half soo veel / noch
part / noch een vijfdendeel / ende 9 persoonen / al
dan wist ick raedt om 1000 vingeren te lat
sien / de vraege is / hoe veel menschen in de Schole g
vonden zijn? Ant. 30.

5 Eenen Hoender-verkooper / hebbende een de
Capoenen / ende Haenen / de Capoenen kosten 7
stuyv. de Haenen 5 stuyv. 't stuck / verkoopter 1
stuck onder een: ontfangt daer voor 36 guld. gewi
alsoo 20 ten 100. Vraghe hoe veel van elck der ko
per gelevert zijn geweest?
Ant. 40 Capoenen en 60 Haenen.

6 Een Lijnwatierster heeft een Webbe lang 8
ellen / dat stost 55 guld. welck sy verkoopt ende gh
wint 5 guld. vraghe hoe veel op de Maet sy mind
heeft gegeven voor 1 ½ guld. als sy 't ingekocht hai
Ant. $\frac{2}{11}$ elle.

7 Uyt Keulen gaet een Bode / ende uyt Amste
dam een ander / elck gaet een seker getal myle
's daegs / de Steden (na mijn duncken) leggben 3
mylen van den anderen / ende de Boden ontmoete
malkanderen op de tweede dagh: vraege hoe veel my
len elck des daegs gegaen heeft?
Ant. den Keulener 8 ½ / den Amsterdammer 6 ½

8 Een dobbeler verspeelt in een kans de ½ va
seker ghetal stuyv. winnet wederom 10 stuy

5) 120 — 100 — 36 ℂ 30 gl.

100 — 600 ℍ 20 / 600

5 / 500 — 500 ℂ 100

— 1 — 100 ℂ 40 capoenen

60 baanen

---

6) gl. sl. gl.

55 — 00 — 1½ ℂ 2 2/11

5 / 60 — 00 — 1½ ℂ 2

2/11 sl.

---

7)

7 F — 5 F / 5

12/2 | 30 / 24 | 24 / — 6

9 F — 7 F / 2

16/2 | 30 / 32 | 30 / 30 / + 2

7 F — 6 | 3 | 27

9 F + 2 | 1 | 7

4 | 34

30 Punt 6½ / 17 — 2 / 17

2 | 33 / 6½ amstelodam

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
392 K 15

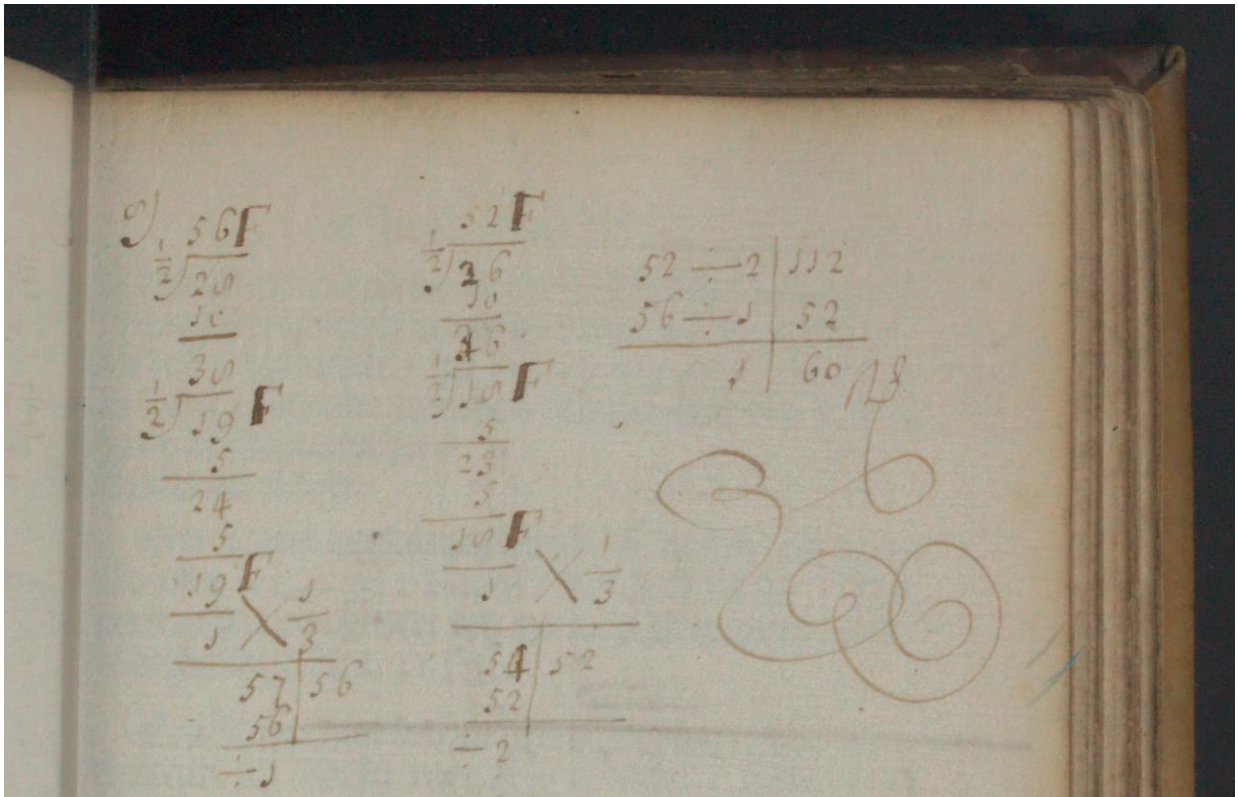

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
392 K 15

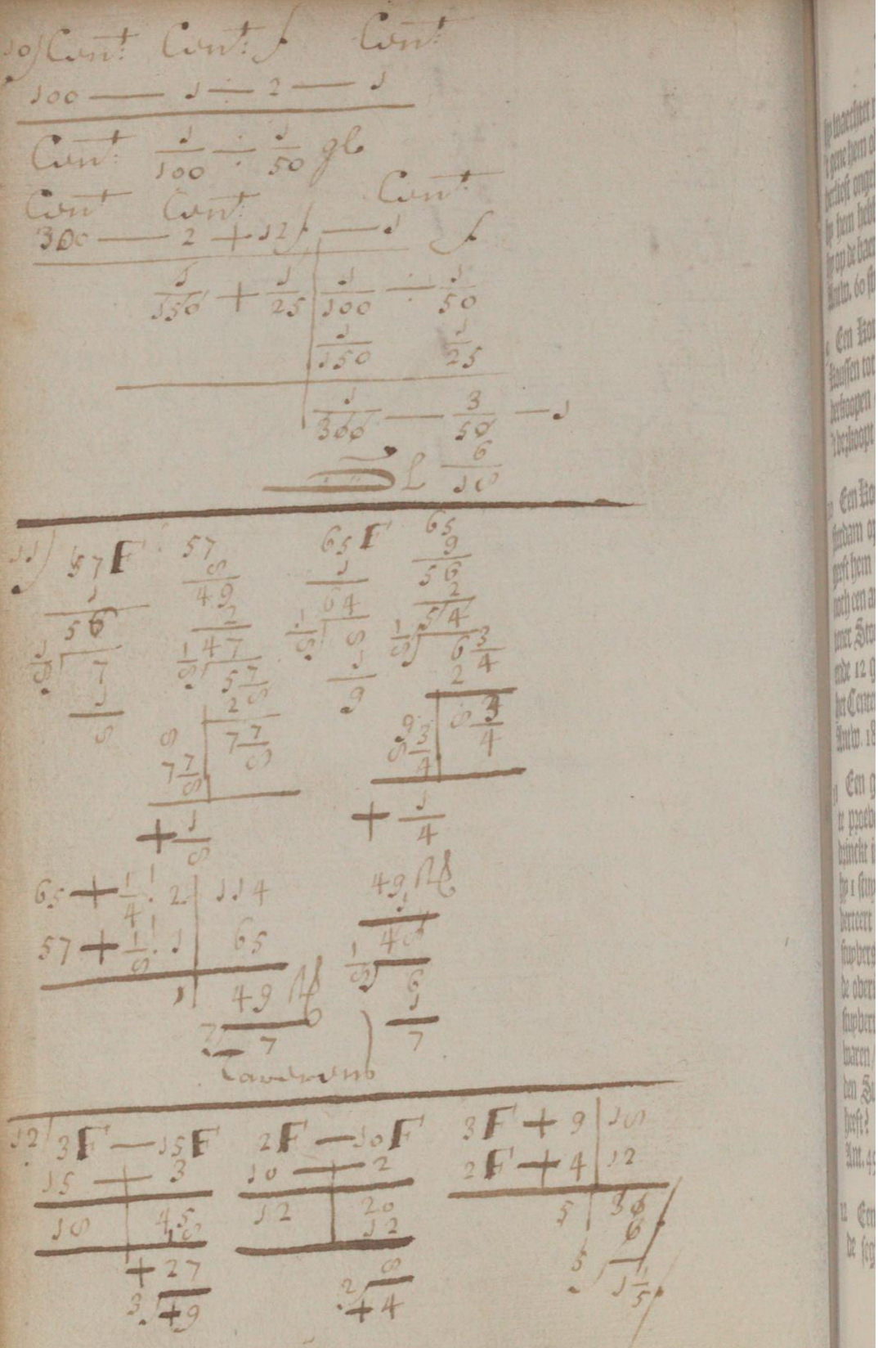

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
392 K 15

Hy waechtet noch eens verliest de $\frac{1}{3}$ min 5 stuyv. van 't gene hem overich was / hy laetet der noch niet by / verliest ongeluckich het $\frac{1}{3}$ en 5 stuyv. van zijn eerste by hem hebbende somme / vraghe hoe veel stuyv. hy op de baen brochte?
Antw. 60 stuyv.

9 Een Kous verkooper heeft 5 dosijn gebreyde Koussen tot £ 30: Vrage / hoe veel sal hy 't paer verkoopen om so veel ten hondert te winnen als hy 't bekoopt? Ant. 11 $\frac{1}{9}$ ß.

10 Een Koopman bevracht een Schipper van Amsterdam op Wesel met 100 Centener Stockvis / geeft hem te vracht een Centener Vis min 2 guld. noch een ander Schipper bevracht hy met 300 Centener Stock-vis / betaelt hem te vracht 2 Centener ende 12 guld. de vraghe is / hoe veel den Koopman het Centener Vis extimeerde?
Antw. 18 guld.

11 Een goet Gesel belust om den Rinsche Wijn te proeven / gaet in verschepde Tabernen: verdrinckt in elck even veel stuyv / in de eerste laet hy 1 stuyv. met $\frac{1}{7}$ van alle sijn stuyvers / in de tweede verteert hy 2 stuyv. met $\frac{1}{8}$ van sijn resterende stuyvers / inde derde verbuyst hy 3 stuy. ende $\frac{1}{8}$ van de overighe stuyv. ende dat soo voort tot dat sijn stuyvertjens alle deur 't lieve heel-gat geloopen waren / de vrage is / hoe veel stuyvers den goeden Suppert verpoyt / ende Tabernen hy besocht heeft?
Ant. 49 stuyvers / ende 7 Taverens.

12 Een seyde teghen 2 andere / telt u'w geldt / ende seght my hoe veel mael meer guldens d'een meer

meer als d'ander heeft / Ick sal u dan seggh
wat somme guldens elck heeft / mede sal ick be
de de sommen konnen adderen ofte multipl: en
sullen een ghetal upt-brenghen. Een van twee
antwoorden: Ick heb 5 mael meer gelds als h
heeft / weet ghy nu wat wy elck hebben / so spo
weerdigh Wijn te drincken?
Ant. A heeft 1 ½ guld. B 6 guld.

13 Twee Jonghmans tracteren sekere Jonge
dochters / eenige daghen lang: A verteert 9 gul
alle daegh / B verteert den eersten dagh 2 guld. de
tweeden dagh 4 guld. ende soo voorts alle dage
guld. meer: Seght my in hoe veel daghen verteere
sy ghelijcke somme gelts?
Ant. in 8 dagen elck 72 guld.

14 Eenen Thoorn staet ⅓ synes lengte in de Ae
de / 12 voeten in 't Water ende ⅔ in de Locht: d
vrage is hoe veel vademen den Thoorn lang is
rehenende 6 voeten voor een vadem?
Ant. 36 Vademen.

15 Ofte den voorsz Thoorn een schaduwe van sic
gaf van 20 vademen (na des Sons hoochte) vragh
hoe veel vademen den Thoorn uptrez Aerden staet
Ant. 30 Vademen.

16 Om 2 stuybers kooptmen 9 Abrikoten end
7 Perssiken / vrage hoe veel Abrikoten om 12 st
Antw. 96.

17 Om 12 guldens koop ick driederley Wijn
France kost de kan alhier 8 stuy. Rinse 12 stuy
Spaensche 16 stuy. Vraghe also van allen ick ebe
veel hebben wil / seght my hoe veel kannen de
wesen sal? Ant. 6 ⅔ kan van elcke soorte.

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
392 K 15

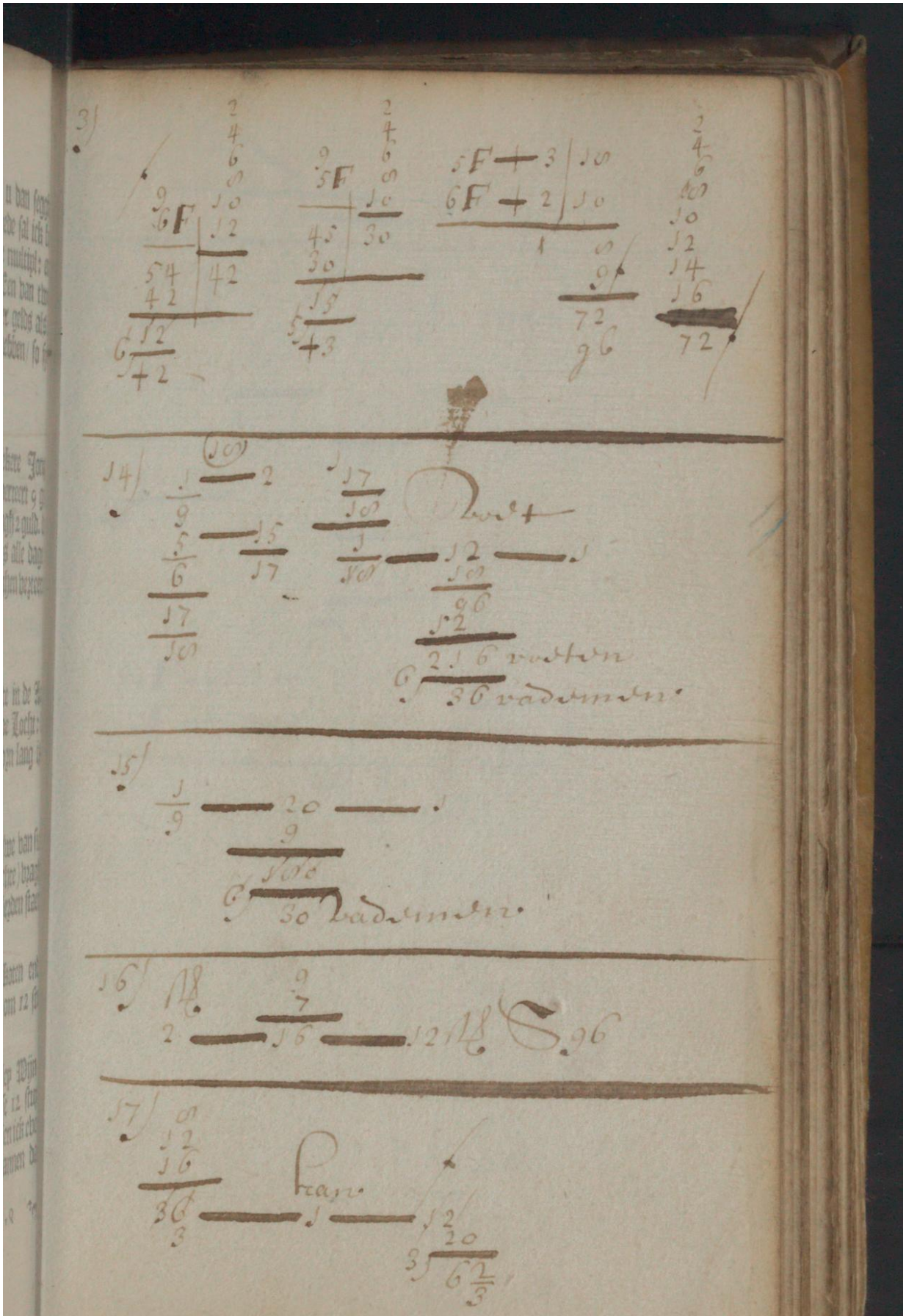

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
392 K 15

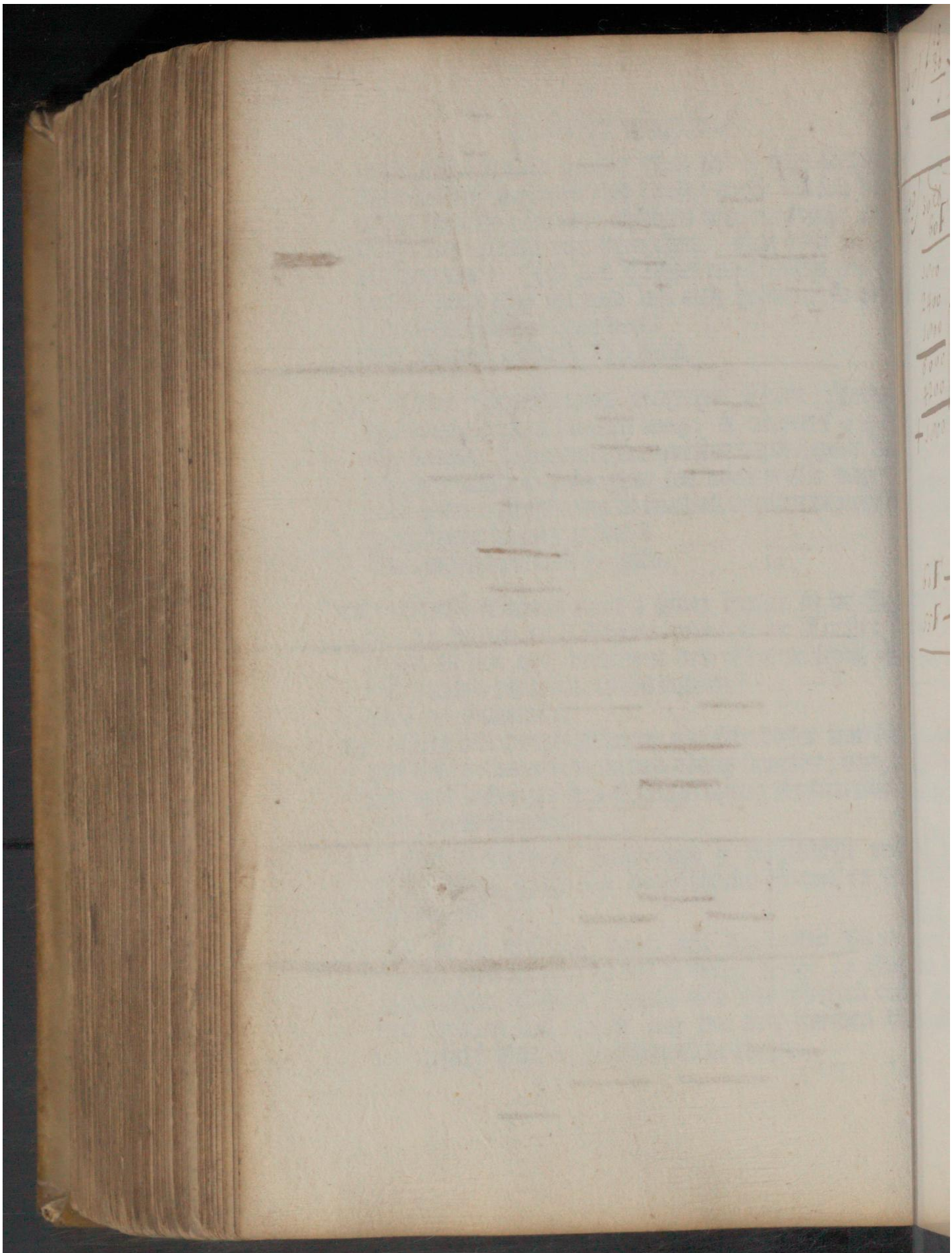

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
392 K 15

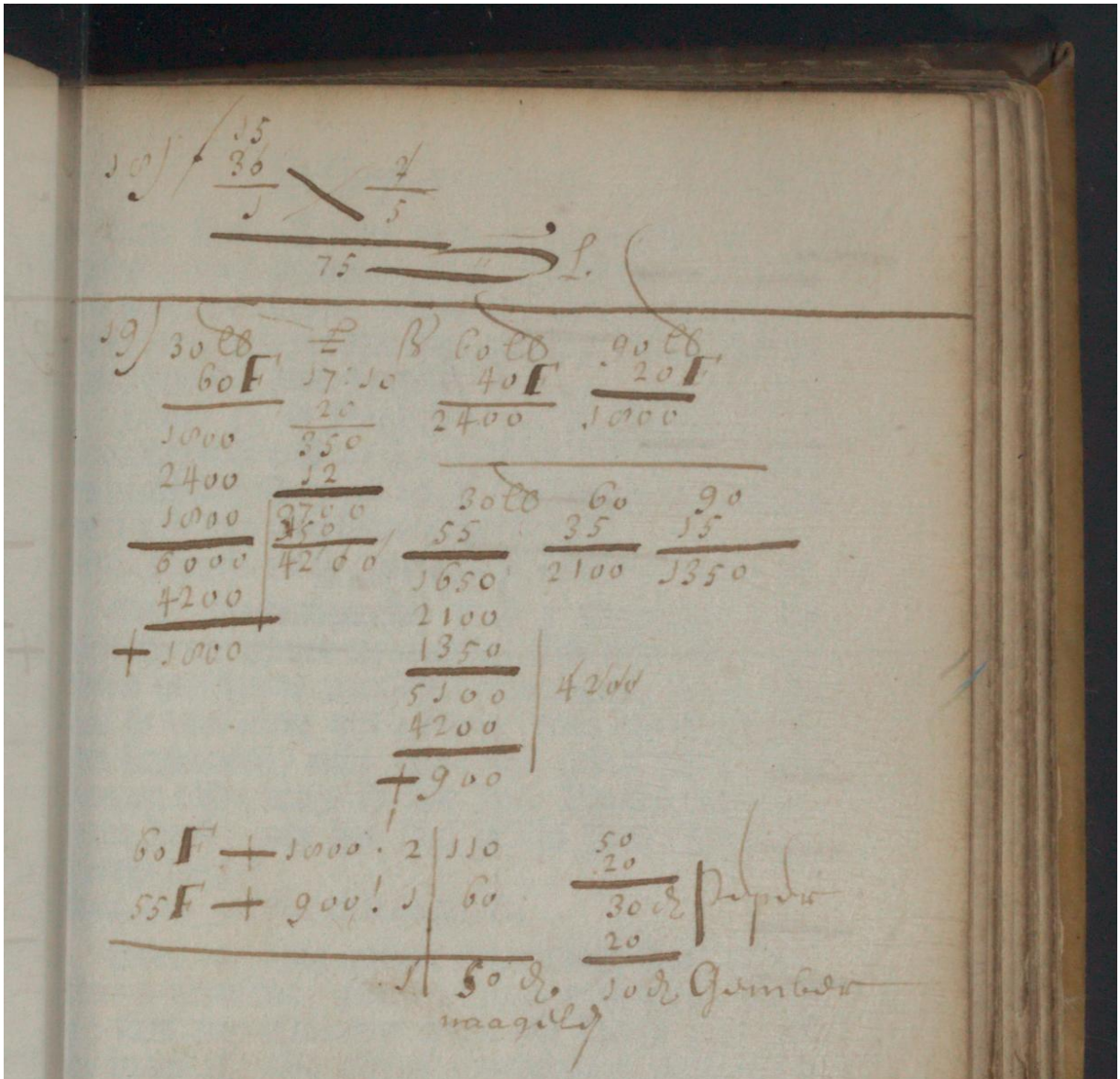

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
392 K 15

21/ 2½ ℔

3½ 't Paard

6 — 2/ — 3 ℔ 20

3/ 100

2000

't Paard man 't Paard

6 — 7 — 3 ℔ 20 ℔

50

5000

7

7000

man 't Paard

22/ 56 Duisend

14

70

64

3

192

24

12 Duisend 68

23/ muyden mud mun

2 — 3 — 1 S 1½

3 — 5 — 1 S 1⅔

5 — 7 — 1 S 1⅖

5

4 17/30

4 17/30 — 3 — 36

mun

23 69

137

3 | 7 121

137

1 Een stuck Satijn kost een onbekende somme gelds / men bekoopt daer af eenighe ellen voor 30 guld. men bevint bequoom te hebben op den gulden ½ deel / vraghe hoe veel guldens 't stuck Satijn gekost heeft? Ant. 75 guld.

2 Item / 30 ℔ Naghelen / 60 ℔ Peper / 90 ℔ Gember kost 't ℔ 20 ß min d'een als d'ander / ende is in als besteed 17 £ 10 ß / de vraghe is / tot hoe veel 't ℔ van yder soorte gekocht is?
Ant. Nagel: 50 ß / peper 30 ß / gemb: 10 ß 't ℔.

3 Een Mastenbroeckers heeft 3 Dochters / die sent hy tot Zwol ter merckt / elck met een ongesteyde verscheyde menichte Entvogels / belast hen dat sy niet meer als 9 stuckx voor een ggul. sullen verkoopen / ende even veel gelds sullen ontfangen: De vrage is hoe veel Vogels elck ghehadt heeft / ende hoe veel geldts hem t'huys gebracht word?
Ant. 30 / 56 / 82 / elck 12 gguld.

4 Over een brug gaende betaeltmen Tol / te weten / 2 te paerde / geven 2 ½ stuy. 7 te voet / geven 3 ½ stuy. den Tollenaer geeft den Heere 300 gul. de vrage is / also altoos 2 ryders / 7 voeteerders volgen: hoe veel van elckx over de Brug gepasseert zijn? Ant. 2000 te paert / 7000 te voet.

5 Vraegt ghy wat de nieuwe groote Klocke tot Zwolle haer gewicht is / doet ghyer noch eens soo veel toe / multipl. d'uyt-komst met 8 / wat komt dividеert door 3 / tot 't facit addeert 6 / van 't quotint sub. 14 / als-dan is haer ghewichte ℔ 56000 / maer na mijn gissinge weeghtse 12000 ℔.

6 Item / 3 Meulens malen / de eerste maelt in 2 uren 3 muddens Rog / de tweede in 3 uren 5 mudden / de

de derde in 5 uren / 7 mudden / de vraghe is / in h
veel uren sullen se ghelijckelijck af-malen 36 mu
den rogge?
Ant. in 23 $\frac{89}{113}$ uren / ofte in 7 $\frac{111}{113}$ uur / 12 mudde

24 Een onnoosel Schaepken staende (tusschen e
nen grimmigen Leeuw / tusschen eenen honger
gen Wolf / ende eenen gierigen Hond /) om gh
geten te worden: de Hond seght: In 5 uren v
ick 't alleen op-snappen / de Wolf segt / in 3 ur
wil ick 't vernielen / de Leeuw seght / in 1 uur
ick 't verscheuren: De vraghe is oft die wree
beesten 't bedroefde Schaepjen ghelijckelijck v
storuden / in hoe korten tijdt sy dat op-gesloc
souden hebben? Ant in $\frac{15}{37}$ uren / oft in 39 $\frac{3}{37}$ min

25 In een Wijn-vat (daer in 12 Ancker Wi
zijn) worden gesteken 3 kraenen / wanneer-m
den grootsten los-draept / soo loopt in een ure
de Wijn uyt / draept-men den middelsten los /
werdt de Ton ledicht in twee uren / de leste ondr
pende soo ledicht het Wijn-vat in drie stonden. J
vraegh ick: Indien men alle 3 de kraenen gelij
open deden / in hoe veel tijdts 't Vat ledich loop
soude? Ant. in 33 min $\frac{3}{11}$ minuten.

Dits tot behulp van de voorgaende questien.

1/ 9
5
14 —— 100 —— { 9 komt
5

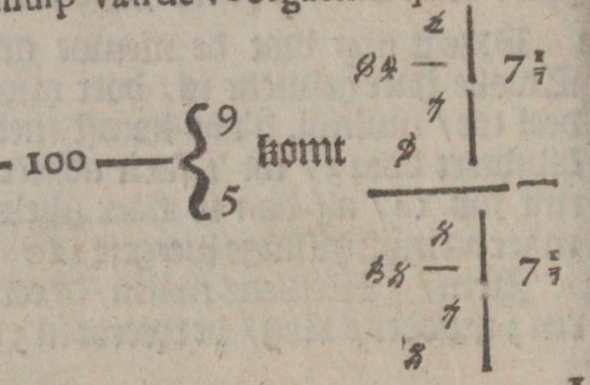

I

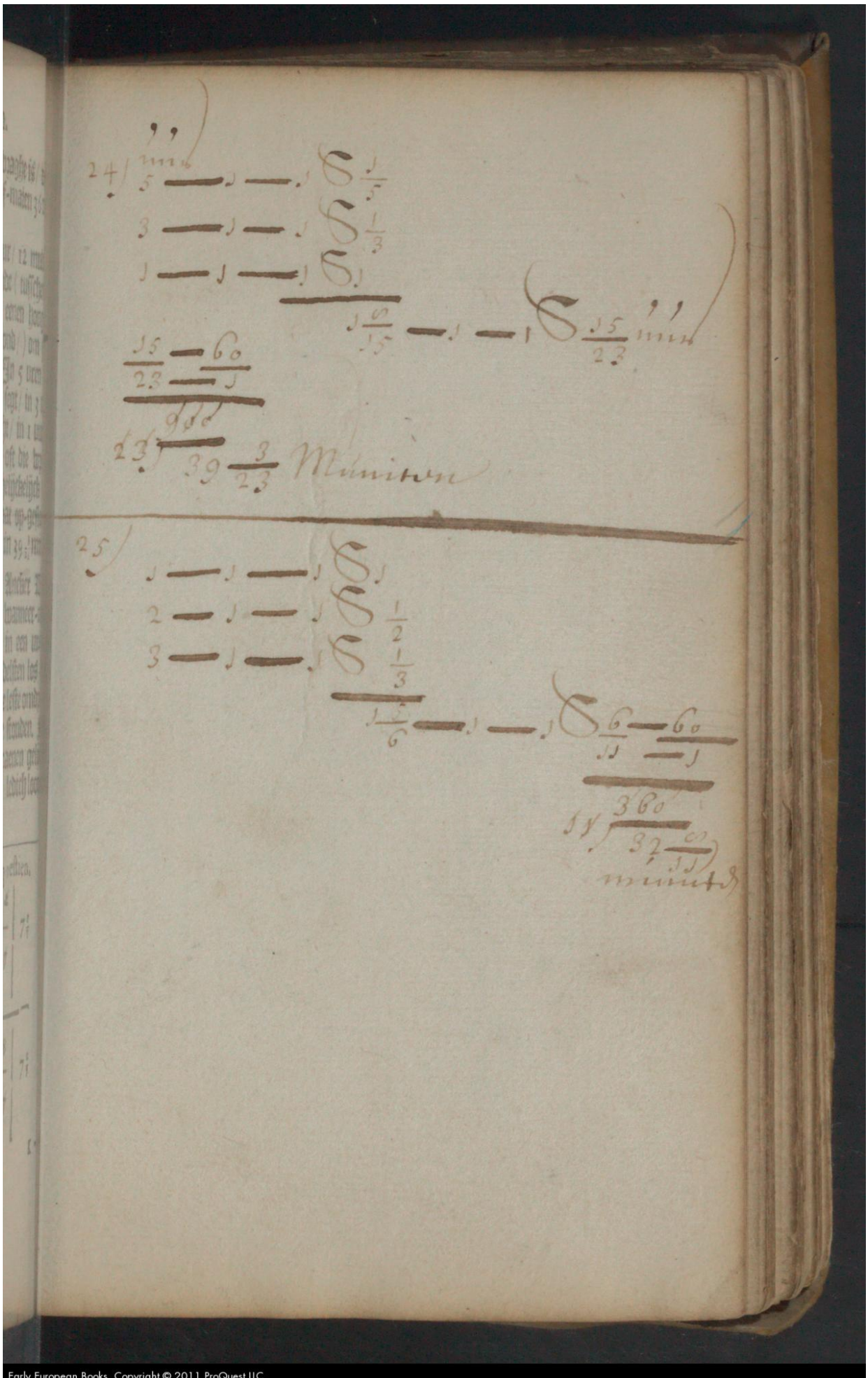

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
392 K 15

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
392 K 15

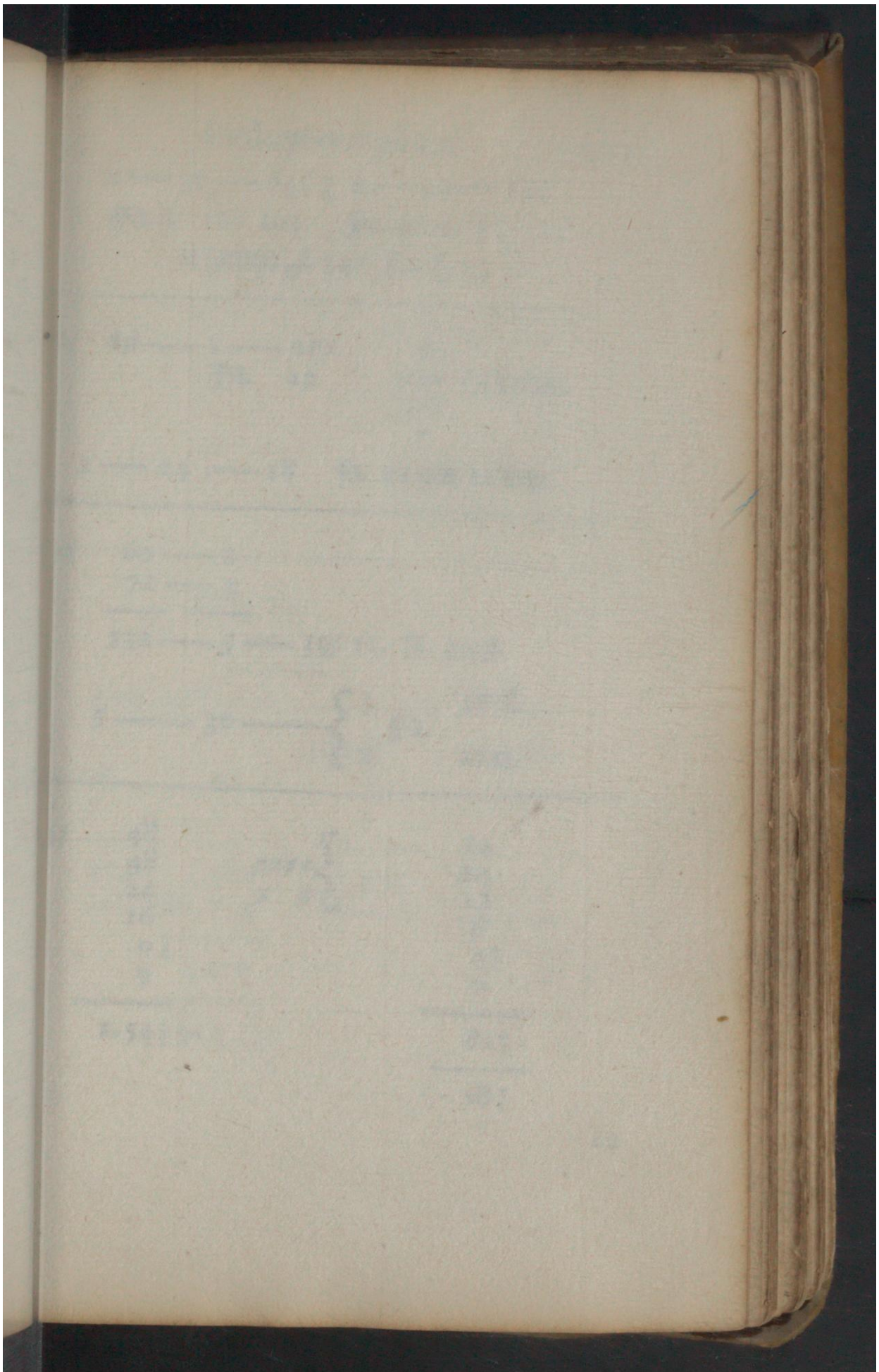

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
392 K 15

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
392 K 15

1 — 36 — 64 2/7 | 1 — 30 — 35 5/7
Fa. 9/ 12/ 10 2/7 Fa. 4/ 9/ 3 1/7
te samen ℒ 14/ ℔ 28 1 5/7

/ 8ø — 1 — 8øø
Fa. 12
øo
ɛxø (18 ellen.
xɛɛ
x

1 — 24 — 18 fa. 21 gul. 12 stup.

/ 60 — 2
72 — 3

132 — 5 — 39/ 12. fa. 30 el.

5 — 30 — { 3 Fa. 18 el.
2 12 el.

/ 48
48
24
16
9 1/4
9

xøøø
x ø

24
24
12
8
4 4/5
9

81 4/5

1.54 3/5 +

÷ 18 1/5

12

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
392 K 15

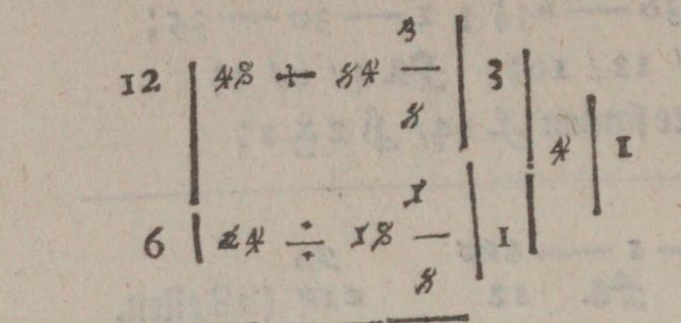

18
12

fa. 30 persoonen.

51

36 guld.
20

120 — 100 — 720 Fac. 600

Capp.		Haen.	
2e. 45		55	25	75
7		5	7½	5
337½		375	187½	375
275 ad			375 ad	
612½			562½	
+ 12			÷ 37½	

2e

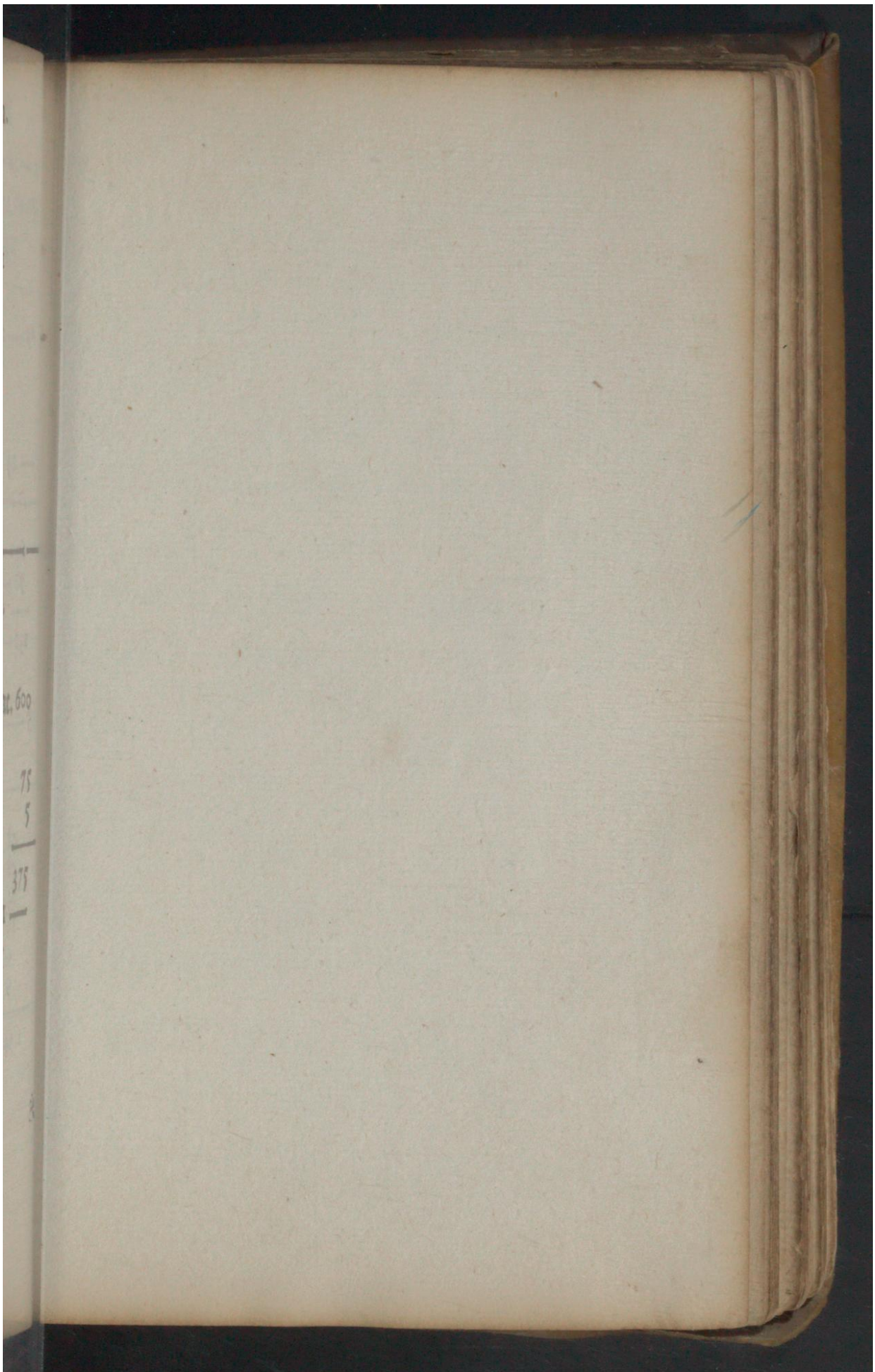

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
392 K 15

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
392 K 15

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
392 K 15

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
392 K 15

$$\begin{array}{lllll} 2e. & 45 & + & xz - \frac{x}{z} & \\ & & & & 1 \\ & & & & \text{ad} \\ 2e. & 25 & \div & 3x - \frac{x}{z} & 3 \end{array} \quad \# \quad \#$$

135
25

160 { 40 Cap. 60 Haenen.

Proeve. 9 stuyv. 6

360 306
360

720

36 guld.

/ 55 — 80 — 1 $\frac{1}{2}$ fa. 2 $\frac{2}{11}$
5

60 — 80 — 1 $\frac{1}{2}$ fa. 2

0 $\frac{2}{11}$ el.

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
392 K 15

7/ H. 8 A. 6

ze. 8
6
14
2
28 ÷ 2
30

ze. 10. 8
8
18
2
36
30
6 +

8 ÷ 2 | 1
10 + 6 | 3
24
10
34 { 8 1/2
2
H. 17
A. 13
Proe. 30

8/ ze. 40

20
10
30
15
5
20
5
15
3
+ 45
5.

ze. 48

24
10
34
17
5
22
5
17
3
+ 51
3

40 + 5 | 8
48 + 3 |
240
120
120 { 60 stuy.

9/

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
392 K 15

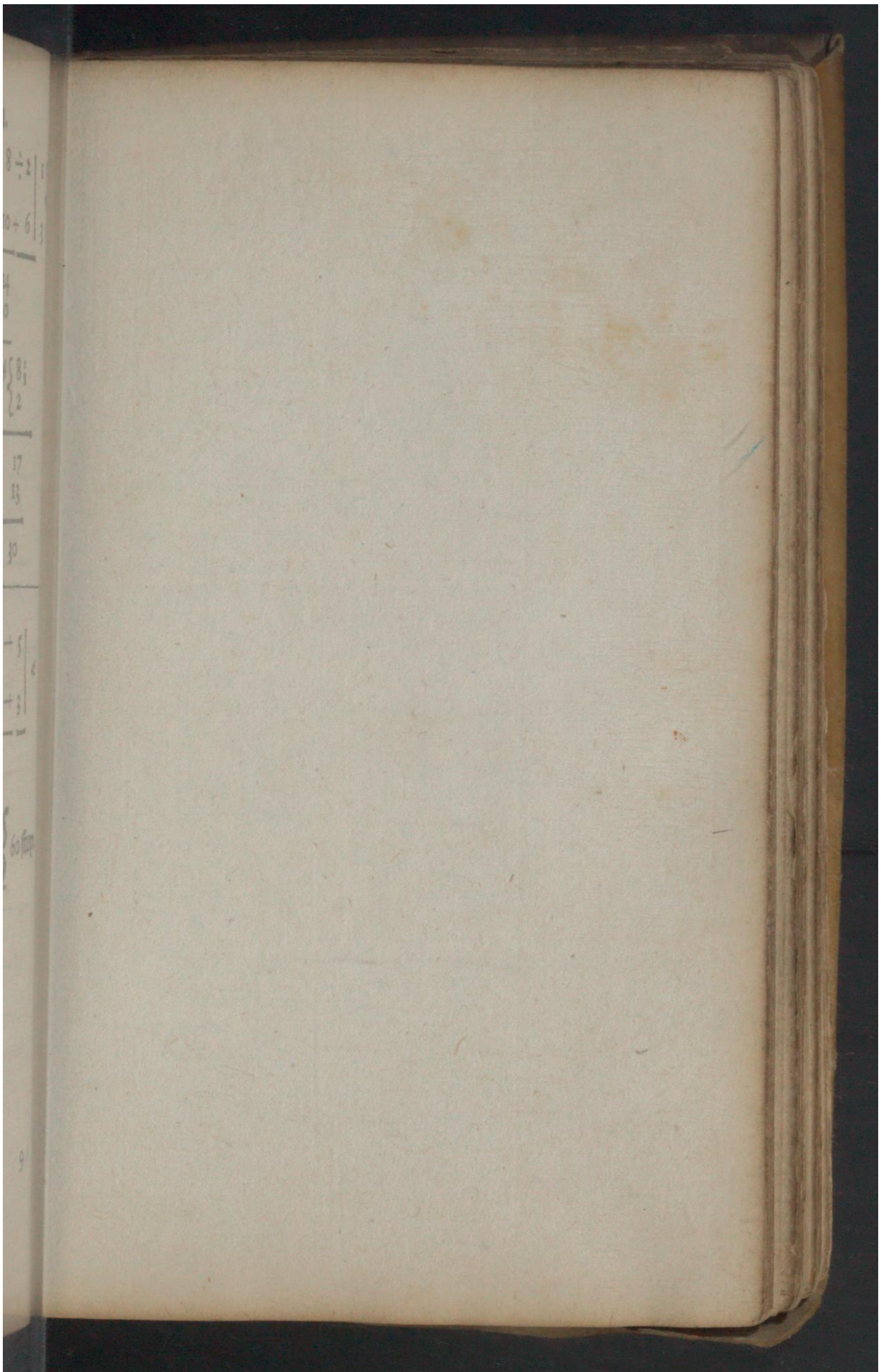

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
392 K 15

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
392 K 15

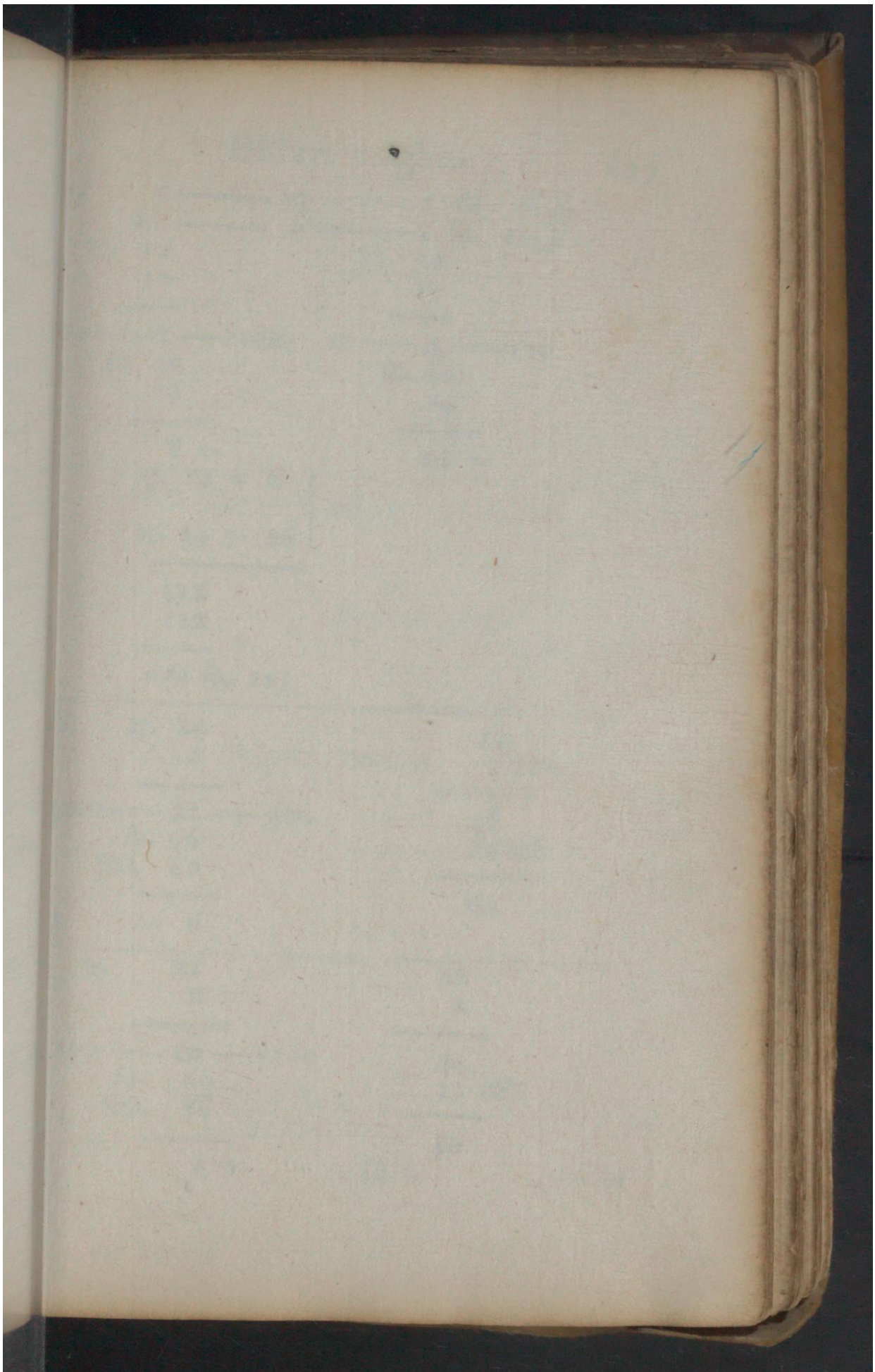

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
392 K 15

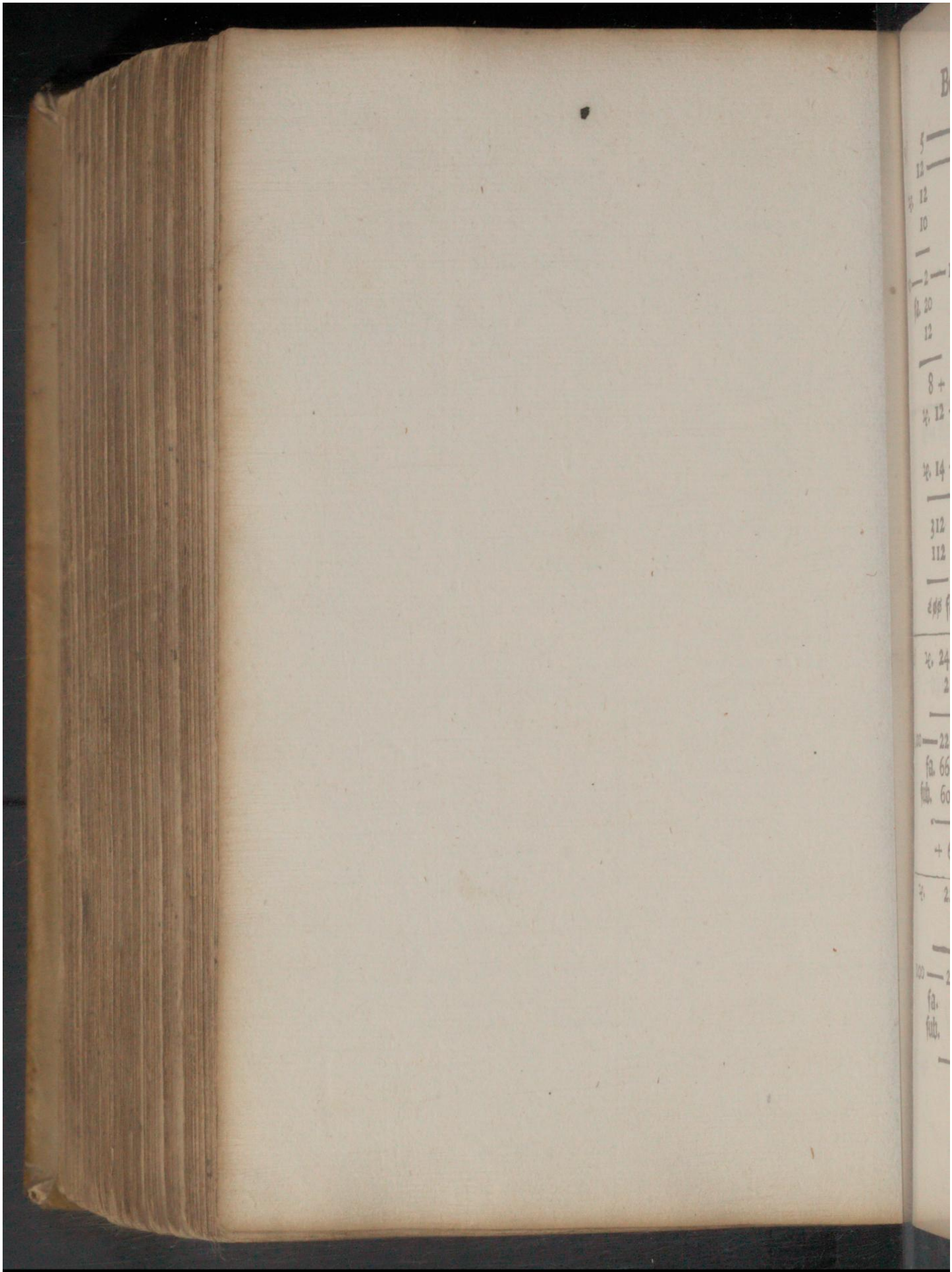

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
392 K 15

5 —— 30 —— 1 fa. 6 ℒ.
12 —— 6 —— 1 fa. 10 ℐ.

2e. 12
10

2e. 14
10

10 —— 2 —— 100
fa. 20
12

8 +

10 —— 4 —— 100
fa. 40
14

26 +

2e. 12 + 8 | 18
2e. 14 + 26 |

312
112

2ℓℓ fa. $11\frac{1}{9}$

2e. 24
2

24
2 mul.

100 —— 22 —— 300
fa. 66
sub. 60

+ 6

48
12 add.

60

2e. 22
2

22
2

100 —— 20 —— 300
fa. 60
sub. 56

4 +

44
12 add.

56

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
392 K 15

2e. 24 + 6 | 2
2e. 22 + 4 |

132
96

36

fa. 18

11/ 81 sub. 1/8 upt 80/ is 10/ ende 1/ is
11

70
2 voor de tweede

68 het 7/8 is 8 3/8
daer toe 2

10 3/8 most 11 zijn / ergo + 5/8

2e. 73
10

1 63
9 2
10 61 het 7/8 is

7 5/8
2

9 5/8 most 10 wesen /
ergo − 3/8

2e.

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
392 K 15

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
392 K 15

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
392 K 15

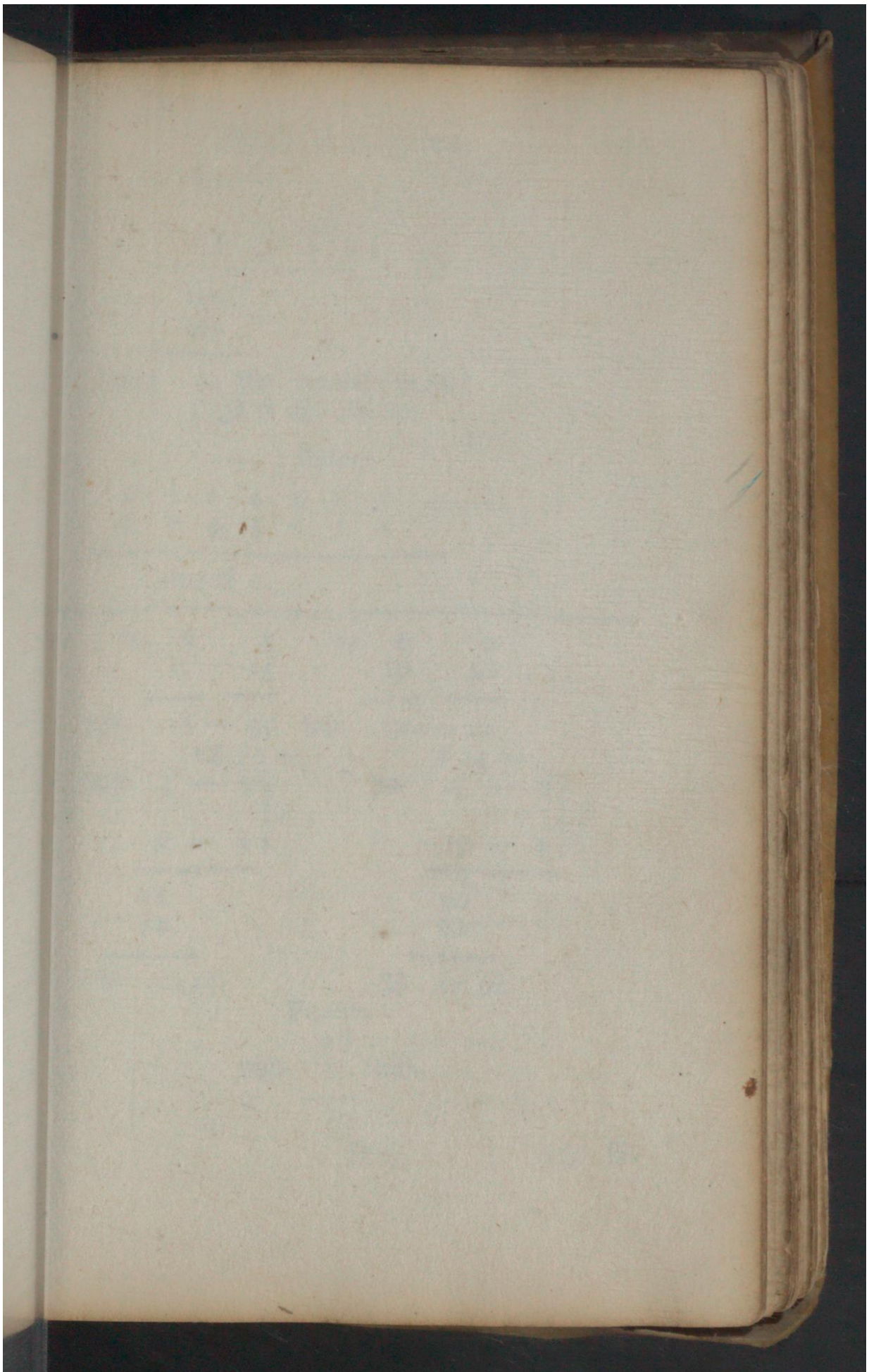

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
392 K 15

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
392 K 15

2e. 81 ÷ ½ | 4 | x
73 ÷ ⅛ | 3 |

292
243

komt 49 stu. 7 mael 7 is 49/
ergo 7 Tavernen.

Proeve.

1 2 3 4 5 6 7
6 5 4 3 2 1 0

over al 7.

2e. ß 3 2e. ß 2
15 15 10 10

sub. 18 — 45 sub. 12 — 20
ß (9 + ß (4 +

posi 3 + 9 | ß
2 + 4 |

18
12

pos. 15 + 9 | ß
10 + 4 |

90
60

A ß (1 ⅕ B ßß (6.

Proeve.

1 ⅕
add. 6 mul.

7 ⅕

P 3 13/ A.

13/ A 9 guld. po. da. 4. 36. po. da. 8. 54.

B 2 4 dael. 6 8 — 20

B 2 4 6 da 8 10 12 — 42

20 van 36 is ÷ x8(4 4 ÷ ÷

42 van 54 is — ÷ x8(2 ÷ ÷

2e. 4 ÷ 4 | e
2e. 6 ÷ 2 |

24
8

x8 (8 dagen/ 9 guld / is 72 eick.

1/4 1/9 × 5/6 = 45/54 + 6 = 51/54 / ¾ — 12 — ½

fa. 216 voeten oft 36 vademe

15/ Stelt een ſtock op d'aerde van 2 vademen, ſ na de ſelve Sons hooghte geven 1 ⅓ vaems ſchadu we, ſeght dan 1 ⅓ — 2 — 20. fac. 30 vademen.

16

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
392 K 15

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
392 K 15

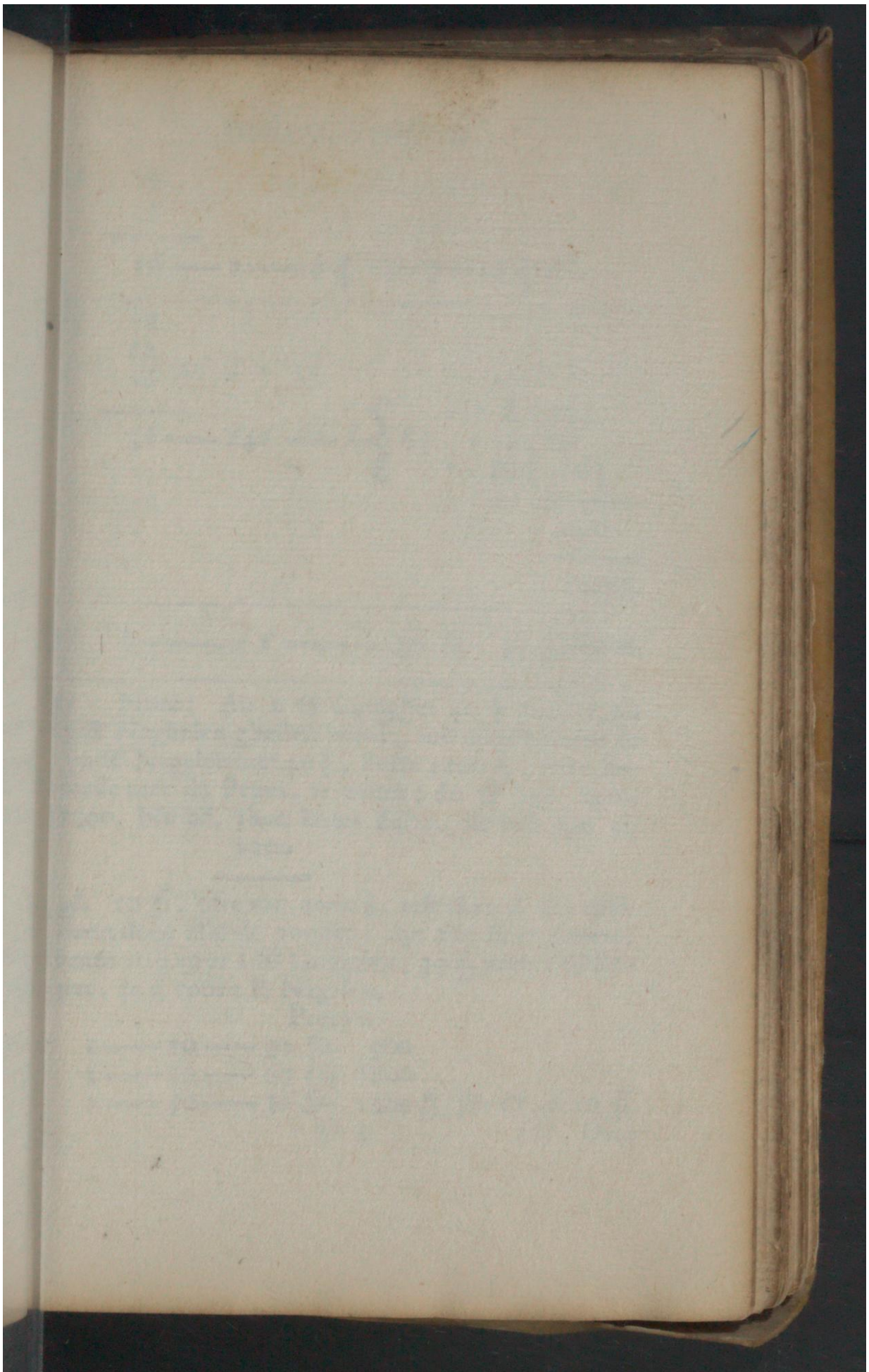

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
392 K 15

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
392 K 15

5/ 9
7
16 — 2 — 9 { 1⅛ — 9 — 12 { 96.

6/ 8
12
16
36 — 240 — 1 { 6⅔ + + 8 { 53⅓
+ + 12 { 80
+ + 16 { 106⅔
240
12 gul.

8/ ⅔ — 1 — 30 fa. 55 guldens.

9/ Nota: Als 1 ℔ Gemgber 40 ß minder als 1 ℔ Naghelen gheſtelt wordt, ſoo multipliceert de 30 ℔ Nagelen met 40 ß, komt 1200 ß, doet ſoo mede met de Peper, te weten: 60 ℔ met, komt 1200. Nu ad. 1200 komt 2400, die ſub. van 17
1200
£ 10 ſ, ofte van 4200 ß, reſt 1800 ß die divideert door alle de ponden, zijn 180 ℔ te ſamen: komt 10 ß voor 1 ℔ Gemgber, 30 ß voor 1 ℔ Peper, 50 ß voor 1 ℔ Nagelen.

Proeve.

1 — 10 — 90 fa. 900
1 — 30 — 60 fa. 1800
1 — 50 — 30 fa. 1500 ß / fa. 17 £ 10 ſ

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
392 K 15

20 Daer zyn drie Dochters,
sub. 3 van 9, reſt 6,
mede 3 van 6, reſt 3.

3 . . . . . 27 — 3 { 30 D
6 mul. . 9 . . . . 54 — 2 komt { 56 D.
9 . . . . . 81 — 1 { 82 D

div. (3 ☌ ☌ { 3 9 — 12
(2 ☌ ☌ { 6 6 — 12
(1 ☌ ☌ { 9 3 — 12

Elck verkoopt zyn overschot het stuck voor 3 gg
soo brengen sy t'huys elck 12 ggul. zynde een ge
lijcke somme gelts.

21/ $2\frac{1}{2}$ $3\frac{1}{2}$ — 2 7 — 300 20 — 6000 9 — 84000

stu. ☌ pers. 9

9 . . . 9000 . . 2
F. 2000
9 . . . 9000 . . 7
F. 7000

21/ Pa.

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
392 K 15

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
392 K 15

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
392 K 15

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
392 K 15

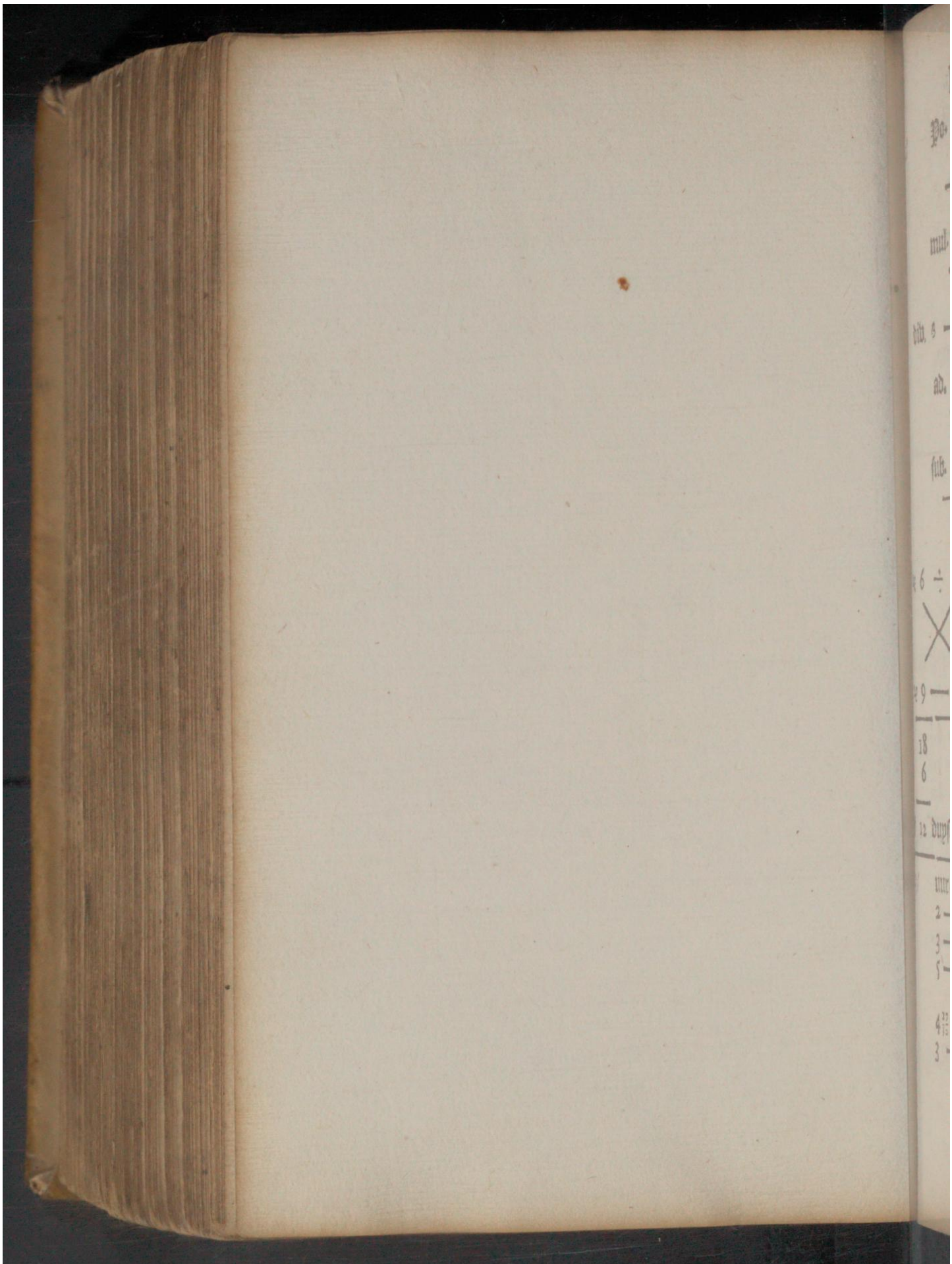

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
392 K 15

2/ Po. 6 — 6 — 12 — mul. 8 — 96 — div. 8 — 32 — ad. 6 — 38 — sub. 14 — 24

ze 9 — 9 — 18 — 8 — 144 — 3 — 48 — ad. 6 — 54 — 14 — 56 — 40 — ÷ 16.

anders:

56 dupsent ad. 14 — 70 — sub. 6 — 64 — 3 mul. — 192 — 8 — 24 — 12 sub. — ℔ 12000

ze 6 ÷ 32 | 2 |
ze 9 — 16 | 1 | x

18
6

12 dupsent.

/ uur. uur.

2 — 3 — 1/ 1 1/5
3 — 5 — 1/fa. 1 2/3 ad. | 4 47/30 mud.
5 — 7 — 1/ 1 2/5

uur.

4 17/30 — 3 — 36 fa. 23 89/137 uren.
3 — 23 89/137 — 1 fa. 7 23/137 minut.

℔ 5 24/

24/ Mul. 1. 3. 5. komt 15. divid.
15 door 1, komt 15,
divid. 15 door 3, komt 5.
divid. 15 door 5, komt 3.

is $\frac{15}{23}$ uur. ad. 23

15
60
900

23
31(3
000
236
6

$39\frac{3}{23}$ minuten.

25/ Mul. 1 — 2 — 3
komt 0
x komt 6
z 3
y 2

11 komt $\frac{6}{11}$ uur / oft $32\frac{8}{11}$ minu

Minuten. Proeve.

60 —— 12 —— $32\frac{8}{11}$ fa. $6\frac{6}{11}$
120 —— 12 —— $32\frac{8}{11}$ fa. $3\frac{3}{11}$
180 —— 12 —— $32\frac{8}{11}$ fa. $2\frac{2}{11}$

12 anck.

EYNDE.

Ick wensch dees Cijffringh zoo bequaem,
Te wesen yeder aenghenaem.
Ende isser yets, dat niet en zou;
'k Bid, keert het in de beste vou.

W. Bartjen.

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
392 K 15

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
392 K 15

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
392 K 15

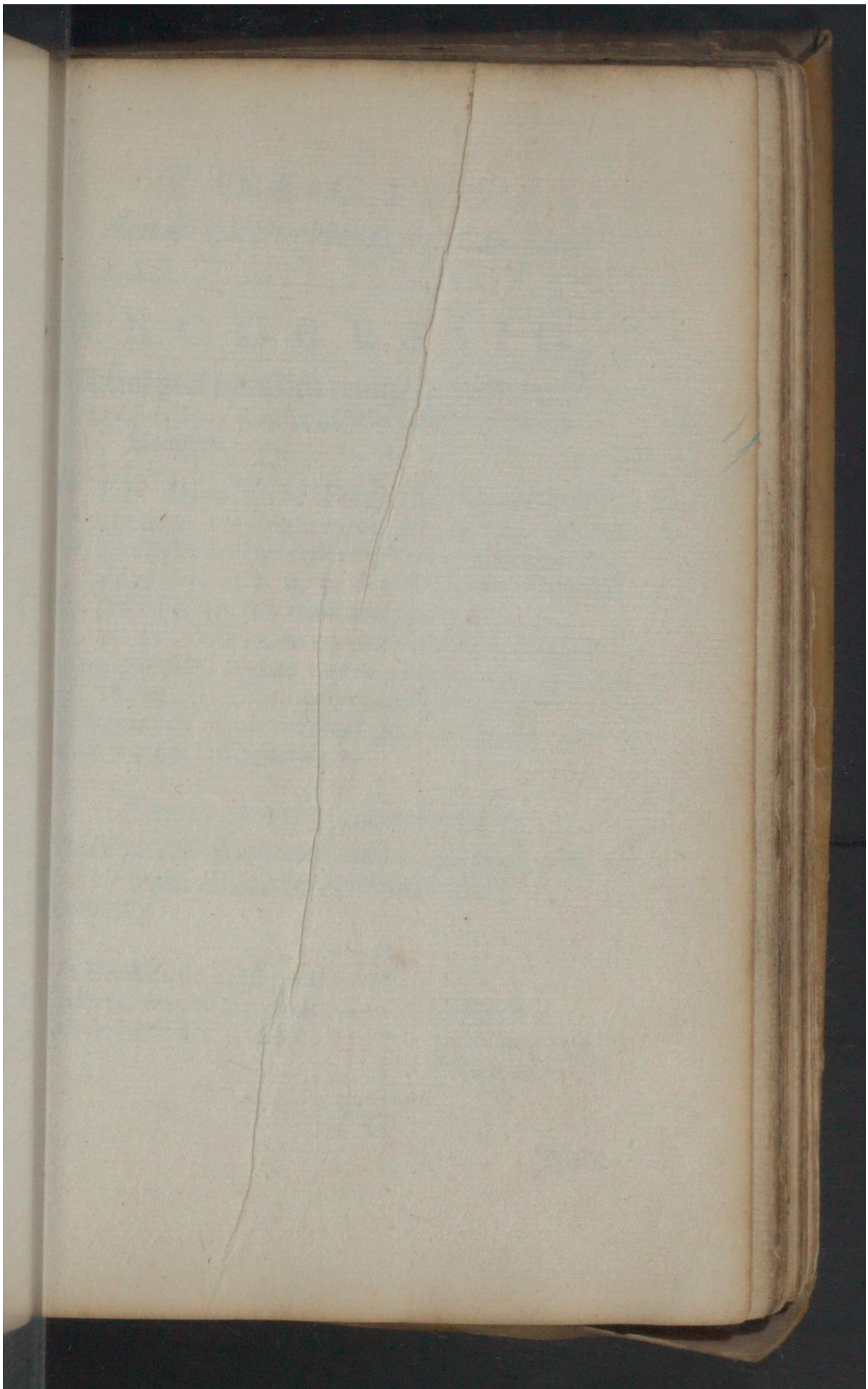

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
392 K 15

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
392 K 15

TOE-GIFT,
Aen de Lief-hebbers gheſchoncken.

PROGRESSIO,
Leert heel konſtich eenige getalen op ofte af-tellen / ſonder behelp van de gemeene Additie.

EEN Aritmetiſche Progreſſio is, als men de ghetalen vervolghens op ofte af telt, dat met ghelijcke vermeerderinge ofte vermindering, aldus: 1. 2. 3. 4. 5. 6. 7. 8. 9, oft 2. 4. 6. 8. 10. 12. 14. 16. 18. 20. anders 1. 3. 5. 7. 9. 11. 13. 15. 17, deſe tellen op-waerts met 1, oft met 2, voort-gaende, andere neder-gaende, als: 36. 30. 24. 18. 12. 6, &c. noteert men met welck ghetal die beginnen, ende met wat getal die voort-tellen, ook wat het leſte ghetal zy.

Exempelen ofte voor-beelden.

Daer is een Progreſſie van 1. 2. 3. 4. 5. 6. 7. 8. 9. 10 / ſeght my hoe veel die bedraeght? Antwoord 55.

't Eerſt ende 't leſt getal addeert, wat komt: mult: met de helft der getalen.

1
10
——— alhier is 1
11 den op-gangh
5 oft exces.
———
55

Prodi-

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
392 K 15

Prodigresseert 2. 4. 6. 8. 10. 12. 14. 16. 18. 26. fa. 11
een ander van 1. 3. 5. 7. 9. 11. 13. 15. 17. fa. 8
een ander van 5. 10. 15. 20. 25. 30. 35. fa. 14
noch een van 36. 30. 24. 18. 12. 6. fa. 12

1 Hoe veel is een Progessie van 20 getalen / beginnende van 1 / op-gaende met 7 / ende eyndigende in 134? Ant. 1350.

2 Mercht / dese heeft 20 ghetalen / begint van 1 gaet met 7 op / bewijst my hoe veel 't leste ghetal is Antw. 134.

3 Noch / hoe veel den exces ofte op-gang is der 2 ghetalen? Antw. 7.

4 Mede / met wat getal die begint ende voortgaet. Antw. 1. 7.

5 Ten lesten / dewyle dat die beloopt 1350 / ende met 7 op-gaet / hoe veel ghetalen datter zijn? Antw. 20.

Volght het Werck van dese bovenstaende Vraghen.

1/ 1
134

135
10

1350 Doet als voor geleezt is.

2/ 2

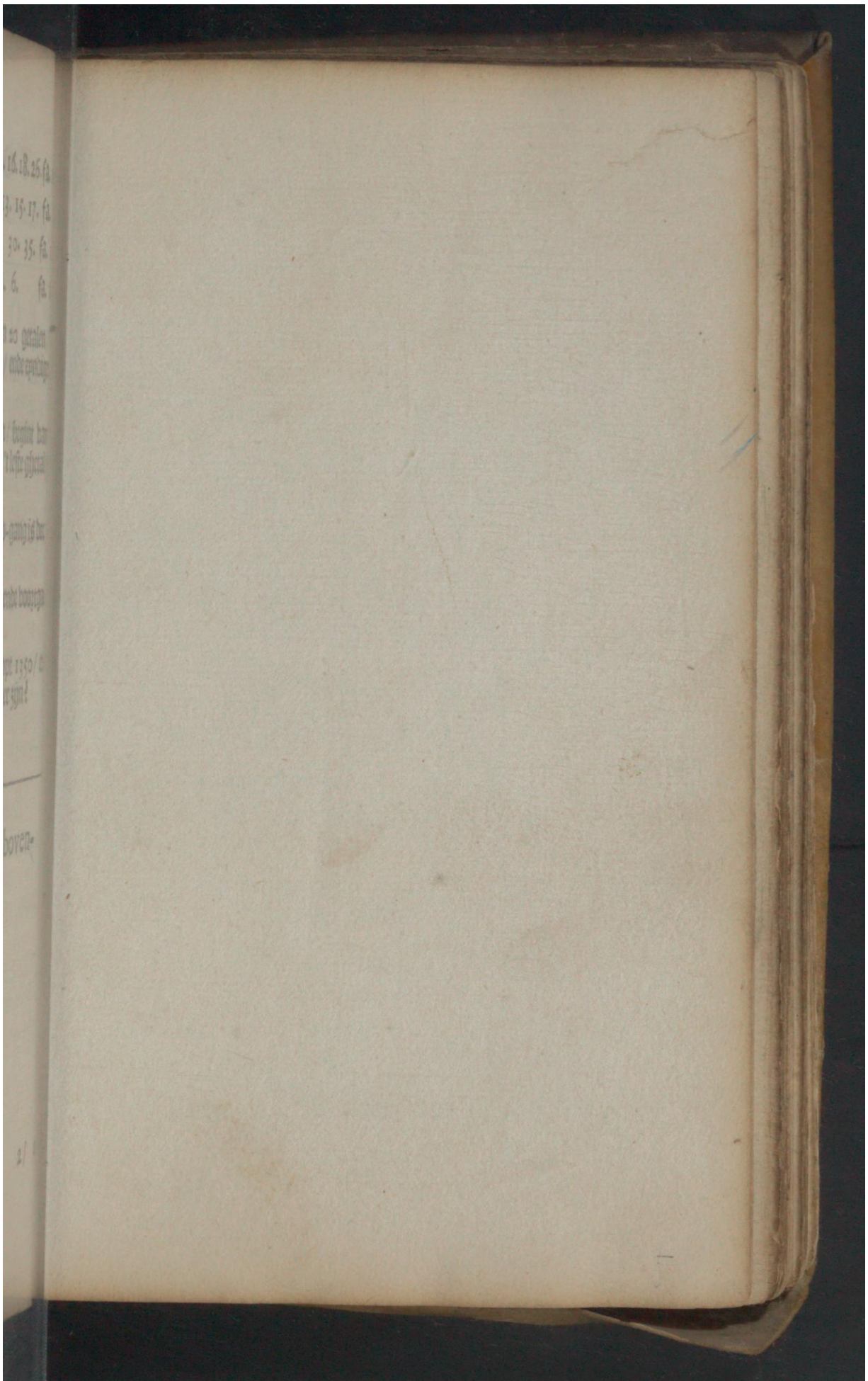

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
392 K 15

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
392 K 15

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
392 K 15

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
392 K 15

20	7 + 1.	Multipliceert 1 't getal der ghetalen met den opgangh, ſub. 't begin, van den op-gang, dat ſub. van 140, komt voor 't leſte ghetal 134.
7	1	
140	6	
6		
234		

20 + + +	134	Subſtrah. 1 van 't ghetal der ghetalen, ſoo mede van 't leſte getal ende divideert dat met d'eerſte reſte.
1	1	
19	133	

Ø(0
ꝛ33 (7
ꝛØ

20	begin.	Sub. 1 van 't getal der getalen, divideert 't leſte getal daer mede.
1	Ø(1	
19	ꝛ34 (7 op-gang	
	ꝛØ	

1350			ꝛ(2	
1350	Ø4(5		2Ø4	
2700	2700 (385 5/7 hiet upt √8.		3 | 85	5/7 (19
	777			

24 5/7
19 ſub.

5 5/7 halveert.

2 6/7
7

komt 20 getal der getalen.

Daer

Daer is een natuerlijcke Progressie heeft 1
ghetalen / begint met 2 / gaet op met 2 / segt m
wat 't leste getal is ? Ant. 20.

10 —— 2 —— 2

2 2

20 0

0

20

Een Progressie die voort gaet met 2 / 't grootste g
tal is 17 / 't getal der getalen is 9 / segt my 't eers
getal ? Antw. 1.

9

sub. 1 17

16

8 1

2

16

Wanneer een Progressie het eerste getal heeft 5 / er
de 't leste is 35 / in als doen 140 / seght my 't get
der getalen ? Ant. 7.

35

5 ad.

40

(2

14(0 { 3 1/2

40 { 3 1/2 dub.

7

Een Progressie van 10 ghetalen beginnende met 1
ende eyndigende met 55 / segt my wat den op-gan
van dien is ? Ant. 6.

10

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
392 K 15

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
392 K 15

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
392 K 15

10 55
1 1
9 84
6

Eender ontfanght alle uren tot 12 nae den ande-
n verbolghende / seker geldt / te wesen: den eersten
ock-slach 1 dupt / de tweede 2 dupten / ende de der-
3 dupten / ende soo voort tot de leste ure toe / vrage
e veel gelds hy ontfanghen heeft?
ntw. 9½ stuyv.

Een Jonckers knecht komende by eenen Backer
n te koopen 18 witte-vrooden 't stuck tot 1½ stuyv.
ndelden met hem / 't eerste vrood voor eenen pen-
ng te betalen / 't tweede voor 3 / 't derde voor 5
nninghen / ende soo voort elck vrood 2 penningen
eer / vraghe wie van beyde profijt ghedaen heeft /
de hoe veel?.
nt. den knecht heeft gewonnen 6 stu. 12 pen.

Twee spelen Vastel-avont-spel: met een man-
daer in 60 Torven: leggende elcken Torf een
schreede van den anderen / ende stellen de Mande
n schreede van den eersten Torf / vrage hoe veel
schreden den eenen doen sal / vrengende elck gang ee-
n Torf teffens in de Mande / ende stoten met bey-
voeten daer teghen: eer den anderen seckeren wegh
oopen sal?
nt. 3660 schreeden.

Nota: Den eersten heeft 2 schreeden, ende den
sten Torf 120.

Een

Een Heere heeft 2 Dagh-looners / d'een ge
hy des daegs 8 stuyv. eenighe dagen geduerende / d
anderen geeft hy den eersten dag 1 stuy. den tweed
2 / den derden 3 / en soo voort / de vrage is in hoe v
dagen die beyde eben veel guld. sullen gewonnen h
ben? Ant. in 15 dagen elck 6 gul.

8 gewonnen dat 8 is 't middel getal.
2 dub.

16
1 sub.

15 dagen.

12/0 stuyv.

6

Proeve.

1
15

16
$7\frac{1}{2}$

112
8

12/0

6

Alsmen Geometrische Progresse wil adderen

So multipliceert 't leste getal daer-mede de Pr
gresse vermeerdert wordt, wat dat voort-brengt
daer af subtrahéert 't eerste ghetal, de reste divideer
door den op-gang min een.

Voor-beeld.

Addeert dese Progresse.

2/ 4/ 8/ 16/ 32/ 64/ 128/ 256/ 512.

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
392 K 15

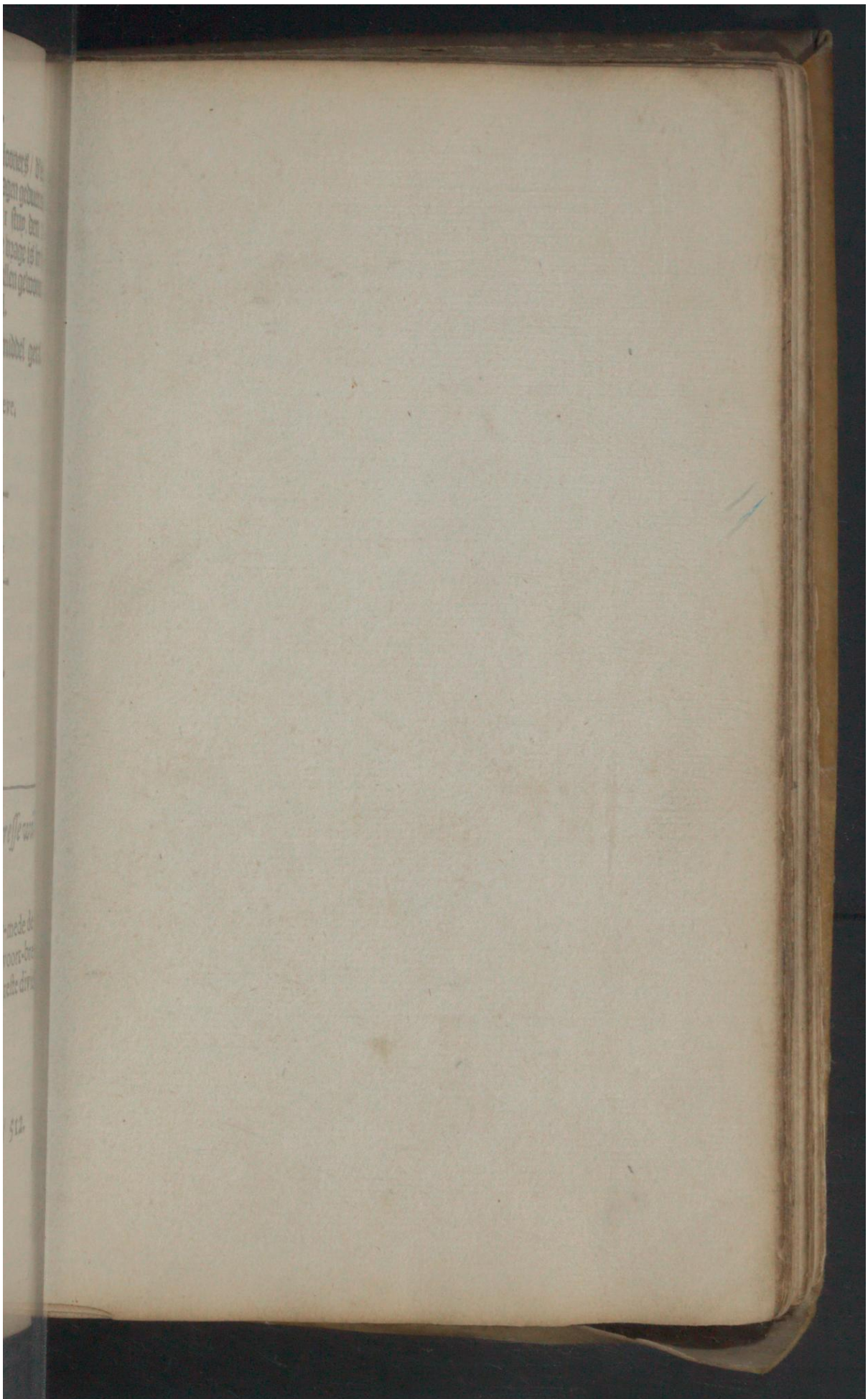

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
392 K 15

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
392 K 15

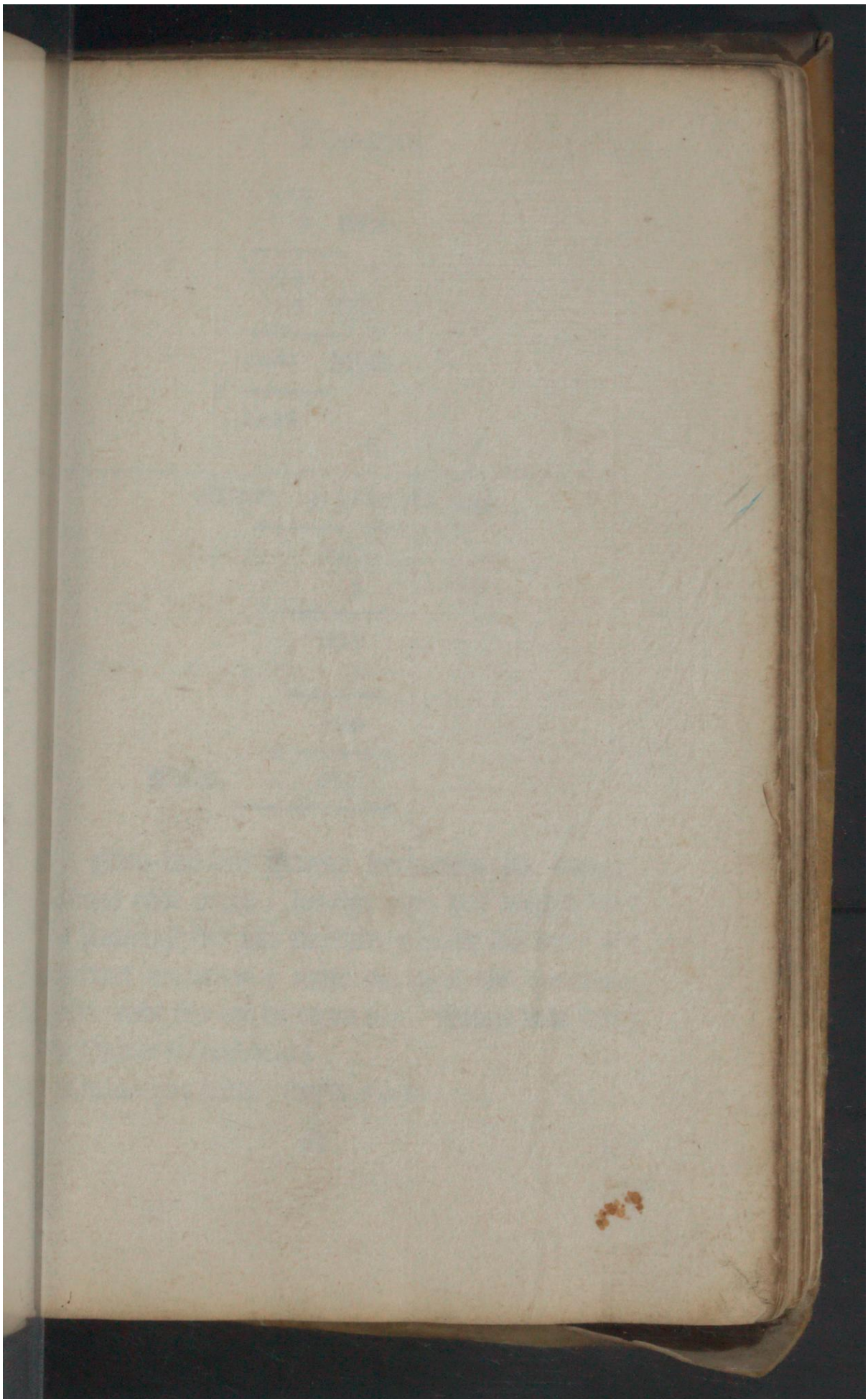

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
392 K 15

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
392 K 15

512
2 mul.
1024
2 ſub.
1022 dſbid.

addeert 3/9/27/81/243.

243
3
729
3
726
2
Antw. 363

Men wil een Paerdt verkoopen by voeten/ ſtaert ende oozen / betalen vooz den eerſten voet 5 penninghen / den tweeden 5 mael ſoo veel / den derden wederom 5 mael ſoo veel als den tweeden / ende ſoo tot de oozen toe. Vzage wat vooz 't Paerdt te betalen is?
Antw. 305 guld. 3 ſtuyv. 7 pen.

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
392 K 15

5
——— 5
25
——— 5
125
——— 5
625
——— 5
3125
——— 5
15625
——— 5
78125
——— 5 d'exces mul.
390625
——— 5 d'eerſte letter, ſub.
390620
4 ——— — d'op-gang min een div
97655
16 ——— —
610/3 —— 7
——— ——— ———
305 — 3 — 7

Vanden quadraet, ofte viercanten-wortel

EEN quadraet-ghetal en is anders niet dan een vla vierkant ghetal welck met ofte in ſich ſelfs gemul zynde, een vierhoecx getal geeft, als by voo beeld:: Eenen wil een plaetſe (die recht vierkant is beleggen met 100 vierkante ſteenen, de vrage is, ho veel ſteenen in een van de vier zyden legghen ſullen

An

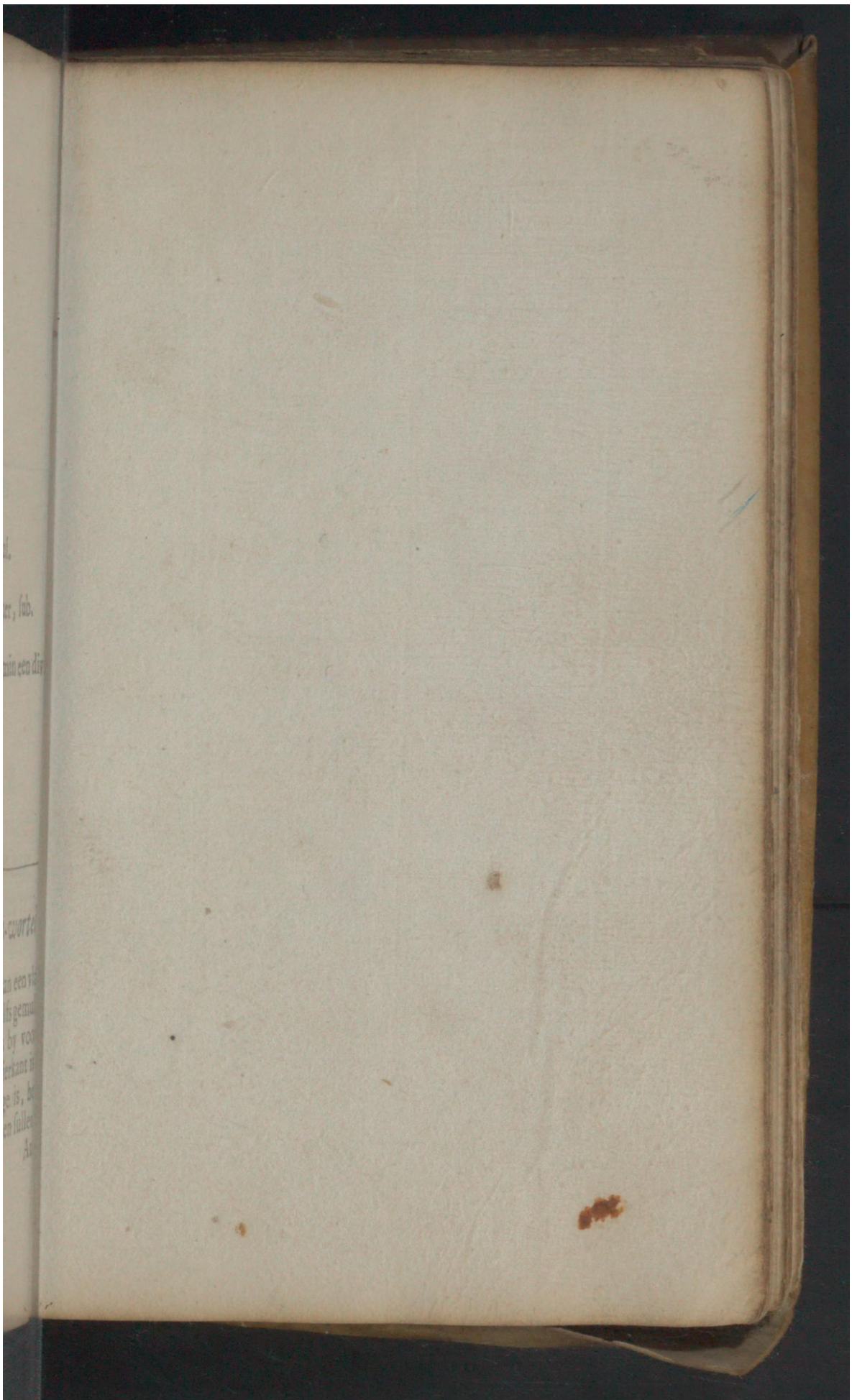

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
392 K 15

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
392 K 15

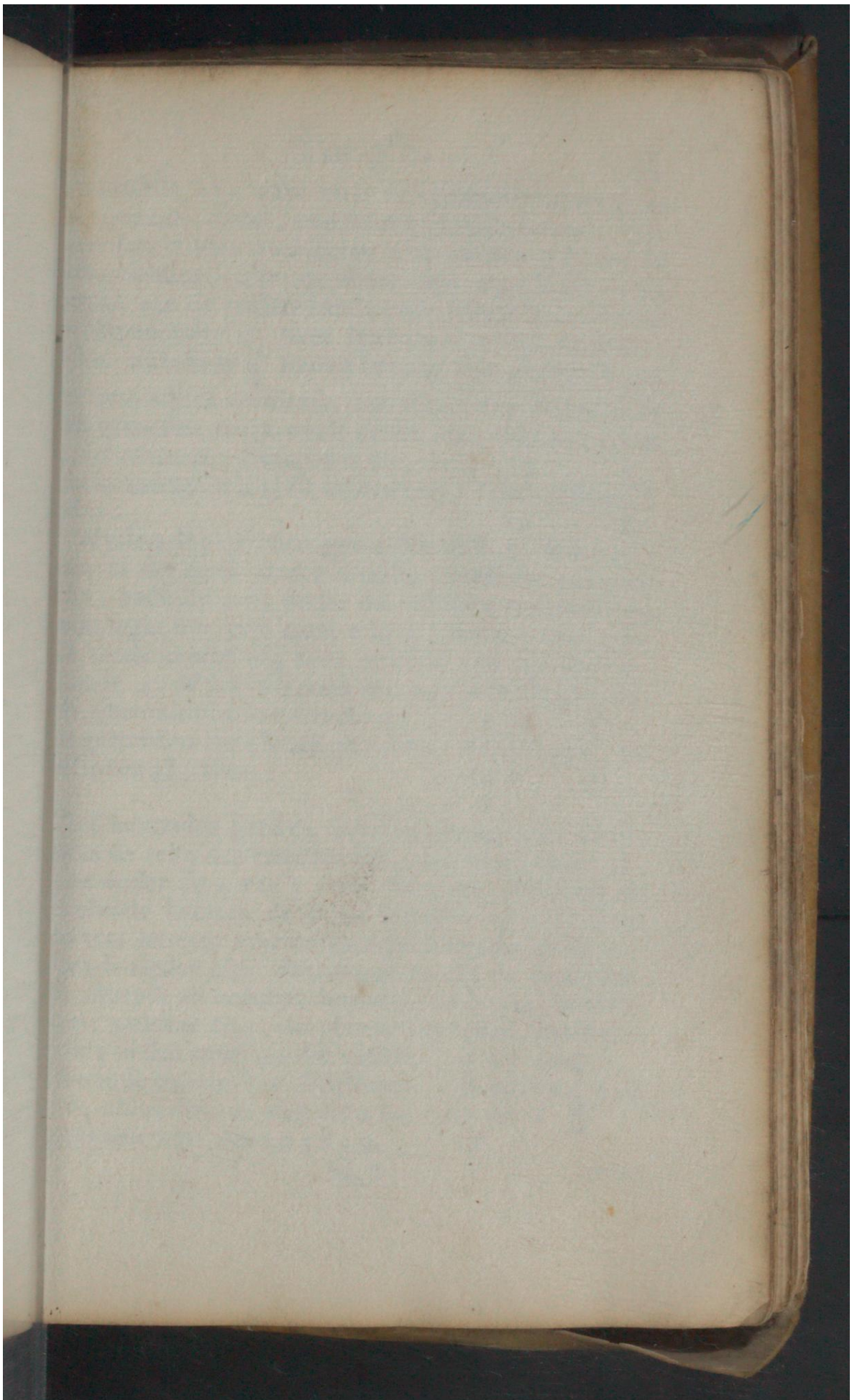
Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
392 K 15

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
392 K 15

ntwoordt 10, want 10 in ſich gemultipliceert geeft
00 quadraet-getal, overſulckx is 10 de wortel. So-
nen dan wilden extraheren ofte trecken $\sqrt{8}$, dat is
adix zenſus, ofte quadraet uyt 294849, ſoo
egint van de rechter handt ende ſcheyt met kleyne
recktjens twee en twee letteren van den anderen,
ldus. 29|48|49 { want 2 letteren ſijn ghenoech tot
et een-tallich quadraet, extraheert dan ende ſoeckt
en grootſten radix uyt't eerſte lidt, dats 29, komt
, ſet achter af: 5 mael 5 is 25, die
reckt van 29, reſt 4, die ſet boven 9,
ldus:

4
2 ø | 48 | 49 } 5
2 8

Wyders dupleert den gevonden radix 5, komt 10,
aer af ſet de 0 onder d'eerſte letter des tweeden
dts, ende de een, onder de reſte des eerſten lidts,
nde ſeght hoe veel mael 1 in 4, komt 4 mael: ſet
ie mede achter af, ende trecktſe van ſijn boven-
aende 4: Wyders 4 mael 0 is 0, die ſelfde 4 in ſich
:lfs ghemultipliceert maeckt 16,
at getrocken van 48, reſt 32, die
:t boven 48, aldus:

4 32
2 ø | 48 | 49 } 54
2 8 ø
1

't Ghevonden getal 54 dupleert, komt 108, die ſet
nder de reſte des tweeden lits, te weten: onder 32,
nde onder de 4 van't derde lidt, om alſoo uyt de
eſterende letteren de derde letter te vinden, want
oo veel letteren moetender achter komen alſſer ge-
cheyden leden zijn: daeromme ſoeckt de derde let-
er, doende als vooren, hoe veel 108 in 324, komt 3-
nael, welck is 324, die ghetrocken reſt 0, multipli-
eert 3 in ſich komt 9, die van de
eſterende 9 getrocken, blijft me-
e 0, aldus doende vint men dat
43 is den radix van 294849.

4 8 2 (0
2 ø 48 | 4 ø } 543
2 8 ø ø 8
1 1

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
392 K 15

Hoe veel is den radix quadraet / ofte vierkante wortel upt 484 ? Ant. 22

$$\begin{array}{r|l} 4 & 84 \\ 4 & \end{array} \Big\} 22$$

√ upt 1296 ? Ant. 36.

$$\begin{array}{r|l} & 33(0 \\ 1 & 2\,9\,9 \\ & 6 \end{array} \Big\} 36$$

√ upt 15129 ? Ant. 123.

$$\begin{array}{r|l} & 1 \\ & 3\,7\,(0 \\ 1 & 8\,1\,2\,9 \\ & 2\,2\,4 \end{array} \Big\} 123$$

√ upt 13860 ? Ant. 117.

$$\begin{array}{r|l} & (1 \\ & 2 \\ & 3\,(7 \\ 1 & 7\,7\,2\,(1 \\ & 3\,8\,9\,9 \\ & 2\,2\,2 \end{array} \Big\} 117\tfrac{17}{23}\tfrac{1}{5}$$

√ upt 1260378 ?

$$\begin{array}{r|l} & (1\,4 \\ 1 & 2\,4\,4 \\ & 4\,9\,9\,(9\,4 \\ 1 & 2\,8\,9\,3\,7\,8 \\ & 2\,2\,2\,2\,4 \\ & 2 \end{array} \Big\} 1122\tfrac{1494}{2245}$$

√ upt

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
392 K 15

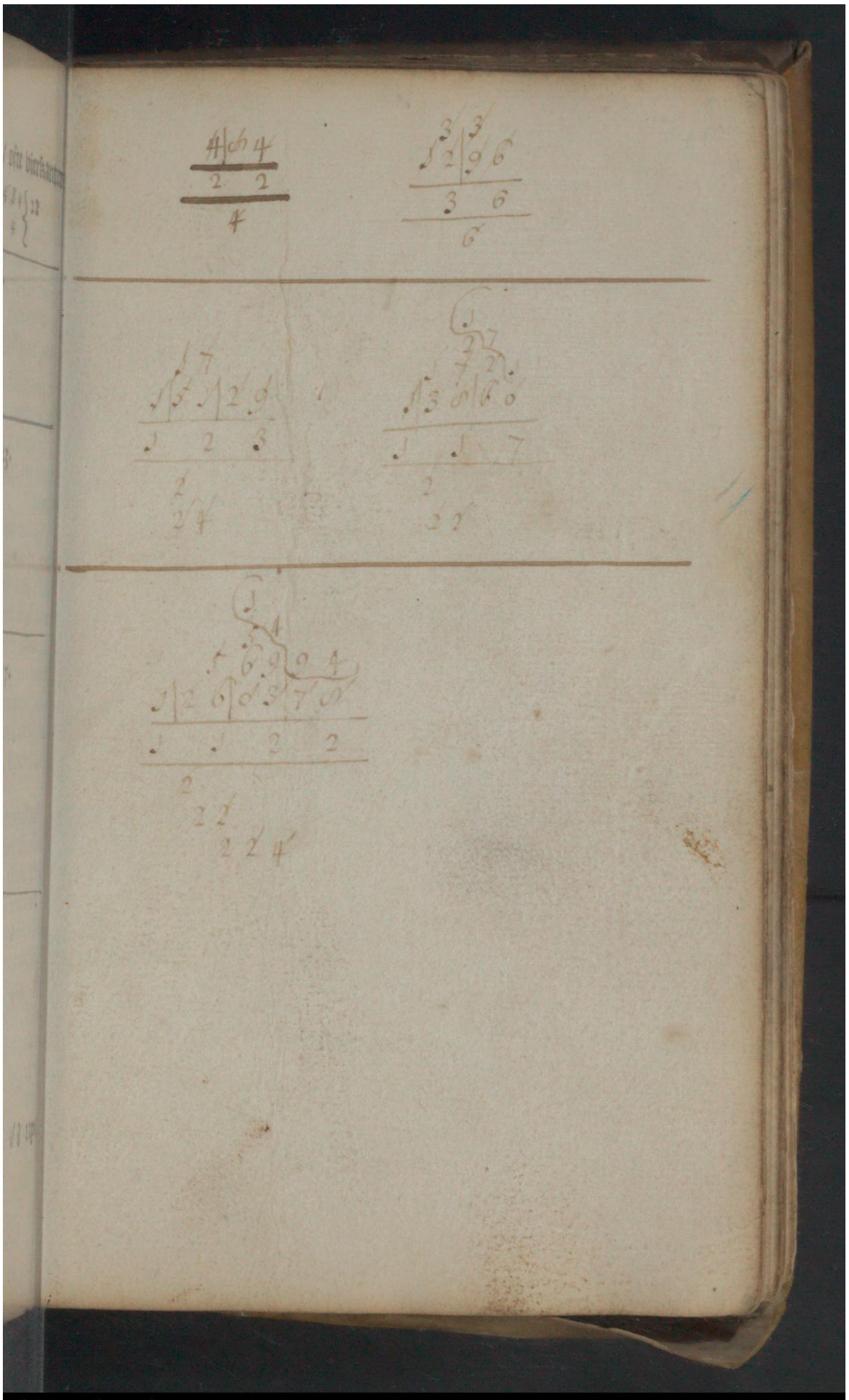

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
392 K 15

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
392 K 15

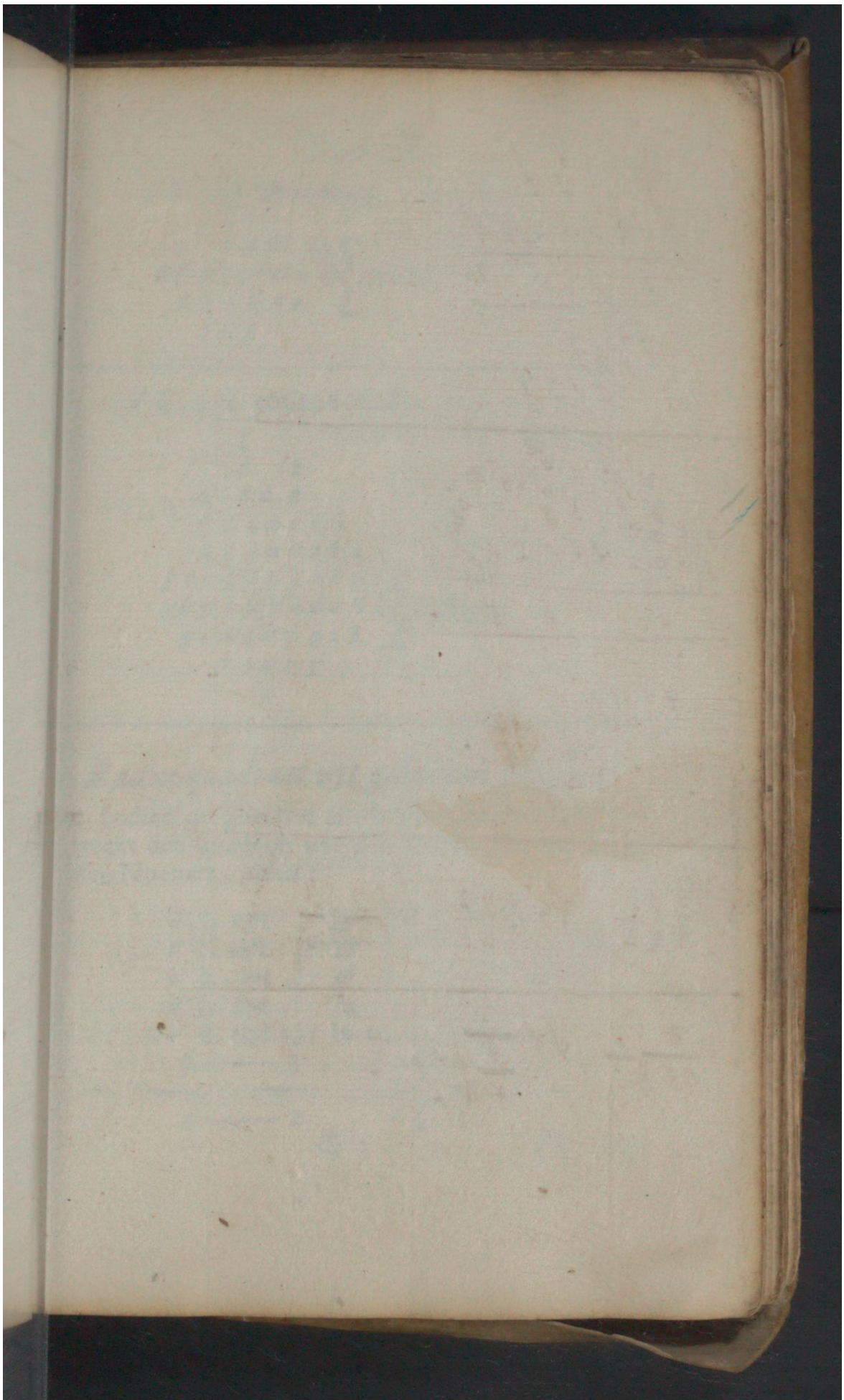

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
392 K 15

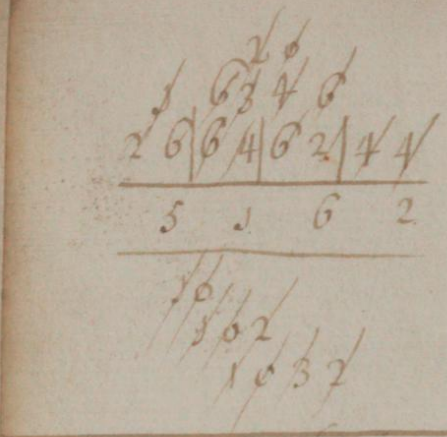

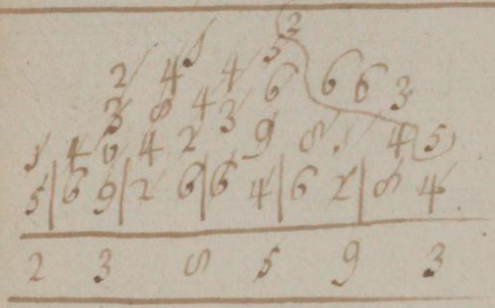

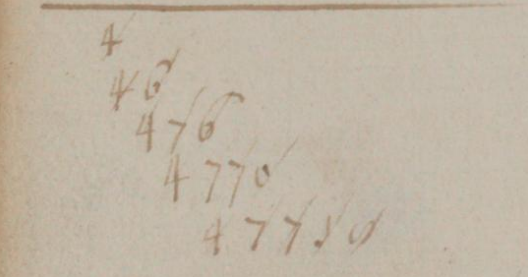

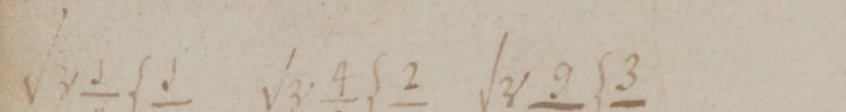

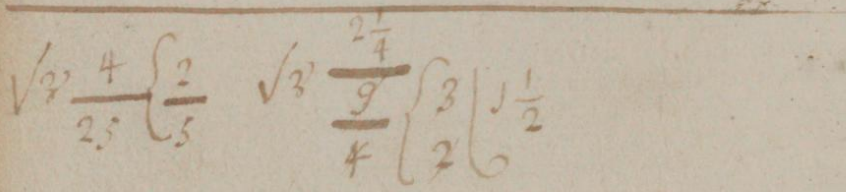

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
392 K 15

√ 8 upt 26646244.

2 0
1 3 4 8 (0
2 0 | 0 4 | 0 2 4 4 } 5162.
1 0 0 2 3 2
1 1 0

√ 8 upt 56926646284.

1
2 (2
2 8 2 4
3 4 4 4 8 (6 6
8 8 7 0 0 7 8 (3
1 4 0 4 2 3 0 8 1 4 (7
3 | 8 0 | 2 0 | 0 4 0 2 8 4 } 238593.
4 4 0 7 0 7 0 1 8
4 4 7 7 7
4

Radix quadraet uyt gebroken getalen.

Indien de ghetalen alle beyde quadraet sijn, soo treckt den quadraet uyt den Teller, soo mede uyt den Noemer, aldus:

√ 8. upt 1/4 / is 1/2
√ 8. upt 4/9 / is 2/3
√ 8. upt 9/25 / is 3/5
√ 8. upt 4/25 / is 2/5
√ 8. upt 2 1/4 / is 1 1/2

9 ——— 3 (1
— — 8 } 1 1/2
4 ——— 2 2

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
392 K 15

√ 2/8 upt 6 1/4 is 2 1/2 ofte 1/2
√ 2/8 upt 5 4/9 is 2 1/3 ofte 2/3
ende so met andere.
√ 2/8 upt 17/ is 4. 123/1000
't scheelt seer wepnigh.

Set by 17 soo veel paer nullen als ghy wilt, h meer hoe naerder de waerheyd.

```
Æ 1 (8
1 3 4 0 (7      't overschot is niet.
1 2 9 0 0 8 (1
1 7 | 0 0 | 0 0 | 0 0 }  4. 123/1000
  8 8 2 2 4
    8
```

Voor de 3 achter-letteren treckt 3 nullen af.

Om te sien ofte den Radix wel ghe-extrahee ofte ghevonden is, multipliceert den Radix in si selfs, komt dan 't ghetal daer den Radix uyt-gh togen is, soo ift wel ende recht ghevonden.

Tot exempel.

Een getal, te weten: 15 129, daer af is den R dix 123, den selven in sich ghemultipliceert, kon 15129 quadraet.

Of 't geschieden mocht datter boven eenen g vonden Radix yets overschoot, soo multiplice den Radix in sich ende addeert 't overich by 't pr duct van dien, so komt her ge-extraheerde getal.

Exen

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
392 K 15

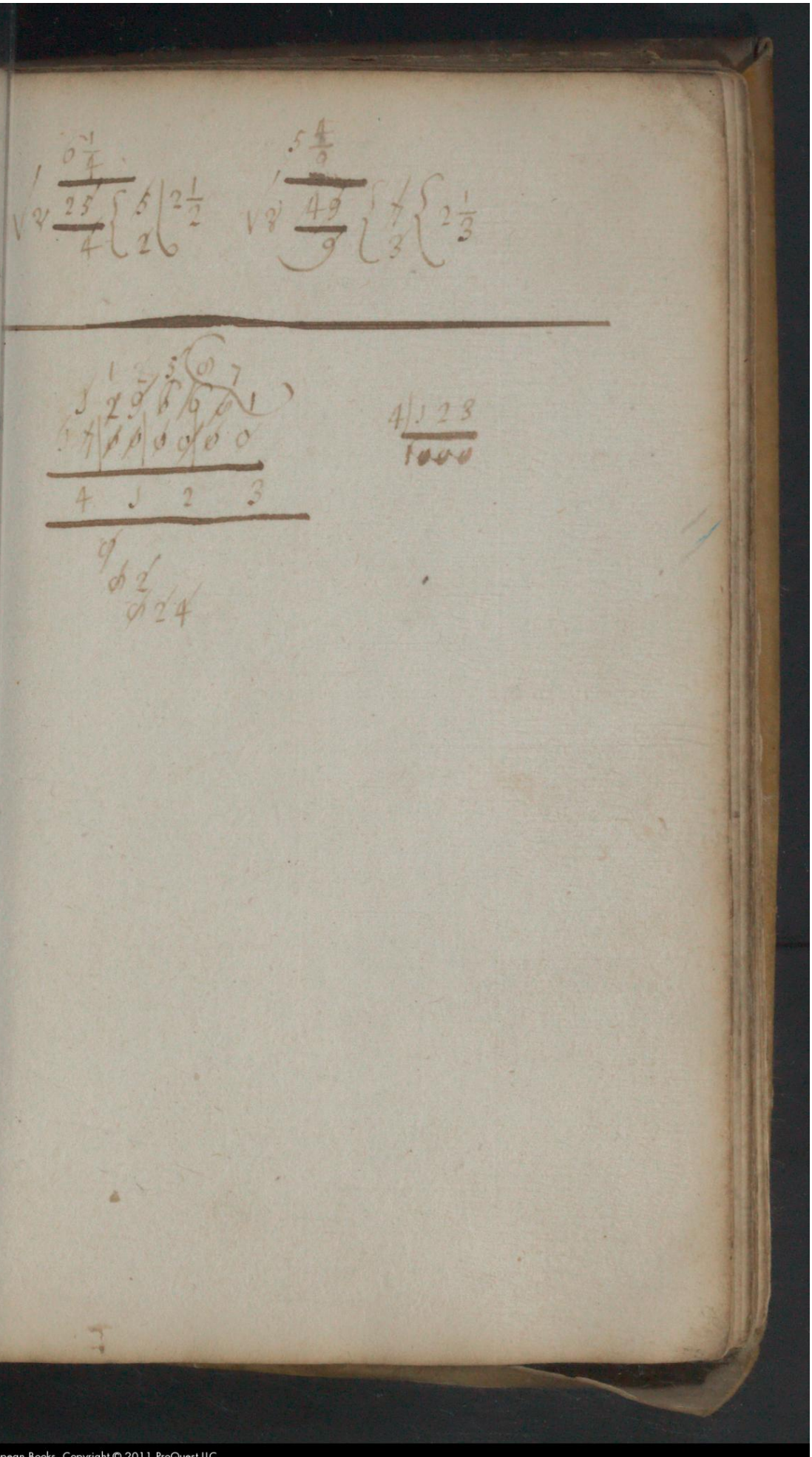

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
392 K 15

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
392 K 15

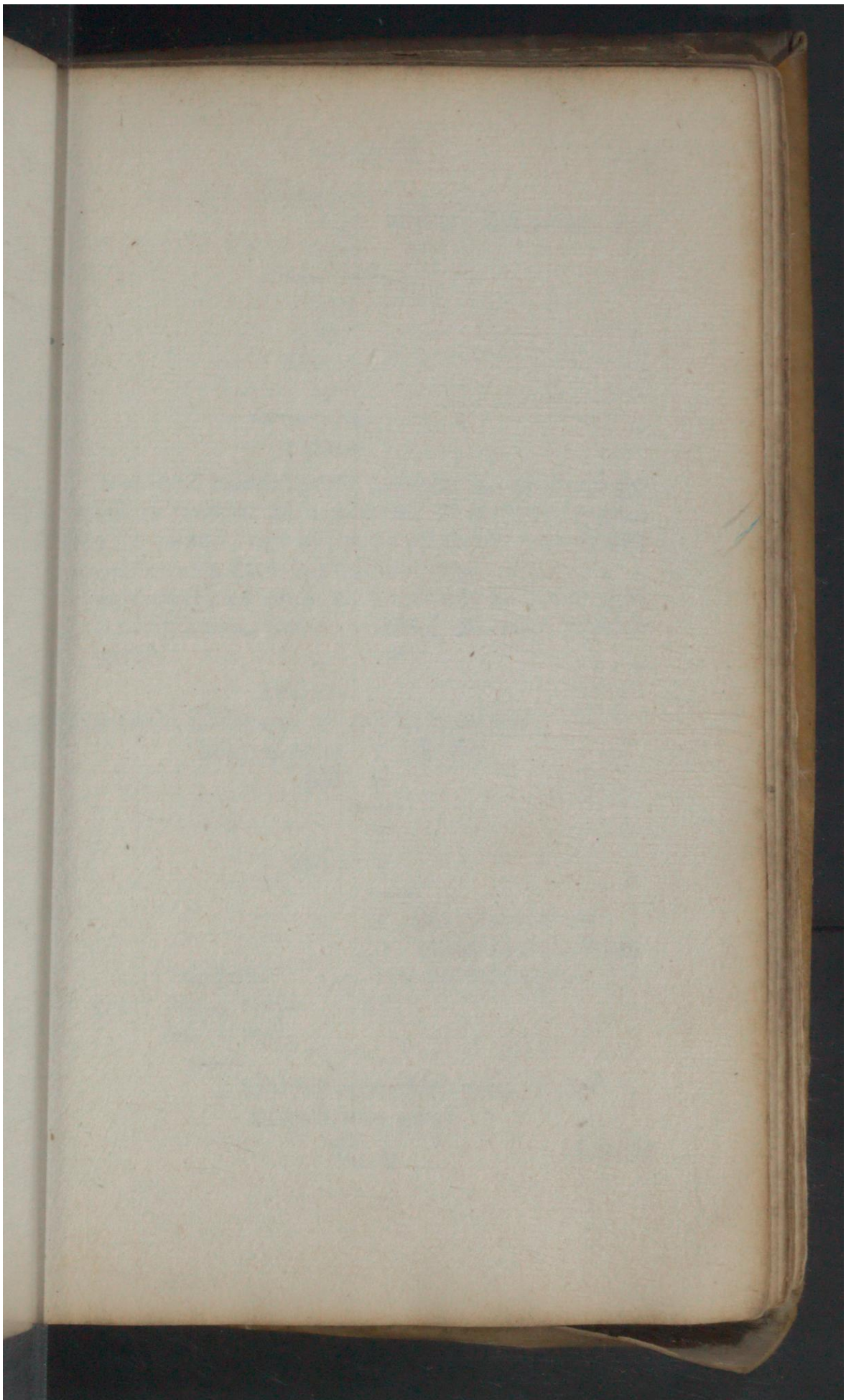

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
392 K 15

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
392 K 15

Exempel,

117 Radix / overschot 171
117

819
117
117
171

13860

Om een middel-getal tusschen 2 quadraet-getalen te vinden. Multipliceert de 2 quadraet getalen te samen, uyt het product treckt den Radix quadraet, en dat is het middel-getal.

Exempel, 16 ende 25 quadraten te samen ghemultipliceert, komt 400 | 20 voor middel-getal.

Anders.

Extraheert Radix uyt 16 ende 25 quadraet,
komt 4, ende 5 Radix.
sub. 4

1
mul. 5

5 daer toe addeert
20 middel-getal, komt
quadraet-getal.
25

anders.
van 5 sub. 4 radix
rest 1 mul.

4 sub. van 20 middel-getal, komt
16 quadraet-getal.

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
392 K 15

Cubic ghetalen te trecken.

EEN Cubic ghetal, dats een ghetal dat in sich se gemultipliceert wordt, 't product noch eens m dat selfde getal gemultipliceert, als by voor-bee 4 mael 4, is 16, ende 16 mael 4 is 64 Cubic ghet Om dan te trecken of te soecken, $\sqrt{cx}$ uyt 12812 04, so stelt dat ghetal (als de extractie der quadrae getalen) in ordre, ende vermits de eenige Cubo 3 le teren vereyscht, so treckt tusschen 3 en 3 letteren ee treckjen van de rechter-handt beginnende, aldus 12|812|904 ende soeckt den Cubo uyt het eerst lidt, te weten: uyt 12, dats 2, die stelt achter af, enc seght 2 mael 2 is 4, en 4 mael 2 is 8 cubo, die trec van 't eerste lidt 12, rest 4 die set boven de 2: Voo ders quadrateert de achter-af-staende 2, komt 4, et de stelt-se beyde ter syden naest den anderen, di multiplicerende met de genituren dats 3, komt 6 en de 12, de 12 is als divisor, even oft-men wilden divi deren, ende seggen hoe veel mael 1 in 4? 3 mael, di stelt mede achter af ende multipl. 12 daer mede, en de sijn quadraet met de 6, sijn cubo set verder alleen hunne producten stelt onder den anderen als averech te multiplicatien, die addeert, ende 't product sub straheert van den noemer des tweeden lidts, te we ten: van 4812, wat rest stelt boven. Wyders om de derde letter te soecken, quadrateert de achter-af staende 23 komt 529, die multipliceert met de geni turen, als vooren, komt 69, ende 1587, welck 158 diendt wederom als divisor, des restierende ghetals komt 4, die set mede achter af: ende multipliceert 1587 daer mede met synen quadraet mult. 69, ende synen cubo set verder, de producten set als vooren komt 645904, die trect van 't resterende getal, blijft o

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
392 K 15

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
392 K 15

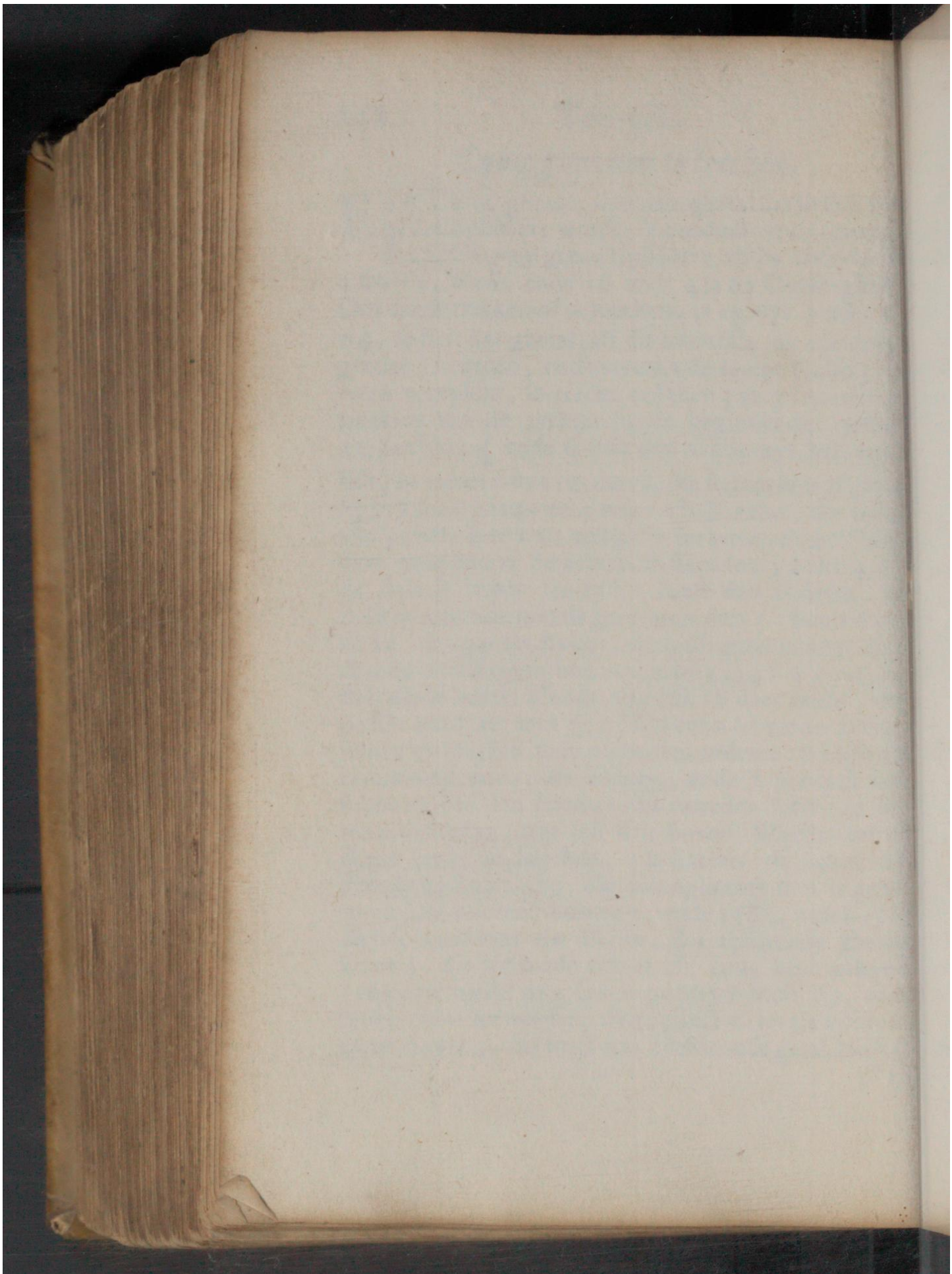

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
392 K 15

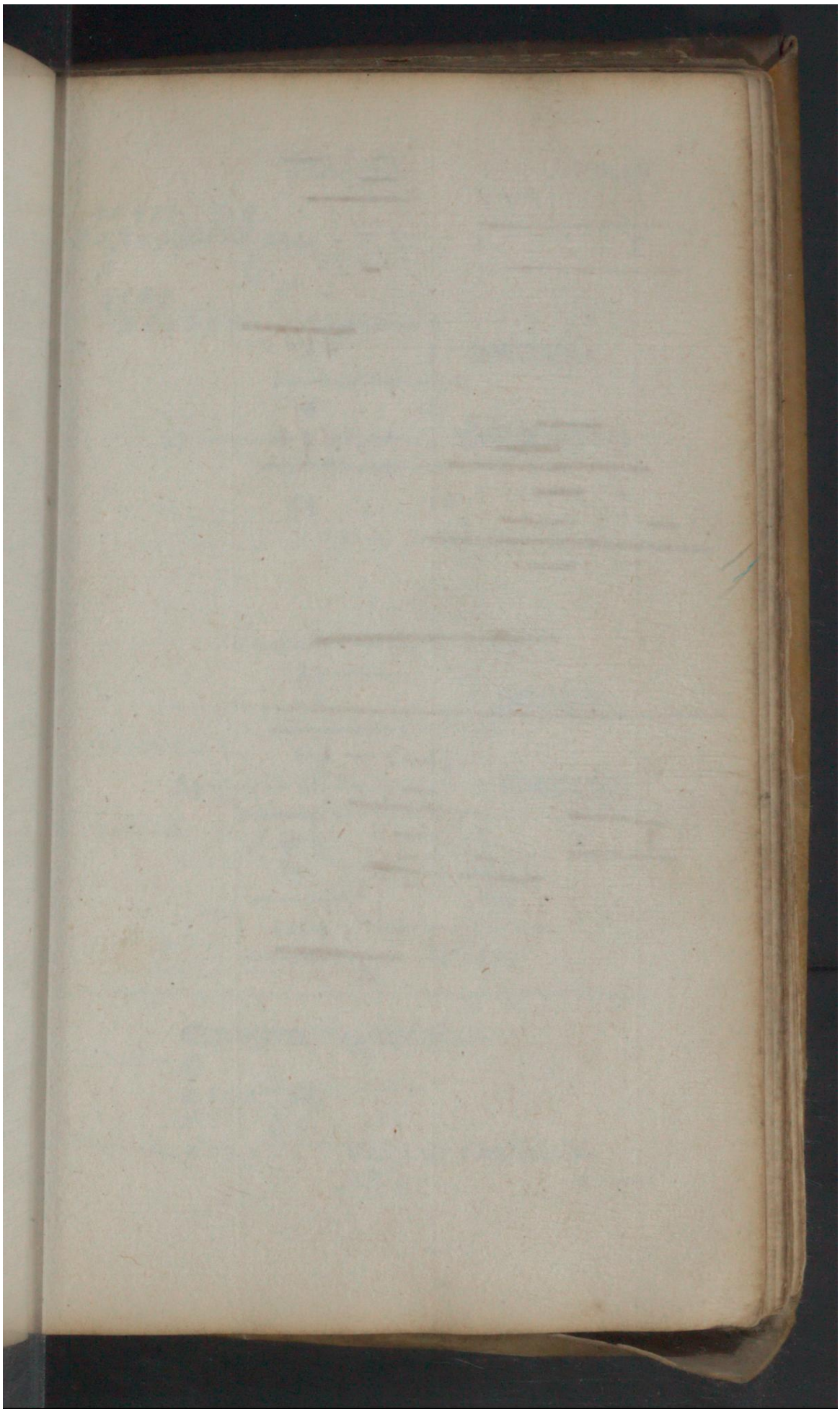

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
392 K 15

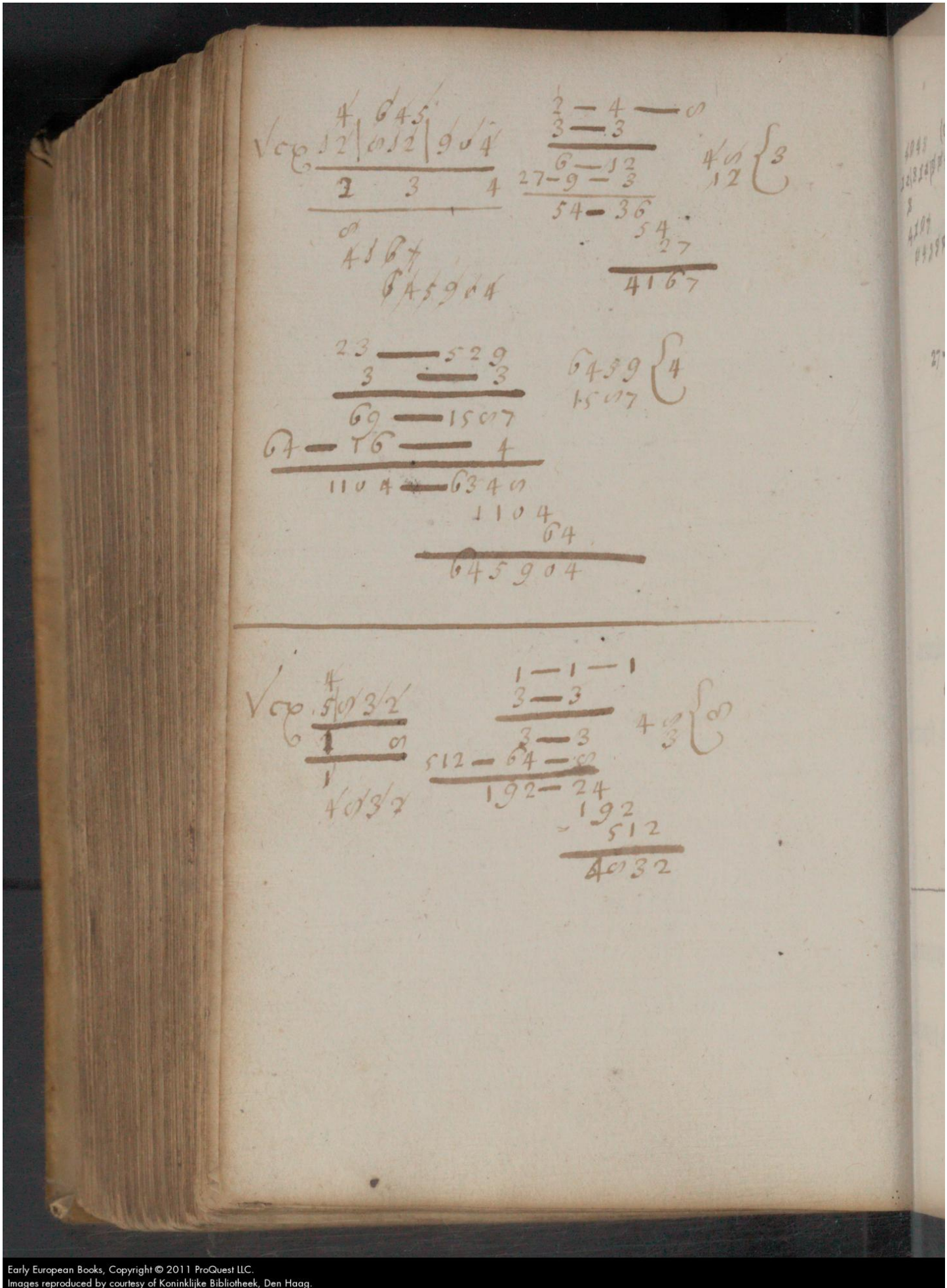

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
392 K 15

4 0 4 8 (0
1 2 | 8 1 2 | 0 0 4 } 234.
8
4 1 0 7
0 4 8 0 0 4

2 —— 4
3 3 genituren.

6 12
27 —— 9 —— 3 nieuwe figuren

54 36
54
27

4 1 0 7

23 —— 529
3 3 genituren.

69 1587
64 —— 16 —— 4 nieuwe fig.

414 6348
69 1104
64

1104
0 4 8 0 0 4

Extraheert √ ce upt 5832.

4
8 | 8 3 2 } 18.
1
4 8 3 2

Volgt op d'ander zijd.

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
392 K 15

1 —— 1
3 3 genituren.

3 3
512 —— 64 —— 8 nieuwe figuren.

192 —— 24
192
512

4883

Extraheert √ cy upt 45499293.

z
1886 4 (0
4 8 4 0 0 2 0 3 } 357 √ cy.
2 7
1 8 8 7 8
2 0 2 4 2 0 3

3 —— 9
3 3 genituren.

9 27
125 —— 25 —— 5 N. figuren.

225 135
225
125

18878

35 —— 1225
3 3 genituren.

105 3675
343 —— 49 —— 7 N. figuren.

945

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
392 K 15

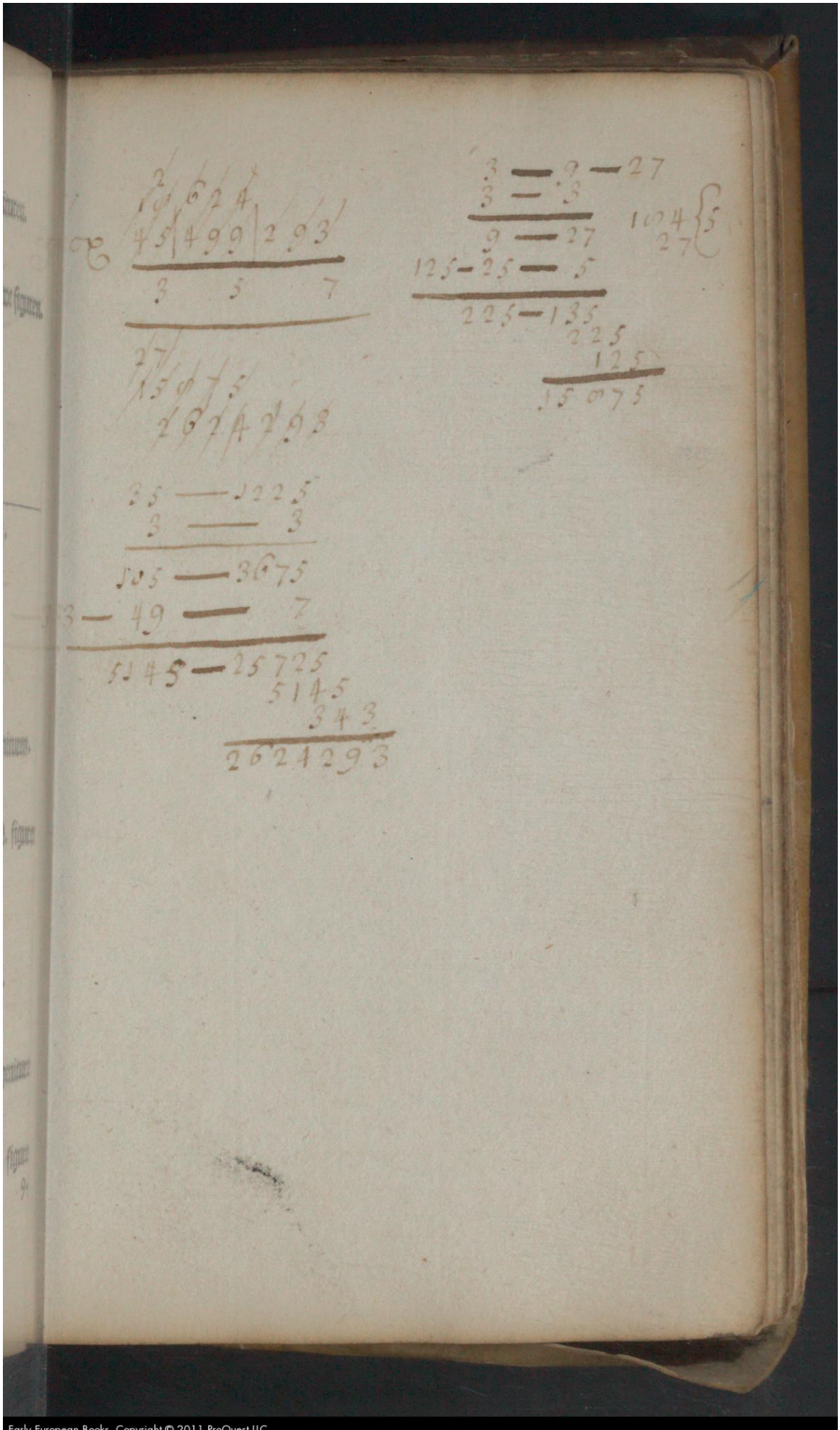

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
392 K 15

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
392 K 15

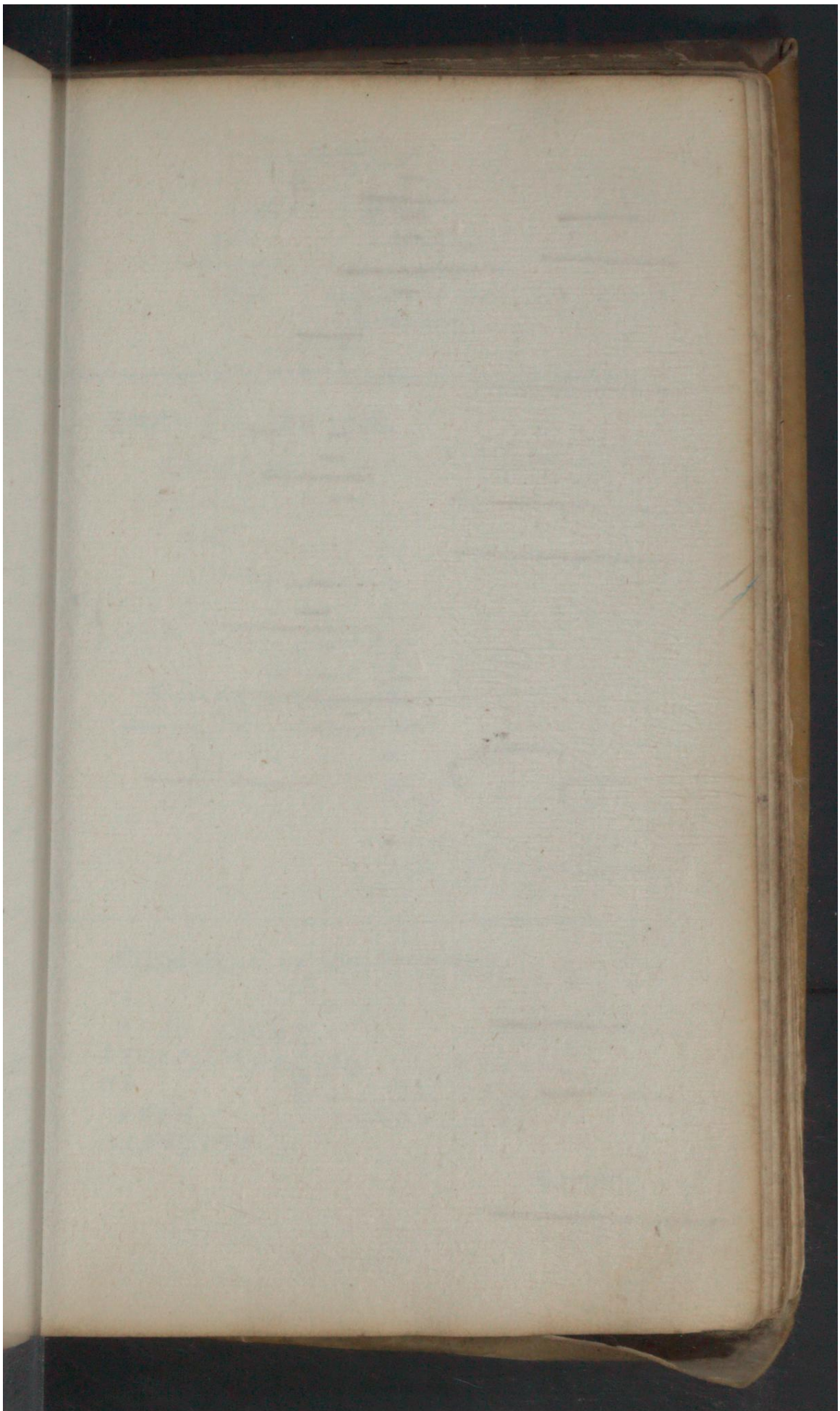

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
392 K 15

$\sqrt{\text{C}}$ 1|72|00 — 1 2 — 1 7 2 0

1 — 1 — 1
3 — 3
3 — 3
0 — 4 — 2
12 — 6
12 0
7200

$\sqrt{\text{C}}$ 3|41|26|00 — 6 7 — 3 3 6 — 1 0 4 — 4 0 6 — 64 — 29234160

4 — 16 — 64
3 — 3
12 — 40
33
400

40 — 1600
3 — 3
120 — 4000
216 — 36 — 6
4320 — 200000
4320
216
29234160

Proef.

406
406
2436
16240
164036
406
99016
6593440
4126000
67336104

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
392 K 15

945 25725
420 5145
343

5145

Treckt √ cɣ uyt 1728.

12

1 1
3 3
3 3
8 4 2
12 6
12
8

Extraheert √ cɣ uyt 67336104.

(1
3 (9 (840
(3 (6 (1 404.
4
1 3 2 4

4

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
392 K 15

4 —— 16
3 3
12 48
0 —— 0 —— 0
00 00
00
0
øøøø
40 —— 1600
3 3
120 4800
64 —— 16 —— 4
1920 19200
1920
64
ɪøɜøzøɥ

Trecht √ cy upt 78457034214.

(109
øøz(224
ɪɥɜøøɜɜɪ(575
ɰ8|ɥɜ7|øɜɥ| zɪɥ 4279.
øɥ
ɪøø88
ɜ7øzɥ8ɜ
ɥøɜɜzøøɜø

Volght op d'ander zij
4 —

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
392 K 15

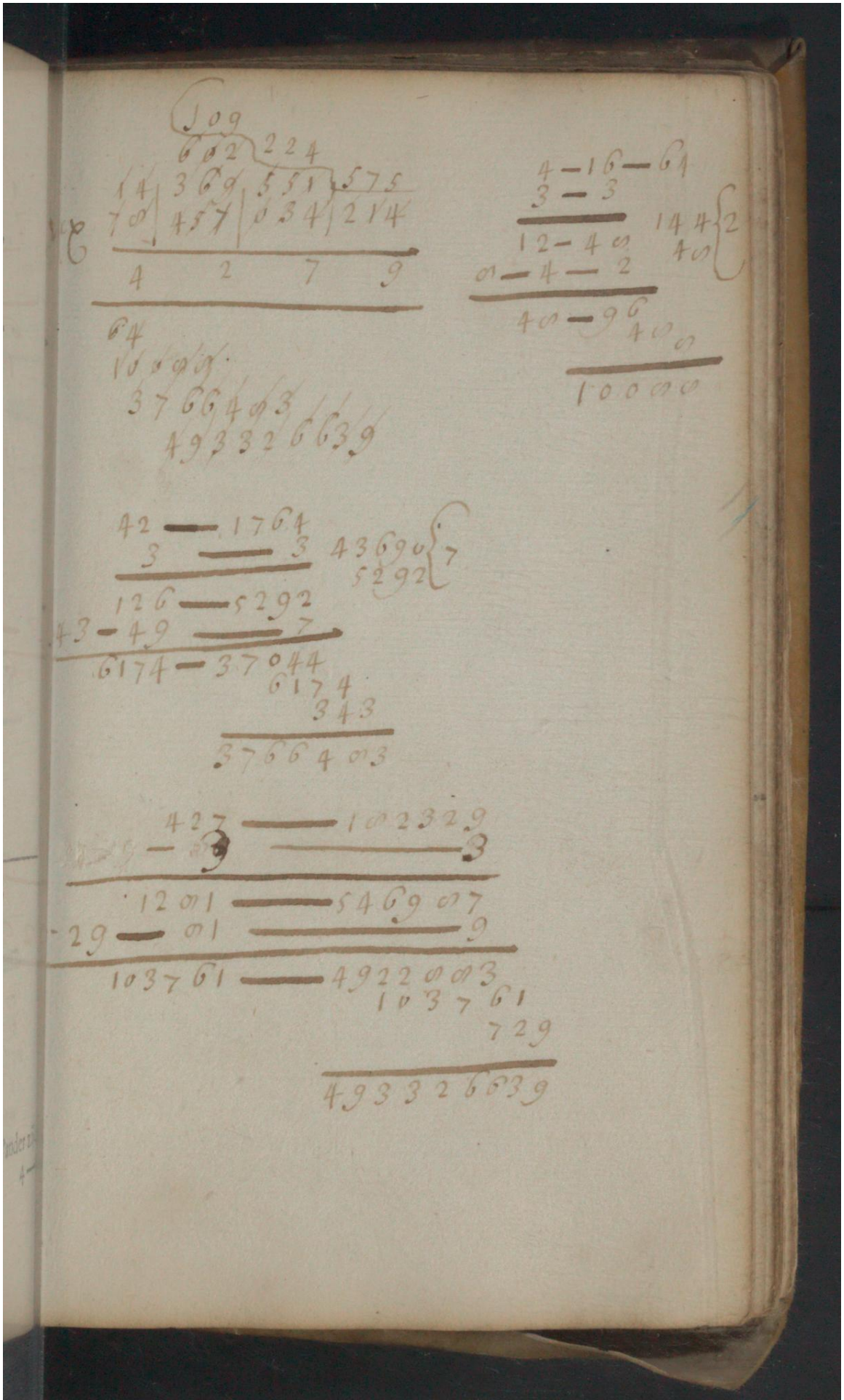

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
392 K 15

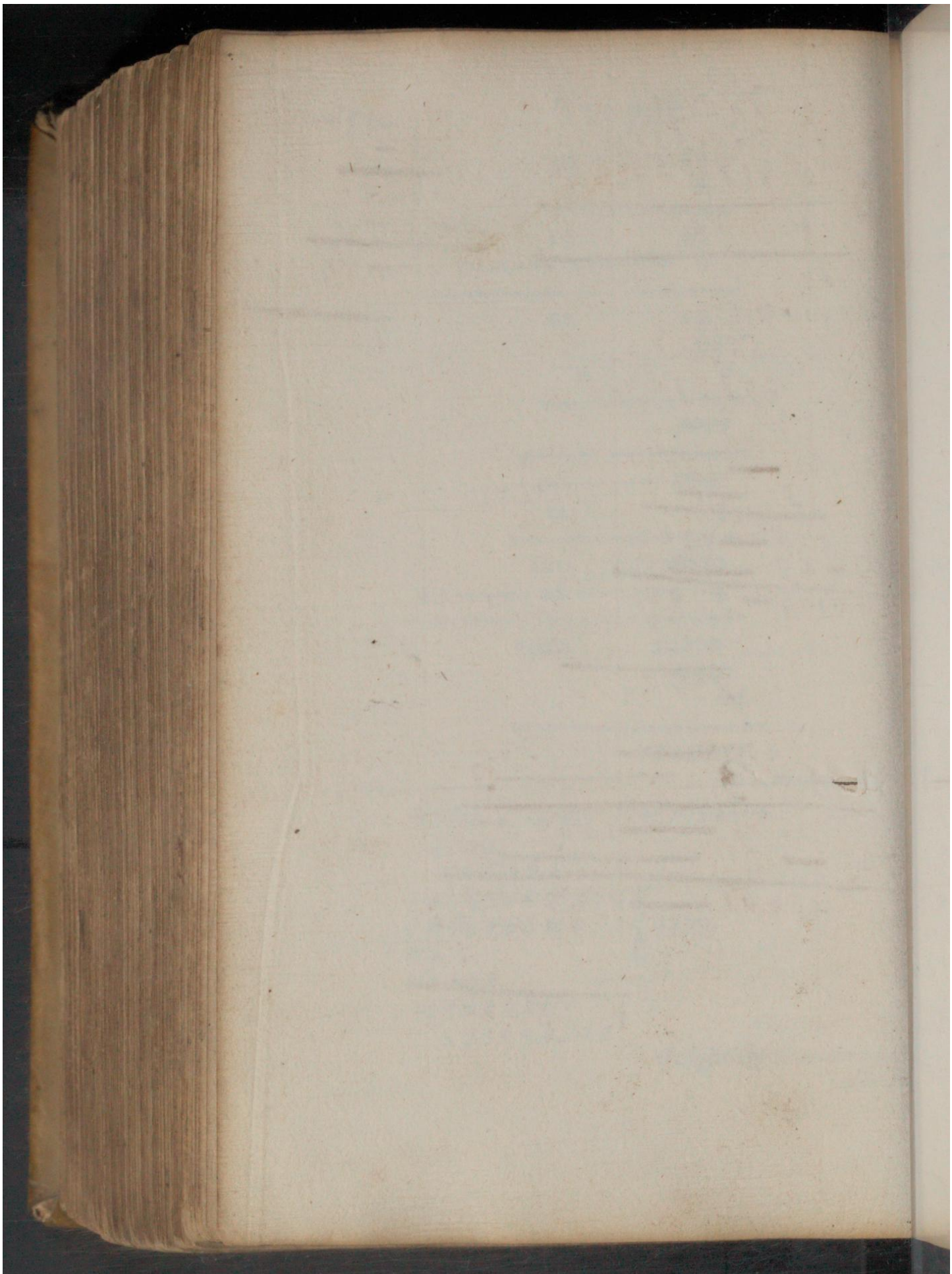

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
392 K 15

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
392 K 15

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
392 K 15

4 —— 16
3 3 genituren.

12 48
8 —— 4 —— 2 N. figuren.

48 96
48
8

10088

42 —— 1764
3 3 genituren.

126 1792
343 —— 49 —— 7 N. figuren.

6174 37044
6174
343

37884483

427 —— 182329
3 3 genituren.

1281 546987
729 —— 81 —— 9 N. figuren.

103761 4922883
103761
729

479332823

Treckt

Trecht √ cɣ upt $\frac{27}{64}$
is $\frac{3}{4}$
√ cɣ upt $3\frac{3}{8}$ ofte $\frac{27}{8}$ / is $1\frac{1}{2}$ /

Als de getalen irridicael sijn, soo set 000, by de teller ende noemer, &c.

VAN Radix zens de zens, t'Eextraheren daer is dit het teken, √ ȝ ȝ: dat is 't vierkant uyt het vierkant te soecken, als 4 mael 4 is 16, ende mael 16 is 64, ende 4 mael 64 is 256.

Tafel om de genituren te binden.

ɣ.
1
2
3 3
4 6 4
5 10 10 5.
6 15 20 15 6
7 21 35 35 21 7
8 28 56 70 56 28 8
9 36 84 126 126 84 36 9

Extraheert √ ȝ ȝ upt 1679616.

Volgt. 86

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
392 K 15

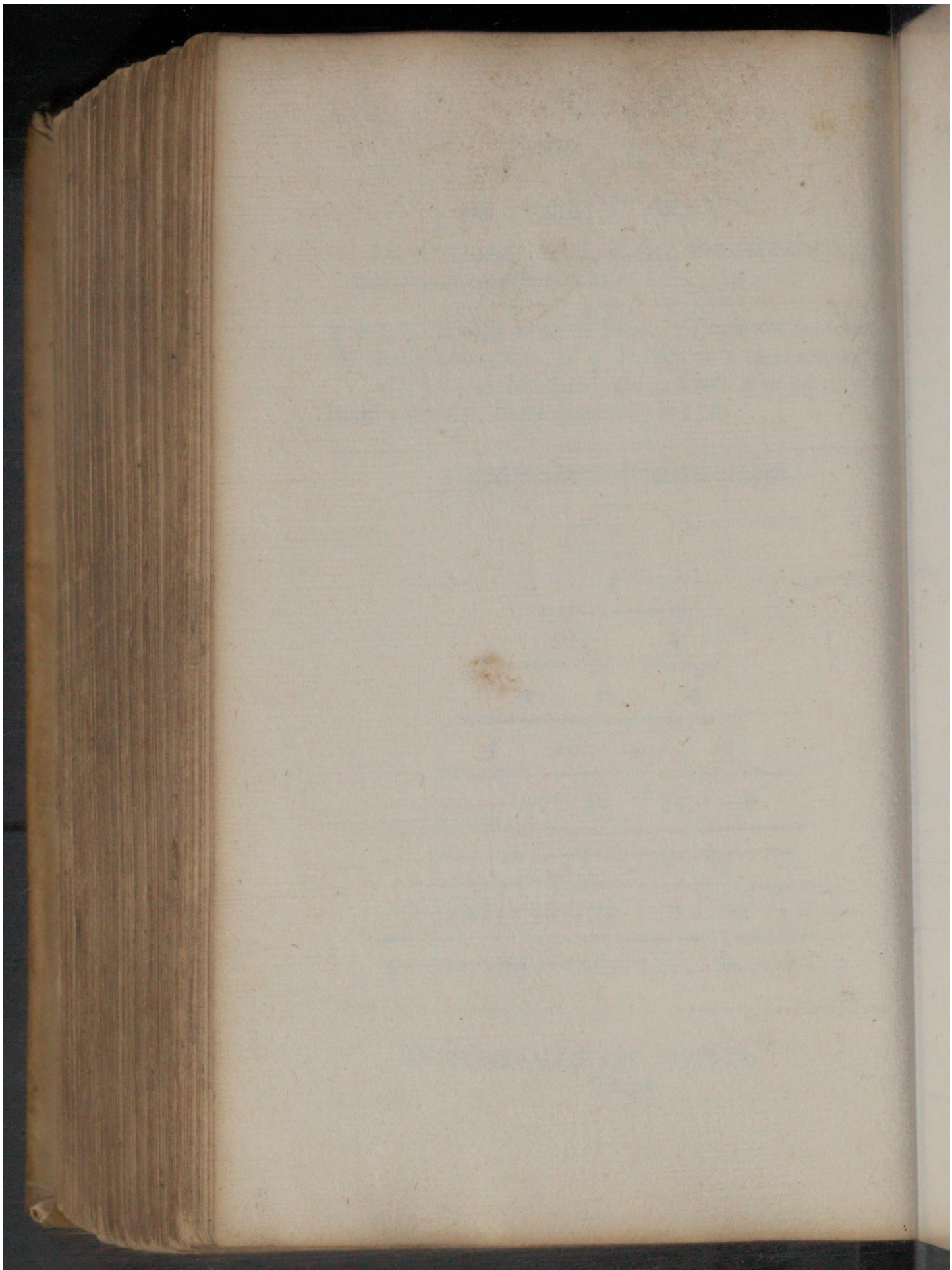

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
392 K 15

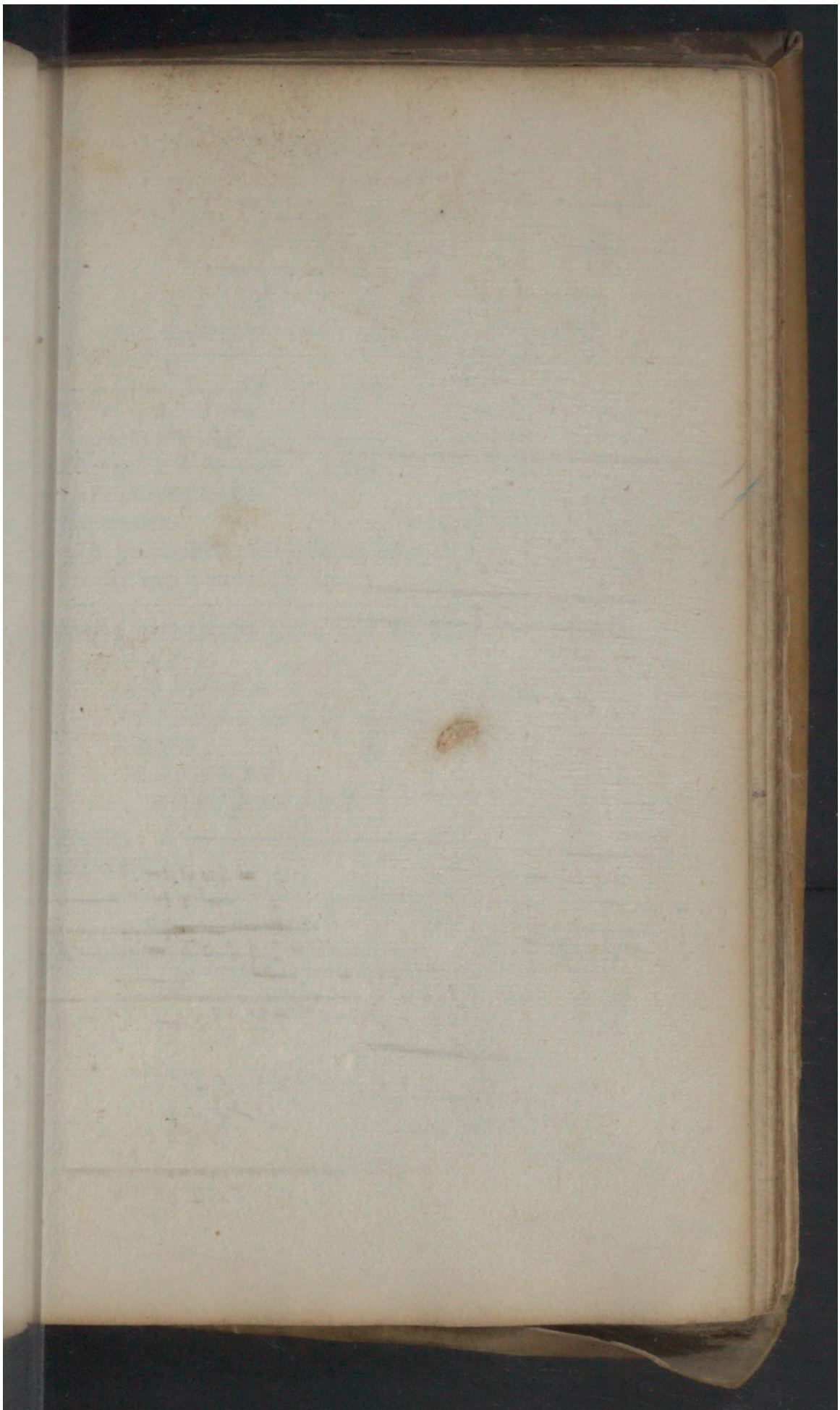

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
392 K 15

36 { 3 —— 9 —— 27 figuren.
4 . . . 6 . . . 4 genituren

12 54 108
1296 —— 216 —— 36 —— 6 figuren.

72 324 648
Nota. 12 162 1944
√ getrocken 24 —— 2592
16796 16 —— 1944 1296
te uyt d'uyt- 2592
komste weder-
√ getrocken, sal komen 36,
voor radix van 't voorsz getal.

Extrah: ofte treckt √ upt 169879162896

642 {

figuren 6 —— 36 —— 216
genituren 4 6 4

24 216 864
6 —— 64 —— 16 —— 4 M. sicu.

96 1296 3456
144 216 3456
1536
1536 3456 256

64 ——

64 —— 4096 —— 262144
4 6 4 geniture

256 24576 1048576
16 — 8 —— 4 —— 2 N. figur

2048 98304 2097152
98304
2048
16

Anders.

3 1
4 2 0
2 3 0 1
1 0 3 8 1 7
1 7 3 8 7 8 0 2 1
1 8 0 8 7 0 1 0 2 8 0 0
8 8 2 2 4 4 2 3 2
8 8 2 2 4
8

1 2 1
8 4 8
4 1 2 1 0 4
1 2 2 8
1

642.

Een seker ghetal Bupt-haelers verkrygen tot Bup een Tonneken daer in 64800 enckele stuyv. die sy onde hun verdeylen / bevinden elck soo veel rijckx-daelders te hebben / als sy in 't ghetal zijn / de vraghe is / ho veel hunder zijn / ende hoe veel Hollantse guldens elck ghekreghen heeft?
Antw. 90 gulden.

1 3 3 3 0
0 4 8 0 0 1 2 1 0 0 36 Bupt-haelders /
0 0 0 0 0 0 Volght.

elck

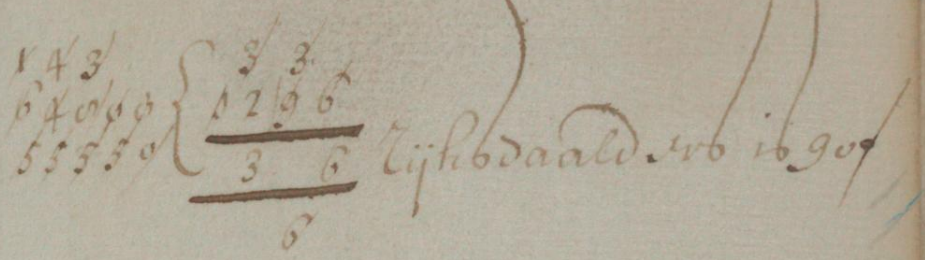

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
392 K 15

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
392 K 15

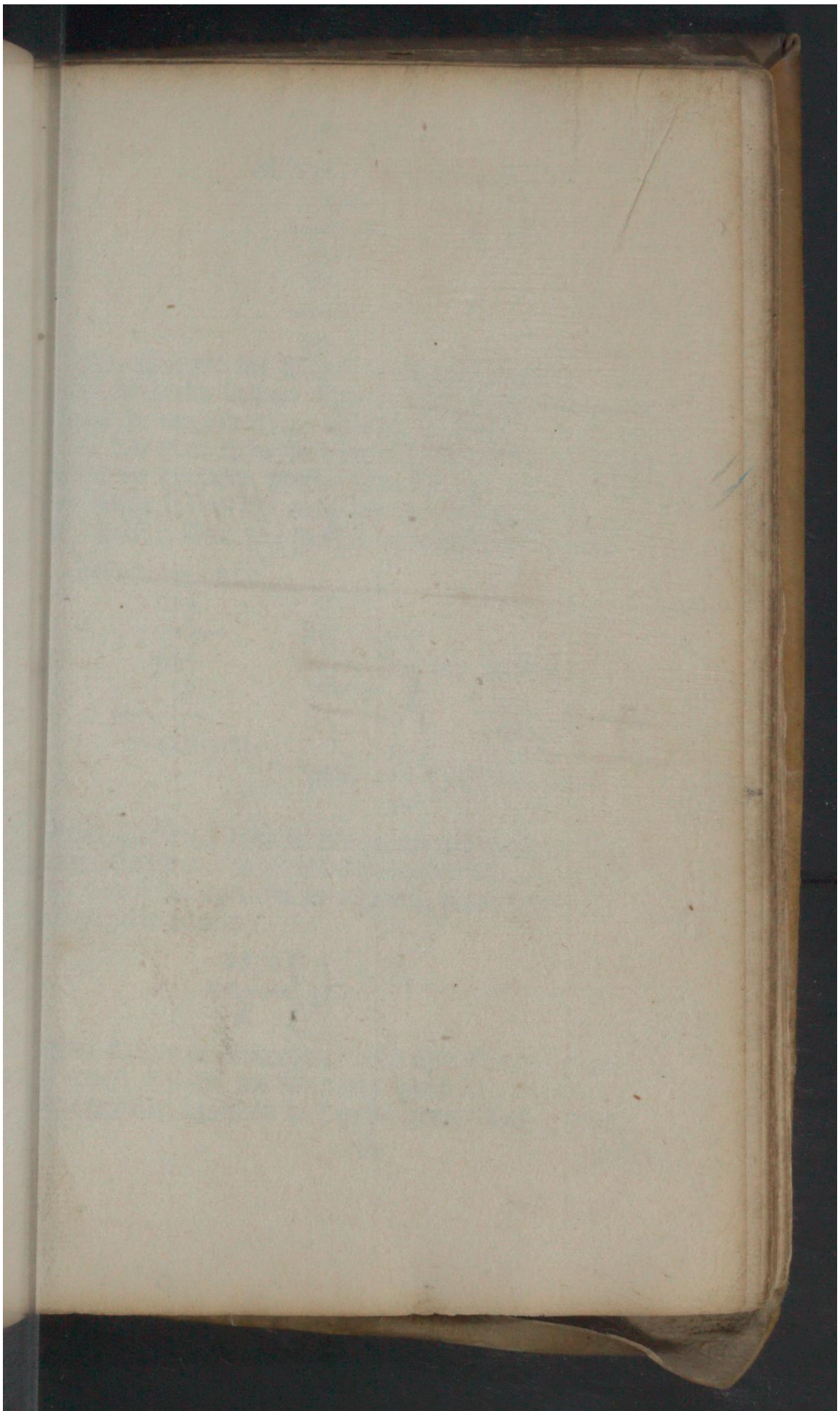

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
392 K 15

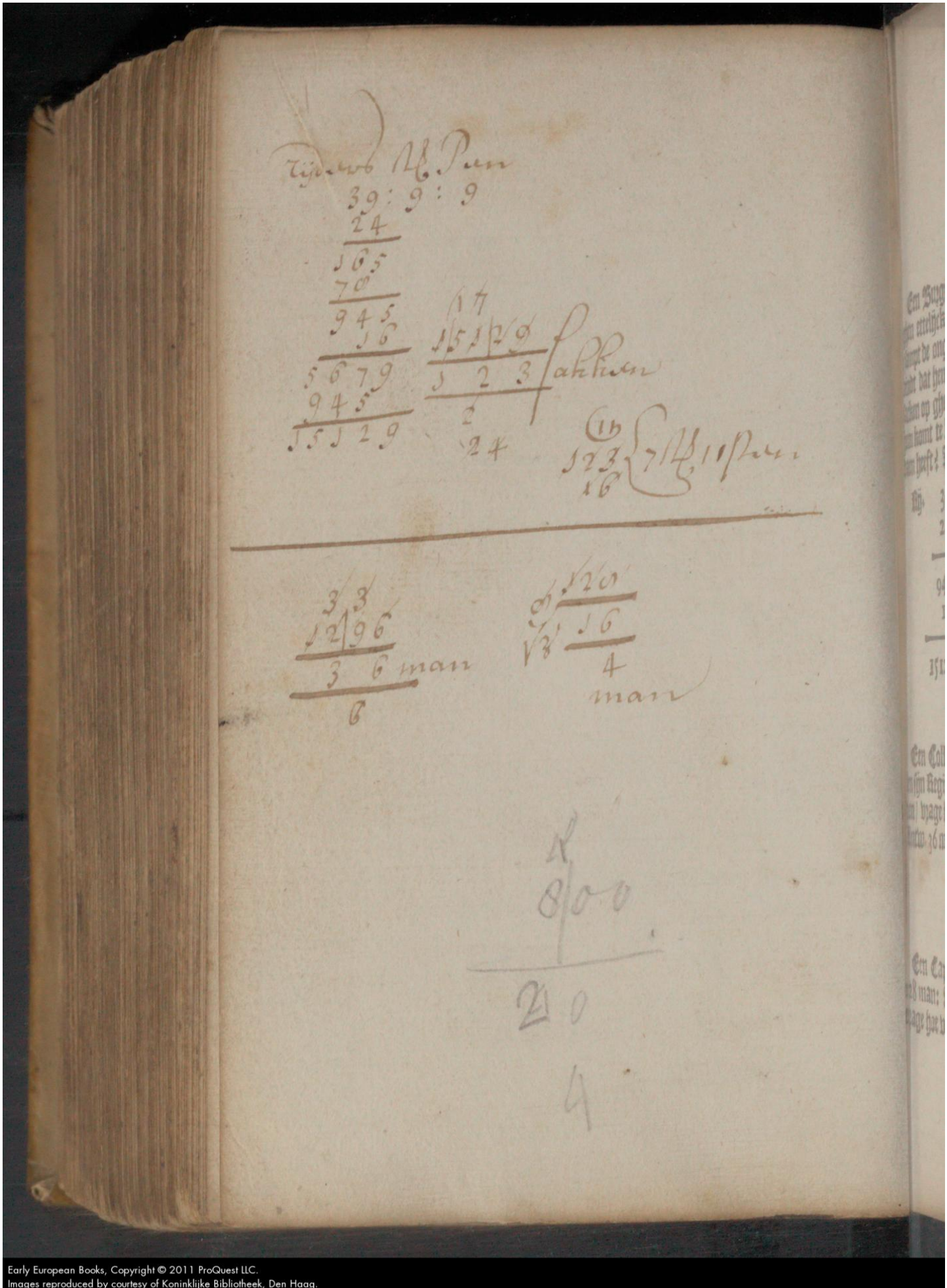

Tijdens M. Pum
39 : 9 : 9
24
365
70
945
36
5679
945
15129
17
15129
123 Lakken
2
24
Cb
123 7/4, 11 Pum
16

3 3
12 96
36 man
6

6 120
7 8 16
4
man

K
800

20

4

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
392 K 15

elck 36 rijcx-daelders.

2½

72
18

90

Een Burger tot Zwol / laet op sijn Solder dra-
gen ettelijcke sacken Turf / daer voor betaelende
(sampt de ongelden) 39 Rijders 9 stuyv. 9 pen. be-
vindt dat hem elcke sack soo veel pen. kost / als hy
sacken op ghedaen heeft: Draghe hoe veel de sack
hem komt te kosten / ende hoe veel sacken hy op ge-
laen heeft? Ant. 123 sacken / elck kost 7 st. 11 pen.

Rij. 39/9/9
24

945
16

15129 pen.

123 sacken.

pen. 123 (7 stu. 11 pen.

Een Collonel doet in vierkante slach-orde stel-
(1 sijn Regiment Soldaten / bestaende in 1296 man-
nen / vraghe hoe veel-der in 't geleder staen sullen?
Antw. 36 mannen.

36.

Een Capiteyn marcheert met sijn Comp. zijnde
(8 man: 8 mael soo lang als breed in 't vierkant /
vraghe hoe veel mannen in 't geled gaen? Ant. 4 man.

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
392 K 15

√ 8

4
1z8 } 18 (4 in 't geled.
88

Item / hy stelt de Comp: in slach-ordre ende dat eens so lang als breed / vrage hoe veel mannen in 't geled staen.

(0
1z8 } 84 | 8 breed.
zz | 2 mul.

anders. 16 lang.

8
4 sub.

4
mul. 4

16 quadr.

128
ad. 16

144

(8
144 (12
z 4 sub.

8 breed.
8 ad.

16 lang.

Een Veld-Overste stelt zijn volck / bestaende in 1 344 mannen: inder voeghen datter 32 geleder me als mannen breed staen / komen sullen / vrage hoe be veel man in 't geled staen sal? Ant. 124 in 't geled.

3z (16 19344 1
zz (16 ad. 256 1000 } 140
z8 16 sub.

quad. 256 19600

124 in 't geled.

140
16
156 gelederg.

Begeertmen 124 gelederg / so staender 156 manne.

Iter

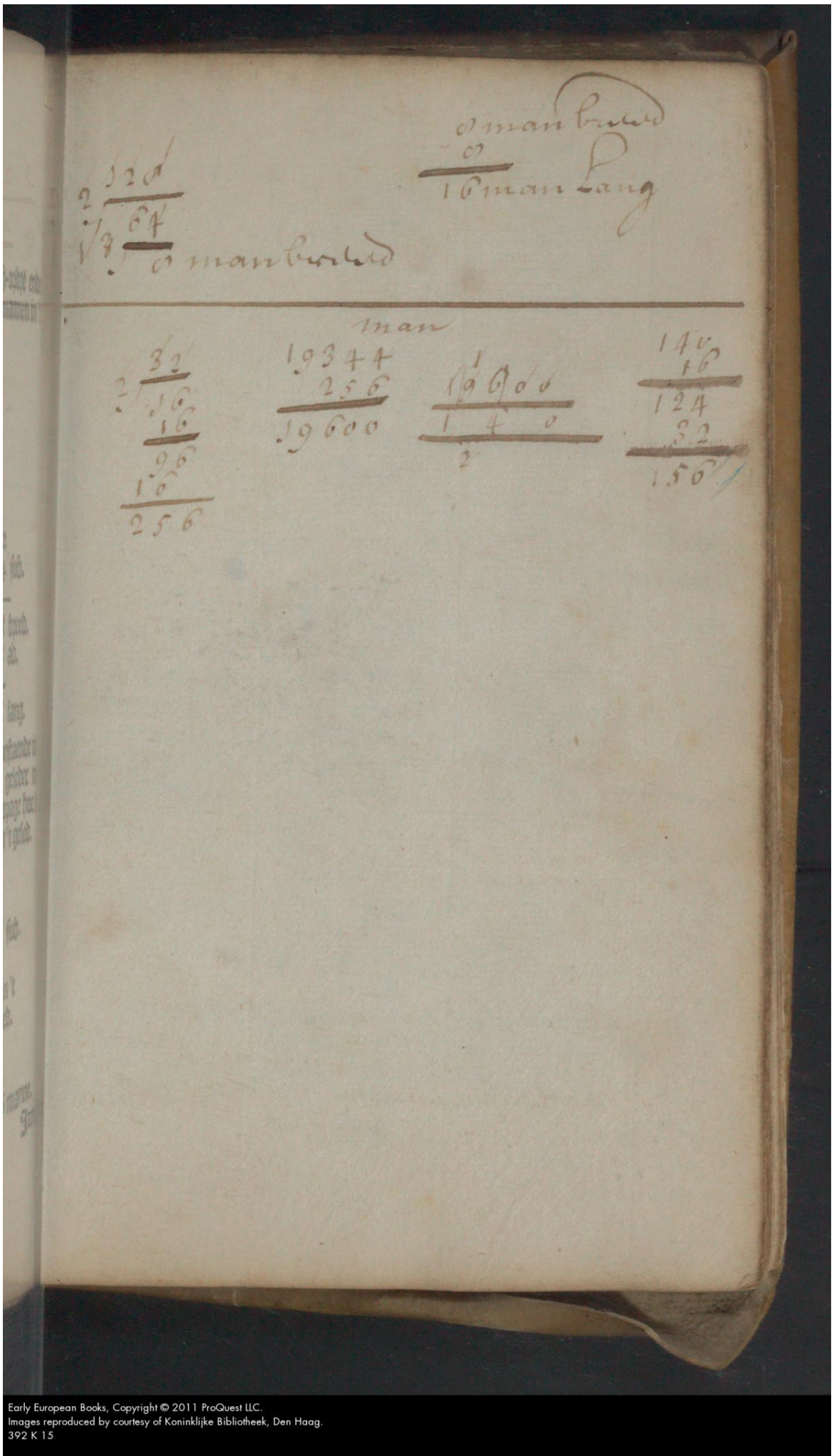

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
392 K 15

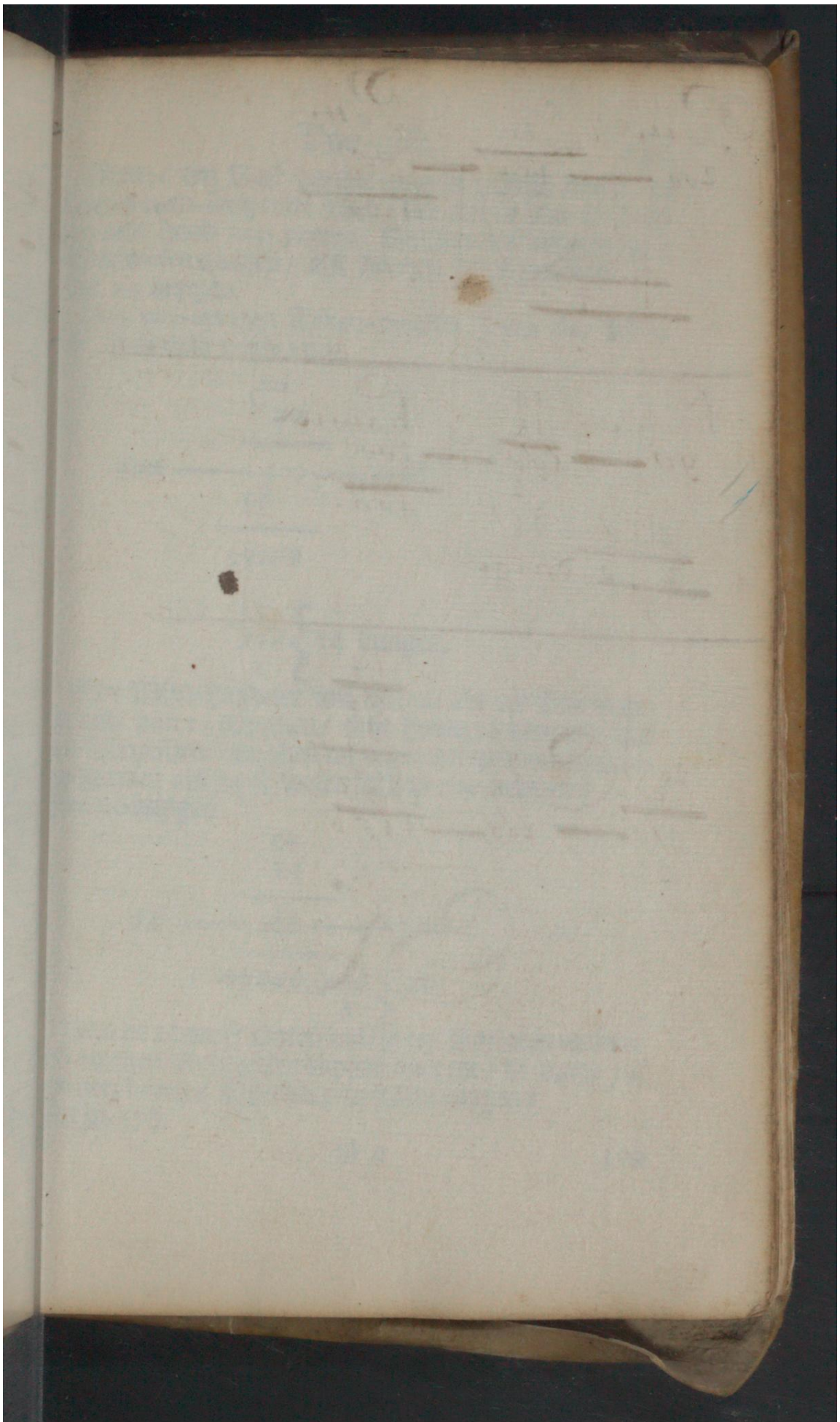

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
392 K 15

Potte 20 Potte
200 — 400 — 90
2 2
196

1
196
1 4 duigen
2

Kanne 14 Kanne
90 — 14 — 200
196 2
2
400

400
2 0 duigen
4

20
14
34
34
136
20 Kan 102
20 — 200 — 156
400
2
570
Kan

Item / een Vast-bander maeckt 2 Wijn vaten / de dupgen even-lang ende breed: het een is van 20 dupgen ende houd 200 potten / van hoe veel dupgen sal 't ander wesen moeten / alst houden sal 98 potten?

Ant. 14 dupgen.

Den wel-ervaren Reken-meester J. van der Schuren, stelt dese vrage voor.

20
20
---
400 —— 98
98

3920

1
14 dungen.

Een Wijn-handeler wil weten (als een Vat is gemaeckt van 14 dupghen / ende houdt 98 kannen / hoe veel diergelijcke dupghen tot een ander ghenomen moeten worden alst jupst wesen sal van 200 kannen?

Ant. 20 dupgen.

14
14
---
98 —— 166 —— 200

3920 (400 } 20
4

Van de 2 voorsz Vaten wil hy een Vat laten maken / gebruycken alle de-selve dupgen daer toe / de vrage is / hoe veel kannen Wijn daer-in sullen mogen?

Ant w. 578.

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
392 K 15

200 98
98 200
298 196200
4
78400

88
78400 } 280
488 } 298 ad.

komt 578 kan.

Dat voorsz Dat bevindt hy te groot om te handelen
laet / daer af 2 Daten maken / 't een van 20 / ende 't a
der van 14 duygen / vraage hoe veel kannen nats el
houden sal? Ant. 200/ 98.

34 20
34 20
1188 —— 578 —— 400
400
23200 komt 200.

34 14
34 14
1156 —— 578 —— 196 fa. 98 kan.

Een Dat van 14 duyghen houdt 98 kan / nu wi
men een ander Dat maecken / welck houden moet 19
kannen / ende dat van eben veel houts / de vra
ghe is wat middel men daer toe gebruycken most? An
men sal de duygen half so lang maken / so hebdy 2
duygen: werckt nae den Reghel Detri/ komt 196 ka
nen.

14 —— 98 —— 28 fac.

Een Wijn-handeler heeft 3 Daten van gelijck
duygen: het een is van 2½/ 't ander van 4 Emm
nat

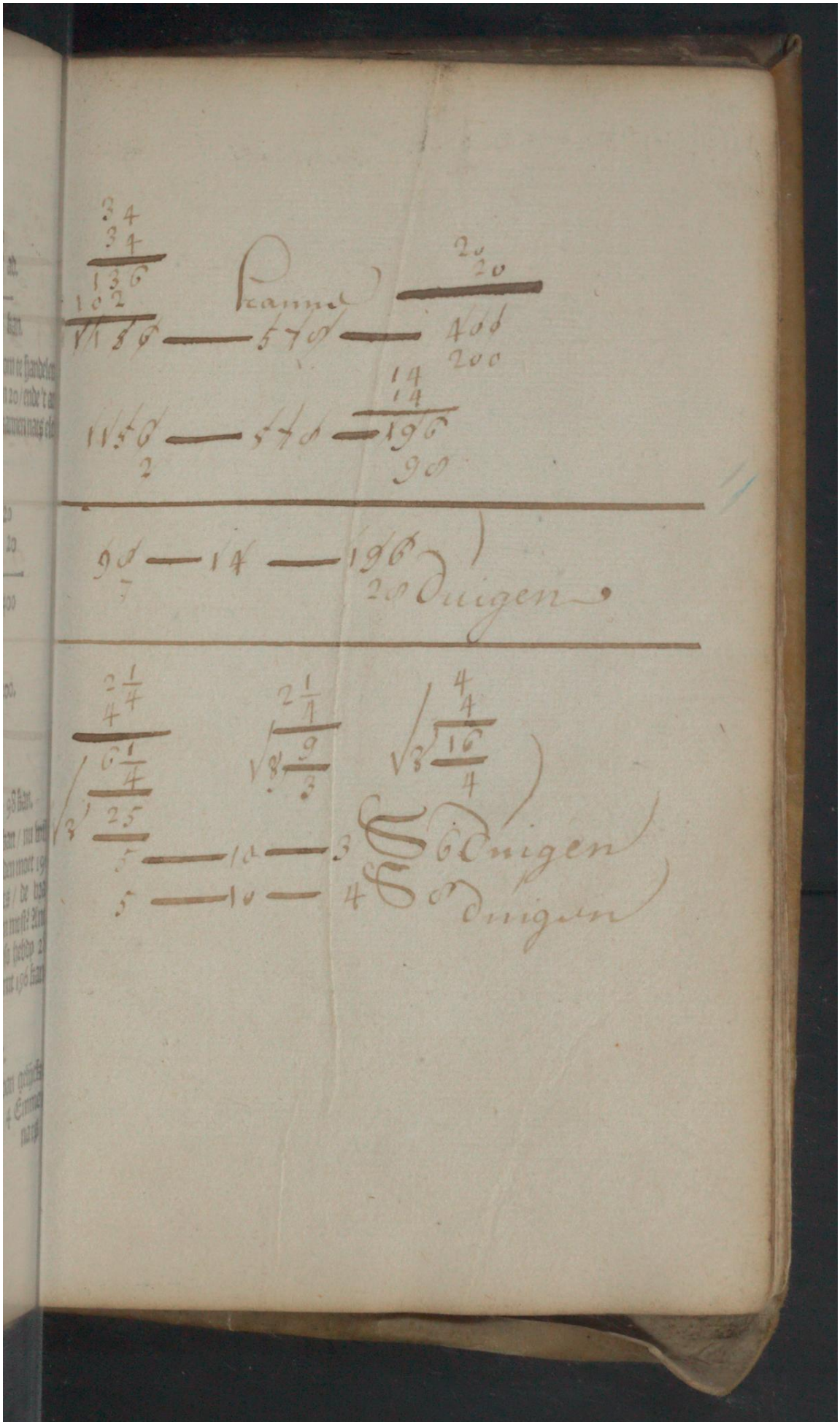

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
392 K 15

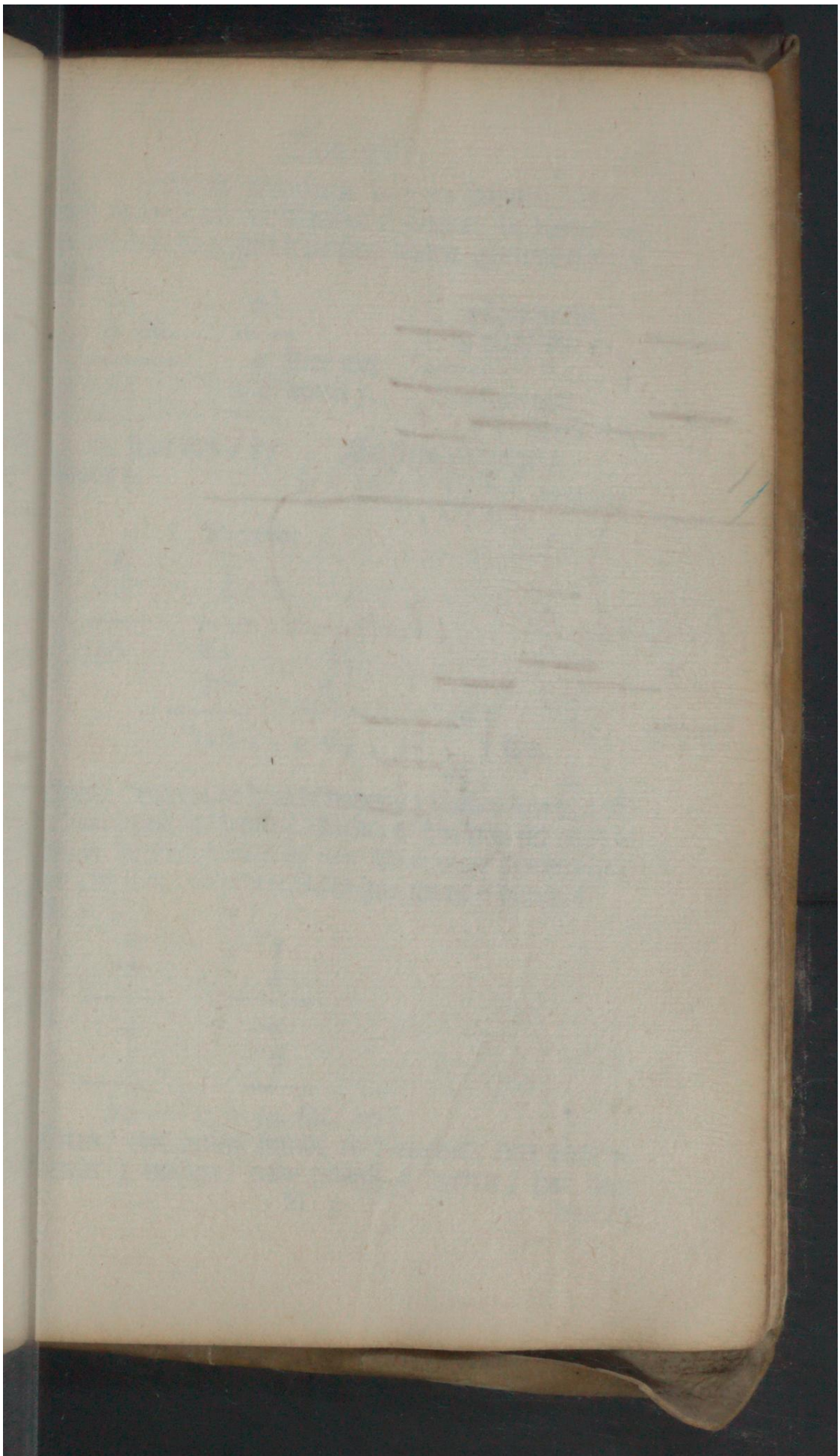
Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
392 K 15

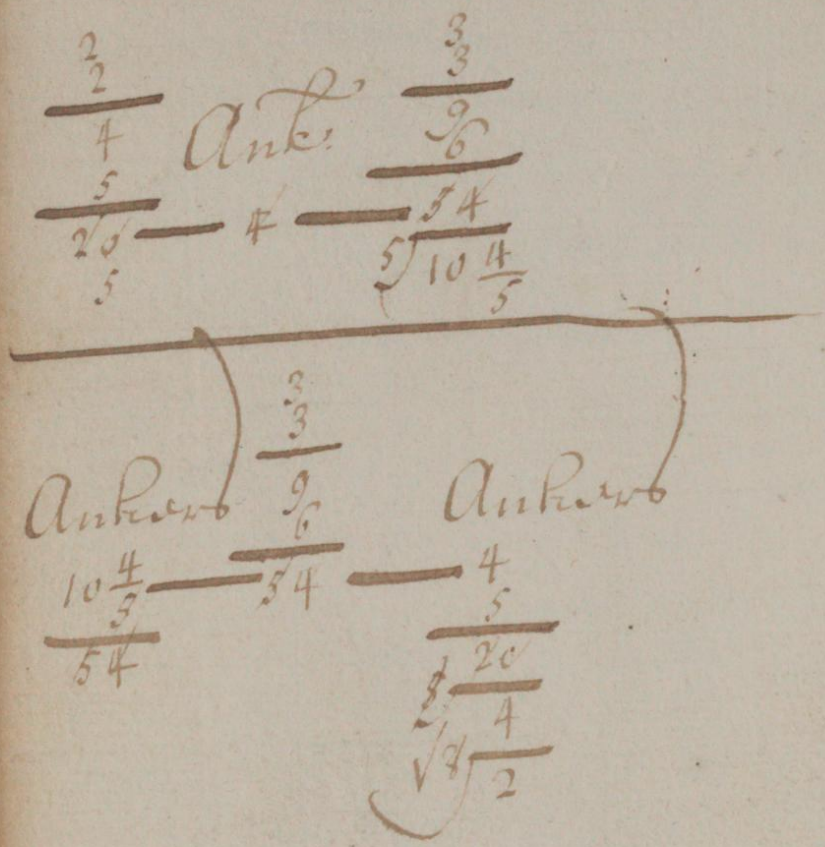

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
392 K 15

ats / 't derde is gemaeckt van 10 dupgen / waer in
nach so veel als in d'ander t'samen / de vraghe is /
an hoe veel dupghen d'eerste 2 vaten ghemaeckt zijn?
ntw.

$2\frac{1}{4}$ ad. $6\frac{1}{4}$ — 25 hier upt $\sqrt{8}$ / komt 5.

$2\frac{1}{4}$ — 9 hier upt $\sqrt{8}$ komt 3.

4 brengt tot 4 quadten. — 16 hier upt $\sqrt{8}$ komt 4.

Segt na den regel:

5 . . 10 . . 3 | 6 } dupgen
. . 4 | 8 }

Proeve.

6 · 6 = 36
8 · 8 = 64
64 + 36 = 100 . . . $6\frac{1}{4}$ . . . $2\frac{1}{4}$ · $2\frac{1}{4}$ = 36 / 64 fac. $2\frac{1}{4}$ · 4

Item / een tonne wiens bodem 2 voeten breedt / en-
5 voet hoog is / houd 4 Anckers / hoe veel sal een an-
r Vat houden / daer af den Diameter des bodems
eed 3 voeten / ende des Vats hoogde is 6 voeten?
nt. $10\frac{4}{5}$.

2 · 2 = 4
3 · 3 = 9
4 · 5 = 20
9 · 6 = 54
20 — 4 — 54 fac. $10\frac{4}{5}$

Item / een tonne houdt $10\frac{4}{5}$ ancker / den bodem
breedt 3 voeten / ende hoogh 6 voeten / hoe veel

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
392 K 15

voeten sal van een ander tonne den Diameter des bodems bzeed wesen / alst 4 ancker houden kan?
Antw. 2 voeten.

3
3
9
6

Divid: deur de lengte van d'ander ton daer upt 1/2.

10 1/2 — 54 — 4 fa. ℔ø (℔(2.
5

Item / 2 sacken even langh / in d'een kan-men 9 schepel rog doen / ende in d'Ander 4 schepel / datmen nu van die 2 eenen sack woude maken / sonder daer af te verminderen: vzage / hoe veel schepels rog die dan houden soude? Ant. 25 schepel.

9 ad. 4 — 13
9 4 mul. — 36 — 4 — 144
144 ℔ { 12 13 — 25.

Seker goet gesel schap verteert met vzeughde 30 guld. bevinden dat elck van hun daer toe betalen sal si menigh-mael 1/2 oft 1 1/2 stuyb. alsser persoonen zijn / vzaghe hoe veel elck te betalen heeft ende hoe sterck 't gesel schap is?
Ant. 20 persoonen / betalen elck 30 stuyb.

30

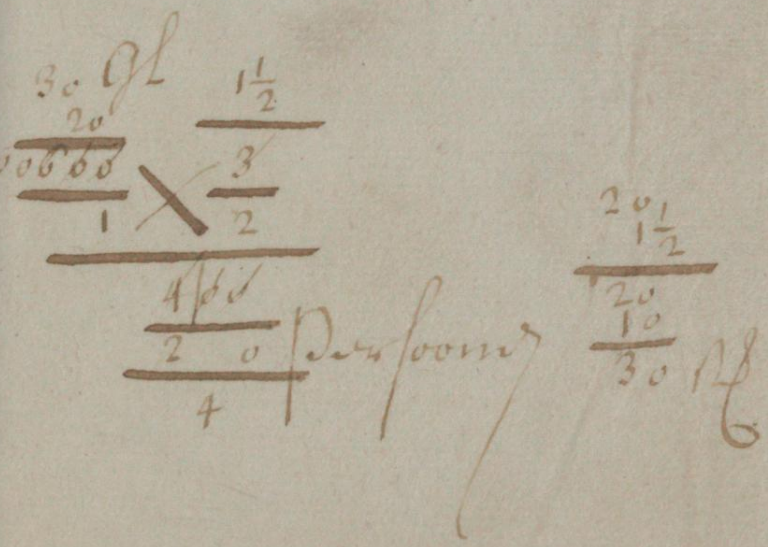

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
392 K 15

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
392 K 15

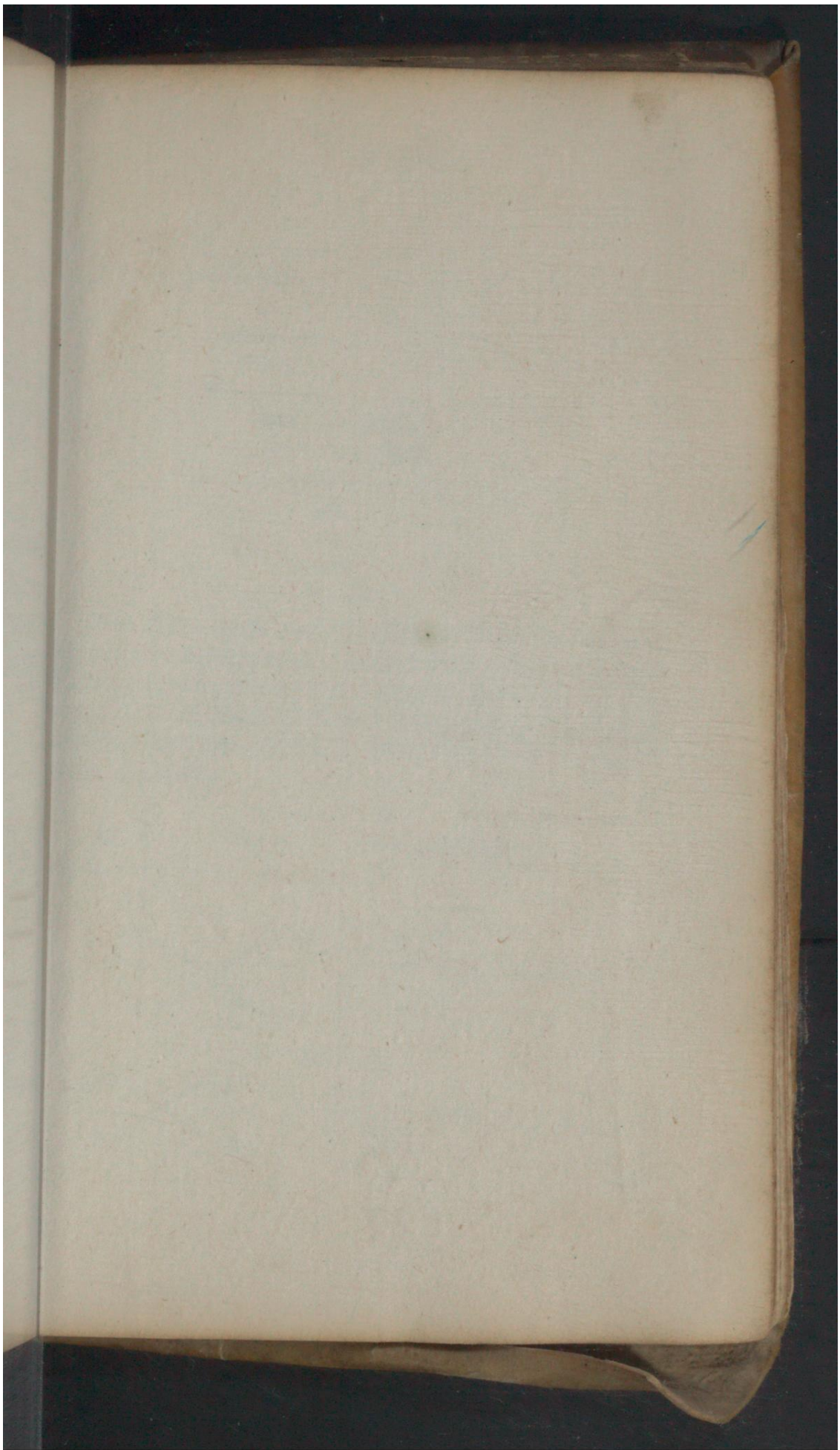
Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
392 K 15

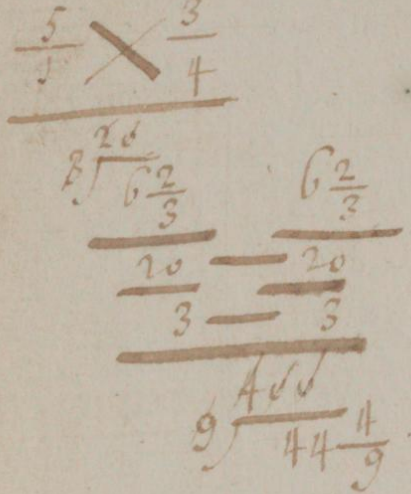

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
392 K 15

30
20
1 — 1/3 — 600
2
1200
3
400 (20 perſ.
4 (1 1/2 ſtuy.
20
10
30 ſtu.

Den Om-treck van Maſtenbroeck houd ick te wesen 5 groote uren gaens/ ende den Om gangh der Stat Zwol acht ick 1/4 uur gaens te weſen / de vraghe is / hoe menigh-mael den Zwolſchen omme-gang in den Maſtenbroeckſen om-treck begrepen ſoude mogen worden? Ant. 44 4/9 mael.

mul. 5 — 3 — 9
qua. 5 — 4 — 16 quadrat.
25
25 — 9
1 — 16
4
400 } 44 4/9 mael.
00

Anders.

5 — 3
1 — 4
2
20 } 6 2/3 mul. qua. is 44 4/9
3 } 6 1/3

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
392 K 15

Om een Kerck-Tooren / hoogh van muer-werck 36 vademen: leght een Kerck-hoff breed 20 vademen / dat men een koorde van de hooghte des Tooren-muers / tot beneden aen de bupten kant des Kerck-hofs wilde scheeren. De vrage is / hoe veel vademen dat de koorde moste wesen?

Ant 41 vademen stijf.

36 · 36 = 1296 · 400 = 1696

20 · 20 = 400

(15 / 1000 / 8 } 41 vademen.

Item / 500 guld. worden op Intrest ghegeven voor 2 jaeren: om ten eynde des tijdts wederom t' ontfangen $583\frac{11}{17}$ guld. alsoo men rekent interest op interest / soo is de vrage hoe veel den interest ten 100 't eerste jaer gestelt is geweest? Ant. 8 ten hondert.

$583\frac{11}{17}$ mul. 500 = 291500 · 100 = 291600

4 / 2 / 1000 } 540 / 500 sub. = 40 (8. / 8

Een heeft 2 stucken geschuts / 't een is $2\frac{1}{2}$ duym wijd / 't schiet 4 ℔ Ysers / hoe veel ℔ Yser sal 't ander schieten / 't welck wijd is 5 duymen? Antw.

2

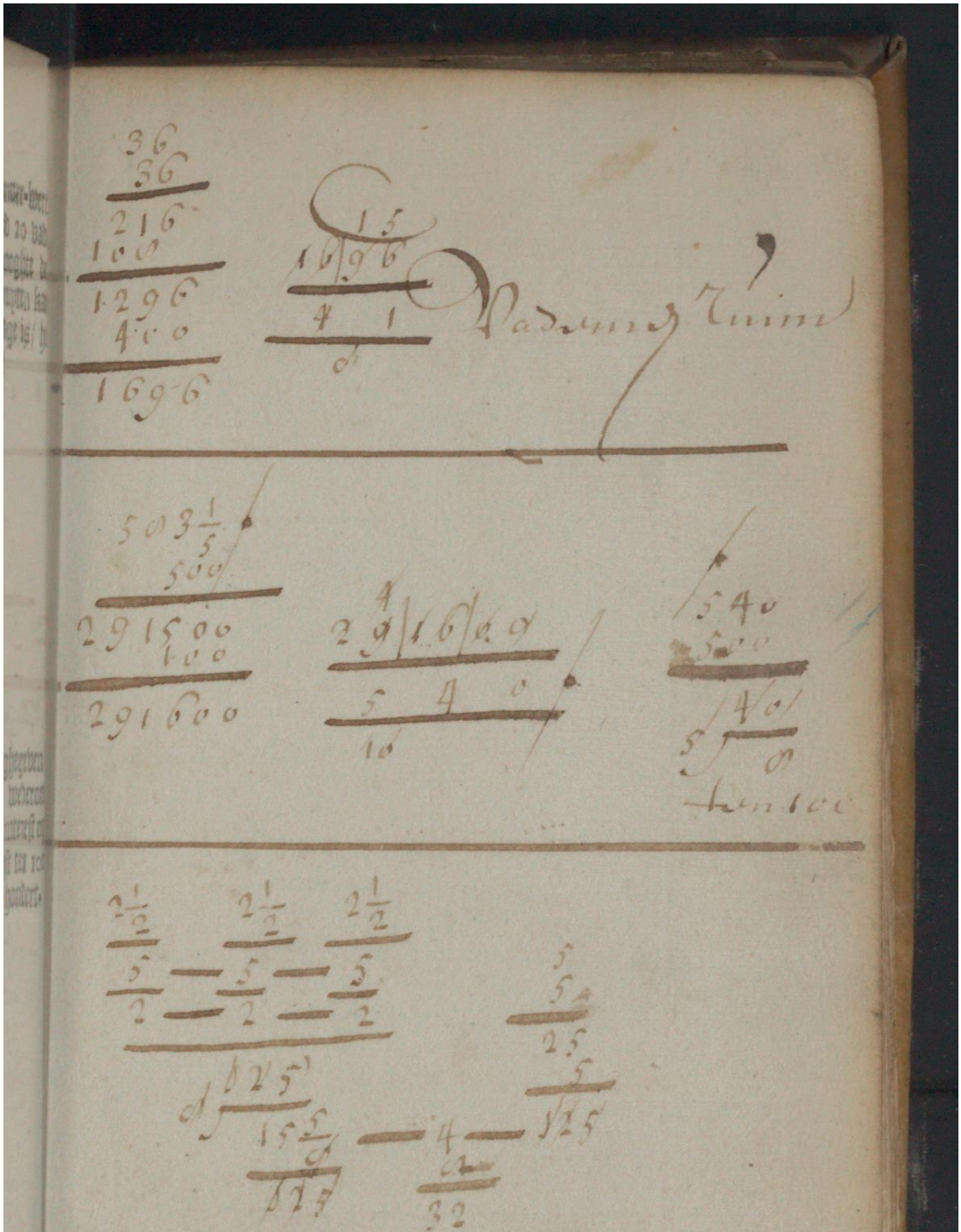

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
392 K 15

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
392 K 15

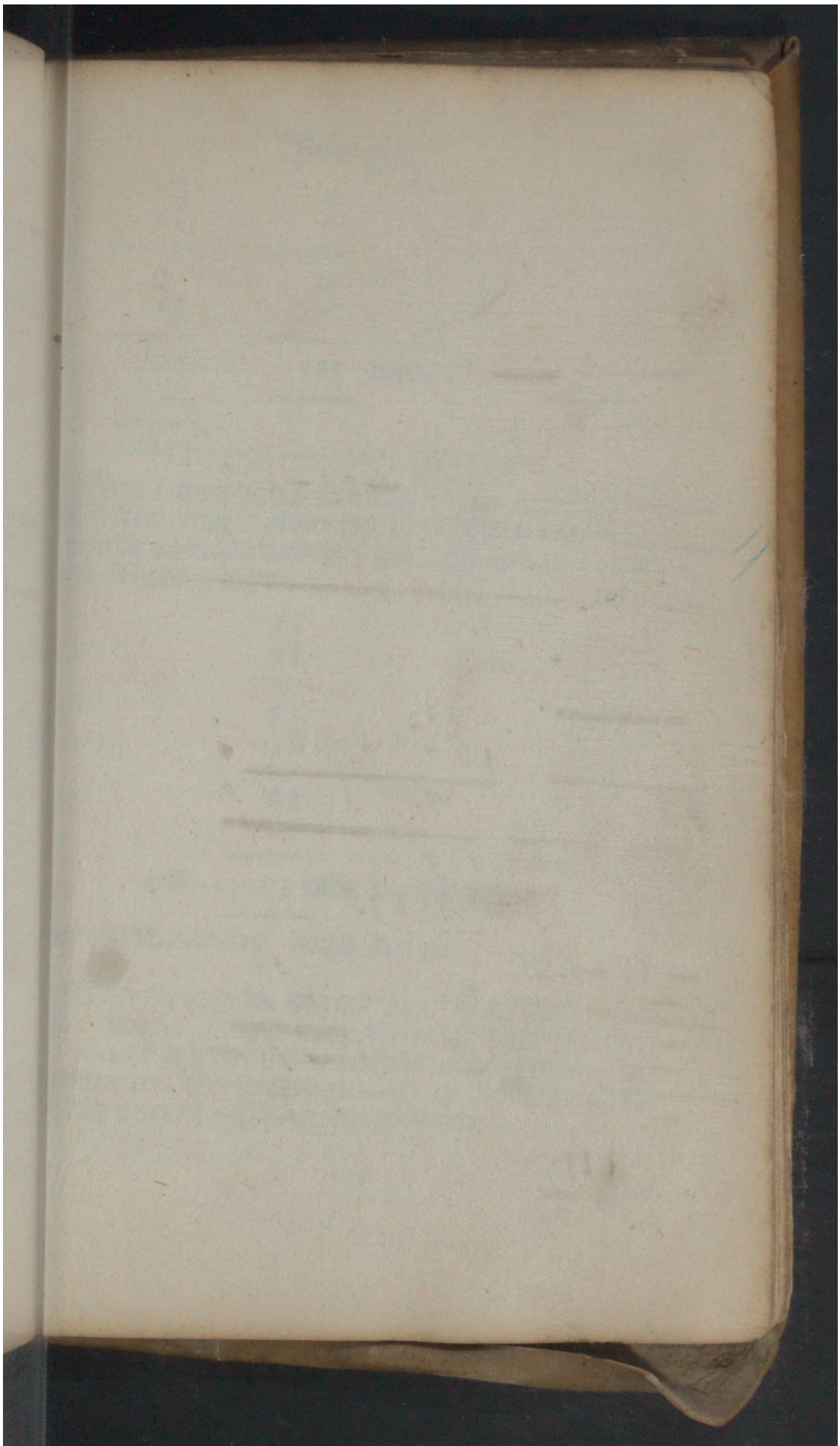
Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
392 K 15

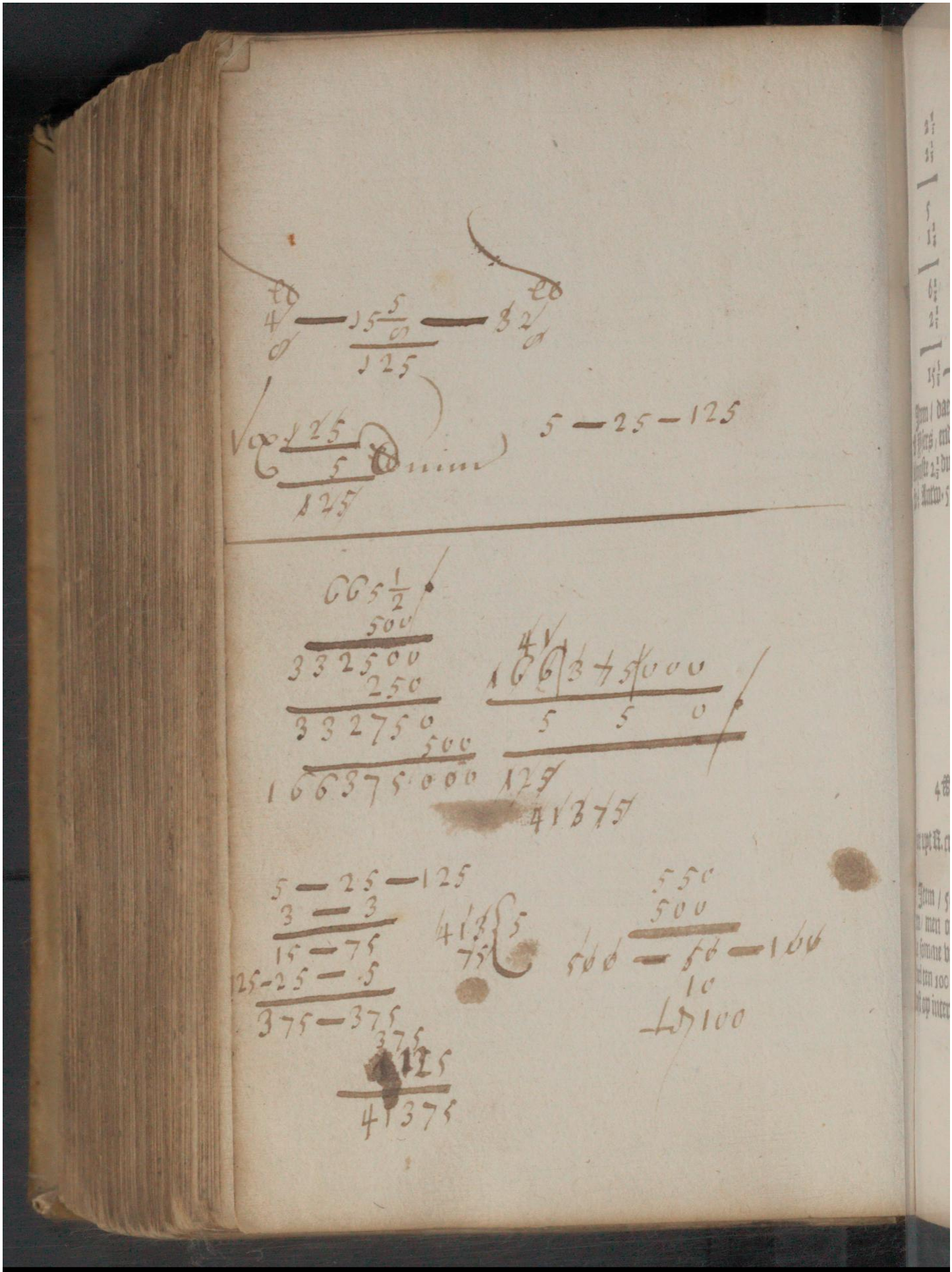

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
392 K 15

$2\frac{1}{2}$	5
$2\frac{1}{2}$	5
5	25
$1\frac{1}{4}$	5
$6\frac{1}{4}$	125 cuba.
$2\frac{1}{2}$	

$15\frac{5}{8}$ —— 4 —— 125. fac. 32 ℔.

Item / daer zijn 2 Canons / 't een spouwt upt 4 ℔ Yſers, ende 't ander loſt 32 ℔ Yſers: als nu het aleynſte $2\frac{1}{2}$ dupm wijd is / hoe wijd is dan 't grootſte? Antw. 5 dupm.

$2\frac{1}{2}$	
$2\frac{1}{2}$	
5	
$1\frac{1}{4}$	
$6\frac{1}{4}$	
$2\frac{1}{2}$	

4 ℔ . . $15\frac{5}{8}$ cuba . . . 32

hier upt R. cub. 125 komt fac. 5.

Item / 500 guld. zijn op Intereſt geweeſt 3 jaeren / men ontfanght voor Capitael ende Intereſt de ſomme van 665 guld. 10 ſtuyv. de vrage is / hoe veel ten 100 't eerſte jaer genomen is / rekenende intereſt op intereſt? Ant. 10 ten hondert.

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
392 K 15

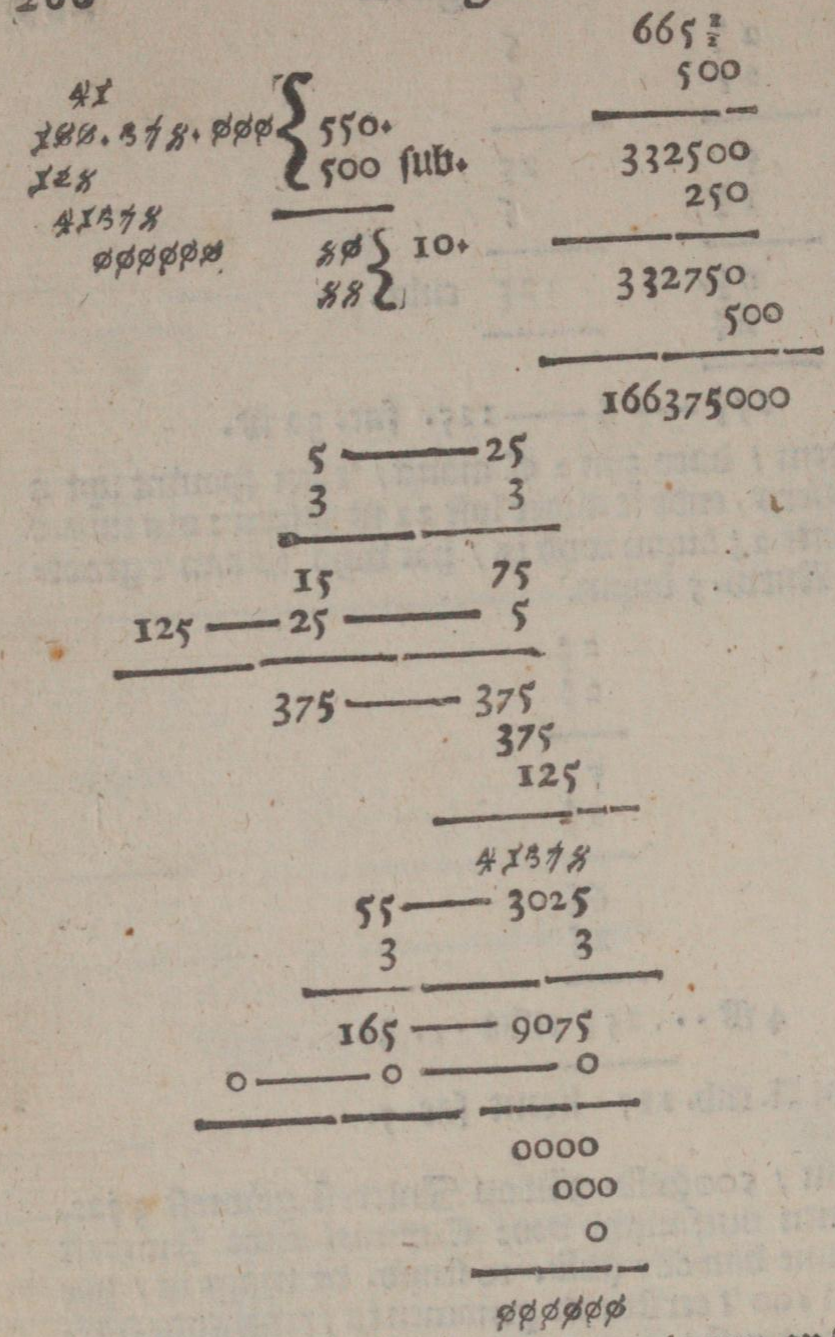

Wanneer men 1000 gul. voor 4 jaeren op Inte
rest uyt-geeft / ende dat men rekent winst ghewin
wede

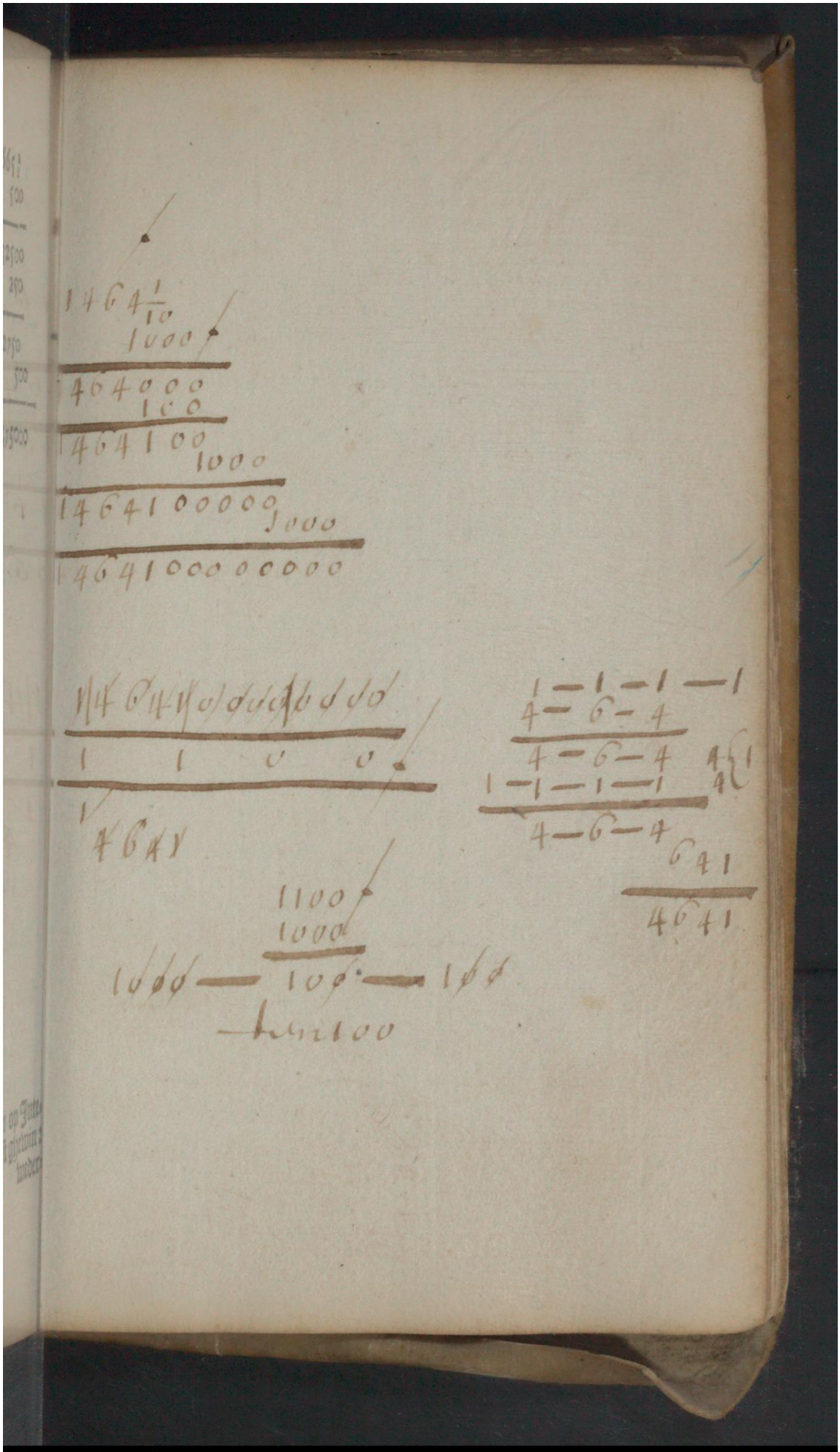

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
392 K 15

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
392 K 15

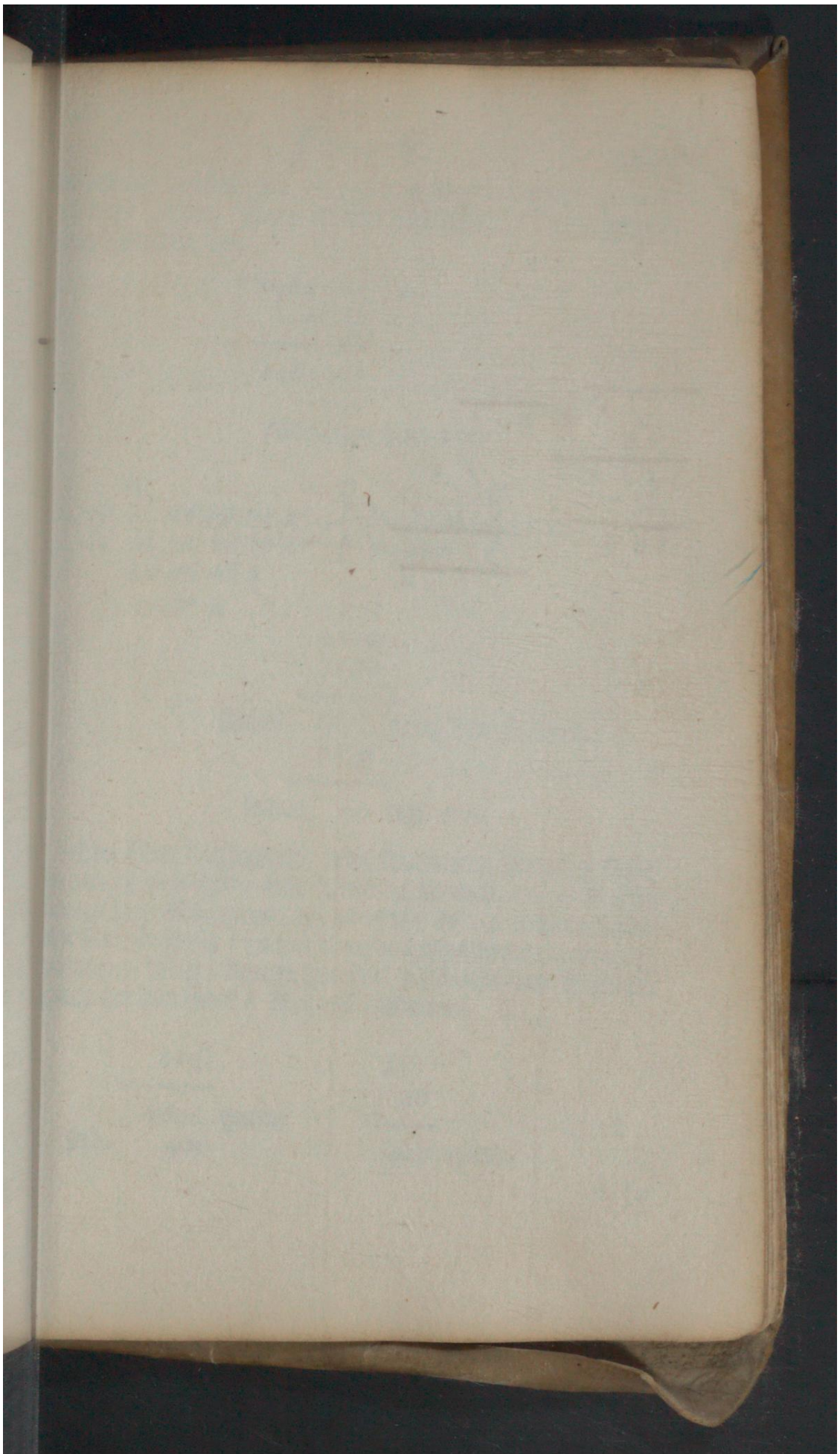

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
392 K 15

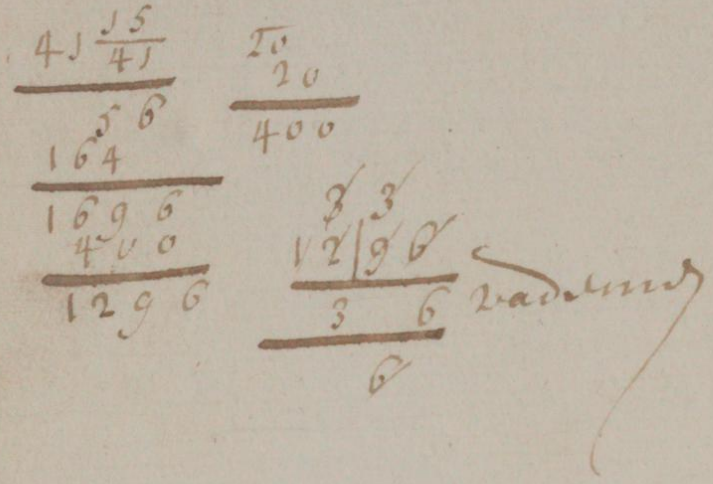

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
392 K 15

wederom ontfangt 1464 guld. 2 stuyv. seght my nu / hoe veel is den Interest ten honderdt 's jaers genomen? Antw. 10.

1464 —— 2
1000

1464000
100
1464100.000.000

£
1.48 41.00.00.00.00 (0 { 12100000 (0 { 1100.
22 44 22 0000 22222
22 44 22 0 £
22 4

1100
1000

komt 10 (0 voor 't eerste jaer.
11 0

komt 10 ten 100.

Een Kerck-thooren / seker vademen hoogh: staet op een Kerck-hof / dat breed is 20 vademen / vande krens des Toorens / tot beneden aen de bupten kant des Kerck-hofs / is een koorde gespannen / van 41 15/41 vademen lang / vrage hoe veel vademen den Tooren upter aerden staet? Ant. 36 vademen.

41 15/41 —— 20
20
1696 quad. ——
sub. 400 400 quad.

3 (0

8 (0
12. 00 } 36
0

Een Graver graeft een Putte 28 voeten diep / om 42 guldens / 20 voeten diep zynde / over-loopt hem de Wel / is also gedwongen daer uyt te schepden / ende 't graven te verlaten. Vraghe hoe veel loons hy ontfangen sal?

pro. 1	1 pro.
28	20
29	21
14	10
406	210

406 — 42 — 210 fac. 21 gul: 14 $\frac{98}{101}$ stuyv.

Eenen vierkanten Putte die binnen aen alle zyden breed is 1 $\frac{1}{3}$ elle / diep van water 30 ellen / daer in valt eenen steenen vierkanten Pyler 15 ellen lang / ende aen allen zyden $\frac{3}{4}$ el breedt / de vraghe is hoe hoogh 't water daerom geresen is? Antw.

1 $\frac{1}{3}$	30	0 $\frac{3}{4}$
2	3	2
3 qua.	90	1 $\frac{1}{2}$ qua.
	2	15
	180	22 $\frac{1}{2}$
		45

40
18 0 } 4 ellen.
48

Eenen segt tegen een ander telt uw gelt / dat gedaen zynde: seght hem / nu heb ick 6 guld. meer als ghy / mul-

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
392 K 15

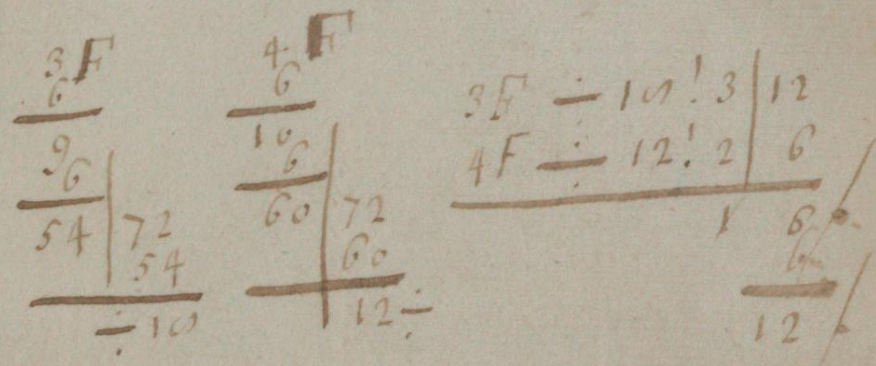

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
392 K 15

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
392 K 15

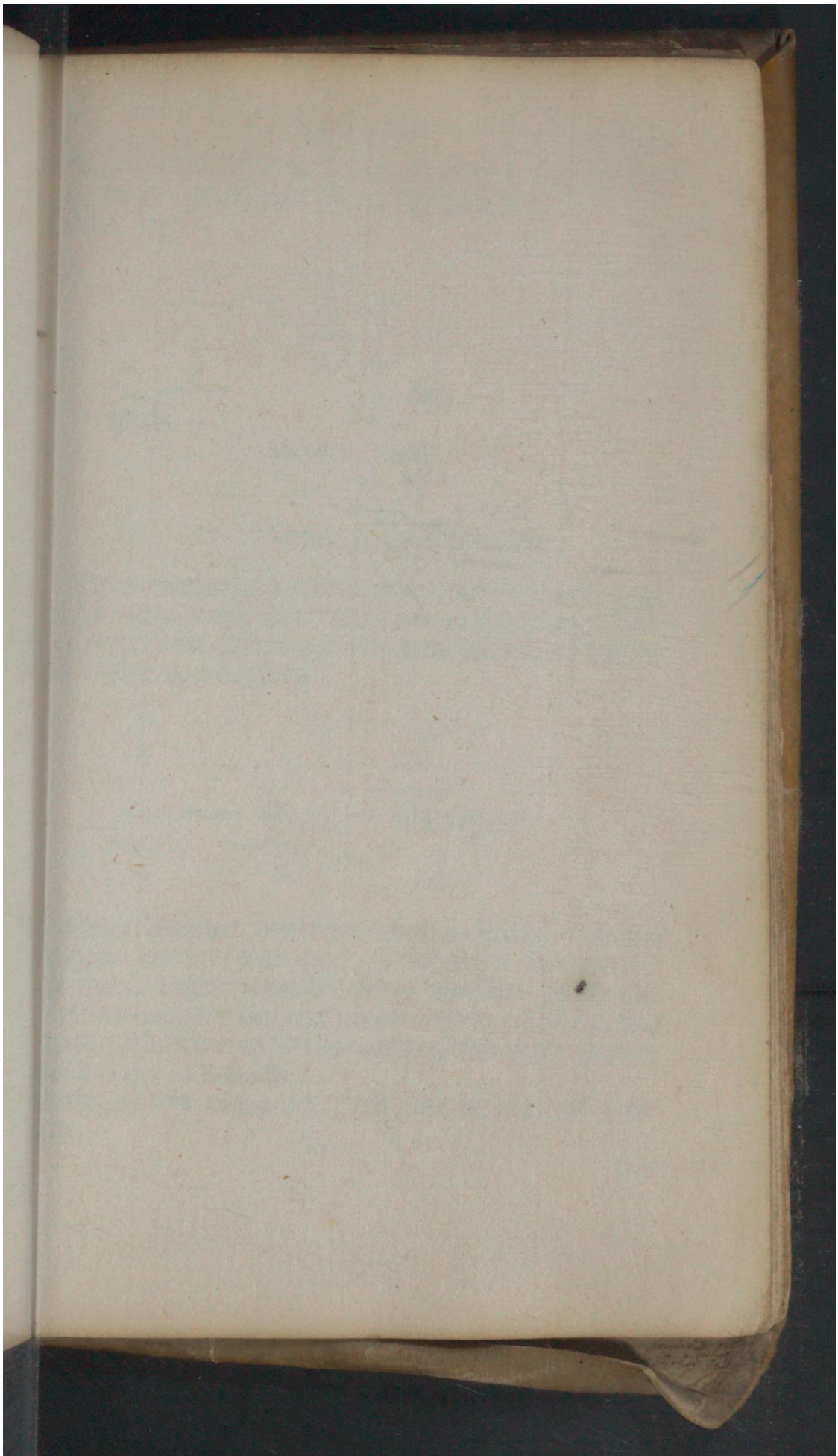
Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
392 K 15

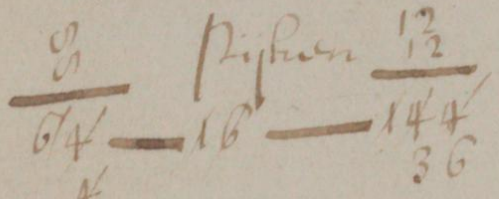

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
392 K 15

ultip: ick 't mijn met het uwe komt 72 gul. segt mp oe veel de tweede gesel guldens gehadt heeft?
ntw. 6 guld.

6 — 3 — 3 — quad. 9

72 — 9 ad. — 81 (9 — 3 sub. — komt 6 gul. — 6 — komt 12 voor den eerste.

In een hoorde kan gebonden worden 16 Pijcken / is ng 8 palm: een ander hoorde van 12 palm lang / vra= e hoe veel diergelijcke pijcken men daer mede binden an? Antw. 3 dosijnen.

8 — 8 — 64 — 4

16 — 1

12 — 12 — 144 fac. 36.

Twee Boomen den eenen langh 80 voeten / den an= eren 60 voeten / staen van malkanderen 100 voeten / ijn met de toppen tegen den ander geballen. Nu wordt en sinck-loot van beyde de toppen neder-gelaten tot den rond / segt mp: op den hoe-menighsten voedt dat het ot d'aerde is rakende?
ntw. op den 36sten voet / van den kortsten af-gere= ent.

80

80 80 6400 sub. 3600 2800

100 dub. 2 200 diviſor.

60 60 3600

100 100 10000 2800 7200

x op. ɣ ∠ ø ø 36 voeten. ∠ ∠ ø ø

Item / ſoo men wilde een Muer op-trecken 50 voeten lang / 20 hoogh / 2 dick / ende dat van Mopſteen ſynde 1 voet lang / ½ breed / ¼ hoogh / wage hoe veel alſulcke Moppen daer-toe van noode ſouden weſen ? Antw. 16000.

50 20 1000 2 2000 8 16000 ſteen.

½ + ½ + ¼ 8

Een Dack lang 50 voeten / wort belegt met pannen die breedt zijn ¾ voet / inde hooghte komen 18 pannen / de wagghe is hoe veel op beyde ſyden van doen zijn ? Antw. 2250 pannen.

¾

$\frac{1}{1} - \frac{1}{2} - \frac{1}{4}$ Item $\frac{50}{1000}$ $\frac{20}{2000}$ $\frac{8}{16000}$

Item

$\frac{1}{0} - 1 -$

6

$1\frac{3}{4}$ $\frac{50}{12\frac{1}{2}}$ $\frac{1}{4}$

$62\frac{1}{2}$ $\frac{100}{4.9.6}$ $6.2.9$ 1125 1125 2250

Item

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
392 K 15

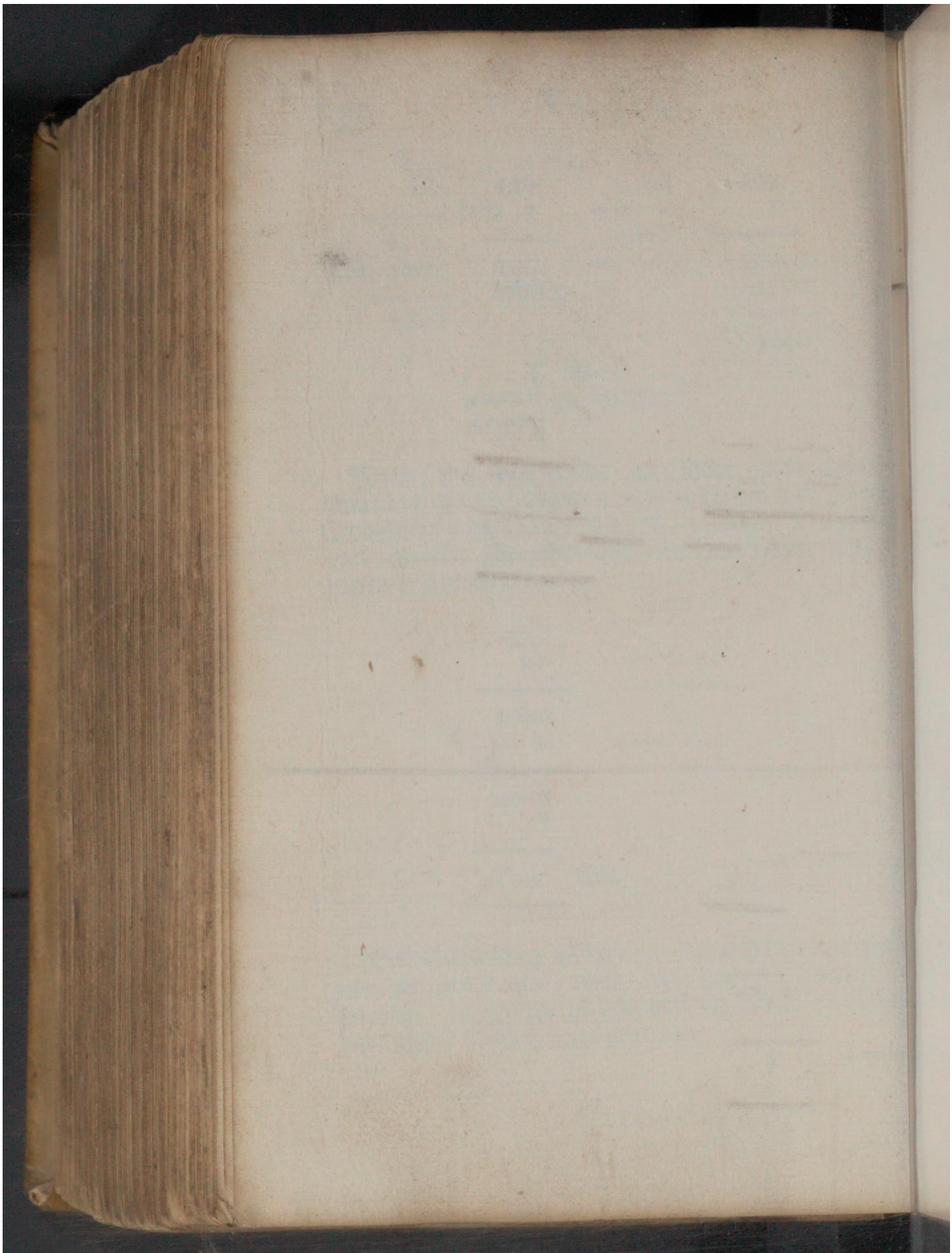

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
392 K 15

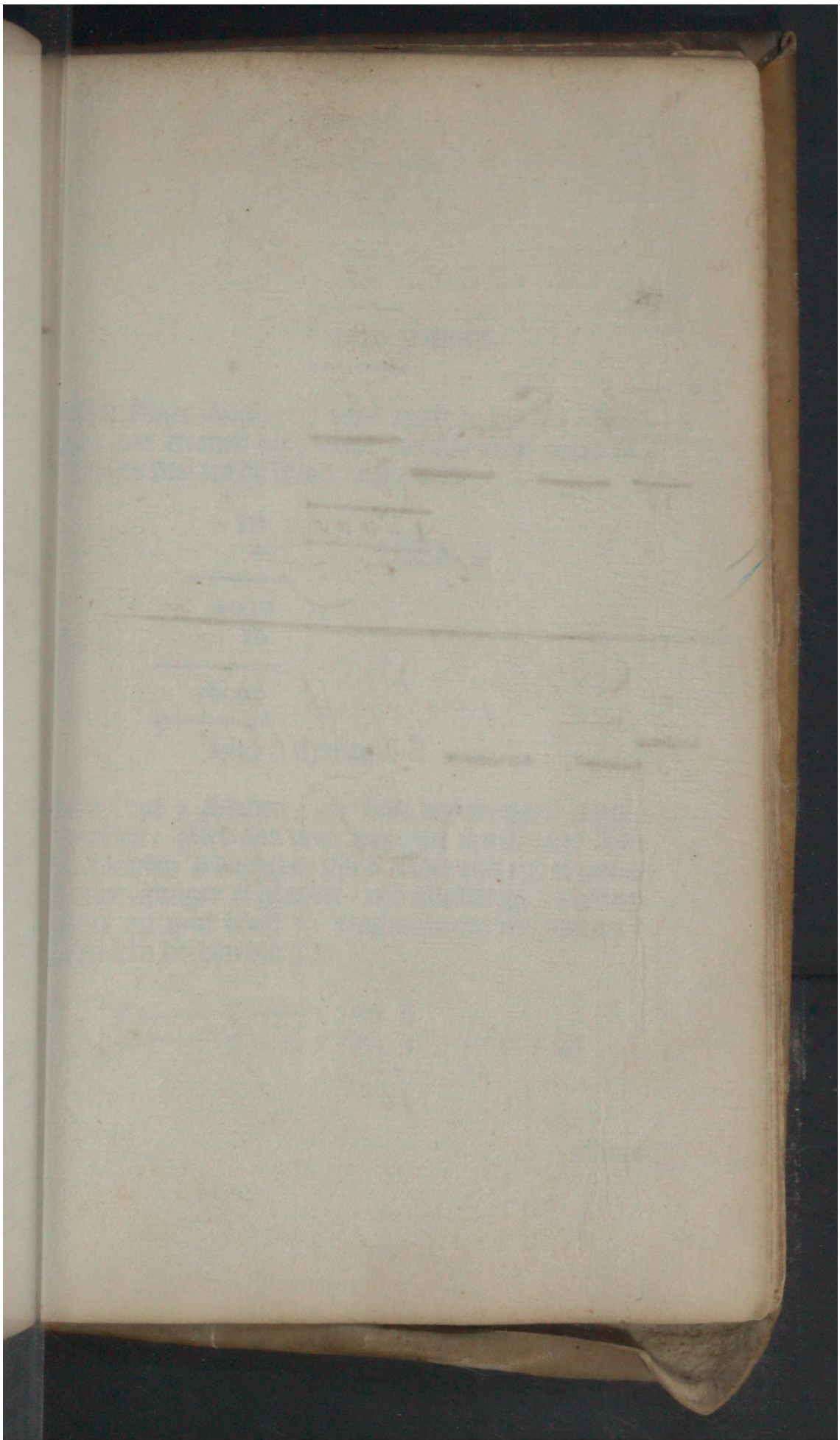

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
392 K 15

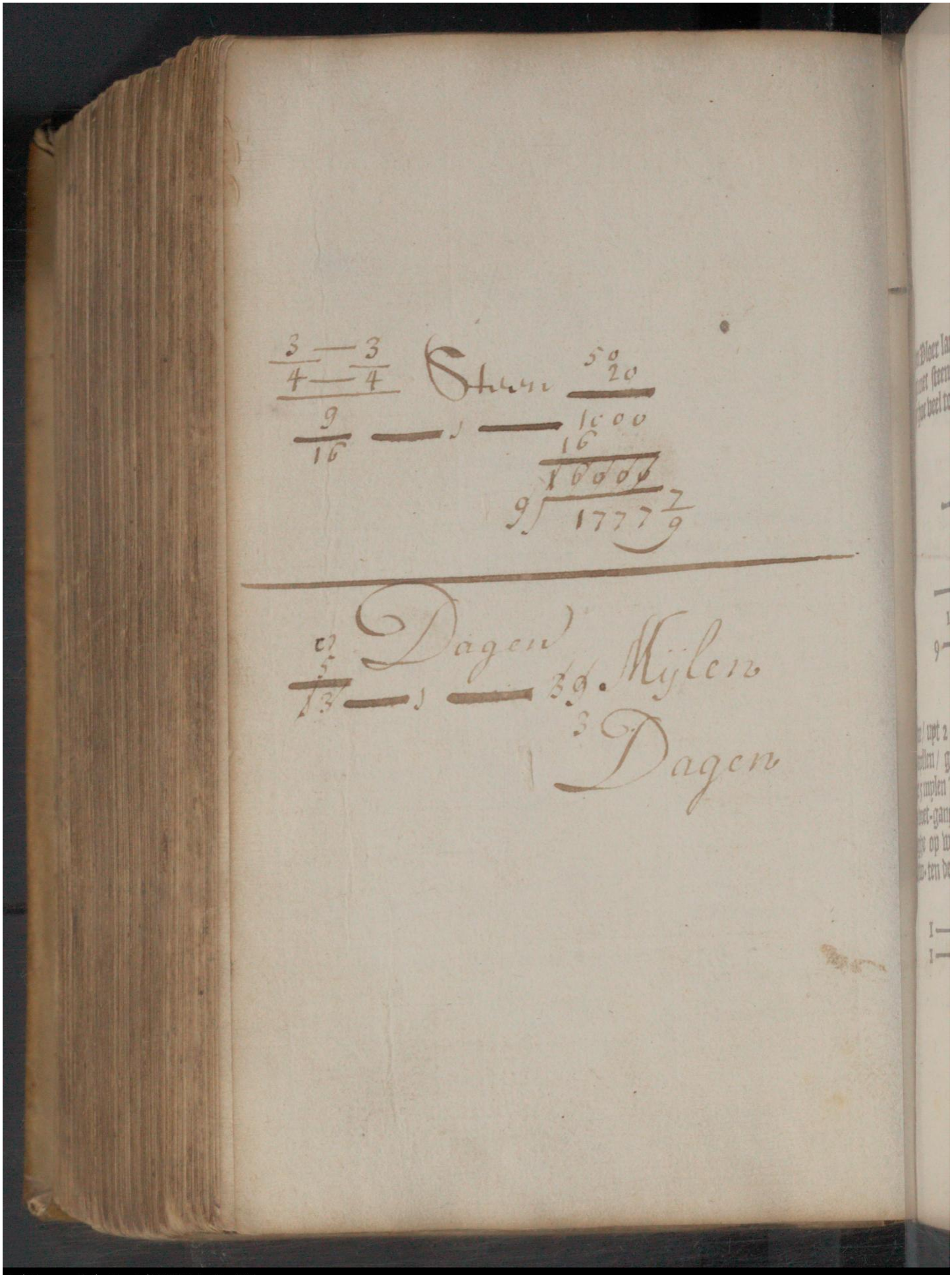

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
392 K 15

$\frac{1}{4}$ — — 50 rest.
$12\frac{1}{2}$

$62\frac{1}{2}$
18

2250 pannen.

Een Vloer langh 50 / ende breed 20 voeten / wort legt met steenen die $\frac{3}{4}$ voedt langh / ende breed is / sage hoe veel tot de Vloer behoeven.

50
20

1000
16

16000
9

$1777\frac{7}{9}$ steenen.

$\frac{3}{4}$ — $\frac{3}{4}$ $\frac{9}{16}$

tem / upt 2 Steden / die van den anderen leggen mpllen / gaet een voet gangher upt de een / ende aet 5 mplen 's daeghs / upt d'ander rijd een te paerd n voet-ganger te gemoet / rijd alle daegh 8 mpllen / aeghe op wat dach sy malkanderen ontmoeten ntw. ten derden daeghe.

1 —— 8 —— 1 fac. 8
1 —— 5 —— 1 fac. 5 3 ℔ (3 dage
—— —— 13
13

Twee

Twee gaen uyt een Stadt / den eenen gaet a
dagen 8 mijlen / den ander gaet den eerste dag 1 mij
den 2de dagh 2 mijlen / den 3de dagh 3 mijl / ende s
alle daegh 1 meer / de vraege is / wanneer sy malka
deren achterhalen ? Ant. in 15 dagen.

8	15	15
8	8	1
16	120 mijl.	16
1		7½
15 dagen		120 mijl.

Eenen Haese wordt van een Wind na ghejaegh
den Haese overloopt in 1 minute / 16 roeden Land
den Windt overloopt in een minute 20 roed
Lants / den Haese was te vooren 160 roeden. T
vraege is / in hoe veel minuten den Haese ghevang
wierd / ende hoe veel roeden Lands den Wind ov
loopen heeft ? Ant. in 40 minuten / den Hond ov
loopen 800 roeden.

20		
16	160 (40 minut. gevangen.	
4	20	
	800 roeden	

Item / eenen Haese wordt van eenen Haese-wind
vervolght / als den Haese doet 8 sprongen / soo do
den Hond 5 sprongh en : Den Haese heeft al-eer d
Hond begint te springen / 80 sprongen gedaen : I
2 Hond-sprongen doen 3 Haese-sprongen. De vra
ghe is / hoe veel sprongen de Hond doet / al-eer
den Haese aen-valt ?

8 Has

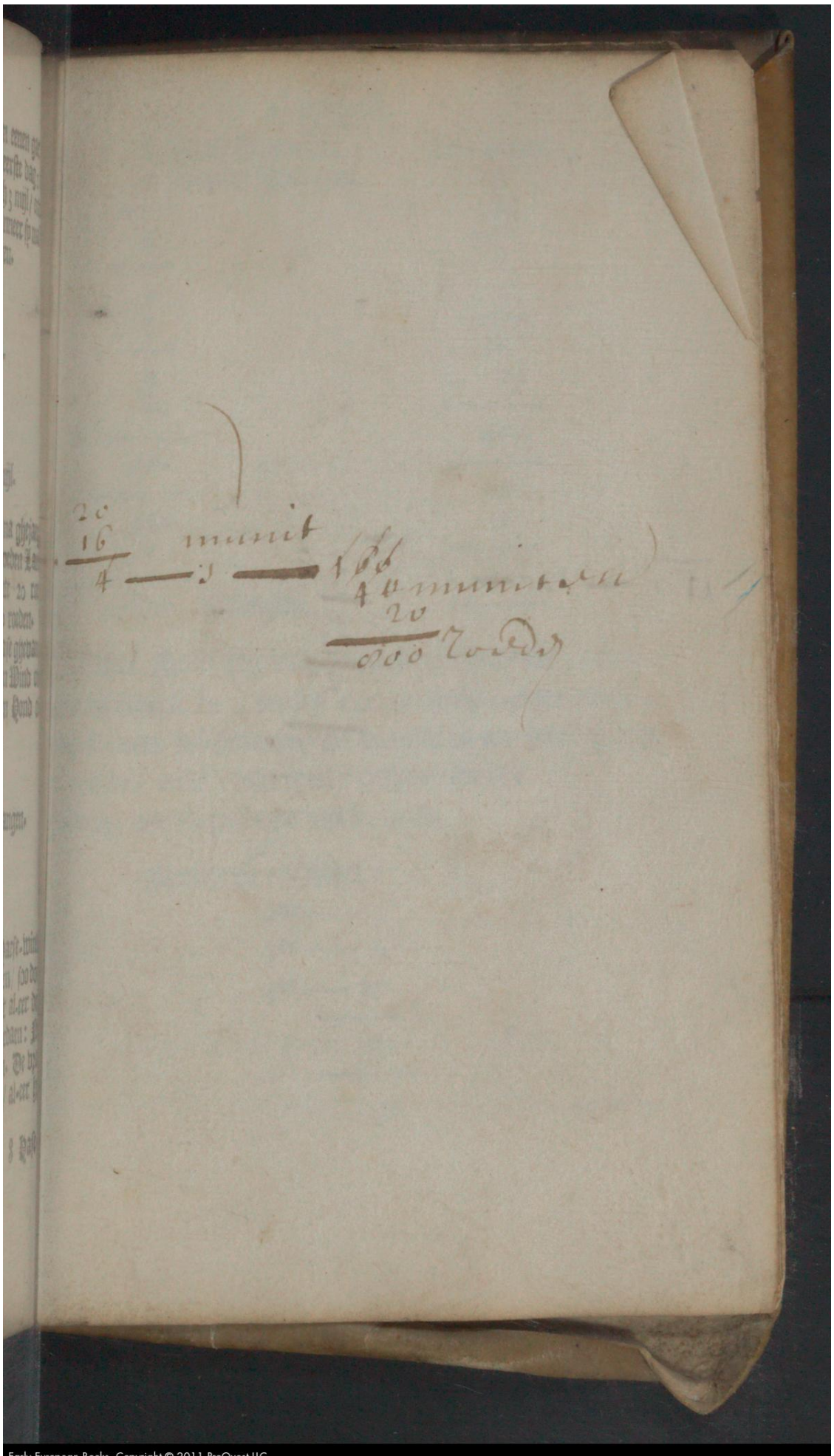

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
392 K 15

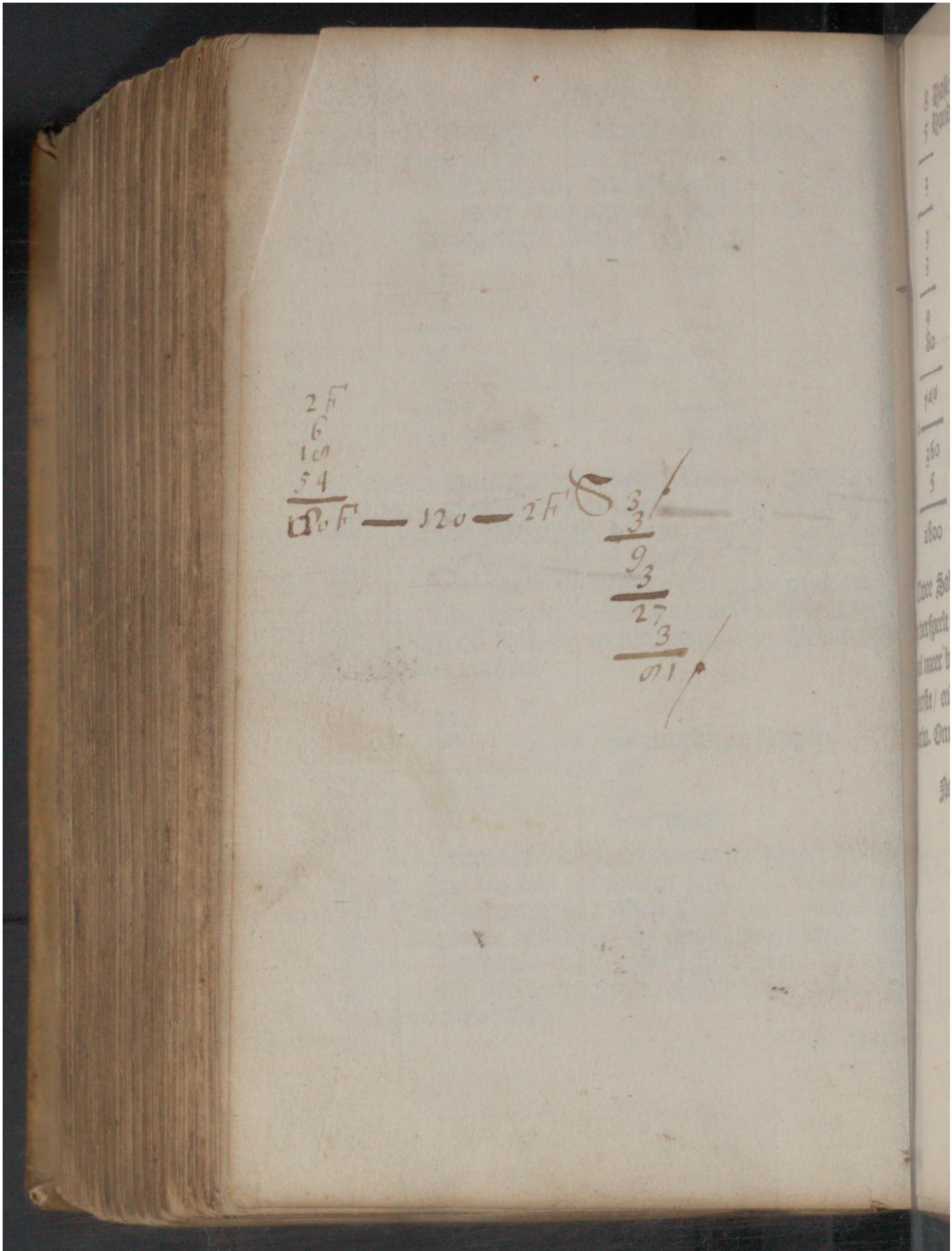

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
392 K 15

8 Haſe ſprongen.
5 Honds ſprongen.

3
3
3
9
80
720
2
360
5
1800 ſprongen.

Een ander.

7
5
2
9
18
50
900
6
150
5
750

Twee Soldaten met den anderen ſpelende / den eenen verſpeelt in 4 reyſen 120 guldens / elcke mael 3 mael meer by-ſettende / de vraghe is om hoe-veel hy d'eerſte / ende 't leſte ſpeel / geſpeelt heeft?

Antw. Om 3 guld. en om 81 guld.

Neemt de 1ſte mael 1
2de — 3
3de — 9
4de — 27
40

S 40 —

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
392 K 15

40 —— 120 —— 1

fac. 3 ten 1ste mael.

3

9
3

27
3

81 ten vierde mael.

Proeve.

3
9
27
81

120 guld.

Item / In eenen Hoff (welck lang is 75 voete kruppt een Wormken van 't Voor-eynde naer ac teren / alle daege 1 ¼ voet / ende des nachts keert ⅝ voet / aen 't achter eynd is een ander beestjen kru pende naer voozen op den selfden tijdt / 1 ⅝ voet 's daeg 's nachts keerende ⅞ voet / de vrage is in hoe veel dage de 2 diertjens by-een komen?

Antw. In 40 daghen.

Nota: Den lesten dach van elck blijft ongheteli derhalven Sub. 2 dagen.

sub. 1 ¼ ⅝ — 1 ⅝ ⅞ — 75 — 1

1 ¼ = ⅝ — 1 ⅞ — 15 — 1 ⅞

(40 dage

Een Visscher vrenght een Visch ter Merckt on by 't ghewicht te verkoopen / dan geen schale heb bende / verkochten aen 3 persoonen: den eerste neem

D

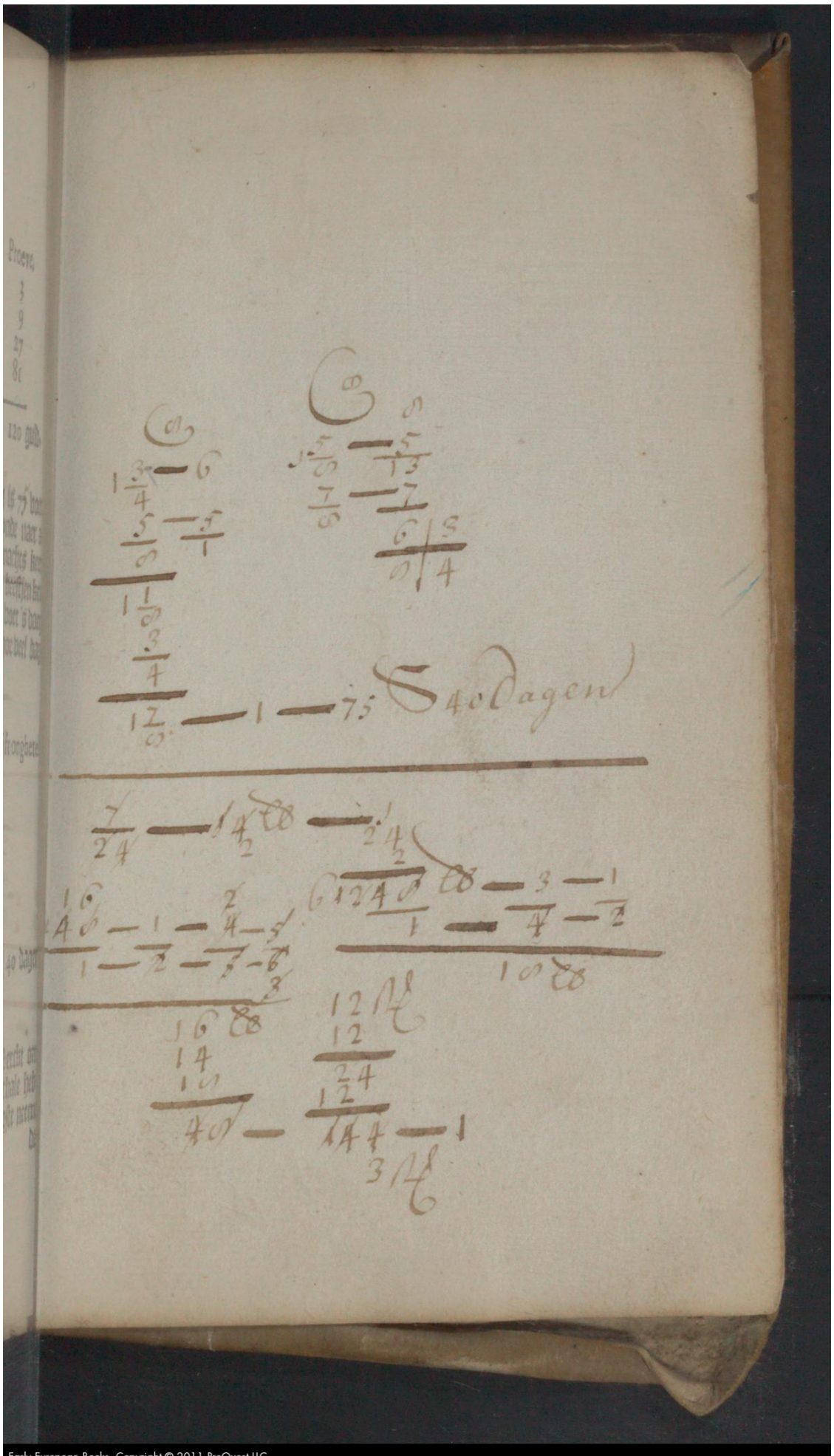

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
392 K 15

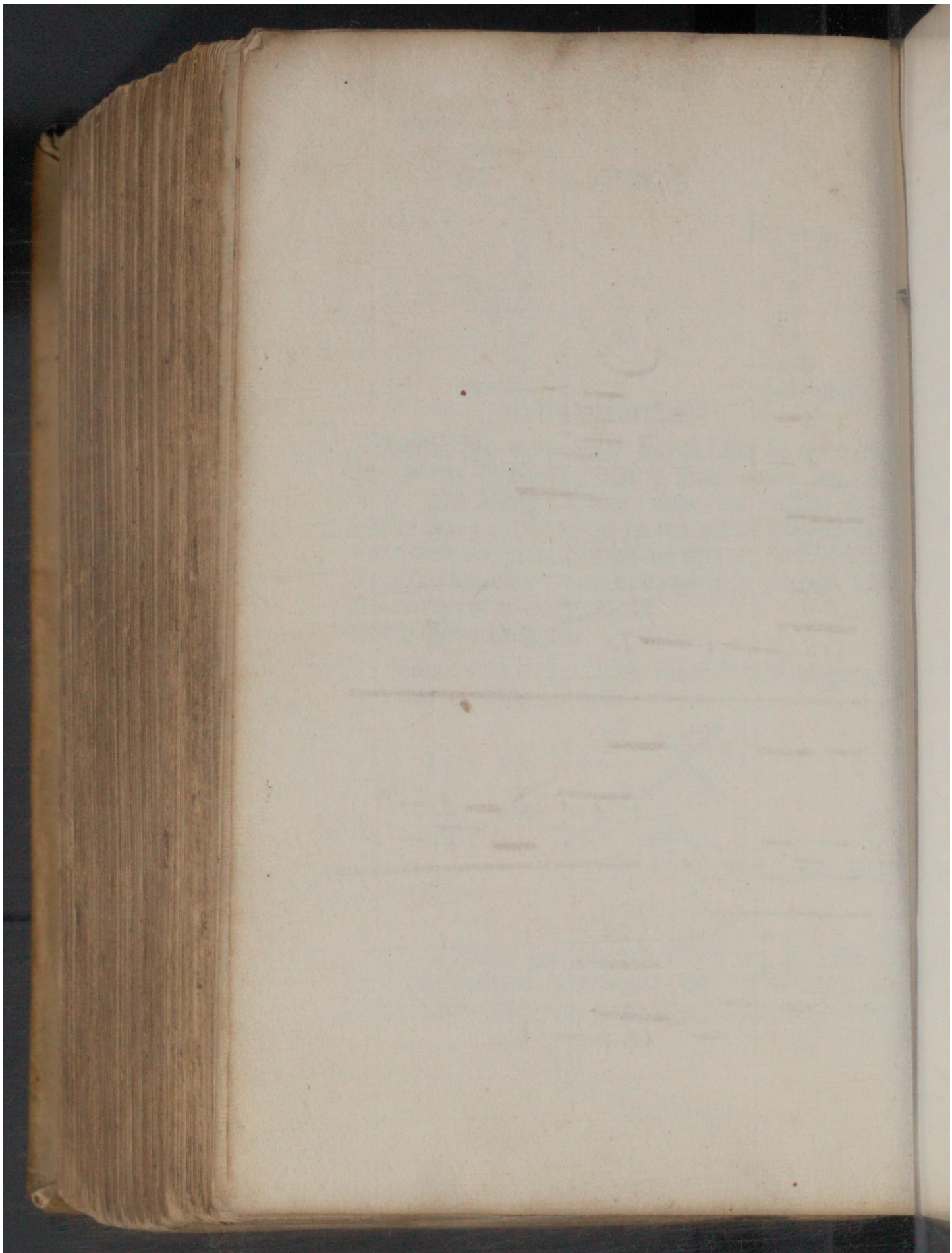
Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
392 K 15

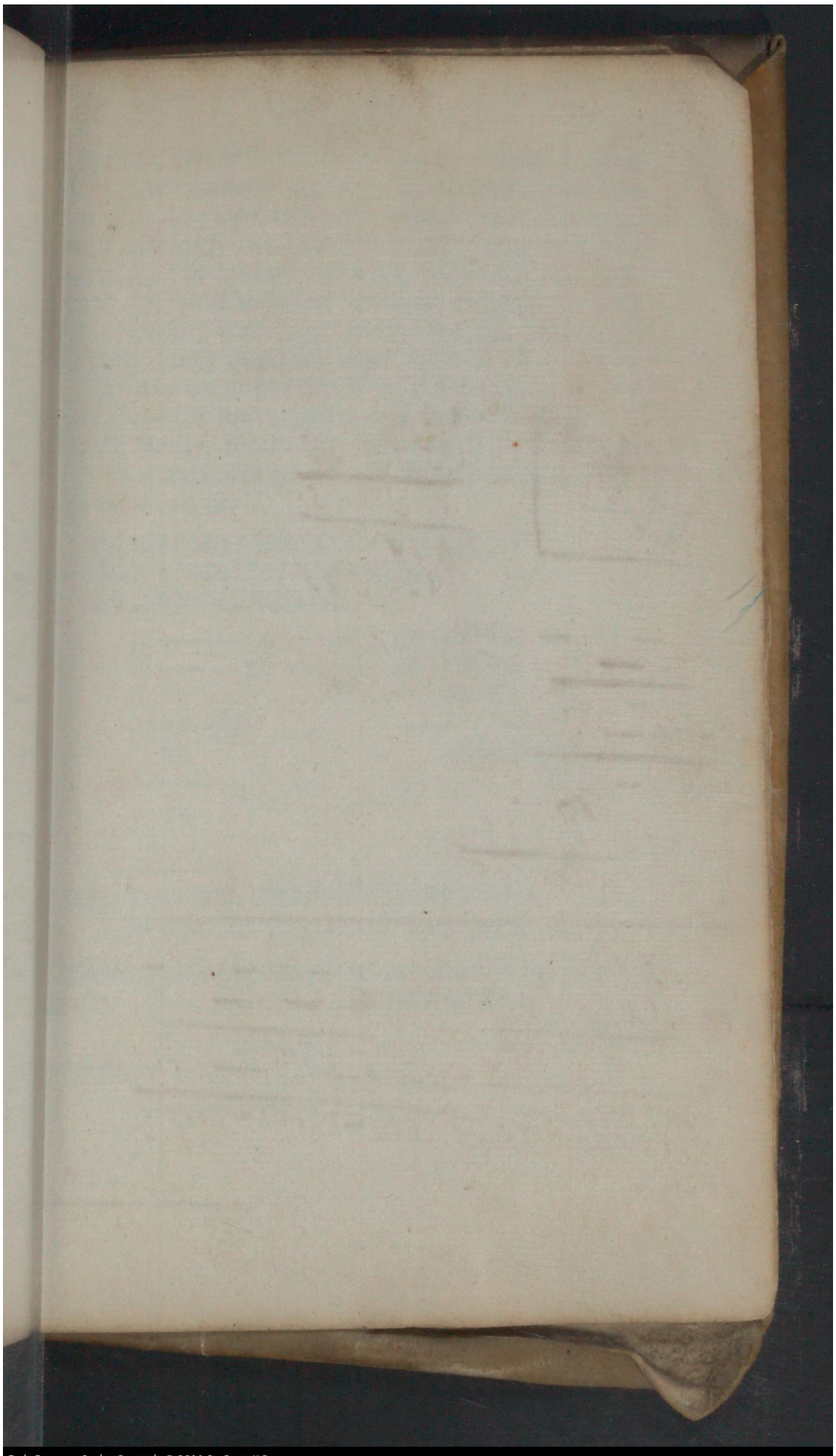

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
392 K 15

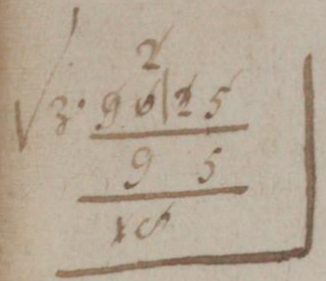

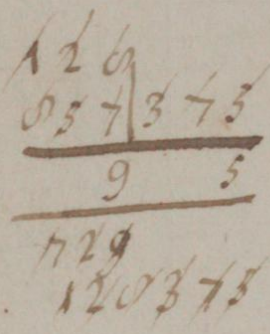

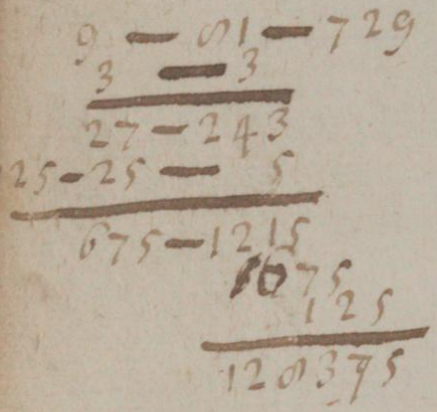

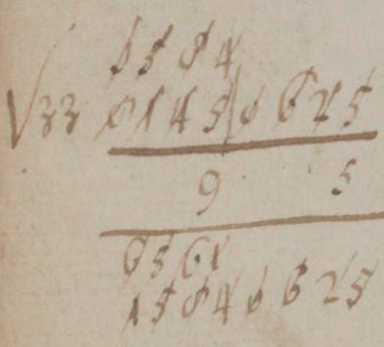

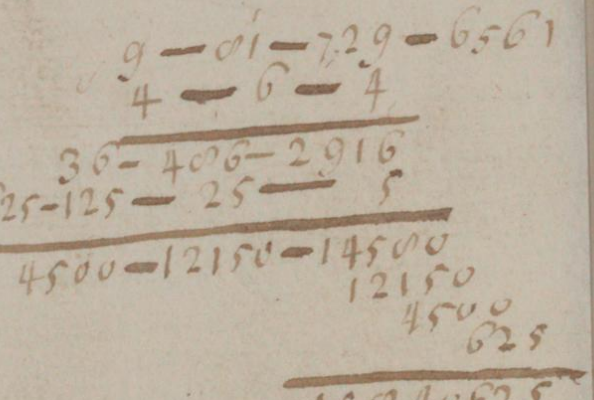

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
392 K 15

$\frac{3}{4}$ upt de $\frac{1}{3}$ van den gantschen visch / betaelt aen den visscher seker somme stuyvers / den tweede neemt van dlyvende / de $\frac{1}{2}$ upt $\frac{4}{5}$ upt het $\frac{5}{6}$ / gheef't hem een ongenemde menighte van stuy. den derde neemt de reste / elck is $\frac{7}{24}$ / telt aen den verkooper een onbekende hoo= stuyv. tot huys komende / bevindt te hebben 14 ℔ visch / den Vis-verkooper treckt uyt sijn ontfangen enningen radix quadrat / ende bevindt die te wesen 2. Nu is de vraege hoe veel ℔ de Visch gewogen / hoe eel ℔ elck daer van gehadt / ende tot hoe veel hy 't ℔ erkocht heeft? Antw. den Visch heeft ghewogen 48 ℔ / 't ℔ is verkocht tot 3 stuyv. A heeft gehadt 18 ℔. 16 ℔. C 14 ℔.

A $\frac{3}{4}$ upt $\frac{1}{2}$ is $\frac{3}{8}$ / sub. van $\frac{1}{2}$ / rest $\frac{5}{8}$.
B $\frac{1}{3}$ upt $\frac{4}{5}$ upt $\frac{5}{6}$ is $\frac{1}{3}$ / sub. van $\frac{1}{3}$
rest $\frac{7}{24}$ voor C. seght nu:

$\frac{7}{24}$ —— 14 —— $\frac{2}{3}$ fa. 16 B.
$\frac{1}{3}$ —— 16 —— $\frac{5}{8}$ fa. 18 A.
14 C.

12 √ 8
12

24
12

48 de Visch.

qua. 144 stuy. voor de Visch ontfangen.

℔ 48 —— 144 —— 1 fa. 3 stu. 't ℔.

Welck zijn de ghetalen waer uyt getrocken kan wor= nen √ 8. √ cy / ende √ 8 8 / tot facit geeft 95.

Antw. { 9025 / 857375 / 81450625 } 95.

Dus

Dus verr' heb ick met luſt
Be-yvert dit bedryven,
In aenghename ruſt,
Meen ick nu wat te blyven.
D'Algebra, *'t heel beſchryven.*
By and'ren is ghedaen,
Om ſulcken te gheryven
Die 't onder-ſoeck beſtaen.
Wil nu mijn Leerlingh gaen?
Voldoen gheleertheyds Plichten,
Hy vangh den arbeyd aen,
Elckx Fackel ſal hem lichten.

Godt is mijn Heyl.

Tot den Boeck.

Oft yemandt vraegde nae mijn Jaren,
Doen, Sone ick dy liet heenen varen,
Laet hem (21381376) door ⅞ de ⅞ verkleenen,
't Heeft radix, acht-mael acht, vier eenen:
Kan hy dat doen door Regel recht,
Houdt hem voor een goet Reken-knecht,
Klimt hy voort op van Trap tot Trap,
Wel haeſt raeckt hy tot Meeſterſchap.

EYNDE.

Godt zy de Eere.

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
392 K 15

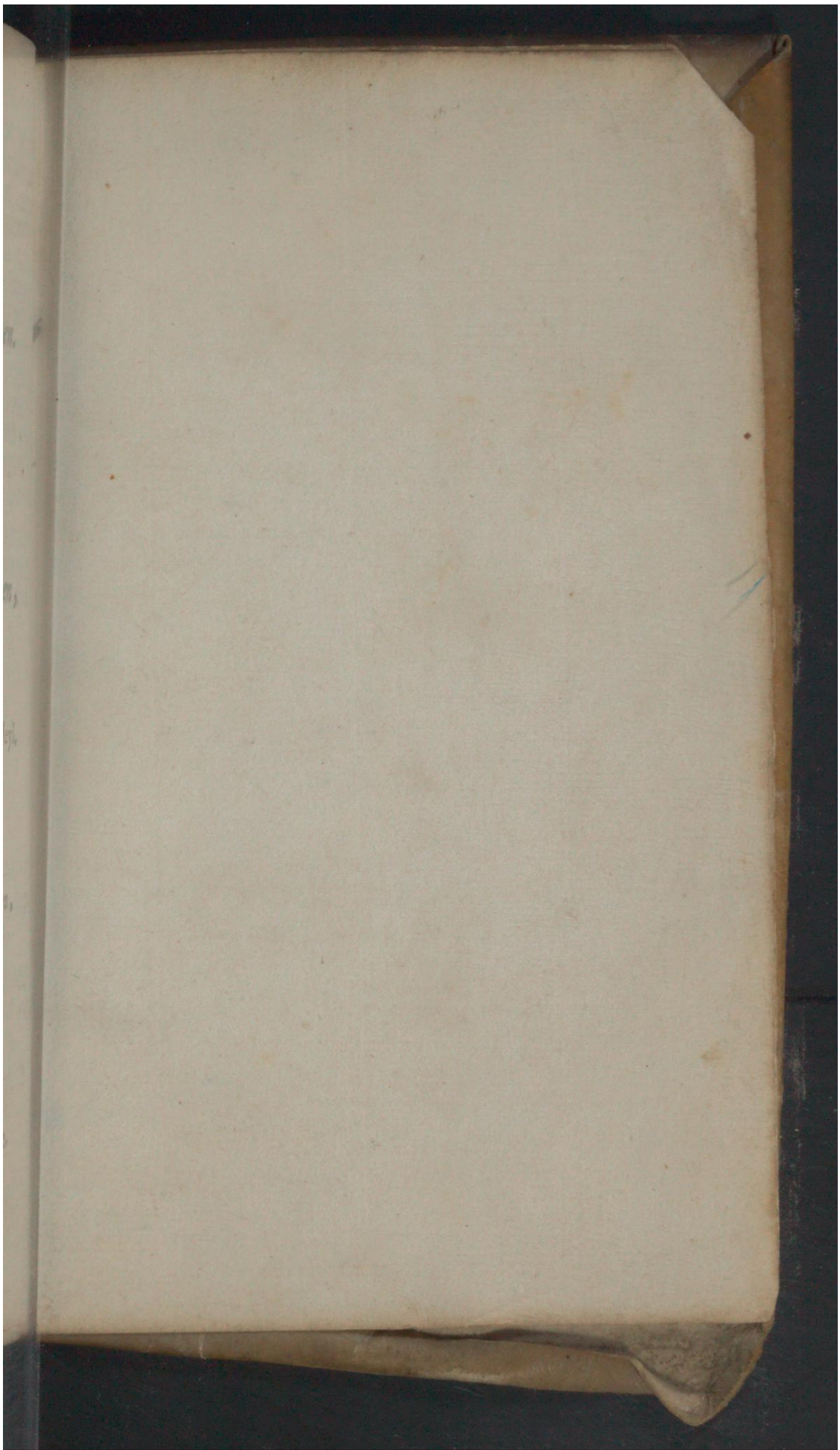

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
392 K 15

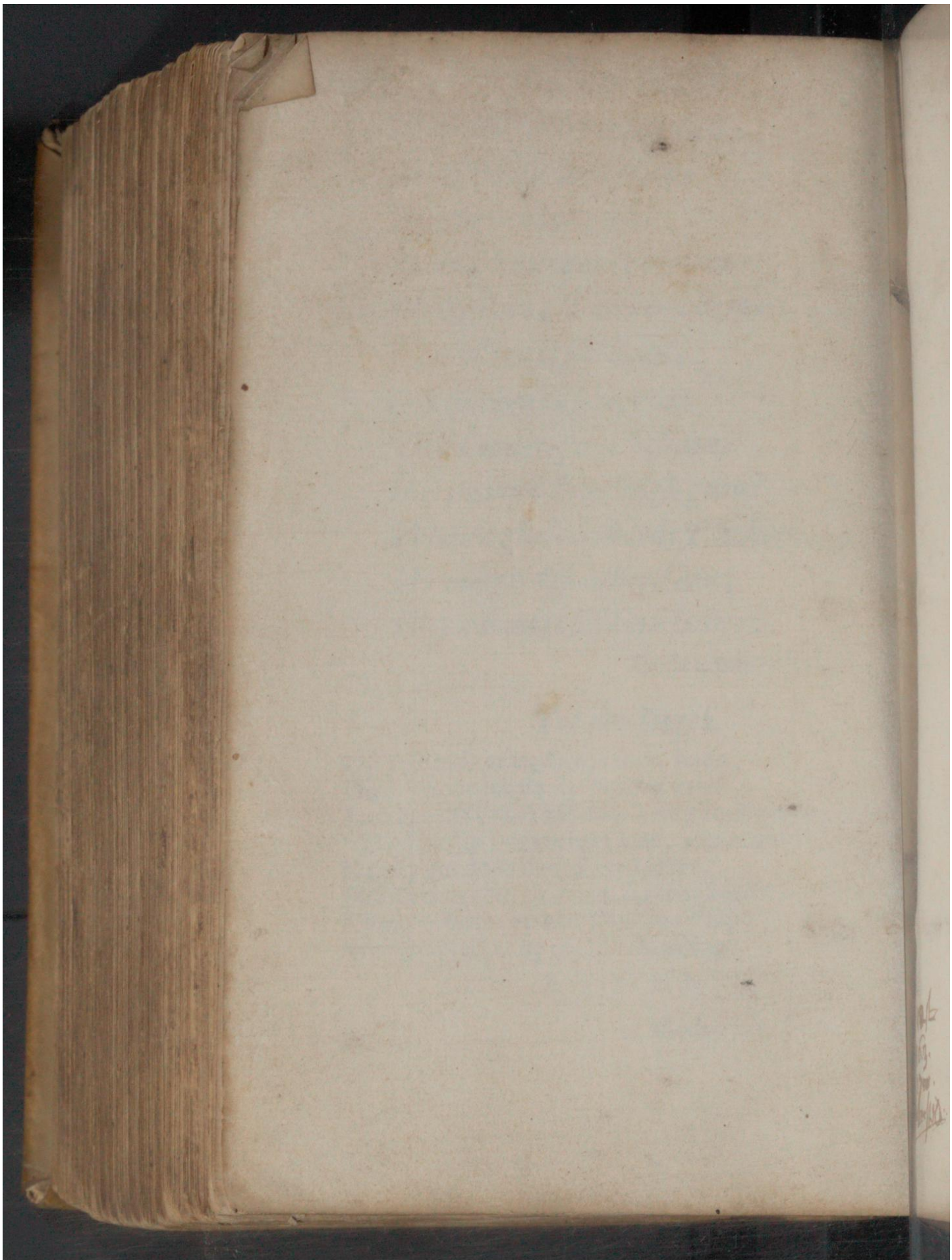

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
392 K 15

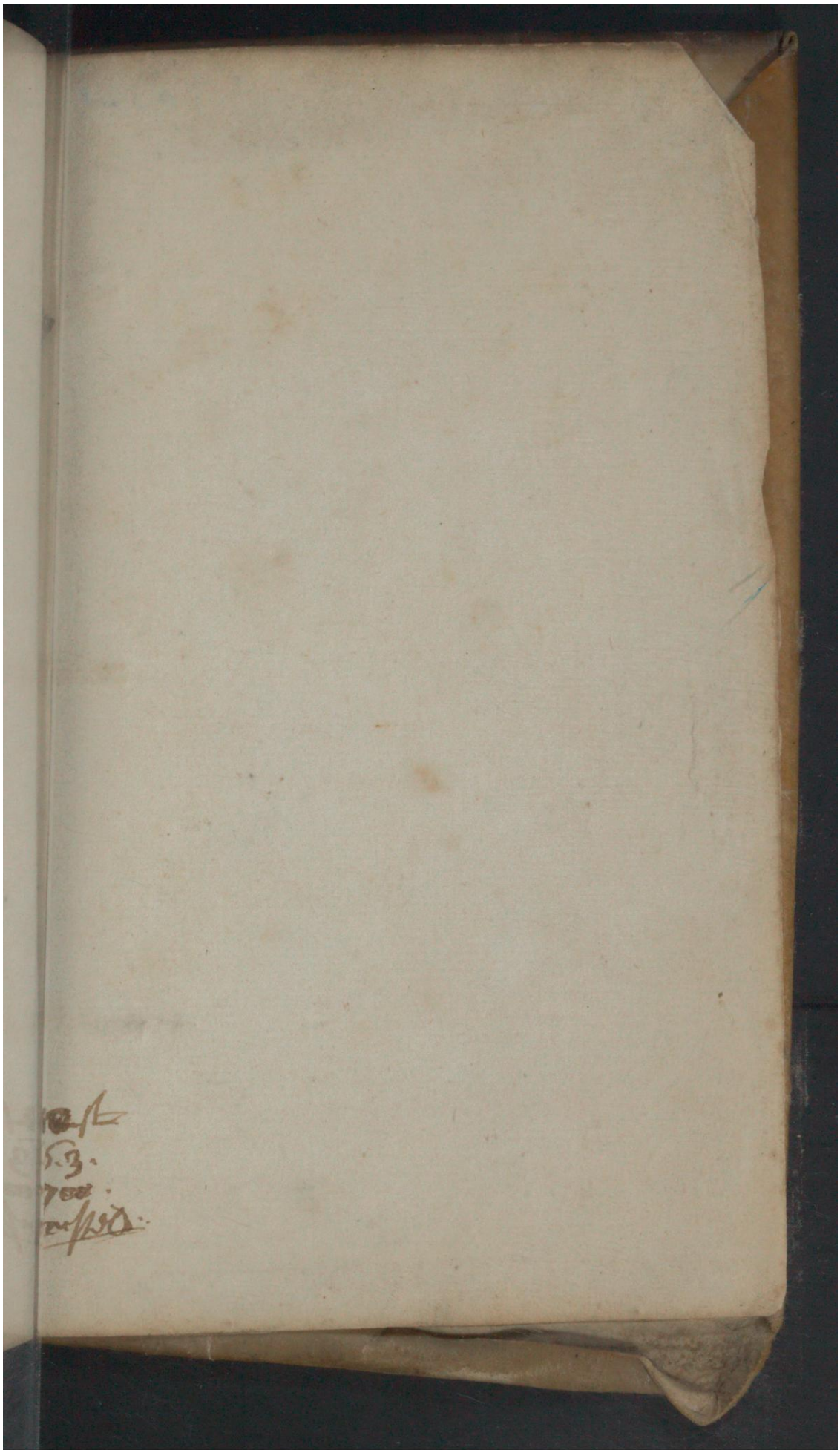

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
392 K 15

78321

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
392 K 15

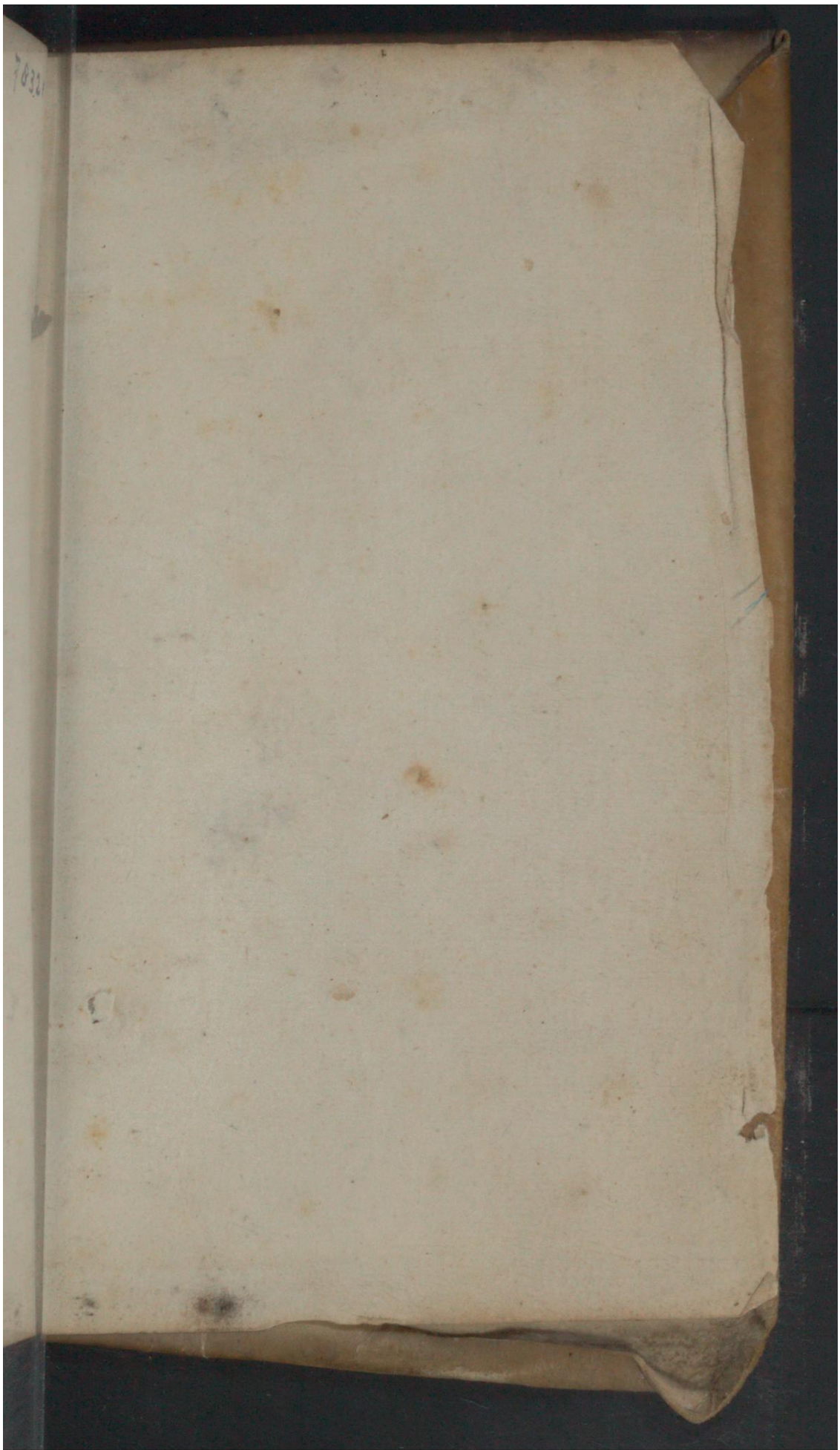

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
392 K 15

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
392 K 15

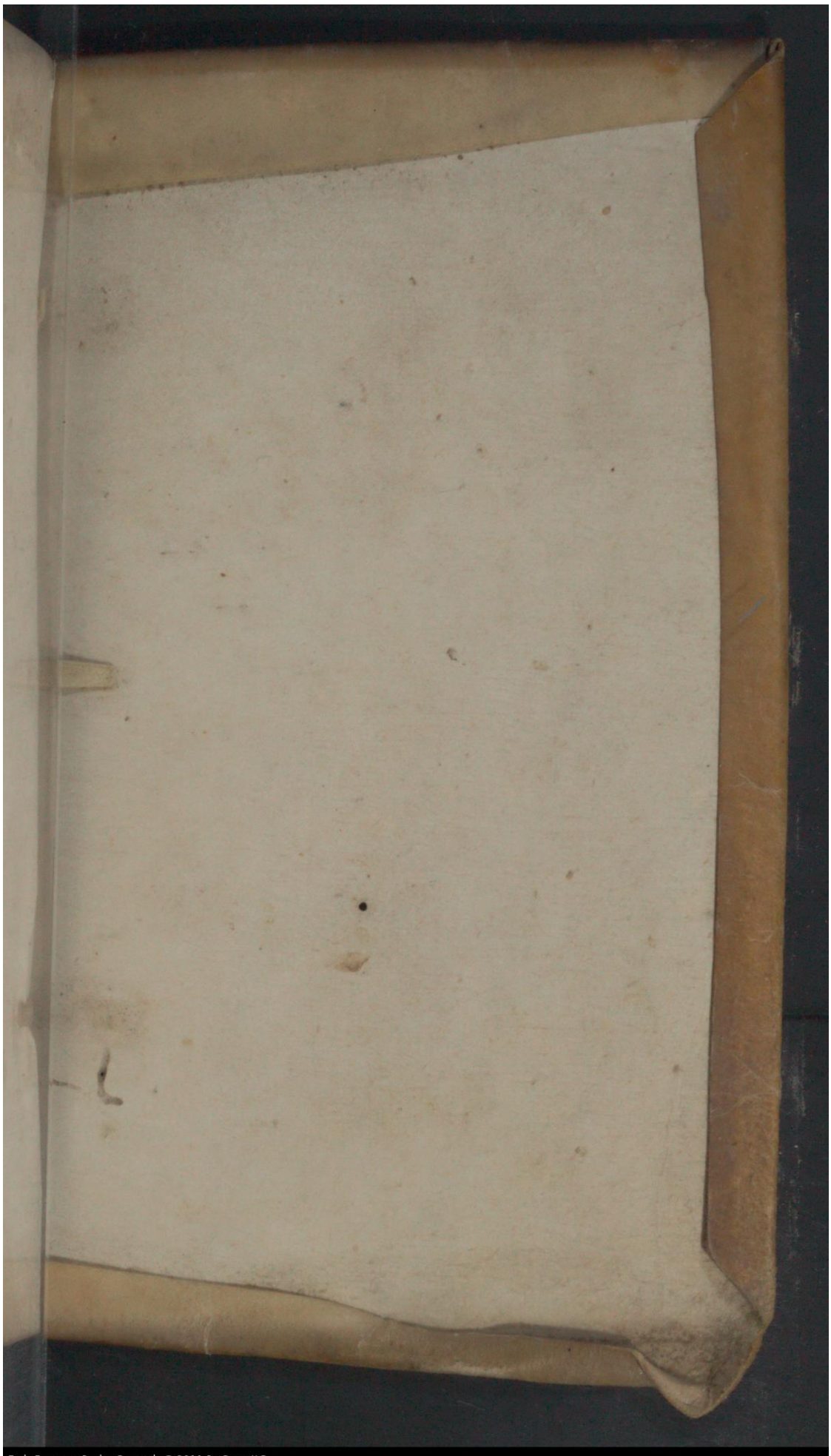

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
392 K 15